Erasmus+

Przewodnik po programie

W przypadku rozbieżności między poszczególnymi wersjami językowymi wersją nadrzędną jest wersja angielska.

Wersja 1 12.11.2025 r. (2026 r.)

Spis treści

Spis treści ... 2
CZĘŚĆ A – OGÓLNE INFORMACJE O PROGRAMIE ERASMUS+ ... 4
JAKIE CELE MA PROGRAM ERASMUS+? ... 6
PRIORYTETY PROGRAMU ERASMUS+ ... 7
ISTOTNE ASPEKTY PROGRAMU ERASMUS+ ... 12
JAKĄ STRUKTURĘ MA PROGRAM ERASMUS+? ... 17
JAKI JEST BUDŻET PROGRAMU? ... 21
KTO ODPOWIADA ZA REALIZACJĘ PROGRAMU ERASMUS+? ... 22
JAKIE INNE INSTYTUCJE BIORĄ UDZIAŁ W REALIZACJI PROGRAMU? ... 24
KTO MOŻE UCZESTNICZYĆ W PROGRAMIE ERASMUS+? ... 36
Część B – INFORMACJE O AKCJACH OBJĘTYCH NINIEJSZYM PRZEWODNIKIEM ... 41
KTÓRE AKCJE PRZEDSTAWIONO W NINIEJSZYM PRZEWODNIKU? ... 41
AKCJA KLUCZOWA 1: MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA ... 43
CZYM JEST PROJEKT MOBILNOŚCI? ... 44
PROJEKTY MOBILNOŚCI STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ... 46
AKREDYTACJA W PROGRAMIE ERASMUS W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO, EDUKACJI SZKOLNEJ I EDUKACJI DOROSŁYCH ... 82
MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO ... 91
MOBILNOŚĆ UCZNIÓW I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE EDUKACJI SZKOLNEJ ... 117
MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I KADRY W RAMACH KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH ... 140
MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY ... 162
AKREDYTACJA W PROGRAMIE ERASMUS W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY ... 163
MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI DLA AKREDYTOWANYCH ORGANIZACJI ERASMUS W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY ... 168
PROJEKTY MOBILNOŚCI OSÓB MŁODYCH – „WYMIANY MŁODZIEŻY” ... 171
PROJEKTY W ZAKRESIE MOBILNOŚCI NA RZECZ OSÓB PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ ... 186
DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE UCZESTNICTWO MŁODZIEŻY ... 202
PROJEKTY MOBILNOŚCI MŁODZIEŻY – „DZIAŁANIE NA RZECZ WŁĄCZENIA DiscoverEU” ... 221
MOBILNOŚĆ PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE SPORTU ... 232
WIRTUALNE WYMIANY ERASMUSA+ ... 243
AKCJA KLUCZOWA 2: WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI ... 251
PARTNERSTWA NA RZECZ WSPÓŁPRACY ... 254
PARTNERSTWA WSPÓŁPRACY ... 263
PARTNERSTWA NA MAŁĄ SKALĘ ... 272
EUROPEJSKIE PARTNERSTWA NA RZECZ ROZWOJU SZKÓŁ ... 280
PARTNERSTWA NA RZECZ DOSKONAŁOŚCI ... 287

CENTRA DOSKONAŁOŚCI ZAWODOWEJ 288
AKCJA ERASMUS MUNDUS 306
PARTNERSTWA NA RZECZ INNOWACJI 323
SOJUSZE NA RZECZ INNOWACJI 324
BUDOWANIE POTENCJAŁU W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM 351
BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO (VET) 371
BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY 384
BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE SPORTU 395
NIEKOMERCYJNE EUROPEJSKIE IMPREZY SPORTOWE 402
AKCJA KLUCZOWA 3: WSPARCIE ROZWOJU POLITYKI I WSPÓŁPRACY 409
EUROPEJSKA MŁODZIEŻ RAZEM 411
DZIAŁANIA „JEAN MONNET” 420
DZIAŁANIA „JEAN MONNET” W DZIEDZINIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO 421
DZIAŁANIA „JEAN MONNET” W INNYCH DZIEDZINACH KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA 437
DEBATA ORIENTACYJNA W RAMACH DZIAŁANIA „JEAN MONNET” 448
CZĘŚĆ C – INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCÓW 459
JAK ZŁOŻYĆ WNIOSEK W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+? 459
KROK 1: REJESTRACJA 460
KROK 2: SPRAWDZENIE ZGODNOŚCI Z KRYTERIAMI PROGRAMU 461
KROK 3: SPRAWDZENIE WARUNKÓW FINANSOWYCH 473
KROK 4: WYPEŁNIENIE I ZŁOŻENIE FORMULARZA WNIOSKU 481
CZĘŚĆ D – GLOSARIUSZ 492

CZĘŚĆ A – OGÓLNE INFORMACJE O PROGRAMIE ERASMUS+

Erasmus+ jest programem UE w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2021–2027. Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport to główne obszary, w ramach których wspiera się rozwój osobisty i zawodowy obywateli. Wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie, a także uczenie się nieformalne i pozaformalne zapewniają młodzieży i uczestnikom w każdym wieku kwalifikacje i umiejętności potrzebne do tego, aby mogli oni w znaczący sposób uczestniczyć w społeczeństwie demokratycznym, nabyć umiejętność zrozumienia międzykulturowego i pomyślnie wejść na rynek pracy. W oparciu o sukces programu w latach 2014–2020 celem Erasmus+ jest oferowanie większych możliwości większej liczbie uczestników i jeszcze szerszemu gronu organizacji, z większym naciskiem na wpływ jakościowy programu oraz na budowanie bardziej włączających, spójnych i zielonych społeczeństw przygotowanych do uczestnictwa w cyfrowym świecie.

Obywatele Unii muszą mieć większą wiedzę oraz lepsze umiejętności i kompetencje niezbędne w dynamicznie zmieniającym się społeczeństwie, które staje coraz bardziej mobilne, wielokulturowe i cyfrowe. Przebywanie w innym państwie w celu nauki, studiowania i pracy powinno stać się normą, a każdy powinien mieć możliwość nauki dwóch języków oprócz języka ojczystego. Program jest głównym elementem wspierającym osiąganie celów europejskiego obszaru edukacji, Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027, strategii UE na rzecz młodzieży oraz planu prac UE w dziedzinie sportu (2024–2027). Program stanowi również istotne wsparcie inicjatywy unii umiejętności oraz europejskiej strategii na rzecz unii gotowości.

W znaczący sposób przyczynia się do realizacji inicjatywy unii umiejętności, ponieważ pomaga rozwijać umiejętności podstawowe, zwiększa atrakcyjność zawodów nauczycielskich, stanowi bodziec dla przedsiębiorczości i innowacji, wspiera najnowocześniejszą wiedzę i doskonałość akademicką, ułatwia uznawanie umiejętności i kwalifikacji, umożliwia integrację na rynku pracy oraz niweluje luki w wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach w Europie. Przedsiębiorstwa z UE muszą zwiększyć swoją konkurencyjność poprzez wykorzystanie talentu i innowacji. Taka inwestycja w wiedzę, umiejętności i kompetencje przyniesie korzyści indywidualnym osobom, instytucjom, przedsiębiorstwom, organizacjom i całemu społeczeństwu, przyczyniając się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz zapewniając równy dostęp, dobrobyt i włączenie społeczne w Europie i poza jej granicami.

Ponadto, zgodnie z celami Nowego europejskiego planu na rzecz innowacji dotyczącymi wspierania rozwoju talentów w celu zwiększenia zdolności innowacyjnych Europy rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych oraz umiejętności w dziedzinach przyszłościowych, takich jak przeciwdziałanie zmianie klimatu, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka i analiza dużych zbiorów danych itp., jest niezbędny do przyszłego zrównoważonego wzrostu gospodarczego i spójności Europy.

Aby wzmocnić skutki jakościowe jego akcji i zapewnić równe szanse, program będzie w większym stopniu i bardziej skutecznie docierać do osób w różnym wieku i mających różne uwarunkowania kulturowe, społeczne i ekonomiczne, dążąc do tego, by nikt nie został pominięty. Istotą programu jest zbliżenie się do osób o mniejszych szansach, w tym osób niepełnosprawnych i migrantów, a także obywateli Unii, którzy mieszkają w regionach oddalonych lub borykają się z trudnościami społeczno-ekonomicznymi. Dzięki temu w ramach programu będzie się również zachęcać uczestników – w szczególności młodzież – do zaangażowania się w społeczeństwo obywatelskie i poznawania go, co zwiększy świadomość wspólnych wartości Unii Europejskiej. W 2026 r. w ramach programu będą nadal prowadzone działania na rzecz łagodzenia społeczno-ekonomicznych i edukacyjnych skutków rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Wspierane będą m.in. projekty promujące działania edukacyjne i ułatwiające integrację osób uciekających przed wojną w Ukrainie w nowych środowiskach edukacyjnych, a także działania wspierające organizacje, osoby uczące się i kadrę w Ukrainie.

Kolejne wyzwanie jest związane z ogólnoeuropejskimi tendencjami ograniczonego udziału w życiu demokratycznym oraz niskim poziomem wiedzy i świadomości na temat spraw europejskich oraz tego, jak wpływają one na życie wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Wiele osób jest niechętnie nastawionych do aktywnego angażowania się i uczestnictwa w swoich społecznościach lub życiu politycznym i społecznym Unii Europejskiej, bądź ma z tym trudności. Wzmocnienie tożsamości europejskiej i udział młodzieży w procesach demokratycznych ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Unii. Jak pokazała pandemia COVID-19, dostęp do kształcenia jest niezbędny do zapewnienia szybkiej odbudowy gospodarki po

kryzysie. Można to osiągnąć również za pomocą działań z zakresu uczenia się pozaformalnego mających na celu podnoszenie umiejętności i kompetencji młodzieży i dorosłych słuchaczy oraz zwiększanie ich aktywności obywatelskiej. Zgodnie z europejską strategią na rzecz unii gotowości program przyczynia się do zwiększenia spójności społecznej oraz rozwoju kompetencji społecznych i międzykulturowych. Wspiera również działania ukierunkowane na umiejętność krytycznego myślenia oraz umiejętności cyfrowe i umiejętności korzystania z mediów, a tym samym pomaga zapobiegać i przeciwdziałać dezinformacji i rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji.

Zgodnie z priorytetami Unii Europejskiej w zakresie zrównoważonego rozwoju jej gospodarki projekty Erasmus+ należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie ich aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektów organizacje i uczestnicy powinni wykazywać podejście przyjazne środowisku zachęcające wszystkie strony zaangażowane w projekt do rozmów na temat kwestii związanych ze środowiskiem i zdobywania wiedzy w tym zakresie. Powinno ono skłaniać ich do zastanowienia się, jakie działania można podjąć, aby projekty były bardziej zrównoważone na ich szczeblu, oraz stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników, tak aby mogli oni znaleźć alternatywne, bardziej ekologiczne sposoby prowadzenia swoich działań.

Wspieranie i ułatwianie transnarodowej i międzynarodowej współpracy między organizacjami w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia pozycji osób mających więcej kompetencji kluczowych, ograniczenia zjawiska wczesnego kończenia nauki oraz dla uznawania kompetencji nabytych w drodze uczenia się formalnego, nieformalnego i pozaformalnego. Działania takie ułatwiają obieg idei oraz przekazywanie najlepszych praktyk i wiedzy specjalistycznej, a także rozwój zdolności cyfrowych. Przyczynia się to do zapewniania wysokiej jakości kształcenia, jednocześnie wzmacniając spójność społeczną. Program Erasmus+ jest jednym z najbardziej widocznych sukcesów Unii Europejskiej. Opiera się on na osiągnięciach z ponad 35 lat funkcjonowania europejskich programów na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu obejmujących partnerstwa w wymiarze zarówno wewnątrzunijnym, jak również międzynarodowym.

Przewodnik po programie Erasmus+ na 2026 r. stanowi nieodłączną część zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Erasmus+ na 2026 r. (zwanego dalej „zaproszeniem"). W przewodniku przedstawiono warunki uczestnictwa i zasady finansowania działań w ramach zaproszenia. Podstawą przewodnika jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+": unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu[1] (zwane dalej „rozporządzeniem ustanawiającym program Erasmus+") Erasmus+"), a także roczny program prac Erasmus+ na 2026 r. Akcje objęte zaproszeniem mogą zostać zmienione w drodze publikacji sprostowania. Potencjalni wnioskodawcy powinni regularnie sprawdzać zawartość strony internetowej programu Erasmus+, a także rocznego programu prac Erasmus+ i wprowadzonych do niego zmian. Zastosowanie ma rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona) (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym UE"). Realizacja zaproszenia zależy również od dostępności środków przewidzianych w projekcie budżetu po przyjęciu budżetu na dany rok przez unijną władzę budżetową lub przewidzianych zgodnie z zasadą dwunastej części środków tymczasowych.

[1] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj/eng

JAKIE CELE MA PROGRAM ERASMUS+?

CEL OGÓLNY

Celem ogólnym programu jest wspieranie, w ramach uczenia się przez całe życie, edukacyjnego, zawodowego i osobistego rozwoju osób w kontekście kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu w Europie i poza nią, przyczyniając się tym samym do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i spójności społecznej, wspierania innowacji oraz wzmacniania tożsamości europejskiej i aktywności obywatelskiej. Jako taki program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, wspieraniu realizacji europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą. Ponadto odgrywa on kluczowe znaczenie w zacieśnianiu współpracy w zakresie polityki młodzieżowej w ramach strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz w rozwijaniu europejskiego wymiaru sportu.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Program ma następujące cele szczegółowe:

- promowanie mobilności edukacyjnej osób i grup, jak również współpracy, włączenia społecznego i równego dostępu, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- promowanie pozaformalnej i nieformalnej mobilności edukacyjnej i aktywnego uczestnictwa wśród osób młodych, jak również współpracy, jakości, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży;
- promowanie mobilności edukacyjnej personelu sportowego, jak również współpracy, jakości, włączenia społecznego, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu.

PRIORYTETY PROGRAMU ERASMUS+

WŁĄCZENIE I RÓŻNORODNOŚĆ

Celem programu jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia społecznego, różnorodności i sprawiedliwości we wszystkich jego działaniach. Organizacje i osoby o mniejszych szansach znajdują się w centrum tych celów i z tego względu w ramach programu organizacjom tym i uczestnikom oferowane są odpowiednie mechanizmy i zasoby. Przy opracowywaniu swoich projektów i działań organizacje powinny stosować podejście włączające, tak aby projekty i działania były dostępne dla różnorodnych uczestników.

Agencje narodowe pełnią również kluczową funkcję we wspieraniu projektów, tak aby były one jak najbardziej włączające i zróżnicowane. Kierując się ogólnymi zasadami i mechanizmami funkcjonującymi na szczeblu europejskim, agencje narodowe opracują plany na rzecz włączenia społecznego i różnorodności, aby jak najlepiej zaspokoić potrzeby osób o mniejszych szansach oraz wspierać organizacje pracujące z tymi grupami docelowymi na szczeblu krajowym. Jednocześnie centra zasobów SALTO wspierające realizację programu są również kluczowymi podmiotami promującymi i wdrażającymi środki związane z włączeniem społecznym i różnorodnością, w szczególności w zakresie gromadzenia wiedzy oraz opracowywania i prowadzenia działań na rzecz budowania zdolności pracowników agencji narodowych i beneficjentów programu. Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA) odgrywa równie istotną rolę pod względem elementów programu, które podlegają zarządzaniu bezpośredniemu. W państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem delegatury Unii oraz – jeżeli istnieją – biura krajowe programu Erasmus+ oraz punkty kontaktowe Erasmus+ odgrywają kluczową rolę w przybliżeniu programu grupom docelowym.

Aby wdrożyć te zasady, opracowano obejmujące wszystkie dziedziny programu **ramy środków na rzecz włączenia**[2], a także **strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności**[3], które mają na celu zapewnienie łatwiejszego dostępu do finansowania szerszej grupie organizacji oraz dotarcie do większej liczby osób o mniejszych szansach. W ich ramach ustanowiono również przestrzeń i mechanizmy dla projektów, których celem jest działanie na rzecz poprawy włączenia i różnorodności. Strategia ta ma pomóc w usunięciu barier, które mogą napotkać różne grupy docelowe przy uzyskiwaniu dostępu do takich możliwości w Europie i poza nią.

Przedstawiony poniżej wykaz takich potencjalnych barier nie jest wyczerpujący i ma stanowić punkt odniesienia przy podejmowaniu działań mających na celu zwiększenie dostępności i stanowić źródło informacji dla osób o mniejszych szansach. Bariery te mogą utrudniać uczestnictwo zarówno samodzielnie, jak i w połączeniu z następującymi czynnikami:

- **Niepełnosprawność:** obejmuje obniżoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami[4].
- **Problemy zdrowotne:** bariery mogą wynikać z problemów zdrowotnych, takich jak poważne choroby, choroby przewlekłe lub wszelkie inne sytuacje związane ze zdrowiem fizycznym lub psychicznym, które uniemożliwiają uczestnictwo w programie.
- **Bariery związane z systemami kształcenia i szkolenia:** Bariery te mogą napotykać osoby z różnych powodów osiągające słabe wyniki w systemach kształcenia i szkolenia, osoby wcześnie kończące naukę, młodzież NEET (młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się) oraz nisko wykwalifikowani dorośli. Chociaż inne czynniki mogą odgrywać pewną rolę, te trudności w nauce, choć mogą być związane z sytuacjami osobistymi, wynikają głównie z systemów edukacyjnych, w ramach których wprowadza się ograniczenia strukturalne lub nie uwzględnia się w pełni szczególnych potrzeb poszczególnych osób. Osoby fizyczne mogą również napotykać bariery w uczestnictwie, gdy struktura programów nauczania utrudnia mobilność edukacyjną lub szkoleniową za granicą

[2] Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie ram środków na rzecz włączenia w odniesieniu do programów Erasmus+ oraz „Europejski Korpus Solidarności" na lata 2021–2027: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-10/comm-2021-7493_pl.pdf

[3] Wytyczne dotyczące wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności": https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-12/implementation-inclusion-diversity_apr21_pl.pdf

[4] Więcej informacji na ten temat znaleźć można w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych: https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html

w ramach studiów.

- **Różnice kulturowe:** chociaż różnice kulturowe mogą być postrzegane jako bariery przez osoby z różnych środowisk, mogą one szczególnie dotykać osoby o mniejszych szansach. Takie różnice mogą stanowić istotne bariery w ogólnym uczeniu się, zwłaszcza dla osób ze środowisk migracyjnych lub uchodźczych, w tym nowo przybyłych migrantów, osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, użytkowników języka migowego, osób mających trudności z adaptacją językową i integracją kulturową itp. Zetknięcie się z językami obcymi i różnicami kulturowymi podczas uczestnictwa w różnego rodzaju działaniach w ramach programu może zniechęcać niektóre osoby i w pewien sposób ograniczać korzyści, jaki odnoszą z uczestnictwa. Takie różnice kulturowe mogą nawet powstrzymywać potencjalnych uczestników przed ubieganiem się o wsparcie w ramach programu, stanowiąc tym samym przeszkodę w ich uczestnictwie.
- **Bariery społeczne:** barierę mogą stanowić trudności w przystosowaniu społecznym, takie jak ograniczone kompetencje społeczne, zachowania antyspołeczne lub wysokiego ryzyka; bycie (byłym) przestępcą, osobą nadużywającą (w przeszłości) środków odurzających lub alkoholu lub marginalizacja społeczna. Inne bariery społeczne mogą wynikać z sytuacji rodzinnej, na przykład z bycia pierwszą osobą w rodzinie, która ma dostęp do szkolnictwa wyższego, z bycia rodzicem (zwłaszcza osobą samotnie wychowującą dzieci lub rodzicem małych dzieci, który nie ma dostępu do szerszej nieformalnej sieci opieki nad dziećmi), opiekunem, żywicielem rodziny, sierotą lub z mieszkania w przeszłości lub obecnie w placówce opiekuńczej.
- **Bariery ekonomiczne:** barierę może stanowić niekorzystna sytuacja ekonomiczna, na przykład niski poziom życia, niskie dochody, bycie osobą uczącą się, która musi pracować, aby się utrzymać, zależność od systemu opieki społecznej, długotrwałe bezrobocie, niepewna sytuacja lub ubóstwo, bezdomność, zadłużenie lub problemy finansowe. Inne trudności mogą wynikać z ograniczonej możliwości przenoszenia usług (w szczególności wsparcia dla osób o mniejszych szansach), które muszą być „mobilne" wraz z uczestnikami, gdy wyjeżdżają oni poza miejsce swojego zamieszkania lub tym bardziej za granicę.
- **Bariery związane z dyskryminacją:** bariery mogą występować wskutek dyskryminacji związanej z płcią, wiekiem, pochodzeniem etnicznym, religią, przekonaniami, orientacją seksualną lub niepełnosprawnością, lub dyskryminacji wynikającej z wielu przyczyn (połączenia dwóch lub kilku wspomnianych rodzajów dyskryminacji).
- **Bariery geograficzne:** barierę może stanowić np. mieszkanie w regionach oddalonych, na obszarach wiejskich, na małych wyspach lub w regionach peryferyjnych/najbardziej oddalonych[5], na przedmieściach miast, na obszarach o słabiej rozwiniętej sieci usług (ograniczony transport publiczny, słaba infrastruktura) lub słabiej rozwiniętych obszarach w państwach trzecich.

TRANSFORMACJA CYFROWA

Aby zapewnić udaną transformację cyfrową i skuteczniej reagować na wyzwania społeczne, takie jak sztuczna inteligencja lub dezinformacja, Europa potrzebuje systemów w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży dostosowanych do ery cyfrowej. Zgodnie ze strategicznymi priorytetami **Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej** (2021–2027)[6] i dwoma zaleceniami Rady[7] przyjętymi w listopadzie 2023 r. w sprawie a) kluczowych czynników sprzyjających skuteczności kształcenia i szkolenia cyfrowego oraz b) poprawy zapewniania umiejętności cyfrowych w ramach kształcenia i szkolenia program Erasmus+ odgrywa kluczową rolę we wspieraniu obywateli w każdym wieku w nabywaniu umiejętności i kompetencji cyfrowych potrzebnych im do życia, uczenia się, pracy, korzystania z przysługujących im praw, uzyskiwania informacji, dostępu do usług online, komunikowania się, krytycznego korzystania z cyfrowych treści edukacyjnych, ich tworzenia i rozpowszechniania.

Program będzie wspomagał realizację pierwszego priorytetu strategicznego przewidzianego w planie działania, jakim jest rozwój wysoce efektywnego ekosystemu edukacji cyfrowej, przez budowanie zdolności i niezbędnej wiedzy z zakresu

[5] Do Unii Europejskiej należy dziewięć regionów najbardziej oddalonych. Są to Gujana Francuska, Gwadelupa, Martynika, Majotta, Reunion i Saint-Martin (Francja), Azory i Madera (Portugalia) oraz Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania).

[6] Europejski obszar edukacji – Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej (2021–2027): https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_pl

[7] Zalecenie Rady w sprawie kluczowych czynników sprzyjających skuteczności kształcenia i szkolenia cyfrowego: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15741-2023-INIT/pl/pdf; Zalecenie Rady w sprawie poprawy zapewniania umiejętności i kompetencji cyfrowych w ramach kształcenia i szkolenia: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15740-2023-INIT/pl/pdf

wykorzystywania możliwości oferowanych przez technologie cyfrowe do celów nauczania i uczenia się we wszystkich rodzajach instytucji zajmujących się kształceniem i szkoleniem na wszystkich poziomach i dla wszystkich sektorów oraz z zakresu opracowywania i wdrażania planów transformacji cyfrowej instytucji edukacyjnych.

Przyczyni się on również do realizacji drugiego priorytetu strategicznego przewidzianego w planie działania poprzez wspieranie działań mających na celu poprawę umiejętności cyfrowych i rozwój umiejętności na wszystkich poziomach społeczeństwa i skierowanych do wszystkich osób (w tym osób młodych o mniejszych szansach, studentów, osób poszukujących pracy oraz pracowników). Szczególna uwaga poświęcona zostanie wspieraniu rozwoju zarówno podstawowych, jak i zaawansowanych umiejętności cyfrowych, a także umiejętności informatycznych, które stały się niezbędne w codziennym życiu oraz konieczne do pełnego uczestniczenia w społeczeństwie obywatelskim i demokracji.

Zgodnie z tymi dwoma priorytetami strategicznymi przewidzianymi we wspomnianym planie działania ustanowiona została europejska platforma edukacji cyfrowej[8], aby zacieśnić współpracę w zakresie edukacji cyfrowej na szczeblu UE oraz zapewnić wsparcie w zakresie wymiany dobrych praktyk, współtworzenia oraz prowadzenia eksperymentów badawczych. Celem platformy jest wspieranie państw członkowskich poprzez ściślejszą współpracę międzysektorową dzięki uwzględnieniu cyfrowego kształcenia i szkolenia w perspektywie uczenia się przez całe życie. Platforma połączy władze krajowe, sektor prywatny, ekspertów, naukowców, placówki edukacyjne oraz społeczeństwo obywatelskie dzięki sprawniejszemu rozwojowi polityki i praktyk związanych z edukacją cyfrową.

Na potrzeby wdrażania tych ram polityki za pośrednictwem programu, aby pomóc jego beneficjentom i realizującym go podmiotom w pomyślnym opracowywaniu cyfrowego wymiaru finansowanych projektów, opracowano **strategię cyfrową UE**[9], która obejmuje wszystkie dziedziny programu.

Program powinien docierać do większej grupy docelowej, zarówno w Unii, jak i poza nią, przez szersze wykorzystanie narzędzi informacyjnych, komunikacyjnych i technologicznych, połączenia mobilności fizycznej i wirtualnego uczenia się oraz współpracy wirtualnej.

ŚRODOWISKO I WALKA ZE ZMIANĄ KLIMATU

Działania w dziedzinie środowiska i klimatu stanowią obecnie – i będą stanowić w przyszłości – kluczowe priorytety dla UE. **Komunikat w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu**[10] jest nową europejską strategią na rzecz wzrostu, w której uznaje się kluczową rolę szkół, instytucji szkoleniowych i uniwersytetów we współpracy z uczniami, rodzicami i szerszą społecznością w zakresie zmian niezbędnych do pomyślnej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. Ponadto w **zaleceniu Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej**[11] podkreślono potrzebę zapewnienia osobom uczącym się w każdym wieku możliwości zdobywania wiedzy o kryzysie klimatycznym i zrównoważonym rozwoju, zarówno w ramach kształcenia formalnego, jak i pozaformalnego. W zaleceniu tym uwydatniono również potrzebę priorytetowego traktowania uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej w politykach i programach kształcenia i szkolenia. Zrównoważony rozwój powinien stać się częścią kształcenia i szkolenia ogółem, obejmującego programy nauczania, rozwój zawodowy edukatorów, a także budynki, infrastrukturę i działania.

Program Erasmus+ jest istotnym instrumentem do celów budowania wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie zmiany klimatu oraz zapewniania wsparcia na rzecz zrównoważonego rozwoju zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza jej granicami.

[8] https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/european-digital-education-hub

[9] Wytyczne dotyczące wdrażania – strategia cyfrowa programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-digital_en

[10] Komisja Europejska – Europejski Zielony Ład: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

[11] Zalecenie Rady w sprawie uczenia się na rzecz zielonej transformacji i zrównoważonego rozwoju: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(01)

Na potrzeby wdrażania tych ram polityki za pośrednictwem programu, aby pomóc jego beneficjentom i realizującym go podmiotom w pomyślnym opracowywaniu ekologicznego wymiaru finansowanych projektów, opracowano **strategię transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju**[12], która obejmuje wszystkie dziedziny programu.

Program zwiększy możliwości w zakresie mobilności w ekologicznych, przyszłościowych dziedzinach, które ułatwiają rozwój kompetencji, zwiększają perspektywy zawodowe i angażują uczestników w obszarach mających strategiczne znaczenie dla zrównoważonego wzrostu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju obszarów wiejskich (rolnictwo zrównoważone, zarządzanie zasobami naturalnymi, ochrona gleb, biorolnictwo). Dodatkowo program Erasmus+, którego kwintesencją jest mobilność, powinien dążyć do neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla przez promowanie zrównoważonych środków transportu oraz bardziej odpowiedzialnych zachowań pod względem ekologicznym.

Kwestie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu są priorytetem horyzontalnym przy wyborze projektów. Priorytetowo traktowane będą projekty ukierunkowane na rozwój kompetencji w różnych sektorach związanych ze środowiskiem – w tym projekty realizowane w ramach wkładu edukacji i kultury w osiąganie celów zrównoważonego rozwoju – rozwój strategii i metodyki w obszarze umiejętności sektorowych bazujących na ekologicznym podejściu, przyszłościowe programy nauczania, a także inicjatywy wspierające zaplanowane podejścia organizacji uczestniczących dotyczące zrównoważenia środowiskowego.

Program zachęca do korzystania z innowacyjnych praktyk, dzięki którym osoby uczące się, pracownicy i osoby pracujące z młodzieżą będą mogli realnie zarządzać zmianami (np. odnośnie do oszczędzania zasobów, ograniczenia zużycia energii, odpadów i śladu węglowego, dokonywania wyborów na korzyść zrównoważonej żywności i mobilności). Poza tym priorytetowo będą traktowane projekty, które – bazując na działaniach związanych z kształceniem, szkoleniem, młodzieżą i sportem – pozwalają wprowadzać zmiany behawioralne w indywidualnych preferencjach, wartościach kulturowych i świadomości i które w bardziej ogólnym zakresie wspierają aktywne zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Przy opracowywaniu działań organizacje i uczestnicy powinni zatem włączać ekologiczne praktyki do wszystkich projektów, co zachęci wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich, zastanowienia się nad działaniami lokalnymi oraz poszukiwania bardziej ekologicznych sposobów realizowania swoich działań.

Platformy takie jak Platforma Europejskiej Edukacji Szkolnej (w tym eTwinning) i EPALE będą w dalszym ciągu opracowywać materiały pomocnicze oraz ułatwiać wymianę skutecznych praktyk edukacyjnych i polityk dotyczących zrównoważenia środowiskowego. Program Erasmus+ jest również skutecznym instrumentem pozwalającym dotrzeć do szerokiego grona zainteresowanych stron w społeczeństwie (szkół, uniwersytetów, organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, organizacji młodzieżowych i sportowych, organizacji pozarządowych, władz lokalnych i regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego itp.), które mogą stać się aktywnymi pośrednikami w przechodzeniu na neutralność klimatyczną do 2050 r.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU DEMOKRATYCZNYM, WSPÓLNE WARTOŚCI I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Program Erasmus+ stanowi odpowiedź na wyzwania i bariery, które ograniczają uczestnictwo obywateli w procesach demokratycznych, przyczynia się do zwiększania ich wiedzy na temat Unii Europejskiej i lepszego jej zrozumienia oraz pomaga im przezwyciężać trudności związane z aktywnym angażowaniem się i uczestnictwem w swoich społecznościach oraz w życiu politycznym i społecznym Unii. Dążenie do lepszego zrozumienia Unii Europejskiej przez jej obywateli od najmłodszych lat ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Unii. Jako uzupełnienie kształcenia formalnego uczenie się pozaformalne może zwiększać zrozumienie Unii Europejskiej przez obywateli oraz promować poczucie przynależności.

Celem programu jest propagowanie aktywności obywatelskiej i etycznych zachowań w ramach uczenia się przez całe życie poprzez wspieranie projektów i działań, które sprzyjają rozwijaniu kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. Priorytetowo są traktowane projekty umożliwiające ludziom uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz aktywność społeczną i obywatelską przez działania z zakresu wartościowego

[12] Wytyczne dotyczące wdrażania – strategia ekologiczna programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-green_en

uczenia się formalnego lub pozaformalnego. Ważna jest również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnych unijnych wartości[13], zasad jedności i różnorodności oraz dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

Jeżeli chodzi o młodzież, opracowano strategię na rzecz uczestnictwa młodzieży[14] zapewniającą wspólne ramy oraz wsparcie dla wykorzystania programu do celów promowania uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym. Strategia ta ma na celu poprawę jakości uczestnictwa młodzieży w programie oraz uzupełnia kluczowe dokumenty unijnej polityki młodzieżowej, takie jak strategia UE na rzecz młodzieży i europejskie cele młodzieżowe[15]. Zestaw narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży[16] stanowi uzupełnienie strategii i ma w praktyce zapewnić wiedzę fachową, zalecenia, narzędzia i praktyczne wskazówki dotyczące realizacji tego horyzontalnego priorytetu z udziałem młodzieży i w ramach każdej akcji objętej programem.

[13] Wartości UE zostały określone w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i pokrótce zdefiniowane tutaj: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_en

[14] Strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/

[15] Europejskie cele młodzieżowe: https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl

[16] Zestaw narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży: https://participationpool.eu/toolkit/

ISTOTNE ASPEKTY PROGRAMU ERASMUS+

Na szczególną uwagę zasługują wymienione poniżej aspekty programu:

POSZANOWANIE WARTOŚCI UE

W ramach realizacji programu Erasmus+ – co odnosi się do beneficjentów programu i działań realizowanych w ramach programu – należy przestrzegać wartości UE, jakimi są poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, przy pełnej zgodności z wartościami i prawami zapisanymi w Traktatach UE i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zgodnie z umowami o udzielenie dotacji, jeżeli beneficjent nie będzie w pełni przestrzegał tych postanowień, jego dotacja może zostać cofnięta lub zmniejszona.

OCHRONA, ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO UCZESTNIKÓW

Ochrona, zdrowie i bezpieczeństwo osób uczestniczących w projektach Erasmus+ stanowią istotne zasady programu. Wszyscy uczestnicy powinni mieć możliwość korzystania w pełni z możliwości rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się oferowanych przez Erasmus+. Takie warunki powinno się zapewnić w bezpiecznym otoczeniu, w którym szanuje się i chroni prawa wszystkich osób, ich integralność cielesną i emocjonalną oraz dobrostan.

Każda organizacja uczestnicząca w programie musi wprowadzić skuteczne procedury i mechanizmy, które będą propagować i gwarantować bezpieczeństwo, ochronę i niedyskryminację uczestników w ramach ich działań. W razie potrzeby dorośli powinni towarzyszyć małoletnim uczestnikom (uczniom, osobom uczącym się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży) w działaniach w zakresie mobilności. Towarzyszący dorośli powinni zapewnić odpowiednią jakość komponentu mobilności dotyczącego uczenia się, a także ochronę i bezpieczeństwo małoletnich uczestników.

Ponadto wszyscy uczniowie, studenci, stażyści, praktykanci, dorośli słuchacze, młodzież i kadra zaangażowani w działania w zakresie mobilności w ramach wszystkich akcji kluczowych programu Erasmus+ muszą być ubezpieczeni od ryzyka związanego z ich udziałem w tych działaniach. W ramach programu to organizatorzy projektów są odpowiedzialni za wyszukanie polisy ubezpieczeniowej, która najlepiej odpowiada rodzajowi realizowanego projektu oraz ofercie krajowego rynku ubezpieczeń. Ponadto nie jest wymagane wykupienie polisy ubezpieczeniowej w związku z konkretnym projektem, jeżeli uczestnicy posiadają już polisy ubezpieczeniowe zapewnione przez organizatorów projektów.

Niezależnie od okoliczności ubezpieczenie musi obejmować następujące obszary:

- w stosownych przypadkach – ubezpieczenie na czas podróży (obejmujące uszkodzenie lub zagubienie bagażu)
- odpowiedzialność cywilną (w tym w stosownych przypadkach ubezpieczenie od odpowiedzialności zawodowej lub ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej)
- ubezpieczenie od wypadków i poważnych chorób (w tym stałej lub czasowej niezdolności do pracy)
- śmierć (w tym sprowadzenie zwłok z zagranicy w przypadku projektów realizowanych za granicą).

W stosownych przypadkach zdecydowanie zaleca się, aby uczestnicy działań transnarodowych mieli europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego. Jest to bezpłatna karta, która zapewnia dostęp do wszelkich niezbędnych z medycznego punktu widzenia usług państwowej opieki zdrowotnej podczas tymczasowego pobytu w dowolnym z 27 państw członkowskich UE, w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii na takich samych warunkach i w takiej samej cenie (czyli w niektórych państwach bezpłatnie) jak osobom ubezpieczonym w danym państwie. Dalsze informacje o karcie oraz o sposobach jej otrzymania można znaleźć pod adresem https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=pl.

Ponadto, jeżeli w projektach uczestniczą osoby młode poniżej 18 roku życia, organizacje uczestniczące są zobowiązane do uzyskania wcześniejszej zgody na ich udział w projekcie od rodziców lub opiekunów prawnych.

WIELOJĘZYCZNOŚĆ

Wielojęzyczność jest jednym z filarów europejskiego projektu i wyraźnym symbolem aspiracji UE do zjednoczenia w różnorodności. Znajomość języków obcych odgrywa kluczową rolę wśród umiejętności, które przyczyniają się do lepszego przygotowania osób do rynku pracy i pozwalają obywatelom na lepsze wykorzystanie dostępnych możliwości. Celem UE jest zapewnienie każdemu obywatelowi możliwości uczenia się od najmłodszych lat co najmniej dwóch języków obcych.

Propagowanie uczenia się języków i różnorodności językowej stanowi jeden z celów szczegółowych programu. Brak kompetencji językowych jest jedną z głównych barier uczestnictwa w europejskich programach na rzecz kształcenia, szkolenia i młodzieży. Oferowane możliwości wsparcia językowego służą zwiększeniu wydajności i skuteczności mobilności, poprawie wyników uczenia się, a zatem przyczyniają się do osiągnięcia szczegółowego celu programu.

W ramach programu oferowane będzie wsparcie w nauce języków dla uczestników działań w zakresie mobilności. Wsparcie to będzie oferowane głównie poprzez platformę wsparcia językowego *online* w ramach Erasmus+ dostosowaną w razie potrzeby do poszczególnych sektorów, ponieważ w przypadku uczenia się języków proces e-uczenia się jest korzystny ze względu na swoją dostępność i elastyczność. Wsparcie językowe *online* w ramach Erasmus+ umożliwi uczestnikom ocenę, ćwiczenie i poprawę znajomości języków. Poza wsparciem językowym *online* mogą być oferowane inne formy wsparcia językowego w celu zaspokojenia potrzeb poszczególnych grup docelowych w zakresie nauki języków – takie jak użycie języka migowego lub alfabetu Braille'a – które mogą być finansowane w ramach specjalnej kategorii wsparcia finansowego na rzecz włączenia społecznego.

W ramach projektów współpracy propagowane będzie również nauczanie i uczenie się języków. Innowacje i dobre praktyki mające na celu promowanie umiejętności językowych mogą obejmować na przykład metody nauczania i oceny, opracowanie materiałów dydaktycznych, badania naukowe, uczenie się języków wspomagane komputerowo oraz przedsięwzięcia z zakresu przedsiębiorczości wykorzystujące języki obce.

Komisja Europejska ustanowiła **Europejski Znak Innowacyjności w zakresie Nauczania Języków Obcych**, aby wyróżnić jakość, wspierać wymianę wyników doskonałych projektów w dziedzinie wielojęzyczności i upowszechniać zainteresowanie nauką języków wśród społeczeństwa. Agencje narodowe będą przyznawać Europejski Znak Innowacyjności w zakresie Nauczania Języków Obcych co roku lub co dwa lata organizacjom zajmującym się kształceniem i szkoleniem, które ukończyły projekt Erasmus+ dotowany przez agencję narodową z doskonałymi wynikami w dziedzinie uczenia się i nauczania języków. Agencja narodowa może przyznać Europejski Znak Innowacyjności w zakresie Nauczania Języków Obcych nie tylko projektom Erasmus+, ale także innym inicjatywom stosującym kompleksowe, włączające lub innowacyjne podejścia do nauczania i uczenia się języków.

WYMIAR MIĘDZYNARODOWY

Erasmus+ charakteryzuje silny wymiar międzynarodowy (tj. współpraca z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem) w zakresie działań dotyczących mobilności, współpracy i dialogu merytorycznego. Program wspiera organizacje europejskie w radzeniu sobie z globalnymi wyzwaniami wynikającymi z globalizacji, zmiany klimatu i transformacji cyfrowej, w szczególności dzięki intensyfikacji mobilności międzynarodowej i współpracy z państwami trzecimi, oraz wzmacnia rolę Unii Europejskiej jako globalnego podmiotu. Ponadto Program wzmacnia więzi społeczne poprzez mobilność, wymianę i budowanie zdolności, dbając o odporność społeczną, rozwój społeczny, zdolność do zatrudnienia i aktywne uczestnictwo, a także zapewniając regularne kanały współpracy międzyludzkiej przez promowanie wartości, zasad i interesów wokół wspólnych priorytetów. Wspomniane działania stanowią odpowiedź na wyzwania związane z jakością, modernizacją i zdolnością do zatrudnienia dzięki zwiększaniu adekwatności i zdolności reagowania systemu edukacji na rzecz ekologicznego i trwałego ożywienia społeczno-gospodarczego, wzrostu gospodarczego i dobrobytu w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, przyczyniając się do rozwoju ludzkiego i instytucjonalnego, transformacji cyfrowej, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, dobrych rządów oraz pokoju i bezpieczeństwa. Zaangażowanie młodzieży w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem stanowi podstawowy element procesu budowania bardziej odpornych społeczeństw, których podstawą jest wzajemne zaufanie i zrozumienie międzykulturowe.

UZNAWANIE I POŚWIADCZANIE UMIEJĘTNOŚCI I KWALIFIKACJI

W ramach programu Erasmus+ wspiera się unijne narzędzia przejrzystości i uznawalności dotyczące kompetencji, umiejętności i kwalifikacji – w szczególności Europass (w tym europejskie poświadczenia cyfrowe w dziedzinie uczenia się), Youthpass, europejskie ramy kwalifikacji (EQF), europejską klasyfikację umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO), europejski system transferu i akumulacji punktów w szkolnictwie wyższym (ECTS), europejskie ramy zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET), europejski rejestr agencji ds. zapewniania jakości (EQAR), Europejskie Stowarzyszenie na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym (ENQA), a także sieci w dziedzinie kształcenia i szkolenia o zasięgu unijnym wspierające wspomniane narzędzia, w szczególności Ośrodek Informacji o Uznawalności Wykształcenia do Celów Akademickich (NARIC), sieci Euroguidance, Krajowe Centra Europass i krajowe punkty koordynacji europejskich ram kwalifikacji. Wspólnym celem wspomnianych narzędzi jest zapewnienie łatwiejszego uznawania i rozpoznawania kompetencji, umiejętności i kwalifikacji w poszczególnych krajach i poza ich granicami we wszystkich podsystemach kształcenia i szkolenia oraz we wszystkich sektorach rynku pracy, niezależnie od tego, czy zostały zdobyte za pomocą formalnego kształcenia i szkolenia, czy też poprzez inne doświadczenia w zakresie nauki (np. doświadczenie zawodowe, wolontariat, e-uczenie się).

Aby można było osiągnąć wspomniane cele, dostępne narzędzia powinny umożliwiać reagowanie na nowe zjawiska, takie jak umiędzynarodowienie kształcenia i szkolenia oraz coraz częstsze wykorzystywanie cyfrowego uczenia się i poświadczeń cyfrowych, oraz wspieranie tworzenia elastycznych ścieżek uczenia się zgodnych z potrzebami i celami osób uczących się. Narzędzia te powinny również zwiększyć porównywalność i możliwość przenoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji ponad granicami, umożliwiając osobom uczącym się i pracownikom swobodne przemieszczanie się w celu uczenia się lub pracy.

Wdrażaniu i dalszemu rozwojowi tych narzędzi służy szereg długoterminowych dokumentów programowych, w tym zalecenie Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/646 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass) oraz zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Oprócz tych horyzontalnych dokumentów programowych strategie tematyczne, takie jak strategia Youthpass[17] i europejska strategia szkoleniowa (ETS)[18] w dziedzinie młodzieży, mają na celu dalsze wspieranie postępów w tych obszarach.

KOMUNIKOWANIE INFORMACJI O PROJEKTACH I ICH WYNIKACH W CELU ZMAKSYMALIZOWANIA WPŁYWU

Komunikowanie informacji o projektach i ich wynikach ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia wpływu na różnych poziomach. W zależności od akcji wymaga się, aby wnioskodawcy ubiegający się o finansowanie w ramach programu Erasmus+ zaplanowali działania służące komunikacji w celu udostępnienia informacji na temat swojego projektu i jego rezultatów w trakcie i po zakończeniu jego realizacji. Wnioski dotyczące projektów zostaną ocenione na podstawie odpowiednich kryteriów, aby zapewnić uwzględnienie tych aspektów. Poziom oraz intensywność działań w zakresie komunikacji i upowszechniania informacji powinny być proporcjonalne do celów, zakresu i założeń poszczególnych akcji programu Erasmus+. Beneficjenci Programu Erasmus+ muszą przestrzegać wytycznych w zakresie komunikacji dla beneficjentów projektów[19], opracowanych przez Komisję Europejską, oraz monitorować i oceniać powodzenie swoich działań komunikacyjnych, zarówno w ujęciu jakościowym, jak i ilościowym.

Jak wskazano w wytycznych w zakresie komunikacji, beneficjenci muszą wyraźnie zaznaczyć, że Unia Europejska udzieliła wsparcia, w ramach wszystkich działań i na wszystkich produktach związanych z komunikowaniem i upowszechnianiem informacji, takich jak wydarzenia, strony internetowe, materiały wizualne i publikacje. W szczególności muszą dopilnować, aby emblemat Unii Europejskiej znajdował się na wszystkich materiałach informacyjnych i był zgodny

[17] Strategia Youthpass: https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/youthpass-strategy/

[18] Europejska strategia szkoleniowa (ETS): https://europeantrainingstrategy.eu/

[19] Jak informować o swoim projekcie: https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/429c34ff-7231-11ec-9136-01aa75ed71a1

z postanowieniami określonymi w umowie o udzielenie dotacji lub decyzji o udzieleniu dotacji[20]. Jeżeli beneficjent nie będzie w pełni przestrzegał tych postanowień, dotacje mogą zostać zmniejszone.

Beneficjenci opracowują strategię komunikacji i plan komunikacji, uwzględniając następujące czynniki:

- **cele komunikacji:** wnioskodawcy powinni określić, co chcieliby osiągnąć za pomocą danych działań komunikacyjnych, tj. zwiększyć świadomość, promować wartości społeczne, tworzyć nowe partnerstwa na przyszłość lub wpływać na politykę i praktyki;
- **odbiorcy docelowi lub grupa docelowa:** wnioskodawcy muszą określić osoby, do których chcą dotrzeć i które mogłyby wykorzystać wyniki projektu. Należy jak najbardziej szczegółowo doprecyzować, kto jest odbiorcami docelowymi lub grupą docelową. Może to być ogół społeczeństwa, konkretne zainteresowane strony, eksperci i inne zainteresowane strony, decydenci, media itp.;
- **kanały i działania** mające na celu dotarcie do odbiorców docelowych: wnioskodawcy muszą wybrać kanały i działania, które w najskuteczniejszy i najbardziej odpowiedni sposób spełnią potrzeby wybranych grup docelowych, np. media społecznościowe, wydarzenia, publikacje;
- **rezultaty programu** (produkty i efekty), takie jak przewodnik po dobrych praktykach, praktyczne narzędzie lub produkt, sprawozdanie z badań naukowych, zdobyta wiedza i umiejętności itp. Rezultaty należy również udostępniać lub promować za pośrednictwem Platformy Rezultatów Programu Erasmus+ (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en);
- **harmonogram:** wnioskodawcy powinni zaplanować, kiedy mają być realizowane działania (łącząc je z planem prac/celami pośrednimi), uzgadniać realistyczne cele i zapewniać elastyczność w zależności od postępów projektu, zmiany potrzeb odbiorców lub grupy docelowej, a także rozwoju polityki i procedur;
- **kluczowe wskaźniki wykonania zadania (KPI):** wskaźniki wykonania są wartościowym narzędziem zarządzania służącym do monitorowania postępów (i wprowadzania zmian w razie potrzeby) podczas realizacji działań w zakresie komunikacji i upowszechniania oraz oceny stopnia osiągnięcia celów. Kluczowe wskaźniki wykonania zadania powinny być spójne ze wskaźnikami sieci komunikacji instytucjonalnej[21].

WYMÓG OTWARTEGO DOSTĘPU DO MATERIAŁÓW EDUKACYJNYCH OPRACOWANYCH W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+

W ramach Erasmus+ propaguje się otwarty dostęp do rezultatów projektów celem wspierania uczenia się, nauczania, szkolenia oraz pracy z młodzieżą. W szczególności beneficjenci programu Erasmus+ zobowiązani są do udostępnienia publicznie w ramach otwartej licencji wszelkich zasobów i narzędzi edukacyjnych powstałych w kontekście projektów wspieranych w ramach programu – dokumentów, mediów, oprogramowania lub innych materiałów. Materiały te powinny być łatwo dostępne i możliwe do uzyskania bezpłatnie i bez ograniczeń, a licencja otwarta musi umożliwiać ogółowi odbiorców stosowanie, ponowne wykorzystanie i dostosowywanie tych zasobów oraz dzielenie się nimi. Materiały takie określa się mianem otwartych zasobów edukacyjnych (OER). Aby osiągnąć ten cel, należy załadować zasoby w edytowalnym formacie cyfrowym na odpowiednią i ogólnie dostępną platformę. Choć Erasmus+ zachęca beneficjentów do stosowania najbardziej otwartych licencji[22], beneficjenci mogą wybrać licencje, które nakładają pewne ograniczenia (np. ograniczają komercyjne wykorzystanie zasobów przez inne podmioty lub zobowiązują te podmioty do stosowania tej samej licencji na prace pochodne), jeżeli jest to właściwe ze względu na charakter projektu i rodzaj materiału i jeżeli wciąż umożliwia to ogółowi odbiorców stosowanie, ponowne wykorzystanie i dostosowywanie zasobów oraz dzielenie się nimi. Wymóg otwartego dostępu jest obowiązkowy i nie narusza praw własności intelektualnej beneficjentów dofinansowania.

[20] Wytyczne dotyczące wykorzystania identyfikacji wizualnej Komisji Europejskiej, w tym emblematu Unii Europejskiej, można znaleźć pod adresem https://commission.europa.eu/resources/european-commission-visual-identity_en?prefLang=pl i https://commission.europa.eu/system/files/2021-05/eu-emblem-rules_pl.pdf

[21] Wskaźniki sieci komunikacji oraz podręcznik pomocniczy można znaleźć tutaj: https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/2022%20EC%20Comm%20indicators.pdf

[22] Np. szeroko stosowane licencje przeznaczone dla dzieł pracy twórczej, takie jak Creative Commons Attribution lub Creative Commons Attribution-Share Alike, oprogramowania – GNU Public License oraz GNU Lesser Public License, bądź baz danych – Open Database License.

OTWARTY DOSTĘP DO BADAŃ NAUKOWYCH I DANYCH ERASMUS+

Erasmus+ zachęca beneficjentów do publikowania wyników badań naukowych za pośrednictwem otwartego dostępu, a więc w sposób bezpłatny i wolny od innych ograniczeń dla użytkowników. Beneficjentów zachęca się też do stosowania licencji otwartych w odniesieniu do wyników badań naukowych. W miarę możliwości dane gromadzone w ramach projektów powinny być publikowane jako „otwarte dane", tj. przy zastosowaniu licencji otwartej, w odpowiednim formacie i na odpowiedniej platformie otwartych danych.

JAKĄ STRUKTURĘ MA PROGRAM ERASMUS+?

W ramach programu Erasmus+ przewiduje się realizację w okresie 2021–2027 wymienionych poniżej akcji kluczowych, które mają umożliwić osiągnięcie jego celów.

AKCJA KLUCZOWA 1 – MOBILNOŚĆ

W ramach tej akcji kluczowej wspierane są:

- **mobilność osób uczących się i kadry:** możliwości podjęcia nauki lub zdobycia doświadczenia zawodowego w innym kraju przez uczniów, studentów, dorosłych słuchaczy, praktykantów/stażystów oraz młodzież, a także wykładowców, nauczycieli, osoby prowadzące szkolenia, edukatorów, osoby pracujące z młodzieżą, personel sportowy oraz pracowników instytucji edukacyjnych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.
- **działania wspierające uczestnictwo młodzieży:** lokalne i transnarodowe inicjatywy prowadzone przez nieformalne grupy młodych ludzi lub organizacje młodzieżowe, mające na celu pomoc młodzieży w zaangażowaniu się w życie demokratyczne i nauczeniu się, jak w nim uczestniczyć, zwiększające świadomość wspólnych wartości i praw podstawowych Unii Europejskiej, skupiające młodzież i decydentów na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, a także przyczyniające się do osiągnięcia wspólnych celów Unii Europejskiej.
- **mobilność pracowników w dziedzinie sportu:** personel organizacji sportowych, zaangażowanych przede wszystkim w sport powszechny, ma możliwość podniesienia swoich kompetencji i kwalifikacji oraz nabycia nowych umiejętności dzięki mobilności edukacyjnej polegającej na spędzeniu pewnego czasu za granicą, co przyczynia się do budowania zdolności i rozwoju organizacji sportowych. Działanie to ma na celu wsparcie rozwoju zawodowego trenerów i innego personelu (zarówno opłacanego, jak i wolontariuszy) zajmującego się sportem powszechnym. Personel spoza sektora sportu powszechnego, w tym osoby realizujące zadania w zakresie kariery dwutorowej: sportowej i pozasportowej, może również zwiększać wpływ uczenia się i transfer wiedzy z korzyścią dla personelu i organizacji sportu powszechnego. Możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej personelu spoza sektora sportu powszechnego mogą zostać objęte wsparciem w przypadkach, gdy udział takiego personelu może przynieść korzyści dla sportu powszechnego.
- **DiscoverEU:** działanie to umożliwia osobom w wieku 18 lat odbycie krótkoterminowej podróży po Europie w pojedynkę lub w grupie. Ponieważ DiscoverEU jest działaniem z zakresu uczenia się nieformalnego, jego celem jest rozbudzanie poczucia przynależności do Unii Europejskiej wśród uczestników oraz umożliwienie im odkrywania swojej różnorodności kulturowej. Ponadto służy on wyposażeniu młodzieży w umiejętności i kompetencje cenne z punktu widzenia ich przyszłości, jak również w szczególności inspirowanie ich do odbywania podróży w zrównoważony sposób oraz ogółem do wykształcenia poczucia odpowiedzialności za środowisko. DiscoverEU obejmuje ogólne działanie, w ramach którego młodzież może składać wnioski bezpośrednio w Europejskim Portalu Młodzieżowym, jak również działanie na rzecz włączenia. **Działanie na rzecz włączenia DiscoverEU** jest skierowane do osób młodych o mniejszych szansach w wieku od 18 do 21 lat i ma na celu ułatwienie im uczestnictwa w DiscoverEU na równi z rówieśnikami.
- w ramach programu oferowane są **możliwości nauki języków** dla uczestników działań w zakresie mobilności za granicą. Wsparcie to będzie oferowane głównie poprzez platformę wsparcia językowego online w ramach Erasmus+ dostosowaną w razie potrzeby do poszczególnych sektorów, ponieważ w przypadku uczenia się języków proces e-uczenia się jest korzystny ze względu na swoją dostępność i elastyczność. W szczególnych przypadkach, gdy e-uczenie się nie jest najlepszym narzędziem dotarcia do grupy docelowej, oferowane będą dodatkowe formy wsparcia językowego.
- **wirtualne wymiany w szkolnictwie wyższym i wśród młodzieży**: akcja ta umożliwia organizację działań online opartych na kontaktach międzyludzkich, promujących rozwój dialogu międzykulturowego i umiejętności miękkich wśród osób z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Odbywają się zawsze w małych grupach i zawsze moderowane są przez przeszkoloną osobę wspomagającą proces kształcenia.

AKCJA KLUCZOWA 2 – WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI

W ramach tej akcji kluczowej wspierane są:

partnerstwa na rzecz współpracy, w tym:

- **partnerstwa współpracy:** głównym celem partnerstw współpracy jest umożliwienie organizacjom zwiększenia

jakości i znaczenia ich działań, rozwinięcia i wzmocnienia sieci partnerów, zwiększenia zdolności do wspólnego działania na szczeblu transnarodowym, zwiększenia międzynarodowego charakteru ich działań – poprzez wymianę lub rozwój nowych praktyk i metod, jak również wymianę i omawianie pomysłów.

- **partnerstwa na małą skalę:** przedmiotowa akcja ma na celu rozszerzenie dostępu do programu na małe podmioty i osoby, do których trudno jest dotrzeć pod względem edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży i sportu. Dzięki niższym kwotom dotacji przyznawanych organizacjom, krótszemu czasowi ich trwania i prostszym wymogom administracyjnym w porównaniu z partnerstwami współpracy, akcja ta ma na celu dotarcie do organizacji oddolnych, nowych uczestników programu i mniej doświadczonych organizacji, zmniejszając bariery przystąpienia do programu dla organizacji o mniejszych zdolnościach organizacyjnych.
- **Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół:** akcja ta sprzyja rozwojowi struktur wsparcia, które mogą nadać strategiczny, nadrzędny wymiar wysiłkom szkół i nauczycieli realizujących projekty współpracy i projekty w zakresie mobilności w terenie, tak aby ich rezultaty stały się trwałe i dostępne dla wszystkich;

partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym:

- **Uniwersytety Europejskie:** w ramach tej akcji wspiera się powstawanie oddolnych sojuszy instytucji szkolnictwa wyższego, które zwiększą poziom ambicji współpracy transgranicznej, przez opracowanie wspólnych długoterminowych strategii na rzecz kształcenia o najwyższej jakości, badań naukowych i innowacji, opartych na wspólnej wizji i wspólnych wartościach.
- **centra doskonałości zawodowej** w ramach tej akcji wspiera się podejście oddolne do doskonałości zawodowej i obejmuje szerokie grono lokalnych zainteresowanych stron, umożliwiając jednocześnie instytucjom VET szybkie dostosowywanie zapewniania umiejętności do zmieniających się potrzeb gospodarczych i społecznych. Centra doskonałości zawodowej działają w danym kontekście lokalnym i tworzą ekosystemy umiejętności na rzecz innowacji, rozwoju regionalnego i włączenia społecznego, współpracując jednocześnie z centrami doskonałości zawodowej w innych krajach w ramach międzynarodowych sieci współpracy. Zapewniają one możliwości kształcenia zawodowego podstawowego osób młodych oraz ustawicznego kształcenia w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób dorosłych dzięki elastycznej i terminowej ofercie szkoleniowej, która odpowiada potrzebom dynamicznego rynku pracy, również w kontekście transformacji cyfrowej i ekologicznej.
- **akademie nauczycielskie Erasmus+:** ogólnym celem tej akcji jest utworzenie europejskich partnerstw organizatorów kształcenia i szkolenia nauczycieli w celu ustanowienia akademii nauczycielskich Erasmus+, które będą zajmowały się rozwijaniem europejskiego i międzynarodowego wymiaru kształcenia nauczycieli. Podmioty te będą promowały wielojęzyczność i różnorodność kulturową, rozwijały kształcenie nauczycieli zgodnie z priorytetami polityki edukacyjnej UE i będą przyczyniały się do osiągania celów europejskiego obszaru edukacji.
- **akcja Erasmus Mundus:** akcja ta ma na celu promowanie doskonałości i umiędzynarodowienia instytucji szkolnictwa wyższego na całym świecie poprzez programy studiów – na poziomie studiów magisterskich – realizowane i uznawane wspólnie przez instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w Europie i otwarte na instytucje w innych krajach świata.

partnerstwa na rzecz innowacji, w tym:

- **sojusze na rzecz innowacji:** akcja ta ma na celu promowanie współpracy strategicznej między głównymi podmiotami w dziedzinie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego, przedsiębiorstw i badań naukowych – „trójkącie wiedzy" – w celu wspierania innowacji i modernizacji systemów kształcenia i szkolenia w zakresie określania i zapewniania odpowiedniego zestawu umiejętności, wiedzy i kompetencji, tak aby odpowiadały one przyszłemu zapotrzebowaniu rynku pracy w sektorach i dziedzinach, które mają strategiczne znaczenie dla trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Europy.
- **projekty na przyszłość:** akcja ta ma na celu wspieranie innowacji, kreatywności i uczestnictwa, a także przedsiębiorczości społecznej, w różnych dziedzinach kształcenia i szkolenia. Wsparciem zostaną objęte przyszłościowe pomysły oparte na głównych priorytetach europejskich, które mogą zostać włączone w główny nurt polityki i przyczynić się do wprowadzenia udoskonaleń w zakresie systemów kształcenia i szkolenia, a także przynieść znaczący innowacyjny efekt w zakresie metod i praktyk w odniesieniu do wszystkich rodzajów uczenia się i aktywnego uczestnictwa na rzecz spójności społecznej w Europie.

projekty mające na celu budowanie potencjału, w tym:

- **projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym**: akcja ta wspiera projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej, oparte na partnerstwach wielostronnych między organizacjami

działającymi w dziedzinie kształcenia wyższego w państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem i państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Celem tych projektów jest wspieranie zwiększania adekwatności, poprawy jakości, a także modernizacji i dostępności kształcenia wyższego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, jako siły napędowej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

- **projekty mające na celu budowanie potencjału w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego**: ta akcja w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego wspiera projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej, oparte na partnerstwach wielostronnych między organizacjami działającymi w dziedzinie VET w państwach członkowskich UE, państwach trzecich stowarzyszonych z Programem lub państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Celem tych projektów jest wspieranie zwiększania adekwatności, poprawy dostępności, a także zdolności do reagowania instytucji i systemów VET w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, jako siły napędowej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.
- **projekty mające na celu budowanie potencjału w dziedzinach związanych z młodzieżą**: akcja ta wspiera współpracę i wymianę w obszarze związanym z młodzieżą między organizacjami w państwach członkowskich UE, państwach trzecich stowarzyszonych z Programem i państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem oraz obejmuje działania z zakresu uczenia się pozaformalnego, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia zdolności organizacji pracujących z osobami młodymi poza ramami formalnego uczenia się, przy jednoczesnym zapewnianiu aktywnego uczestnictwa osób młodych.
- **projekty mające na celu budowanie potencjału w dziedzinie sportu**: akcja ta będzie wspierać projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej, oparte na partnerstwach wielostronnych między organizacjami działającymi w dziedzinie sportu w państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem i państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Celem tych projektów jest wspieranie działań i polityk związanych ze sportem w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem jako środek promujący wartości, jak również narzędzie edukacyjne służące do promowania rozwoju osobistego i społecznego jednostki oraz tworzenia bardziej spójnych społeczności.

niekomercyjne europejskie imprezy sportowe: akcja ta będzie wspierać przygotowywanie, organizowanie i monitorowanie niekomercyjnych imprez sportowych organizowanych w jednym kraju albo w kilku krajach przez organizacje non-profit lub podmioty publiczne działające w dziedzinie sportu. Imprezy te będą miały na celu zwiększenie widoczności akcji w dziedzinie sportu w ramach programu Erasmus+, a także zwiększenie świadomości roli sportu w promowaniu włączenia społecznego, równych szans i prozdrowotnej aktywności fizycznej.

Oprócz akcji wymienionych powyżej **platformy internetowe**, takie jak **europejska platforma edukacji szkolnej** (w tym **eTwinning**), **ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE)** oraz **Europejski Portal Młodzieżowy**, zapewnią wirtualną przestrzeń współpracy, bazy danych służące do wyszukiwania partnerów, wspólnoty praktyków oraz inne usługi online m.in. dla nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, osób pracujących z młodzieżą, decydentów oraz innych specjalistów, a także uczniów, osób młodych i dorosłych słuchaczy w Europie i poza nią.

AKCJA KLUCZOWA 3 – WSPARCIE ROZWOJU POLITYKI I WSPÓŁPRACY

W ramach tej akcji kluczowej wspierana jest:

akcja **Europejska młodzież razem** (skierowana zarówno do organizacji młodzieżowych działających na poziomie lokalnym, jak i do większych organizacji), oraz wspierająca partnerstwa transgraniczne. Działania podejmowane w ramach tej akcji powinny przyczyniać się do poszerzania zasięgu oddziaływania na młodzież, tak aby zapewnić różnorodność poglądów, dotrzeć do szerokiego grona młodych ludzi w ramach organizacji młodzieżowych i poza nimi, w tym do młodzieży o mniejszych szansach. Działania te powinny wykorzystywać różne tradycyjne i cyfrowe kanały oraz wspierać tworzenie partnerstw i sieci, tym samym ułatwiając uczestnictwo i dostęp lokalnym NGO i ruchom młodzieżowym.

Dodatkowo ta akcja kluczowa obejmuje:

- akcje mające na celu przygotowanie i wspieranie realizacji unijnego programu politycznego w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w tym programów sektorowych dotyczących szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, szkół i edukacji dorosłych, w szczególności przez ułatwianie zarządzania i funkcjonowania **otwartych metod koordynacji**.
- prowadzenie europejskich **eksperymentów politycznych** prowadzonych przez organy publiczne wysokiego szczebla oraz obejmujących badania terenowe nad politykami w kilku krajach na podstawie sprawdzonych metod oceny;

Zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży wsparcie finansowe zostanie również zapewnione strukturom aktywizującym krajowe grupy robocze wyznaczonym przez każdą władzę krajową w ramach unijnego dialogu młodzieżowego na szczeblu krajowym.

- akcje mające na celu gromadzenie dowodów i wiedzy o systemach i polityce w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na szczeblu krajowym i europejskim, w celu ułatwienia racjonalnego kształtowania polityki. Gromadzenie i analiza dowodów zostaną przeprowadzone za pomocą **ogólnounijnych lub międzynarodowych sondaży i badań, jak również poprzez wykorzystanie tematycznej wiedzy specjalistycznej dotyczącej danego państwa**.
- działania zwiększające **przejrzystość oraz ułatwiające uznawanie umiejętności i kwalifikacji, a także transfer punktów zaliczeniowych**, aby wspierać zapewnianie jakości, poświadczanie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i poradnictwo; Akcja ta będzie również obejmowała wsparcie organów krajowych i europejskich lub sieci, które ułatwiają ogólnoeuropejskie wymiany oraz rozwój elastycznych ścieżek uczenia się obejmujących różne dziedziny kształcenia, szkolenia i w zakresie młodzieży oraz różne formy kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego.
- akcje, w ramach których wspiera się **dialog merytoryczny z zainteresowanymi stronami w Unii Europejskiej i poza nią**, na przykład poprzez konferencje, wydarzenia i inne działania z udziałem decydentów politycznych, praktyków i innych zainteresowanych stron w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie odpowiednich europejskich programów politycznych i promowanie Europy jako doskonałego miejsca do studiowania i prowadzenia badań naukowych.
- **współpracę z organizacjami międzynarodowymi** dysponującymi uznaną wiedzą fachową i zdolnościami analitycznymi (takimi jak OECD i Rada Europy) w celu zwiększenia wpływu i wartości dodanej polityk w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.

DZIAŁANIA „JEAN MONNET"

W ramach działań „Jean Monnet" wspierane są:

- **działanie „Jean Monnet" w dziedzinie kształcenia wyższego:** w ramach tej akcji wspiera się instytucje szkolnictwa wyższego w Europie i poza nią w zakresie promowania nauczania i badań nad integracją europejską oraz promowania debaty orientacyjnej i wymiany poglądów na temat priorytetów polityki Unii z udziałem środowisk akademickich i decydentów politycznych. Wsparciem objęte są następujące poddziałania: **Moduły „Jean Monnet":** krótkie programy nauczania w jednej lub kilku dziedzinach studiów dotyczących Unii Europejskiej; **Katedry „Jean Monnet"**: dłuższe stanowiska nauczycielskie ze specjalizacją dotyczącą Unii Europejskiej dla poszczególnych nauczycieli akademickich; **Centra doskonałości „Jean Monnet":** punkty kontaktowe, w ramach których gromadzi się wiedzę fachową cenionych ekspertów z różnych dziedzin, a także opracowuje działania transnarodowe i powiązania strukturalne z instytucjami akademickimi w innych krajach.
- **działanie „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia:** działanie to promuje wiedzę o Unii Europejskiej w szkołach oraz placówkach kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem. Ma ono na celu oferowanie organizatorom kształcenia możliwości opracowywania treści i przekazywania ich osobom uczącym się i organizatorom kształcenia nauczycieli, aby wspierać nauczycieli za pomocą metodyki i aktualnej wiedzy na temat spraw związanych z Unią Europejską, a także oferowanie możliwości promowania debaty i wymiany informacji między przedstawicielami szkół i VET a zainteresowanymi stronami w sprawie poznawania zagadnień związanych z Unią Europejską. Wsparciem objęte są następujące poddziałania: **kształcenie nauczycieli**: opracowanie ustrukturyzowanych propozycji szkoleń dotyczących tematów związanych z UE i oferowanie ich nauczycielom; **Inicjatywa w zakresie zdobywania wiedzy o UE:** wspieranie lepszego rozumienia – w kształceniu ogólnym i zawodowym (ISCED 1–4).
- **debata orientacyjna w ramach działania „Jean Monnet"**: **sieci „Jean Monnet" w obszarze kształcenia wyższego** będą gromadzić wyniki badań, treści kursów i doświadczenia, a także produkty (badania, artykuły, treści kursów itp.), a następnie dzielić się nimi i dyskutować nad nimi z partnerami, zgodnie z określonym tematem związanym z priorytetem Komisji. **Sieci w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia,** wymiana dobrych praktyk i współnauczanie w obrębie grupy państw.
- **wsparcie dla wyznaczonych instytucji:** w ramach akcji wspiera się instytucje, które dążą do osiągnięcia celów o znaczeniu europejskim, świadczące na rzecz Unii, jej państw członkowskich i obywateli wysokiej jakości usługi w określonych priorytetowych obszarach tematycznych. Główne inicjatywy i działania informacyjne tych instytucji obejmują badania naukowe, w tym gromadzenie i analizę danych do celów opracowania przyszłej polityki, nauczanie na miejscu i online dla przyszłej kadry organizacji międzynarodowych i urzędników, w szczególności

w dziedzinie prawa i zarządzania, organizowanie wydarzeń dotyczących kwestii priorytetowych dla Unii oraz upowszechnianie konkretnych wyników i ogólnych informacji wśród ogółu społeczeństwa.

JAKI JEST BUDŻET PROGRAMU?

Łączna orientacyjna pula środków finansowych programu z budżetu UE na siedem lat (2021–2027) wynosi ponad 26 mld EUR[23]. Roczny budżet przyjmuje władza budżetowa. Poszczególne kroki związane z przyjmowaniem budżetu UE można prześledzić pod adresem: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle_pl.

Informacje na temat budżetu w podziale według akcji można znaleźć w rocznym programie prac Erasmus+ na 2026 r.: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines

[23] Orientacyjnie pulę środków finansowych programu określono na poziomie 24,574 mld EUR w cenach bieżących wraz z dodatkowymi dopłatami uzupełniającymi w wysokości 1,7 mld EUR w cenach na 2018 r.

KTO ODPOWIADA ZA REALIZACJĘ PROGRAMU ERASMUS+?

KOMISJA EUROPEJSKA

Ostateczną odpowiedzialność za realizację programu Erasmus+ ponosi Komisja Europejska. Komisja na bieżąco zarządza budżetem oraz określa priorytety, cele i kryteria programu. Ponadto ukierunkowuje i monitoruje całościową realizację programu, działania następcze, stanowiące kontynuację projektów, i ewaluację programu na szczeblu europejskim. Do zadań Komisji należy również całościowe nadzorowanie i koordynowanie działalności struktur odpowiedzialnych za realizację programu na szczeblu krajowym.

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA)

Na szczeblu europejskim komisyjna Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA) odpowiada za wdrażanie szeregu akcji programu Erasmus+. EACEA wdraża program w ramach zarządzania bezpośredniego. Oprócz informacji zawartych w niniejszym przewodniku w portalu „EU Funding & Tenders" publikuje się odpowiednie dokumenty dotyczące zaproszenia oraz formularze wniosków związane z akcjami uwzględnionymi w niniejszym przewodniku i zarządzanymi przez agencję wykonawczą. https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

Agencja wykonawcza zajmuje się zarządzaniem wszystkimi etapami tych projektów, począwszy od promowania programu, oceny wniosków o udzielenie dotacji i monitorowania projektów w miejscu ich realizacji, a skończywszy na upowszechnianiu wyników projektów i programu. Do jej zadań należy także ogłaszanie poszczególnych zaproszeń do składania wniosków dotyczących niektórych akcji programu, które nie są objęte zakresem przewodnika.

Komisja Europejska, w szczególności za pośrednictwem Agencji Wykonawczej, odpowiada również za:

- prowadzenie badań w dziedzinach wspieranych w ramach programu;
- prowadzenie badań naukowych i działań w oparciu o ich wyniki za pośrednictwem sieci Eurydice;
- poprawę widoczności i wpływu systemowego programu przez upowszechnianie i wykorzystywanie wyników działań w ramach programu;
- zapewnianie zarządzania kontraktowego oraz finansowania organów i sieci wspieranych w ramach programu Erasmus+;
- zarządzanie zaproszeniami do składania ofert na świadczenie usług w ramach programu.

AGENCJE NARODOWE

Program Erasmus+ jest realizowany głównie przez wykonanie pośrednie, co oznacza, że Komisja Europejska powierza wykonanie budżetu agencjom narodowym. takie podejście ma na celu jak największe zbliżenie programu Erasmus+ do beneficjentów i dostosowanie go do specyfiki różnorodnych krajowych systemów kształcenia, szkolenia i systemów na rzecz młodzieży. W tym celu w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem wyznaczono co najmniej jedną agencję narodową[24] (dane kontaktowe znajdują się pod adresem: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_pl). Agencje narodowe zajmują się promocją i realizacją programu na szczeblu krajowym oraz działają jako łącznik pomiędzy Komisją a organizacjami uczestniczącymi na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Ich zadania to:

- przekazywanie potencjalnym beneficjentom odpowiednich informacji o programie Erasmus+;
- przeprowadzanie sprawiedliwej i przejrzystej selekcji wniosków dotyczących projektów, które mają być finansowane w ich kraju;
- monitorowanie i ocena realizacji programu w ich kraju;

[24] Agencje narodowe programu Erasmus+: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

- udzielanie wsparcia wnioskodawcom i organizacjom uczestniczącym w trakcie całego cyklu trwania projektów;
- skuteczna współpraca z siecią wszystkich agencji narodowych i Komisją Europejską;
- promowanie i zapewnianie widoczności programu;
- promowanie działań służących upowszechnianiu i wykorzystywaniu wyników programu na szczeblu lokalnym i krajowym.

Ponadto agencje narodowe odgrywają istotną rolę jako struktury pośrednie przyczyniające się do rozwoju programowego i jakościowej realizacji programu Erasmus+ przez:

- realizację projektów i prowadzenie działań poza zadaniami związanymi z zarządzaniem cyklem trwania projektów, które przyczyniają się do jakościowej realizacji programu lub powodują zmiany w zakresie polityki w dziedzinach wspieranych w ramach programu, takich jak działania z zakresu szkoleń i współpracy oraz działania służące tworzeniu sieci kontaktów;
- pomaganie nowym członkom, mniej doświadczonym organizacjom i grupom docelowym o mniejszych szansach w celu wyeliminowania przeszkód stojących na drodze do pełnego uczestnictwa w programie;
- dążenie do współpracy z organami zewnętrznymi i władzami krajowymi w celu zwiększenia wpływu programu w ich obszarach działania, w ich państwach i w Unii Europejskiej.

Działalność wspierająca agencji narodowych ma na celu prowadzenie potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów programu przez wszystkie etapy – od pierwszego kontaktu z programem przez proces składania wniosków do realizacji projektu i oceny końcowej. Podejście to jest zgodne z zasadami uczciwości i przejrzystości procedur wyboru. U jego podstaw leży założenie, że zagwarantowanie wszystkim równych szans wymaga zapewnienia grupom docelowym programu wsparcia poprzez systemy doradztwa, monitorowania i szkolenia dostosowane do ich potrzeb.

Działania z zakresu szkoleń i współpracy są organizowane przez agencje narodowe Erasmus+ w celu wnoszenia wartości dodanej i poprawy ogólnej jakości programu Erasmus+. Działania z zakresu szkoleń i współpracy mogą mieć formę warsztatów, seminariów i innego rodzaju wydarzeń lub działań, takich jak badania naukowe, które koncentrują się na wymianie dobrych praktyk i wyciągniętych wnioskach oraz stanowią okazję do tworzenia sieci kontaktów między zainteresowanymi stronami programu Erasmus+. W szczególności seminaria służące nawiązywaniu kontaktów są skutecznym sposobem na znalezienie partnerów dla nowych uczestników. W działaniach z zakresu szkoleń i współpracy mogą uczestniczyć przedstawiciele instytucji, które już uczestniczą w programie Erasmus+ lub które planują ubiegać się o dotację.

Działania z zakresu szkoleń i współpracy mogą również wspierać działania mające na celu wzmocnienie wzajemnych powiązań z europejską współpracą polityczną w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, a także z działaniami ukierunkowanymi na wywarcie wpływu na praktyki krajowe w odnośnych dziedzinach. Często odbywa się to w ramach strategicznych działań długoterminowych.

Odpowiednie zaproszenie obejmujące akcje zarządzane przez agencje narodowe programu Erasmus+ publikuje się na stronie internetowej programu Erasmus+[25] i reklamuje na stronach internetowych agencji narodowych.

[25] Dokumenty dotyczące Erasmus+: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines

JAKIE INNE INSTYTUCJE BIORĄ UDZIAŁ W REALIZACJI PROGRAMU?

Poza wyżej wspomnianymi instytucjami uzupełniającą wiedzę fachową w procesie realizacji programu Erasmus+ zapewniają następujące centra zasobów i biura informacji, platformy oraz sieci wiedzy i ekspertów:

CENTRA ZASOBÓW SALTO

Centra zasobów SALTO[26] mają prowadzić do poprawy jakości i wpływu programu Erasmus+ na poziomie systemowym przez zapewnienie wiedzy specjalistycznej, zasobów, informacji i działań szkoleniowych w konkretnych obszarach agencjom narodowym Erasmus+ i innym podmiotom zaangażowanym w kształcenie, szkolenie i pracę z młodzieżą. Działania te obejmują między innymi organizowanie szkoleń, seminariów, warsztatów, wizyt studyjnych, forów i działań z zakresu budowania współpracy i partnerstwa dotyczących priorytetowych tematów programu Erasmus+.

Każde centrum zasobów SALTO może obejmować wszystkie obszary programu albo tylko niektóre z nich. W zależności od zakresu działania centra zasobów SALTO mogą mieć ukierunkowanie tematyczne lub regionalne (kraje Partnerstwa Wschodniego i Rosja, południowy region Morza Śródziemnego, Bałkany Zachodnie) albo ukierunkowanie na wsparcie (Europejski Korpus Solidarności, działania z zakresu szkoleń i współpracy). Przykładowo regionalne centra zasobów SALTO obejmują tylko akcje w dziedzinie młodzieży.

Ponadto centra zasobów SALTO oferują szereg narzędzi internetowych i baz danych, takich jak przegląd europejskich działań szkoleniowych dla osób pracujących z młodzieżą w Europejskim Kalendarzu Szkoleń, za pośrednictwem strony internetowej SALTO; narzędzia i metody na potrzeby działań edukacyjnych; możliwości e-uczenia się; baza danych na temat osób prowadzących szkolenia i konsultantów w obszarze pracy z młodzieżą; oraz możliwość wyszukiwania organizacji partnerskich. Do zadań centrów zasobów SALTO należy monitorowanie i prezentowanie osiągnięć, doświadczeń i wniosków z realizacji programu w obszarach działania danego centrum.

CENTRA ZASOBÓW SALTO WSPIERAJĄCE PRIORYTETY PRZEKROJOWE PROGRAMU ERASMUS+

Cztery centra zasobów SALTO wspierają priorytety horyzontalne programu Erasmus+:

CENTRA ZASOBÓW SALTO – WŁĄCZENIE I RÓŻNORODNOŚĆ

Dwa centra zasobów SALTO współpracują na rzecz wspierania realizacji priorytetu dotyczącego włączenia i różnorodności we wszystkich dziedzinach programu: jedno centrum zajmuje się obszarem kształcenia i szkolenia[27], a drugie obszarem młodzieży[28].

Zadaniem tych centrów zasobów SALTO jest poprawa jakości i wpływu projektów Erasmus+, aby uczynić program bardziej włączającym i różnorodnym.

Dokładniej rzecz ujmując, centra zasobów SALTO działają również jako ośrodki wiedzy opartej na dowodach i bezstronni pośrednicy w jej przekazywaniu. Wykorzystują do tego celu swoją wiedzę fachową i doświadczenie w zarządzaniu programami w dziedzinie włączenia i różnorodności. Oznacza to ciągłe budowanie i przekazywanie wiedzy i doświadczeń zdobytych podczas realizacji programu w tym obszarze tematycznym, z ukierunkowaniem na rozwój programu, za pośrednictwem odpowiednich platform i we współpracy z siecią agencji narodowych i Komisją. Ponadto centra zasobów SALTO wspierają agencje narodowe w realizacji programu w sposób, który wprowadza w życie odpowiednie decyzje polityczne (np. konkluzje/rezolucje Rady), wyniki działań związanych z wzajemnym uczeniem się oraz decyzje związane z priorytetem dotyczącym włączenia i różnorodności.

[26] https://saltonetwork.eu/
[27] https://saltoinclusion.eu/
[28] https://www.salto-youth.net/rc/inclusion/

Główne obszary odpowiedzialności centrów zasobów SALTO na rzecz włączenia i różnorodności to:

- zwiększenie jakości i wpływu projektów i działań programu Erasmus+, z naciskiem na priorytet dotyczący włączenia i różnorodności,
- pomoc w optymalizacji wdrażania, monitorowania i działań następczych w odniesieniu do priorytetu dotyczącego włączenia i różnorodności w kształceniu i szkoleniu oraz w dziedzinie młodzieży, określonego w programie Erasmus+,
- odgrywanie kluczowej roli w udzielaniu wytycznych agencjom narodowym w zakresie analizy i oceny wpływu projektów ukierunkowanych na priorytet dotyczący włączenia i różnorodności w kształceniu i szkoleniu oraz w dziedzinie młodzieży.

CENTRUM ZASOBÓW SALTO NA RZECZ TRANSFORMACJI EKOLOGICZNEJ I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Centrum zasobów SALTO na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju[29] zajmuje się wszystkimi dziedzinami programu Erasmus+. Swoimi działaniami przyczynia się do sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu, podejmując w ramach wszystkich akcji tematy związane z klimatem i środowiskiem.

To centrum zasobów SALTO wspiera realizację priorytetu dotyczącego ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju i walki ze zmianą klimatu, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i Paktem na rzecz Klimatu. Wspiera przy tym działania europejskiego obszaru edukacji w zakresie edukacji dla klimatu i zrównoważonego rozwoju oraz przyczynia się bezpośrednio do osiągnięcia jednego z 11 europejskich celów młodzieżowych („Zrównoważona zielona Europa") zawartych w strategii UE na rzecz młodzieży. Główne obszary odpowiedzialności SALTO to:

- zwiększenie jakości i wpływu projektów i działań programu Erasmus+, z naciskiem na zrównoważony rozwój i walkę z zmianą klimatu,
- pomoc w zakresie optymalizacji wdrażania, monitorowania i działań następczych w odniesieniu do priorytetu dotyczącego ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju i walki ze zmianą klimatu, określonego w programie Erasmus+ i w programach Europejskiego Korpusu Solidarności,
- odgrywanie kluczowej roli w udzielaniu wytycznych agencjom narodowym w zakresie analizy i oceny wpływu projektów ukierunkowanych na zawarty w programach priorytet dotyczący ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju i walki ze zmianą klimatu.

CENTRUM ZASOBÓW CYFROWYCH SALTO

Centrum zasobów cyfrowych SALTO[30] odpowiada za wszystkie dziedziny programu Erasmus+ i zgodnie z Planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, dwoma zaleceniami Rady w sprawie a) kluczowych czynników sprzyjających skuteczności kształcenia i szkolenia cyfrowego i b) poprawy oferty kształcenia i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych oraz kluczowymi dokumentami programowymi w dziedzinie młodzieży centrum to wspiera wdrażanie horyzontalnego priorytetu cyfrowego w programach Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności w celu stałego podnoszenia jakości i inkluzywności cyfrowego kształcenia i szkolenia oraz aspektów cyfrowych w dziedzinie młodzieży. Centrum zasobów cyfrowych SALTO działa w dziedzinie cyfrowego kształcenia i szkolenia oraz młodzieży jako ośrodek wiedzy opartej na dowodach i przekazuje wiedzę w ramach swoich kompetencji na rzecz rozwoju programu i polityki. Główne obszary odpowiedzialności centrum zasobów cyfrowych SALTO to:

- zwiększenie jakości i wpływu projektów i działań poszczególnych programów, z naciskiem na priorytety cyfrowe,

[29] https://saltogreen.eu/
[30] https://saltodigital.eu/

- pomoc w optymalizacji wdrażania, monitorowania i działań następczych w odniesieniu do priorytetów w dziedzinie cyfrowego kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, określonych w programach Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności,
- odgrywanie kluczowej roli w udzielaniu wytycznych agencjom narodowym w zakresie pomyślnego wdrażania priorytetów cyfrowych oraz analizy i oceny wpływu projektów ukierunkowanych na priorytety cyfrowe programów. Działanie to zapewnia również wkład w pracę forów w dziedzinie polityki oraz forów zainteresowanych stron, a w szczególności europejskiej platformy edukacji cyfrowej.

CENTRUM ZASOBÓW SALTO NA RZECZ UCZESTNICTWA I DOSTĘPU DO INFORMACJI

Centrum zasobów SALTO na rzecz uczestnictwa i dostępu do informacji[31] odpowiada za wszystkie dziedziny programu Erasmus+ oraz wspiera aktywne i świadome uczestnictwo w życiu demokratycznym i aktywność obywatelską opartą na wartościach europejskich w ramach całego programu Erasmus+. Jego prace obejmują:

- rozwijanie poradnictwa dla wnioskodawców i beneficjentów, zwłaszcza aby wspierać zaangażowanie w demokratyczny proces decyzyjny, życie obywatelskie i społeczne przez wolontariat lub obejmowanie funkcji w organizacjach lokalnych;
- udzielanie wskazówek i wsparcia wszystkim agencjom narodowym w zakresie najnowocześniejszych strategii docierania do większej liczby osób, zwiększania jakości i wpływu działań informacyjnych oraz ich inkluzywności, a także zrównoważonego charakteru i możliwości przenoszenia rezultatów projektów;
- utrzymywanie platformy zapewniającej zasoby dotyczące uczestnictwa „Participation Resource Pool”[32] – centrum wiedzy dla wszystkich osób zainteresowanych większym udziałem w życiu demokratycznym, które oferuje różnorodne materiały dydaktyczne, dane, źródła inspiracji, praktyczne narzędzia i aktualne wiadomości na temat udziału w życiu demokratycznym i powiązanych zagadnień.

Oprócz tych centrów zasobów SALTO funkcjonują dwa centra zasobów SALTO zajmujące się specyficznymi dziedzinami, które przyczyniają się do rozwijania zdolności agencji narodowych i organizacji będących beneficjentami do pracy w ramach programu Erasmus+, ułatwiając współpracę transnarodową, tworzenie sieci kontaktów i wzajemne uczenie się agencji narodowych i poszczególnych zainteresowanych stron, głównie w drodze działań z zakresu szkoleń i współpracy:

CENTRUM ZASOBÓW SALTO – SZKOLENIE I WSPÓŁPRACA NA RZECZ KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA

Centrum zasobów SALTO – Szkolenie i współpraca na rzecz kształcenia i szkolenia[33] koncentruje się na wspieraniu wszystkich dziedzin kształcenia i szkolenia poprzez:

- zapewnianie platformy wspierającej europejskie działania z zakresu szkoleń i współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- umożliwianie zainteresowanym stronom między innymi rozwinięcia zdolności organizacji celem pełnego wykorzystania możliwości oferowanych przez program Erasmus+ oraz
- wymianę najlepszych praktyk między państwami europejskimi, znalezienia partnerów lub zwiększenia wpływu ich projektów na poziomie europejskim.

[31] https://www.salto-youth.net/rc/participation/
[32] https://participationpool.eu/
[33] www.salto-et.net

CENTRUM ZASOBÓW SALTO – SZKOLENIE I WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

Centrum zasobów SALTO na rzecz szkolenia i współpracy[34] skupia się na opracowywaniu strategicznych i innowacyjnych akcji mających na celu zapewnienie ogólnego wysokiej jakości podejścia do strategii i działań szkoleniowych w dziedzinie młodzieży oraz uznanie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w pracy z młodzieżą w całej Europie, w tym przez:

- opracowanie i wdrożenie procesów, działań i narzędzi w ramach strategii Youthpass, aby wspierać i propagować uznawanie i poświadczanie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz pracy z młodzieżą;
- opracowywanie i wdrażanie procesów, działań i narzędzi w ramach europejskiej strategii szkoleniowej w dziedzinie młodzieży, aby wspierać budowanie potencjału i podnoszenie jakości pracy z młodzieżą w Europie;
- zapewnianie platformy wspierającej europejskie działania z zakresu szkoleń i współpracy w dziedzinie młodzieży;
- zapewnianie wsparcia pracownikom agencji narodowych w ich pracy związanej z działaniami z zakresu szkoleń i współpracy oraz Youthpass, a także poprzez wkład w ramy zarządzania wiedzą i szkolenia pracowników.

REGIONALNE CENTRA ZASOBÓW SALTO W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

Trzy regionalne centra zasobów SALTO[35] (SALTO Europa Południowo-Wschodnia, SALTO Europa Wschodnia i Kaukaz oraz SALTO EUROMED) wspierają strategiczną i innowacyjną współpracę między zainteresowanymi stronami z państw członkowskich UE, państw trzecich stowarzyszonych z Programem i państw trzecich niestowarzyszonych z Programem w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, mając na celu:

- dalsze zwiększenie ilości, jakości i wpływu projektów i partnerstw,
- wspieranie pracy z młodzieżą i rozwoju polityki młodzieżowej w państwach trzecich niestowarzyszonych z programem, odpowiednio: państwach Bałkanów Zachodnich, Partnerstwa Wschodniego, południowego regionu Morza Śródziemnego i w Rosji.

BIURA INFORMACJI

Biura krajowe programu Erasmus+

W niektórych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem (Bałkany Zachodnie, kraje wschodniego sąsiedztwa, kraje południowego regionu Morza Śródziemnego, Azja Środkowa) biura krajowe programu Erasmus+[36] pomagają Komisji, Agencji Wykonawczej i władzom lokalnym w realizacji programu Erasmus+. Stanowią one punkty kontaktowe w tych krajach dla zainteresowanych stron uczestniczących w programie Erasmus+ w dziedzinie szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży i sportu. Przyczyniają się do zwiększenia świadomości, rozpoznawalności, znaczenia, efektywności i oddziaływania międzynarodowego wymiaru programu Erasmus+.

Biura krajowe programu Erasmus+ są odpowiedzialne za:

- informowanie o działaniach programu Erasmus+ (w tym w stosownych przypadkach w dziedzinach kształcenia wyższego, VET, młodzieży i sportu), w których mogą uczestniczyć ich kraje;
- udzielanie porad i pomocy potencjalnym wnioskodawcom;

[34] https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/
[35] https://www.salto-youth.net/rc/
[36] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/contacts/national-erasmus-offices

- koordynację lokalnego zespołu ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego;
- wkład w badania i organizację imprez;
- wspieranie dialogu politycznego;
- utrzymywanie kontaktów z władzami lokalnymi i delegaturami UE;
- śledzenie rozwoju polityki w wymienionych wyżej obszarach w ich krajach.

Krajowe punkty kontaktowe Erasmus+

W niektórych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem (Ameryki, Afryka Subsaharyjska, Bliski Wschód, Azja i Pacyfik) sieć krajowych punktów kontaktowych[37] wspiera Komisję, Agencję Wykonawczą i władze lokalne, zapewniając doradztwo, praktyczne informacje i pomoc we wszystkich aspektach uczestnictwa w programie Erasmus+ w dziedzinie kształcenia wyższego, młodzieży, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz sportu. Funkcjonują one jako punkty kontaktowe dla zainteresowanych stron znajdujące się w ich krajach i przyczyniające się do zwiększenia świadomości, rozpoznawalności, znaczenia, efektywności i oddziaływania międzynarodowego wymiaru programu Erasmus+.

Sieć krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji (NARIC)

Sieć NARIC dostarcza informacji na temat uznawalności dyplomów i okresów studiów podejmowanych w innych krajach europejskich, jak również porad na temat zagranicznych dyplomów akademickich w kraju, w którym usytuowany jest dany ośrodek. Sieć NARIC zapewnia wiarygodne porady osobom wyjeżdżającym za granicę w celu podjęcia pracy lub dalszej nauki, ale również instytucjom, studentom, doradcom, rodzicom, nauczycielom i potencjalnym pracodawcom.

Komisja Europejska wspiera działania sieci NARIC poprzez wymianę informacji i doświadczeń między krajami, wskazywanie dobrych praktyk, analizę porównawczą systemów i polityki w tym obszarze oraz dyskusję na temat kwestii stanowiących wspólny przedmiot zainteresowania polityki edukacyjnej i ich analizę.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem www.enic-naric.net.

Sieć Eurodesk

Sieć Eurodesk oferuje usługi informacyjne dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą dotyczące możliwości w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży w Europie oraz zaangażowania młodzieży w działania europejskie.

Sieć Eurodesk, która jest obecna we wszystkich państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem i jest koordynowana na szczeblu europejskim przez Biuro Eurodesku w Brukseli, oferuje usługi polegające na udzielaniu odpowiedzi na zapytania, przekazywaniu informacji na temat finansowania, wydarzeń i publikacji. Wnosi również wkład w działalność Europejskiego Portalu Młodzieżowego.

Europejski Portal Młodzieży przedstawia informacje i możliwości europejskie i krajowe, którymi są zainteresowani młodzi ludzie mieszkający, uczący się i pracujący w Europie. Informacje te są dostępne w 28 językach.

Dostęp do Europejskiego Portalu Młodzieżowego można uzyskać na stronie internetowej: www.youth.europa.eu. Dalsze informacje na temat Eurodesku można znaleźć pod adresem www.eurodesk.eu.

Otlas – narzędzie do znajdowania partnerów dla organizacji działających na rzecz młodzieży

Jednym z narzędzi opracowanych i udostępnianych przez Centra Współpracy SALTO jest Otlas, centralne internetowe narzędzie do znajdowania partnerów dla organizacji w dziedzinie młodzieży. Organizacje mogą zarejestrować w Otlas swoje dane kontaktowe i obszary zainteresowania i wystosowywać zaproszenia dla partnerów do realizacji projektów.

[37] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/contacts/erasmus-national-focal-points

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem www.salto-et.net lub www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding.

PLATFORMY I NARZĘDZIA

Platforma Rezultatów Programu Erasmus+

Platforma Rezultatów Programu Erasmus+ zapewnia dostęp do informacji i rezultatów dotyczących wszystkich projektów finansowanych w ramach programu Erasmus+. Organizacje mogą czerpać inspirację z bogactwa informacji o projektach i wykorzystać wyniki i wnioski zgromadzone w wyniku realizacji programu Erasmus+.

Informacje o projekcie i rezultaty wyświetlane na platformie muszą być w pełni zgodne z obowiązującymi zasadami i przepisami dotyczącymi danych osobowych. Za zapewnienie tej zgodności odpowiadają przede wszystkim beneficjenci projektów pod nadzorem urzędników ds. projektów w agencjach.

Projekty można przeszukiwać według słów kluczowych, akcji kluczowej, roku, państwa, tematyki, rodzaju wyników itp. Wyszukiwania można zapisać i otrzymywać na bieżąco informacje o najnowszych projektach, zgodnie z wcześniej określonymi kryteriami. Wyróżnione są projekty wykorzystujące dobre praktyki, które zidentyfikowano pod względem znaczenia dla polityki, wpływu i potencjału komunikacyjnego.

Platforma Rezultatów Programu Erasmus+ jest dostępna na stronie www.ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects.

Platforma Europejskiej Edukacji Szkolnej (ESEP) i eTwinning

Platforma Europejskiej Edukacji Szkolnej jest miejscem spotkań wszystkich zainteresowanych stron sektora edukacji szkolnej – pracowników szkół, badaczy, decydentów i innych specjalistów – na każdym poziomie, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem po szkołę podstawową i średnią, obejmując również kształcenie i szkolenie zawodowe podstawowe.

Platforma ta jest wykorzystywana również na potrzeby **eTwinningu**, czyli społeczności nauczycieli i kadry szkolnej działającej w bezpiecznej przestrzeni dostępnej wyłącznie dla kadry zweryfikowanej przez krajowe organizacje wsparcia. Uczestnicy mogą brać udział w wielu różnych działaniach: realizować projekty z innymi szkołami i klasami; prowadzić dyskusje z kolegami i koleżankami oraz rozwijać sieć kontaktów zawodowych oraz korzystać z różnorodnych możliwości doskonalenia zawodowego (online i stacjonarnych).

Nauczyciele i szkoły uczestniczące w programie eTwinning otrzymują wsparcie od krajowych organizacji wsparcia. Są to organizacje powołane przez właściwe władze krajowe. Pomagają one szkołom w procesie rejestracji, w znalezieniu partnerów i podczas realizacji działań w ramach projektów, promują korzystanie z programu eTwinning, przyznają nagrody i znaki jakości oraz organizują działania w zakresie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli.

Krajowe organizacje wsparcia koordynuje centralna służba wsparcia, która odpowiada również za rozwój Platformy Europejskiej Edukacji Szkolnej i organizację działań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli na szczeblu europejskim.

Dostęp do Platformy Europejskiej Edukacji Szkolnej i programu eTwinning można uzyskać na stronie internetowej www.school-education.ec.europa.eu.

ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE)

ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie, znana jako EPALE, jest inicjatywą Komisji Europejskiej finansowaną w ramach programu Erasmus+. Jest ona dostępna dla osób zawodowo zajmujących się kształceniem dorosłych: nauczycieli, edukatorów, osób prowadzących szkolenia, wolontariuszy, a także dla decydentów, badaczy, dziennikarzy i nauczycieli akademickich oraz innych osób zaangażowanych w uczenie się dorosłych.

Na stronie oferuje się aktualne wiadomości na temat postępów w tej dziedzinie oraz interaktywne sieci umożliwiające użytkownikom nawiązanie kontaktów z innymi w całej Europie, angażowanie się w dyskusje i wymianę dobrych praktyk. Wśród wielu narzędzi i treści oferowanych przez EPALE znajdują się narzędzia, które są szczególnie interesujące dla beneficjentów (lub potencjalnych beneficjentów) programu Erasmus+. Należą do nich między innymi:

- kalendarz kursów i wydarzeń;
- wyszukiwarka partnerów, pomagająca znaleźć partnerów do opracowywania projektów dofinansowanych przez UE lub wyszukiwać czy oferować możliwości szkoleniowe w formie obserwacji pracy;
- katalog kursów, w którym odwiedzający mogą znaleźć szeroki wybór kursów online i offline;
- wspólnoty praktyków – kolejne narzędzie ułatwiające nawiązywanie kontaktów z osobami i organizacjami o podobnych zainteresowaniach;
- przestrzeń do współpracy, gdzie partnerzy projektowi mogą pracować nad realizacją projektów w bezpiecznym środowisku;
- **Erasmus+Space**, bezpieczne i pewne narzędzie przeznaczone w szczególności dla koordynatorów projektów w ramach akcji kluczowej 1 i akcji kluczowej 2 Erasmus+ oraz ich partnerów do celów wdrażania w praktyce mobilności/współpracy mieszanej oraz zarządzania projektami i upowszechniania ich wyników;
- biblioteka materiałów, w której beneficjenci projektów mogą przeglądać przydatne materiały referencyjne lub publikować artykuły, materiały dydaktyczne, sprawozdania, instrukcje oraz wszelkie inne materiały opracowane w ramach ich projektów lub organizacji, stanowiąca dodatkową formę rozpowszechniania materiałów;
- blog, na którym uczestnicy projektów mogą wymieniać doświadczenia lub zamieszczać filmy przedstawiające w nieformalny i dynamiczny sposób osiągnięte rezultaty.

Zachęca się, aby projekty dofinansowywane przez UE udostępniały informacje o swoich działaniach i rezultatach na tej platformie w formie blogów, wiadomości, wydarzeń oraz innych działań.

EPALE wdrażają centralna służba wsparcia i sieć krajowych organizacji wsparcia w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem, które odpowiadają za wyszukiwanie interesujących informacji i zachęcają zainteresowane strony do korzystania z platformy i jej kształtowania.

EPALE jest dostępna na stronie www.epale.ec.europa.eu.

Autorefleksja nad efektywnym uczeniem się przez wspieranie innowacji za pomocą technologii edukacyjnych (SELFIE)

SELFIE (autorefleksja nad efektywnym uczeniem się przez wspieranie innowacji za pomocą technologii edukacyjnych, ang. *Self-reflection on Effective Learning by Fostering Innovation through Educational technologies*) jest darmowym, wielojęzycznym, opartym na stronie internetowej narzędziem służącym autorefleksji zaprojektowanym, aby pomóc szkołom ogólnokształcącym i zawodowym rozwinąć ich zdolności cyfrowe.

SELFIE dla szkół anonimowo gromadzi opinie uczniów, nauczycieli i członków kadry kierowniczej szkoły na temat wykorzystania technologii w ich szkole. Odbywa się to za pomocą krótkich stwierdzeń i pytań oraz prostej skali odpowiedzi od 1 do 5. Na podstawie otrzymanych danych narzędzie generuje raport dający obraz („SELFIE") mocnych i słabych stron szkoły w korzystaniu przez nią z technologii. SELFIE jest dostępne dla wszelkich szkół podstawowych, średnich i zawodowych w Europie i poza jej granicami w ponad 30 wersjach językowych. Może z niego korzystać każda szkoła – nie tylko ta z zaawansowanym poziomem wykorzystania infrastruktury, sprzętu i technologii.

Pandemia COVID-19 ukazała ogromny zwrot w stronę technologii cyfrowych na potrzeby pracy zdalnej i nauczania zdalnego, w tym na potrzeby VET. Ujawniła ona również trudność w kontynuowaniu uczenia się opartego na pracy jako części VET w przedsiębiorstwach, co sprawia, że zwiększenie skuteczności dialogu między nauczycielami VET a osobami prowadzącymi szkolenia w miejscu pracy za pomocą środków cyfrowych staje się sprawą jeszcze pilniejszą.

W ramach Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej nowe narzędzie dla nauczycieli („SELFIE dla nauczycieli") jest dostępne we wszystkich językach urzędowych UE. Umożliwia ono nauczycielom dokonanie samooceny ich kompetencji

cyfrowych i pewności siebie w zakresie ich wykorzystywania oraz uzyskanie natychmiastowej informacji zwrotnej dotyczącej ich mocnych stron i braków, a także obszarów, w których mogą się dalej rozwijać. Zespoły nauczycieli mogą również współpracować w celu wykorzystania tego narzędzia i opracowania planu szkoleń.

W październiku 2021 r. uruchomiono nowe narzędzie SELFIE na potrzeby uczenia się w miejscu pracy we wszystkich urzędowych językach UE. Pomaga ono zbliżyć do siebie instytucje VET i przedsiębiorstwa, tak aby mogły one wspólnie debatować nad tym, jak najskuteczniej włączyć technologie cyfrowe do oferowanego kształcenia i szkolenia. Narzędzie SELFIE na potrzeby uczenia się w miejscu pracy nie tylko łączy w sobie trzy perspektywy członków kadry kierowniczej szkoły, nauczycieli VET i osób uczących się w systemach VET, lecz również uzupełnia ten obraz o czwartą perspektywę osób prowadzących szkolenia w miejscu pracy. Dalsze prace nad narzędziem SELFIE na potrzeby uczenia się w miejscu pracy skupią się na zbadaniu, w jaki sposób narzędzie to może wspierać monitorowanie i rozwój polityki na szczeblu krajowym i unijnym. Ponadto wpływ na przedsiębiorstwa narzędzia SELFIE na potrzeby uczenia się w miejscu pracy powinien być również poddany dalszej analizie w celu zbadania dalszego zaangażowania przedsiębiorstw lub dalszego rozwoju narzędzia, aby obejmowało ono różne aspekty zgodnie z potrzebami przedsiębiorstw.

Narzędzie SELFIE zostało opracowane przez Wspólne Centrum Badawcze i DG ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury (DG EAC).

Więcej informacji na temat narzędzia SELFIE można znaleźć na stronie https://education.ec.europa.eu/pl/selfie.

HEInnovate

Orientacyjne ramy HEInnovate oferują instytucjom szkolnictwa wyższego (HEI) w UE i poza nią możliwość oceny ich zdolności w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości poprzez autorefleksję w co najmniej jednym z następujących ośmiu wymiarów:

- przywództwo i administracja;
- zdolności organizacyjne: ludzie, zasoby, zachęty i korzyści;
- nauczanie i uczenie się przedsiębiorczości;
- przygotowanie i wspieranie przedsiębiorców;
- transformację cyfrową i zdolności cyfrowe;
- ekosystem i sieci przedsiębiorczości;
- umiędzynarodowienie instytucji;
- wpływ przedsiębiorczej instytucji szkolnictwa wyższego.

HEInnovate jest również wspólnotą praktyków, a jego eksperci oferują seminaria internetowe i warsztaty dla instytucji szkolnictwa wyższego celem poprawienia ich wyników z dziedziny innowacyjności oraz szkolenie dla osób prowadzących szkolenia celem rozpowszechniania tego podejścia na szerszą skalę wśród instytucji. Grupa ekspertów HEInnovate odgrywa kluczową rolę w opracowywaniu i wykorzystywaniu zasobów HEInnovate, a także w bezpośrednim udzielaniu wskazówek wnioskodawcom za pomocą specjalnej skrzynki do kontaktów z ekspertami („Expert inquiry box") na platformie. Materiały są dostępne na stronie internetowej. Platforma oferuje również studia przypadków i historie użytkowników ukazujące przykłady różnych podejść do innowacji w instytucjach szkolnictwa wyższego w całej UE. W czerwcu 2023 r. uruchomiono ulepszoną wersję narzędzia samooceny, która zawiera zaktualizowane oświadczenia będące podstawą samooceny oraz zalecenia co do działań następczych w postaci „kart działania" (ang. „action cards").

W ramach inicjatywy HEInnovate tworzona jest wspólnota na rzecz innowacji edukacyjnych (Community for Educational Innovation), która ma na celu zrzeszanie instytucji edukacyjnych, edukatorów, przedsiębiorstw i decydentów na rzecz stymulowania innowacji edukacyjnych i krzewienia u osób uczących się umiejętności i postaw potrzebnych do rozwoju innowacyjności w Europie, takich jak umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, transformacji ekologicznej i cyfrowej, STEM i uczenia się przez całe życie.

Projekty finansowane ze środków programu Erasmus+, takie jak sojusze europejskich szkół wyższych i sojusze na rzecz innowacji, zachęca się do korzystania w stosownych przypadkach z HEInnovate celem uzupełnienia swoich projektów.

HEInnovate jest dostępne na stronie www.heinnovate.eu.

Europejski Portal Młodzieżowy

Europejski Portal Młodzieży przedstawia informacje i możliwości europejskie i krajowe, którymi są zainteresowani młodzi ludzie mieszkający, uczący się i pracujący w Europie. Zachęca on również osoby młode do uczestnictwa w życiu demokratycznym Europy, w szczególności poprzez unijny dialog młodzieżowy oraz inne inicjatywy mające na celu zaangażowanie osób młodych w kształtowanie polityki.

Europejski Portal Młodzieżowy dostarcza również informacje innym zainteresowanym stronom działającym na rzecz młodzieży, jest dostępny w 28 wersjach językowych i można go znaleźć pod następującym adresem: www.youth.europa.eu.

Inicjatywa dotycząca europejskiej legitymacji studenckiej

Inicjatywa dotycząca europejskiej legitymacji studenckiej ma na celu uproszczenie mobilności w zakresie kształcenia i szkolenia poprzez cyfryzację wszystkich głównych elementów potrzebnych do zorganizowania mobilności studentów – od dostarczenia informacji po proces składania wniosków i zamieszkanie w społeczności przyjmującej podczas pobytu za granicą. W kontekście tej inicjatywy aplikacja mobilna Erasmus+, sieć „Erasmus bez papieru" i platforma „European Student Card Router" są obecnie dostępne dla wszystkich instytucji szkolnictwa wyższego i studentów oraz zostaną jeszcze bardziej rozbudowane przez dodanie nowych usług i funkcji dla użytkowników.

Aplikacja mobilna Erasmus+ zapewnia studentom jeden punkt dostępu *online* do wszystkich informacji i usług, których potrzebują przed rozpoczęciem wymiany zagranicznej, w czasie jej trwania i po jej zakończeniu. Aplikacja mobilna Erasmus+ zawiera również informacje dotyczące uczestnictwa w programie dla osób uczących się z innych sektorów. Aplikacja ta jest dostępna do pobrania w App Store i Google Play. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/erasmus-app.

Sieć „Erasmus bez papieru" umożliwia instytucjom szkolnictwa wyższego podłączenie się do kanału komunikacyjnego w celu uzyskania dostępu do swobodnej wymiany danych dotyczących mobilności studentów w bezpieczny i usprawniony sposób, wspierając w pełni cyfrowe zarządzanie mobilnością, w tym cyfrowymi porozumieniami o programie zajęć i cyfrowymi porozumieniami międzyinstytucjonalnymi. Informacje, wytyczne i instrukcje dla instytucji szkolnictwa wyższego na temat sposobu podłączenia się do sieci „Erasmus bez papieru" i jej funkcjonowania znajdują się na stronie sieci w portalu inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej pod adresem www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/ewp.

Europejska legitymacja studencka to zestaw standardowych elementów, które mają być włączone do legitymacji studenckich wydawanych przez instytucje uczestniczące i które tworzą wspólną europejską tożsamość studentów szkół wyższych. Studenci mogą łatwo poświadczyć swój status studenta w całej Europie za pomocą legitymacji studenckiej, jeżeli zawiera ona elementy europejskiej legitymacji studenckiej. Europejska legitymacja studencka działa za pośrednictwem platformy cyfrowej zwanej „European Student Card Router" (ESC-R), która umożliwia uczestniczącym instytucjom włączenie elementów europejskiej legitymacji studenckiej do istniejących (fizycznych lub cyfrowych) legitymacji studenckich wydanych przez te instytucje. Dzięki temu status studenta można poświadczyć w czasie rzeczywistym w całym europejskim obszarze edukacji. Więcej informacji na temat tego, w jaki sposób instytucje mogą połączyć się z ESC-R, aby rozpocząć włączanie elementów europejskiej legitymacji studenckiej do wydawanych przez siebie legitymacji studenckich, można znaleźć na stronie https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/card.

SIECI WIEDZY I EKSPERTÓW

Sieć Eurydice

Sieć Eurydice skupia się przede wszystkim na strukturze i organizacji kształcenia na wszystkich poziomach w Europie i ma przyczyniać się do lepszego wzajemnego zrozumienia w odniesieniu do systemów edukacji w Europie. Dostarcza ona podmiotom odpowiedzialnym za systemy i polityki kształcenia w Europie analiz porównawczych na szczeblu europejskim i odnoszących się do poszczególnych krajów szczegółowych informacji z dziedziny edukacji i młodzieży, które wspomagają ich w procesie decyzyjnym.

Sieć Eurydice jest bogatym źródłem informacji, w tym szczegółowych opisów i przeglądów krajowych systemów edukacji (krajowe systemy edukacji i polityka w tym zakresie), porównawczych sprawozdań tematycznych poświęconych konkretnym tematom stanowiącym przedmiot zainteresowania Wspólnoty (publikacje tematyczne), wskaźników i statystyk (seria „Kluczowe dane") oraz szeregu faktów i liczb odnoszących się do kształcenia, takich jak krajowe struktury systemów edukacji, kalendarze szkolne, porównanie wynagrodzeń nauczycieli i wymaganej liczby godzin dydaktycznych przedmiotów szkolnych w poszczególnych krajach i na poszczególnych poziomach kształcenia (Fakty i liczby).

Składa się ona z centralnej jednostki koordynującej znajdującej się przy Agencji Wykonawczej oraz z jednostek krajowych usytuowanych we wszystkich państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem, jak również w Albanii, Bośni i Hercegowinie oraz Czarnogórze.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem www.eurydice.eacea.ec.europa.eu.

Sieć korespondentów krajowych Youth Wiki

Zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży oraz z celem poprawy znajomości problemów młodzieży w Europie struktury krajowe otrzymują wsparcie finansowe na Youth Wiki – jest to interaktywne narzędzie stanowiące źródło spójnych, aktualnych i przydatnych informacji o młodzieży w Europie oraz o polityce młodzieżowej poszczególnych krajów.

Wsparcie finansowe otrzymują instytucje wyznaczone przez władze krajowe, znajdujące się w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, na wykonywanie zadań w zakresie opracowywania informacji dotyczących danego kraju, porównywalnych opisów poszczególnych krajów oraz wskaźników, które przyczyniają się do lepszego wzajemnego poznania systemów i polityk na rzecz młodzieży w Europie.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem www.national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki.

Sieć ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego

W państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem obsługiwanych przez biura krajowe programu Erasmus+ krajowe zespoły ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego dostarczają władzom lokalnym i zainteresowanym stronom wiedzy fachowej w celu promowania reform i wspierania postępu w szkolnictwie wyższym. Uczestniczą one w opracowywaniu polityki w zakresie szkolnictwa wyższego w swoich krajach. Sieć ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego działa na zasadzie kontaktów między partnerami. Każdy zespół krajowy składa się z pięciu do piętnastu członków. Sieć ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego tworzą eksperci w dziedzinie szkolnictwa wyższego (rektorzy, prorektorzy, dziekani, starsi stażem nauczyciele akademiccy, pracownicy biur współpracy z zagranicą, studenci itp.).

Misja sieci ekspertów do spraw reformy szkolnictwa wyższego obejmuje wspieranie:

- rozwoju polityki w ich krajach przez wspieranie modernizacji, procesów reform i strategii w obszarze szkolnictwa wyższego, w ścisłej współpracy z odpowiednimi władzami lokalnymi;
- dialogu merytorycznego z UE w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
- działań szkoleniowych i doradczych skierowanych do lokalnych zainteresowanych stron, a zwłaszcza instytucji szkolnictwa wyższego i ich pracowników;
- projektów Erasmus+ (zwłaszcza tych realizowanych w ramach akcji „Budowanie potencjału") przez upowszechnianie ich

wyników i efektów, a w szczególności najlepszych praktyk i innowacyjnych inicjatyw oraz ich wykorzystywanie do celów szkoleniowych.

Krajowe zespoły wspierające wdrażanie unijnych narzędzi związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym

Celem krajowych zespołów ekspertów ds. kształcenia i szkolenia zawodowego jest dostarczenie wiedzy fachowej celem promowania stosowania unijnych narzędzi i zasad związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym w projektach finansowanych przez UE wspieranych przez program Erasmus+. Odnośne unijne narzędzia związane z kształceniem i szkoleniem zawodowym określono w odpowiednich unijnych dokumentach programowych dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego, takich jak europejskie ramy jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego oraz zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego (np. ramy EQAVET, podstawowe profile UE, monitorowanie losów absolwentów, doskonałość zawodową itp.). Eksperci powinni w szczególności zapewniać wsparcie beneficjentom finansowanych przez UE projektów wspieranych przez program Erasmus+ we wdrażaniu wyżej wspomnianych unijnych narzędzi związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym w ich projektach.

Sieć krajowych punktów referencyjnych europejskich ram zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET)

Krajowe Punkty Referencyjne (KPR) EQAVET są ustanawiane przez władze krajowe i skupiają istniejące odpowiednie podmioty związane z partnerami społecznymi oraz wszystkie odnośne zainteresowane strony na poziomie krajowym i regionalnym celem przyczynienia się do wdrożenia europejskich ram na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym zgodnie z definicją przewidzianą w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności[38].

Główne funkcje Krajowych Punktów Referencyjnych EQAVET to:

- podejmowanie konkretnych inicjatyw w celu wdrażania i dalszego rozwoju ram EQAVET;
- informowanie i mobilizowanie szerokiego grona zainteresowanych stron w celu wniesienia wkładu we wdrażanie ram EQAVET;
- wspieranie samooceny jako uzupełniającego i skutecznego środka zapewniania jakości;
- przedstawienie zaktualizowanego opisu krajowych/regionalnych systemów zapewniania jakości w oparciu o ramy EQAVET;
- udział we wzajemnych ocenach zapewniania jakości na szczeblu UE na poziomie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego.

ERK, Europass i Euroguidance – centra krajowe

W przypadku każdego państwa te trzy sieci centrów krajowych są wspierane za pomocą jednej umowy o udzielenie dotacji lub kilku takich umów:

Krajowe punkty koordynacyjne ds. europejskich ram kwalifikacji (KPK ERK).

KPK ERK, powołane przez władze krajowe, wspierają je w:

- rozwoju, wdrażaniu i przeglądzie krajowych ram kwalifikacji oraz w odnoszeniu ich do europejskich ram kwalifikacji (ERK);

- przeglądzie i aktualizacji, w stosownych przypadkach, odniesień poziomów w ramach krajowych ram lub systemów kwalifikacji do poziomów ERK.

KPK ERK przybliżają ERK osobom fizycznym i organizacjom przez:

- wspieranie uwzględnienia odpowiednich poziomów ERK na świadectwach, dyplomach, suplementach i innych dokumentach poświadczających kwalifikacje oraz w bazach danych dotyczących kwalifikacji;
- opracowywanie rejestrów lub baz danych kwalifikacji zawierających kwalifikacje ujęte w krajowych ramach kwalifikacji oraz publikowanie ich na platformie Europass.

Dodatkowe informacje znaleźć można pod adresem www.europa.eu/europass/en/implementation-european-qualifications-framework-eqf.

Krajowe centra Europass

Głównym elementem Europass jest platforma internetowa dostarczająca osobom fizycznym i organizacjom interaktywne narzędzia i informacje dotyczące możliwości z zakresu uczenia się, ram kwalifikacji i samych kwalifikacji, wytycznych, gromadzenia informacji na temat umiejętności, narzędzia samooceny oraz dokumentację umiejętności i kwalifikacji, a także dostęp do możliwości z zakresu uczenia się i zatrudnienia. Wymaga to znacznego nakładu pracy na poziomie krajowym ze strony podmiotów wyznaczonych przez władze krajowe. Obejmuje to w szczególności:

- udostępnianie krajowych informacji na platformie UE, tj. zapewnianie wzajemnego powiązania między platformą UE a krajowymi źródłami danych dotyczącymi możliwości z zakresu uczenia się oraz krajowymi bazami danych lub rejestrami dotyczącymi kwalifikacji;
- promowanie korzystania z usług świadczonych przez platformę UE;
- utrzymywanie kontaktu ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami na poziomie krajowym.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem https://europass.europa.eu/pl.

Sieć Euroguidance

Euroguidance jest europejską siecią krajowych centrów zasobów i informacji wyznaczonych przez władze krajowe. Wszystkie centra Euroguidance mają następujące wspólne cele:

- współpraca i wsparcie na poziomie Unii celem wzmocnienia polityk, systemów i praktyk dotyczących doradztwa w ramach Unii (opracowanie europejskiego wymiaru doradztwa przez całe życie);
- wspieranie rozwoju kompetencji wśród specjalistów z zakresu doradztwa;
- dostarczanie wysokiej jakości informacji na temat doradztwa przez całe życie;
- promowanie europejskich możliwości z zakresu mobilności edukacyjnej i zarządzania karierą (za pośrednictwem platformy Europass).

Główną grupą docelową Euroguidance są specjaliści z zakresu doradztwa i decydenci z sektorów kształcenia i zatrudnienia.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem www.euroguidance.eu.

KTO MOŻE UCZESTNICZYĆ W PROGRAMIE ERASMUS+?

Główną grupą docelową Programu są osoby fizyczne. Program dociera do tych osób za pośrednictwem organizacji, instytucji, organów lub grup organizujących działania wspierane w ramach programu. W związku z tym warunki uczestnictwa w programie dotyczą tych dwóch grup: „uczestników" (osób fizycznych biorących udział w działaniach w ramach projektu Erasmus+, które mogą otrzymać część dotacji UE przeznaczonej na pokrycie kosztów ich uczestnictwa) oraz „organizacje uczestniczące"[39] (w tym nieformalne grupy młodych ludzi zaangażowane w projekt Erasmus+ jako wnioskodawcy albo partnerzy oraz osoby samozatrudnione). Zarówno w przypadku uczestników, jak i organizacji uczestniczących warunki uczestnictwa zależą od kraju ich miejsca zamieszkania lub siedziby.

UCZESTNICY DZIAŁAŃ W RAMACH PROJEKTU ERASMUS+

Zasadniczo uczestnicy projektów Erasmus+ muszą być ustanowieni w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Niektóre akcje, zwłaszcza w obszarze szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz młodzieży i sportu, są otwarte również dla uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Szczegółowe warunki uczestnictwa w projekcie Erasmus+ zależą od rodzaju akcji wspieranej w ramach programu.

Zasadniczo głównymi grupami docelowymi są:

- w przypadku projektów istotnych dla szkolnictwa wyższego: studenci uczelni (krótki cykl kształcenia na poziomie studiów wyższych, studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia), nauczyciele akademiccy i wykładowcy, kadra instytucji szkolnictwa wyższego, osoby prowadzące szkolenia i specjaliści w przedsiębiorstwach;
- w przypadku projektów istotnych dla kształcenia i szkolenia zawodowego: praktykanci i uczniowie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, specjaliści i osoby prowadzące szkolenia w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, kadra organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego, osoby prowadzące szkolenia i specjaliści w przedsiębiorstwach;
- w przypadku projektów istotnych dla edukacji szkolnej: członkowie kadry kierowniczej szkół, nauczyciele i pozostali pracownicy szkół, uczniowie edukacji przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i średniego;
- w przypadku projektów istotnych dla kształcenia dorosłych: członkowie organizacji niezawodowego kształcenia dorosłych, osoby prowadzące szkolenia, kadra i osoby uczące się w ramach niezawodowego kształcenia dorosłych;
- w przypadku projektów istotnych dla młodzieży: młodzież w wieku od 13 do 30 lat[40], osoby pracujące z młodzieżą, kadra i członkowie organizacji działających w sektorze młodzieży;
- w przypadku projektów istotnych dla sportu: specjaliści i wolontariusze w obszarze sportu, sportowcy i trenerzy.

Dalsze informacje na temat warunków uczestnictwa w poszczególnych akcjach można znaleźć w części B przewodnika.

ORGANIZACJE UCZESTNICZĄCE

[39] Osoby fizyczne nie są uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie dotacji do agencji narodowych programu Erasmus+ lub do agencji wykonawczej EACEA, z wyjątkiem osób samozatrudnionych, tj. osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, gdy przedsiębiorstwo nie posiada osobowości prawnej odrębnej od osobowości prawnej osoby fizycznej. Podmioty nieposiadające osobowości prawnej na podstawie ich prawa krajowego mogą wyjątkowo ubiegać się o udzielenie dotacji, pod warunkiem że ich przedstawiciele są uprawnieni do zaciągania w imieniu danego podmiotu zobowiązań prawnych oraz pod warunkiem że dane podmioty dają gwarancje ochrony interesów finansowych Unii równorzędne z gwarancjami, jakie dają osoby prawne. Organy UE (z wyjątkiem Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej) nie mogą być wchodzić w skład konsorcjum składającego wniosek.

[40] Obowiązują różne limity wiekowe w zależności od rodzaju działań. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią B przewodnika. Należy również wziąć pod uwagę:
dolny limit wieku – do dnia rozpoczęcia działania uczestnicy muszą osiągnąć wiek minimalny;
górny limit wieku – w dniu rozpoczęcia działania uczestnicy nie mogą przekroczyć maksymalnego wieku wskazanego w dniu rozpoczęcia działania.

Projekty Erasmus+ są składane przez organizacje uczestniczące i przez nie realizowane. Jeżeli projekt zostanie wybrany, organizacja składająca wniosek staje się beneficjentem dofinansowania w ramach programu Erasmus+. Beneficjenci podpisują umowę o udzielenie dotacji, która daje im prawo do otrzymania wsparcia finansowego na realizację ich projektu.

Zasadniczo organizacje uczestniczące w projektach Erasmus+ muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Niektóre akcje są otwarte również dla organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, zwłaszcza w obszarze szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz młodzieży i sportu.

Szczegółowe warunki uczestnictwa w projekcie Erasmus+ zależą od rodzaju akcji wspieranej w ramach programu. Zasadniczo w programie może uczestniczyć każda organizacja działająca w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży lub sportu. W kilku akcjach mogą również uczestniczyć inne podmioty z rynku pracy.

Dalsze informacje można znaleźć w części B przewodnika.

KRAJE UPRAWNIONE

Państwa członkowskie UE uczestniczą w pełni we wszystkich akcjach programu Erasmus+. Dodatkowo, zgodnie z art. 19 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+, z programem związane są następujące państwa trzecie:

- członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) będący członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG): Norwegia, Islandia i Liechtenstein;
- kraje przystępujące, kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące: Republika Macedonii Północnej, Republika Turcji i Republika Serbii.

Państwa członkowskie UE i wyżej wymienione państwa trzecie stowarzyszone z Programem będą zwane dalej „**państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem**".

Ponadto zgodnie z art. 20 rozporządzenia podmioty prawne z państw trzecich niestowarzyszonych z programem (zwanych dalej „**państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem**") mogą kwalifikować się do akcji w ramach programu Erasmus+ w należycie uzasadnionych przypadkach i w interesie Unii.

PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UE I PAŃSTWA TRZECIE STOWARZYSZONE Z PROGRAMEM

Następujące kraje mogą w pełni uczestniczyć we wszystkich akcjach programu Erasmus+:

Państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE)[41]			
Belgia	Grecja	Litwa	Portugalia
Bułgaria	Hiszpania	Luksemburg	Rumunia

[41] Zgodnie z art. 33 ust.2 decyzji Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią) (EUR-Lex - 32021D1764 - PL - EUR-Lex (europa.eu)) Unia zapewnia, aby do udziału w programie Erasmus+ kwalifikowały się osoby i organizacje z krajów i terytoriów zamorskich, zgodnie z zasadami programu i ustaleniami obowiązującymi państwo członkowskie, z którym są związane. To oznacza, że osoby i organizacje z krajów i terytoriów zamorskich uczestniczą w programie mając status „państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem", przy czym właściwym „państwem członkowskim UE lub państwem trzecim stowarzyszonym z Programem" jest państwo członkowskie, z którym są związane. Wykaz krajów i terytoriów zamorskich można znaleźć na stronie www.ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_pl.

Czechy	Francja	Węgry	Słowenia
Dania	Chorwacja	Malta	Słowacja
Niemcy	Włochy	Niderlandy	Finlandia
Estonia	Cypr	Austria	Szwecja
Irlandia	Łotwa	Polska	

Państwa trzecie stowarzyszone z Programem[42]		
Macedonia Północna	Islandia	Norwegia
Serbia	Liechtenstein	Turcja

PAŃSTWA TRZECIE NIESTOWARZYSZONE Z PROGRAMEM

Następujące kraje mogą uczestniczyć w określonych akcjach programu pod warunkiem spełnienia szczegółowych kryteriów lub warunków. Niektóre z tych krajów otrzymują oficjalną pomoc rozwojową[43]. Wykaz krajów uprawnionych w odniesieniu do poszczególnych akcji znajduje się w części B przewodnika.

Bałkany Zachodnie (region 1)	Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo*[44], Czarnogóra
Wschodnie sąsiedztwo (region 2)	Armenia, Azerbejdżan, Białoruś[45], Gruzja[46], Mołdawia, Ukraina

[42] Z zastrzeżeniem zawarcia układów o stowarzyszeniu między Unią Europejską a tymi państwami.

[43] Wykaz krajów najsłabiej rozwiniętych można znaleźć pod adresem https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf

[44] Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa* i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

[45] Zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 12 października 2020 r. i w świetle zaangażowania Białorusi w rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, uznanego w konkluzjach Rady Europejskiej z lutego 2022 r., UE zaprzestała współpracy z przedstawicielami białoruskich organów publicznych i przedsiębiorstw państwowych. Jeżeli nastąpi zmiana tej sytuacji, będzie można rozważyć wznowienie współpracy. W międzyczasie UE kontynuuje współpracę z podmiotami niepaństwowymi, lokalnymi i regionalnymi oraz, w miarę możliwości, zwiększa ich wsparcie, w tym w stosownych przypadkach w ramach niniejszego programu.

[46] Zgodnie z konkluzjami Rady z 19 grudnia 2024 r. i w odpowiedzi na rozwój sytuacji politycznej w Gruzji UE ponownie rozważyła udzielanie pomocy finansowej służącej bezpośrednio gruzińskim władzom. Uwzględniając art. 20 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego „Erasmus+": unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, bezpośredniej pomocy finansowej ze środków programu dla władz Gruzji, rozumianych jako instytucje rządowe na szczeblu centralnym, władze lokalne, urzędy i przedsiębiorstwa należące do państwa, nie uznaje się za leżącą w interesie Unii. Władze Gruzji nie kwalifikują się zatem do udziału w żadnej z akcji w ramach przewodnika.

Kraje południowego regionu Morza Śródziemnego (Region 3)	Algieria, Egipt, Izrael[47], Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna[48], Syria, Tunezja
Federacja Rosyjska (region 4)	Rosja[49]
Region 5 Azja	a) Bangladesz, Bhutan, Chiny, Filipiny, Indie, Indonezja, Kambodża, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, Laos, Malediwy, Malezja, Myanmar/Birma, Mongolia, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Tajlandia i Wietnam b) Kraje i terytoria o wysokich dochodach[50]: Brunei, Hongkong, Japonia, Korea Południowa, Makau, Singapur i Tajwan.
Region 6 Azja Środkowa	Afganistan, Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan.
Region 7 Bliski Wschód	a) Irak, Iran, Jemen b) Kraje o wysokich dochodach: Arabia Saudyjska, Bahrajn, Katar, Kuwejt, Oman, Zjednoczone Emiraty Arabskie
Region 8 Rejon Pacyfiku	a) Fidżi, Kiribati, Wyspy Marshalla, Mikronezja, Nauru, Niue, Palau, Papua-Nowa Gwinea, Samoa, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wyspy Salomona. b) Kraje o wysokich dochodach: Australia, Wyspy Cooka, Nowa Zelandia
Region 9 Afryka Subsaharyjska[51]	Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Erytrea, Eswatini, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea Bissau, Gwinea Równikowa, Kamerun, Kenia, Komory, Kongo, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauretania, Mauritius, Mozambik, Namibia, Niger, Nigeria, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Republika Zielonego Przylądka, Rwanda, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Somalia, Suazi, Sudan Południowy, Sudan, Tanzania, Togo, Uganda, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Zambia, Zimbabwe.
Region 10 Ameryka Łacińska	Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Ekwador, Gwatemala, Honduras, Kolumbia, Kostaryka, Meksyk, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Urugwaj i Wenezuela
Region 11 Karaiby	Antigua i Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Dominikana, Grenada, Gujana, Haiti, Jamajka, Kuba, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Surinam oraz Trynidad i Tobago
Region 12	Stany Zjednoczone Ameryki, Kanada

[47] Kryteria kwalifikowalności określone w zawiadomieniu Komisji nr 2013/C-205/05 (Dz.U. C 205 z 19.7.2013, s. 9–11) obowiązują w stosunku do wszystkich akcji realizowanych w ramach przewodnika, także odnośnie do stron trzecich otrzymujących wsparcie finansowe w przypadkach, w których dana akcja zakłada wsparcie finansowe dla stron trzecich udzielone przez beneficjentów dotacji zgodnie z art. 204 rozporządzenia finansowego UE.

[48] Użycie tej nazwy nie może być traktowane jako uznanie państwa Palestyna i pozostaje bez uszczerbku dla indywidualnych stanowisk państw członkowskich w tej kwestii.

[49] Więcej informacji można znaleźć w sekcji „Unijne środki ograniczające" w części C przewodnika.

[50] Są to kraje i terytoria ujęte w wykazie krajów o wysokim dochodzie OECD, bez orzekania o statusie lub suwerenności jakiegokolwiek terytorium, wyznaczania granic międzynarodowych czy ustalania nazwy jakiegokolwiek terytorium, miasta lub obszaru.

[51] Do państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, które mają priorytetowe znaczenie z punktu widzenia migracji, należą: Burkina Faso, Czad, Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Gambia, Ghana, Gwinea, Kamerun, Mali, Mauretania, Niger, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan Południowy, Sudan i Wybrzeże Kości Słoniowej.

USA i Kanada	
Region 13	Andora, Monako, Państwo Watykańskie, San Marino
Region 14	Szwajcaria, Wyspy Owcze, Zjednoczone Królestwo

Dofinansowanie zostanie przyznane organizacjom z siedzibą na terytorium tych krajów uznanym przez prawo międzynarodowe. Dofinansowanie musi być zgodne z wszelkimi ograniczeniami nałożonymi na pomoc zewnętrzną UE przez Radę Europejską. Wnioski muszą być zgodne z ogólnymi wartościami UE poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawa, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, jak przewidziano w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

Aby uzyskać więcej informacji, należy zapoznać się ze szczegółowym opisem akcji programu zamieszczonym w części B przewodnika.

WYMOGI DOTYCZĄCE WIZ I ZEZWOLEŃ NA POBYT

Może zaistnieć konieczność uzyskania przez uczestników projektów Erasmus+ wizy na pobyt za granicą w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem lub w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w których prowadzone jest dane działanie. Wszystkie organizacje uczestniczące muszą zadbać o to, aby zostały uzyskane wymagane zezwolenia (wizy krótkoterminowe lub długoterminowe bądź zezwolenia na pobyt) przed rozpoczęciem zaplanowanego działania. Zdecydowanie zaleca się występowanie do właściwych organów o zezwolenia z dużym wyprzedzeniem, ponieważ formalności te mogą trwać kilka tygodni. Agencje narodowe i Agencja Wykonawcza mogą udzielić dodatkowych wskazówek i pomocy w sprawach związanych z wizami, zezwoleniami na pobyt, ubezpieczeniem społecznym itp. Portal imigracyjny UE zawiera ogólne informacje na temat wiz i zezwoleń na pobyt zarówno w odniesieniu do pobytów krótkoterminowych, jak i długoterminowych: https://ec.europa.eu/immigration/

CZĘŚĆ B – INFORMACJE O AKCJACH OBJĘTYCH NINIEJSZYM PRZEWODNIKIEM

Ta część przewodnika po programie Erasmus+ zawiera następujące informacje dotyczące wszystkich akcji i działań objętych programem:

- opis celów akcji i działań oraz ich przewidywanego wpływu;
- opis działań;
- tabele, w których przedstawiono kryteria stosowane do oceny wniosków dotyczących projektów;
- informacje dodatkowe, ułatwiające zorientowanie się w rodzajach wspieranych projektów;
- opis zasad finansowania.

Zaleca się, aby przed złożeniem wniosku wnioskodawcy uważnie przeczytali całą sekcję dotyczącą akcji, w ramach której zamierzają ubiegać się o wsparcie, oraz aby zapoznali się z ogólnymi informacjami dotyczącymi priorytetów, celów i głównych cech programu.

KTÓRE AKCJE PRZEDSTAWIONO W NINIEJSZYM PRZEWODNIKU?

W sekcjach „Akcja kluczowa 1", „Akcja kluczowa 2" i „Akcja kluczowa 3" przedstawiono następujące akcje:

Akcja kluczowa 1: mobilność edukacyjna osób

- projekty mobilności osób uczących się i kadry w obszarach dotyczących szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych oraz młodzieży
- akredytacje w programie Erasmus w dziedzinach szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych oraz młodzieży
- działania wspierające uczestnictwo młodzieży
- działanie na rzecz włączenia DiscoverEU
- mobilność pracowników w dziedzinie sportu
- wirtualne wymiany w szkolnictwie wyższym i wśród młodzieży

Akcja kluczowa 2: współpraca organizacji i instytucji

- partnerstwa na rzecz współpracy, w tym:
    - partnerstwa współpracy
    - partnerstwa na małą skalę
    - europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół
- partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym:
    - centra doskonałości zawodowej
    - akcja Erasmus Mundus.
- partnerstwa na rzecz innowacji:
    - sojusze na rzecz innowacji
- budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym, w dziedzinie młodzieży i sportu

- niekomercyjne europejskie imprezy sportowe

Akcja kluczowa 3: wsparcie rozwoju polityki i współpracy

- Europejska młodzież razem

Działania „Jean Monnet"

- działania „Jean Monnet" w dziedzinie szkolnictwa wyższego
- działanie „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia

Ponadto niektóre działania prowadzone w ramach programu są wdrażane w drodze specjalnych zaproszeń do składania wniosków, którymi bezpośrednio zarządza Komisja Europejska lub Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury. Więcej informacji można znaleźć w rocznym programie prac Erasmus+ i na stronach internetowych Komisji[52] i Agencji Wykonawczej[53].

[52] Komisja Europejska – Erasmus+: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/

[53] Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury: https://www.eacea.ec.europa.eu/index_en

AKCJA KLUCZOWA 1: MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA

Przewiduje się, że akcje objęte wsparciem w ramach tej akcji kluczowej przyniosą pozytywne i długotrwałe skutki uczestnikom i zaangażowanym organizacjom uczestniczącym oraz systemom polityki, w których zawarte są takie działania.

Jeżeli chodzi o uczniów, studentów, stażystów, praktykantów, dorosłych słuchaczy i młodzież, działania w zakresie mobilności objęte wsparciem w ramach tej akcji kluczowej mają na celu osiągnięcie co najmniej jednego z następujących rezultatów:

- lepszych wyników w nauce;
- większych szans na zatrudnienie i lepszych perspektyw kariery;
- wzmocnienia zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości;
- większego usamodzielnienia i poczucia własnej wartości;
- lepszej znajomości języków obcych i lepszych kompetencji cyfrowych;
- większej świadomości międzykulturowej;
- bardziej aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym;
- lepszych pozytywnych interakcji z ludźmi z różnych środowisk;
- większej wiedzy na temat projektów europejskich i wartości UE;
- większej motywacji do dalszego uczestnictwa w (formalnym/pozaformalnym) kształceniu lub szkoleniu po okresie mobilności za granicą.

Jeżeli chodzi o kadrę, osoby pracujące z młodzieżą i osoby zawodowo związane z kształceniem, szkoleniem i młodzieżą, przewiduje się, że działania w zakresie mobilności będą miały następujące rezultaty:

- zwiększenie kompetencji związanych z profilami zawodowymi wspomnianych osób (nauczaniem, szkoleniem, pracą z młodzieżą itp.);
- szersza wiedza o praktykach, strategiach i systemach w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub pracy młodzieży w różnych krajach;
- większa zdolność wywoływania zmian pod względem modernizacji i otwartości na społeczność międzynarodową w ich organizacjach edukacyjnych;
- większe zrozumienie powiązań między, odpowiednio, formalnym i pozaformalnym kształceniem, szkoleniem zawodowym i rynkiem pracy;
- lepsza jakość pracy i działań na rzecz studentów, stażystów, praktykantów, uczniów, dorosłych słuchaczy i osób młodych;
- lepsze zrozumienie i wrażliwość w odniesieniu do wszelkich przejawów różnorodności, np. społecznej, etnicznej, językowej, płciowej i kulturowej, oraz różnorodnych umiejętności;
- większa zdolność zaspokajania potrzeb osób o mniejszych szansach;
- większe wsparcie na rzecz działań w zakresie mobilności osób uczących się i promowanie tych działań;
- większe możliwości doskonalenia zawodowego i rozwoju kariery;
- lepsza znajomość języków obcych i lepsze kompetencje cyfrowe;
- większa motywacja i satysfakcja z codziennej pracy.

Przewiduje się, że działania wspierane w ramach tej akcji przyniosą organizacjom uczestniczącym również co najmniej jeden z następujących rezultatów:

- <u>większa zdolność do działania na szczeblu unijnym/międzynarodowym:</u> lepsze umiejętności zarządzania i strategie rzecz międzynarodowego wymiaru w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży; zacieśniona współpraca z partnerami z innych krajów; większa alokacja zasobów finansowych (innych niż fundusze UE) na organizację projektów unijnych/międzynarodowych; lepsza jakość przygotowywania, wdrażania, monitorowania i działań następczych projektów unijnych/międzynarodowych;

- innowacyjny i ulepszony sposób działania na rzecz grup docelowych przez zapewnienie np.: bardziej atrakcyjnych programów dla studentów, stażystów, praktykantów i osób młodych zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami; podniesienia kwalifikacji nauczycieli i kadry prowadzącej szkolenia; ulepszonych procesów uznawania i poświadczania kompetencji zdobytych podczas okresów nauki za granicą; skuteczniejszych działań na rzecz społeczności lokalnych; ulepszonych metod i praktyk pracy z młodzieżą w celu aktywnego angażowania młodzieży lub zajęcia się grupami defaworyzowanymi itp.;
- bardziej nowoczesne, dynamiczne, zaangażowane i profesjonalne środowisko wewnątrz organizacji: gotowe, by włączyć dobre praktyki i nowe metody do działań codziennych; otwarte na efekty synergii wynikające ze współpracy z organizacjami aktywnymi w różnych dziedzinach: społecznej, kształcenia i zatrudnienia; planujące strategicznie doskonalenie zawodowe pracowników w związku z indywidualnymi potrzebami i celami organizacyjnymi; utrzymujące komunikację, dokonujące transferu wiedzy i podejmujące działania informacyjne dotyczące postępów, w stosownych przypadkach potrafiące przyciągać zdolnych studentów i nauczycieli akademickich z całego świata.

Zakłada się, że w dłuższej perspektywie łączny efekt kilku tysięcy projektów wspieranych w ramach tej akcji kluczowej będzie miał wpływ na systemy kształcenia, szkolenia i pracę z młodzieżą w krajach uczestniczących, pobudzając reformy polityki i pozyskując nowe zasoby dotyczące możliwości w zakresie mobilności zarówno w Europie, jak i poza nią.

W tym kontekście w 2026 r. w ramach programu będą nadal prowadzone działania na rzecz łagodzenia społeczno-ekonomicznych i edukacyjnych skutków rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Wspierane będą projekty w zakresie mobilności ułatwiające integrację osób uciekających przed wojną w Ukrainie.

CZYM JEST PROJEKT MOBILNOŚCI?

Organizacje działające w dziedzinach kształcenia, szkolenia i pracy z młodzieżą będą mogły otrzymać wsparcie z programu Erasmus+ w celu realizacji projektów promujących różne rodzaje mobilności. Projekt mobilności składa się z następujących etapów:

- **planowania** (w tym określenia efektów uczenia się, form działań, opracowania programu prac i harmonogramu działań);
- **przygotowania** (w tym praktycznych ustaleń, wyboru uczestników, zawierania umów z partnerami i uczestnikami, językowego/międzykulturowego/edukacyjnego i zadaniowego przygotowania uczestników przed wyjazdem);
- **realizacji** działań w zakresie mobilności;
- **działań następczych** (w tym oceny działań, potwierdzenia i formalnego uznawania – w stosownych przypadkach – efektów uczenia się uczestników oraz upowszechniania i wykorzystywania rezultatów projektu).

Program Erasmus+ wzmacnia wsparcie oferowane uczestnikom działań w zakresie mobilności, podnosząc ich znajomość języka obcego przed pobytem za granicą i w jego trakcie, w tym poprzez zwiększone dofinansowanie wsparcia językowego dla uczestników długoterminowej mobilności w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych oraz edukacji szkolnej. Wsparcie językowe online w ramach Erasmus+ zapewnia uczestnikom działań w zakresie mobilności możliwość oceny znajomości języków oraz możliwość uczestniczenia w internetowych kursach językowych mających na celu podniesienie ich kompetencji językowych.

Co więcej, program Erasmus+ oferuje przestrzeń do rozwoju działań w zakresie mobilności, w które zaangażowane będą organizacje partnerskie o różnym zapleczu, działające w różnych dziedzinach lub sektorach społeczno-ekonomicznych (np. praktyki/staże studentów lub osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w przedsiębiorstwach, organizacjach pozarządowych, organach publicznych; nauczyciele szkolni uczestniczący w kursach doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach lub ośrodkach szkoleniowych; eksperci biznesowi prowadzący wykłady lub szkolenia w instytucjach szkolnictwa wyższego itp.).

Trzecim istotnym elementem innowacji i jakości działań w zakresie mobilności jest fakt, że organizacje uczestniczące w programie Erasmus+ mają możliwość organizowania tych działań w szerszych ramach strategicznych i w perspektywie średnioterminowej. W ramach jednego wniosku o udzielenie dotacji koordynator projektu mobilności będzie mógł zorganizować szereg działań w zakresie mobilności, pozwalających wielu osobom wyjechać do różnych krajów. W konsekwencji, dzięki programowi Erasmus+, wnioskodawcy będą w stanie dopasować swój projekt do potrzeb uczestników, jak również do swoich wewnętrznych planów dotyczących umiędzynarodowienia, budowania potencjału i modernizacji.

Systemy akredytacji odgrywają istotną rolę w zapewnianiu dużego wpływu akcji kluczowej 1. Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego i akredytacje w programie Erasmus dla konsorcjów realizujących projekty mobilności w szkolnictwie wyższym oraz akredytacje w programie Erasmus w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych i młodzieży daje organizacjom uproszczony dostęp do dofinansowania w okresie ważności ich akredytacji, umożliwiając im skupienie się na celach długoterminowych i wpływie instytucjonalnym.

W zależności od profilu zaangażowanych uczestników w ramach akcji kluczowej 1 programu Erasmus+ wspierane są następujące rodzaje projektów mobilności:

w dziedzinie kształcenia i szkolenia:

- projekty mobilności studentów i pracowników instytucji szkolnictwa wyższego
- projekty mobilności osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego
- projekty mobilności uczniów i kadry edukacji szkolnej
- projekty mobilności uczących się dorosłych oraz kadry organizacji kształcenia dorosłych

w dziedzinie młodzieży:

- projekty mobilności osób młodych – wymiany młodzieży
- projekty w zakresie mobilności na rzecz osób pracujących z młodzieżą
- działania wspierające uczestnictwo młodzieży
- działanie na rzecz włączenia DiscoverEU

W dziedzinie sportu:

- mobilność pracowników w dziedzinie sportu

W poniższych sekcjach przedstawiono szczegółowe informacje na temat kryteriów i warunków odnoszących się do każdego rodzaju projektu mobilności.

PROJEKTY MOBILNOŚCI STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

W ramach tej akcji w zakresie mobilności w szkolnictwie wyższym wspiera się fizyczną i mieszaną mobilność studentów uczelni wyższych wszystkich kierunków i cyklów studiów (krótki cykl kształcenia na poziomie studiów wyższych, licencjackich, magisterskich i doktoranckich). Studenci mogą studiować za granicą w partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego albo odbywać praktykę (staż) w przedsiębiorstwie, instytucie badawczym, laboratorium, organizacji lub innym odpowiednim miejscy pracy za granicą. Studenci mogą również łączyć okres studiów za granicą z praktyką (stażem), co dodatkowo zwiększa efekty uczenia się i sprzyja rozwojowi umiejętności przekrojowych. Chociaż zdecydowanie zaleca się długoterminową mobilność fizyczną, w ramach tej akcji uznaje się potrzebę zaoferowania bardziej elastycznego czasu trwania fizycznej mobilności, aby zapewnić dostępność Programu dla studentów ze wszystkich środowisk, znajdujących się w różnych sytuacjach i studiujących na różnych kierunkach.

W ramach tej akcji wspierani są również pracownicy dydaktyczni i administracyjni instytucji szkolnictwa wyższego, aby mogli oni wziąć udział w działaniach na rzecz rozwoju zawodowego za granicą, a także pracownicy przedsiębiorstw, którzy uczą i szkolą studentów lub pracowników w instytucjach szkolnictwa wyższego. Działania te mogą obejmować zarówno okresy nauczania, jak i szkolenia (takie jak obserwacja pracy, okresy przyglądania się działalności dydaktycznej i szkolenia).

Ponadto w ramach tej akcji wspiera się mieszane programy intensywne umożliwiające grupom instytucji szkolnictwa wyższego wspólne opracowywanie programów nauczania i działań w zakresie mobilności mieszanej dla studentów oraz pracowników akademickich i administracyjnych.

CELE AKCJI

Celem tej akcji jest przyczynienie się do ustanowienia europejskiego obszaru edukacji o zasięgu globalnym oraz wzmocnienie powiązań między edukacją a działalnością badawczą.

Akcja ta ma również wspierać zdolność do zatrudnienia, włączenie społeczne, aktywność obywatelską, innowacje i zrównoważenie środowiskowe w Europie i poza jej granicami przez zapewnienie studentom wszystkich kierunków i cyklów studiów możliwości studiowania lub szkolenia za granicą w ramach studiów. Cele działania:

- umożliwienie studentom poznania różnych poglądów, wiedzy, metod nauczania i badań naukowych oraz praktyk pracy w ich dziedzinie studiów w kontekście europejskim i międzynarodowym;
- rozwijanie umiejętności przekrojowych studentów, takich jak komunikacja, umiejętności językowe, myślenie krytyczne, rozwiązywanie problemów, kompetencje międzykulturowe i badawcze;
- rozwijanie przyszłościowych umiejętności studentów, takich jak umiejętności cyfrowe i ekologiczne, które umożliwią im sprostanie obecnym i przyszłym wyzwaniom;
- umożliwienie rozwoju osobistego, obejmującego np. umiejętność przystosowania się do nowych sytuacji i pewność siebie.

Celem jest również umożliwienie wszystkim pracownikom, w tym pracownikom przedsiębiorstw, nauczania lub szkolenia za granicą w ramach rozwoju zawodowego, aby:

- dzielili się swoją wiedzą fachową;
- doświadczyli nowych środowisk nauczania;
- zdobyli nowe innowacyjne umiejętności pedagogiczne i umiejętności w zakresie opracowywania programów nauczania, jak również umiejętności cyfrowe;
- nawiązali kontakt z pracownikami za granicą, aby wspólnie opracowywać działania na rzecz osiągania celów programu;
- wymieniali się dobrymi praktykami i zacieśniali współpracę między instytucjami szkolnictwa wyższego;
- lepiej przygotowywali studentów do rozpoczęcia pracy.

Ponadto celem jest wspieranie opracowywania transnarodowych i transdyscyplinarnych programów nauczania, a także innowacyjnych sposobów uczenia się i nauczania, w tym współpracy *online*, uczenia się opartego na badaniach naukowych i podejścia opartego na wyzwaniach, aby sprostać wyzwaniom społecznym.

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM, KTÓRE ZAPEWNIA PROGRAM ERASMUS+?

Organizacja składająca wniosek musi być ustanowiona w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z programem Erasmus+ oraz posiadać akredytację w zakresie szkolnictwa wyższego. Może złożyć wniosek indywidualnie jako instytucja szkolnictwa wyższego, co wymaga posiadania Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE), albo w imieniu konsorcjum realizującego projekty mobilności, co wymaga akredytacji konsorcjum.

Akredytacja poszczególnych organizacji – Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego

Instytucjom szkolnictwa wyższego musi zostać przyznana Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE)[54], zanim złożą wniosek o realizację projektu z zakresu mobilności do swojej agencji narodowej Erasmus+. Podpisując Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego, instytucje szkolnictwa wyższego zobowiązują się zapewnić uczestnikom projektu mobilności niezbędne wsparcie, w tym przygotowanie językowe. Uczestnicy projektu mobilności mogą korzystać ze wsparcia językowego online w ramach Erasmus+ w celu doskonalenia swojej znajomości języków obcych przed rozpoczęciem mobilności lub w jej trakcie.

Oprócz innych zasad ECHE uczestnicząca instytucja szkolnictwa wyższego musi realizować projekty dotyczące mobilności do celów studiowania i nauczania wyłącznie w ramach wcześniejszych umów zawartych między instytucjami oraz wybrać potencjalnych uczestników i przyznać dofinansowanie wspierające mobilność w sprawiedliwy, przejrzysty, spójny i udokumentowany sposób, zgodnie z postanowieniami ich umowy o udzielenie dotacji z agencją narodową. Powinna ona zapewniać sprawiedliwe i przejrzyste procedury na wszystkich etapach mobilności oraz w trakcie udzielania odpowiedzi na zapytania/skargi uczestników. Musi dbać o to, aby w przypadku mobilności w celu uzyskania punktów zaliczeniowych od przyjeżdżających studentów mobilnych nie były pobierane żadne opłaty z tytułu czesnego, zapisów, egzaminów lub dostępu do laboratoriów i biblioteki. Po zakończeniu mobilności instytucja musi także zapewnić automatyczne i pełne uznawanie wyników z okresu nauki za granicą.

Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego uzupełniają wytyczne ECHE[55] będące dokumentem wspierającym instytucje szkolnictwa wyższego we wdrażaniu zasad ECHE. Instytucje szkolnictwa wyższego muszą należycie przestrzegać ECHE oraz uzupełniających ją wytycznych podczas wdrażania wszystkich akcji wymagających tej akredytacji. W tym celu udostępnia się narzędzie do samooceny ECHE[56], aby zapewnić instytucjom szkolnictwa wyższego wsparcie w ocenie wdrażania przez nie zasad ECHE oraz w określeniu obszarów, które można usprawnić, jak również przedstawić sugestie dotyczące sposobów wprowadzania dalszych udoskonaleń.

Mimo iż instytucje szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem nie są uprawnione do podpisania Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego[57], muszą one przestrzegać zasad ECHE. Wobec tego kwestie takie jak uczciwy i przejrzysty wybór uczestników, uznawanie efektów uczenia się i całe niezbędne wsparcie oferowane uczestnikom

[54] Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_pl

[55] Wytyczne na lata 2021–2027 w sprawie Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_en

[56] Samoocena dotycząca Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_en

[57] Z wyłączeniem instytucji szkolnictwa wyższego z państw trzecich z Bałkanów Zachodnich niestowarzyszonych z Programem, do celów zaproszenia do składania wniosków dotyczących Uniwersytetów Europejskich, do udziału w którym są one uprawnione.

projektu mobilności należy wyraźnie określić w porozumieniu międzyinstytucjonalnym dotyczącym mobilności międzynarodowej.

Akredytacja grup – akredytacje w programie Erasmus dla konsorcjów realizujących projekty mobilności w szkolnictwie wyższym

Oprócz poszczególnych instytucji szkolnictwa wyższego o finansowanie realizacji projektu mobilności w szkolnictwie wyższym mogą też wnioskować grupy takich instytucji. Grupę taką nazywa się „konsorcjum realizującym projekty mobilności". Konsorcjum realizujące projekty mobilności musi mieć akredytację w programie Erasmus dla konsorcjów realizujących projekty mobilności w szkolnictwie wyższym.

Koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności składa w imieniu konsorcjum wniosek o akredytację w programie Erasmus dla konsorcjów realizujących projekty mobilności w szkolnictwie wyższym oraz o udzielenie dotacji w ramach programu Erasmus+. Akredytację przyznaje ta sama agencja narodowa, która ocenia wnioski o udzielenie dotacji dla projektów mobilności w szkolnictwie wyższym. Wnioski o akredytację i o udzielenie dotacji dla projektów mobilności można składać w ramach tej samej oferty. Dofinansowanie na projekty w zakresie mobilności będzie jednak przyznane wyłącznie tym grupom instytucji szkolnictwa wyższego i organizacji, które otrzymają akredytację.

Aby uzyskać taką akredytację, konsorcjum realizujące projekty mobilności musi spełniać następujące kryteria:

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje uczestniczące	Konsorcjum realizujące projekty mobilności w szkolnictwie wyższym może składać się z następujących organizacji uczestniczących: ▪ instytucji szkolnictwa wyższego posiadających Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego; ▪ każdej organizacji publicznej lub prywatnej prowadzącej działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia i na rzecz młodzieży. Każda organizacja uczestnicząca musi być ustanowiona w tym samym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Konsorcja realizujące projekty mobilności nie mogą być ustanowione w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. W czasie ubiegania się o akredytację dla konsorcjum realizującego projekty mobilności należy wskazać wszystkie organizacje będące członkami konsorcjum realizującego projekty mobilności.
Kto może złożyć wniosek?	Każda uprawniona organizacja uczestnicząca może działać jako koordynator i składać wniosek w imieniu wszystkich organizacji zaangażowanych w konsorcjum.
Liczba organizacji uczestniczących	Konsorcjum realizujące projekty mobilności musi składać się z co najmniej trzech uprawnionych organizacji uczestniczących, w tym z dwóch instytucji szkolnictwa wyższego.
Okres obowiązywania akredytacji dla konsorcjum	Cały okres trwania programu Istotne zmiany w składzie konsorcjum realizującego projekty mobilności konsorcjum po przyznaniu akredytacji wymagają złożenia nowego wniosku o akredytację.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.

Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć swoje wnioski o akredytację do **19 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli) w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć 1 czerwca tego samego roku**.
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów
- oraz co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z czterech poniższych kryteriów udzielenia akredytacji

Adekwatność konsorcjum (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ Adekwatność wniosku w odniesieniu do: – celów akcji; – potrzeb i celów organizacji uczestniczących w konsorcjum i poszczególnych uczestników. ▪ Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. ▪ Zakres, w jakim wniosek jest odpowiedni do: - generowania wysokiej jakości efektów uczenia się uczestników; - wzmacniania zdolności i międzynarodowego zasięgu organizacji uczestniczących w konsorcjum; - wnoszenia wartości dodanej na szczeblu UE dzięki rezultatom, które nie zostałyby osiągnięte, gdyby działania były prowadzone osobno przez każdą indywidualną instytucję szkolnictwa wyższego.
Jakość składu konsorcjum i metod współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: - w skład konsorcjum wchodzą odpowiednie wysyłające instytucje szkolnictwa wyższego, w stosownych przypadkach z uzupełniającymi organizacjami uczestniczącymi z innych sektorów społeczno-ekonomicznych o profilu, doświadczeniu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich aspektów projektu; - koordynator konsorcjum ma już doświadczenie w zarządzaniu konsorcjum lub projektem podobnego rodzaju; - podział ról, obowiązków i zadań/zasobów jest dobrze określony i przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących; - zadania/zasoby są łączone i wspólnie wykorzystywane;

	- obowiązki dotyczące spraw wynikających z umowy i zarządzania finansami są jasne; - konsorcjum angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w akcji oraz mniej doświadczone organizacje.
Jakość planu działania konsorcjum i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ Przejrzystość, kompletność i jakość wszystkich etapów projektu mobilności (przygotowanie, realizacja działań w zakresie mobilności i działania następcze). ▪ Jakość praktycznych ustaleń, zarządzania i rodzajów wsparcia (np. znajdowania organizacji przyjmujących, wyszukiwania i kojarzenia partnerów, informacji, wsparcia językowego i międzykulturowego, monitorowania). ▪ Jakość współpracy, koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. ▪ W stosownych przypadkach jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania efektów uczenia się uczestników oraz spójnego stosowania unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności. ▪ W stosownych przypadkach odpowiedniość środków w odniesieniu do wyboru uczestników działań w zakresie mobilności i środków wspierania uczestnictwa osób o mniejszych szansach w działaniach w zakresie mobilności.
Wpływ i upowszechnianie (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ Jakość środków stosowanych przy ocenie rezultatów działań prowadzonych przez konsorcjum. ▪ Potencjalny wpływ projektu: ▪ na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu; ▪ na inne podmioty niż organizacje i osoby bezpośrednio uczestniczące w projekcie na szczeblu instytucjonalnym, lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym. ▪ Odpowiedniość i jakość środków mających na celu upowszechnianie rezultatów działań prowadzonych przez konsorcjum wśród organizacji uczestniczących i partnerów oraz poza nimi.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Organizacja składająca wniosek składa wniosek o udzielenie dotacji dla projektu mobilności, podpisuje i wykonuje umowę o udzielenie dotacji oraz przygotowuje sprawozdania.

Organizacje uczestniczące zaangażowane w projekt mobilności podejmują się następujących ról i zadań:

- organizacja wysyłająca: odpowiada za dokonywanie wyboru studentów lub pracowników i wysyłanie ich za granicę. Do jej zadań należy również wypłacanie dofinansowania (dla uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem), przygotowywanie, monitorowanie i automatyczne uznawanie związane z okresem mobilności.
- organizacja przyjmująca: odpowiada za przyjmowanie studentów/pracowników z zagranicy i oferowanie im programu studiów/praktyki lub programu szkoleń lub korzystanie z działalności dydaktycznej. Do jej zadań należy również wypłacanie dofinansowania (dla uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem).

- organizacja pośrednicząca działa aktywnie na rynku pracy lub w dziedzinie edukacji, szkoleń i pracy z młodzieżą w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Może ona być członkiem konsorcjum realizującego projekty mobilności, ale nie działa w charakterze organizacji wysyłającej. Jej rolą może być wspólne prowadzenie i ułatwianie procedur administracyjnych wysyłających instytucji szkolnictwa wyższego oraz lepsze dopasowywanie profili studentów do potrzeb przedsiębiorstw w przypadku praktyk, a także wspólne przygotowywanie uczestników.

Organizacje wysyłające i przyjmujące wraz ze studentami/pracownikami muszą uzgodnić działania podejmowane przez studentów – w porozumieniu o programie zajęć – lub przez pracowników – w porozumieniu o mobilności – przed rozpoczęciem okresu mobilności. W porozumieniu o programie zajęć określa się treści na potrzeby okresu mobilności za granicą oraz definiuje się postanowienia dotyczące formalnego uznawania każdej ze stron. Prawa i obowiązki określa się w umowie o udzielenie dotacji podpisanej między beneficjentem a uczestnikiem. W przypadku gdy działanie dotyczy dwóch instytucji szkolnictwa wyższego (mobilność studentów w celu studiowania, w tym mobilność mieszana, i mobilność pracowników w celu nauczania), porozumienie międzyinstytucjonalne musi być zawarte między instytucją wysyłającą a instytucją przyjmującą jeszcze przed rozpoczęciem wymian.

Wymiary horyzontalne

Podczas opracowywania projektu mobilności należy wzmocnić wymiary horyzontalne przedstawione poniżej.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I RÓŻNORODNOŚĆ W MOBILNOŚCI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Aby umożliwić mobilność studentów i pracowników w jak największym stopniu, zgodnie z zasadami ECHE, instytucje szkolnictwa wyższego muszą zapewnić równy i sprawiedliwy dostęp i szanse obecnym i potencjalnym uczestnikom ze wszystkich środowisk. Oznacza to uwzględnienie uczestników o mniejszych szansach, takich jak uczestnicy cierpiący na schorzenia fizyczne, psychiczne i zdrowotne, studenci z dziećmi, studenci, którzy pracują lub są profesjonalnymi sportowcami, oraz studenci wszystkich kierunków, w przypadku których mobilność nie jest powszechna. Zasadnicze znaczenie dla przestrzegania tej zasady ma zdefiniowanie wewnętrznych procedur wyboru uwzględniających równy dostęp i włączenie społeczne oraz zapewniających całościową ocenę zalet i motywacji kandydatów. Ponadto zaleca się, aby instytucje szkolnictwa wyższego tworzyły wbudowane możliwości w zakresie mobilności, takie jak okna mobilności w ramach programów nauczania, aby ułatwić udział studentów ze wszystkich kierunków studiów. W tej kwestii mobilność mieszana może pomóc zapewnić dodatkowe możliwości, które mogą być bardziej odpowiednie dla niektórych osób lub grup studentów. W tym kontekście wyznaczenie urzędników ds. włączenia społecznego w instytucjach szkolnictwa wyższego pomaga zająć się kwestią włączenia społecznego i różnorodności. Urzędnicy ds. włączenia mogą na przykład pomóc w zwiększeniu świadomości, określić strategie w zakresie komunikacji i działań informacyjnych, wraz z odpowiednimi współpracownikami zapewnić właściwe wsparcie podczas całego okresu mobilności oraz ułatwić współpracę między odpowiednimi pracownikami instytucji mającymi wiedzę ekspercką w dziedzinie włączenia i różnorodności.

ZRÓWNOWAŻENIE ŚRODOWISKOWE I PRAKTYKI EKOLOGICZNE W MOBILNOŚCI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Zgodnie z zasadami ECHE instytucje szkolnictwa wyższego muszą propagować praktyki przyjazne środowisku w ramach wszystkich działań związanych z programem. Oznacza to promowanie korzystania ze zrównoważonych środków transportu w ramach mobilności, podejmowanie aktywnych działań przy organizowaniu wydarzeń, konferencji i spotkań związanych z mobilnością w ramach programu Erasmus+ w sposób bardziej przyjazny dla środowiska oraz zastępowanie procesów administracyjnych w formie papierowej procesami cyfrowymi (zgodnie ze standardami i harmonogramem inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej). Instytucje szkolnictwa wyższego powinny również zwiększać wśród wszystkich uczestników świadomość w zakresie różnorodnych działań, które mogą oni podejmować za granicą, aby ograniczyć ślad węglowy i środowiskowy wynikające z ich mobilności, oraz monitorować postępy w zapewnieniu bardziej zrównoważonej mobilności studentów i pracowników.

TRANSFORMACJA I EDUKACJA CYFROWA ORAZ UMIEJĘTNOŚCI CYFROWE W MOBILNOŚCI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Zgodnie z zasadami ECHE instytucje szkolnictwa wyższego powinny wdrożyć cyfrowe zarządzanie mobilnością studentów zgodnie ze standardami technicznymi określonymi w ramach inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej[58]. Oznacza to, że instytucje szkolnictwa wyższego uczestniczące w programie muszą podłączyć się do sieci „Erasmus bez papieru" w celu wymiany danych dotyczących mobilności i powinny połączyć się z platformą „European Student Card Router", aby włączyć elementy europejskiej legitymacji studenckiej do wydawanych przez nie legitymacji studenckich (fizycznych lub cyfrowych)[59]. Instytucje szkolnictwa wyższego mogą wykorzystywać swoje fundusze wsparcia organizacyjnego na wdrażanie cyfrowego zarządzania mobilnością i włączanie elementów europejskiej legitymacji studenckiej do swoich legitymacji studenckich. Instytucje te powinny promować mobilność mieszaną – połączenie mobilności fizycznej z wirtualną – aby oferować bardziej elastyczne formy mobilności i dodatkowo zwiększyć efekty uczenia się i wpływ mobilności fizycznej. Instytucje szkolnictwa wyższego muszą zapewnić jakość działań w zakresie mobilności mieszanej oraz formalne uznawanie udziału w mobilności mieszanej, w tym w komponencie wirtualnym. Instytucje powinny również informować swoich studentów i pracowników o możliwościach zdobycia i dalszego rozwijania odpowiednich umiejętności cyfrowych w ramach wszystkich kierunków studiów. Taką możliwością są np. staże „Cyfrowe możliwości" dla studentów i osób, które niedawno ukończyły studia. Staże te mają na celu rozwijanie lub nabywanie umiejętności cyfrowych[60]. Pracownicy dydaktyczni i administracyjni również mogą korzystać ze szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych w celu zdobycia odpowiednich umiejętności, które umożliwią im wykorzystanie technologii cyfrowych podczas zajęć i do celów cyfryzacji administracji[61].

UCZESTNICTWO I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Celem programu jest pomoc uczestnikom w odkrywaniu korzyści płynących z aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym. Objęte wsparciem działania w zakresie mobilności powinny poprawić umiejętności związane z uczestnictwem w różnych sferach społeczeństwa obywatelskiego, a także rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. W miarę możliwości projekty powinny umożliwiać uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz społeczną i obywatelską aktywność przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego, a także wspieranie praktyk współtworzenia i współprojektowania takich działań. Udział w mobilności powinien również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

[58] Inicjatywa dotycząca europejskiej legitymacji studenckiej: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative

[59] To włączenie jest możliwe również w przypadkach, gdy legitymacji studenckich nie wydaje bezpośrednio instytucja szkolnictwa wyższego, np. gdy wydaje je organ publiczny na szczeblu centralnym (np. ministerstwo) lub zrzeszenie studentów. Platforma „European Student Card Router" zapewnia elastyczność pozwalającą na uwzględnienie przypadków, w których instytucja szkolnictwa wyższego nie jest bezpośrednim wydawcą legitymacji studenckich.

[60] Za „staż dot. umiejętności cyfrowych" uznaje się każdy staż studencki, w trakcie którego stażysta zajmuje się co najmniej jedną z następujących czynności: marketing cyfrowy (np. zarządzanie mediami społecznościowymi, analityka stron internetowych); graficzne, mechaniczne lub architektoniczne projektowanie cyfrowe; tworzenie aplikacji, oprogramowania, skryptów lub stron internetowych; instalacja, utrzymanie systemów i sieci informatycznych oraz zarządzanie nimi; cyberbezpieczeństwo; analityka, eksploracja i wizualizacja danych; programowanie i szkolenie robotów oraz aplikacji wykorzystujących sztuczną inteligencję. Omawiana kategoria nie obejmuje generycznego wsparcia dla klientów, realizacji zamówień, wprowadzania danych ani zadań biurowych.

[61] Za szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych uznaje się każdą mobilność kadry, w ramach której członek kadry zajmuje się co najmniej jedną z następujących czynności: obserwacja pracy/uczestnictwo w kursach szkoleniowych dotyczących narzędzi inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej (ESCI), narzędzi/oprogramowania do edukacji cyfrowej, programowania oraz specjalistycznego oprogramowania i systemów informatycznych dla administracji uczelni.

Opis działań

Mobilność studentów

Mobilność studentów można realizować na dowolnym kierunku i w dowolnym cyklu studiów (krótki cykl kształcenia na poziomie studiów wyższych/studia licencjackie/magisterskie/doktoranckie). Aby zapewnić wysoką jakość działań w zakresie mobilności, które w maksymalnym stopniu wpłyną na studentów, działanie w zakresie mobilności musi być zgodne ze stopniem studiów, jakie odbywa dany student, oraz z jego osobistymi potrzebami rozwojowymi.

Studenci mogą realizować działania opisane poniżej:

- **okres studiów** za granicą w partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego. Okres studiów za granicą musi być częścią programu studiów studenta, którego celem jest uzyskanie dyplomu w dowolnym cyklu studiów. Okres studiów realizowanych za granicą może obejmować również czas praktyki. Takie połączenie sprzyja powstawaniu synergii między doświadczeniem akademickim a zawodowym za granicą. Jeżeli chodzi o nakład pracy, w krajach należących do europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego rok akademicki studiów w pełnym wymiarze godzin składa się zazwyczaj z komponentów edukacyjnych o łącznej wartości 60 punktów ECTS (lub równoważnych jednostek w krajach spoza europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego). W przypadku okresów mobilności krótszych niż pełny rok akademicki zaleca się proporcjonalne dostosowanie komponentów edukacyjnych zawartych w porozumieniu o programie zajęć.
- **praktyka** (staż) za granicą w przedsiębiorstwie, instytucie badawczym, laboratorium, organizacji lub dowolnym innym odpowiednim miejscu pracy. Praktyki zagraniczne można odbywać podczas studiów w dowolnym cyklu i tuż po ich zakończeniu. Obejmuje to asystentury w nauczaniu dla studentów – przyszłych nauczycieli oraz asystentury badawcze dla studentów i doktorantów w dowolnym odpowiednim ośrodku badawczym. Aby dodatkowo zwiększyć synergię z programem „Horyzont Europa", mobilność ta może odbywać się również w kontekście projektów badawczych finansowanych w ramach programu „Horyzont Europa", przy pełnym poszanowaniu zakazu podwójnego finansowania działań przez UE. W miarę możliwości praktyki powinny stanowić integralną część programu studiów. Jeżeli chodzi o nakład pracy, zasadniczo uczestnicy muszą pracować w pełnym wymiarze godzin, w oparciu o czas pracy ich organizacji przyjmującej.

W przypadku **mobilności doktorantów**, aby lepiej sprostać ich zróżnicowanym potrzebom w zakresie kształcenia i szkolenia oraz aby zapewnić równe szanse w stosunku do osób, które mają status personelu szkolnictwa wyższego, doktoranci i osoby, które niedawno ukończyły studia doktoranckie[62], mogą realizować krótko- lub długoterminową mobilność związaną z fizycznymi studiami lub praktykami za granicą. Zachęca się do uzupełnienia mobilności fizycznej komponentem wirtualnym.

Każdy okres studiów lub praktyk zawodowych za granicą o dowolnej długości, również w ramach mobilności doktorantów, można zrealizować w formie **mobilności mieszanej**. Mobilność mieszana to połączenie mobilności fizycznej i wirtualnej ułatwiające pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy. Na przykład, w ramach komponentu wirtualnego można stworzyć wspólną przestrzeń *online* dla uczących się osób z różnych krajów i kierunków studiów, dzięki której mogą one brać udział w kursach internetowych lub pracować wspólnie i jednocześnie nad zadaniami, które są uznawane jako część ich studiów.

Każdy student może również realizować mobilność mieszaną, uczestnicząc w **mieszanym programie intensywnym** zgodnie z określonymi kryteriami kwalifikowalności mieszanych programów intensywnych, o których mowa w niniejszym przewodniku.

[62] Osoby, które niedawno ukończyły studia doktoranckie, mogą odbywać praktyki po spełnieniu takich samych wymogów, jak każda inna osoba, która ukończyła studia w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W przypadku państw, w których absolwenci muszą odbyć obowiązkową zasadniczą służbę wojskową lub cywilną po zakończeniu nauki, okres kwalifikowalności dla niedawnych absolwentów zostanie wydłużony o czas trwania tej służby.

Mobilność kadry

Mobilność kadry może realizować każdy rodzaj kadry szkolnictwa wyższego lub zaproszona kadra spoza instytucji szkolnictwa wyższego. Aby zapewnić wysoką jakość działań w zakresie mobilności o maksymalnym wpływie, działanie w zakresie mobilności musi być związane z rozwojem zawodowym pracownika oraz z jego potrzebami w zakresie uczenia się i osobistymi potrzebami rozwojowymi.

Pracownicy mogą realizować dowolne z opisanych poniżej działań:

- **okres nauczania** za granicą w partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego. Okres nauczania za granicą umożliwia pracownikom dydaktycznym instytucji szkolnictwa wyższego lub pracownikom przedsiębiorstw prowadzenie zajęć dydaktycznych w partnerskich instytucjach szkolnictwa wyższego za granicą. Mobilność pracowników związana z prowadzeniem zajęć dydaktycznych może mieć miejsce w dowolnej dyscyplinie akademickiej;
- **okres szkolenia** za granicą w partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego, przedsiębiorstwie lub innym odpowiednim miejscu pracy. Okres szkolenia umożliwia pracownikom instytucji szkolnictwa wyższego wzięcie udziału w szkoleniach za granicą, które są istotne z punktu widzenia ich codziennej pracy w instytucji szkolnictwa wyższego. Może to mieć formę szkoleń (z wyłączeniem konferencji) lub okresów obserwacji pracy i przyglądania się działalności dydaktycznej.

W okresie mobilności pracowników za granicą można łączyć działania w zakresie nauczania i szkolenia. Każdy okres nauczania lub szkolenia za granicą można zrealizować w formie **mobilności mieszanej**.

Mieszane programy intensywne

Są to krótkie intensywne programy, w ramach których wykorzystuje się innowacyjne metody uczenia się i nauczania, w tym współpracę *online*. Programy mogą obejmować uczenie się w oparciu o wyzwania, w ramach którego transnarodowe i transdyscyplinarne zespoły współpracują ze sobą, aby sprostać pewnym wyzwaniom, na przykład związanym z celami zrównoważonego rozwoju ONZ lub innym wyzwaniom społecznym, przed jakimi stają konkretne regiony, miasta lub przedsiębiorstwa. Intensywny program powinien mieć wartość dodaną w porównaniu z istniejącymi kursami lub szkoleniami oferowanymi przez uczestniczące w nim instytucje szkolnictwa wyższego i może on trwać kilka lat. Przez zapewnienie nowych i bardziej elastycznych formatów mobilności łączących mobilność fizyczną z wirtualną mieszane programy intensywne mają na celu dotarcie do wszystkich rodzajów studentów ze wszystkich środowisk, kierunków i cykli studiów.

Grupy instytucji szkolnictwa wyższego będą miały możliwość zorganizowania krótkich mieszanych programów intensywnych w zakresie uczenia się, nauczania i szkolenia dla studentów i pracowników. Podczas tych mieszanych programów intensywnych grupy studentów lub pracowników w charakterze osób uczących się będą realizować krótkotrwałą mobilność fizyczną za granicą połączoną z obowiązkowym komponentem wirtualnym umożliwiającym pracę zespołową i wymianę doświadczeń w zakresie e-uczenia się opartego na współpracy. Komponent wirtualny musi zapewniać osobom uczącym się przestrzeń do wspólnej i jednoczesnej pracy *online* nad konkretnymi zadaniami, które stanowią część mieszanego programu intensywnego i przyczyniają się do osiągnięcia ogólnych efektów uczenia się.

Co więcej, mieszane programy intensywne mogą być dostępne dla studentów i pracowników z dowolnej instytucji szkolnictwa wyższego, w tym studentów miejscowych i personelu miejscowego. W ramach mieszanych programów intensywnych buduje się zdolności w zakresie opracowywania i wdrażania innowacyjnych praktyk nauczania i uczenia się w uczestniczących w tych programach instytucjach szkolnictwa wyższego.

Mobilność międzynarodowa obejmująca państwa trzecie niestowarzyszone z Programem

Głównym celem akcji w zakresie mobilności w szkolnictwie wyższym jest wspieranie działań w zakresie mobilności wśród państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem – wymiaru europejskiego.

Ponadto akcja ta wspiera wymiar międzynarodowy za pośrednictwem dwóch aspektów działań w zakresie mobilności obejmujących państwa trzecie niestowarzyszone z Programem na całym świecie.

W ramach jednego aspektu wspiera się mobilność do wszystkich państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z wyjątkiem Białorusi i Rosji, przy czym działania w ramach tego aspektu są finansowane z funduszy polityki wewnętrznej UE[63].

W ramach drugiego aspektu wspiera się mobilność do i z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, z wyjątkiem mobilności wyjazdowej do Białorusi i Rosji i mobilności przyjazdowej z Białorusi i Rosji. Działania w ramach tego aspektu finansowane są przez instrumenty działań zewnętrznych UE[64].

W ramach tych dwóch aspektów mobilności międzynarodowej dąży się do osiągnięcia różnych, lecz uzupełniających się celów, które odzwierciedlają priorytety odpowiednich źródeł finansowania:

Międzynarodowa mobilność wyjazdowa wspierana z funduszy polityki wewnętrznej: koncentruje się przede wszystkim na rozwoju umiejętności w dziedzinach przyszłościowych i innych istotnych umiejętności studentów i kadry z instytucji szkolnictwa wyższego zlokalizowanych w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem. Działania w zakresie mobilności międzynarodowej do każdego państwa niestowarzyszonego z Programem otrzymują dofinansowanie na projekty w zakresie mobilności. Beneficjenci dofinansowania mogą wykorzystać do 20% ostatniego przyznanego dofinansowania na projekt w zakresie mobilności wyjazdowej do państw niestowarzyszonych na całym świecie. Możliwości te mają za zadanie zachęcić organizacje w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem do opracowania działań w zakresie mobilności wyjazdowej z kilkoma państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem; oczekuje się, że takie możliwości obejmą swoim zakresem jak największy obszar geograficzny.

Projekty mobilności międzynarodowej wyjazdowej i przyjazdowej wspierane z funduszy polityki zewnętrznej: W tej akcji stawia się nacisk na priorytety polityki zewnętrznej UE. W związku z tym szereg założeń i zasad współpracy ustalono wspólnie z dwunastoma uprawnionymi regionami (1–12), które omówiono szczegółowo w dalszej części, w sekcji „Dodatkowe informacje dotyczące projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej".

O ile nie określono inaczej, działania w zakresie mobilności międzynarodowej opisane w ramach tej akcji mają zastosowanie do obydwu aspektów.

JAKIE SĄ KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI PROJEKTU MOBILNOŚCI?

Warunki uczestnictwa w tym zaproszeniu do składania wniosków wynikają z kryteriów kwalifikowalności W następującej sekcji przedstawiono działania kwalifikujące się do dofinansowania, czas trwania projektów, adresatów wniosków w sprawie projektów mobilności i terminy ich składania.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI PROJEKTÓW MOBILNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioskodawca musi spełniać następujące kryteria:

Kwalifikujące się działania	Instytucja szkolnictwa wyższego może realizować co najmniej jedno z poniższych kwalifikujących się działań: ▪ mobilność studentów w celu studiowania; ▪ mobilność studentów w celu odbycia praktyki;

[63] Dział 2 budżetu UE – Spójność, odporność i wartości

[64] Dział 6 budżetu UE – Sąsiedztwo i świat

	▪ mobilność pracowników w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych; ▪ mobilność pracowników w celu udziału w szkoleniu; ▪ mieszane programy intensywne (nie mają zastosowania do projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej). Kierunki mobilności w ramach uprawnionych działań w zakresie mobilności: ▪ w przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej: z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem do każdego kraju na świecie (państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem oraz państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1–3 i 5–14); ▪ w przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej: między państwami członkowskimi UE lub państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem a państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem, z wyłączeniem regionów 13 i 14. **Uwaga:** projekty mobilności wyjazdowej studentów i pracowników do Białorusi i Rosji oraz projekty mobilności przyjazdowej studentów i pracowników z Białorusi i Rosji nie kwalifikują się.
Kto może złożyć wniosek?	Organizacje, które uzyskały następującą akredytację, mogą ubiegać się o udzielenie dotacji: ▪ W przypadku wniosku pojedynczej instytucji szkolnictwa wyższego: instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, którym przyznano Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). ▪ W przypadku wniosku składanego przez konsorcjum realizujące projekty mobilności: organizacje koordynujące ustanowione w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem i koordynujące działalność konsorcjum posiadającego akredytację w programie Erasmus dla konsorcjum realizującego projekty mobilności w szkolnictwie wyższym. Organizacje, które nie mają akredytacji dla konsorcjum, mogą wystąpić z wnioskiem o taką akredytację w imieniu konsorcjum realizującego projekty mobilności w czasie zaproszenia, w ramach którego składają wniosek o udzielenie dotacji dla projektu mobilności, lub wcześniejszego. Wszystkie zaangażowane instytucje szkolnictwa wyższego z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem muszą posiadać Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). Organizacje te będą kwalifikowały się do projektu mobilności dopiero po pozytywnym rozpatrzeniu ich wniosku o wydanie akredytacji dla konsorcjum. Studenci i pracownicy szkolnictwa wyższego nie mogą bezpośrednio występować z wnioskiem o dofinansowanie; kryteria kwalifikacji dotyczące udziału w działaniach w zakresie mobilności i mieszanych programów intensywnych określa ich instytucja szkolnictwa wyższego.
Kraje uprawnione	W przypadku uczestnictwa w działaniach: ▪ każde państwo członkowskie UE lub państwo trzecie stowarzyszone z Programem ▪ każde państwo trzecie niestowarzyszone z Programem (informacje na temat możliwych warunków projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej można znaleźć w sekcji „Dodatkowe informacje dotyczące projektów

	mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej" tej akcji oraz w sekcji „Kraje uprawnione" w części A).
Liczba organizacji uczestniczących	We wniosku indywidualnej instytucji szkolnictwa wyższego można zawrzeć tylko jedną organizację, natomiast wniosek konsorcjum realizującego projekty mobilności powinien obejmować wnioskodawcę i członków konsorcjum. Podczas realizacji projektu mobilności zaangażowane muszą być co najmniej dwie organizacje z różnych krajów programu (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i co najmniej jedna przyjmująca). W przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej musi być zaangażowana co najmniej jedna organizacja z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem. W przypadku mieszanych programów intensywnych dotyczących projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej: oprócz wnioskodawcy (wnioskującej instytucji szkolnictwa wyższego lub instytucji szkolnictwa wyższego należącej do wnioskującego konsorcjum realizującego projekty mobilności) w organizowaniu mieszanego programu intensywnego muszą uczestniczyć co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego z dwóch innych państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem.
Czas trwania projektu	Projekty mobilności finansowane z funduszy polityki wewnętrznej: 26 miesięcy Projekty mobilności wspierane z funduszy polityki zewnętrznej: 24 miesiące lub 36 miesięcy
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	**Zarówno w przypadku projektów finansowanych z funduszy polityki wewnętrznej, których realizacja ma rozpocząć się 1 czerwca tego samego roku, jak i w przypadku projektów finansowanych w ramach instrumentów działań zewnętrznych, których realizacja ma rozpocząć się 1 sierpnia tego samego roku,** wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do 19 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.
Inne minimalne wymogi	Instytucja szkolnictwa wyższego może złożyć wniosek do swojej agencji narodowej za pośrednictwem dwóch kanałów: • bezpośrednio jako indywidualna instytucja szkolnictwa wyższego • za pośrednictwem konsorcjum realizującego projekty mobilności, którego jest koordynatorem/członkiem. Instytucja szkolnictwa wyższego może złożyć wniosek tylko raz w ramach tej samej rundy selekcyjnej w odniesieniu do projektu mobilności jako indywidualna instytucja szkolnictwa wyższego lub jako instytucja koordynująca danego konsorcjum. Instytucja szkolnictwa wyższego może jednak należeć do kilku różnych konsorcjów, które składają wnioski w tym samym czasie, lub je koordynować. Obydwa sposoby składania wniosku (wniosek indywidualny oraz za pośrednictwem konsorcjum) mogą zostać wykorzystane jednocześnie. Instytucja szkolnictwa wyższego jest

	jednak odpowiedzialna za uniknięcie podwójnego dofinansowania uczestnika w przypadku wykorzystania obu sposobów składania wniosku w tym samym roku akademickim. W ramach projektu mobilności należy realizować inicjatywę dotyczącą europejskiej legitymacji studenckiej (obejmującą sieć „Erasmus bez papieru" i europejską legitymację studencką), aby ułatwić zarządzanie cyklem mobilności online oraz inne bardziej przyjazne dla środowiska i bardziej włączające podejścia, zgodnie z Kartą Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE) i wytycznymi ECHE.

Oprócz kryteriów kwalifikowalności wymienionych powyżej, wnioskodawcy będą oceniani pod kątem kryteriów kwalifikowalności wskazanych w poniższych sekcjach, a także pod kątem **kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji i wyboru**. Więcej informacji na temat kryteriów wykluczenia znajduje się w części C przewodnika.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI DOTYCZĄCE MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Kwalifikujące się działania	Zob. kwalifikujące się działania w sekcji „Kryteria kwalifikowalności projektów mobilności".
Uprawnione organizacje uczestniczące	▪ **Mobilność studentów w celu studiowania:** Wszystkie organizacje uczestniczące z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem (zarówno wysyłające, jak i przyjmujące) muszą być instytucjami szkolnictwa wyższego posiadającymi ECHE. Wszystkie organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem (zarówno wysyłające, jak i przyjmujące) muszą być instytucjami szkolnictwa wyższego uznanymi przez właściwe organy, które podpisały porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem przed rozpoczęciem mobilności. ▪ **Mobilność studentów w celu odbycia praktyki**: Organizacja wysyłająca musi być instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadającą ECHE lub instytucją szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem przed rozpoczęciem mobilności. W przypadku mobilności studentów w celu odbycia praktyk organizacją przyjmującą może być[65]:

[65] Następujące rodzaje organizacji nie kwalifikują się jako organizacje przyjmujące w przypadku mobilności studentów w ramach praktyk zawodowych:
instytucje UE i inne organy UE, w tym wyspecjalizowane agencje (wyczerpujący wykaz tych instytucji jest dostępny na stronie internetowej https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies_pl); organizacje zarządzające programami UE, np. agencje narodowe programu Erasmus+ (w celu uniknięcia ewentualnego konfliktu interesów lub podwójnego finansowania).

	○ każda organizacja publiczna lub prywatna prowadząca działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i badań naukowych i innowacji. Przykładowo taką organizacją może być: – publiczne lub prywatne małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (w tym przedsiębiorstwa społeczne); – organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; – ambasada lub urząd konsularny wysyłającego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem; – partner społeczny lub inny przedstawiciel świata pracy, w tym izby handlowe, rzemieślnicze/zawodowe i związki zawodowe; – instytut badawczy; – fundacja; – szkoła/instytut/ośrodek edukacji (na dowolnym poziomie, począwszy od kształcenia na poziomie przedszkolnym, a skończywszy na kształceniu na poziomie średnim II stopnia, w tym również kształceniu zawodowym i kształceniu dorosłych); ○ organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; ○ instytucja prowadząca poradnictwo zawodowe, doradztwo zawodowe i usługi informacyjne; ○ instytucja szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadająca ECHE lub instytucja szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznana przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem przed rozpoczęciem mobilności.
Czas trwania działania	**Mobilność studentów w celu studiowania**: od 2 miesięcy (lub jednego semestru lub trymestru akademickiego) do 12 miesięcy mobilności fizycznej, z wyłączeniem czasu podróży. Mobilność ta może obejmować uzupełniający okres praktyki, jeżeli jest planowana, oraz może zostać zorganizowana w różny sposób, zależnie od okoliczności: jedno działanie może następować po drugim lub mogą one przebiegać jednocześnie. Przy połączeniu działań należy przestrzegać zasad dotyczących dofinansowania oraz minimalnego okresu mobilności uczniów. **Mobilność studentów w celu odbycia praktyki:** od 2 do 12 miesięcy mobilności fizycznej, z wyłączeniem czasu podróży. Każdy student, a w szczególności studenci, którzy nie mogą uczestniczyć w długoterminowej mobilności fizycznej w celu studiowania lub odbycia praktyk zawodowych – na przykład ze względu na kierunek studiów lub mniej możliwości uczestnictwa – może skorzystać z krótszej mobilności fizycznej połączonej z mobilnością wirtualną (krótkoterminowa mobilność mieszana). Dodatkowo każdy student może uczestniczyć w mieszanych programach intensywnych. W tych przypadkach mobilność fizyczna musi trwać od 5 do 30 dni (z wyłączeniem czasu podróży) i musi łączyć się z obowiązkowym komponentem wirtualnym umożliwiającym pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy. W ramach mobilności mieszanej w celu studiowania muszą zostać przyznane co najmniej 3 punkty ECTS. **Mobilność w celu studiowania lub odbycia praktyki dla doktorantów**: od 5 do 30 dni lub od 2 do 12 miesięcy mobilności fizycznej (w tym okres mobilności w celu studiowania może obejmować okres praktyki, jeśli jest ona planowana), z wyłączeniem czasu podróży. **Całkowity kwalifikowalny czas trwania w przeliczeniu na cykl studiów:**

	Jeden student może uczestniczyć w okresach mobilności fizycznej o łącznym maksymalnym czasie trwania do 12 miesięcy[66] na każdy cykl studiów[67], niezależnie od liczby i rodzajów działań w zakresie mobilności: ▪ w trakcie studiów pierwszego stopnia (licencjat lub studia odpowiadające licencjatowi), w tym studiów o krótkim cyklu kształcenia na poziomie studiów wyższych (poziomy 5 i 6 ERK); ▪ w trakcie studiów drugiego stopnia (studia magisterskie lub odpowiadające magisterskim – 7 poziom ERK) oraz ▪ w trakcie studiów trzeciego stopnia jako doktorant (poziom doktorancki lub 8 poziom ERK). Czas trwania praktyki w przypadku niedawnych absolwentów wynosi maksymalnie 12 miesięcy w ramach cyklu studiów, na którym składają oni wniosek o praktykę. Okres mobilności fizycznej może zostać przerwany. Okres przerwy nie wlicza się do czasu trwania działania w zakresie mobilności. W przypadku praktyk okresu wolnego od pracy w przedsiębiorstwie/organizacji nie uznaje się za okres przerwy. Podczas takiego okresu wolnego od pracy utrzymuje się dofinansowanie. Okres wolny od pracy wlicza się do minimalnego okresu trwania praktyki.
Miejsce (miejsca) działania	Studenci muszą realizować swoje działanie w zakresie mobilności fizycznej w państwie członkowskim UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem innym niż kraj organizacji wysyłającej i kraj, w którym student zamieszkuje podczas studiów[68].
Uprawnieni uczestnicy	Studenci zapisani do instytucji szkolnictwa wyższego i przyjęci na studia kończące się uzyskaniem uznawanego dyplomu, w tym na studia prowadzące do uzyskania dwóch dyplomów/wspólnych dyplomów[69], lub studia kończące się uzyskaniem innej uznawanej kwalifikacji zdobytej w szkolnictwie wyższym (do poziomu doktoratu włącznie). W przypadku mobilności doktorantów uczestnik musi być na poziomie 8 ERK. Niedawni absolwenci uczelni wyższych mogą wziąć udział w mobilności w celu odbycia praktyki. Organizacje będące beneficjentami może zrezygnować z praktyk dla niedawnych absolwentów. Niedawni absolwenci muszą zostać wybrani przez swoją macierzystą instytucję szkolnictwa

[66] Wcześniejsze doświadczenia w ramach programu Erasmus + lub stypendia Erasmus Mundus zaliczają się do 12 miesięcy przypadających na cykl studiów.

[67] Studenci studiów jednostopniowych, na takich kierunkach jak medycyna, mogą być mobilni przez okres do 24 miesięcy.

[68] W przypadku kampusów satelitarnych, które są prawnie zależne od instytucji dominującej i które nie mogą podpisywać odrębnych porozumień międzyinstytucjonalnych, do celów określenia wsparcia indywidualnego i kwalifikowalności danego kierunku mobilności za państwo wysyłające lub przyjmujące będzie uznawane państwo, w którym znajduje się instytucja dominująca. Przy obliczaniu przedziału odległości na potrzeby dofinansowania kosztów podróży beneficjenci muszą zastosować rzeczywistą lokalizację kampusu. Niezależne kampusy muszą uczestniczyć w programie niezależnie od swoich instytucji dominujących.

[69] Mobilność między instytucjami oferującymi studia wspólne lub studia prowadzące do uzyskania dwóch dyplomów kwalifikuje się do finansowania, o ile nie występuje podwójne finansowanie. W przypadku studiów wspólnych lub studiów prowadzących do uzyskania dwóch dyplomów instytucja wysyłająca uczestnika projektu mobilności jest instytucją finansującą mobilność wspieraną z funduszy polityki wewnętrznej. W przypadku mobilności międzynarodowej instytucje oferujące studia wspólne lub studia prowadzące do uzyskania dwóch dyplomów mogą korzystać z finansowania w ramach projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej i zewnętrznej, zgodnie z zasadami kwalifikowalności działań i przepływów w ramach każdego aspektu.

	wyższego w czasie ostatniego roku studiów oraz muszą odbyć i ukończyć zagraniczną praktykę w ciągu jednego roku po zakończeniu studiów[70].
Inne wymogi	Mobilność studentów może mieć miejsce w dowolnej dyscyplinie akademickiej. Mobilność studentów może być okresem studiów połączonym z krótką praktyką (krótszą niż 2 miesiące) i jednocześnie może być traktowana jako ogólny okres studiów. Student, organizacja wysyłająca i organizacja przyjmująca muszą podpisać porozumienie o programie zajęć. Okres studiów za granicą musi być częścią programu studiów studenta, którego celem jest uzyskanie dyplomu. W miarę możliwości praktyki powinny stanowić integralną część programu studiów. Uczęszczanie na zajęcia w instytucji szkolnictwa wyższego nie może być uznane za praktykę (staż). W przypadku mieszanej mobilności studentów działania mogą obejmować uczestnictwo w kursach oferowanych w formacie kształcenia mieszanego w dowolnej partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego, szkoleniach online i wyznaczonych zadaniach lub uczestnictwo w mieszanych programach intensywnych. Jeżeli chodzi o mobilność międzynarodową, zob. sekcja „Mobilność międzynarodowa obejmująca państwa trzecie niestowarzyszone z Programem".

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI DOTYCZĄCE MOBILNOŚCI KADRY

Kwalifikujące się działania	Zob. kwalifikujące się działania w sekcji „Kryteria kwalifikowalności projektów mobilności".
	▪ **Mobilność pracowników w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych:** **Organizacja wysyłająca musi być:** o instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadającą ECHE lub o instytucja szkolnictwa wyższego państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem, lub o w przypadku „zaproszonych pracowników przedsiębiorstw", tj. pracowników zaproszonych do prowadzenia zajęć dydaktycznych w instytucji szkolnictwa wyższego: dowolną organizacją publiczną lub prywatną (niebędącą instytucją szkolnictwa wyższego posiadającą ECHE) w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem, prowadzącą działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia, badań naukowych i innowacji oraz na rzecz młodzieży. Przykładowo taką organizacją może być: – publiczne lub prywatne małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo (w tym przedsiębiorstwa społeczne);

[70] W przypadku państw, w których absolwenci muszą odbyć obowiązkową zasadniczą służbę wojskową lub cywilną po zakończeniu nauki, okres kwalifikowalności dla niedawnych absolwentów zostanie wydłużony o czas trwania tej służby.

Uprawnione organizacje uczestniczące	– organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; – partner społeczny lub inny przedstawiciel świata pracy, w tym izby handlowe, rzemieślnicze/zawodowe i związki zawodowe; – instytut badawczy; – fundacja; – szkoła/instytut/ośrodek edukacji (na dowolnym poziomie, począwszy od kształcenia na poziomie przedszkolnym, a skończywszy na kształceniu na poziomie średnim II stopnia, w tym również kształceniu zawodowym i kształceniu dorosłych); – organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; – instytucja prowadząca poradnictwo zawodowe, doradztwo zawodowe i usługi informacyjne. **Organizacja przyjmująca musi być** instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadającą ECHE lub instytucją szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała umowę międzyinstytucjonalną z partnerem z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem przed rozpoczęciem mobilności. ▪ **Mobilność pracowników w celu udziału w szkoleniu:** **Organizacja wysyłająca musi być** instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadającą ECHE lub instytucją szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem przed rozpoczęciem mobilności. **Organizacją przyjmująca musi być**: o instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadająca ECHE lub instytucja szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem przed rozpoczęciem mobilności lub o dowolną organizacją publiczną lub prywatną z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem (lub z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem, jeśli projekt mobilności finansowany jest z funduszy polityki wewnętrznej) prowadzącą działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia, badań naukowych i innowacji oraz na rzecz młodzieży.
Czas trwania działania w zakresie mobilności	**Mobilność pracowników w celu nauczania i szkolenia:** Czas trwania mobilności pomiędzy państwami członkowskimi UE i państwami stowarzyszonymi z Programem musi wynosić od 2 dni do 60 dni mobilności fizycznej, z wyłączeniem czasu podróży. W przypadku zaproszonych pracowników przedsiębiorstw minimalny czas trwania mobilności fizycznej wynosi 1 dzień. W przypadku mobilności z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem czas trwania musi wynosić od 5 dni do 60 dni, z wyłączeniem czasu podróży. To samo dotyczy zaproszonych pracowników przedsiębiorstw. We wszystkich przypadkach minimalna liczba dni musi obejmować dni kolejno następujące po sobie.

	Okres mobilności fizycznej może zostać przerwany. Okres przerwy nie wlicza się do czasu trwania działania w zakresie mobilności. Działanie dydaktyczne musi obejmować co najmniej 8 godzin w tygodniu (lub w dowolnym innym okresie pobytu krótszym niż jeden tydzień). Jeżeli mobilność trwa dłużej niż jeden tydzień, minimalna liczba godzin dydaktycznych w niepełnym tygodniu powinna być proporcjonalna do czasu trwania takiego tygodnia. Obowiązujące wyjątki: • W przypadku zaproszonych pracowników przedsiębiorstw nie istnieje minimalna liczba godzin dydaktycznych. • Jeżeli działanie dydaktyczne jest łączone z działaniem szkoleniowym podczas jednego okresu pobytu za granicą, wówczas minimalna liczba godzin dydaktycznych na tydzień (lub dowolny inny okres pobytu krótszy niż jeden tydzień) zostaje ograniczona do 4 godzin. Dodatkowo każdy członek kadry może uczestniczyć w mieszanych programach intensywnych. W przypadku mobilności kadry w celu odbycia szkolenia w ramach mieszanego programu intensywnego mobilność fizyczna musi trwać 5–30 dni (nie licząc czasu podróży) i musi łączyć się z obowiązkowym komponentem wirtualnym umożliwiającym pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy. W przypadku mobilności kadry w celu nauczania w ramach mieszanego programu intensywnego wspieranego z funduszy polityki wewnętrznej mobilność fizyczna musi trwać 2–30 dni (nie licząc czasu podróży) i minimum 1 dzień w przypadku zaproszonych pracowników z przedsiębiorstw, a komponent wirtualny jest opcjonalny.
Miejsce (miejsca) działania	Pracownicy muszą realizować swoje działanie w zakresie mobilności fizycznej w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem innym niż kraj organizacji wysyłającej i kraj zamieszkania[71] pracownika.
Uprawnieni uczestnicy	**Mobilność pracowników w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych:** • pracownicy zatrudnieni w instytucji szkolnictwa wyższego w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. • pracownicy dowolnego przedsiębiorstwa z dowolnego kraju zatrudnieni w publicznej lub prywatnej organizacji (niebędącej instytucją szkolnictwa wyższego posiadającą ECHE), prowadzący działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i badań naukowych i innowacji, zaproszeni do prowadzenia zajęć dydaktycznych w instytucji szkolnictwa wyższego w dowolnym kraju (w tym zatrudnieni doktoranci). **Mobilność pracowników w celu udziału w szkoleniu:** pracownicy zatrudnieni w instytucji szkolnictwa wyższego w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem.
Inne wymogi	Mobilność pracowników może być okresem nauczania połączonym z okresem szkolenia i jednocześnie może być traktowana jako ogólny okres nauczania. Mobilność w celu nauczania lub szkolenia może

[71] W przypadku kampusów satelitarnych, które są prawnie zależne od instytucji dominującej i które nie mogą podpisywać odrębnych porozumień międzyinstytucjonalnych, do celów określenia wsparcia indywidualnego i kwalifikowalności danego kierunku mobilności za państwo wysyłające lub przyjmujące będzie uznawane państwo, w którym znajduje się instytucja dominująca. Przy obliczaniu przedziału odległości na potrzeby dofinansowania kosztów podróży beneficjenci muszą zastosować rzeczywistą lokalizację kampusu. Niezależne kampusy muszą uczestniczyć w programie niezależnie od swoich instytucji dominujących.

	odbywać się w więcej niż jednej organizacji przyjmującej w tym samym kraju, przy czym uznaje się ją za jeden okres nauczania lub szkolenia i obowiązuje minimalny czas trwania pobytu. Mobilność w celu nauczania może mieć miejsce w dowolnej dyscyplinie akademickiej. Mobilność w celu nauczania może obejmować zapewnianie szkoleń mających na celu rozwój partnerskiej instytucji szkolnictwa wyższego. Pracownik, organizacja wysyłająca i organizacja przyjmująca muszą podpisać porozumienie o mobilności. Jeżeli chodzi o mobilność międzynarodową, zob. „Mobilność międzynarodowa obejmująca państwa trzecie niestowarzyszone z Programem”.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI MIESZANYCH PROGRAMÓW INTENSYWNYCH

Uprawnione organizacje uczestniczące	Mieszany program intensywny musi zostać opracowany i wdrożony przez co najmniej trzy instytucje szkolnictwa wyższego z co najmniej trzech państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Ponadto udział polegający na wysłaniu pracowników mogą wziąć inne instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje znajdujące się w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Instytucja szkolnictwa wyższego wysyłająca studentów i pracowników w charakterze osób uczących się w ramach mieszanych programach intensywnych musi być instytucją szkolnictwa wyższego z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem posiadającą ECHE lub instytucją szkolnictwa wyższego z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem uznaną przez właściwe organy, która podpisała porozumienia międzyinstytucjonalne z partnerami z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, przed rozpoczęciem mobilności. W przypadku nauczycieli i kadry prowadzącej szkolenia zaangażowanych w realizację programu może to być dowolna organizacja z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem lub z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem (zob. uprawnieni uczestnicy). Uczestnicy mogą być wysłani w ramach finansowania z programu Erasmus+ lub uczestniczyć na własny koszt. Instytucje szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą wysyłać uczestników w ramach programu Erasmus+, jeśli instytucja przyjmująca realizuje jednocześnie projekt mobilności finansowany z funduszy polityki zewnętrznej zapewniających finansowanie dla przyjeżdżających studentów i pracowników z tych państw. Wspomniani uczestnicy z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem nie wliczają się do minimalnych wymogów. Przyjmująca instytucja szkolnictwa wyższego musi posiadać ECHE. Przyjmująca instytucja szkolnictwa wyższego może być taka sama jak koordynująca instytucja szkolnictwa wyższego lub różna od koordynującej instytucji szkolnictwa wyższego. Inne organizacje mogą również gościć uczestników w państwie przyjmującym podczas części aktywności fizycznej. Koordynująca instytucja szkolnictwa wyższego musi również posiadać ECHE. Koordynującą lub przyjmującą instytucją szkolnictwa wyższego jest albo instytucja składająca wniosek, albo instytucja szkolnictwa wyższego będąca członkiem konsorcjum będącego wnioskodawcą projektu mobilności finansowanego z funduszy polityki wewnętrznej.
Czas trwania działania	Czas trwania komponentu fizycznego mieszanego programu intensywnego musi wynosić od 5 dni do 30 dni dla osób uczących się. Nie określono minimalnego czasu trwania komponentu wirtualnego, ale połączone komponenty wirtualny i fizyczny muszą zapewnić studentom co najmniej 3 punkty ECTS.
Miejsce (miejsca) działania	Aktywność fizyczna może odbywać się w przyjmującej instytucji szkolnictwa wyższego lub w dowolnym innym miejscu w kraju przyjmującej instytucji szkolnictwa wyższego.

Uprawnieni uczestnicy	**Studenci:** studenci zapisani do instytucji szkolnictwa wyższego w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem i przyjęci na studia kończące się uzyskaniem uznawanej kwalifikacji lub innej uznawanej kwalifikacji zdobytej w szkolnictwie wyższym (do poziomu doktoratu włącznie). **Kadra/pracownicy:** pracownicy zatrudnieni w instytucji szkolnictwa wyższego w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. **Nauczyciele i kadra prowadząca szkolenia zaangażowani w realizację programu:** • Pracownicy zatrudnieni w instytucji szkolnictwa wyższego w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. ▪ Pracownicy zaproszeni do prowadzenia zajęć dydaktycznych w instytucji szkolnictwa wyższego, zatrudnieni w dowolnym publicznym lub prywatnym przedsiębiorstwie lub w dowolnej publicznej lub prywatnej organizacji (z wyjątkiem instytucji szkolnictwa wyższego posiadającej ECHE); przedsiębiorstwo lub organizacja powinna pochodzić z państwa członkowskiego UE, państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem lub państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem i prowadzić działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia, badań naukowych i innowacji oraz młodzieży; zatrudnieni doktoranci również kwalifikują się w ramach tego działania.
Inne wymogi	Mieszane programy intensywne dla studentów i pracowników muszą składać się z krótkotrwałej mobilności fizycznej za granicą połączonej z obowiązkowym komponentem wirtualnym umożliwiającym pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy. Komponent wirtualny musi zapewniać osobom uczącym się przestrzeń do wspólnej i jednoczesnej pracy *online* nad konkretnymi zadaniami, które stanowią część mieszanego programu intensywnego i przyczyniają się do osiągnięcia ogólnych efektów uczenia się. Mieszane programy intensywne muszą zapewniać studentom co najmniej 3 punkty ECTS. Aby mieszany program intensywny kwalifikował się do uzyskania wsparcia organizacyjnego, minimalna liczba mobilnych osób uczących się w ramach programu Erasmus+, finansowanych z funduszy polityki wewnętrznej, musi wynosić 10 (nie wliczając nauczycieli/kadry prowadzącej szkolenia zaangażowanych w realizację programu). Tych 10 mobilnych osób uczących się musi podejmować mobilność konkretnie w celu wzięcia udziału w mieszanym programie intensywnym w ramach jednego z następujących działań w zakresie mobilności programu Erasmus+: mieszana krótkoterminowa mobilność studentów w celu studiowania albo mobilność pracowników w celu udziału w szkoleniu. Indywidualne wsparcie oraz, w stosownych przypadkach, dofinansowanie kosztów podróży dla uczestników aktywności fizycznej zapewnia wysyłająca instytucja szkolnictwa wyższego (oraz przyjmująca instytucja szkolnictwa wyższego w przypadku zaproszonych pracowników przedsiębiorstw i uczestników pochodzących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem korzystających z finansowania instrumentów działań zewnętrznych).

DODATKOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE PROJEKTÓW MOBILNOŚCI WSPIERANYCH Z FUNDUSZY POLITYKI ZEWNĘTRZNEJ

Fundusze dostępne na projekty mobilności wspierane z funduszy polityki zewnętrznej podzielone są pomiędzy różne regiony świata na 12 pul budżetowych, przy czym wielkość każdej z puli różni się w zależności od unijnych priorytetów polityki zewnętrznej. Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot w ramach każdej puli zostaną opublikowane na stronach internetowych agencji narodowych.

UE ustanowiła pewną liczbę orientacyjnych celów dotyczących równowagi geograficznej i priorytetów, które muszą zostać osiągnięte na szczeblu europejskim w trakcie trwania programu (2021–2027), w tym w zakresie współpracy z krajami najsłabiej rozwiniętymi[72]. Przedmiotowe orientacyjne cele te nie muszą zostać osiągnięte przez poszczególne instytucje szkolnictwa wyższego, ale agencje narodowe wezmą je pod uwagę w celu przyznania dostępnego budżetu. W odniesieniu do projektów mobilności wspieranych ze wszystkich funduszy polityki zewnętrznej na szczeblu państw członkowskich UE oraz państw stowarzyszonych z Programem do 2027 roku ustalone zostały następujące cele:

- Azja:
    - minimum 25% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z krajami najsłabiej rozwiniętymi w tym regionie;
    - nie więcej niż 25% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z krajami o wysokich dochodach w tym regionie;
    - nie więcej niż 15% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z Chinami;
    - nie więcej niż 10% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z Indiami.
- Pacyfik:
    - nie więcej niż 86,5% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z Australią i Nową Zelandią łącznie.
- Afryka Subsaharyjska:
    - minimum 35% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z krajami najsłabiej rozwiniętymi w tym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem krajów priorytetowych w zakresie migracji;
    - na mobilność z jakimkolwiek krajem nie należy przeznaczać więcej niż 8% budżetu.
- Ameryka Łacińska:
    - nie więcej niż 30% budżetu powinno być przeznaczone na mobilność z Brazylią i Meksykiem łącznie.
- Partnerstwo Wschodnie:
    - minimum 40% budżetu powinno być przeznaczone dla studentów o mniejszych szansach.
- Południowe sąsiedztwo:
    - na mobilność z jakimkolwiek krajem nie należy przeznaczać więcej niż 15% budżetu;
    - minimum 70% funduszy powinno być przeznaczone dla studentów, z czego 50% powinno być przeznaczone dla studentów o mniejszych szansach.
- Bałkany Zachodnie: nacisk należy położyć na mobilność studentów.

[72] Wieloletni program indykatywny Erasmus+: www.international-partnerships.ec.europa.eu/document/download/ae1b61bc-1638-49bd-a2d6-2f9d5bbf609f_en

Ze względu na wymóg przyczyniania się do realizacji celów działań zewnętrznych UE mobilność studentów krótkiego cyklu oraz pierwszego i drugiego stopnia organizowana z krajami kwalifikującymi się do oficjalnej pomocy rozwojowej[73] w regionach 2–11[74] jest ograniczona do mobilności przyjazdowej z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Mobilność wyjazdowa do powyższych regionów jest możliwa jedynie w przypadku studentów na poziomie studiów doktoranckich i kadry.

Jeżeli wnioskodawcy przyznano dofinansowanie na projekt mobilności wspierany z funduszy polityki wewnętrznej, wyżej wymieniona niekwalifikująca się międzynarodowa mobilność wyjazdowa do tych regionów może być finansowana w sposób uzupełniający ze środków tego projektu mobilności wspieranego z funduszy polityki wewnętrznej.

Ponadto instytucje szkolnictwa wyższego mogą wnioskować o 100% mobilności pracowników lub 100% mobilności studentów, lub dowolne połączenie tych dwóch grup, pod warunkiem że odpowiada to wszelkim dodatkowym kryteriom kwalifikowalności projektów ustanowionym przez agencję narodową (zob. następna sekcja).

DODATKOWE KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW MOBILNOŚCI WSPIERANYCH Z FUNDUSZY POLITYKI ZEWNĘTRZNEJ USTALONE PRZEZ AGENCJE NARODOWE

Jeżeli pula budżetowa dla określonego regionu partnerskiego jest ograniczona, agencja narodowa może zdecydować się na dodanie jednego lub większej liczby kryteriów kwalifikowalności z poniższego wykazu:

- ograniczenie poziomu studiów dla uczestników (na przykład ograniczenie wniosków do jednego lub dwóch poziomów studiów – licencjackich, magisterskich lub doktoranckich);
- ograniczenie rodzaju uczestników tylko do pracowników lub studentów;
- ograniczenie okresów mobilności (na przykład ograniczenie mobilności studentów do 6 miesięcy lub mobilności pracowników do 10 dni)

Jeżeli agencja narodowa zdecyduje się na wprowadzenie w odniesieniu do projektów tych dodatkowych kryteriów kwalifikowalności, decyzja ta zostanie opublikowana z wyprzedzeniem przed upływem terminu składania wniosków, w szczególności na stronie internetowej agencji narodowej.

JAKIE SĄ KRYTERIA WYBORU W PRZYPADKU PROJEKTU MOBILNOŚCI?

KRYTERIA WYBORU W PRZYPADKU PROJEKTÓW MOBILNOŚCI WSPIERANYCH Z FUNDUSZY POLITYKI WEWNĘTRZNEJ

Nie prowadzi się żadnej oceny jakościowej (jakość oceniono na etapie składania wniosku dotyczącego ECHE lub przy wyborze akredytacji konsorcjum realizującego projekty mobilności) i dlatego nie istnieją żadne kryteria wyboru.

Finansowanie otrzyma każdy kwalifikujący się wniosek o udzielenie dotacji (po sprawdzeniu jego kwalifikowalności).

Maksymalna kwota przyznanego dofinansowania będzie zależała od szeregu elementów:

- liczby okresów mobilności, których dotyczy wniosek;
- poprzednich rezultatów wnioskodawcy pod względem liczby okresów mobilności, dobrej jakości w odniesieniu do realizacji działań i należytego zarządzania finansami w przypadku, gdy wnioskodawca w latach poprzednich otrzymał podobne dofinansowanie;

[73] Wykaz krajów, w odniesieniu do których wymóg ten ma zastosowanie, można znaleźć w prowadzonym przez DAC wykazie krajów otrzymujących oficjalną pomoc rozwojową pod adresem https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf. Wykaz prowadzony przez DAC jest okresowo aktualizowany, dzięki czemu kraje mogą być przenoszone z jednej kategorii do drugiej albo usuwane z wykazu. Niemniej jednak status danego kraju w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej i względne ograniczenia pozostają niezmienione przez cały cykl życia projektów w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków.

[74] Wykaz regionów zawarto w części A przewodnika.

- liczby mieszanych programów intensywnych, których dotyczy wniosek;
- całkowitego budżetu krajowego przyznanego na akcję w zakresie mobilności w przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej.

KRYTERIA WYBORU W PRZYPADKU PROJEKTÓW MOBILNOŚCI WSPIERANYCH Z FUNDUSZY POLITYKI ZEWNĘTRZNEJ

Kwalifikujące się wnioski o udzielenie dotacji (po sprawdzeniu ich kwalifikowalności) zostaną poddane ocenie na podstawie następujących kryteriów wyboru:

Kryterium przyznania dofinansowania na poziomie projektu: Jakość planu projektu i ustaleń dotyczących współpracy (maksymalnie 40 punktów)	• Zakres, w jakim organizacja składająca wniosek jasno opisuje obowiązki, role i zadania partnerów. • Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • Kompletność i jakość ustaleń dotyczących wyboru uczestników, udzielanego im wsparcia i uznawania ich okresu mobilności (w szczególności w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem).
Kryterium przyznania dofinansowania na poziomie regionalnym: Adekwatność strategii (maksymalnie 40 punktów)	Dla każdego partnerstwa regionalnego: • Zakres, w jakim planowany projekt mobilności jest adekwatny w odniesieniu do strategii umiędzynarodowienia zaangażowanych instytucji szkolnictwa wyższego. • Uzasadnienie wyboru mobilności pracowników lub studentów • Uzasadnienie ukierunkowania na współpracę z instytucjami/organizacjami szkolnictwa wyższego w określonych krajach w regionie partnerskim.
Kryterium przyznania dofinansowania na poziomie regionalnym: Wpływ i upowszechnianie (maksymalnie 20 punktów)	Dla każdego partnerstwa regionalnego: • Potencjalny wpływ projektu na uczestników, wnioskodawców i organizacje partnerskie na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. • Jakość środków mających na celu upowszechnienie wyników projektu mobilności na poziomie wydziału i instytucji, a w stosownych przypadkach – także poza nimi we wszystkich zaangażowanych państwach.

Wnioskodawca wyjaśnia, w jaki sposób projekt spełnia te trzy kryteria z punktu widzenia jego własnej instytucji (lub kilku instytucji w przypadku wniosków składanych przez konsorcja) oraz instytucji partnerskich w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Na pytanie odpowiadające kryterium wyboru **Jakość koncepcji projektu i ustaleń dotyczących współpracy** należy odpowiedzieć raz w odniesieniu do całego wniosku dotyczącego projektu, natomiast na pytania odpowiadające kryteriom wyboru **Znaczenie strategii** i **Wpływ i rozpowszechnianie** należy odpowiedzieć raz w odniesieniu do każdego regionu, który wnioskodawca zamierza uwzględnić w projekcie.

Wnioskodawcy powinni podzielić swój wniosek na „partnerstwa regionalne", tj. na grupy skupiające wszystkie działania obejmujące kraje tego samego regionu. Każde partnerstwo regionalne będzie punktowane oddzielnie. Rozpatrzone pod

kątem finansowania będą wyłącznie partnerstwa regionalne, które uzyskały co najmniej 60 punktów i osiągnęły jednocześnie próg 50% w odniesieniu do każdego kryterium przyznania dofinansowania przedstawionego w tabeli.

Całkowita dotacja przyznana na projekt będzie sumą dotacji przyznanych na partnerstwa regionalne, które osiągnęły minimalny próg jakości, i będzie zależała od kilku elementów:

- liczby uczestników i czasu trwania działania, którego dotyczy wniosek;
- budżetu przeznaczonego na kraj lub region;
- równowagi geograficznej w danym regionie.

Niezależnie od uzyskanej przez każde partnerstwo regionalne liczby punktów powyżej wskazanego progu, agencja narodowa może przyznać pierwszeństwo mobilności z udziałem określonych krajów, aby zapewnić równowagę geograficzną w obrębie tego regionu zgodnie z przedstawionymi wyżej celami geograficznymi.

Agencja narodowa nie ma obowiązku finansowania wszystkich wnioskowanych mobilności w przypadku danego państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem, jeżeli wniosek zostanie uznany za zbyt kosztowny w stosunku do istniejącego budżetu.

ZASADY FINANSOWANIA

A) ZASADY FINANSOWANIA MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSZYSTKICH DZIAŁAŃ W ZAKRESIE MOBILNOŚCI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th colspan="3">Kwota</th></tr>
<tr><td>Wsparcie organizacyjne</td><td>Koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności (z wyłączeniem kosztów utrzymania i podróży uczestników).

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników projektu mobilności.</td><td colspan="3">W przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej:

do setnego uczestnika: 400 EUR na uczestnika, zaś powyżej setnego uczestnika: 230 EUR na każdego dodatkowego uczestnika

W przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej:

500 EUR na uczestnika</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Dofinansowanie kosztów podróży</td><td rowspan="4">Dofinansowanie kosztów podróży uczestników z miejsca zamieszkania do miejsca działania i z powrotem.

Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km.

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.</td><td>Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: Na podstawie odległości, jaką musi pokonać uczestnik / osoba towarzysząca. Wnioskodawca musi wskazać odległość między miejscem zamieszkania a miejscem działania[75] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[76].

W razie potrzeby indywidualne wsparcie kosztów utrzymania jest kwalifikowalne w odniesieniu do czasu podróży przed rozpoczęciem i po zakończeniu działania, przy czym w przypadku uczestników i osób towarzyszących podróżujących bez wykorzystania ekologicznych środków transportu pokrywa się maksymalnie koszty dwóch dni podróży, a w przypadku podróży z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu – maksymalnie sześciu dni.</td><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Wsparcie włączenia</td><td>Wsparcie włączenia dla organizacji: koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności dla osób o mniejszych szansach, którzy wymagają dodatkowego wsparcia na podstawie kosztów rzeczywistych.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników o mniejszych szansach otrzymujących dodatkowe wsparcie w oparciu o rzeczywiste koszty w ramach kategorii wsparcia włączenia.</td><td colspan="3">125 EUR na uczestnika</td></tr>
<tr><td>Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z uczestnikami o mniejszych szansach. W szczególności koszty te mają za zadanie objąć dodatkowe wsparcie finansowe, jakiego potrzebują uczestnicy mający problemy osobiste lub cierpiący na schorzenia fizyczne, psychiczne lub zdrowotne, aby mogli uczestniczyć w mobilności i w wizytach</td><td colspan="3">100% kosztów kwalifikowalnych</td></tr>
</table>

[75] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[76] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

	przygotowawczych, oraz osoby towarzyszące (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, jeżeli jest to uzasadnione i o ile nie jest to uwzględnione w pozycjach budżetowych „dofinansowanie kosztów podróży" i „wsparcie indywidualne" dla tych uczestników)[77]. **Mechanizm finansowania**: koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. W przypadku projektu mobilności finansowanego z funduszy polityki wewnętrznej: Wysokie koszty podróży: **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	**Koszty dotyczące zabezpieczenia finansowego:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży

Dofinansowanie na wsparcie organizacyjne dla beneficjenta (instytucji szkolnictwa wyższego lub konsorcjów)

Dofinansowanie na wsparcie organizacyjne powiązane z mobilnością stanowi wkład we wszelkie koszty ponoszone przez instytucje w związku z działaniami wspierającymi mobilność studentów i pracowników, zarówno przyjazdową, jak i wyjazdową, w celu spełnienia wymogów Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem oraz przestrzegania zasad ECHE odzwierciedlonych w porozumieniach międzyinstytucjonalnych uzgodnionych w przypadku instytucji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Przykładowe działania:

- ustalenia organizacyjne z instytucjami partnerskimi, obejmujące wizyty u potencjalnych partnerów, dotyczące zgody na warunki porozumień międzyinstytucjonalnych w odniesieniu do wyboru, przygotowania, przyjęcia i integracji uczestników projektu mobilności oraz aktualizowania tych porozumień międzyinstytucjonalnych;
- udostępnianie studentom zagranicznym aktualnych katalogów zajęć;
- udostępnianie studentom i pracownikom informacji oraz zapewnianie pomocy;
- dokonywanie wyboru studentów i pracowników;

[77] W przypadku osób towarzyszących obowiązują stawki dla kadry, a także koszty nadzwyczajne związane z wysokimi kosztami podróży. W wyjątkowych przypadkach, gdy osoba towarzysząca musi zostać za granicą dłużej niż 60 dni, dodatkowe koszty utrzymania po upływie 60. dnia będą dofinansowywane w ramach pozycji budżetowej „Wsparcie włączenia".

- przygotowywanie porozumień o programie zajęć w celu zapewnienia pełnego uznania wszystkich elementów programu zajęć uczniów; przygotowywanie i uznawanie indywidualnych porozumień o mobilności w przypadku wyjazdów pracowników;
- przygotowywanie i uznawanie indywidualnych programów nauczania/szkolenia w przypadku wyjazdów pracowników; przygotowanie językowe i międzykulturowe zapewniane studentom i pracownikom zarówno przyjeżdżającym, jak i wyjeżdżającym, uzupełniające wsparcie językowe *online* w ramach Erasmus+;
- ułatwianie integracji przyjeżdżającym uczestnikom projektu mobilności w instytucji szkolnictwa wyższego;
- zapewnianie rozwiązań dotyczących efektywnej opieki mentorskiej i nadzoru w odniesieniu do uczestników projektu mobilności;
- szczegółowe ustalenia mające na celu zapewnienie wysokiej jakości praktyk studenckich w przyjmujących przedsiębiorstwach lub organizacjach;
- zapewnianie uznawania poszczególnych elementów programu studiów studentów i związanych z nimi punktów zaliczeniowych, wydawanie wykazu zaliczeń i suplementów do dyplomu;
- wspieranie reintegracji uczestników projektu mobilności i wykorzystywanie zdobytych przez nich nowych kompetencji na korzyść danej instytucji szkolnictwa wyższego i osób w niej studiujących;
- wdrażanie inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej (cyfryzacja zarządzania mobilnością, obejmująca ramy sieci „Erasmus bez papieru" i europejską legitymację studencką);
- promowanie przyjaznych dla środowiska sposobów mobilności oraz zazielenianie procedur administracyjnych;
- promowanie uczestnictwa osób o mniejszych szansach oraz zarządzanie tym uczestnictwem;
- określanie i promowanie działań z zakresu aktywności obywatelskiej i monitorowanie uczestnictwa w takich działaniach;
- promowanie mobilności mieszanej lub międzynarodowej oraz zarządzanie nią.

Instytucje szkolnictwa wyższego zobowiązują się do przestrzegania wszystkich zasad Karty, aby zapewnić mobilność wysokiej jakości, m.in.: „zapewnienia dobrego przygotowania wyjeżdżających uczestników projektu mobilności, w tym mobilności mieszanej, przez podejmowanie działań mających na celu osiągnięcie przez nich niezbędnego poziomu biegłości językowej i rozwijanie kompetencji międzykulturowych" i „udzielania przyjeżdżającym uczestnikom mobilności odpowiedniego wsparcia językowego". Można korzystać z istniejącej infrastruktury w instytucjach szkoleń językowych. Te instytucje szkolnictwa wyższego, które będą w stanie zapewnić studentom i kadrze uczestniczącym w projektach w zakresie mobilności wysoką jakość, w tym wsparcie językowe, po niższych kosztach (lub ze względu na to, że są one finansowane z innych źródeł niż finansowanie unijne), będą miały możliwość przeniesienia części dofinansowania przeznaczonego na wsparcie organizacyjne na finansowanie większej liczby działań w zakresie mobilności. Umowa o udzielenie dotacji szczegółowo określa poziom elastyczności w tym zakresie.

We wszystkich przypadkach beneficjenci będą zobowiązani zapisami umowy do świadczenia usług wysokiej jakości, a ich realizacja będzie monitorowana i sprawdzana przez agencje narodowe, z uwzględnieniem sprawozdań studentów i pracowników uczestniczących w programie, które są bezpośrednio dostępne agencjom narodowym i Komisji.

Dofinansowanie na wsparcie organizacyjne oblicza się na podstawie liczby wszystkich uczestników projektu mobilności otrzymujących wsparcie (w tym uczestników projektu mobilności nieotrzymujących dofinansowania ze środków UE w ramach programu Erasmus+ w odniesieniu do całego okresu mobilności – zob. poniżej informacje dotyczące projektów mobilności nieotrzymujących dofinansowania– oraz pracowników przedsiębiorstw prowadzących zajęcia dydaktyczne w instytucji szkolnictwa wyższego). Uczestnicy projektu mobilności nieotrzymujący dofinansowania z funduszy Erasmus+ na cały okres mobilności liczą się jako finansowani uczestnicy mobilności, ponieważ korzystają z ram mobilności i działań organizacyjnych. Wsparcie organizacyjne jest zatem wypłacane również w odniesieniu do tych uczestników. Nie dotyczy ono osób towarzyszących uczestnikom podczas ich działalności za granicą. Obliczone wsparcie organizacyjne nie zwiększa się

automatycznie w przypadku organizowania dodatkowych mobilności za pomocą przenoszenia środków pomiędzy pozycjami budżetu.

W przypadku konsorcjów realizujących projekty mobilności uzyskane wsparcie organizacyjne może zostać podzielone pomiędzy wszystkich członków zgodnie z zasadami, które uzgodnili oni między sobą.

W przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki zewnętrznej dofinansowanie na wsparcie organizacyjne będzie dzielone między zainteresowanych partnerów na wzajemnie akceptowalnych zasadach ustalonych przez uczestniczące instytucje.

Uczestnicy projektu mobilności nieotrzymujący dofinansowania ze środków UE Erasmus+

Studentami i pracownikami nieotrzymującymi dofinansowania ze środków Erasmus+ są uczestnicy projektu mobilności, którzy nie otrzymują dofinansowania Erasmus+ na rzecz mobilności, ale spełniają wszystkie kryteria dotyczące mobilności studentów i kadry oraz odnoszą wszystkie korzyści wynikające ze statusu studentów i pracowników uczestniczących w programie Erasmus+. Może im zostać przyznane finansowanie UE niezwiązane z programem Erasmus+ (ze środków EFS itp.), finansowanie krajowe, regionalne lub finansowanie innego rodzaju, jako wkład w ich koszty związane z mobilnością. Liczbę uczestników projektu mobilności nieotrzymujących dofinansowania z funduszy UE w ramach programu Erasmus+ w odniesieniu do całego okresu mobilności uwzględnia się w statystykach dotyczących wskaźnika wykonania wykorzystywanego do podziału budżetu UE między kraje. Uczestnikami nieotrzymującymi dofinansowania nie mogą być osoby o mniejszych szansach.

W przypadku projektów mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej możliwe jest wdrożenie „projektów mobilności, których część nie jest objęta dofinansowaniem", w ramach których tylko część okresu mobilności fizycznej jest finansowana ze wsparcia indywidualnego. W takim przypadku uczestnicy projektów mobilności muszą otrzymać wsparcie indywidualne co najmniej przez minimalny okres mobilności fizycznej.

Wsparcie włączenia

Osoba o mniejszych szansach zmaga się z osobistym stanem fizycznym, psychicznym lub stanem związanym ze zdrowiem, który sprawia, że jej udział w projekcie/akcji w zakresie mobilności jest niemożliwy bez dodatkowego wsparcia finansowego lub wsparcia innego rodzaju. Instytucje szkolnictwa wyższego, które włączają studentów lub kadrę o mniejszych szansach do grona uczestników projektu, mogą złożyć wniosek do agencji narodowej o dodatkowe dofinansowanie w celu pokrycia kosztów dodatkowych związanych z udziałem takich osób w działaniach w zakresie mobilności. W związku z tym w przypadku uczestników o mniejszych szansach, w szczególności tych cierpiących na schorzenia fizyczne, psychiczne i zdrowotne, dofinansowanie może być wyższe niż maksymalna kwota indywidualnego dofinansowania określona poniżej. Instytucje szkolnictwa wyższego poinformują na swoich stronach internetowych, w jaki sposób studenci i pracownicy o mniejszych szansach mogą ubiegać się o takie dodatkowe dofinansowanie i je uzasadnić.

Dodatkowe finansowanie dla studentów i pracowników o mniejszych szansach może również pochodzić z innych źródeł na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym.

Każda instytucja szkolnictwa wyższego, podpisując Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego, zobowiązuje się zapewnić uczestnikom z różnych środowisk równy dostęp i równe szanse. W związku z tym studenci i pracownicy o mniejszych szansach mogą korzystać ze wsparcia oferowanego przez instytucję przyjmującą lokalnym studentom i pracownikom.

Koszty nadzwyczajne związane z wysokimi kosztami podróży

Do dofinansowania nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży kwalifikują się tylko uczestnicy uprawnieni do otrzymania dofinansowania kosztów podróży, którzy uczestniczą w projektach mobilności wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej.

beneficjenci projektów mobilności będą mogli wnioskować o dofinansowanie wysokich kosztów podróży uczestników w pozycji budżetowej „Koszty nadzwyczajne" (80% całkowitych kosztów kwalifikowalnych). Powyższy mechanizm będzie dozwolony pod warunkiem, że beneficjenci będą w stanie wykazać, iż zasady dofinansowania (oparte na kosztach jednostkowych przypadających na dany przedział odległości) nie pokrywają co najmniej 70% kosztów podróży uczestników. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży.

Inne źródła finansowania

Poza dofinansowaniem Erasmus+ lub zamiast tego dofinansowania (w przypadku uczestników projektu mobilności nieotrzymujących dofinansowania z funduszy UE) studenci i pracownicy mogą otrzymać dofinansowanie regionalne, krajowe lub innego rodzaju, którym zarządza inna organizacja niż agencja narodowa (np. ministerstwo lub władze regionalne). Dofinansowanie w ramach programu Erasmus+ można również zastąpić innymi funduszami z budżetu UE (ze środków EFS itp.). Dofinansowanie pochodzące z innych źródeł finansowania niż budżet UE nie podlega ustaleniom dotyczącym kwot i minimalnych/maksymalnych przedziałów określonych w tym zaproszeniu do składania wniosków.

Organizacje przyjmujące na staże mogą zapewnić stażystom wsparcie finansowe lub wkład niepieniężny.

B) ZASADY FINANSOWANIA MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Wsparcie indywidualne mobilności fizycznej – kwoty bazowe w przypadku mobilności długoterminowej

Studenci mogą otrzymać wsparcie indywidualne jako wkład w ich dodatkowe koszty utrzymania związane z okresem studiów lub praktyki za granicą.

W przypadku mobilności pomiędzy państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem a państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem z regionów 13 i 14 miesięczne kwoty zostaną określone przez agencje narodowe w porozumieniu z władzami krajowymi lub instytucjami szkolnictwa wyższego na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów opisanych poniżej. Dokładne kwoty zostaną opublikowane na stronach internetowych agencji narodowych i instytucji szkolnictwa wyższego.

Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem oraz państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14[78] dzielą się na trzy następujące grupy:

Grupa 1 Kraje o wyższych kosztach utrzymania	Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14.
Grupa 2 Kraje o średnich kosztach utrzymania	Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania.

[78] Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14 są tylko państwami przyjmującymi, chyba że z danym państwem sąsiadującym zawarto porozumienie w celu ułatwienia jego udziału w Programie jako państwo zarówno wysyłające, jak i przyjmujące.

Grupa 3 Kraje o niższych kosztach utrzymania	Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Litwa, Macedonia Północna, Polska, Rumunia, Serbia, Turcja

Wsparcie indywidualne UE w ramach programu Erasmus+ przyznane studentom będzie zależało od kierunku ich mobilności między krajami wysyłającymi i przyjmującymi zgodnie z poniższymi wytycznymi:

- mobilność do krajów o zbliżonych kosztach utrzymania: studenci otrzymają dotację UE w przedziale kwot średnich;
- mobilność do krajów o wyższych kosztach utrzymania: studenci otrzymają dotację UE w przedziale kwot wyższych;
- mobilność do krajów o niższych kosztach utrzymania: studenci otrzymają dotację UE w przedziale kwot niższych.

Kwoty określone przez agencje narodowe będą ustalane w ramach poniższych minimalnych i maksymalnych przedziałów:

- **średni przedział dotacji UE:** średni przedział dofinansowania, od 292 do 606 EUR miesięcznie, dotyczy działań w zakresie mobilności do krajów o zbliżonych kosztach utrzymania: a) z kraju grupy 1 do kraju grupy 1, b) z kraju grupy 2 do kraju grupy 2 oraz c) z kraju grupy 3 do kraju grupy 3;
- **wyższy przedział dotacji UE**: odpowiada średniemu przedziałowi stosowanemu przez agencję narodową powiększonemu o co najmniej 50 EUR i wynosi od 348 do 674 EUR miesięcznie. Dotyczy działań w zakresie mobilności do krajów o wyższych kosztach utrzymania: a) z kraju grupy 2 do kraju grupy 1 oraz b) z kraju grupy 3 do krajów grup 1 i 2;
- **niższy przedział dotacji UE:** odpowiada średniemu przedziałowi stosowanemu przez agencję narodową pomniejszonemu o co najmniej 50 EUR i wynosi od 225 do 550 EUR miesięcznie. Dotyczy działań w zakresie mobilności do krajów o niższych kosztach utrzymania: a) z kraju grupy 1 do krajów grup 2 i 3 oraz b) z kraju grupy 2 do kraju grupy 3.

Określając kwoty, o które będą mogli ubiegać się beneficjenci w ich kraju, agencje narodowe uwzględnią dwa następujące kryteria:

- dostępność i poziom innych źródeł współfinansowania uzupełniających dotację UE, które pochodzą od instytucji prywatnych lub publicznych na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym;
- ogólny poziom zapotrzebowania studentów, którzy zamierzają podjąć naukę lub uczestniczyć w szkoleniu za granicą.

W przypadku działań w zakresie mobilności między państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem a państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem z regionów 13 i 14 agencje narodowe mogą podjąć decyzję o ustaleniu przedziałów zamiast kwot na poziomie krajowym, co zapewni instytucjom szkolnictwa wyższego pewną elastyczność. Decyzja ta powinna zostać odpowiednio uzasadniona, na przykład dostępnością współfinansowania na poziomie regionalnym lub instytucjonalnym w niektórych krajach.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI O MNIEJSZYCH SZANSACH – DOPŁATA UZUPEŁNIAJĄCA W RAMACH WSPARCIA INDYWIDUALNEGO MOBILNOŚCI DŁUGOTERMINOWEJ

Studenci i niedawni absolwenci o mniejszych szansach otrzymują dopłatę uzupełniającą do wsparcia indywidualnego w ramach dofinansowania UE z programu Erasmus+ wynoszącą 250 EUR miesięcznie. Kryteria, które należy stosować, określają na poziomie krajowym agencje narodowe w porozumieniu z władzami krajowymi.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI ODBYWAJĄCY PRAKTYKI – DOPŁATA UZUPEŁNIAJĄCA W RAMACH WSPARCIA INDYWIDUALNEGO MOBILNOŚCI DŁUGOTERMINOWEJ

Studenci i niedawni absolwenci odbywający praktyki otrzymują dodatkowe dopłaty uzupełniające do wsparcia indywidualnego w ramach dofinansowania UE z programu Erasmus+ w wysokości 150 EUR miesięcznie. Studenci i niedawni

absolwenci o mniejszych szansach odbywający praktyki są uprawnieni do otrzymania dopłaty uzupełniającej dla studentów i niedawnych absolwentów o mniejszych szansach oraz dopłaty uzupełniającej do praktyk.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI Z REGIONÓW NAJBARDZIEJ ODDALONYCH ORAZ KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH KORZYSTAJĄCY Z DŁUGOTERMINOWEJ MOBILNOŚCI

Biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia od innych państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem, a także poziomu gospodarczego, studenci i niedawni absolwenci, którzy studiują lub studiowali w instytucjach szkolnictwa wyższego znajdujących się w najbardziej oddalonych regionach państw członkowskich UE oraz w krajach i terytoriach zamorskich stowarzyszonych z państwami członkowskimi UE, otrzymają następujące wyższe kwoty wsparcia indywidualnego:

Z	Do	Kwota
Regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich	Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem oraz państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14	786 EUR na miesiąc

Dopłata uzupełniająca dla studentów i niedawnych absolwentów o mniejszych szansach nie ma zastosowania w tym przypadku. Obowiązuje dopłata uzupełniająca dla staży.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI KORZYSTAJĄCY Z MIĘDZYNARODOWEJ MOBILNOŚCI DŁUGOTERMINOWEJ Z UDZIAŁEM PAŃSTW TRZECICH NIESTOWARZYSZONYCH Z PROGRAMEM

Podstawową kwotę wsparcia indywidualnego ustala się w następujący sposób:

Z	Do	Kwota
Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem	Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 1–3 i 5–12.	700 EUR na miesiąc
Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem	Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14.	Jak opisano powyżej w sekcji „Dofinansowanie na mobilność studentów – Wsparcie indywidualne mobilności fizycznej”
Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 1–12.	Grupa 1 państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem	900 EUR na miesiąc
	Grupa 2 państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem	850 EUR na miesiąc
	Grupa 3 państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem	800 EUR na miesiąc

Dopłata uzupełniająca dla studentów i niedawnych absolwentów o mniejszych szansach ma zastosowanie w tym przypadku.

Dopłata uzupełniająca na staże będzie miała zastosowanie wyłącznie w przypadku mobilności do państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 13 i 14.

Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem obejmują regiony najbardziej oddalone oraz kraje i terytoria zamorskie.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI KORZYSTAJĄCY Z KRÓTKOTERMINOWEJ MOBILNOŚCI FIZYCZNEJ – PODSTAWOWE KWOTY WSPARCIA INDYWIDUALNEGO (MOBILNOŚĆ MIESZANA I KRÓTKOTRWAŁA MOBILNOŚĆ DOKTORANTÓW)

Podstawowe kwoty wsparcia indywidualnego ustala się w następujący sposób:

Czas trwania fizycznego działania	Kwota (dla wszystkich państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem lub państw trzecich niestowarzyszonych z Programem)
Do 14. dnia działania:	79 EUR na dzień
od 15. do 30. dnia działania:	56 EUR na dzień

Dopłata uzupełniająca do praktyk nie ma zastosowania w tym przypadku.

Państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem obejmują regiony najbardziej oddalone oraz kraje i terytoria zamorskie.

STUDENCI I NIEDAWNI ABSOLWENCI O MNIEJSZYCH SZANSACH – DOPŁATA UZUPEŁNIAJĄCA W RAMACH WSPARCIA INDYWIDUALNEGO KRÓTKOTRWAŁEJ MOBILNOŚCI FIZYCZNEJ

Studenci i niedawni absolwenci o mniejszych szansach otrzymują dopłatę uzupełniającą do wsparcia indywidualnego w ramach dofinansowania UE z programu Erasmus+ wynoszącą 100 EUR w przypadku okresu mobilności fizycznej trwającego 5–14 dni oraz 150 EUR w przypadku okresu trwającego 15–30 dni. Kryteria, które należy stosować, określają na poziomie krajowym agencje narodowe w porozumieniu z władzami krajowymi.

C) ZASADY FINANSOWANIA MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO MOBILNOŚCI KADRY

Pracownicy otrzymają wkład UE w koszty utrzymania ponoszone w czasie pobytu za granicą zgodnie z poniższą tabelą:

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota
Wsparcie indywidualne	Koszty bezpośrednio związane z utrzymaniem uczestników w trakcie trwania działania. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie długości pobytu uczestnika oraz w zależności od kraju wysyłającego i kraju przyjmującego.	Do 14. dnia działania: tabela A1.1, na dzień na uczestnika z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem, lub tabela A1.2, na dzień na uczestnika z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem Od 15. do 60. dnia działania: 70% z tabeli A1.1, na dzień na uczestnika z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem lub 70 % tabeli A1.2, na dzień na

		uczestnika z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem Stosowane stawki będą zaokrąglane do najbliższej pełnej wartości euro.

Tabela A – Wsparcie indywidualne (kwoty w EUR na dzień)

Poniższe kwoty zależą od kraju przyjmującego. Kwoty te muszą mieścić się w przedziałach określających wartości minimalne i maksymalne, przedstawionych w poniższej tabeli. Określając kwoty, o które będą ubiegać się beneficjenci w swoim kraju, agencje narodowe, w porozumieniu z władzami krajowymi, uwzględnią dwa następujące elementy:

- dostępność i poziom innych źródeł współfinansowania uzupełniających dotację UE, które pochodzą od instytucji prywatnych lub publicznych na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym;
- ogólny poziom potrzeb pracowników, którzy zamierzają prowadzić zajęcia dydaktyczne lub uczestniczyć w szkoleniu za granicą.

Dla wszystkich krajów przyjmujących należy stosować taki sam odsetek w ramach przedziału kwot. Przyznanie takiej samej kwoty dofinansowania w odniesieniu do wszystkich krajów przyjmujących nie jest możliwe.

Kraj przyjmujący	**Mobilność wyjazdowa pracowników:** **Pracownicy z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem (z wyjątkiem zaproszonych pracowników przedsiębiorstw)**	**Mobilność przyjazdowa pracowników:** **Pracownicy z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem** **Zaproszeni pracownicy przedsiębiorstw z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem**
	Min.–maks. (na dzień)	**Kwota (na dzień)**
	A1.1	**A1.2**
Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja	96–190	190
Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 13 i 14.	96–190	Nie kwalifikują się
Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia,	84–170	170

Słowacja, Słowenia, Hiszpania		
Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Litwa, Macedonia Północna, Polska, Rumunia, Serbia, Turcja	71–148	148
Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem z regionów 1–3 i 5–12.	190	Nie kwalifikują się

W przypadku działań w zakresie mobilności między państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem a państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem z regionów 13 i 14 agencje narodowe mogą podjąć decyzję o ustaleniu przedziałów zamiast kwot na poziomie krajowym, co zapewni instytucjom szkolnictwa wyższego pewną elastyczność. Decyzja ta powinna zostać odpowiednio uzasadniona, na przykład dostępnością współfinansowania na poziomie regionalnym lub instytucjonalnym w niektórych krajach. Dokładne kwoty zostaną opublikowane na stronach internetowych każdej agencji narodowej i instytucji szkolnictwa wyższego.

D) POZIOM WSPARCIA FINANSOWEGO DLA STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW OKREŚLONY PRZEZ INSTYTUCJE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I KONSORCJA REALIZUJĄCE PROJEKTY MOBILNOŚCI

We wszystkich przypadkach od instytucji szkolnictwa wyższego i konsorcjów realizujących projekty mobilności wymaga się spełnienia poniższych wymogów przy określaniu lub stosowaniu stawek dofinansowania UE obowiązujących w danej instytucji.

- Po określeniu wysokości stawek przez instytucje/konsorcja pozostaną one na tym samym poziomie przez cały czas trwania projektu mobilności. Nie jest możliwe zmniejszenie ani zwiększenie poziomu dofinansowania w ramach tego samego projektu.
- Stawki należy określać lub stosować w obiektywny i przejrzysty sposób z uwzględnieniem wszystkich zasad i metodyki opisanych powyżej (tj. biorąc pod uwagę kierunek mobilności i dodatkowe specjalne finansowanie).
- Taki sam poziom dofinansowania należy przyznać wszystkim studentom wyjeżdżającym do tej samej grupy krajów w ramach tego samego rodzaju mobilności – studiów lub staży (z wyjątkiem studentów i niedawnych absolwentów o mniejszych szansach lub pochodzących z regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich).

E) ZASADY FINANSOWANIA MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO MIESZANYCH PROGRAMÓW INTENSYWNYCH

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota
Wsparcie organizacyjne	Koszty bezpośrednio związane z organizacją programów intensywnych (z wyłączeniem kosztów utrzymania i podróży uczestników). **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby mobilnych osób uczących się w szkolnictwie wyższym finansowanych w ramach projektów mobilności	400 EUR na uczestnika, przy minimalnej liczbie 10 i maksymalnej liczbie 20 osób uczących się korzystających z dofinansowania z programu Erasmus+ w zakresie mobilności.

	wspieranych z funduszy polityki wewnętrznej bez uwzględnienia nauczycieli/osób prowadzących szkolenia zaangażowanych w realizację programu. Koordynująca instytucja szkolnictwa wyższego ubiega się o wsparcie organizacyjne w imieniu grupy instytucji wspólnie organizujących mieszany program intensywny.	

Dofinansowanie na wsparcie organizacyjne dla mieszanych programów intensywnych stanowi wkład we wszelkie koszty poniesione przez zaangażowane instytucje w związku z organizacją mieszanych programów intensywnych, takie jak koszty związane z przygotowaniem, opracowaniem, rozwojem, realizacją i kontynuacją programów, w tym z realizacją działań fizycznych i wirtualnych/zdalnych, jak również z ogólnym zarządzaniem i koordynacją.

Koordynująca instytucja szkolnictwa wyższego odpowiada za rozdział dofinansowania na wsparcie organizacyjne w odniesieniu do mieszanych programów intensywnych między partnerów w przypadkach, gdy ponoszone są wspomniane powyżej koszty.

AKREDYTACJA W PROGRAMIE ERASMUS W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO, EDUKACJI SZKOLNEJ I EDUKACJI DOROSŁYCH

Akredytacja w programie Erasmus jest narzędziem dla organizacji zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym, edukacją szkolną oraz edukacją dorosłych, które chcą otworzyć się na transgraniczną wymianę i współpracę. Przyznanie akredytacji w programie Erasmus stanowi potwierdzenie, że wnioskodawca ustanowił plan realizacji wysokiej jakości działań w zakresie mobilności w ramach szerzej zakrojonych działań wpisujących się w rozwój swojej organizacji. Plan ten nazywany jest „planem Erasmus" i stanowi kluczowy element wniosku o akredytację w programie Erasmus.

Wnioskodawcy mogą ubiegać się o indywidualną akredytację w programie Erasmus dla swojej organizacji lub o akredytację w programie Erasmus dla koordynatorów konsorcjów realizujących projekty mobilności, jak wyjaśniono poniżej. Wcześniejsze doświadczenie w ramach programu nie jest wymagane.

Organizacje, które uzyskały już akredytację w programie Erasmus, mogą otrzymać znak doskonałości jako wyróżnienie ich dotychczasowej pracy i zaangażowania na rzecz jakości.

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI PRZY POMOCY AKREDYTACJI W PROGRAMIE ERASMUS?

Wnioskodawcy, którzy otrzymają akredytację w programie Erasmus, zyskują uproszczony dostęp do możliwości finansowania w ramach akcji kluczowej 1 w formie akredytowanych projektów mobilności, jak przedstawiono w niniejszym przewodniku.

CELE AKCJI

W KAŻDEJ Z TRZECH DZIEDZIN:

Wzmocnienie europejskiego wymiaru nauczania i uczenia przez:

- promowanie wartości włączania i różnorodności, tolerancji i udziału w życiu demokratycznym
- upowszechnianie wiedzy o wspólnym europejskim dziedzictwie i różnorodności
- wspieranie rozwoju sieci zawodowych w Europie

W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO:

Przyczynianie się do wdrażania zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz deklaracji z Osnabrück[79], europejskiego programu na rzecz umiejętności i unii umiejętności[80], a także do tworzenia europejskiego obszaru edukacji przez:

- podniesienie jakości podstawowego i ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego (IVET i CVET)
- wzmacnianie kompetencji kluczowych i umiejętności przekrojowych, w szczególności umiejętności uczenia się języków i umiejętności cyfrowych
- wspieranie rozwoju umiejętności specyficznych dla danego zawodu na obecnym i przyszłym rynku pracy
- wymianę najlepszych praktyk i promowanie stosowania nowych i innowacyjnych metod i technologii pedagogicznych oraz wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, mentorów i innych pracowników kształcenia i szkolenia zawodowego
- rozwijanie zdolności organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności oraz ich zdolności podejmowania partnerskiej współpracy dobrej jakości przy jednoczesnym rozwijaniu strategii umiędzynarodowienia

[79] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[80] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills

- umożliwienie mobilności wszystkim uczącym się w ramach podstawowego oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zwiększenie średniego czasu trwania mobilności tych osób w celu zwiększenia jej jakości i wpływu
- wspieranie jakości, przejrzystości i uznawania efektów uczenia się w okresach mobilności za granicą, zwłaszcza z wykorzystaniem europejskich narzędzi i instrumentów służących temu celowi

W DZIEDZINIE EDUKACJI SZKOLNEJ

Poprawa jakości nauczania i uczenia się w edukacji szkolnej przez:

- wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli, członków kadry kierowniczej szkół i innych pracowników szkół
- promowanie wykorzystania nowych technologii i innowacyjnych metod nauczania
- poprawę uczenia się języków i zwiększanie różnorodności językowej w szkołach
- wspieranie wymiany i przekazywania najlepszych praktyk w dziedzinie nauczania i rozwoju szkół

Wkład w tworzenie europejskiego obszaru edukacji przez:

- budowanie zdolności szkół do angażowania się w transgraniczną wymianę i współpracę oraz do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności
- umożliwienie mobilności edukacyjnej wszystkim uczniom w ramach edukacji szkolnej
- wspieranie uznawania efektów uczenia się wśród uczniów i pracowników w okresach mobilności za granicą

W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH:

Przyczynianie się do tworzenia europejskiego obszaru edukacji, europejskiego programu na rzecz umiejętności i unii umiejętności[81] przez:

- zwiększenie uczestnictwa dorosłych w każdym wieku oraz niezależnie od ich statusu społeczno-ekonomicznego w procesie kształcenia dorosłych, w szczególności przez wspieranie udziału organizacji pracujących z osobami uczącymi się będącymi w niekorzystnej sytuacji, mniejszych organizacji kształcenia dorosłych, organizacji po raz pierwszy korzystających z programu i organizacji mniej doświadczonych, a także społecznościowych organizacji oddolnych
- poprawę jakości formalnego, pozaformalnego i nieformalnego kształcenia dorosłych
- poprawę jakości oferty kształcenia dorosłych dzięki profesjonalizacji kadry zawodowej oraz budowanie zdolności organizatorów kształcenia dorosłych do realizacji programów nauczania wysokiej jakości
- poprawę jakości nauczania i uczenia się w ramach wszystkich form kształcenia dorosłych oraz dostosowanie ich do potrzeb szerokiego społeczeństwa
- poprawę oferty kształcenia dorosłych w zakresie kluczowych kompetencji określonych w unijnych ramach (2018), w tym w zakresie umiejętności podstawowych (umiejętność czytania i pisania, umiejętność rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowe) i innych umiejętności życiowych
- budowanie zdolności organizacji kształcenia dorosłych i innych organizacji działających w dziedzinie kształcenia dorosłych do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności

[81] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_pl

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	W dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego: (1) Organizacje zapewniające podstawowe lub ustawiczne kształcenie i szkolenie zawodowe (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje pełniące rolę w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego (3) Przedsiębiorstwa i inne organizacje publiczne lub prywatne zajmujące się organizacją szkoleń, ich prowadzeniem lub w inny sposób pracą z osobami uczącymi się i uczniami zawodu w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego
	W dziedzinie edukacji szkolnej: (1) Szkoły zapewniające kształcenie ogólne na poziomie edukacji przedszkolnej, szkolnej lub na poziomie szkoły średniej, w tym organizacje zapewniające wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje pełniące rolę w dziedzinie edukacji szkolnej
	W dziedzinie edukacji dorosłych: (1) Organizacje zapewniające formalne, pozaformalne i nieformalne kształcenie dorosłych[82] (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje odgrywające pewną rolę w dziedzinie kształcenia dorosłych
	Definicje i zasady obowiązujące we wszystkich trzech obszarach Kwalifikowalność organizacji w ramach kryterium 1 będzie ustalana w oparciu o zapewniane przez nie programy i działania edukacyjne. Organizacja może kwalifikować się w większej liczbie obszarów, jeżeli zapewnia różne programy i działania edukacyjne. Właściwa władza krajowa w każdym kraju określi: ▪ programy i działania edukacyjne, które umożliwiają organizacjom spełnienie kryteriów kwalifikowalności w ramach kryterium 1[83], oraz ▪ organizacje spełniające kryteria kwalifikowalności w ramach kryterium 2. Mające zastosowanie definicje oraz przykłady uprawnionych organizacji zostaną opublikowane na stronie internetowej odpowiedzialnej agencji narodowej.

[82] Bez uszczerbku dla definicji ustanowionych przez właściwą władzę krajową organizacje zapewniające kształcenie i szkolenie zawodowe dorosłym słuchaczom są zazwyczaj uznawane za organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, a nie za organizacje kształcenia dorosłych. Więcej informacji można znaleźć w mających zastosowanie definicjach na stronie internetowej agencji narodowej danego kraju.

[83] Może okazać się, że szkoły lub organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego ustanowieni w jednym z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem, którzy mają specjalny status i którzy są nadzorowani przez władze krajowe innego kraju, będą musieli złożyć wnioski do agencji narodowej w kraju sprawującym nadzór. Aby uzyskać dokładne informacje w każdym przypadku, należy skontaktować się z agencją narodową w państwie przyjmującym lub w państwie właściwej władzy krajowej. Ze względu na wymóg, aby wszystkie działania w zakresie mobilności miały charakter transnarodowy, szkoły lub organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy przedkładają wniosek agencji narodowej spoza kraju, w którym są zlokalizowane, nie mogą organizować działań w zakresie mobilności przyjazdowej ani wyjazdowej z innymi organizacjami zlokalizowanymi w kraju agencji narodowej, która otrzymała wniosek, ani ze szkołami lub organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy mają podobny specjalny status i przedkładają wniosek do tej samej agencji narodowej, nawet jeżeli organizacje te są zlokalizowane w innym kraju niż wnioskodawca.

Kraje uprawnione	Wnioskodawcy muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Wnioski należy składać do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	**29 września, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)**
Standardy jakości programu Erasmus	Wnioskodawcy ubiegający się o akredytację w programie Erasmus muszą spełniać standardy jakości programu przedstawione na stronie internetowej Europy: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools Standardy jakości programu Erasmus mogą być uaktualniane w okresie ważności akredytacji. W takim przypadku przed złożeniem wniosku o kolejną dotację akredytowane organizacje zostaną poproszone o wyrażenie na nie zgody.
Liczba wniosków	Organizacja może złożyć jeden wniosek w każdym z trzech obszarów objętych tym zaproszeniem do składania wniosków: kształcenie dorosłych, kształcenie i szkolenie zawodowe i edukacja szkolna. Organizacje składające wniosek w co najmniej dwóch obszarach muszą złożyć oddzielne wnioski dla każdego z nich. Organizacje, które uzyskały już akredytację w programie Erasmus, nie mogą ubiegać się o nową akredytację w tej samej dziedzinie.
Rodzaje wniosków	Wnioskodawcy mogą składać wnioski w charakterze organizacji indywidualnej lub jako koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności. Nie ma możliwości ubiegania się o oba rodzaje akredytacji w tym samym obszarze.
Akredytacja w programie Erasmus dla koordynatorów konsorcjum realizującego projekty mobilności	Konsorcjum realizujące projekty mobilności jest grupą organizacji z tego samego kraju realizującą działania w zakresie mobilności w ramach wspólnego planu Erasmus. Każde konsorcjum realizujące projekty mobilności jest koordynowane przez jedną główną organizację: koordynatora konsorcjum realizującego projekty mobilności, który uzyskał akredytację w programie Erasmus. Koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności może sam organizować działania (tak samo jak każda organizacja, która uzyskała indywidualną akredytację), a ponadto może tworzyć możliwości w zakresie mobilności dla innych organizacji członkowskich należących do ich konsorcjum. Akredytacja członków konsorcjum w programie Erasmus nie jest wymagana. Organizacje składające wniosek o akredytację w charakterze koordynatora konsorcjum realizującego projekty mobilności będą zobowiązane do opisania we wniosku celu i planowanego składu ich konsorcjum. Wszystkie organizacje, których udział planuje się w konsorcjum, muszą pochodzić z tego samego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, co koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności. Na obecnym etapie nie jest jednak wymagany dokładny wykaz członków konsorcjum. Więcej informacji na temat kryteriów kwalifikowalności mających zastosowanie do członków konsorcjum można znaleźć w sekcji dotyczącej akredytowanych projektów mobilności.

KRYTERIA KWALIFIKACJI

Wnioskodawcy muszą mieć wystarczające zdolności operacyjne i zawodowe, aby zrealizować proponowany plan Erasmus, w tym co najmniej dwuletnie odpowiednie doświadczenie w dziedzinie, której dotyczy wniosek, oraz, w przypadku koordynatorów konsorcjum realizującego projekty mobilności, odpowiednią zdolność do koordynowania konsorcjum. Doświadczenie poprzedzające połączenia podmiotów lub podobne zmiany strukturalne dotyczące podmiotów publicznych (np. szkół lub ośrodków edukacyjnych) będą brane pod uwagę jako odpowiednie doświadczenie w kontekście kontroli zdolności operacyjnej.

Zdolność finansowa wnioskodawców zostanie sprawdzona oddzielnie na późniejszym etapie w ramach oceny wniosków o udzielenie dotacji akredytowanych projektów.

Aby uzyskać więcej informacji na temat kryteriów kwalifikacji, należy zapoznać się z **częścią C przewodnika**.

KRYTERIA WYKLUCZENIA I ZASADY DOTYCZĄCE ORYGINALNEJ TREŚCI I AUTORSTWA

Wnioskodawcy muszą złożyć podpisane oświadczenie potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w kryteriach wykluczenia wymienionych w **części C przewodnika**. Ponadto, podpisując oświadczenie, wnioskodawcy zaświadczą, że przedłożony plan Erasmus zawiera oryginalne treści ich autorstwa oraz że za sporządzenie wniosku nie zapłacono żadnym innym organizacjom ani osobom zewnętrznym.

Jednocześnie wnioskodawcy są uprawnieni i zachęcani do zwracania się o doradztwo w zakresie polityki do odpowiednich organów i ekspertów ds. edukacji lub do wymiany dobrych praktyk z podobnymi organizacjami, które mają więcej doświadczeń w ramach programu Erasmus+. Wnioskodawcy ubiegający się o rolę koordynatora konsorcjum w ramach projektu mobilności mogą konsultować się z potencjalnymi członkami konsorcjum przy sporządzaniu wniosku. Wnioskodawcy mogą poprzeć swój wniosek dokumentami strategicznymi istotnymi dla swego planu Erasmus, takimi jak strategia umiędzynarodowienia lub strategia opracowana przez ich organy nadzoru lub jednostki koordynujące.

KRYTERIA WYBORU

Wnioski będą oceniane oddzielnie w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej i kształcenia dorosłych. Jakość wniosków zostanie oceniona przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów.

Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 70 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z czterech poniższych kryteriów udzielenia akredytacji

Istotność (maksymalna liczba punktów: 10 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ profil, doświadczenie, działalność i grupa docelowa osób uczących się wnioskodawcy są adekwatne do dziedziny, której dotyczy wniosek, celów akredytacji w programie Erasmus oraz rodzaju wniosku (organizacja indywidualna lub koordynator konsorcjum) ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ▪ ponadto w przypadku organizacji ubiegających się o status akredytowanych koordynatorów konsorcjum: o profil planowanych członków konsorcjum odpowiada celom konsorcjum określonym we wniosku, obszarowi wniosku i celom akredytacji w programie Erasmus

	○ utworzenie konsorcjum stanowi dla jego członków wyraźną wartość dodaną w odniesieniu do celów akredytacji w programie Erasmus
Plan Erasmus: Cele (maksymalna liczba punktów: 40 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ proponowany plan Erasmus jest zgodny z celami akredytacji w programie Erasmus ▪ cele proponowane w ramach planu Erasmus odnoszą się do potrzeb wnioskodawcy, jego personelu i osób uczących się w jasny i konkretny sposób ○ w przypadku koordynatorów konsorcjum niniejsze kryterium ma zastosowanie do całego planowanego konsorcjum i wymaga, aby cele planu Erasmus były spójne z celem konsorcjum określonym we wniosku ▪ proponowane cele planu Erasmus i harmonogram ich realizacji są realistyczne i wystarczająco ambitne, aby organizacja (konsorcjum) na nich skorzystała ▪ proponowane środki służące monitorowaniu i ocenie postępów w realizacji celów planu Erasmus są właściwe i konkretne ▪ jeżeli wnioskodawca dołączył dokumenty strategiczne do wniosku: istnieje wyraźne wyjaśnienie związku między proponowanym planem Erasmus a załączonymi dokumentami
Plan Erasmus: Działania (maksymalna liczba punktów: 20 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ proponowana liczba uczestników działań w zakresie mobilności jest proporcjonalna do wielkości i doświadczenia organizacji składającej wniosek ○ w przypadku koordynatorów konsorcjum zostanie wzięta pod uwagę planowana wielkość konsorcjum ▪ proponowana liczba uczestników działań w zakresie mobilności jest realistyczna i właściwa dla realizacji celów określonych w planie Erasmus ▪ profile planowanych uczestników odpowiadają obszarowi wniosku, proponowanemu planowi Erasmus oraz celom akredytacji w programie Erasmus ▪ w stosownych przypadkach i jeżeli wnioskodawca planuje zorganizować działania w zakresie mobilności dla osób uczących się: zakres zaangażowania osób o mniejszych szansach
Plan Erasmus: Zarządzanie (maksymalna liczba punktów: 30 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne sposoby zastosowania podstawowych zasad akredytacji w programie Erasmus opisanych w standardach jakości programu ▪ wnioskodawca zaproponował jasny i kompletny podział zadań zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus; ▪ wnioskodawca przeznaczył odpowiednie środki na zarządzanie działaniami w ramach programu zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus ▪ istnieje odpowiednie zaangażowanie na szczeblu kierownictwa organizacji ▪ określono odpowiednie środki w celu zapewnienia ciągłości działań w ramach programu w przypadku zmian personalnych lub kierownictwa organizacji składającej wniosek ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i logiczne kroki w celu uwzględnienia wyników działań w zakresie mobilności w ramach regularnej pracy organizacji ○ w przypadku koordynatorów konsorcjum niniejsze kryterium ma zastosowanie do całego planowanego konsorcjum

MAKSYMALNA LICZBA PRZYZNANYCH AKREDYTACJI W PROGRAMIE ERASMUS

Agencja narodowa ustali maksymalną liczbę przyznawanych w każdym z krajów akredytacji na podstawie dostępnego budżetu. Decyzja ta zostanie podjęta oddzielnie w odniesieniu do każdego z trzech obszarów i opublikowana na stronie internetowej agencji narodowej na co najmniej 14 dni przed upływem terminu składania wniosków w ramach tego zaproszenia.

Wybór dokonany zostanie na podstawie listy rankingowej wniosków spełniających minimalne kryteria wyboru. Akredytacje będą przyznawane począwszy od wniosku, który uzyskał najwyższą ocenę punktową, aż do osiągnięcia maksymalnej liczby akredytacji. W przypadku gdy więcej niż jeden wniosek zostanie oceniony tak samo pod względem liczby otrzymanych punktów, maksymalna liczba przyznawanych akredytacji zostanie zwiększona w celu uwzględnienia wszystkich wniosków z taką liczbą punktów.

OKRES WAŻNOŚCI

Okres ważności akredytacji w programie Erasmus przyznanych w wyniku tego zaproszenia do składania wniosków rozpocznie się 1 lutego 2027 r. i będzie trwał przez cały bieżący okres programowania do 31 grudnia 2027 r.

W przypadku gdy akredytacja w programie Erasmus byłaby wymagana do udziału w jakimkolwiek działaniu po zakończeniu okresu programowania 2021–2027, agencja narodowa może przedłużyć ważność akredytacji na warunkach określonych przez Komisję Europejską. W związku z tą możliwością wnioskodawcy mogą składać plany Erasmus obejmujące okres od dwóch do pięciu lat. Zatwierdzony plan Erasmus pozostanie ważny do czasu zatwierdzenia aktualizacji przez agencję narodową (zob. „Sprawozdania z działań akredytowanej organizacji" poniżej). Jeżeli dana akredytacja nie zostanie przedłużona, realizację uprzednio zatwierdzonych projektów można kontynuować po 31 grudnia 2027 r. do końca obowiązywania odnośnych umów o udzielenie dotacji.

Akredytacja może zostać cofnięta w każdym momencie, w przypadku gdy akredytowana organizacja przestanie istnieć lub w drodze porozumienia między agencją narodową a akredytowaną organizacją. Agencja narodowa może jednostronnie cofnąć akredytację na warunkach opisanych w punkcie „Sprawozdawczość, monitorowanie i zapewnianie jakości". Jednostronne cofnięcie akredytacji przez akredytowaną organizację jest możliwe tylko wtedy, gdy przez co najmniej trzy kolejne lata akredytacja nie była wykorzystywana do składania wniosków o akredytowane projekty mobilności.

BRAK MOŻLIWOŚCI PRZENOSZENIA

Akredytacji w programie Erasmus nie można przekazywać między organizacjami. W przypadku zmian strukturalnych w akredytowanej organizacji (np. podzielenie, połączenie, zmiana podmiotu prawnego, statutu lub własności lub formalnego przesunięcia zadań lub zasobów między instytucjami z sektora publicznego) agencja narodowa może przekazać akredytację jednej organizacji będącej następcą prawnym na podstawie uzasadnionego wniosku.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ, MONITOROWANIE I ZAPEWNIANIE JAKOŚCI

Sprawozdania końcowe na koniec każdej umowy o udzielenie dotacji	Na koniec każdej umowy o udzielenie dotacji, zatwierdzonej w ramach akredytacji w programie Erasmus, akredytowana organizacja przedstawi sprawozdanie końcowe na temat zrealizowanych działań, jak określono w odpowiedniej umowie o udzielenie dotacji.

Sprawozdania z działań akredytowanej organizacji	Na podstawie treści zatwierdzonego planu Erasmus i co najmniej raz na pięć lat, akredytowane organizacje będą zobowiązane do: – złożenia sprawozdania na temat sposobu zapewnienia zgodności ze standardami jakości programu Erasmus – złożenia sprawozdania na temat postępów w realizacji celów planu Erasmus – aktualizacji swojego planu Erasmus Agencja narodowa może zwrócić się o przedłożenie jej jednocześnie wszystkich elementów wymienionych powyżej albo osobno poszczególnych elementów. Agencja narodowa może podjąć decyzję o zastąpieniu dowolnego sprawozdania zorganizowaną wizytą kontrolną. Na podstawie wyników działalności akredytowanej organizacji stwierdzonych w sprawozdaniach, podczas monitorowania i kontroli zapewnienia jakości lub w wyniku istotnych zmian w organizacji agencja narodowa może zmienić liczbę i harmonogram sprawozdań okresowych. Ponadto akredytowane organizacje mogą dobrowolnie złożyć wniosek o aktualizację swojego planu Erasmus. W oparciu o tok rozumowania organizacji agencja narodowa podejmie decyzję, czy aktualizacja jest uzasadniona. Aktualizacja planu Erasmus może obejmować wniosek o zmianę akredytacji indywidualnej organizacji na akredytację koordynatora konsorcjum realizującego projekty mobilności lub odwrotnie.
Monitorowanie i kontrole	Agencja narodowa może organizować kontrole formalne, wizyty monitorujące lub inne działania w celu śledzenia postępów i wyników akredytowanych organizacji, zapewnienia przestrzegania uzgodnionych standardów jakości oraz zapewnienia wsparcia. Kontrole formalne mogą mieć formę kontroli dokumentacji lub wizyt w akredytowanych organizacjach, u członków konsorcjum, organizacji wspierających i we wszelkich innych miejscach, w których odbywają się odpowiednie działania. Agencja narodowa może zwrócić się o pomoc do agencji narodowych w innych krajach w celu sprawdzenia i monitorowania prowadzonych tam działań.

Po otrzymaniu sprawozdania lub po przeprowadzeniu działań monitorujących agencja narodowa przekaże informacje zwrotne akredytowanej organizacji. Agencja narodowa może również udzielić akredytowanej organizacji obowiązkowych instrukcji lub porad dotyczących sposobu poprawienia wyników ich działalności.

W przypadku nowo akredytowanych wnioskodawców, organizacji wysokiego ryzyka lub w przypadku nieprzestrzegania instrukcji i terminów agencji narodowej, bardzo słabych wyników stwierdzonych w sprawozdaniach, podczas monitorowania i kontroli zapewnienia jakości lub w przypadku poważnego naruszenia przepisów programu (w tym w innym działaniu), agencja narodowa może zastosować następujące działania naprawcze:

- Obserwacja: agencja narodowa może obniżyć poziom finansowania, który akredytowana organizacja może stosować w odniesieniu do działań wymagających akredytacji w programie Erasmus. Nowo akredytowane organizacje mogą być poddane obserwacji, jeżeli podczas kontroli zdolności operacyjnej zostanie stwierdzone ryzyko niskiej jakości realizacji działań.

- Zawieszenie: organizacje zawieszone nie mogą ubiegać się o finansowanie w ramach realizacji działań, w przypadku których wymagana jest akredytacja w programie Erasmus. W wyniku zawieszenia akredytacji agencja narodowa może również rozwiązać niektóre lub wszystkie bieżące umowy o udzielenie dotacji.

- Cofnięcie akredytacji: w przypadku stałego nieprzestrzegania instrukcji i terminów agencji narodowej, bardzo słabych wyników, długotrwałej nieaktywności lub powtarzającego się lub poważnego naruszenia przepisów programu (w tym w innym działaniu), agencja narodowa może cofnąć akredytację i rozwiązać wszystkie obowiązujące umowy o udzielenie dotacji zawarte na podstawie danej akredytacji.

Okres obserwacji lub zawieszenia będzie trwał do chwili stwierdzenia przez agencję narodową, że warunki i wymogi jakościowe określone w tym zaproszeniu zostały ponownie spełnione oraz że akredytowana organizacja rozwiązała problem słabych wyników.

Organizacje objęte zawieszeniem lub obserwacją nie mogą ubiegać się o nową akredytację w tym samym obszarze.

UZNANIE DOSKONAŁOŚCI

Uznanie dla akredytowanych organizacji uzyskujących najlepsze wyniki wyrażone będzie przez przyznawanie im znaków doskonałości w ramach tego zaproszenia. Warunki otrzymania znaku doskonałości i zasady jego okresowego przeglądu będą określane przez każdą z agencji narodowych i publikowane na stronach internetowych agencji.

MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

W ramach tej akcji zapewnia się wsparcie organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego i innym organizacjom działającym w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, które chcą organizować działania w zakresie mobilności edukacyjnej dla osób uczących się i pracowników w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego.

Wsparcie obejmuje szeroki zakres działań, w tym obserwację pracy i kursy doskonalenia zawodowego kadry, staże i długoterminowe praktyki (ErasmusPro), zapraszanie ekspertów oraz inne działania, jak wyjaśniono poniżej.

Poprzez swoje działania organizacje uczestniczące powinny aktywnie propagować **włączenie i różnorodność, zrównoważenie środowiskowe, edukację cyfrową** oraz **aktywność obywatelską i uczestnictwo**. wykorzystując w tym celu szczególne możliwości w zakresie finansowania oferowane w ramach programu, zwiększając świadomość wśród swoich uczestników, dzieląc się najlepszymi praktykami i wybierając odpowiedni plan dla swoich działań.

CELE AKCJI

Celem działań w zakresie mobilności finansowanych w ramach programu Erasmus+ jest zapewnienie osobom fizycznym możliwości uczenia się oraz wspieranie umiędzynarodowienia i rozwoju instytucjonalnego organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego i innych organizacji działających w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Akcja ta będzie stanowić wsparcie dla wdrażania zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego i deklaracji z Osnabrück[84], europejskiego programu na rzecz umiejętności[85] oraz unii umiejętności[86]. Zapewni ona również wkład w tworzenie europejskiego obszaru edukacji. Szczególne cele tej akcji są następujące:

Podniesienie jakości podstawowego i ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego (IVET i CVET) w Europie przez:

- wzmacnianie kompetencji kluczowych i umiejętności przekrojowych, w szczególności umiejętności uczenia się języków i umiejętności cyfrowych
- wspieranie rozwoju umiejętności specyficznych dla danego zawodu na obecnym i przyszłym rynku pracy
- wymianę najlepszych praktyk i promowanie stosowania nowych i innowacyjnych metod i technologii pedagogicznych oraz wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, mentorów i innych pracowników kształcenia i szkolenia zawodowego
- rozwijanie zdolności organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności oraz ich zdolności podejmowania partnerskiej współpracy dobrej jakości przy jednoczesnym rozwijaniu strategii umiędzynarodowienia
- umożliwienie mobilności wszystkim uczącym się w ramach podstawowego oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zwiększenie średniego czasu trwania mobilności tych osób w celu zwiększenia jej jakości i wpływu
- wspieranie jakości, przejrzystości i uznawania efektów uczenia się w okresach mobilności za granicą, zwłaszcza z wykorzystaniem europejskich narzędzi i instrumentów.

Wzmocnienie europejskiego wymiaru nauczania i uczenia przez:

- promowanie wartości włączania i różnorodności, tolerancji i udziału w życiu demokratycznym
- upowszechnianie wiedzy o wspólnym europejskim dziedzictwie i różnorodności
- wspieranie rozwoju sieci zawodowych w Europie.

[84] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[85] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=pl
[86] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_pl

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI, KTÓRE ZAPEWNIA PROGRAM ERASMUS+?

Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego i inne organizacje działające w tej dziedzinie mogą ubiegać się o finansowanie na dwa sposoby:

- **Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry** dają organizacjom składającym wniosek możliwość organizowania różnych działań w zakresie mobilności przez okres od sześciu do dwunastu miesięcy. Projekty krótkoterminowe są najlepszym wyborem dla organizacji, które po raz pierwszy korzystają z programu Erasmus+, lub dla tych, które chcą zorganizować tylko ograniczoną liczbę działań; lub

- **Akredytowane projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry** –są one otwarte tylko dla organizacji, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Ten specjalny instrument finansowania umożliwia akredytowanym organizacjom regularne otrzymywanie środków finansowych na działania w zakresie mobilności, które przyczyniają się do stopniowej realizacji ich planu Erasmus. Akredytacja w programie Erasmus są dostępne dla wszystkich organizacji zainteresowanych regularnym organizowaniem działań w zakresie mobilności. Wcześniejsze doświadczenie w ramach programu nie jest wymagane przy ubieganiu się o akredytację. Aby dowiedzieć się więcej o tej możliwości, proszę zapoznać się z rozdziałem przewodnika dotyczącym akredytacji w programie Erasmus w dziedzinach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej.

Ponadto organizacje mogą przystąpić do programu bez konieczności składania wniosku przez:

- **Dołączenie do istniejącego konsorcjum na rzecz mobilności w programie Erasmus+** kierowanego przez koordynatora akredytowanego konsorcjum w swoim kraju, które przyjmuje nowych członków w swoim konsorcjum. lub

- **Przyjmowanie uczestników z innego kraju**: każda organizacja może stać się gospodarzem dla osób uczących się lub kadry pochodzących z organizacji partnerskiej za granicą. Bycie organizacją przyjmującą jest cennym doświadczeniem i dobrym sposobem na lepsze zapoznanie się z programem przed złożeniem swojego wniosku.

Zachęca się organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego do przystąpienia do europejskich platform internetowych takich jak EPALE i eTwinning. EPALE oferuje możliwość połączenia się z kolegami i koleżankami z całej Europy oraz uczenia się od nich dzięki ich postom na blogu, forom i narzędziu do wyszukiwania partnerów („Partner Search"), a także pozwala na tworzenie wspólnot praktyków, wyszukiwanie materiałów edukacyjnych i uczestnictwo w wydarzeniach. W ramach tej platformy funkcjonuje również wspólnota europejskich praktyków VET (https://epale.ec.europa.eu/pl/practitioners-in-vet), która stanowi przestrzeń do współpracy i zdobywania informacji na temat europejskich inicjatyw dla nauczycieli VET, osób prowadzących szkolenia oraz osób prowadzących zajęcia w miejscu pracy. eTwinning jest finansowaną ze środków Erasmus+ internetową społecznością mieszczącą się na bezpiecznej platformie dostępnej dla nauczycieli i pracowników uczelni zweryfikowanych przez krajową organizację wsparcia eTwinning. eTwinning umożliwia organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego tworzenie wspólnych wirtualnych sal lekcyjnych i realizację projektów z innymi organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego oraz innymi organizacjami partnerskimi (np. przedsiębiorstwami przyjmującymi). Umożliwia także nauczycielom i osobom prowadzącym szkolenia prowadzenie dyskusji i wymianę doświadczeń z kolegami i koleżankami oraz korzystanie z różnego rodzaju możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego. eTwinning to także idealne środowisko do znalezienia partnerów do przyszłych projektów.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Organizacja składająca wniosek jest kluczowym podmiotem w projekcie w ramach akcji kluczowej 1. W procesie składania wniosków dotyczących zarówno projektów krótkoterminowych, jak i akredytacji w programie Erasmus, skupiono się na potrzebach i planach organizacji składającej wniosek (lub jej konsorcjum). Organizacja ta sporządza i składa wniosek,

podpisuje umowę o udzielenie dotacji, realizuje działania w zakresie mobilności i przedstawia sprawozdania agencji narodowej. Po wejściu w życie umowy o udzielenie dotacji wnioskodawca formalnie staje się „beneficjentem" dotacji UE.

Działania w zakresie mobilności w ramach projektu mobilności mogą mieć charakter wyjazdowy lub przyjazdowy. Większość rodzajów dostępnych działań to działania w zakresie mobilności wyjazdowej. Oznacza to, że organizacja składająca wniosek (beneficjent) będzie działać jako organizacja wysyłająca: dokona wyboru uczestników i wyśle ich do organizacji przyjmującej za granicą. Ponadto istnieją specjalne rodzaje działań przyjazdowych, w ramach których organizacje składające wniosek mogą zapraszać do swojej organizacji ekspertów lub szkolących się nauczycieli i edukatorów. Celem działań w zakresie przyjmowania nie jest stworzenie dwukierunkowej wymiany, ale raczej sprowadzenie osób, które mogą pomóc w rozwoju i umiędzynarodowieniu organizacji składającej wniosek.

Realizacja wszystkich działań wspieranych w ramach tej akcji musi spełniać standardy jakości programu Erasmus[87]. Standardy jakości programu Erasmus obejmują konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp.

Nauka języków obcych jest ważnym elementem każdego projektu mobilności: organizacje będące beneficjentami powinny zapewniać swoim uczestnikom wsparcie w zakresie nauki języków obcych przed rozpoczęciem działań w zakresie mobilności i w ich trakcie. W tym celu w ramach programu Erasmus+ finansuje się platformę wsparcia językowego online, z której mogą nieodpłatnie korzystać wszyscy uczestnicy programu Erasmus+.

Jak znaleźć partnerów do działań w zakresie mobilności?

W ramach programu Erasmus+ zapewnia się szereg narzędzi i okazji do znalezienia partnerów do działań w zakresie mobilności:

- **Europejska Platforma Edukacji Szkolnej (ESEP)** oferuje internetowe narzędzie wyszukiwania partnerów dla organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej. Na tej platformie można zarejestrować swoją organizację w celu zamieszczania ogłoszeń o poszukiwaniu partnerów oraz przeszukiwania ogłoszeń zamieszczanych przez inne organizacje: www.school-education.ec.europa.eu/en/connect/partner-search

- **Działania z zakresu szkoleń i współpracy** są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy można znaleźć na stronach internetowych odpowiednich agencji narodowych i na stronie centrum zasobów SALTO – Szkolenia i współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia: www.salto-et.net/

- **Platforma Rezultatów Programu Erasmus+** umożliwia wyszukiwanie wszystkich akredytowanych organizacji i zatwierdzonych projektów: www.erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Wymiary horyzontalne

We wszystkich projektach mobilności powinny być uwzględnione następujące wymiary wspólne dla całego programu Erasmus+:

Włączenie i różnorodność

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą oferować uczestnikom ze wszystkich środowisk możliwości w zakresie mobilności w sposób, który sprzyja włączeniu społecznemu i jest sprawiedliwy. Przy wyborze osób, które wezmą udział w działaniach w ramach projektu, należy wziąć pod

[87] Standardy jakości programu Erasmus: www.erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

uwagę kluczowe czynniki, takie jak motywacja, osiągnięcia, a także potrzeby uczestników w zakresie rozwoju osobistego i edukacji. Podobnie w przypadku wyboru uczestników spośród kadry należy dopilnować, aby korzyści z ich doskonalenia zawodowego były dostępne dla wszystkich osób uczących się w organizacji.

Przez cały okres przygotowywania i realizacji działań w zakresie mobilności oraz powiązanych działań następczych organizacje wysyłające i przyjmujące powinny angażować uczestników w podejmowanie kluczowych decyzji w celu zapewnienia maksymalnych korzyści i oddziaływania dla każdego z uczestników.

Beneficjenci i inne organizacje uczestniczące zapewniające kształcenie i szkolenie zachęca się do aktywnego tworzenia i ułatwiania tworzenia możliwości w zakresie mobilności, na przykład przez tworzenie w swoim kalendarzu akademickim okien mobilności i określanie standardowych etapów reintegracji dla powracających uczestników.

Zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne praktyki

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą propagować wśród swoich uczestników zachowania zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Zasady te powinny znaleźć odzwierciedlenie w przygotowaniu i realizacji wszystkich działań w ramach programu, w szczególności przez wykorzystanie specjalnego wsparcia finansowego dostępnego w ramach programu w celu propagowania zrównoważonych sposobów podróżowania. Organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem powinny włączyć te zasady do swojej codziennej pracy i aktywnie promować zmianę mentalności i zachowań wśród osób uczących się i kadry.

Transformacja cyfrowa w kształceniu i szkoleniu

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus w ramach programu wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości i inkluzywności ich uczenia się i nauczania i dalszego rozwijania ich umiejętności cyfrowych. Instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego powinny również informować osoby uczące się o możliwościach zdobycia i dalszego rozwijania odpowiednich umiejętności cyfrowych. Taką możliwością są np. staże „Cyfrowe możliwości" dla osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz niedawnych absolwentów[88]. Ponadto uczestniczący pracownicy mogą korzystać ze staży „Cyfrowe możliwości": działań w zakresie mobilności, dzięki którym mogą zdobyć umiejętności cyfrowe i rozwinąć zdolności w zakresie szkolenia, nauczania i wykonywania innych zadań przy pomocy narzędzi cyfrowych. Takie działania można organizować w każdym z dostępnych formatów mobilności pracowników.

Uczestnictwo w życiu demokratycznym

Celem programu jest pomoc uczestnikom w odkrywaniu korzyści płynących z aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym. Objęte wsparciem działania w zakresie mobilności powinny poprawić umiejętności związane z uczestnictwem w różnych sferach społeczeństwa obywatelskiego, a także rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. W miarę możliwości projekty powinny umożliwiać uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz społeczną i obywatelską aktywność przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej

[88] Za staż „Cyfrowe możliwości" uznaje się każdą mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, w ramach której stażysta zajmuje się co najmniej jedną z następujących czynności: marketing cyfrowy (np. zarządzanie mediami społecznościowymi, analityka stron internetowych); graficzne, mechaniczne lub architektoniczne projektowanie cyfrowe; tworzenie aplikacji, oprogramowania, skryptów lub stron internetowych; instalacja, utrzymanie systemów i sieci informatycznych oraz zarządzanie nimi; cyberbezpieczeństwo; analityka, eksploracja i wizualizacja danych; programowanie i szkolenie robotów oraz aplikacji wykorzystujących sztuczną inteligencję. Omawiana kategoria nie obejmuje generycznego wsparcia dla klientów, realizacji zamówień, wprowadzania danych ani zadań biurowych.

i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

DZIAŁANIA

W tej sekcji przedstawiono rodzaje działań, które mogą być wspierane ze środków programu Erasmus+, zarówno w ramach projektów krótkoterminowych, jak i akredytowanych.

Wszystkie działania w zakresie mobilności edukacyjnej muszą być:

- **edukacyjne –** umożliwiające uczestnikom doskonalenie lub nabywanie wiedzy, umiejętności, kompetencji lub postaw;
- **transnarodowe –** obejmujące interakcję między ludźmi z różnych krajów w celu wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się;
- **ustrukturyzowane –** ze zrozumiałą metodyką, programem uczenia się i planowanych efektami uczenia się;
- **strategiczne –** przyczyniające się do osiągnięcia szerszego zestawu celów projektu lub akredytacji.

Wszystkie działania w zakresie mobilności osób uczących się i pracowników muszą być prowadzone w organizacji za granicą, przy czym wiodącą rolę odgrywają pracownicy organizacji przyjmujących. Jednostki zależne organizacji wysyłającej lub inne podmioty powiązane z organizacją wysyłającą nie mogą działać jako organizacje przyjmujące, jeżeli nie spełniają wymogu dotyczącego działań transnarodowych.

W przypadku każdego działania można zapewnić dodatkowe wsparcie finansowe dla osób towarzyszących osobom o mniejszych szansach, małoletnich lub młodych dorosłych, którzy wymagają nadzoru. Osoby towarzyszące mogą być wspierane przez cały okres trwania działania lub jego część.

MOBILNOŚĆ KADRY

Kwalifikujące się działania	▪ Obserwacja pracy (trwająca od 2 do 60 dni) ▪ Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe (trwające od 2 do 365 dni) ▪ Kursy i szkolenia (trwające od 2 do 10 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności pracowników można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Obserwacja pracy** uczestnicy mogą spędzić pewien okres w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby nauczyć się nowych praktyk i zgromadzić nowe pomysły poprzez obserwację i interakcję. Obserwacja pracy wymaga jasnej identyfikacji głównego mentora w organizacji przyjmującej – osoby obserwowanej przez uczestnika przez czas trwania działania. Tego samego mentora może jednocześnie obserwować nie więcej niż dwóch uczestników. **Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe**: uczestnicy mogą spędzić pewien okres, nauczając lub prowadząc szkolenia dla osób uczących się w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby uczyć się przez wykonywanie zadań i wymianę doświadczeń z osobami na równoważnych stanowiskach.

	Kursy i szkolenia: uczestnicy mogą skorzystać z ustrukturyzowanego kursu lub podobnego rodzaju szkolenia prowadzonego przez wykwalifikowanych specjalistów, opartego na wcześniej określonym programie i efektach uczenia się. Całkowita kwota dotacji[89] na „Kursy i szkolenia" będzie ograniczona do maksymalnie 50% dotacji przyznanej na projekt. W drodze wyjątku, w przypadku projektów o łącznej dotacji do 40 000 EUR tę maksymalną kwotę ustala się na 20 000 EUR. W celu wspólnego uczestnictwa w tym samym kursie dofinansowanie mogą otrzymać maksymalnie trzy osoby z tej samej organizacji wysyłającej i maksymalnie dziesięć osób z tego samego konsorcjum realizującego projekty mobilności. Każda osoba może uczestniczyć tylko w jednym kursie w ramach danego projektu. Szkolenie musi obejmować wyraźny komponent transnarodowy polegający na przykład na wspieraniu interakcji w zakresie uczenia się między uczestnikami z różnych krajów lub na włączeniu innych elementów transnarodowego przenoszenia praktyk – na przykład kadra zapewniająca kształcenie i szkolenie zawodowe z kraju przyjmującego może w dużym stopniu angażować się w interakcje z kolegami i koleżankami z zagranicy i przedstawiać im stosowane praktyki. Treść kursów i szkoleń musi być odpowiednia z punktu widzenia umiejętności zawodowych uczestniczącej kadry oraz celów projektu lub akredytacji. Na przykład wspierane działania mogą obejmować kursy i szkolenia organizowane przez instytucje publiczne lub organizacje wolontariackie, działania organizowane w ramach wymiany praktyk między organizacjami w różnych krajach, a także kursy i szkolenia dostępne na rynku. Wsparcie nie obejmuje całkowicie biernych działań, takich jak słuchanie wykładów, wystąpień lub organizowanych na masową skalę konferencji. Finansowanie konferencji i wydarzeń o podobnym tytule można rozważyć tylko wtedy, gdy uczestnicy spędzają większość czasu na ustrukturyzowanych szkoleniach, warsztatach, ćwiczeniach praktycznych, wymianie praktyk z kolegami i koleżankami lub innych formach aktywnego uczenia się. Wnioskodawcy powinni być świadomi, że wszyscy organizatorzy kursów są całkowicie niezależni od programu Erasmus+ oraz że działają w charakterze dostawców usług na wolnym rynku. Za wybór kursów i szkoleń odpowiada zatem organizacja będąca beneficjentem. Następujące standardy jakości są dostępne dla wnioskodawców w ich wyborze: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Uprawnieni uczestnicy	Uprawnieni uczestnicy to nauczyciele, osoby prowadzące szkolenia oraz wszyscy inni eksperci niebędący nauczycielami i pracownicy zajmujący się kształceniem i szkoleniem zawodowym podstawowym oraz ustawicznym kształceniem i szkoleniem zawodowym. Uprawnieni pracownicy niebędący nauczycielami to kadra zajmująca się podstawowym i ustawicznym kształceniem i szkoleniem zawodowym w placówkach organizujących kształcenie i szkolenie zawodowe (np. kadra zarządzająca, pracownicy zajmujący się mobilnością międzynarodową, koordynatorzy Erasmus+ itp.) albo w innych organizacjach zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym (np. osoby prowadzące szkolenia

[89] Do limitu nie wlicza się pozycji budżetu „Wsparcie włączenia dla uczestników".

	w lokalnych przedsiębiorstwach partnerskich, doradcy, koordynator Erasmus+, koordynatorzy polityki odpowiedzialni za kształcenie i szkolenie zawodowe itp.). Uczestnicy muszą być zatrudnieni w organizacji wysyłającej lub muszą regularnie współpracować z organizacją wysyłającą, aby pomóc w prowadzeniu jej głównej działalności (np. jako zewnętrzne i wewnętrzne osoby prowadzące szkolenia w miejscu pracy, eksperci, wolontariusze, członkowie zarządu, wizytatorzy itp.). We wszystkich przypadkach zadania, które łączą uczestnika z organizacją wysyłającą, trzeba udokumentować w sposób umożliwiający agencji narodowej zweryfikowanie tego powiązania (np. przedstawiając umowę o pracę lub umowę o wolontariacie, opis zadań lub podobny dokument). Agencje narodowe ustanawiają przejrzyste i spójne praktyki w zakresie tego, co stanowi dopuszczalne stosunki pracy i dokumenty potwierdzające w kontekście ich kraju. Pracownicy wykonujący pracę zdalnie z zagranicy nie mogą uczestniczyć w działaniach w kraju, z którego pracują.
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[90]. Ponadto organizacje posiadające akredytację w programie Erasmus mogą wysyłać uczestników na obserwację pracy oraz wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem (regiony 1–3 i 5–14 wskazane w części A: Kraje uprawnione). **Uwaga:** działania w zakresie mobilności wyjazdowej do Białorusi i Rosji nie kwalifikują się.
Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Przed rozpoczęciem działania w zakresie mobilności organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. W przypadku kursów i szkoleń zamiast porozumienia o programie zajęć można stosować program kursu. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i zachował ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji.

[90] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

Kwalifikujące się działania	▪ Udział w konkursach umiejętności zawodowych (trwający od 1 do 10 dni) ▪ Grupowa mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (trwająca od 2 do 30 dni, co najmniej dwie osoby w grupie) ▪ Krótkoterminowa mobilność edukacyjna osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (trwająca od 10 do 89 dni) ▪ Długoterminowa mobilność edukacyjna osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro) (trwająca od 90 do 365 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności osób uczących się można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Udział w konkursach umiejętności zawodowych:** osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego mogą brać udział w międzynarodowych wydarzeniach sektorowych, których głównym elementem jest oparty na rywalizacji pokaz umiejętności wykorzystywany jako główne narzędzie promowania, uznawania i wymiany doświadczeń, wiedzy fachowej i innowacji technologicznych w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego[91]. Finansowanie zapewnione jest również dla pracowników, mentorów lub ekspertów towarzyszących osobom uczącym się podczas działań. **Grupowa mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego**: grupa osób uczących się z organizacji wysyłającej może spędzić czas na nauce razem z partnerami za granicą u partnerskiego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego. Organizacja wysyłająca musi zaprojektować działania edukacyjne we współpracy z partnerskim organizatorem kształcenia i szkolenia zawodowego w kraju przyjmującym[92]. Nauczyciele, osoby prowadzące szkolenia lub inni wykwalifikowani członkowie kadry dydaktycznej z organizacji wysyłającej muszą towarzyszyć osobom uczącym się przez cały okres trwania działania i kierować ich procesem uczenia się. W razie potrzeby inne osoby dorosłe mogą również pełnić rolę osób towarzyszących, aby wspierać kadrę towarzyszącą[93]. **Krótkoterminowa mobilność edukacyjna osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego**: osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego mogą spędzić okres nauki za granicą u partnerskiego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego, w partnerskim przedsiębiorstwie lub w innej organizacji działającej w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego lub na rynku pracy. Okres nauki musi obejmować wyraźny

[91] Bardziej szczegółowe informacje na temat definicji konkursów umiejętności zawodowych znajdują się w części D – Glosariusz.

[92] Programy działań grupowych składające się całkowicie lub głównie z działań komercyjnie dostępnych, takie jak kursy w szkole językowej lub inne gotowe działania komercyjne, nie są kwalifikowalne. Działania u przyjmującego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego można uzupełnić o okres uczenia się w miejscu pracy w przedsiębiorstwie. Jeżeli jest to istotne z punktu widzenia programu uczenia się w ramach danego działania, osoby uczące się mogą przeznaczyć część okresu mobilności na wspólne podróże do miejsc o wartości przyrodniczej lub kulturowej, na międzynarodowe konkursy lub na podobne działania edukacyjne. Takie treści muszą jednak zawsze być drugorzędne względem głównych działań edukacyjnych i stanowić część programu wzajemnego uczenia się opracowanego przez dwóch organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego.

[93] We wszystkich przypadkach organizacje wysyłające i przyjmujące pozostają odpowiedzialne za zapewnienie pełnego poszanowania obowiązujących zasad i przepisów prawa w krajach wysyłających i przyjmujących.

	komponent oparty na pracy, a dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. W uzasadnionych przypadkach dla osób o mniejszych szansach można zorganizować mobilność z minimalnym okresem trwania wynoszącym 2 dni. **Długoterminowa mobilność edukacyjna osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro):** osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego mogą spędzić dłuższy okres nauki za granicą u partnerskiego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego, w partnerskim przedsiębiorstwie lub w innej organizacji działającej w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego lub na rynku pracy. Okres nauki musi obejmować wyraźny komponent oparty na pracy, a dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. Należy pamiętać, że różnica między formami działalności grupowej i indywidualnej nie wynika z ustaleń dotyczących podróży i zakwaterowania, ale z wymagań dotyczących zbiorowych lub indywidualnych programów uczenia się, jak opisano poniżej w części „Dokumentowanie efektów uczenia się". W przypadku działań grupowych i indywidualnych zapewniany jest zatem różny poziom wsparcia organizacyjnego, zgodnie z zasadami finansowania przedstawionymi na końcu tego rozdziału.
Uprawnieni uczestnicy	Uprawnieni uczestnicy to osoby uczące się i uczniowie zawodu korzystający z kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego. Uczestnicy muszą być brać udział w kwalifikującym się programie kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego lub ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego[94]. Niedawni absolwenci (w tym byli uczniowie zawodu) są uprawnieni do uczestnictwa w programach kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego i ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego do 12 miesięcy po ukończeniu szkoły. W przypadku gdy uczestnicy pełnili obowiązkową służbę cywilną lub wojskową po ukończeniu studiów, okres uprawnienia do uczestnictwa zostanie przedłużony o czas trwania tej służby. Uczestnicy mobilności grupowej muszą brać udział w kwalifikującym się programie kształcenia zawodowego podstawowego[95].
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[96]. Ponadto organizacje posiadające akredytację w programie Erasmus mogą wysyłać osoby uczące się w ramach krótkoterminowej i długoterminowej mobilności edukacyjnej (ErasmusPro) oraz udziału w konkursach umiejętności zawodowych w państwach trzecich

[94] Kwalifikujące się programy kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostaną określone przez właściwą władzę krajową i opublikowane na stronie internetowej właściwej agencji narodowej.

[95] Właściwa władza krajowa zdecyduje, czy wszystkie, czy tylko niektóre programy kształcenia zawodowego podstawowego kwalifikują się do działań w zakresie mobilności grupowej.

[96] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

	niestowarzyszonych z Programem (regiony 1–3 i 5–14 wskazane w części A: Kraje uprawnione). **Uwaga:** działania w zakresie mobilności wyjazdowej do Białorusi i Rosji nie kwalifikują się. Grupowa mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego musi odbywać się w placówce przyjmującego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego. Działania mogą wyjątkowo odbywać się innym miejscu w kraju organizacji przyjmującej, jeśli jest to uzasadnione w kontekście treści i jakości danego działania. W takimi przypadku koszty podróży uczestników z organizacji przyjmującej do tego miejsca spotkania nie będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności. Nie można zatem wnioskować o dodatkowe środki na ten cel. Ponadto grupowa mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego może odbywać się w siedzibie instytucji Unii Europejskiej, jeśli działanie organizowane jest w instytucji Unii lub we współpracy z nią[97]. Niezależnie od miejsca konieczne jest, aby w działalność zaangażowane były osoby uczące się z co najmniej dwóch państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.
Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Działania w zakresie mobilności indywidualnej: przed rozpoczęciem działania organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i przechowywał ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji. Działania w zakresie mobilności grupowej: program uczenia się należy opracować dla całej grupy (indywidualne porozumienia o programie zajęć nie są wymagane). Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować program uczenia się i wykaz uczestników (w tym osób towarzyszących) jako dowód ukończenia działania.

INNE WSPIERANE DZIAŁANIA

Kwalifikujące się działania	▪ Zaproszeni eksperci (od 2 do 60 dni)

[97] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Działania w siedzibach UE będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności, jeżeli uczestniczą w nich razem uczestnicy z co najmniej dwóch krajów. W tym przypadku o finansowanie (jak określono w sekcji „Jakie są zasady finansowania?") można się ubiegać dla wszystkich uczestników, niezależnie od ich kraju pochodzenia. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

	▪ Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów (od 10 do 365 dni) Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Zaproszeni eksperci:** organizacje mogą zaprosić osoby prowadzące szkolenia, nauczycieli, ekspertów w dziedzinie polityki lub innych wykwalifikowanych specjalistów z zagranicy, którzy mogą przyczynić się do poprawy nauczania, szkolenia i uczenia się w organizacji przyjmującej. Zaproszeni eksperci mogą na przykład prowadzić szkolenia dla kadry organizacji przyjmującej, prezentować nowe metody nauczania lub pomagać w przekazywaniu dobrych praktyk w zakresie organizacji i zarządzania. **Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów:** organizacje składające wnioski mogą przyjmować szkolących się nauczycieli, którzy chcą odbyć staż za granicą.
Uprawnieni uczestnicy	**Zaproszonymi ekspertami** mogą być dowolne osoby z innego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, które mogą zapewnić wiedzę specjalistyczną i szkolenie istotne z punktu widzenia potrzeb i celów organizacji, która je zaprasza. **Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów** jest dostępne dla uczestników, którzy biorą udział w programie kształcenia nauczycieli (lub podobnego rodzaju programie edukacyjnym dla osób prowadzących szkolenia lub edukatorów) lub którzy niedawno ukończyli go[98] w innym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Można zapewnić wsparcie finansowe ich uczestnictwa, jeżeli instytucja wysyłająca nie udzieliła dotacji na ten sam cel.
Kwalifikujące się miejsca	Miejscem przyjmowania zaproszonych ekspertów i szkolących się nauczycieli/edukatorów jest zawsze organizacja będąca beneficjentem (w tym członkowie konsorcjum).
Dokumentowanie efektów uczenia się	W przypadku zaproszonych ekspertów program uczenia się, który dany ekspert zrealizuje, musi zostać uzgodniony z organizacją przyjmującą przed rozpoczęciem działania. Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować zrealizowany program uczenia się jako dowód ukończenia działania. W przypadku przyjmowanych nauczycieli i edukatorów szkolących się zastosowanie mają wymogi opisane w odniesieniu do działań w zakresie mobilności indywidualnej osób uczących się.

WIZYTY PRZYGOTOWAWCZE

Czym jest wizyta przygotowawcza?	Wizyta przygotowawcza to wizyta pracowników organizacji wysyłającej w przyszłej organizacji przyjmującej w celu lepszego przygotowania działań w zakresie mobilności osób uczących się lub pracowników.

[98] Niedawni absolwenci są uprawnieni do uczestnictwa w programie do 12 miesięcy po ukończeniu studiów. W przypadku gdy uczestnicy pełnili obowiązkową służbę cywilną lub wojskową po ukończeniu studiów, okres uprawnienia do uczestnictwa zostanie przedłużony o czas trwania tej służby.

Kiedy można zorganizować wizytę przygotowawczą?	Każda wizyta przygotowawcza musi mieć jasne uzasadnienie i musi służyć poprawie włączenia społecznego, zakresu i jakości działań w zakresie mobilności. Na przykład wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w celu lepszego przygotowania działań na rzecz mobilności osób o mniejszych szansach, rozpoczęcia współpracy z nową organizacją partnerską lub przygotowania bardziej długoterminowych działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w ramach przygotowania do każdego rodzaju mobilności osób uczących się lub mobilności pracowników z wyłączeniem kursów i szkoleń.
Kto może uczestniczyć w wizycie przygotowawczej?	W wizytach przygotowawczych mogą uczestniczyć wszystkie osoby uprawnione w przypadku działań w zakresie mobilności kadry i zaangażowane w organizację projektu. W wyjątkowych przypadkach osoby uczące się, które wezmą udział w długoterminowych działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej, oraz osoby o mniejszych szansach w każdym rodzaju działania, mogą wziąć udział w wizytach przygotowawczych do działań, w których będą uczestniczyć. W wizycie przygotowawczej mogą wziąć udział maksymalnie trzy osoby.
Gdzie mogą odbywać się wizyty przygotowawcze?	Wizyty przygotowawcze odbywają się w siedzibie przyszłej organizacji przyjmującej lub w innym miejscu, w którym planowane są działania w zakresie mobilności. Zasady mające zastosowanie do miejsc realizacji działań w zakresie mobilności pracowników i osób uczących się mają również zastosowanie do wizyt przygotowawczych związanych z tymi działaniami. Można zorganizować tylko jedną wizytę przygotowawczą na każdą organizację przyjmującą.

KRÓTKOTERMINOWE PROJEKTY W ZAKRESIE MOBILNOŚCI OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry to prosty sposób na osiągnięcie korzyści z programu Erasmus+. Ich celem jest umożliwienie beneficjentom łatwego zorganizowania kilku działań i zdobycia doświadczenia w ramach programu.

Dla uproszczenia projekty krótkoterminowe wiążą się z ograniczeniem w zakresie liczby uczestników i czasu trwania projektu. Format ten jest otwarty tylko dla indywidualnych organizacji, a nie dla konsorcjów. Akredytowane organizacje nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych, ponieważ mają już stały dostęp do finansowania w ramach programu Erasmus+.

Wniosek dotyczący projektów krótkoterminowych zawiera wykaz i opis działań, które organizacja składająca wniosek planuje zorganizować.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Następujące organizacje są uprawnione[99] do złożenia wniosku:

[99] Uprawnione organizacje w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostaną określone przez właściwą władzę krajową i opublikowane na stronie internetowej właściwej agencji narodowej wraz z odpowiednimi przykładami.

	(1) Organizacje zapewniające podstawowe lub ustawiczne kształcenie i szkolenie zawodowe[100] (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje pełniące rolę w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego (3) Przedsiębiorstwa i inne organizacje publiczne lub prywatne zajmujące się organizacją szkoleń, ich prowadzeniem lub w inny sposób pracą z osobami uczącymi się i uczniami zawodu w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych.
Kraje uprawnione	Organizacje składające wnioski muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ma siedzibę wnioskodawca.
Termin składania wniosków	Runda 1 (dla wszystkich agencji narodowych): **19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)** Runda 2: Agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie drugiego terminu (runda 2). W takim przypadku agencje narodowe poinformują o tym wnioskodawców za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku rundy 2 wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do **1 października do godziny 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli).**
Daty rozpoczęcia projektu	Można wybrać następujące daty rozpoczęcia projektu: ▪ Runda 1: między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku ▪ Runda 2 (jeżeli zostanie otwarta): między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Czas trwania projektu	Od 6 do 18 miesięcy
Liczba wniosków	W każdej rundzie selekcyjnej organizacja może złożyć wniosek dotyczący tylko jednego krótkoterminowego projektu w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Organizacje, które otrzymają dotację na projekt krótkoterminowy w ramach pierwszej rundy składania wniosków, nie mogą składać wniosków w ramach drugiej rundy tego samego zaproszenia do składania wniosków.

[100]Może okazać się, że organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego ustanowieni w jednym z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem, którzy mają specjalny status i którzy są nadzorowani przez władze krajowe innego kraju, będą musieli złożyć wnioski do agencji narodowej w kraju sprawującym nadzór. Aby uzyskać dokładne informacje w każdym przypadku, należy skontaktować się z agencją narodową w państwie przyjmującym lub w państwie właściwej władzy krajowej. Ze względu na wymóg, aby wszystkie działania w zakresie mobilności miały charakter transnarodowy, organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy przedkładają wniosek agencji narodowej spoza kraju, w którym są zlokalizowane, nie mogą organizować działań w zakresie mobilności przyjazdowej ani wyjazdowej z innymi organizacjami zlokalizowanymi w kraju agencji narodowej, która otrzymała wniosek, ani z organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy mają podobny specjalny status i przedkładają wniosek do tej samej agencji narodowej, nawet jeżeli organizacje te są zlokalizowane w innym kraju niż wnioskodawca.

	W okresie pięciu kolejnych lat zaproszeń do składania wniosków organizacje mogą otrzymać maksymalnie trzy dotacje na krótkoterminowe projekty w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Dotacje otrzymane w latach 2014–2020 nie wliczają się do tego limitu.
Kwalifikujące się działania	Wszystkie rodzaje działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania”. Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Wniosek dotyczący projektu krótkoterminowego może obejmować maksymalnie 30 uczestników działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze i udział osób towarzyszących nie będą wliczane do tego limitu.
Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

KRYTERIA KWALIFIKACJI, KRYTERIA WYKLUCZENIA I ZASADY DOTYCZĄCE ORYGINALNEJ TREŚCI I AUTORSTWA

Wnioskodawcy muszą mieć wystarczające zdolności operacyjne i finansowe, aby zrealizować proponowany projekt.

Wnioskodawcy muszą złożyć podpisane oświadczenie potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w kryteriach wykluczenia wymienionych w **części C przewodnika**. Ponadto, podpisując oświadczenie, wnioskodawcy zaświadczą, że przedłożony wniosek zawiera oryginalne treści ich autorstwa oraz że za sporządzenie wniosku nie zapłacono żadnym innym organizacjom ani osobom zewnętrznym.

Aby uzyskać więcej informacji na temat kryteriów kwalifikacji, kryteriów wykluczenia i zasad dotyczących oryginalnej treści i autorstwa, należy zapoznać się z **częścią C przewodnika**.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdym z trzech poniższych kryteriów udzielenia akredytacji.

Istotność (maksymalna liczba punktów: 20 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ profil, doświadczenie, działalność i grupa docelowa osób uczących się wnioskodawcy są adekwatne do dziedziny kształcenia i szkolenia zawodowego ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów działania ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia następujących konkretnych priorytetów: – wspieranie nowych osób po raz pierwszy uczestniczących w akcji oraz mniej doświadczonych organizacji – wspieranie uczestników działań ErasmusPro – wspieranie osób o mniejszych szansach.
Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 50 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ cele proponowane w ramach projektu odnoszą się do potrzeb organizacji składającej wniosek, jej pracowników i osób uczących się w jasny i konkretny sposób ▪ proponowane działania są odpowiednie do osiągnięcia celów projektu ▪ aspekty operacyjne i logistyczne projektu (takie jak proponowane miejsca jego realizacji) są odpowiednie i racjonalne pod względem kosztów ▪ projekt uwzględnia zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne praktyki ▪ w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi (szczególnie narzędzia eTwinning do celów kształcenia i szkolenia zawodowego podstawowego i EPALE do celów ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego) i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań w zakresie mobilności fizycznej oraz poprawy współpracy z przyjmującymi organizacjami partnerskimi.
Jakość działań następczych (maksymalna liczba punktów: 30 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ wnioskodawca wyraźnie zdefiniował zadania i obowiązki związane z realizacją działań zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i logiczne kroki w celu uwzględnienia wyników działań w zakresie mobilności w ramach regularnej pracy organizacji ▪ wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny efektów projektu ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji składającej wniosek, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

AKREDYTOWANE PROJEKTY W ZAKRESIE MOBILNOŚCI OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, mogą składać wnioski o finansowanie w ramach specjalnego instrumentu finansowania otwartego tylko dla nich. Wnioski opierają się na wcześniej zatwierdzonym planie Erasmus, więc szczegółowy wykaz i opis planowanych działań nie jest wymagany w momencie składania wniosku o finansowanie. Zamiast tego we wnioskach należy przedstawić szacunkowy budżet potrzebny na kolejny zestaw działań.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą posiadać ważną akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w dniu rozpoczęcia projektu.
Konsorcjum realizujące projekty mobilności	Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus dla koordynatorów konsorcjum, muszą złożyć wniosek w formacie konsorcjum realizującego projekty mobilności. Razem z wnioskiem należy dostarczyć listę członków konsorcjum w ramach projektu mobilności, która oprócz koordynatora musi zawierać co najmniej jedną organizację członkowską. Członkiem konsorcjum realizującego projekty mobilności może zostać każda organizacja spełniająca kryteria kwalifikowalności stosowane do akredytacji w programie Erasmus w tej samej dziedzinie[101]. Wszystkie organizacje, których udział planuje się w konsorcjum, muszą pochodzić z tego samego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, co koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności. Relacja między koordynatorem konsorcjum a członkami konsorcjum musi opierać się na zasadzie współpracy i nienastawienia na zysk. Członkowie konsorcjum nie muszą posiadać akredytacji w programie Erasmus. Organizacje uczestniczące w konsorcjum realizującym projekty mobilności mogą wnioskować o finansowanie maksymalnie dwóch wniosków w ramach akcji kluczowej 1 w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków. Dlatego też organizacje z sektora kształcenia i szkolenia zawodowego, które wnioskują o dotację na projekt krótkoterminowy lub projekt akredytowany, mogą dodatkowo uczestniczyć jako organizacje członkowskie tylko w jednym wniosku dotyczącym konsorcjum realizującego projekty mobilności. Inne organizacje mogą uczestniczyć w nie więcej niż dwóch wnioskach konsorcjów na rzecz mobilności.

[101] Do celów zawierania umów członkami konsorcjum mogą być współbeneficjenci, podmioty stowarzyszone lub strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe. Wsparcia na rzecz osób trzecich do maksymalnej kwoty 60 000 EUR na każdą organizację przyjmującą można udzielać pod warunkiem spełnienia przez nią wymogów określonych w standardach jakości programu Erasmus, dotyczących kwalifikujących się działań i uprawnionych uczestników w przypadku tej akcji. Członkowie konsorcjum, którzy zgodnie z prawem należą do tego samego podmiotu, co koordynator konsorcjum, mogą korzystać z danej dotacji na projekt i nie będą uznawani za współbeneficjentów, podmioty stowarzyszone ani osoby trzecie do celów prawnych. Decyzję w sprawie struktury umownej każdego projektu konsorcjum realizującego projekty mobilności podejmie agencja narodowa na podstawie statusu i formalnych powiązań koordynatora konsorcjum i członków konsorcjum w krajowych ramach prawnych. W każdym przypadku uczestniczący członkowie konsorcjum muszą być wymienieni w opisie projektu zawartym we wniosku dotyczącym projektu i w umowie o udzielenie dotacji na projekt.

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	**19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)**
Data rozpoczęcia projektu	1 czerwca tego samego roku
Czas trwania projektu	Wstępny czas trwania wszystkich akredytowanych projektów wyniesie 15 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach beneficjenci mogą wnioskować o przedłużenie ich projektu, tak aby jego łączny czas trwania wyniósł 24 miesiące. Przedłużenia będą dokonywane po 12 miesiącach realizacji, chyba że agencja narodowa postanowi inaczej.
Liczba wniosków	Akredytowane organizacje mogą złożyć wniosek tylko raz w każdej rundzie selekcyjnej.
Kwalifikujące się działania	Wszystkie rodzaje działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania”. Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Liczba uczestników, którzy mogą wziąć udział w akredytowanych projektach, nie jest ograniczona; obowiązują jednak ograniczenia określone na etapie alokacji budżetu. W ramach projektów na działania realizowane z udziałem państw trzecich niestowarzyszonymi z Programem[102] nie można przeznaczyć więcej niż 20% przyznanej dotacji. Możliwości te mają za zadanie zachęcić organizacje w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem do opracowania działań w zakresie mobilności wyjazdowej z udziałem kilku państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Oczekuje się, że takie możliwości obejmą swoim zakresem jak największy obszar geograficzny.

[102] Do limitu nie wlicza się kategorii budżetu „Wsparcie włączenia dla uczestników” i „Koszty nadzwyczajne związane z wysokimi kosztami podróży”.

Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

ALOKACJA BUDŻETU

Jakość przygotowanego przez wnioskodawcę planu Erasmus oceniono na etapie wniosku o akredytację, wobec czego na etapie alokacji budżetu nie ma miejsca żadna ocena jakościowa. Dofinansowanie zostanie przyznane w przypadku każdego kwalifikowalnego wniosku o udzielenie dotacji.

Kwota przyznanego dofinansowania będzie zależała od szeregu elementów:

- całkowitego budżetu przeznaczonego do przyznania akredytowanym wnioskodawcom;
- działań, których dotyczy wniosek (w tym szacunkowego budżetu wymaganego do ich realizacji);
- podstawowego i maksymalnego dofinansowania;
- następujących elementów alokacji: wyników jakościowych wnioskodawcy, priorytetów politycznych oraz równowagi geograficznej (jeżeli zostały zastosowane przez agencję narodową).

Budżet dostępny na projekty akredytowane i szczegółowe zasady jego alokacji zostaną opublikowane przez agencję narodową przed upływem terminu składania wniosków. Zasady alokacji budżetu muszą być zgodne z zasadami sprawiedliwości, przejrzystości i równego traktowania. Wskaźniki i mierniki stosowane przy alokacji budżetu muszą być obiektywne i weryfikowalne, a ich wartości muszą być znane wnioskodawcom przed upływem terminu składania wniosków.

Na podstawie mających zastosowanie wkładów jednostkowych i danych historycznych agencja narodowa oszacuje budżet wymagany do realizacji działań, o które wnioskuje każdy z wnioskodawców. Wnioskodawcom nie można przyznać dotacji wyższej niż obliczony szacunkowy budżet.

Jeżeli wnioskodawcy zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet wymagany do realizacji wnioskowanych przez niego działań, wówczas działania te zostaną zawarte w umowie o udzielenie dotacji na projekt jako wartości docelowe, które należy osiągnąć. Jeżeli natomiast wnioskodawcy nie zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet, wówczas wartości docelowe, które należy osiągnąć, zostaną dostosowane tak, aby były proporcjonalne do przyznanej dotacji[103].

Budżetu na kategorie kosztów „Wsparcie włączenia dla uczestników" i „Koszty nadzwyczajne" nie można oszacować w taki sam sposób jak budżet dla kategorii kosztów, w których stosuje się wkłady jednostkowe. Agencja narodowa oceni wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów oddzielnie na podstawie dostarczonego opisu i uzasadnienia. W trakcie realizacji projektu beneficjenci mogą w razie potrzeby składać kolejne wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów. Agencja narodowa będzie rozpatrywać takie dodatkowe wnioski w kolejności ich przyjmowania pod warunkiem dostępności środków.

[103] Agencja narodowa może wprowadzić ograniczone zmiany do proporcjonalnego dostosowania, aby lepiej dostosować przyznaną dotację do działań docelowych, zapewnić spójność z zatwierdzonym planem Erasmus, udzielić odpowiedniego wsparcia na rzecz działań priorytetowych, utrzymać co najmniej jednego uczestnika w każdym z rodzajów i kategorii działania wnioskowanych przez wnioskodawcę i aby przestrzegać zasad zaproszenia.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Do projektów krótkoterminowych i projektów akredytowanych w zakresie mobilności osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego zastosowanie mają następujące zasady finansowania. Projekty Erasmus+ są finansowane w oparciu o zasadę współfinansowania. Koszty jednostkowe przedstawione w poniższej tabeli obliczone zostały tak, aby pokrywały średnio 80% faktycznych kosztów.

Projekty mogą obejmować uczestników, których cała dotacja lub jej część są finansowe ze źródeł innych niż Erasmus+. W przypadku każdego indywidualnego uczestnika beneficjent może wystąpić o dofinansowanie wszystkich kwalifikowalnych kategorii budżetu lub tylko niektórych z nich (jeżeli pozostałe koszty są pokrywane w inny sposób). Środki otrzymane z programu Erasmus+ mogą być uzupełniane o środki organizacji będącej beneficjentem, inne środki finansowe UE, darowizny, wkłady uczestników, wkłady osób trzecich itp. Należy przestrzegać zasady unikania podwójnego finansowania (zob. część C). Jeżeli beneficjent zwraca się o wkłady uczestników, takie wkłady muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami standardów jakości programu Erasmus. W szczególności takie wkłady nie mogą stwarzać barier utrudniających włączenie uczestników o mniejszych szansach.

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th>Kwota</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Wsparcie organizacyjne</td><td rowspan="3">Koszty bezpośrednio związane z realizacją projektu, których nie obejmują inne kategorie kosztów.

Np.: przygotowanie (pedagogiczne, międzykulturowe i inne), opieka mentorska, monitorowanie i wsparcie uczestników podczas działań w zakresie mobilności, usługi, narzędzia i sprzęt potrzebny do realizacji projektu, wirtualne komponenty w działaniach mieszanych, uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami i upublicznianie finansowania Unii Europejskiej.

Wsparcie organizacyjne obejmuje koszty ponoszone zarówno przez organizacje wysyłające, jak i przyjmujące (z wyjątkiem przypadków dotyczących mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń). Sposób podziału otrzymanej dotacji zostanie uzgodniony między obiema organizacjami.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.</td><td>100 EUR
– Na każdego uczestnika konkursów umiejętności w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego
– Na każdego uczestnika grupowej mobilności osób uczących się
– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń
– Na każdego zaproszonego eksperta
– Na każdego przyjmowanego nauczyciela lub edukatora</td></tr>
<tr><td>350 EUR 200 EUR po przekroczeniu liczby stu uczestników tego samego rodzaju działań
– Na każdego uczestnika krótkoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego
– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie obserwacji pracy oraz wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych</td></tr>
<tr><td>500 EUR
– Na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro)
– Na uczestnika każdej formy działalności indywidualnej odbywającej się w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników. Osoby towarzyszące nie są uznawane za uczestników działań w zakresie mobilności edukacyjnej i nie są brane pod uwagę przy obliczaniu wsparcia organizacyjnego.</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td rowspan="9">Podróż</td><td rowspan="9">Dofinansowanie kosztów podróży w obie strony uczestników oraz osób towarzyszących, z miejsca zamieszkania do miejsca działania.

Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km.

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby uczestników i osób towarzyszących.

Wnioskodawca musi wskazać odległość powietrzną między miejscem zamieszkania a miejscem działania (podróż w jedną stronę)[104] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[105].</td><td colspan="2">Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td colspan="2">10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Wsparcie indywidualne</td><td rowspan="2"></td><td>Kategoria uczestników</td><td>Grupa krajów 1:</td><td>Grupa krajów 2:</td><td>Grupa krajów 3:</td></tr>
<tr><td>Kadra/pracownicy</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
</table>

[104] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[105] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

	Koszty utrzymania uczestników i osób towarzyszących[106] w czasie działania. W stosownych przypadkach koszty utrzymania są kwalifikowalne w odniesieniu do czasu podróży przed rozpoczęciem i po zakończeniu działania, przy czym w przypadku uczestników i osób towarzyszących otrzymujących dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu pokrywa się maksymalnie koszty dwóch dni podróży, a w przypadku uczestników otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu – maksymalnie sześciu dni. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników i osób towarzyszących, w zależności od czasu trwania pobytu i kraju przyjmującego[107].	Osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego	48–127 EUR	41–110 EUR	36–93 EUR
		Powyższe przedziały stanowią dozwolone przedziały stawek podstawowych za każdy dzień działania. Każda agencja narodowa określi mieszczące się w tych przedziałach dokładne stawki podstawowe w odniesieniu do zarządzanych przez nią projektów i opublikuje te informacje na swojej stronie internetowej. Stawka podstawowa jest stosowana do 14. dnia działania (uwzględniając dni podróży). Od 15. dnia stosowana stawka będzie odpowiadać 70% stawki podstawowej. Stosowane stawki będą zaokrąglane do najbliższej pełnej wartości euro.			

[106] W przypadku osób towarzyszących obowiązują stawki dla kadry. W wyjątkowych przypadkach, gdy osoba towarzysząca musi zostać za granicą dłużej niż 60 dni, dodatkowe koszty utrzymania po upływie 60. dnia będą dofinansowywane w ramach pozycji budżetowej „Wsparcie włączenia".

[107] **Grupy krajów przyjmujących dla państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem:**
Grupa krajów 1: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja.
Grupa krajów 2: Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania.
Grupa krajów 3: Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Litwa, Polska, Rumunia, Serbia, Macedonia Północna, Turcja.

Grupy krajów przyjmujących dla państw trzecich niestowarzyszonych z Programem:
Grupa krajów 1: Japonia, Izrael, Korea Południowa, Gruzja, Argentyna, Armenia, Angola, Arabia Saudyjska, Kuwejt, Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo, Szwajcaria, Bahrajn, Azerbejdżan, Sudan, Saint Kitts i Nevis, Saint Vincent i Grenadyny, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Hongkong, Liban, Wietnam, Meksyk, Tajwan, Mołdawia, Malezja, Tanzania, Kanada, Singapur, Australia, Tajlandia, Wyspy Owcze, Monako, San Marino, Watykan, Andora.
Grupa krajów 2: Indie, Kazachstan, Brazylia, DR Konga, Chile, Nigeria, Uganda, Liberia, Dżibuti, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, Uzbekistan, Turkmenistan, Republika Dominikańska, Jamajka, Libia, Syria, Kuba, Jemen, Kenia, Rwanda, Seszele, Antigua

Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji:** koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). Wsparcie włączenia można również zapewnić członkom kadry o mniejszych szansach, którzy przyjmą rolę osób towarzyszących lub uczestniczą w wizycie przygotowawczej. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Wizyty przygotowawcze	Koszty podróży i utrzymania związane z uczestnictwem w wizycie przygotowawczej.	680 EUR na uczestnika

i Barbuda, Brunei, Czarnogóra, Malawi, Barbados, Saint Lucia, Grenada, Dominika, Urugwaj, Albania, Chiny, Filipiny, Peru, Wenezuela, Panama, Ghana, Czad, Gujana, Egipt, Maroko, Kiribati, Oman, Bośnia i Hercegowina, Iran, Mozambik, Senegal, Mauritius, Katar, Jordania, Indonezja, Laos, Republika Południowej Afryki, Etiopia, Bangladesz, Ekwador, Paragwaj, Kostaryka, Wybrzeże Kości Słoniowej, Sierra Leone, Gabon, Haiti, Bahamy, Papua-Nowa Gwinea, Mikronezja, Ukraina, Kirgistan, Palestyna.

Grupa krajów 3: Nepal, Malediwy, Tadżykistan, Nikaragua, Zambia, Gwinea, Kongo, Botswana, Belize, Samoa, Wyspy Marshalla, Palau, Tuvalu, Nauru, Wyspy Cooka, Niue, Nowa Zelandia, Pakistan, Bhutan, Salwador, Surinam, Gwatemala, Honduras, Somalia, Trynidad i Tobago, Algieria, Kolumbia, Gambia, Fidżi, Wyspy Salomona, Vanuatu, Kambodża, Zimbabwe, Burundi, Mongolia, Kamerun, Timor Wschodni, Sri Lanka, Madagaskar, Mali, Togo, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Tonga, Boliwia, Benin, Lesotho, Makau, Tunezja, Irak, Burkina Faso, Gwinea Równikowa, Republika Środkowoafrykańska, Gwinea Bissau, Namibia, Komory, Erytrea, Birma, Afganistan, Niger, Mauretania, Republika Zielonego Przylądka, Kosowo*, Eswatini, Sudan Południowy.

	Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	
Opłata za udział w kursie	Koszty obejmujące opłaty wpisowe w związku z mobilnością pracowników w formie „kursów i szkoleń". **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od czasu trwania kursu.	80 EUR na uczestnika na dzień;
Wsparcie językowe	Koszty zapewnienia materiałów do nauki języków i szkoleń uczestnikom wymagającym lepszej znajomości języka, jakim będą się posługiwali podczas nauki, lub odbycia szkolenia podczas działania. Do wsparcia językowego kwalifikują się uczestnicy następujących działań: obserwacji pracy, wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych, przyjmowania szkolących się nauczycieli i edukatorów, krótkoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz długoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro). Wsparcie jest wypłacane wyłącznie wówczas, gdy uczestnik nie może otrzymać wsparcia językowego online ze względu na niedostępność odpowiedniego języka lub poziomu nauczania lub ze względu na szczególne bariery, z którymi mierzą się uczestnicy o mniejszych szansach. Ten ostatni warunek nie	150 EUR na uczestnika Ponadto: 150 EUR zwiększonego wsparcia językowego na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro)

	ma zastosowania do zwiększonego wsparcia uczestników długoterminowej mobilności edukacyjnej osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (ErasmusPro). **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Wysokie koszty podróży uczestników i osób towarzyszących, które nie mogą otrzymać wsparcia w ramach standardowej pozycji „Podróż" ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczeń lekarskich. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste. **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników.	**Koszty dotyczące zabezpieczenia finansowego:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie**: 100% kosztów kwalifikowalnych

MOBILNOŚĆ UCZNIÓW I PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE EDUKACJI SZKOLNEJ

W ramach tej akcji zapewnia się wsparcie szkołom i innym organizacjom działającym w dziedzinie edukacji szkolnej, które chcą organizować działania w zakresie mobilności edukacyjnej dla uczniów i kadry zajmującej się edukacją szkolną.

Wsparcie obejmuje szeroki zakres działań, w tym obserwację pracy i kursy doskonalenia zawodowego kadry, indywidualną i grupową mobilność dla uczniów, zaproszonych ekspertów oraz inne działania, jak wyjaśniono poniżej.

Poprzez swoje działania organizacje uczestniczące powinny aktywnie propagować **włączenie i różnorodność, zrównoważenie środowiskowe, edukację cyfrową** oraz **aktywność obywatelską i uczestnictwo**. wykorzystując w tym celu szczególne możliwości w zakresie finansowania oferowane w ramach programu, zwiększając świadomość wśród swoich uczestników, dzieląc się najlepszymi praktykami i wybierając odpowiedni plan dla swoich działań.

CELE AKCJI

Celem tej akcji jest zapewnienie osobom fizycznym możliwości uczenia się oraz wspieranie umiędzynarodowienia i rozwoju instytucjonalnego szkół i innych organizacji działających w dziedzinie edukacji szkolnej. Szczególne cele tej akcji są następujące:

Wzmocnienie europejskiego wymiaru nauczania i uczenia przez:

- promowanie wartości włączania i różnorodności, tolerancji i udziału w życiu demokratycznym
- upowszechnianie wiedzy o wspólnym europejskim dziedzictwie i różnorodności
- wspieranie rozwoju sieci zawodowych w Europie.

Poprawa jakości nauczania i uczenia się w edukacji szkolnej przez:

- wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli, członków kadry kierowniczej szkół i innych pracowników szkół
- promowanie wykorzystania nowych technologii i innowacyjnych metod nauczania
- poprawę uczenia się języków i zwiększanie różnorodności językowej w szkołach
- wspieranie wymiany i przekazywania najlepszych praktyk w dziedzinie nauczania i rozwoju szkół

Wkład w tworzenie europejskiego obszaru edukacji przez:

- budowanie zdolności szkół do angażowania się w transgraniczną wymianę i współpracę oraz do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności
- umożliwienie mobilności edukacyjnej wszystkim uczniom w ramach edukacji szkolnej
- wspieranie uznawania efektów uczenia się wśród uczniów i pracowników w okresach mobilności za granicą

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI, KTÓRE ZAPEWNIA PROGRAM ERASMUS+?

Szkoły i inne organizacje działające w dziedzinie edukacji szkolnej mogą ubiegać się o finansowanie na dwa sposoby:

- **Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności uczniów i kadry** dają organizacjom składającym wniosek możliwość organizowania różnych działań w zakresie mobilności przez okres od sześciu do osiemnastu miesięcy. Projekty krótkoterminowe są najlepszym wyborem dla organizacji, które po raz pierwszy korzystają z programu Erasmus+, lub dla tych, które chcą zorganizować tylko ograniczoną liczbę działań; lub

- **Akredytowane projekty na rzecz mobilności uczniów i kadry** są otwarte tylko dla organizacji, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w dziedzinie edukacji szkolnej. Ten specjalny instrument finansowania umożliwia akredytowanym organizacjom regularne otrzymywanie środków finansowych na działania w zakresie mobilności, które przyczyniają się do stopniowej realizacji ich planu Erasmus. Akredytacja w programie Erasmus są dostępne dla

wszystkich organizacji zainteresowanych regularnym organizowaniem działań w zakresie mobilności. Wcześniejsze doświadczenie w ramach programu nie jest wymagane przy ubieganiu się o akredytację. Aby dowiedzieć się więcej o tej możliwości, proszę zapoznać się z rozdziałem przewodnika dotyczącym akredytacji w programie Erasmus w dziedzinach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej.

Ponadto organizacje mogą przystąpić do programu bez konieczności składania wniosku przez:

- **Dołączenie do istniejącego konsorcjum na rzecz mobilności w programie Erasmus+** kierowanego przez koordynatora akredytowanego konsorcjum w swoim kraju, które przyjmuje nowych członków w swoim konsorcjum; lub

- **Przyjmowanie uczestników z innego kraju:** każda organizacja może stać się gospodarzem dla osób uczących się lub kadry pochodzących z organizacji partnerskiej za granicą. Bycie organizacją przyjmującą jest cennym doświadczeniem i dobrym sposobem na utworzenie partnerstwa oraz lepsze zapoznanie się z programem przed złożeniem swojego wniosku.

Szkoły zachęca się również do przystąpienia do eTwinning[108] – społeczności internetowej finansowanej w ramach programu Erasmus+, znajdującej się na europejskiej platformie edukacji szkolnej oraz dostępnej dla nauczycieli i pracowników szkół zweryfikowanych przez krajową organizację wsparcia eTwinning w każdym kraju. eTwinning umożliwia szkołom tworzenie wspólnych wirtualnych sali lekcyjnych i realizację projektów z innymi szkołami, a nauczycielom – prowadzenie dyskusji i wymianę informacji z kolegami i koleżankami oraz korzystanie z różnego rodzaju możliwości w zakresie rozwoju zawodowego. eTwinning to także idealne środowisko do znalezienia partnerów na potrzeby przyszłych projektów.

Ponadto szkoły i nauczyciele zachęcani są do używania narzędzia SELFIE: nieodpłatnego, wielojęzycznego, internetowego narzędzia autorefleksji stworzonego przez Komisję Europejską, aby pomóc szkołom i nauczycielom w rozwijaniu ich zdolności cyfrowych. Narzędzie to umożliwia nauczycielom dokonanie samooceny ich kompetencji cyfrowych i zaufania do środowiska cyfrowego oraz uzyskanie informacji zwrotnej dotyczącej ich mocnych stron oraz braków w wiedzy lub kompetencjach, które mogliby uzupełnić. Zespoły nauczycieli mogą również współpracować w celu wykorzystania tego narzędzia i opracowania planu szkoleń. Dostęp do narzędzia SELFIE można uzyskać online pod adresem: www.ec.europa.eu/education/schools-go-digitalhttps://education.ec.europa.eu/pl/selfie

OPRACOWANIE PROJEKTU

Organizacja składająca wniosek jest kluczowym podmiotem w projekcie w ramach akcji kluczowej 1. W procesie składania wniosków dotyczących zarówno projektów krótkoterminowych, jak i akredytacji w programie Erasmus, skupiono się na potrzebach i planach organizacji składającej wniosek (lub jej konsorcjum). Organizacja ta sporządza i składa wniosek, podpisuje umowę o udzielenie dotacji, realizuje działania w zakresie mobilności i przedstawia sprawozdania agencji narodowej. Po wejściu w życie umowy o udzielenie dotacji wnioskodawca formalnie staje się „beneficjentem" dotacji UE.

Działania w zakresie mobilności w ramach projektu mobilności mogą mieć charakter wyjazdowy lub przyjazdowy. Większość rodzajów dostępnych działań to działania w zakresie mobilności wyjazdowej. Oznacza to, że organizacja składająca wniosek (beneficjent) będzie działać jako organizacja wysyłająca: dokona wyboru uczestników i wyśle ich do organizacji przyjmującej za granicą. Zdecydowanie zachęca się do korzystania z tych możliwości w celu zorganizowania dwukierunkowej wymiany lub wspólnych działań z jedną lub kilkoma szkołami partnerskimi. W takim przypadku każda z biorących udział szkół powinna ubiegać się o finansowanie z programu Erasmus+ lub dołączyć do istniejącego konsorcjum.

Ponadto istnieją specjalne rodzaje działań przyjazdowych, w ramach których organizacje składające wniosek mogą zapraszać do swojej organizacji ekspertów lub szkolących się nauczycieli. Celem działań w zakresie przyjmowania nie jest stworzenie dwukierunkowej wymiany, ale raczej sprowadzenie osób, które mogą pomóc w rozwoju i umiędzynarodowieniu organizacji składającej wniosek.

[108] Europejska platforma edukacji szkolnej – eTwinning: www.school-education.ec.europa.eu/en/etwinning

Realizacja wszystkich działań wspieranych w ramach tej akcji musi spełniać standardy jakości programu Erasmus. Standardy jakości programu Erasmus obejmują konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. Pełen tekst standardów jakości programu Erasmus dostępny jest pod poniższym adresem na stronie internetowej Europa: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Nauka języków obcych jest ważnym elementem każdego projektu mobilności: organizacje będące beneficjentami powinny zapewniać swoim uczestnikom wsparcie w zakresie nauki języków obcych przed rozpoczęciem działań w zakresie mobilności i w ich trakcie. W tym celu w ramach programu Erasmus+ finansuje się platformę wsparcia językowego online, z której mogą nieodpłatnie korzystać wszyscy uczestnicy programu Erasmus+.

Jak znaleźć partnerów do działań w zakresie mobilności?

W ramach programu Erasmus+ zapewnia się szereg narzędzi i okazji do znalezienia partnerów do działań w zakresie mobilności:

- **Europejska Platforma Edukacji Szkolnej (ESEP)** oferuje internetowe narzędzie wyszukiwania partnerów. Na tej platformie można zarejestrować swoją organizację w celu zamieszczania ogłoszeń o poszukiwaniu partnerów oraz przeszukiwania ogłoszeń zamieszczanych przez inne organizacje: https://school-education.ec.europa.eu/en/networking/partner-finding

- **Działania z zakresu szkoleń i współpracy** są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy można znaleźć na stronach internetowych odpowiednich agencji narodowych i na stronie centrum zasobów SALTO – Szkolenia i współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia: www.salto-et.net

- **Platforma Rezultatów Programu Erasmus+** umożliwia wyszukiwanie wszystkich akredytowanych organizacji i zatwierdzonych projektów: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Wymiary horyzontalne

We wszystkich projektach mobilności powinny być uwzględnione następujące wymiary wspólne dla całego programu Erasmus+:

WŁĄCZENIE I RÓŻNORODNOŚĆ

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą oferować uczestnikom ze wszystkich środowisk możliwości w zakresie mobilności w sposób, który sprzyja włączeniu społecznemu i jest sprawiedliwy. Przy wyborze osób, które wezmą udział w działaniach w ramach projektu, należy wziąć pod uwagę kluczowe czynniki, takie jak motywacja, osiągnięcia, a także potrzeby uczestników w zakresie rozwoju osobistego i edukacji. Podobnie w przypadku wyboru uczestników spośród kadry należy dopilnować, aby korzyści z ich doskonalenia zawodowego były dostępne dla wszystkich osób uczących się w organizacji.

Przez cały okres przygotowywania i realizacji działań w zakresie mobilności oraz powiązanych działań następczych organizacje wysyłające i przyjmujące powinny angażować uczestników w podejmowanie kluczowych decyzji w celu zapewnienia maksymalnych korzyści i oddziaływania dla każdego z uczestników.

Beneficjenci i inne organizacje uczestniczące zapewniające kształcenie i szkolenie zachęca się do aktywnego tworzenia i ułatwiania tworzenia możliwości w zakresie mobilności, na przykład przez tworzenie w swoim kalendarzu akademickim okien mobilności i określanie standardowych etapów reintegracji dla powracających uczestników.

ZRÓWNOWAŻONE ŚRODOWISKOWO I ODPOWIEDZIALNE PRAKTYKI

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą propagować wśród swoich uczestników zachowania zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Zasady te powinny znaleźć odzwierciedlenie w przygotowaniu i realizacji wszystkich działań w ramach programu, w szczególności przez wykorzystanie specjalnego wsparcia finansowego dostępnego w ramach programu w celu propagowania zrównoważonych sposobów podróżowania. Organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem powinny włączyć te zasady do swojej codziennej pracy i aktywnie promować zmianę mentalności i zachowań wśród osób uczących się i kadry.

TRANSFORMACJA CYFROWA W KSZTAŁCENIU I SZKOLENIU

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus w ramach programu wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości ich uczenia się i nauczania. Ponadto uczestnicy mogą korzystać ze staży „Cyfrowe możliwości": działań w zakresie mobilności, dzięki którym mogą zdobyć umiejętności cyfrowe i rozwinąć zdolności jako kadra w zakresie szkolenia, nauczania i wykonywania innych zadań przy pomocy narzędzi cyfrowych. Takie działania można organizować w każdym z dostępnych formatów mobilności.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU DEMOKRATYCZNYM

Celem programu jest pomoc uczestnikom w odkrywaniu korzyści płynących z aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym. Objęte wsparciem działania w zakresie mobilności powinny poprawić umiejętności związane z uczestnictwem w różnych sferach społeczeństwa obywatelskiego, a także rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. W miarę możliwości projekty powinny umożliwiać uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz społeczną i obywatelską aktywność przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

DZIAŁANIA

W tej sekcji przedstawiono rodzaje działań, które mogą być wspierane ze środków programu Erasmus+, zarówno w ramach projektów krótkoterminowych, jak i akredytowanych.

Wszystkie działania w zakresie mobilności edukacyjnej muszą być:

- **edukacyjne –** umożliwiającymi uczestnikom doskonalenie lub nabywanie wiedzy, umiejętności, kompetencji lub postaw;
- **transnarodowe –** obejmujące interakcję między ludźmi z różnych krajów w celu wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się;
- **ustrukturyzowane –** ze zrozumiałą metodyką, programem uczenia się i planowanych efektami uczenia się;
- **strategiczne –** przyczyniające się do osiągnięcia szerszego zestawu celów projektu lub akredytacji.

Wszystkie działania w zakresie mobilności osób uczących się i pracowników muszą być prowadzone w organizacji za granicą, przy czym wiodącą rolę odgrywają pracownicy organizacji przyjmujących. Jednostki zależne organizacji wysyłającej lub inne

podmioty powiązane z organizacją wysyłającą nie mogą działać jako organizacje przyjmujące, jeżeli nie spełniają wymogu dotyczącego działań transnarodowych.

W przypadku każdego działania można zapewnić dodatkowe wsparcie finansowe dla osób towarzyszących osobom o mniejszych szansach, małoletnich lub młodych dorosłych, którzy wymagają nadzoru. Osoby towarzyszące mogą być wspierane przez cały okres trwania działania lub jego część.

MOBILNOŚĆ KADRY

Kwalifikujące się działania	▪ Obserwacja pracy (trwająca od 2 do 60 dni) ▪ Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe (trwające od 2 do 365 dni) ▪ Kursy i szkolenia (trwające od 2 do 10 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności pracowników można łączyć z wirtualnymi działaniami edukacyjnymi. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Obserwacja pracy:** uczestnicy mogą spędzić pewien okres w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby nauczyć się nowych praktyk i zgromadzić nowe pomysły poprzez obserwację i interakcję. Obserwacja pracy wymaga jasnej identyfikacji głównego mentora w organizacji przyjmującej – osoby obserwowanej przez uczestnika. Tego samego mentora może jednocześnie obserwować nie więcej niż dwóch uczestników. **Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe**: uczestnicy mogą spędzić pewien okres, nauczając lub prowadząc szkolenia dla osób uczących się w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby uczyć się przez wykonywanie zadań i wymianę doświadczeń z osobami na równoważnych stanowiskach. **Kursy i szkolenia**: uczestnicy mogą skorzystać z ustrukturyzowanego kursu lub podobnego rodzaju szkolenia prowadzonego przez wykwalifikowanych specjalistów, opartego na wcześniej określonym programie i efektach uczenia się. Całkowita kwota dotacji[109] na „Kursy i szkolenia" będzie ograniczona do maksymalnie 50% dotacji przyznanej na projekt. W drodze wyjątku, w przypadku projektów o łącznej dotacji do 40 000 EUR tę maksymalną kwotę ustala się na 20 000 EUR. W celu wspólnego uczestnictwa w tym samym kursie dofinansowanie mogą otrzymać maksymalnie trzy osoby z tej samej organizacji wysyłającej i maksymalnie dziesięć osób z tego samego konsorcjum realizującego projekty mobilności. Każda osoba może uczestniczyć tylko w jednym kursie w ramach danego projektu. Szkolenie musi obejmować wyraźny komponent transnarodowy polegający na przykład na wspieraniu interakcji w zakresie uczenia się między uczestnikami z różnych krajów lub na włączeniu innych elementów transnarodowego przenoszenia praktyk – na przykład kadra zapewniająca edukację szkolną z kraju przyjmującego może w dużym stopniu angażować się w interakcje z kolegami i koleżankami z zagranicy i przedstawiać im stosowane praktyki.

[109] Do limitu nie wlicza się pozycji budżetu „Wsparcie włączenia dla uczestników".

	Treść kursów i szkoleń musi być odpowiednia z punktu widzenia umiejętności zawodowych uczestniczącej kadry oraz celów projektu lub akredytacji. Na przykład wspierane działania mogą obejmować kursy i szkolenia organizowane przez instytucje publiczne lub organizacje wolontariackie, działania organizowane w ramach wymiany praktyk między organizacjami w różnych krajach, a także kursy i szkolenia dostępne na rynku. Wsparcie nie obejmuje całkowicie biernych działań, takich jak słuchanie wykładów, wystąpień lub organizowanych na masową skalę konferencji. Finansowanie konferencji i wydarzeń o podobnym tytule można rozważyć tylko wtedy, gdy uczestnicy spędzają większość czasu na ustrukturyzowanych szkoleniach, warsztatach, ćwiczeniach praktycznych, wymianie praktyk z kolegami i koleżankami lub innych formach aktywnego uczenia się. Wnioskodawcy powinni być świadomi, że wszyscy organizatorzy kursów są całkowicie niezależni od programu Erasmus+ oraz że działają w charakterze dostawców usług na wolnym rynku. Za wybór kursów i szkoleń odpowiada zatem organizacja będąca beneficjentem. Następujące standardy jakości są dostępne dla wnioskodawców w ich wyborze: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Uprawnieni uczestnicy	Uprawnieni uczestnicy to nauczyciele, członkowie kadry kierowniczej szkoły oraz wszyscy inni eksperci i pracownicy sektora edukacji szkolnej, którzy nie są nauczycielami. Uprawnieni pracownicy, którzy nie są nauczycielami, to kadra pracująca w edukacji szkolnej – w szkołach (np. asystenci nauczycieli, doradcy pedagogiczni, psychologowie, koordynatorzy Erasmus+ itp.) albo w innych organizacjach zajmujących się edukacją szkolną (np. wizytatorzy szkolni, doradcy, koordynatorzy Erasmus+, koordynatorzy polityki odpowiedzialni za edukację szkolną itp.). Uczestnicy muszą być zatrudnieni w organizacji wysyłającej lub muszą regularnie współpracować z organizacją wysyłającą, aby pomóc w prowadzeniu jej głównej działalności (np. jako zewnętrzne osoby prowadzące szkolenia w miejscu pracy, eksperci, wolontariusze, członkowie zarządu, wizytatorzy itp.). We wszystkich przypadkach zadania, które łączą uczestnika z organizacją wysyłającą, trzeba udokumentować w sposób umożliwiający agencji narodowej zweryfikowanie tego powiązania (np. przedstawiając umowę o pracę lub umowę o wolontariacie, opis zadań lub podobny dokument). Agencje narodowe ustanawiają przejrzyste i spójne praktyki w zakresie tego, co stanowi dopuszczalne stosunki pracy i dokumenty potwierdzające w kontekście ich kraju. Pracownicy wykonujący pracę zdalnie z zagranicy nie mogą uczestniczyć w działaniach w kraju, z którego pracują.
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[110].

[110] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Przed rozpoczęciem działania organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. W przypadku kursów i szkoleń zamiast porozumienia o programie zajęć można stosować program kursu. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i przechowywał ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji.

MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ

Kwalifikujące się działania	▪ Grupowa mobilność uczniów (trwająca od 2 do 30 dni, co najmniej dwóch uczniów w grupie) ▪ Krótkoterminowa mobilność edukacyjna uczniów (trwająca od 10 do 29 dni) ▪ Długoterminowa mobilność edukacyjna uczniów (trwająca od 30 do 365 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności uczniów można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Grupowa mobilność uczniów:** grupa uczniów ze szkoły wysyłającej może spędzić czas na nauce za granicą razem ze swoimi rówieśnikami z innego kraju. Szkoła wysyłająca musi zaprojektować i realizować działania edukacyjne we współpracy ze szkołą partnerską w kraju przyjmującym[111]. Nauczyciele lub inne upoważnione osoby ze szkoły wysyłającej muszą towarzyszyć uczniom przez cały okres trwania działania i kierować ich procesem uczenia się. W razie potrzeby inne osoby dorosłe mogą również pełnić rolę osób towarzyszących, aby wspierać nauczycieli towarzyszących[112]. **Krótkoterminowa mobilność edukacyjna uczniów**: uczniowie mogą spędzić pewien okres za granicą, aby studiować w szkole partnerskiej lub odbyć staż w innej odpowiedniej organizacji za granicą. Dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. W uzasadnionych przypadkach dla osób o mniejszych szansach można zorganizować mobilność z minimalnym okresem trwania wynoszącym 2 dni.

[111] Programy działań grupowych składające się całkowicie lub głównie z działań komercyjnie dostępnych, takie jak kursy w szkole językowej lub inne gotowe działania komercyjne, nie są kwalifikowalne. Jeżeli jest to istotne z punktu widzenia programu uczenia się w ramach danego działania, uczniowie mogą przeznaczyć mniejszą część okresu mobilności na wspólne podróże do miejsc o wartości przyrodniczej lub kulturowej, przedsiębiorstw lub instytucji publicznych, na międzynarodowe konkursy lub na podobne działania edukacyjne, takie treści muszą jednak zawsze stanowić część programu wzajemnego uczenia się opracowanego przez dwie szkoły.

[112] We wszystkich przypadkach szkoły wysyłające i przyjmujące pozostają odpowiedzialne za zapewnienie pełnego poszanowania obowiązujących zasad i przepisów prawa w krajach wysyłających i przyjmujących.

	Długoterminowa mobilność edukacyjna uczniów: uczniowie mogą spędzić pewien okres za granicą, aby studiować w szkole partnerskiej lub odbyć staż w innej odpowiedniej organizacji za granicą. Dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. Wszyscy uczestnicy otrzymają obowiązkowe szkolenie przed wyjazdem, a zwiększone wsparcie finansowe zostanie udostępnione na wsparcie organizacyjne i językowe. Należy pamiętać, że różnica między formami działalności grupowej i indywidualnej nie wynika z ustaleń dotyczących podróży i zakwaterowania, ale z wymagań dotyczących zbiorowych lub indywidualnych programów uczenia się, jak opisano poniżej w części „Dokumentowanie efektów uczenia się". W przypadku działań grupowych i indywidualnych zapewniany jest zatem różny poziom wsparcia organizacyjnego, zgodnie z zasadami finansowania przedstawionymi na końcu tego rozdziału.
Uprawnieni uczestnicy	Uczniowie uczestniczący w programie muszą brać udział w programie kształcenia w szkole wysyłającej[113]. Możliwe jest również uczestnictwo uczniów uczących się poza strukturami instytucjonalnymi w krajach, w których istnieje taka praktyka[114].
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[115]. Grupowa mobilność uczniów musi odbywać się w szkole przyjmującej. Działania mogą wyjątkowo odbywać się innym miejscu w kraju szkoły przyjmującej, jeśli jest to uzasadnione w kontekście treści i jakości danego działania. W tym przypadku koszty podróży uczestników ze szkoły przyjmującej do miejsca spotkania nie będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności. Nie można zatem wnioskować o dodatkowe środki na ten cel. Ponadto grupowa mobilność uczniów może odbywać się w siedzibie instytucji Unii Europejskiej, jeśli działanie organizowane jest w instytucji Unii lub we współpracy z nią[116]. Niezależnie od miejsca konieczne jest, aby w działalność zaangażowani byli uczniowie z co najmniej dwóch państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.

[113] Definicja kwalifikujących się programów kształcenia w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostanie określona przez właściwą władzę krajową i opublikowana na stronie internetowej właściwej agencji narodowej.

[114] Legalność i warunki nauki szkolnej poza strukturami instytucjonalnymi są uregulowane w przepisach krajowych poszczególnych krajów. W krajach, w których istnieje taka możliwość, właściwa władza krajowa decyduje, które szkoły mogą pełnić funkcję szkół wysyłających dla uczniów uczących się w ten sposób.

[115] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

[116] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Działania w siedzibach UE będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności, jeżeli uczestniczą w nich razem uczestnicy z co najmniej dwóch krajów. W tym przypadku o finansowanie (jak określono w sekcji „Jakie są zasady finansowania?") można się ubiegać dla wszystkich uczestników, niezależnie od ich kraju pochodzenia. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Działania w zakresie mobilności indywidualnej: przed rozpoczęciem działania organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i zachował ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji. Działania w zakresie mobilności grupowej: program uczenia się należy opracować dla całej grupy (indywidualne porozumienia o programie zajęć nie są wymagane). Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować program uczenia się i wykaz uczestników (w tym osób towarzyszących) jako dowód ukończenia działania.

INNE WSPIERANE DZIAŁANIA

Kwalifikujące się działania	▪ Zaproszeni eksperci (od 2 do 60 dni) ▪ Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów (od 10 do 365 dni) Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Zaproszeni eksperci:** szkoły mogą zaprosić osoby prowadzące szkolenia, nauczycieli, ekspertów w dziedzinie polityki lub innych wykwalifikowanych specjalistów z zagranicy, którzy mogą przyczynić się do poprawy nauczania i uczenia się w szkole przyjmującej. Zaproszeni eksperci mogą na przykład prowadzić szkolenia dla kadry szkolnej, prezentować nowe metody nauczania lub pomagać w przekazywaniu dobrych praktyk w zakresie organizacji i zarządzania. **Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów:** organizacje składające wnioski mogą przyjmować szkolących się nauczycieli, którzy chcą odbyć staż za granicą.
Uprawnieni uczestnicy	**Zaproszonymi ekspertami** mogą być dowolne osoby z innego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, które mogą zapewnić wiedzę specjalistyczną i szkolenie istotne z punktu widzenia potrzeb i celów organizacji, która je zaprasza. **Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów** jest dostępne dla uczestników, którzy biorą udział w programie kształcenia nauczycieli (lub podobnego rodzaju programie edukacyjnym dla osób prowadzących szkolenia lub edukatorów) lub którzy niedawno ukończyli go[117] w innym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Można zapewnić wsparcie finansowe ich uczestnictwa, jeżeli instytucja wysyłająca nie udzieliła dotacji na ten sam cel.

[117] Niedawni absolwenci są uprawnieni do uczestnictwa w programie do 12 miesięcy po ukończeniu studiów. W przypadku gdy uczestnicy pełnili obowiązkową służbę cywilną lub wojskową po ukończeniu studiów, okres uprawnienia do uczestnictwa zostanie przedłużony o czas trwania tej służby.

Kwalifikujące się miejsca	Miejscem przyjmowania zaproszonych ekspertów i szkolących się nauczycieli jest zawsze organizacja będąca beneficjentem (w tym członkowie konsorcjum).
Dokumentowanie efektów uczenia się	W przypadku zaproszonych ekspertów program uczenia się, który dany ekspert zrealizuje, musi zostać uzgodniony z organizacją będącą beneficjentem przed rozpoczęciem działania. Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować zrealizowany program uczenia się jako dowód ukończenia działania. W przypadku przyjmowanych nauczycieli i edukatorów szkolących się zastosowanie mają wymogi opisane w odniesieniu do działań w zakresie mobilności indywidualnej osób uczących się.

WIZYTY PRZYGOTOWAWCZE

Czym jest wizyta przygotowawcza?	Wizyta przygotowawcza to wizyta pracowników organizacji wysyłającej w przyszłej organizacji przyjmującej w celu lepszego przygotowania działań w zakresie mobilności osób uczących się lub pracowników.
Kiedy można zorganizować wizytę przygotowawczą?	Każda wizyta przygotowawcza musi mieć jasne uzasadnienie i musi służyć poprawie włączenia społecznego, zakresu i jakości działań w zakresie mobilności. Na przykład wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w celu lepszego przygotowania działań na rzecz mobilności osób o mniejszych szansach, rozpoczęcia współpracy z nową organizacją partnerską lub przygotowania bardziej długoterminowych działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w ramach przygotowania do każdego rodzaju mobilności osób uczących się lub mobilności pracowników z wyłączeniem kursów i szkoleń.
Kto może uczestniczyć w wizycie przygotowawczej?	W wizytach przygotowawczych mogą uczestniczyć wszystkie osoby uprawnione w przypadku działań w zakresie mobilności kadry i zaangażowane w organizację projektu. W wyjątkowych przypadkach osoby uczące się, które wezmą udział w długoterminowych działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej, oraz osoby o mniejszych szansach w każdym rodzaju działania, mogą wziąć udział w wizytach przygotowawczych do działań, w których będą uczestniczyć. W wizycie przygotowawczej mogą wziąć udział maksymalnie trzy osoby.
Gdzie mogą odbywać się wizyty przygotowawcze?	Wizyty przygotowawcze odbywają się w siedzibie przyszłej organizacji przyjmującej lub w innym miejscu, w którym planowane są działania w zakresie mobilności. Zasady mające zastosowanie do miejsc realizacji działań w zakresie mobilności pracowników i osób uczących się mają również zastosowanie do wizyt przygotowawczych związanych z tymi działaniami. Można zorganizować tylko jedną wizytę przygotowawczą na każdą organizację przyjmującą.

KRÓTKOTERMINOWE PROJEKTY NA RZECZ MOBILNOŚCI UCZNIÓW I KADRY W EDUKACJI SZKOLNEJ

Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności uczniów i kadry to prosty sposób na osiągnięcie korzyści z programu Erasmus+. Ich celem jest umożliwienie organizacjom łatwego zorganizowania kilku działań i zdobycia doświadczenia w ramach programu.

Dla uproszczenia projekty krótkoterminowe wiążą się z ograniczeniem w zakresie liczby uczestników i czasu trwania projektu. Format ten jest otwarty tylko dla indywidualnych organizacji, a nie dla koordynatorów konsorcjum. Akredytowane organizacje nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych, ponieważ mają już stały dostęp do finansowania w ramach programu Erasmus+.

Wniosek dotyczący projektów krótkoterminowych zawiera wykaz i opis działań, które organizacja składająca wniosek planuje zorganizować.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Następujące organizacje są uprawnione[118] do złożenia wniosku: (1) Szkoły zapewniające kształcenie ogólne na poziomie edukacji przedszkolnej, szkolnej lub na poziomie szkoły średniej, w tym organizacje zapewniające wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem[119] (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje pełniące rolę w dziedzinie edukacji szkolnej Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie edukacji szkolnej, nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych.
Kraje uprawnione	Organizacje składające wnioski muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.

[118] Definicja uprawnionych organizacji w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostanie określona przez właściwą władzę krajową i opublikowana na stronie internetowej właściwej agencji narodowej wraz z odpowiednimi przykładami.

[119] Może okazać się, że szkoły ustanowione w jednym z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem, które mają specjalny status i które są nadzorowane przez władze krajowe innego kraju, będą musiały złożyć wnioski do agencji narodowej w kraju sprawującym nadzór. Aby uzyskać dokładne informacje w każdym przypadku, należy skontaktować się z agencją narodową w państwie przyjmującym lub w państwie właściwej władzy krajowej. Ze względu na wymóg, aby wszystkie działania w zakresie mobilności miały charakter transnarodowy, szkoły, które przedkładają wniosek agencji narodowej spoza kraju, w którym są zlokalizowane, nie mogą organizować działań w zakresie mobilności przyjazdowej lub wyjazdowej z innymi organizacjami zlokalizowanymi w kraju agencji narodowej, która otrzymała wniosek, ani ze szkołami, które mają podobny specjalny status i przedkładają wniosek do tej samej agencji narodowej, nawet jeżeli organizacje te są zlokalizowane w innym kraju niż wnioskodawca.

Termin składania wniosków	Runda 1 (dla wszystkich agencji narodowych): **19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)** Runda 2: agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie drugiego terminu (runda 2). W takim przypadku agencje narodowe poinformują o tym wnioskodawców za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku rundy 2 wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do **1 października do godziny 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli).**
Daty rozpoczęcia projektu	Można wybrać następujące daty rozpoczęcia projektu: ▪ Runda 1: między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku ▪ Runda 2 (jeżeli zostanie otwarta): między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Czas trwania projektu	Od 6 do 18 miesięcy
Liczba wniosków	W każdej rundzie selekcyjnej organizacja może złożyć wniosek dotyczący tylko jednego krótkoterminowego projektu w dziedzinie edukacji szkolnej. Organizacje, które otrzymają dotację na projekt krótkoterminowy w ramach pierwszej rundy składania wniosków, nie mogą składać wniosków w ramach drugiej rundy tego samego zaproszenia do składania wniosków. W okresie pięciu kolejnych lat zaproszeń do składania wniosków organizacje mogą otrzymać maksymalnie trzy dotacje na krótkoterminowe projekty w dziedzinie edukacji szkolnej. Dotacje otrzymane w latach 2014–2020 nie wliczają się do tego limitu.
Kwalifikujące się działania	Wszystkie rodzaje działań na rzecz edukacji szkolnej Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania”. Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Wniosek dotyczący projektu krótkoterminowego może obejmować maksymalnie 30 uczestników działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze i udział osób towarzyszących nie będą wliczane do tego limitu.

Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

KRYTERIA KWALIFIKACJI, KRYTERIA WYKLUCZENIA I ZASADY DOTYCZĄCE ORYGINALNEJ TREŚCI I AUTORSTWA

Wnioskodawcy muszą mieć wystarczające zdolności operacyjne i finansowe, aby zrealizować proponowany projekt.

Wnioskodawcy muszą złożyć podpisane oświadczenie potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w kryteriach wykluczenia wymienionych w **części C przewodnika**. Ponadto, podpisując oświadczenie, wnioskodawcy zaświadczą, że przedłożony wniosek zawiera oryginalne treści ich autorstwa oraz że za sporządzenie wniosku nie zapłacono żadnym innym organizacjom ani osobom zewnętrznym.

Aby uzyskać więcej informacji na temat kryteriów kwalifikacji, kryteriów wykluczenia i zasad dotyczących oryginalnej treści i autorstwa, należy zapoznać się z **częścią C przewodnika**.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów wyboru i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji

Istotność (maksymalna liczba punktów: 20 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ profil, doświadczenie, działalność i grupa docelowa osób uczących się wnioskodawcy są adekwatne do dziedziny edukacji szkolnej ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów działania ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia następujących konkretnych priorytetów: – wspieranie nowych osób po raz pierwszy uczestniczących w akcji oraz mniej doświadczonych organizacji – wspieranie uczestników w zakresie długoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów – wspieranie osób o mniejszych szansach
Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 50 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ cele proponowane w ramach projektu odnoszą się do potrzeb organizacji składającej wniosek, jej pracowników i osób uczących się w jasny i konkretny sposób ▪ proponowane działania są odpowiednie do osiągnięcia celów projektu ▪ aspekty operacyjne i logistyczne projektu (takie jak proponowane miejsca jego realizacji) są odpowiednie i racjonalne pod względem kosztów ▪ projekt uwzględnia zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne praktyki ▪ w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi (szczególnie narzędzia eTwinning) i metod uczenia się, w celu uzupełnienia działań w zakresie mobilności fizycznej oraz poprawy współpracy z przyjmującymi organizacjami partnerskimi.
Jakość działań następczych (maksymalna liczba punktów: 30 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ wnioskodawca wyraźnie zdefiniował zadania i obowiązki związane z realizacją działań zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i logiczne kroki w celu uwzględnienia wyników działań w zakresie mobilności w ramach regularnej pracy organizacji ▪ wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny efektów projektu ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji składającej wniosek, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

AKREDYTOWANE PROJEKTY NA RZECZ MOBILNOŚCI UCZNIÓW I KADRY W EDUKACJI SZKOLNEJ

Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie edukacji szkolnej, mogą składać wnioski o finansowanie w ramach specjalnego instrumentu finansowania otwartego tylko dla nich. Wnioski opierają się na wcześniej zatwierdzonym planie Erasmus, więc szczegółowy wykaz i opis planowanych działań nie jest wymagany. Zamiast tego we wnioskach należy przedstawić szacunkowy budżet potrzebny na kolejny zestaw działań.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą posiadać ważną akredytację w programie Erasmus w zakresie edukacji szkolnej w dniu rozpoczęcia projektu.

Konsorcjum realizujące projekty mobilności	Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus dla koordynatorów konsorcjum, muszą złożyć wniosek w formacie konsorcjum realizującego projekty mobilności. Razem z wnioskiem należy dostarczyć listę członków konsorcjum w ramach projektu mobilności, która oprócz koordynatora musi zawierać co najmniej jedną organizację członkowską. Członkiem konsorcjum realizującego projekty mobilności może zostać każda organizacja spełniająca kryteria kwalifikowalności stosowane do akredytacji w programie Erasmus w tej samej dziedzinie[120]. Wszystkie organizacje, których udział planuje się w konsorcjum, muszą pochodzić z tego samego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, co koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności[121]. Relacja między koordynatorem konsorcjum a członkami konsorcjum musi opierać się na zasadzie współpracy i nienastawienia na zysk. Członkowie konsorcjum nie muszą posiadać akredytacji w programie Erasmus. Organizacje uczestniczące w konsorcjum realizującym projekty mobilności mogą wnioskować o finansowanie maksymalnie dwóch wniosków w ramach akcji kluczowej 1 w dziedzinie edukacji szkolnej w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków. Dlatego też organizacje z obszaru edukacji szkolnej, które wnioskują o dotację na projekt krótkoterminowy lub projekt akredytowany, mogą dodatkowo uczestniczyć tylko w jednym wniosku konsorcjum realizującego projekty mobilności jako organizacje członkowskie. Inne organizacje mogą uczestniczyć w nie więcej niż dwóch wnioskach konsorcjów na rzecz mobilności.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	**19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)**
Data rozpoczęcia projektu	1 czerwca tego samego roku

[120] Do celów zawierania umów członkami konsorcjum mogą być współbeneficjenci, podmioty stowarzyszone lub strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe. Wsparcia na rzecz osób trzecich do maksymalnej kwoty 60 000 EUR na każdą organizację przyjmującą można udzielać pod warunkiem spełnienia przez nią wymogów określonych w standardach jakości programu Erasmus, dotyczących kwalifikujących się działań i uprawnionych uczestników w przypadku tej akcji. Członkowie konsorcjum, którzy zgodnie z prawem należą do tego samego podmiotu, co koordynator konsorcjum, mogą korzystać z danej dotacji na projekt i nie będą uznawani za współbeneficjentów, podmioty stowarzyszone ani osoby trzecie do celów prawnych. Decyzję w sprawie struktury umownej każdego projektu konsorcjum realizującego projekty mobilności podejmie agencja narodowa na podstawie statusu i formalnych powiązań koordynatora konsorcjum i członków konsorcjum w krajowych ramach prawnych. W każdym przypadku uczestniczący członkowie konsorcjum muszą być wymienieni w opisie projektu zawartym we wniosku dotyczącym projektu i w umowie o udzielenie dotacji na projekt.

[121] Szkoły o specjalnym statusie, nadzorowane przez władze krajowe innego kraju (np. lycée français lub szkoły niemieckie) mogą brać udział w konsorcjach realizujących projekty mobilności, prowadzonych przez organizacje akredytowane przez agencję narodową w kraju nadzorującym szkołę. Nie mogą one jednak brać jednocześnie udziału w projektach zarządzanych przez agencje narodowe w dwóch różnych krajach. Konsorcjum realizujące projekty mobilności, które obejmuje szkoły o wyżej wymienionym specjalnym statusie, nie może organizować działań w zakresie mobilności między różnymi organizacjami należącymi do konsorcjum ani działań w zakresie mobilności osób uczących się lub kadry, jeżeli krajem docelowym jest kraj nadzorującej agencji narodowej.

Czas trwania projektu	Wstępny czas trwania wszystkich akredytowanych projektów wyniesie 15 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach beneficjenci mogą wnioskować o przedłużenie ich projektu, tak aby jego łączny czas trwania wyniósł 24 miesiące. Przedłużenia będą dokonywane po 12 miesiącach realizacji, chyba że agencja narodowa postanowi inaczej.
Liczba wniosków	Akredytowane organizacje mogą złożyć wniosek tylko raz w każdej rundzie selekcyjnej.
Kwalifikujące się działania	Wszystkie rodzaje działań na rzecz edukacji szkolnej Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania". Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Liczba uczestników, którzy mogą wziąć udział w akredytowanych projektach, nie jest ograniczona; obowiązują jednak ograniczenia określone na etapie alokacji budżetu.
Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

ALOKACJA BUDŻETU

Jakość przygotowanego przez wnioskodawcę planu Erasmus oceniono na etapie wniosku o akredytację, wobec czego na etapie alokacji budżetu nie będzie miała miejsca żadna ocena jakościowa. Dofinansowanie zostanie przyznane w przypadku każdego kwalifikowalnego wniosku o udzielenie dotacji.

Kwota przyznanego dofinansowania będzie zależała od szeregu elementów:

- całkowitego budżetu przeznaczonego do przyznania akredytowanym wnioskodawcom;
- działań, których dotyczy wniosek (w tym szacunkowego budżetu wymaganego do ich realizacji);
- podstawowego i maksymalnego dofinansowania;
- następujących elementów alokacji: wyników jakościowych wnioskodawcy, priorytetów politycznych oraz równowagi geograficznej (jeżeli zostały zastosowane przez agencję narodową).

Budżet dostępny na projekty akredytowane i szczegółowe zasady jego alokacji zostaną opublikowane przez agencję narodową przed upływem terminu składania wniosków. Zasady alokacji budżetu muszą być zgodne z zasadami sprawiedliwości, przejrzystości i równego traktowania. Wskaźniki i mierniki stosowane przy alokacji budżetu muszą być obiektywne, weryfikowalne, a ich wartości muszą być znane wnioskodawcom przed upływem terminu składania wniosków.

Na podstawie mających zastosowanie wkładów jednostkowych i danych historycznych agencja narodowa oszacuje budżet wymagany do realizacji działań, o które wnioskuje każdy z wnioskodawców. Wnioskodawcom nie można przyznać dotacji wyższej niż obliczony szacunkowy budżet.

Jeżeli wnioskodawcy zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet wymagany do realizacji wnioskowanych przez niego działań, wówczas działania te zostaną zawarte w umowie o udzielenie dotacji na projekt jako wartości docelowe, które należy osiągnąć. Jeżeli natomiast wnioskodawcy nie zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet, wówczas wartości docelowe, które należy osiągnąć, zostaną dostosowane tak, aby były proporcjonalne do przyznanej dotacji[122].

Budżetu na kategorie kosztów „Wsparcie włączenia dla uczestników" i „Koszty nadzwyczajne" nie można oszacować w taki sam sposób jak budżet dla kategorii kosztów, w których stosuje się wkłady jednostkowe. Agencja narodowa oceni wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów oddzielnie na podstawie dostarczonego opisu i uzasadnienia. W trakcie realizacji projektu beneficjenci mogą w razie potrzeby składać kolejne wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów. Agencja narodowa będzie rozpatrywać takie dodatkowe wnioski w kolejności ich przyjmowania pod warunkiem dostępności środków.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Do projektów krótkoterminowych i projektów akredytowanych w zakresie mobilności uczniów i kadry w ramach edukacji szkolnej zastosowanie mają następujące zasady finansowania. Projekty Erasmus+ są finansowane w oparciu o zasadę współfinansowania. Koszty jednostkowe przedstawione w poniższej tabeli obliczone zostały tak, aby pokrywały średnio 80% faktycznych kosztów. Projekty mogą obejmować uczestników, których cała dotacja lub jej część są finansowe ze źródeł innych niż Erasmus+. W przypadku każdego indywidualnego uczestnika beneficjent może wystąpić o dofinansowanie wszystkich kwalifikowalnych kategorii budżetu lub tylko niektórych z nich (jeżeli pozostałe koszty są pokrywane w inny sposób). Środki otrzymane z programu Erasmus+ mogą być uzupełniane o środki organizacji będącej beneficjentem, inne środki finansowe UE, darowizny, wkłady uczestników, wkłady osób trzecich itp. Należy przestrzegać zasady unikania podwójnego finansowania (zob. część C). Jeżeli beneficjent zwraca się o wkłady uczestników, takie wkłady muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami standardów jakości programu Erasmus. W szczególności takie wkłady nie mogą stwarzać barier utrudniających włączenie uczestników o mniejszych szansach.

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota

[122] Agencja narodowa może wprowadzić ograniczone zmiany do proporcjonalnego dostosowania, aby lepiej dostosować przyznaną dotację do działań docelowych, zapewnić spójność z zatwierdzonym planem Erasmus, udzielić odpowiedniego wsparcia na rzecz działań priorytetowych, utrzymać co najmniej jednego uczestnika w każdym z rodzajów i kategorii działania wnioskowanych przez wnioskodawcę i aby przestrzegać zasad zaproszenia.

<table>
<tr><td rowspan="3">Wsparcie organizacyjne</td><td rowspan="3">Koszty bezpośrednio związane z realizacją projektu, których nie obejmują inne kategorie kosztów.

Np.: przygotowanie (pedagogiczne, międzykulturowe i inne), opieka mentorska, monitorowanie i wsparcie uczestników podczas działań w zakresie mobilności, usługi, narzędzia i sprzęt potrzebny do realizacji projektu, wirtualne komponenty w działaniach mieszanych, uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami i upublicznianie finansowania Unii Europejskiej.

Wsparcie organizacyjne obejmuje koszty ponoszone zarówno przez organizacje wysyłające, jak i przyjmujące (z wyjątkiem przypadków dotyczących mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń). Sposób podziału otrzymanej dotacji zostanie uzgodniony między obiema organizacjami.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników. Osoby towarzyszące nie są uznawane za uczestników działań w zakresie mobilności edukacyjnej i nie są brane pod uwagę przy obliczaniu wsparcia organizacyjnego.</td><td>100 EUR
– Na każdego ucznia w przypadku mobilności grupowej
– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń
– Na każdego zaproszonego eksperta
– Na każdego przyjmowanego nauczyciela lub edukatora</td></tr>
<tr><td>350 EUR; 200 EUR po przekroczeniu liczby stu uczestników tego samego rodzaju działań
– Na każdego uczestnika krótkoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów
– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie obserwacji pracy oraz wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych</td></tr>
<tr><td>500 EUR
– Na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów</td></tr>
<tr><td>Podróż</td><td>Dofinansowanie kosztów podróży w obie strony uczestników oraz osób towarzyszących, z miejsca zamieszkania do miejsca działania.

Ponadto: dofinansowanie kosztów podróży w obie strony uczestników i osób towarzyszących z miejsca zamieszkania do miejsca szkolenia przed wyjazdem dla uczniów w ramach mobilności długoterminowej.</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Odległość</th><th>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</th><th>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</th></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania:
dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby uczestników i osób towarzyszących.

Wnioskodawca musi wskazać odległość powietrzną między miejscem zamieszkania a miejscem działania (podróż w jedną stronę)[123] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[124].</td><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
<tr><td>Wsparcie indywidualne</td><td>Koszty utrzymania uczestników i osób towarzyszących[125] w czasie działania.

w stosownych przypadkach w koszty utrzymania są kwalifikowalne w odniesieniu do czasu podróży przed rozpoczęciem i po zakończeniu działania, przy czym w przypadku uczestników i osób towarzyszących otrzymujących dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu pokrywa się maksymalnie koszty dwóch dni podróży, a w przypadku uczestników otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu – maksymalnie sześciu dni.</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Kategoria uczestników</th><th>Grupa krajów 1:</th><th>Grupa krajów 2:</th><th>Grupa krajów 3:</th></tr>
<tr><td>Kadra/pracownicy</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
<tr><td>Uczniowie</td><td>48–85 EUR</td><td>41–74 EUR</td><td>36–64 EUR</td></tr>
</table>
Powyższe przedziały stanowią dozwolone przedziały stawek podstawowych za każdy dzień działania. Każda agencja narodowa określi mieszczące się w tych przedziałach dokładne stawki podstawowe w odniesieniu do zarządzanych przez nią projektów i opublikuje te informacje na swojej stronie internetowej.

Stawka podstawowa jest stosowana do 14. dnia działania (uwzględniając dni podróży). Od 15. dnia stosowana stawka będzie odpowiadać 70% stawki podstawowej.</td></tr>
</table>

[123] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[124] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

[125] W przypadku osób towarzyszących obowiązują stawki dla kadry. W wyjątkowych przypadkach, gdy osoba towarzysząca musi zostać za granicą dłużej niż 60 dni, dodatkowe koszty utrzymania po upływie 60. dnia będą dofinansowywane w ramach pozycji budżetowej „Wsparcie włączenia”.

	Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników i osób towarzyszących, w zależności od czasu trwania pobytu i kraju przyjmującego[126].	Stosowane stawki będą zaokrąglane do najbliższej pełnej wartości euro.
Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji:** koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). Wsparcie włączenia można również zapewnić członkom kadry o mniejszych szansach, którzy przyjmą rolę osób towarzyszących lub uczestniczą w wizycie przygotowawczej. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Wizyty przygotowawcze	Koszty podróży i utrzymania związane z uczestnictwem w wizycie przygotowawczej.	680 EUR na uczestnika

[126] Grupy krajów przyjmujących:
Grupa krajów 1: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja
Grupa krajów 2: Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania
Grupa krajów 3: Bułgaria, Chorwacja, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Serbia, Macedonia Północna, Turcja

	Mechanizm finansowania: koszty jednostkowe. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	
Opłata za udział w kursie	Koszty obejmujące opłaty wpisowe w związku z mobilnością pracowników w formie „kursów i szkoleń". **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od czasu trwania kursu.	80 EUR na uczestnika na dzień;
Wsparcie językowe	Koszty zapewnienia materiałów do nauki języków i szkoleń uczestnikom wymagającym lepszej znajomości języka, jakim będą się posługiwali podczas nauki, lub odbycia szkolenia podczas działania. Do wsparcia językowego kwalifikują się uczestnicy następujących działań: obserwacji pracy, wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych, przyjmowania szkolących się nauczycieli i edukatorów, krótkoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów oraz długoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów. Wsparcie jest wypłacane wyłącznie wówczas, gdy uczestnik nie może otrzymać wsparcia językowego online ze względu na niedostępność odpowiedniego języka lub poziomu nauczania lub ze względu na szczególne bariery, z którymi mierzą się uczestnicy o mniejszych szansach. Wyżej wymienione warunki nie mają zastosowania do zwiększonego wsparcia uczestników długoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	150 EUR na uczestnika Ponadto: 150 EUR zwiększonego wsparcia językowego na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej uczniów

Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Wysokie koszty podróży uczestników i osób towarzyszących, które nie mogą otrzymać wsparcia w ramach standardowej pozycji „Podróż" ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczeń lekarskich. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników.	**Koszty dotyczące zabezpieczenia finansowego:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie:** 100% kosztów kwalifikowalnych

MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I KADRY W RAMACH KSZTAŁCENIA DOROSŁYCH

Tym działaniem zapewnia się wsparcie organizacjom kształcenia dorosłych i innym organizacjom działającym w dziedzinie kształcenia dorosłych, które chcą organizować działania w zakresie mobilności edukacyjnej dla dorosłych słuchaczy i pracowników dydaktycznych.

W tym działaniu może uczestniczyć wiele różnego rodzaju organizacji, takich jak szkoły i ośrodki kształcenia dorosłych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje pozarządowe i organizacje wolontariackie, ośrodki doradztwa, biblioteki, muzea, ośrodki kulturalne, świetlice środowiskowe i ośrodki społeczne oraz inne organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym itp.,

Wsparcie obejmuje szeroki zakres działań, w tym mobilność indywidualną i grupową dorosłych słuchaczy, obserwację pracy i kursy doskonalenia zawodowego dla kadry, zaproszonych ekspertów oraz inne działania, jak wyjaśniono poniżej.

Dorosłymi słuchaczami mogą być wszystkie osoby korzystające z działań i usług oferowanych przez organizacje zajmujące się kształceniem dorosłych. W ramach projektów można organizować działania koncentrujące się na obywatelstwie, nauce o Europie, usługach świadczonych na rzecz społeczności, wolontariacie, wymianach międzypokoleniowych, myśleniu krytycznym, aktywnym starzeniu się itp.

Poprzez swoje działania organizacje uczestniczące powinny aktywnie propagować **włączenie i różnorodność, zrównoważenie środowiskowe**, **edukację cyfrową** oraz **aktywność obywatelską i uczestnictwo**. Powinny tego dokonywać, wykorzystując szczególne możliwości w zakresie finansowania oferowane w ramach programu, zwiększając świadomość wśród swoich uczestników, dzieląc się najlepszymi praktykami i wybierając odpowiedni plan dla swoich działań.

CELE AKCJI

Celem tej akcji jest zapewnienie osobom fizycznym możliwości uczenia się oraz wspieranie umiędzynarodowienia i rozwoju instytucjonalnego organizacji kształcenia dorosłych i innych organizacji działających w dziedzinie kształcenia dorosłych. Akcja ta będzie stanowić wkład we wdrażanie programu na rzecz umiejętności oraz w tworzenie europejskiego obszaru edukacji. Szczególne cele tej akcji są następujące:

- zwiększenie uczestnictwa dorosłych w każdym wieku oraz niezależnie od ich statusu społeczno-ekonomicznego w procesie kształcenia dorosłych, w szczególności przez wspieranie udziału organizacji pracujących z osobami uczącymi się będącymi w niekorzystnej sytuacji, mniejszych organizacji kształcenia dorosłych, organizacji po raz pierwszy korzystających z programu i organizacji mniej doświadczonych, a także społecznościowych organizacji oddolnych
- Wzmocnienie europejskiego wymiaru nauczania i uczenia
- promowanie wartości włączania i różnorodności, tolerancji i udziału w życiu demokratycznym
- upowszechnianie wiedzy o wspólnym europejskim dziedzictwie i różnorodności
- wspieranie rozwoju sieci zawodowych w Europie
- poprawa jakości formalnego, nieformalnego i pozaformalnego kształcenia dorosłych w Europie w zakresie kompetencji kluczowych określonych w unijnych ramach (2018), w tym w zakresie umiejętności podstawowych (umiejętność czytania i pisania, umiejętność rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowe) i innych umiejętności życiowych
- rozszerzenie i zwiększenie różnorodności oferty kształcenia dorosłych dzięki profesjonalizacji edukatorów oraz budowanie zdolności organizatorów kształcenia dorosłych
- uproszczenie wdrażania i dostępności wysokiej jakości programów nauczania i uczenia się w ramach wszystkich form kształcenia dorosłych oraz dostosowanie ich do potrzeb jednostek i szerokiego społeczeństwa
- budowanie zdolności organizatorów kształcenia dorosłych do realizacji wysokiej jakości projektów w zakresie mobilności

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI, KTÓRE ZAPEWNIA PROGRAM ERASMUS+?

Organizacje kształcenia dorosłych i inne organizacje działające w tej dziedzinie mogą ubiegać się o finansowanie na dwa sposoby:

- **Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry** dają organizacjom składającym wniosek możliwość organizowania różnych działań w zakresie mobilności przez okres od sześciu do dwunastu miesięcy. Projekty krótkoterminowe są najlepszym wyborem dla organizacji, które po raz pierwszy korzystają z programu Erasmus+, lub dla tych, które chcą zorganizować tylko ograniczoną liczbę działań.

- **Akredytowane projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry** są otwarte tylko dla organizacji posiadających akredytację w programie Erasmus w dziedzinie kształcenia dorosłych. Ten specjalny instrument finansowania umożliwia akredytowanym organizacjom regularne otrzymywanie środków finansowych na działania w zakresie mobilności, które przyczyniają się do stopniowej realizacji ich planu Erasmus. Akredytacja w programie Erasmus są dostępne dla wszystkich organizacji zainteresowanych regularnym organizowaniem działań w zakresie mobilności. Wcześniejsze doświadczenie w ramach programu nie jest wymagane przy ubieganiu się o akredytację. Aby dowiedzieć się więcej o tej możliwości, proszę zapoznać się z rozdziałem przewodnika dotyczącym akredytacji w programie Erasmus w dziedzinach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej.

Ponadto organizacje mogą przystąpić do programu bez konieczności składania wniosku przez:

- **Dołączenie do istniejącego konsorcjum na rzecz mobilności w programie Erasmus** kierowanego przez koordynatora akredytowanego konsorcjum w swoim kraju, które przyjmuje nowych członków w swoim konsorcjum.

- **Przyjmowanie uczestników z innego kraju:** każda organizacja może stać się gospodarzem dla uczestników pochodzących z organizacji partnerskiej za granicą. Bycie organizacją przyjmującą jest cennym doświadczeniem i dobrym sposobem na utworzenie partnerstwa oraz lepsze zapoznanie się z programem przed złożeniem swojego wniosku.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Organizacja składająca wniosek jest kluczowym podmiotem w projekcie w ramach akcji kluczowej 1. W procesie składania wniosków dotyczących zarówno projektów krótkoterminowych, jak i akredytacji w programie Erasmus, skupiono się na potrzebach i planach organizacji składającej wniosek (lub jej konsorcjum). Organizacja ta sporządza i składa wniosek, podpisuje umowę o udzielenie dotacji, realizuje działania w zakresie mobilności i przedstawia sprawozdania swojej agencji narodowej. Po wejściu w życie umowy o udzielenie dotacji wnioskodawca formalnie staje się „beneficjentem" dotacji UE.

Działania w zakresie mobilności w ramach projektu mobilności mogą mieć charakter wyjazdowy i przyjazdowy. Większość rodzajów dostępnych działań to działania w zakresie mobilności wyjazdowej. Oznacza to, że organizacja składająca wniosek będzie działać jako organizacja wysyłająca (beneficjent): dokona wyboru uczestników i wyśle ich do organizacji przyjmującej za granicą. Ponadto istnieją specjalne rodzaje działań, w ramach których organizacje składające wniosek mogą zapraszać do swojej organizacji ekspertów, nauczycieli i szkolących się edukatorów. Celem działań w zakresie przyjmowania nie jest stworzenie dwukierunkowej wymiany, ale raczej sprowadzenie osób, które mogą pomóc w rozwoju i umiędzynarodowieniu organizacji składającej wniosek.

Realizacja wszystkich działań wspieranych w ramach tej akcji musi spełniać standardy jakości programu Erasmus. Standardy jakości programu Erasmus obejmują konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. Pełen tekst standardów jakości programu Erasmus dostępny jest pod poniższym adresem na stronie internetowej Europa: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Nauka języków obcych jest ważnym elementem każdego projektu mobilności: organizacje będące beneficjentami powinny zapewniać swoim uczestnikom wsparcie w zakresie nauki języków obcych przed rozpoczęciem działań w zakresie mobilności i w ich trakcie. W tym celu w ramach programu Erasmus+ finansuje się platformę wsparcia językowego online, z której mogą nieodpłatnie korzystać wszyscy uczestnicy programu Erasmus+.

Jak znaleźć partnerów do działań w zakresie mobilności?

W ramach programu Erasmus+ zapewnia się szereg narzędzi i okazji do znalezienia partnerów do działań w zakresie mobilności:

- **EPALE – ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie** oferuje internetowe narzędzie wyszukiwania partnerów. Na tej platformie można zarejestrować swoją organizację w celu zamieszczania ogłoszeń o poszukiwaniu partnerów oraz przeszukiwania ogłoszeń zamieszczanych przez inne organizacje: https://epale.ec.europa.eu/en/erasmus-adult-education

- **Działania z zakresu szkoleń i współpracy** są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy można znaleźć na stronach internetowych odpowiednich agencji narodowych i na stronie centrum zasobów SALTO – Szkolenia i współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia: www.salto-et.net

- **Platforma Rezultatów Programu Erasmus+** umożliwia wyszukiwanie wszystkich akredytowanych organizacji i zatwierdzonych projektów: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Wymiary horyzontalne

We wszystkich projektach mobilności powinny być uwzględnione następujące wymiary wspólne dla całego programu Erasmus+:

WŁĄCZENIE I RÓŻNORODNOŚĆ

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą oferować uczestnikom ze wszystkich środowisk możliwości w zakresie mobilności w sposób, który sprzyja włączeniu społecznemu i jest sprawiedliwy. Przy wyborze osób, które wezmą udział w działaniach w ramach projektu, należy wziąć pod uwagę kluczowe czynniki, takie jak motywacja, osiągnięcia, a także potrzeby uczestników w zakresie rozwoju osobistego i edukacji. Podobnie w przypadku wyboru uczestników spośród kadry należy dopilnować, aby korzyści z ich doskonalenia zawodowego były dostępne dla wszystkich osób uczących się w organizacji.

Przez cały okres przygotowywania i realizacji działań w zakresie mobilności oraz powiązanych działań następczych organizacje wysyłające i przyjmujące powinny angażować uczestników w podejmowanie kluczowych decyzji w celu zapewnienia maksymalnych korzyści i oddziaływania dla każdego z uczestników.

Beneficjenci i inne organizacje uczestniczące zapewniające kształcenie i szkolenie zachęca się do aktywnego tworzenia i ułatwiania tworzenia możliwości w zakresie mobilności, na przykład przez tworzenie w swoim kalendarzu akademickim okien mobilności i określanie standardowych etapów reintegracji dla powracających uczestników.

ZRÓWNOWAŻONE ŚRODOWISKOWO I ODPOWIEDZIALNE PRAKTYKI

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą propagować wśród swoich uczestników zachowania zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne, zwiększając ich

świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Zasady te powinny znaleźć odzwierciedlenie w przygotowaniu i realizacji wszystkich działań w ramach programu, w szczególności przez wykorzystanie specjalnego wsparcia finansowego dostępnego w ramach programu w celu propagowania zrównoważonych sposobów podróżowania. Organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem powinny włączyć te zasady do swojej codziennej pracy i aktywnie promować zmianę mentalności i zachowań wśród osób uczących się i kadry.

TRANSFORMACJA CYFROWA W KSZTAŁCENIU I SZKOLENIU

Zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus w ramach programu wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości ich uczenia się i nauczania. Ponadto uczestnicy mogą korzystać ze staży „Cyfrowe możliwości": działań w zakresie mobilności, dzięki którym mogą zdobyć umiejętności cyfrowe i rozwinąć zdolności jako kadra w zakresie szkolenia, nauczania i wykonywania innych zadań przy pomocy narzędzi cyfrowych. Takie działania można organizować w każdym z dostępnych formatów mobilności.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU DEMOKRATYCZNYM

Celem programu jest pomoc uczestnikom w odkrywaniu korzyści płynących z aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym. Objęte wsparciem działania w zakresie mobilności powinny poprawić umiejętności związane z uczestnictwem w różnych sferach społeczeństwa obywatelskiego, a także rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. W miarę możliwości projekty powinny umożliwiać uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz społeczną i obywatelską aktywność przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

Program wspiera rozwój przez całe życie oraz wzmacnianie kompetencji kluczowych[127] potrzebnych do osobistego rozwoju i spełnienia, do umiejętności przystosowania zawodowego, aktywności obywatelskiej i włączenia społecznego. Organizacje uczestniczące powinny oferować działania z zakresu szkolenia i uczenia się dostosowane do szczególnych potrzeb osób uczących się, pomagając im osiągnąć niezależność ekonomiczną i znosząc bariery, które osoby te napotykają podczas kształcenia i kontaktów społecznych.

DZIAŁANIA

W tej sekcji przedstawiono rodzaje działań, które mogą być wspierane ze środków programu Erasmus+, zarówno w ramach projektów krótkoterminowych, jak i akredytowanych.

Wszystkie działania w zakresie mobilności edukacyjnej muszą być:

- **edukacyjne –** umożliwiającymi uczestnikom doskonalenie lub nabywanie wiedzy, umiejętności, kompetencji lub postaw;
- **transnarodowe –** obejmujące interakcję między ludźmi z różnych krajów w celu wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się;
- **ustrukturyzowane –** ze zrozumiałą metodyką, programem uczenia się i planowanych efektami uczenia się;

[127] Kompetencje kluczowe – https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_pl

- **strategiczne –** przyczyniające się do osiągnięcia szerszego zestawu celów projektu lub akredytacji.

Wszystkie działania w zakresie mobilności osób uczących się i pracowników muszą być prowadzone w organizacji za granicą, przy czym wiodącą rolę odgrywają pracownicy organizacji przyjmujących. Jednostki zależne organizacji wysyłającej lub inne podmioty powiązane z organizacją wysyłającą nie mogą działać jako organizacje przyjmujące, jeżeli nie spełniają wymogu dotyczącego działań transnarodowych.

W przypadku każdego działania można zapewnić dodatkowe wsparcie finansowe dla osób towarzyszących osobom o mniejszych szansach. Osoby towarzyszące mogą być wspierane przez cały okres trwania działania lub jego część.

MOBILNOŚĆ KADRY

Kwalifikujące się działania	▪ Obserwacja pracy (trwająca od 2 do 60 dni) ▪ Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe (trwające od 2 do 365 dni) ▪ Kursy i szkolenia (trwające od 2 do 10 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności pracowników można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Obserwacja pracy:** uczestnicy mogą spędzić pewien okres w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby nauczyć się nowych praktyk i zgromadzić nowe pomysły poprzez obserwację i interakcję. Obserwacja pracy wymaga jasnej identyfikacji głównego mentora w organizacji przyjmującej – osoby obserwowanej przez uczestnika. Tego samego mentora może jednocześnie obserwować nie więcej niż dwóch uczestników. **Wyjazdy w celu nauczania lub szkoleniowe**: uczestnicy mogą spędzić pewien okres, nauczając lub prowadząc szkolenia dla osób uczących się w organizacji przyjmującej w innym kraju, aby uczyć się przez wykonywanie zadań i wymianę doświadczeń z osobami na równoważnych stanowiskach. **Kursy i szkolenia**: uczestnicy mogą skorzystać z ustrukturyzowanego kursu lub podobnego rodzaju szkolenia prowadzonego przez wykwalifikowanych specjalistów, opartego na wcześniej określonym programie i efektach uczenia się. W celu wspólnego uczestnictwa w tym samym kursie dofinansowanie mogą otrzymać maksymalnie trzy osoby z tej samej organizacji wysyłającej i maksymalnie dziesięć osób z tego samego konsorcjum realizującego projekty mobilności. Każda osoba może uczestniczyć tylko w jednym kursie w ramach danego projektu. Szkolenie musi obejmować wyraźny komponent transnarodowy polegający na przykład na wspieraniu interakcji w zakresie uczenia się między uczestnikami z różnych krajów lub na włączeniu innych elementów transnarodowego przenoszenia praktyk – na przykład kadra zapewniająca kształcenie dorosłych z kraju przyjmującego może w dużym stopniu angażować się w interakcje z kolegami i koleżankami z zagranicy i przedstawiać im stosowane praktyki.

	Treść kursów i szkoleń musi być odpowiednia z punktu widzenia umiejętności zawodowych uczestniczącej kadry oraz celów projektu lub akredytacji. Na przykład wspierane działania mogą obejmować kursy i szkolenia organizowane przez instytucje publiczne lub organizacje wolontariackie, działania organizowane w ramach wymiany praktyk między organizacjami w różnych krajach, a także kursy i szkolenia dostępne na rynku. Wsparcie nie obejmuje całkowicie biernych działań, takich jak słuchanie wykładów, wystąpień lub organizowanych na masową skalę konferencji. Finansowanie konferencji i wydarzeń o podobnym tytule można rozważyć tylko wtedy, gdy uczestnicy spędzają większość czasu na ustrukturyzowanych szkoleniach, warsztatach, ćwiczeniach praktycznych, wymianie praktyk z kolegami i koleżankami lub innych formach aktywnego uczenia się. Wnioskodawcy powinni być świadomi, że wszyscy organizatorzy kursów są całkowicie niezależni od programu Erasmus+ oraz że działają w charakterze dostawców usług na wolnym rynku. Za wybór kursów i szkoleń odpowiada zatem organizacja będąca beneficjentem. Następujące standardy jakości są dostępne dla wnioskodawców w ich wyborze: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Uprawnieni uczestnicy	Uprawnieni uczestnicy to nauczyciele, osoby prowadzące szkolenia oraz wszyscy inni eksperci i pracownicy sektora kształcenia dorosłych, którzy nie są nauczycielami. Uprawnieni pracownicy, którzy nie są nauczycielami, to kadra pracująca w organizacjach kształcenia dorosłych (np. kadra zarządzająca, koordynatorzy Erasmus+) albo w innych organizacjach zajmujących się kształceniem dorosłych (np. wolontariusze, doradcy, koordynatorzy Erasmus+, koordynatorzy polityki odpowiedzialni za kształcenie dorosłych itp.) Uczestnicy muszą być zatrudnieni w organizacji wysyłającej lub muszą regularnie współpracować z organizacją wysyłającą, aby pomóc w prowadzeniu jej głównej działalności (np. jako zewnętrzne osoby prowadzące szkolenia w miejscu pracy, eksperci, wolontariusze, członkowie zarządu, wizytatorzy itp.). We wszystkich przypadkach zadania, które łączą uczestnika z organizacją wysyłającą, trzeba udokumentować w sposób umożliwiający agencji narodowej zweryfikowanie tego powiązania (np. przedstawiając umowę o pracę lub umowę o wolontariacie, opis zadań lub podobny dokument). Agencje narodowe ustanawiają przejrzyste i spójne praktyki w zakresie tego, co stanowi dopuszczalne stosunki pracy i dokumenty potwierdzające w kontekście ich kraju. Pracownicy wykonujący pracę zdalnie z zagranicy nie mogą uczestniczyć w działaniach w kraju, z którego pracują.
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[128].

[128] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Przed rozpoczęciem działania w zakresie mobilności organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. W przypadku kursów i szkoleń zamiast porozumienia o programie zajęć można stosować program kursu. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i zachował ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji.

MOBILNOŚĆ OSÓB UCZĄCYCH SIĘ

Kwalifikujące się działania	▪ Grupowa mobilność dorosłych słuchaczy (trwająca od 2 do 30 dni, co najmniej dwóch słuchaczy w grupie) ▪ Krótkoterminowa mobilność edukacyjna dorosłych słuchaczy (trwająca od 2 do 29 dni) ▪ Długoterminowa mobilność edukacyjna dorosłych słuchaczy (trwająca od 30 do 365 dni) Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności osób uczących się można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną. Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Grupowa mobilność dorosłych słuchaczy:** grupa dorosłych słuchaczy z organizacji wysyłającej może spędzić pewien czas w innym kraju, aby skorzystać z innowacyjnego uczenia się zorganizowanego w drodze współpracy między wysyłającymi i przyjmującymi organizacjami (zakup komercyjnie dostępnych usług szkoleniowych nie jest wspierany). Działania mogą obejmować połączenie różnych metod i technik uczenia się formalnego, nieformalnego i pozaformalnego, takie jak wzajemne uczenie się, uczenie się oparte na pracy, wolontariat oraz inne innowacyjne podejścia. Wykwalifikowane osoby prowadzące szkolenia z organizacji wysyłającej muszą towarzyszyć osobom uczącym się przez cały czas trwania działania i uczestniczyć w realizacji programu uczenia się. Treść działań w zakresie mobilności grupy powinna koncentrować się na kompetencjach kluczowych dorosłych słuchaczy lub na włączeniu społecznym oraz na wymiarze programu związanym z różnorodnością, technologiami cyfrowymi, zrównoważeniem środowiskowym oraz uczestnictwem. **Krótkoterminowa mobilność edukacyjna dorosłych słuchaczy**: dorośli słuchacze mogą spędzić pewien czas w organizacji przyjmującej za granicą, aby poprawić swoją wiedzę i swoje umiejętności. Dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. Program uczenia się może łączyć różne metody uczenia się formalnego, nieformalnego i pozaformalnego.

	Długoterminowa mobilność edukacyjna dorosłych słuchaczy: dorośli słuchacze mogą spędzić dłuższy czas w organizacji przyjmującej za granicą, aby poprawić swoją wiedzę i swoje umiejętności. Dla każdego uczestnika trzeba opracować indywidualny program uczenia się. Program ten może łączyć różne metody uczenia się formalnego, nieformalnego i pozaformalnego. Należy pamiętać, że różnica między formami działalności grupowej i indywidualnej nie wynika z ustaleń dotyczących podróży i zakwaterowania, ale z wymagań dotyczących zbiorowych lub indywidualnych programów uczenia się, jak opisano poniżej w części „Dokumentowanie efektów uczenia się". W przypadku działań grupowych i indywidualnych zapewniany jest zatem różny poziom wsparcia organizacyjnego, zgodnie z zasadami finansowania przedstawionymi na końcu tego rozdziału. Formę mobilności grupowej zaleca się w przypadku prostych działań, w których wykorzystuje się istniejące zasoby i treści, natomiast formy indywidualne lepiej nadają się do działań, które wymagają szczególnych nakładów ze strony organizacji wysyłających i przyjmujących (w tym w przypadkach, gdy kilku uczestników będzie podróżować i mieszkać razem).
Uprawnieni uczestnicy	Uprawnionymi uczestnikami są osoby uczące się uczestniczące w programach lub działaniach w zakresie kształcenia dorosłych[129] w organizacji wysyłającej. W kontekście nieformalnej i pozaformalnej edukacji dorosłych uprawnionymi osobami uczącymi się mogą być wszystkie osoby korzystające z działań (w tym z usług poradnictwa i doradztwa lub podobnego wsparcia) zapewnianych przez organizacje zajmujące się kształceniem dorosłych (takie jak biblioteki, ośrodki uczenia się przez całe życie, świetlice środowiskowe itp.), jeżeli organizacje te i ich działania uznaje się za kwalifikujące się w ich kontekście krajowym. Przy wyborze uczestników projektów należy zawsze dążyć do inkluzywności i zrównoważoności, jeśli chodzi o profil uczestników, oraz do znaczącego zaangażowania osób o mniejszych szansach, zgodnie z celami działania.
Kwalifikujące się miejsca	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Działania muszą być realizowane w kraju, w którym jest ustanowiona zgodnie z prawem organizacja przyjmująca. Każde działanie w zakresie mobilności może być realizowane tylko w jednym państwie[130].

[129] Definicja kwalifikujących się programów i działań w zakresie kształcenia dorosłych w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostanie określona przez właściwą władzę krajową i opublikowana na stronie internetowej właściwej agencji narodowej. Kadra edukacyjna (nauczyciele, osoby prowadzące szkolenia, edukatorzy, kadra pracująca z młodzieżą itp.) lub inne zatrudnione osoby dorosłe nie są uznawane za dorosłych słuchaczy w kontekście tego kryterium kwalifikowalności, chyba że jednocześnie uczestniczą jako osoby uczące się w konkretnym programie lub działaniu w zakresie kształcenia dorosłych objętym wyżej wskazaną definicją przez właściwą władzę krajową. Kadra zajmująca się kształceniem dorosłych może uczestniczyć w działaniach w zakresie mobilności pracowników opisanych powyżej w niniejszej sekcji. Podobnie pracownicy oświaty w innych dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu mogą uczestniczyć w działaniach w zakresie mobilności pracowników w ramach programu Erasmus+, jak opisano w odpowiednich częściach przewodnika.

[130] Dozwolone są krótkie podróże transgraniczne, o ile są istotne dla działania, jednak do celów obliczenia dotacji nie będzie to uznawane za zmianę państwa realizacji działań. Jeżeli w różnych państwach realizowane są następujące po sobie działania, każde z nich musi samo spełniać wszystkie odnośne kryteria kwalifikowalności.

	Grupowa mobilność dorosłych słuchaczy musi mieć miejsce w organizacji przyjmującej. Działania mogą wyjątkowo odbywać się innym miejscu w kraju organizacji przyjmującej, jeśli jest to uzasadnione w kontekście treści i jakości danego działania. W takimi przypadku koszty podróży uczestników z organizacji przyjmującej do tego miejsca spotkania nie będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności. Nie można zatem wnioskować o dodatkowe środki na ten cel. Ponadto grupowa mobilność dorosłych słuchaczy może odbywać się w siedzibie instytucji Unii Europejskiej, jeśli działanie organizowane jest w instytucji Unii lub we współpracy z nią[131].
Dokumentowanie efektów uczenia się	Wymogi dotyczące dokumentowania efektów uczenia się zostały określone w standardach jakości programu Erasmus i doprecyzowane w umowie o udzielenie dotacji na projekt. Działania w zakresie mobilności indywidualnej: przed rozpoczęciem działania organizacja wysyłająca, organizacja przyjmująca i uczestnik muszą zawrzeć porozumienie o programie zajęć (lub podobny dokument), w którym określa się oczekiwane efekty uczenia się, jakie ma osiągnąć uczestnik. Po zakończeniu działania efekty uczenia się uzyskane przez uczestnika należy uznać w drodze wydania dokumentu Europass-Mobilność lub podobnego dokumentu. Organizacja będąca beneficjentem musi przechowywać egzemplarz wydanego dokumentu jako dowód ukończenia działania. Ponadto agencja narodowa może zażądać, aby beneficjent podpisał z uczestnikiem umowę o udzielenie dotacji i zachował ją w ramach dokumentów potwierdzających. Wymóg ten musi być określony w umowie o udzielenie dotacji. Działania w zakresie mobilności grupowej: program uczenia się należy opracować dla całej grupy (indywidualne porozumienia o programie zajęć nie są wymagane). Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować program uczenia się i wykaz uczestników (w tym osób towarzyszących) jako dowód ukończenia działania.

INNE WSPIERANE DZIAŁANIA

Kwalifikujące się działania	▪ Zaproszeni eksperci (od 2 do 60 dni) ▪ Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów (od 10 do 365 dni) Realizowane działania muszą spełniać następujące wymogi jakościowe: **Zaproszeni eksperci:** organizacje mogą zaprosić osoby prowadzące szkolenia, nauczycieli, ekspertów w dziedzinie polityki lub innych wykwalifikowanych specjalistów z zagranicy, którzy mogą przyczynić się do poprawy nauczania, szkolenia i uczenia się w organizacji przyjmującej. Zaproszeni eksperci mogą na przykład prowadzić szkolenia dla kadry organizacji przyjmującej, prezentować nowe metody nauczania lub pomagać w przekazywaniu dobrych praktyk w zakresie organizacji i zarządzania.

[131] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Działania w siedzibach UE będą uznawane za transnarodowe działania w zakresie mobilności, jeżeli uczestniczą w nich razem uczestnicy z co najmniej dwóch krajów. W tym przypadku o finansowanie (jak określono w sekcji „Jakie są zasady finansowania?") można się ubiegać dla wszystkich uczestników, niezależnie od ich kraju pochodzenia. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

	Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów: organizacje składające wnioski mogą przyjmować szkolących się nauczycieli, którzy chcą odbyć staż za granicą.
Uprawnieni uczestnicy	**Zaproszonymi ekspertami** mogą być dowolne osoby z innego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, które mogą zapewnić wiedzę specjalistyczną i szkolenie istotne z punktu widzenia potrzeb i celów organizacji, która je zaprasza. **Przyjmowanie szkolących się nauczycieli i edukatorów** jest dostępne dla uczestników, którzy biorą udział w programie kształcenia nauczycieli (lub podobnego rodzaju programie edukacyjnym dla osób prowadzących szkolenia lub edukatorów) lub którzy niedawno ukończyli go[132] w innym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Można zapewnić wsparcie finansowe ich uczestnictwa, jeżeli instytucja wysyłająca nie udzieliła dotacji na ten sam cel.
Kwalifikujące się miejsca	Miejscem przyjmowania zaproszonych ekspertów i szkolących się nauczycieli jest zawsze organizacja będąca beneficjentem (w tym członkowie konsorcjum).
Dokumentowanie efektów uczenia się	W przypadku zaproszonych ekspertów program uczenia się, który dany ekspert zrealizuje, musi zostać uzgodniony z organizacją przyjmującą przed rozpoczęciem działania. Po zakończeniu działania organizacja będąca beneficjentem musi zachować zrealizowany program uczenia się jako dowód ukończenia działania. W przypadku przyjmowanych nauczycieli i edukatorów szkolących się zastosowanie mają wymogi opisane w odniesieniu do działań w zakresie mobilności indywidualnej osób uczących się.

WIZYTY PRZYGOTOWAWCZE

Czym jest wizyta przygotowawcza?	Wizyta przygotowawcza to wizyta pracowników organizacji wysyłającej w przyszłej organizacji przyjmującej w celu lepszego przygotowania działań w zakresie mobilności osób uczących się lub pracowników.
Kiedy można zorganizować wizytę przygotowawczą?	Każda wizyta przygotowawcza musi mieć jasne uzasadnienie i musi służyć poprawie włączenia społecznego, zakresu i jakości działań w zakresie mobilności. Na przykład wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w celu lepszego przygotowania działań na rzecz mobilności osób o mniejszych szansach, rozpoczęcia współpracy z nową organizacją partnerską lub przygotowania bardziej długoterminowych działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w ramach przygotowania do każdego rodzaju mobilności osób uczących się lub mobilności pracowników z wyłączeniem kursów i szkoleń.

[132] Niedawni absolwenci są uprawnieni do uczestnictwa w programie do 12 miesięcy po ukończeniu studiów. W przypadku gdy uczestnicy pełnili obowiązkową służbę cywilną lub wojskową po ukończeniu studiów, okres uprawnienia do uczestnictwa zostanie przedłużony o czas trwania tej służby.

Kto może uczestniczyć w wizycie przygotowawczej?	W wizytach przygotowawczych mogą uczestniczyć wszystkie osoby uprawnione w przypadku działań w zakresie mobilności kadry i zaangażowane w organizację projektu. W wyjątkowych przypadkach osoby uczące się, które wezmą udział w długoterminowych działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej, oraz osoby o mniejszych szansach w każdym rodzaju działania, mogą wziąć udział w wizytach przygotowawczych do działań, w których będą uczestniczyć. W wizycie przygotowawczej mogą wziąć udział maksymalnie trzy osoby.
Gdzie mogą odbywać się wizyty przygotowawcze?	Wizyty przygotowawcze odbywają się w siedzibie przyszłej organizacji przyjmującej lub w innym miejscu, w którym planowane są działania w zakresie mobilności. Zasady mające zastosowanie do miejsc realizacji działań w zakresie mobilności pracowników i osób uczących się mają również zastosowanie do wizyt przygotowawczych związanych z tymi działaniami. Można zorganizować tylko jedną wizytę przygotowawczą na każdą organizację przyjmującą.

KRÓTKOTERMINOWE PROJEKTY NA RZECZ MOBILNOŚCI OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I KADRY W KSZTAŁCENIU DOROSŁYCH

Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności osób uczących się i kadry to prosty sposób na osiągnięcie korzyści z programu Erasmus+. Ich celem jest umożliwienie organizacjom łatwego zorganizowania kilku działań i zdobycia doświadczenia w ramach programu.

Dla uproszczenia projekty krótkoterminowe wiążą się z ograniczeniem w zakresie liczby uczestników i czasu trwania projektu. Format ten jest otwarty tylko dla indywidualnych organizacji, a nie dla koordynatorów konsorcjum. Akredytowane organizacje nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych, ponieważ mają już stały dostęp do finansowania w ramach programu Erasmus+.

Wniosek dotyczący projektów krótkoterminowych zawiera wykaz i opis działań, które organizacja składająca wniosek planuje zorganizować.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Następujące organizacje są uprawnione[133] do złożenia wniosku: (1) Organizacje zapewniające formalne, pozaformalne i nieformalne kształcenie dorosłych[134] (2) Lokalne i regionalne organy publiczne, organy koordynujące i inne organizacje odgrywające pewną rolę w dziedzinie kształcenia dorosłych Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia dorosłych, nie mogą składać wniosków dotyczących projektów krótkoterminowych.

[133] Definicja uprawnionych organizacji w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostanie określona przez właściwą władzę krajową i opublikowana na stronie internetowej właściwej agencji narodowej wraz z odpowiednimi przykładami.

[134] Bez uszczerbku dla definicji ustanowionych przez właściwą władzę krajową organizacje zapewniające kształcenie i szkolenie zawodowe dorosłym słuchaczom są zazwyczaj uznawane za organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, a nie za organizacje kształcenia dorosłych. Więcej informacji można znaleźć w mających zastosowanie definicjach na stronie internetowej agencji narodowej danego kraju.

Kraje uprawnione	Organizacje składające wnioski muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	Runda 1 (dla wszystkich agencji narodowych): **19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)** Runda 2: agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie drugiego terminu (runda 2). W takim przypadku agencje narodowe poinformują o tym wnioskodawców za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku rundy 2 wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do **1 października do godziny 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli).**
Daty rozpoczęcia projektu	Można wybrać następujące daty rozpoczęcia projektu: ▪ Runda 1: między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku ▪ Runda 2 (jeżeli zostanie otwarta): między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Czas trwania projektu	Od 6 do 18 miesięcy
Liczba wniosków	W każdej rundzie selekcyjnej organizacja może złożyć wniosek dotyczący tylko jednego krótkoterminowego projektu w dziedzinie kształcenia dorosłych. Organizacje, które otrzymają dotację na projekt krótkoterminowy w ramach pierwszej rundy składania wniosków, nie mogą składać wniosków w ramach drugiej rundy tego samego zaproszenia do składania wniosków. W okresie pięciu kolejnych lat zaproszeń do składania wniosków organizacje mogą otrzymać maksymalnie trzy dotacje na krótkoterminowe projekty w dziedzinie kształcenia dorosłych. Dotacje otrzymane w latach 2014–2020 nie wliczają się do tego limitu.
Kwalifikujące się działania	Wszystkie rodzaje działań na rzecz kształcenia dorosłych. Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania”. Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Wniosek dotyczący projektu krótkoterminowego może obejmować maksymalnie 30 uczestników działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze i udział osób towarzyszących nie będą wliczane do tego limitu.

Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

KRYTERIA KWALIFIKACJI, KRYTERIA WYKLUCZENIA I ZASADY DOTYCZĄCE ORYGINALNEJ TREŚCI I AUTORSTWA

Wnioskodawcy muszą mieć wystarczające zdolności operacyjne i finansowe, aby zrealizować proponowany projekt.

Wnioskodawcy muszą złożyć podpisane oświadczenie potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w kryteriach wykluczenia wymienionych w **części C przewodnika**. Ponadto, podpisując oświadczenie, wnioskodawcy zaświadczą, że przedłożony wniosek zawiera oryginalne treści ich autorstwa oraz że za sporządzenie wniosku nie zapłacono żadnym innym organizacjom ani osobom zewnętrznym.

Aby uzyskać więcej informacji na temat kryteriów kwalifikacji, kryteriów wykluczenia i zasad dotyczących oryginalnej treści i autorstwa, należy zapoznać się z **częścią C przewodnika**.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji

Istotność	Zakres, w jakim:

(maksymalna liczba punktów: 20 pkt)	▪ profil, doświadczenie, działalność i grupa docelowa osób uczących się wnioskodawcy są adekwatne do dziedziny kształcenia dorosłych ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów działania ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia następujących konkretnych priorytetów: – wspieranie nowych osób po raz pierwszy uczestniczących w akcji oraz mniej doświadczonych organizacji – wspieranie osób o mniejszych szansach
Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 50 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ cele proponowane w ramach projektu odnoszą się do potrzeb organizacji składającej wniosek, jej pracowników i osób uczących się w jasny i konkretny sposób ▪ proponowane działania są odpowiednie do osiągnięcia celów projektu ▪ aspekty operacyjne i logistyczne projektu (takie jak proponowane miejsca jego realizacji) są odpowiednie i racjonalne pod względem kosztów ▪ projekt uwzględnia zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne praktyki ▪ w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi (szczególnie narzędzia EPALE) i metod uczenia się, w celu uzupełnienia działań w zakresie mobilności fizycznej oraz poprawy współpracy z przyjmującymi organizacjami partnerskimi.
Jakość działań następczych (maksymalna liczba punktów: 30 pkt)	Zakres, w jakim: ▪ wnioskodawca wyraźnie zdefiniował zadania i obowiązki związane z realizacją działań zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i logiczne kroki w celu uwzględnienia wyników działań w zakresie mobilności w ramach regularnej pracy organizacji ▪ wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny efektów projektu ▪ wnioskodawca zaproponował konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji składającej wniosek, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

AKREDYTOWANE PROJEKTY NA RZECZ MOBILNOŚCI OSÓB UCZĄCYCH SIĘ I KADRY W KSZTAŁCENIU DOROSŁYCH

Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia dorosłych, mogą składać wnioski o finansowanie w ramach specjalnego instrumentu finansowania otwartego tylko dla nich. Wnioski opierają się na wcześniej zatwierdzonym planie Erasmus, więc szczegółowy wykaz i opis planowanych działań nie jest wymagany. Zamiast tego we wnioskach należy przedstawić szacunkowy budżet potrzebny na kolejny zestaw działań.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje: kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą posiadać ważną akredytację w programie Erasmus w zakresie kształcenia dorosłych w dniu rozpoczęcia projektu.
Konsorcjum realizujące projekty mobilności	Organizacje, które uzyskały akredytację w programie Erasmus dla koordynatorów konsorcjum, muszą złożyć wniosek w formacie konsorcjum realizującego projekty mobilności. Razem z wnioskiem należy dostarczyć listę członków konsorcjum w ramach projektu mobilności, która oprócz koordynatora musi zawierać co najmniej jedną organizację członkowską. Członkiem konsorcjum realizującego projekty mobilności może zostać każda organizacja spełniająca kryteria kwalifikowalności stosowane do akredytacji w programie Erasmus w tej samej dziedzinie[135]. Wszystkie organizacje, których udział planuje się w konsorcjum, muszą pochodzić z tego samego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem, co koordynator konsorcjum realizującego projekty mobilności. Relacja między koordynatorem konsorcjum a członkami konsorcjum musi opierać się na zasadzie współpracy i nienastawienia na zysk. Członkowie konsorcjum nie muszą posiadać akredytacji w programie Erasmus. Organizacje uczestniczące w konsorcjum realizującym projekty mobilności mogą wnioskować o finansowanie maksymalnie dwóch wniosków w ramach akcji kluczowej 1 w dziedzinie kształcenia dorosłych w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków. Dlatego też organizacje z obszaru kształcenia dorosłych, które wnioskują o dotację na projekt krótkoterminowy lub projekt akredytowany, mogą dodatkowo uczestniczyć tylko w jednym wniosku konsorcjum realizującego projekty mobilności jako organizacje członkowskie. Inne organizacje mogą uczestniczyć w nie więcej niż dwóch wnioskach konsorcjów na rzecz mobilności.

[135] Do celów zawierania umów członkami konsorcjum mogą być współbeneficjenci, podmioty stowarzyszone lub strony trzecie otrzymujące wsparcie finansowe. Wsparcia na rzecz osób trzecich do maksymalnej kwoty 60 000 EUR na każdą organizację przyjmującą można udzielać pod warunkiem spełnienia przez nią wymogów określonych w standardach jakości programu Erasmus, dotyczących kwalifikujących się działań i uprawnionych uczestników w przypadku tej akcji. Członkowie konsorcjum, którzy zgodnie z prawem należą do tego samego podmiotu, co koordynator konsorcjum, mogą korzystać z danej dotacji na projekt i nie będą uznawani za współbeneficjentów, podmioty stowarzyszone ani osoby trzecie do celów prawnych. Decyzję w sprawie struktury umownej każdego projektu konsorcjum realizującego projekty mobilności podejmie agencja narodowa na podstawie statusu i formalnych powiązań koordynatora konsorcjum i członków konsorcjum w krajowych ramach prawnych. W każdym przypadku uczestniczący członkowie konsorcjum muszą być wymienieni w opisie projektu zawartym we wniosku dotyczącym projektu i w umowie o udzielenie dotacji na projekt.

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	**19 lutego, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)**
Data rozpoczęcia projektu	1 czerwca tego samego roku
Czas trwania projektu	Wstępny czas trwania wszystkich akredytowanych projektów wyniesie 15 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach beneficjenci mogą wnioskować o przedłużenie ich projektu, tak aby jego łączny czas trwania wyniósł 24 miesiące. Przedłużenia będą dokonywane po 12 miesiącach realizacji, chyba że agencja narodowa postanowi inaczej.
Liczba wniosków	Akredytowane organizacje mogą złożyć wniosek tylko raz w każdej rundzie selekcyjnej.
Dostępne działania	Wszystkie rodzaje działań na rzecz kształcenia dorosłych. Szczegółowy wykaz i zasady można znaleźć w sekcji „Działania”. Aby wnioski były kwalifikowalne, muszą obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie mobilności pracowników lub osób uczących się.
Zakres projektu	Liczba uczestników, którzy mogą wziąć udział w akredytowanych projektach, nie jest ograniczona; obowiązują jednak ograniczenia określone na etapie alokacji budżetu.
Organizacje wspierające	Organizacja wspierająca to organizacja pomagająca organizacji będącej beneficjentem w praktycznych aspektach realizacji projektu, które nie dotyczą podstawowych zadań projektu. Do podstawowych zadań projektu należą: zarządzanie finansami funduszy programu, kontakty z agencją narodową, sprawozdawczość dotycząca realizowanych działań, a także wszelkie decyzje, które mają bezpośredni wpływ na treść, jakość i wyniki realizowanych działań (takie jak wybór działania, czas jego trwania i organizacja przyjmująca, określenie i ocena efektów uczenia się) itp. Na zaangażowanie organizacji wspierającej musi wyrazić zgodę agencja narodowa. Rola i obowiązki organizacji wspierających muszą być oficjalnie określone między daną organizacją a organizacją będącą beneficjentem. Organizacja wspierająca działa pod nadzorem organizacji będącej beneficjentem, a ta ostatnia ponosi ostateczną odpowiedzialność za rezultaty i jakość realizowanych działań. Wszelki wkład organizacji wspierających musi być zgodny ze standardami jakości programu Erasmus. W razie niezadowalającego wdrożenia standardów jakości lub innej formy nieprzestrzegania tych wymogów agencja narodowa może zażądać od beneficjenta, aby ten zaprzestał otrzymywania pomocy przy realizacji niektórych zadań i aby realizował je sam. Jeżeli beneficjent nie zastosuje się do wytycznych, agencja narodowa może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji. Organizacji przyjmujących, które zapewniają uczestnikom organizacji będącej beneficjentem treści dydaktyczne i opiekę mentorską, nie uznaje się za organizacje wspierające, chyba że jednocześnie wspierają beneficjenta w realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem projektem, które są zwykle wykonywane przez organizację wysyłającą.

ALOKACJA BUDŻETU

Jakość przygotowanego przez wnioskodawcę planu Erasmus oceniono na etapie wniosku o akredytację, wobec czego na etapie alokacji budżetu nie będzie miała miejsca żadna ocena jakościowa. Dofinansowanie zostanie przyznane w przypadku każdego kwalifikowalnego wniosku o udzielenie dotacji.

Kwota przyznanego dofinansowania będzie zależała od szeregu elementów:

- całkowitego budżetu przeznaczonego do przyznania akredytowanym wnioskodawcom;
- działań, których dotyczy wniosek (w tym szacunkowego budżetu wymaganego do ich realizacji);
- podstawowego i maksymalnego dofinansowania;
- następujących elementów alokacji: wyników jakościowych wnioskodawcy, priorytetów politycznych oraz równowagi geograficznej (jeżeli zostały zastosowane przez agencję narodową).

Budżet dostępny na projekty akredytowane i szczegółowe zasady jego alokacji zostaną opublikowane przez agencję narodową przed upływem terminu składania wniosków. Zasady alokacji budżetu muszą być zgodne z zasadami sprawiedliwości, przejrzystości i równego traktowania. Wskaźniki i mierniki stosowane przy alokacji budżetu muszą być obiektywne, weryfikowalne, a ich wartości muszą być znane wnioskodawcom przed upływem terminu składania wniosków.

Na podstawie mających zastosowanie wkładów jednostkowych i danych historycznych agencja narodowa oszacuje budżet wymagany do realizacji działań, o które wnioskuje każdy z wnioskodawców. Wnioskodawcom nie można przyznać dotacji wyższej niż obliczony szacunkowy budżet.

Jeżeli wnioskodawcy zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet wymagany do realizacji wnioskowanych przez niego działań, wówczas działania te zostaną zawarte w umowie o udzielenie dotacji na projekt jako wartości docelowe, które należy osiągnąć. Jeżeli natomiast wnioskodawcy nie zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet, wówczas wartości docelowe, które należy osiągnąć, zostaną dostosowane tak, aby były proporcjonalne do przyznanej dotacji[136].

Budżetu na kategorie kosztów „Wsparcie włączenia dla uczestników" i „Koszty nadzwyczajne" nie można oszacować w taki sam sposób jak budżet dla kategorii kosztów, w których stosuje się wkłady jednostkowe. Agencja narodowa oceni wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów oddzielnie na podstawie dostarczonego opisu i uzasadnienia. W trakcie realizacji projektu beneficjenci mogą w razie potrzeby składać kolejne wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów. Agencja narodowa będzie rozpatrywać takie dodatkowe wnioski w kolejności ich przyjmowania pod warunkiem dostępności środków.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Do projektów krótkoterminowych i projektów akredytowanych w zakresie mobilności osób uczących się i kadry w ramach kształcenia dorosłych zastosowanie mają następujące zasady finansowania. Projekty Erasmus+ są finansowane w oparciu o zasadę współfinansowania. Koszty jednostkowe przedstawione w poniższej tabeli obliczone zostały tak, aby pokrywały średnio 80% faktycznych kosztów. Projekty mogą obejmować uczestników, których cała dotacja lub jej część są finansowe ze źródeł innych niż Erasmus+. W przypadku każdego indywidualnego uczestnika beneficjent może wystąpić o dofinansowanie wszystkich kwalifikowalnych kategorii budżetu lub tylko niektórych z nich (jeżeli pozostałe koszty są pokrywane w inny sposób). Środki otrzymane z programu Erasmus+ mogą być uzupełniane o środki organizacji będącej beneficjentem, inne środki finansowe UE, darowizny, wkłady uczestników, wkłady osób trzecich itp. Należy przestrzegać zasady unikania

[136] Agencja narodowa może wprowadzić ograniczone zmiany do proporcjonalnego dostosowania, aby lepiej dostosować przyznaną dotację do działań docelowych, zapewnić spójność z zatwierdzonym planem Erasmus, udzielić odpowiedniego wsparcia na rzecz działań priorytetowych, utrzymać co najmniej jednego uczestnika w każdym z rodzajów i kategorii działania wnioskowanych przez wnioskodawcę i aby przestrzegać zasad zaproszenia.

podwójnego finansowania (zob. część C). Jeżeli beneficjent zwraca się o wkłady uczestników, takie wkłady muszą być zgodne z odpowiednimi przepisami standardów jakości programu Erasmus. W szczególności takie wkłady nie mogą stwarzać barier utrudniających włączenie uczestników o mniejszych szansach.

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th colspan="3">Kwota</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Wsparcie organizacyjne</td><td rowspan="4">Koszty bezpośrednio związane z realizacją projektu, których nie obejmują inne kategorie kosztów.

Np.: przygotowanie (pedagogiczne, międzykulturowe i inne), opieka mentorska, monitorowanie i wsparcie uczestników podczas działań w zakresie mobilności, usługi, narzędzia i sprzęt potrzebny do realizacji projektu, wirtualne komponenty w działaniach mieszanych, uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami i upublicznianie finansowania Unii Europejskiej.

Wsparcie organizacyjne obejmuje koszty ponoszone zarówno przez organizacje wysyłające, jak i przyjmujące (z wyjątkiem przypadków dotyczących mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń). Sposób podziału otrzymanej dotacji zostanie uzgodniony między obiema organizacjami.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników. Osoby towarzyszące nie są uznawane za uczestników działań w zakresie mobilności edukacyjnej i nie są brane pod uwagę przy obliczaniu wsparcia organizacyjnego.</td><td colspan="3">100 EUR
– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie kursów i szkoleń

– Na każdego zaproszonego eksperta

– Na każdego przyjmowanego nauczyciela lub edukatora</td></tr>
<tr><td colspan="3">125 EUR

– Na każdą osobę uczącą się w przypadku mobilności grupowej.</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; 200 EUR po przekroczeniu liczby stu uczestników tego samego rodzaju działań
– Na każdego uczestnika krótkoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy

– Na każdego uczestnika mobilności kadry w zakresie obserwacji pracy oraz wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
Na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Podróż</td><td rowspan="2">Dofinansowanie kosztów podróży w obie strony uczestników oraz osób towarzyszących, z miejsca zamieszkania do miejsca działania.</td><td>Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby uczestników i osób towarzyszących.

Wnioskodawca musi wskazać odległość powietrzną między miejscem zamieszkania a miejscem działania (podróż w jedną stronę)[137] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[138].</td><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
<tr><td>Wsparcie indywidualne</td><td>Koszty utrzymania uczestników i osób towarzyszących[139] w czasie działania.

w stosownych przypadkach w koszty utrzymania są kwalifikowalne w odniesieniu do czasu podróży przed rozpoczęciem i po zakończeniu działania, przy czym w przypadku uczestników i osób towarzyszących otrzymujących dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu pokrywa się maksymalnie koszty dwóch dni podróży, a w przypadku uczestników otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych</td><td>Kategoria uczestników</td><td>Grupa krajów 1:</td><td>Grupa krajów 2:</td><td>Grupa krajów 3:</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Kadra/pracownicy</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Osoby uczące się</td><td>48–127 EUR</td><td>41–110 EUR</td><td>36–93 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">Powyższe przedziały stanowią dozwolone przedziały stawek podstawowych za każdy dzień działania. Każda agencja narodowa określi mieszczące się w tych przedziałach dokładne stawki podstawowe w odniesieniu do zarządzanych przez nią projektów i opublikuje te informacje na swojej stronie internetowej.

Stawka podstawowa jest stosowana do 14. dnia działania (uwzględniając dni podróży). Od 15. dnia stosowana stawka</td></tr>
</table>

[137] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[138] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

[139] W przypadku osób towarzyszących obowiązują stawki dla kadry. W wyjątkowych przypadkach, gdy osoba towarzysząca musi zostać za granicą dłużej niż 60 dni, dodatkowe koszty utrzymania po upływie 60. dnia będą dofinansowywane w ramach pozycji budżetowej „Wsparcie włączenia”.

	środków transportu – maksymalnie sześciu dni. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób, czasu trwania pobytu i kraju przyjmującego[140].	będzie odpowiadać 70% stawki podstawowej. Stosowane stawki będą zaokrąglane do najbliższej pełnej wartości euro.
Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji**: koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). Wsparcie włączenia można również zapewnić członkom kadry o mniejszych szansach, którzy przyjmą rolę osób towarzyszących lub uczestniczą w wizycie przygotowawczej. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych

[140] Grupy krajów przyjmujących:
Grupa krajów 1: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja
Grupa krajów 2: Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania
Grupa krajów 3: Bułgaria, Chorwacja, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Serbia, Macedonia Północna, Turcja

Wizyty przygotowawcze	Koszty podróży i utrzymania związane z uczestnictwem w wizycie przygotowawczej. **Mechanizm finansowania:** koszty jednostkowe. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	680 EUR na uczestnika
Opłata za udział w kursie	Koszty obejmujące opłaty wpisowe w związku z mobilnością pracowników w formie „kursów i szkoleń". **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od czasu trwania kursu.	80 EUR na uczestnika na dzień;
Wsparcie językowe	Koszty zapewnienia materiałów do nauki języków i szkoleń uczestnikom wymagającym lepszej znajomości języka, jakim będą się posługiwali podczas nauki, lub odbycia szkolenia podczas działania. Do wsparcia językowego kwalifikują się uczestnicy następujących działań: obserwacji pracy, wyjazdów w celu nauczania lub szkoleniowych, przyjmowania szkolących się nauczycieli i edukatorów, krótkoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy oraz długoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy. Wsparcie jest wypłacane wyłącznie wówczas, gdy uczestnik nie może otrzymać wsparcia językowego online ze względu na niedostępność odpowiedniego języka lub poziomu nauczania lub ze względu na szczególne bariery, z którymi mierzą się uczestnicy o mniejszych szansach. Ten ostatni warunek nie ma zastosowania do zwiększonego wsparcia uczestników	150 EUR na uczestnika Ponadto: 150 EUR zwiększonego wsparcia językowego na każdego uczestnika długoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy

	długoterminowej mobilności edukacyjnej dorosłych słuchaczy. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Wysokie koszty podróży uczestników i osób towarzyszących, które nie mogą otrzymać wsparcia w ramach standardowej dotacji „Podróż" ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczeń lekarskich. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników.	**Koszty dotyczące zabezpieczenia finansowego:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie:** 100% kosztów kwalifikowalnych

MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

W niniejszej sekcji przewodnika przedstawiono działania w ramach akcji kluczowej 1 w dziedzinie młodzieży. Działania te stwarzają możliwości uczenia się pozaformalnego i nieformalnego dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą.

Dzięki uczeniu się pozaformalnemu i nieformalnemu młodzież może nabywać podstawowe kompetencje, które stanowią wkład w jej rozwój osobisty i społeczno-edukacyjny oraz sprzyjają jej aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, poprawiając tym samym jej szanse na zatrudnienie.

Uczestnicząc w działaniach w zakresie mobilności edukacyjnej, osoby pracujące z młodzieżą zdobywają umiejętności istotne dla ich doskonalenia zawodowego, rozwijają nowe praktyki organizacyjne i podnoszą ogólną jakość pracy z młodzieżą.

Działania edukacyjne w odniesieniu do młodzieży mają wywierać znaczny pozytywny wpływ na osoby młode oraz na zaangażowane organizacje, społeczności, w których takie działania się odbywają, sektor młodzieży jako taki oraz europejskie sektory społeczno-ekonomiczne jako całość. Wsparciem objęte są następujące akcje:

- mobilność osób młodych – wymiany młodzieży
- projekty w zakresie mobilności na rzecz osób pracujących z młodzieżą
- działania wspierające uczestnictwo młodzieży
- działanie na rzecz włączenia DiscoverEU

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO TYCH MOŻLIWOŚCI?

O finansowanie można ubiegać się na dwa sposoby:

- **Standardowe projekty** umożliwiają organizacjom składającym wnioski i nieformalnym grupom młodych ludzi realizację jednego lub kilku działań w dziedzinie młodzieży w okresie od trzech do dwudziestu czterech miesięcy. Standardowe projekty są najlepszym wyborem dla organizacji, które po raz pierwszy korzystają z programu Erasmus+, dla tych, które chcą zorganizować tylko jeden projekt lub ograniczoną liczbę działań lub
- **Akredytowane projekty** otwarte tylko dla organizacji, które uzyskały akredytację w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży. Ten specjalny instrument finansowania umożliwia akredytowanym organizacjom regularne otrzymywanie środków finansowych na działania w zakresie mobilności, które przyczyniają się do stopniowej realizacji ich planu akredytacji.

Organizacje zainteresowane regularnym organizowaniem działań w zakresie mobilności mogą ubiegać się o akredytację w programie Erasmus. Aby dowiedzieć się więcej o akredytacji, proszę zapoznać się z poniższą sekcją dotyczącą akredytacji w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży.

Ponadto organizacje i nieformalne grupy młodych ludzi mogą przystąpić do programu bez konieczności składania wniosku poprzez dołączenie do projektu w roli partnera.

AKREDYTACJA W PROGRAMIE ERASMUS W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

Akredytacje w programie Erasmus[141] są narzędziem dla organizacji, które chcą otworzyć się na transgraniczną wymianę i współpracę i które planują regularne wdrażanie działań w zakresie mobilności edukacyjnej.

Akredytacja w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży zapewnia uproszczony dostęp do możliwości w ramach akcji kluczowej 1 – działań w zakresie mobilności edukacyjnej w dziedzinie młodzieży.

Wnioskodawcy będą zobowiązani do określenia swojego podejścia do zarządzania projektami, swoich bardziej długoterminowych celów i planów w zakresie działań, które mają być wspierane ze środków programu Erasmus, i oczekiwanych korzyści. Przyznanie akredytacji w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży potwierdza, że wnioskodawca dysponuje odpowiednimi i skutecznymi procedurami i środkami umożliwiającymi realizację wysokiej jakości działań w zakresie mobilności edukacyjnej zgodnie z planem i wykorzystanie ich w działaniach na rzecz młodzieży.

CELE AKCJI

Akredytacja w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży ma następujące cele:

- zwiększanie możliwości rozwoju osobistego i zawodowego młodych ludzi w drodze pozaformalnych i nieformalnych działań w zakresie mobilności edukacyjnej,
- wzmacnianie pozycji młodzieży, jej aktywnej postawy obywatelskiej i uczestnictwa w życiu demokratycznym,
- podnoszenie jakości pracy z młodzieżą na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym przez budowanie zdolności organizacji działających w dziedzinie młodzieży oraz wspieranie rozwoju zawodowego osób pracujących z młodzieżą,
- promowanie włączenia społecznego i różnorodności, dialogu międzykulturowego oraz solidarności, równych szans i praw człowieka wśród młodych ludzi w Europie.

DOSTĘP DO FINANSOWANIA DLA WNIOSKODAWCÓW, KTÓRYCH WNIOSKI ZOSTAŁY ZAAKCEPTOWANE

Wnioskodawcy, którzy pomyślnie przejdą proces akredytacji w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży, uzyskają uproszczony dostęp do następujących możliwości finansowania w ramach akcji kluczowej 1 w dziedzinie młodzieży:

- projekty mobilności osób młodych – wymiany młodzieży,
- projekty w zakresie mobilności na rzecz osób pracujących z młodzieżą.

Coroczne zaproszenie do składania wniosków o finansowanie projektów akredytowanych przedstawiono w sekcji „Możliwości w zakresie mobilności dla akredytowanych organizacji Erasmus w dziedzinie młodzieży".

[141] Główny budżet tej akcji przeznaczono na wsparcie działań transnarodowych obejmujących organizacje i uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Z maksymalnie 20% budżetu przeznaczonego na tę akcję można jednak finansować działania w zakresie mobilności międzynarodowej obejmujące organizacje i uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Następujące rodzaje organizacji kwalifikują się do złożenia wniosku: • organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; europejska młodzieżowa organizacja pozarządowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym; przedsiębiorstwo społeczne; organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i posiadająca udokumentowane doświadczenie w dziedzinie młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku. Organizacje składające wnioski muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacje składające wniosek muszą być ustanowione zgodnie z prawem co najmniej dwa lata przed upływem terminu składania wniosków oraz mieć dwuletnie odpowiednie doświadczenie w realizacji działań w dziedzinie młodzieży.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Wnioski należy składać do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Termin składania wniosków	**29 września, godz. 12:00:00 (południe czasu obowiązującego w Brukseli)**
Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży	Wnioskodawcy ubiegający się o akredytację w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży muszą spełniać standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży przedstawione na stronie internetowej Europa: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth

KRYTERIA KWALIFIKACJI

Wnioskodawcy muszą mieć wystarczające zdolności operacyjne i finansowe, aby zrealizować proponowany plan, w tym co najmniej dwuletnie odpowiednie doświadczenie w realizacji działań w dziedzinie młodzieży.

Aby uzyskać więcej informacji na temat ogólnych kryteriów zdolności operacyjnej i tych szczegółowych wymogów dla wnioskodawców ubiegających się o akredytację, należy zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYKLUCZENIA

Wnioskodawcy muszą złożyć podpisane oświadczenie potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w kryteriach wykluczenia wymienionych w części C przewodnika, że przedłożony wniosek zawiera oryginalne treści autorstwa

organizacji składającej wniosek oraz że za sporządzenie wniosku nie zapłacono żadnym innym organizacjom ani osobom zewnętrznym.

KRYTERIA WYBORU

Jakość wniosków zostanie oceniona przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów udzielenia akredytacji i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 70 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji

Istotność (maksymalnie 20 punktów)	Istotność organizacji w stosunku do dziedziny młodzieży i celów działania pod względem: • celów i zasad organizacji; • grup docelowych organizacji; • regularnej działalności organizacji; • doświadczenia organizacji w dziedzinie młodzieży. Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji.
Rozwój strategiczny (maksymalnie 40 punktów)	Zakres, w jakim: • wyznaczone cele są istotne i zgodne z celami Akcji i przyczyniają się do realizacji strategii UE na rzecz młodzieży; • planowane działania są odpowiednie do zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb i osiągnięcia określonych celów; planowane działania przynoszą rzeczywistą korzyść organizacji, uczestnikom, organizacjom uczestniczącym i mają potencjalnie szerszy wpływ (np. na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i transnarodowym); • cele i planowane działania łączą się z regularną pracą i działalnością organizacji; • organizacja przyczynia się do realizacji strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności; • działania organizacji obejmują przynajmniej jedną podstawową zasadę (zrównoważenie środowiskowe i odpowiedzialność, aktywne uczestnictwo w sieci organizacji Erasmus+, komponenty wirtualne).
Jakość zarządzania i koordynacji (maksymalnie 40 punktów)	Zakres, w jakim: • cele, planowane działania i liczba uczestników są jasne i realistyczne w odniesieniu do zasobów ludzkich i organizacji wewnętrznej wnioskodawcy; • podejście partnerskie jest zrównoważone i skuteczne oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie do wprowadzenia nowych i mniej doświadczonych organizacji; • środki mające na celu zapewnienie jakości działań oraz bezpieczeństwa i ochrony uczestników są odpowiednie; • stosowana jest zasada aktywnego uczestnictwa młodzieży oraz planowane jest zaangażowanie uczestników na wszystkich etapach działań; • środki, mające na celu zapewnienie solidnego wymiaru edukacyjnego – takie jak wspieranie refleksji dotyczącej efektów uczenia się oraz identyfikacji i dokumentowania tych efektów – są odpowiednie;

	• metody pomiaru postępów organizacji w osiąganiu jej celów (monitorowanie i ocena) oraz zarządzania ryzykiem są odpowiednie i skuteczne; • środki mające na celu dzielenie się wynikami projektu w organizacjach uczestniczących i poza nimi są odpowiednie i skuteczne.

MAKSYMALNA LICZBA PRZYZNAWANYCH AKREDYTACJI W PROGRAMIE ERASMUS W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

W krajach, w których zainteresowanie akredytacją w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży jest bardzo duże, agencja narodowa może ustalić maksymalną liczbę przyznanych akredytacji. Decyzja ta zostanie opublikowana na stronie internetowej agencji narodowej wraz z tym zaproszeniem.

Jeżeli agencja narodowa nie ustali maksymalnej liczby zatwierdzonych akredytacji, zatwierdzone zostaną wszystkie wnioski spełniające kryteria określone w tym zaproszeniu.

Jeżeli agencja narodowa ustala maksymalną liczbę zatwierdzonych akredytacji, zostanie sporządzona lista rankingowa wniosków spełniających minimalne kryteria udzielenia akredytacji. Akredytacje będą przyznawane począwszy od wniosku, który uzyskał najwyższą ocenę punktową, aż do osiągnięcia maksymalnej liczby akredytacji. W przypadku gdy więcej niż jeden wniosek zostanie oceniony tak samo pod względem liczby otrzymanych punktów, maksymalna liczba przyznanych akredytacji zostanie zwiększona w celu uwzględnienia wszystkich wniosków z taką liczbą punktów.

Okres ważności

Akredytacja w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży jest przyznawana na cały okres programowania do 2027 r. pod warunkiem regularnego monitorowania i ciągłej zgodności z wymogami akredytacji i instrukcjami wydanymi przez agencję narodową. Aby zapewnić realistyczne planowanie, plan działań przedłożony w ramach wniosku może obejmować okres od trzech do czterech lat i być okresowo aktualizowany, jak wyjaśniono w sekcji następnej.

W przypadku gdy akredytacja w programie Erasmus byłaby wymagana do udziału w jakimkolwiek działaniu po zakończeniu okresu programowania 2021–2027, agencja narodowa może przedłużyć ważność akredytacji na warunkach określonych przez Komisję Europejską. Jeżeli dana akredytacja nie zostanie przedłużona, realizację uprzednio zatwierdzonych projektów można kontynuować po 31 grudnia 2027 r. do końca obowiązywania odnośnych umów o udzielenie dotacji.

Akredytacja może zostać cofnięta w każdym momencie, w przypadku gdy organizacja przestanie istnieć lub w drodze porozumienia między agencją narodową a akredytowaną organizacją. Agencja narodowa może jednostronnie cofnąć akredytację na warunkach opisanych w punkcie „Sprawozdawczość, monitorowanie i zapewnianie jakości". Jednostronne cofnięcie akredytacji przez akredytowaną organizację jest możliwe tylko wtedy, gdy przez co najmniej trzy kolejne lata akredytacja nie była wykorzystywana do składania wniosków o akredytowane projekty mobilności.

BRAK MOŻLIWOŚCI PRZENOSZENIA

Akredytacji nie można przekazywać między organizacjami. W drodze wyjątku w przypadku zmian strukturalnych w akredytowanej organizacji (np. podzielenie, połączenie, zmiana podmiotu prawnego, statutu lub własności) agencja narodowa może przekazać akredytację jednej organizacji będącej następcą prawnym na podstawie uzasadnionego wniosku.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ, MONITOROWANIE I ZAPEWNIANIE JAKOŚCI

Sprawozdania końcowe na koniec każdej umowy o udzielenie dotacji	Na koniec każdej umowy o udzielenie dotacji zatwierdzonej w ramach akredytacji w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży akredytowana organizacja przedstawi sprawozdanie końcowe na temat zrealizowanych działań i celów, jak określono w obowiązującej umowie o udzielenie dotacji.

Sprawozdanie z działań akredytowanej organizacji	Co najmniej raz w okresie ważności akredytacji organizacje będą zobowiązane do: • złożenia sprawozdania na temat postępów w osiąganiu celów; • złożenia sprawozdania na temat sposobu zapewnienia zgodności ze standardami jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży; • aktualizacji swojego planu działania. Agencja narodowa może zwrócić się o przedłożenie jej sprawozdania okresowego dotyczącego jednocześnie wszystkich elementów wymienionych powyżej albo osobno poszczególnych elementów. Agencja narodowa może podjąć decyzję o zastąpieniu wymogów dotyczących sprawozdawczości w zakresie celów i standardów jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży wizytą monitorującą. Na podstawie wyników działalności akredytowanej organizacji stwierdzonych w sprawozdaniach, podczas monitorowania i kontroli zapewnienia jakości lub w wyniku istotnych zmian w organizacji agencja narodowa może zmienić liczbę i harmonogram sprawozdań okresowych. Ponadto akredytowane organizacje mogą dobrowolnie złożyć wniosek o aktualizację swojej akredytacji. W oparciu o argumentację organizacji agencja narodowa zdecyduje, czy aktualizacja jest uzasadniona i dopuszczalna.
Monitorowanie i kontrole	Agencja narodowa może organizować wizyty monitorujące, kontrole formalne lub inne działania w celu śledzenia postępów i wyników akredytowanych organizacji, oceny przestrzegania uzgodnionych standardów jakości oraz zapewnienia wsparcia. Kontrole formalne mogą mieć formę kontroli dokumentacji lub wizyt w organizacji i we wszelkich innych miejscach, w których mają lub miały miejsce działania. Agencja narodowa może zwrócić się o pomoc do agencji narodowych lub ekspertów zewnętrznych w innych krajach w celu sprawdzenia i monitorowania prowadzonych tam działań.

ZAPEWNIANIE JAKOŚCI

Po otrzymaniu sprawozdania lub po przeprowadzeniu działań monitorujących agencja narodowa przekaże informacje zwrotne akredytowanym organizacjom. Agencja narodowa może również udzielić akredytowanej organizacji obowiązkowych instrukcji lub porad dotyczących sposobu poprawienia wyników ich działalności.

DZIAŁANIA NAPRAWCZE

W przypadku nowo akredytowanych wnioskodawców, organizacji wysokiego ryzyka lub w przypadku nieprzestrzegania instrukcji i terminów agencji narodowej, bardzo słabych wyników stwierdzonych w sprawozdaniach, podczas monitorowania i kontroli zapewnienia jakości lub w przypadku poważnego naruszenia przepisów programu (w tym w innym działaniu), agencja narodowa może zastosować następujące działania naprawcze:

- Obserwacja: agencja narodowa może obniżyć poziom finansowania, który akredytowana organizacja może stosować w odniesieniu do działań wymagających akredytacji w programie Erasmus. Nowo akredytowane organizacje mogą

być poddane obserwacji, jeżeli podczas kontroli zdolności operacyjnej zostanie stwierdzone ryzyko niskiej jakości realizacji działań.

- Zawieszenie: organizacje zawieszone nie mogą ubiegać się o finansowanie w ramach realizacji działań, w przypadku których wymagana jest akredytacja w programie Erasmus. W wyniku zawieszenia akredytacji agencja narodowa może również rozwiązać niektóre lub wszystkie bieżące umowy o udzielenie dotacji.

Okres obserwacji lub zawieszenia będzie trwał do chwili stwierdzenia przez agencję narodową, że warunki i wymogi jakościowe określone w zaproszeniu zostały ponownie spełnione oraz że akredytowana organizacja rozwiązała problem słabych wyników.

Organizacje objęte zawieszeniem lub obserwacją nie mogą ubiegać się o nową akredytację.

W przypadku stałego nieprzestrzegania instrukcji i terminów agencji narodowej, bardzo słabych wyników lub powtarzającego się lub poważnego naruszenia przepisów programu (w tym w innym działaniu), agencja narodowa może cofnąć akredytację.

Akredytacja może również zostać cofnięta w każdym momencie, w przypadku gdy organizacja przestanie istnieć lub w drodze porozumienia między agencją narodową a akredytowaną organizacją. Agencja narodowa lub akredytowana organizacja może jednostronnie cofnąć akredytację, jeżeli w okresie co najmniej trzech kolejnych lat nie złożono żadnych wniosków o finansowanie na podstawie tej akredytacji.

MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE MOBILNOŚCI DLA AKREDYTOWANYCH ORGANIZACJI ERASMUS W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

Akredytowane organizacje mają możliwość ubiegania się o finansowanie działań w zakresie mobilności młodzieży w uproszczony sposób. Wnioski opierają się na wcześniej zatwierdzonym planie działania, więc szczegółowy wykaz i opis planowanych działań nie jest wymagany. Zamiast tego we wnioskach należy przedstawić szacunkową liczbę działań, które mają zostać zrealizowane, a także liczby zaangażowanych w nie uczestników.

Działania w zakresie mobilności, które mają być realizowane w ramach tej akcji[142], muszą spełniać minimalne wymogi ustanowione w odniesieniu do każdego rodzaju działania w odpowiednich sekcjach przewodnika.

Akredytowane organizacje zobowiązują się do przestrzegania standardów jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży i prowadzenia wysokiej jakości działań w zakresie mobilności w dziedzinie młodzieży.

Akredytowane organizacje młodzieżowe nie kwalifikują się do finansowania w ramach standardowych wymian młodzieży i projektów w zakresie mobilności na rzecz osób pracujących z młodzieżą. Mogą one jednak w tych projektach przyjąć rolę partnera.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Do wniosków o dotacje zastosowanie mają poniższe kryteria kwalifikowalności.

Kto może złożyć wniosek?	Dowolna organizacja posiadająca ważną akredytację w programie Erasmus w dziedzinie młodzieży w dniu rozpoczęcia projektu

[142] Główny budżet tej akcji przeznaczono na wsparcie działań transnarodowych obejmujących organizacje i uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Z maksymalnie 20% budżetu przeznaczonego na tę akcję można jednak finansować działania w zakresie mobilności międzynarodowej obejmujące organizacje i uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione” w części A przewodnika).

Kwalifikujące się działania	• Wymiany młodzieży • Działania umożliwiające rozwój osobisty osobom pracującym z młodzieżą Ponadto można realizować następujące działania: • Wizyty przygotowawcze • Rozwój systemu i działania informacyjne (tylko w związku z działaniami związanymi z rozwojem zawodowym osób pracujących z młodzieżą) Opis i kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do każdego z tych działań określono w odpowiednich sekcjach przewodnika.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu akredytowanego wynosi od 12 do 24 miesięcy. Po 12 miesiącach wszyscy beneficjenci będą mieć możliwość przedłużenia swojego projektu, tak aby jego łączny czas trwania wyniósł 24 miesiące.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **12 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów rozpoczynających się 1 czerwca tego samego roku.
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.
Inne minimalne wymogi	Akredytowana organizacja może złożyć wniosek dotyczący projektu akredytowanego tylko raz w ramach jednego zaproszenia (raz na rok).

ALOKACJA BUDŻETU

Kwota przyznanego dofinansowania będzie zależała od szeregu elementów:

- całkowitego budżetu przeznaczonego do przyznania akredytowanym wnioskodawcom;
- działań, których dotyczy wniosek;
- minimalnego i maksymalnego dofinansowania;
- następujących kryteriów alokacji: wyników finansowych, wyników jakościowych, priorytetów politycznych i obszarów tematycznych uwzględnionych w działaniach, których dotyczy wniosek, oraz równowagi geograficznej (jeżeli zostały zastosowane przez agencję narodową).

Szczegółowe zasady dotyczące podstawowego i maksymalnego dofinansowania, oceny punktowej przyznawanej w odniesieniu do kryteriów alokacji, wagi każdego kryterium, metody alokacji oraz budżetu dostępnego na potrzeby akredytowanych projektów zostaną opublikowane przez agencję narodową przed upływem terminu składania wniosku.

Budżet dostępny na projekty akredytowane i szczegółowe zasady jego alokacji zostaną opublikowane przez agencję narodową przed upływem terminu składania wniosków. Zasady alokacji budżetu muszą być zgodne z zasadami sprawiedliwości, przejrzystości i równego traktowania. Wskaźniki i mierniki stosowane przy alokacji budżetu muszą być obiektywne, weryfikowalne, a ich wartości muszą być znane wnioskodawcom przed upływem terminu składania wniosków.

Na podstawie mających zastosowanie wkładów jednostkowych i danych historycznych agencja narodowa oszacuje budżet wymagany do realizacji działań, o które wnioskuje każdy z wnioskodawców. Wnioskodawcom nie można przyznać dotacji wyższej niż obliczony szacunkowy budżet.

Jeżeli wnioskodawcy zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet wymagany do realizacji wnioskowanych przez niego działań, wówczas działania te zostaną zawarte w umowie o udzielenie dotacji na projekt jako wartości docelowe, które należy osiągnąć. Jeżeli natomiast wnioskodawcy nie zostanie przyznany pełen szacunkowy budżet, wówczas wartości docelowe, które należy osiągnąć, zostaną dostosowane tak, aby były proporcjonalne do przyznanej dotacji[143].

Budżetu na kategorie kosztów „Wsparcie włączenia dla uczestników" i „Koszty nadzwyczajne" nie można oszacować w taki sam sposób jak budżet dla kategorii kosztów, w których stosuje się wkłady jednostkowe. Agencja narodowa oceni wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów oddzielnie na podstawie dostarczonego opisu i uzasadnienia. W trakcie realizacji projektu beneficjenci mogą w razie potrzeby składać kolejne wnioski dotyczące tego rodzaju kosztów. Agencja narodowa będzie rozpatrywać takie dodatkowe wnioski w kolejności ich przyjmowania pod warunkiem dostępności środków.

[143] Agencja narodowa może wprowadzić ograniczone zmiany do proporcjonalnego dostosowania, aby lepiej dostosować przyznaną dotację do działań docelowych, zapewnić spójność z zatwierdzonym planem Erasmus, udzielić odpowiedniego wsparcia na rzecz działań priorytetowych, utrzymać co najmniej jednego uczestnika w każdym z rodzajów i kategorii działania wnioskowanych przez wnioskodawcę i aby przestrzegać zasad zaproszenia.

PROJEKTY MOBILNOŚCI OSÓB MŁODYCH – „WYMIANY MŁODZIEŻY”

W ramach tej akcji[144], organizacje i nieformalne grupy młodych ludzi mogą otrzymać wsparcie na realizację projektów skupiających młodzież z różnych krajów w celu wymiany doświadczeń i nauki poza ich systemem kształcenia formalnego.

CELE AKCJI

Program Erasmus+ wspiera mobilność edukacyjną na rzecz uczenia się pozaformalnego młodzieży w formie wymian młodzieży, której celem jest zaangażowanie i umożliwienie osobom młodym stania się aktywnymi obywatelami, włączenie ich do projektu europejskiego oraz pomoc w zdobywaniu i rozwijaniu kompetencji, które posłużą im przez całe życie i w przyszłej karierze zawodowej.

W ujęciu bardziej szczegółowym wymiany młodzieży mają na celu:

- wspieranie dialogu międzykulturowego, a także uczenia się i poczucia bycia Europejczykiem;
- rozwijanie umiejętności i postaw młodzieży;
- wzmacnianie europejskich wartości i przełamywanie uprzedzeń i stereotypów;
- zwiększanie świadomości w zakresie istotnych społecznie kwestii, a tym samym zachęcanie do zaangażowania w życie społeczne i demokratyczne oraz aktywnego w nim uczestnictwa.

W akcji mogą brać udział wszystkie osoby młode, ze szczególnym uwzględnieniem osób o mniejszych szansach.

KONTEKST POLITYCZNY

Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 stanowi ramy unijnej współpracy na rzecz młodzieży w oparciu o rezolucję Rady z 2018 r.[145] Strategia sprzyja uczestnictwu młodzieży w życiu demokratycznym, wspiera aktywność społeczną i obywatelską młodzieży i ma za cel sprawić, by wszystkie osoby młode dysponowały niezbędnymi środkami umożliwiającymi udział w życiu społecznym. W strategii UE na rzecz młodzieży określono 11 celów młodzieżowych, które odnoszą się do dziedzin międzysektorowych mających wpływ na życie młodzieży.

W ramach kluczowego obszaru „Łączenie” strategii UE na rzecz młodzieży ułatwia się kontakty i wymianę doświadczeń między młodymi ludźmi, co ma zasadnicze znaczenie dla przyszłego rozwoju Unii Europejskiej. Najlepszym wsparciem dla tych kontaktów są różne formy mobilności, takie jak wymiany młodzieży i DiscoverEU. W ramach obszaru „Angażowanie” strategia ułatwia uczestnictwo młodzieży, np. przez działania wspierające uczestnictwo młodzieży i unijny dialog młodzieżowy. W ramach obszaru „Wzmacnianie pozycji” strategia wspiera wysokiej jakości pracę z młodzieżą, np. przez mobilność osób pracujących z młodzieżą oraz współpracę, szkolenia i tworzenie sieci kontaktów.

Strategia UE na rzecz młodzieży może stanowić źródło inspiracji dla projektów i działań we wszystkich formatach i sektorach. W tym celu warto się zastanowić, czy i w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji:

- europejskich celów młodzieżowych[146];
- unijnej polityki pracy z młodzieżą[147][148];

[144] Główny budżet tej akcji przeznaczono na wsparcie działań transnarodowych obejmujących organizacje i uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Z maksymalnie 20% budżetu przeznaczonego na tę akcję można jednak finansować działania w zakresie mobilności międzynarodowej obejmujące organizacje i uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione” w części A przewodnika).

[145] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL

[146] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl

[147] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:415:FULL

[148] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526

- unijnej polityki mobilności edukacyjnej[149][150];
- spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży[151].

Aby uzyskać wsparcie w zakresie powiązania projektów ze strategią UE na rzecz młodzieży, należy skontaktować się ze swoją agencją narodową lub centrami zasobów SALTO.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży dostępna jest pod adresem https://youth.europa.eu/strategy_pl

Strategie tematyczne na rzecz młodzieży

Program Erasmus+ ma na celu promowanie uczestnictwa młodzieży, wzmocnienie jakości procesów nieformalnego i pozaformalnego uczenia się oraz rozwój wysokiej jakości pracy z młodzieżą. Dalsze wsparcie w tych obszarach jest dostępne w ramach konkretnych strategii tematycznych, takich jak strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży, strategia Youthpass i europejska strategia szkoleniowa (ETS)[152].

OPIS DZIAŁAŃ

Wymiany młodzieży

Wymiany młodzieży to spotkania grup młodzieży z co najmniej dwóch różnych krajów, które gromadzą się na krótki okres, w celu wspólnej realizacji programu uczenia się pozaformalnego (połączenie warsztatów, ćwiczeń, debat, odgrywania ról, symulacji, zajęć na świeżym powietrzu itp.), w zakresie interesującego je tematu, szukając inspiracji w europejskich celach młodzieżowych[153]. Okres nauki obejmuje okres planowania przed złożeniem wniosku, fazę przygotowawczą przed wymianą, jak również ewaluację i działania następcze po wymianie.

Następujące działania nie kwalifikują się do dofinansowania w ramach wymiany młodzieży: akademickie wyjazdy studyjne; wymiana, której celem jest osiągnięcie zysków finansowych; wymiana, którą można zaklasyfikować jako wyjazd turystyczny; festiwale; wyjazdy wakacyjne; wyjazdy na występy artystyczne, posiedzenia statutowe, szkolenia dla młodzieży prowadzone przez dorosłych.

Wizyty przygotowawcze

W ramach wymian młodzieży projekty mogą również obejmować wizyty przygotowawcze. Celem wizyt przygotowawczych jest zapewnienie wysokiej jakości działań przez ułatwienie i przygotowanie ustaleń administracyjnych, budowanie zaufania i zrozumienia oraz tworzenie solidnych partnerstw między zaangażowanymi organizacjami i osobami. W przypadku wymiany młodzieży obejmującej osoby młode o mniejszych szansach, podczas wizyty przygotowawczej należy upewnić się, że zostaną zaspokojone szczególne potrzeby takich uczestników. Wizyta przygotowawcza odbywa się w kraju jednej z organizacji przyjmujących przed rozpoczęciem działania w zakresie wymiany młodzieży.

[149] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[150] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[151] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:43:FIN
[152] Strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Strategia Youthpass: https://www.youthpass.eu/de/about-youthpass/youthpass-strategy/; Europejska strategia szkoleniowa (ETS): https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/
[153] Europejskie cele młodzieżowe opracowano w ramach strategii UE na rzecz młodzieży. Cele te określają dziedziny międzysektorowe mające wpływ na życie młodzieży i wskazują wyzwania. https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt realizują co najmniej dwie organizacje. Wszystkie zaangażowane organizacje muszą być określone na etapie składania wniosków, ponieważ solidne partnerstwo jest podstawowym warunkiem wysokiej jakości realizacji projektu. Aby zaangażowane organizacje odniosły korzyści z uczestnictwa, projekt powinien mieć znaczenie dla regularnej pracy tych organizacji z młodzieżą oraz odpowiadać ich celom i potrzebom. Zaangażowane organizacje przyjmują rolę uczestników „wysyłających" lub „przyjmujących", tj. będących gospodarzami danego działania. Jedna z organizacji pełni również rolę koordynatora i składa wniosek o udzielenie dotacji w imieniu partnerstwa.

W razie potrzeby organizacja będąca beneficjentem może zwrócić się do uczestników działania w zakresie wymiany młodzieży o wniesienie pewnego wkładu przed wyjazdem. Kwota wkładu uczestników musi być bardzo niska, proporcjonalna do dotacji przyznanej na realizację projektu, być wyraźnie uzasadniona bezpośrednią korzyścią dla uczestnika, dobrze wyjaśniona i uzasadniona dla uczestników, pobierana na zasadach niekomercyjnych i nie może powodować powstania niesprawiedliwych barier dla uczestnictwa. Nie można wymagać wniesienia wkładu przez uczestników o mniejszych szansach. Beneficjent może wykorzystać kategorię kosztów „Wsparcie włączenia" w celu zaspokojenia wszelkich szczególnych potrzeb wynikających z barier napotykanych przez tych uczestników. Inni usługodawcy wybrani przez organizację będącą beneficjentem nie mogą pobierać od uczestników dodatkowych opłat ani wymagać wniesienia innego rodzaju wkładu. Beneficjent ma obowiązek zadeklarowania wszelkiego wkładu wniesionego przez uczestników w sprawozdaniu końcowym.

Projekt składa się z czterech etapów: planowania, przygotowania, realizacji działań i działań następczych. Organizacje uczestniczące i osoby młode zaangażowane w działania w ramach projektu powinny odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając swoje doświadczenie w zakresie nauki:

- **Planowanie**: określenie potrzeb, celów, efektów uczenia się, form działań, opracowanie programu prac, harmonogramu działań itp. przed złożeniem wniosku);
- **Przygotowanie**: praktyczne ustalenia, zawieranie umów z partnerami, językowe/międzykulturowe/edukacyjne i zadaniowe przygotowanie uczestników przed wyjazdem itp.;
- **Realizacja** działań;
- **Działania następcze:** ocena działań, określenie i udokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu.

Wysokiej jakości wymiana młodzieży:

- polega na aktywnym zaangażowaniu młodzieży i organizacji uczestniczących, które to grupy powinny razem brać czynny udział we wszystkich czterech etapach projektu, wzbogacając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie uczenia się i rozwoju;
- angażuje różne grupy uczestników i opiera się na tej różnorodności;
- opiera się na jasno określonych potrzebach młodych uczestników;
- zapewnia odpowiednie określenie i udokumentowanie pozaformalnych i nieformalnych efektów uczenia się uczestników;
- zachęca uczestników do refleksji nad problematyką i wartościami europejskimi.

Działania z zakresu szkoleń i współpracy są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy są dostępne w Europejskim Kalendarzu Szkoleń: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Inspiracje można również znaleźć w narzędziach centrów zasobów SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

Proces uczenia się

Zorganizowanie wymiany młodzieży w kontekście uczenia się pozaformalnego wymaga uprzedniego zaplanowania co najmniej części pożądanych efektów uczenia się, aby zapewnić odpowiednie możliwości uczenia się. Osoby młode uczestniczące w działaniu w ramach projektu powinny przyczynić się do określenia swoich potrzeb i wiedzy, którą chcieliby zdobyć lub pogłębić w ramach wymiany młodzieży.

Uczestnicy powinni być również w jak największym stopniu zaangażowani w opracowanie i rozwój działania (opracowanie programu, metod pracy i określenie podziału zadań) oraz zastanowić się, jak przygotować się do maksymalizacji korzyści w zakresie uczenia się i rozwoju osobistego, które uzyskaliby podczas wymiany.

Po zakończeniu głównej działalności uczestnicy powinni zostać poproszeni o przedstawienie informacji zwrotnej dotyczącej zadania, zastanowienie się nad tym, czego się nauczyli i jaki użytek mogą zrobić z tych efektów uczenia się. Ponadto uczestnicy powinni rozważyć, jakie ewentualne działania następcze można podjąć w związku z danym działaniem. Można to zrobić indywidualnie i w miarę możliwości w grupie.

Organizacje powinny wspierać proces uczenia się, określanie i dokumentowanie efektów uczenia się, w szczególności poprzez instrument Youthpass.

Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży

Wszystkie projekty wspierane w ramach tej akcji muszą być realizowane przy spełnieniu standardów jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży dotyczących organizowania wysokiej jakości działań w zakresie mobilności edukacyjnej. Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży obejmują podstawowe zasady akcji, jak również konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży dostępne są pod adresem: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

Ochrona i bezpieczeństwo uczestników

W wymianie młodzieży biorą udział liderzy grup. Liderzy grup monitorują i wspierają uczestników, aby zapewnić wysokiej jakości proces uczenia się w trakcie realizowania głównej działalności. Jednocześnie zapewniają bezpieczne, pełne szacunku i niedyskryminujące środowisko oraz ochronę uczestników projektu. Podczas planowania i przygotowywania wymiany młodzieży należy zająć się kwestią ochrony i bezpieczeństwa uczestników oraz przewidzieć wszelkie niezbędne środki w zakresie zapobiegania/ograniczania ryzyka.

WYMIARY HORYZONTALNE

Podczas opracowywania projektu mobilności należy koniecznie rozważyć wymiary horyzontalne przedstawione poniżej.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Organizacje, które otrzymają wsparcie w ramach tej akcji, powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, uwzględniając opinie osób o mniejszych szansach i angażując je w proces decyzyjny.

Wymiany młodzieży są szczególnie odpowiednie, jeżeli chodzi o włączenie osób młodych o mniejszych szansach, ponieważ:

- grupowa mobilność zapewnia doświadczenie w zakresie mobilności międzynarodowej w bezpiecznym środowisku grupy;
- krótki czas trwania wymian młodzieży sprawia, że zaangażowanie osób młodych o mniejszych szansach jest właściwe;

- zaangażowanie lokalnych uczestników ułatwia pierwszy udział w projektach europejskich.

Wymiany młodzieży są również odpowiednie do pracy nad włączeniem i różnorodnością jako przedmiotem projektu, na przykład w celu wspierania walki ze stereotypami, promowania zrozumienia, tolerancji i niedyskryminacji. W całym projekcie należy przyjąć świadome podejście do kwestii włączenia i różnorodności. Aspekty te uwzględnia się przy planowaniu, przygotowaniu, realizacji działań i działaniach następczych.

Zrównoważenie środowiskowe

Wymiana młodzieży powinna służyć upowszechnianiu wśród uczestników odpowiedzialnych i ekologicznych zachowań, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Wymianę młodzieży należy planować i prowadzić ze świadomością ekologiczną, np. przez stosowanie zrównoważonych praktyk, takich jak korzystanie z materiałów wielokrotnego użytku lub materiałów przyjaznych środowisku, ograniczanie ilości odpadów i recykling, czy też korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

Transformacja cyfrowa w dziedzinie młodzieży

W ramach programu Erasmus+ wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości działań. Zachęca się do wprowadzania elementów cyfrowych i internetowych w celu obniżenia progu uczestnictwa dla osób młodych o mniejszych szansach. Dzięki projektom i działaniom, które mają na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych, rozwój umiejętności cyfrowych lub rozwój zrozumienia zagrożeń i możliwości technologii cyfrowej, program może zmienić nastawienie i przyczynić się do rozwoju cyfrowych i mieszanych podejść w działaniach w dziedzinie młodzieży.

W zależności od koncepcji i celów działań, rozwój kompetencji i świadomości w zakresie kwestii cyfrowych oraz wykorzystanie nowych technologii można wprowadzić w ramach mobilności edukacyjnej.

Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska

Program Erasmus+ wspiera uczestnictwo młodzieży. W miarę możliwości projekty w ramach tej akcji powinny umożliwiać udział w życiu demokratycznym, w tym aktywność obywatelską oraz wpływanie na proces decyzyjny w sprawach dotyczących młodzieży i udział w tym procesie, przez wartościowe doświadczenia w zakresie nauki, które zachęcają młodych ludzi do aktywności obywatelskiej przed uczestnictwem w działaniu w zakresie mobilności, w jego trakcie i po jego zakończeniu. Projekty mobilności dla młodych ludzi powinny również oferować młodym ludziom odpowiednie możliwości aktywnego zaangażowania i udziału w opracowywaniu i realizacji działań w ramach projektu, co może ułatwić uczestnikom dalsze angażowanie się w życie demokratyczne[154]. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, jedności, różnorodności i dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Poniższe kryteria kwalifikowalności mają zastosowanie do standardowych projektów wymiany młodzieży. Akredytację opisano w odpowiedniej sekcji przewodnika.

[154] Aby zyskać dostęp do zasobów i pomysłów na działalność, należy zapoznać się modułami 7 (Projekty mobilności młodzieży) i 12 (Planowanie uczestnictwa) zestawu narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży opracowanego przez SALTO PI: https://participationpool.eu/toolkit/

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą może być dowolna uprawniona organizacja uczestnicząca lub nieformalna grupa młodych ludzi ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących w danym projekcie[155].
Uprawnione organizacje uczestniczące	Organizacjami uczestniczącymi mogą być: • organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; europejska młodzieżowa organizacja pozarządowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym; przedsiębiorstwo społeczne; lub organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i posiadająca udokumentowane doświadczenie w dziedzinie młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku; • nieformalna grupa młodych ludzi[156] ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem sąsiadującym z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).
Liczba organizacji uczestniczących	Należy zaangażować co najmniej dwie organizacje uczestniczące (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i jedna przyjmująca) z różnych krajów. Ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w ponad 5 wniosków w danym terminie w tej akcji, ani jako wnioskodawca, ani jako partner.
Czas trwania projektu	Od 3 do 24 miesięcy.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiony jest wnioskodawca.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji najpóźniej do: • **12 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku • **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.

[155] Organizacje uczestniczące będą musiały podpisać formularz o przystąpieniu na potrzeby organizacji składającej wniosek. Te formularze o przystąpieniu należy dostarczyć na etapie składania wniosku i najpóźniej przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

[156] Grupa co najmniej czterech osób młodych w wieku od 13 do 30 lat. Jeden z członków grupy, w wieku co najmniej 18 lat, przejmuje rolę przedstawiciela i odpowiedzialność w imieniu grupy. Definicja grupy nieformalnej znajduje się w glosariuszu. Do celów tej akcji i wszelkich związanych z nią przepisów, „nieformalna grupa młodych ludzi" mieści się w zakresie pojęcia „organizacja uczestnicząca". W przypadku odniesienia do „organizacji uczestniczącej" uznaje się, że obejmuje ono również „nieformalną grupę młodych ludzi".

Załączniki	Do formularza wniosku należy załączyć harmonogram dotyczący każdej wymiany młodzieży i wizyty przygotowawczej zaplanowanych w projekcie.

Minimalne wymogi dotyczące wymian młodzieży

Czas trwania działania	Od 5 dni do 21 dni, z wyłączeniem dni na podróż.
Miejsce (miejsca) działania	Działanie musi być realizowane w kraju jednej (lub – w przypadku działań mobilnych – kilku) organizacji uczestniczących w działaniu. **Wyjątek:** działania nie mogą odbywać się w Białorusi ani w Rosji.
Liczba organizacji uczestniczących	Należy zaangażować co najmniej dwie organizacje uczestniczące (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i jedna przyjmująca) z różnych krajów[157]. **Działania z udziałem państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem**: wszystkie organizacje uczestniczące muszą pochodzić z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. **Działania z udziałem państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE**: w działaniu musi brać udział co najmniej jedna organizacja uczestnicząca pochodząca z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem i jedna organizacja uczestnicząca pochodząca z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem sąsiadująca z UE (regiony 1–4).
Uprawnieni uczestnicy	Osoby młode w wieku od 13 do 30 lat[158] mieszkające w krajach ich organizacji wysyłającej i przyjmującej. Liderzy grup i osoby wspomagające proces kształcenia oraz osoby towarzyszące nie są uznawani za uczestników działania, ale kwalifikują się do wsparcia w ramach niektórych pozycji budżetu. Takie osoby muszą mieć ukończone 18 lat.
Liczba uczestników na działanie i skład grup krajowych	Co najmniej 16 i maksymalnie 60 uczestników na działanie, co najmniej 4 uczestników w grupie. Liderzy grup, osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące nie są wliczani do liczby uczestników. W przypadku wymian młodzieży, w których uczestniczą tylko osoby młode o mniejszych szansach, minimalna liczba uczestników wynosi 10. Co najmniej dwie grupy młodzieży z dwóch różnych krajów. Każda grupa musi mieć co najmniej jednego lidera grupy. Maksymalnie dwie osoby wspomagające proces kształcenia na działanie.

[157] Jeżeli większa liczba organizacji z tego samego kraju tworzy jedną grupę krajową, każda organizacja może mieć swojego własnego lidera grupy.

[158] Proszę wziąć pod uwagę:
dolny limit wieku – do dnia rozpoczęcia działania uczestnicy muszą osiągnąć wiek minimalny;
górny limit wieku – w dniu rozpoczęcia działania uczestnicy nie mogą przekroczyć maksymalnego wieku wskazanego w dniu rozpoczęcia działania.

Pozostałe kryteria	Co najmniej jedna organizacja wysyłająca lub organizacja przyjmująca w odniesieniu do działania musi pochodzić z kraju agencji narodowej, do której składa się wniosek.

Minimalne wymogi dotyczące wizyt przygotowawczych

Miejsce (miejsca) działania	Działanie musi być realizowane w kraju jednej z organizacji przyjmujących w ramach działania w zakresie wymiany młodzieży. **Wyjątek:** działania nie mogą odbywać się w Białorusi ani w Rosji.
Uprawnieni uczestnicy	Przedstawiciele organizacji uczestniczących, osoby wspomagające proces kształcenia, liderzy grup i osoby młode[159].

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdym z trzech poniższych kryteriów udzielenia akredytacji.

[159] Oczekuje się, że osoby biorące udział w wizytach przygotowawczych wezmą również udział w głównym działaniu.

Adekwatność, uzasadnienie i wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • profil, doświadczenie i działalność wnioskodawcy oraz grupa docelowa osób młodych są adekwatne w odniesieniu do młodzieży • przedmiotem projektu będzie priorytet lub priorytety unijnego dialogu młodzieżowego lub cele młodzieżowe • projekt może przyczynić się do włączenia i różnorodności, wymiaru ekologicznego, cyfrowego i partycypacyjnego programu • projekt jest istotny z punktu widzenia celów akcji • projekt ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji • w ramach projektu i proponowanych działań zaspokaja się potrzeby organizacji uczestniczących i uczestników wymiany • projekt jest odpowiedni do osiągnięcia wysokiej jakości efektów uczenia się uczestników • projekt może mieć wpływ na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu oraz na inne podmioty niż organizacje i osoby indywidualne bezpośrednio uczestniczące w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim, lub globalnym • projekt angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w Akcji oraz mniej doświadczone organizacje.
Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 40)	Zakres, w jakim: • we wniosku opisano w jasny i wyczerpujący sposób wszystkie etapy projektu: przygotowanie, realizację działań i działania następcze, oraz zaangażowanie młodych osób na wszystkich etapach działań • zachowano zrównoważoną reprezentację uczestników pod względem krajów i płci, a działania opracowano w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu oraz są one otwarte na uczestników z różnych środowisk i o różnych umiejętnościach • działania obejmują zrównoważone i przyjazne środowisku praktyki • proponowane metody uczenia się, w tym wszelkie elementy internetowe/cyfrowe, są odpowiednie dla działań • proces refleksji, określenie i udokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz stosowanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności, w szczególności instrumentu Youthpass, są adekwatne.

Jakość zarządzania projektem (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • jakość praktycznych ustaleń, procesów zarządzania i mechanizmów wsparcia jest zadowalająca • środki przewidziane w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony uczestników są adekwatne i skuteczne • zadania i obowiązki związane z realizacją działań są wyraźnie określone zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus • plan współpracy i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami stanowi ramy wspierające zarządzania projektem • wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny poszczególnych etapów i wyników projektu w stosunku do jego celów • wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób rozpowszechniania wyników projektu w organizacjach uczestniczących i poza nimi • projekt zawiera środki mające na celu zapewnienie trwałości osiągniętych wyników po jego zakończeniu.

ZASADY FINANSOWANIA

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th colspan="3">Kwota</th></tr>
<tr><td>Wsparcie organizacyjne</td><td>Koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników. Liderzy grup, osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące nie kwalifikują się do wsparcia organizacyjnego.</td><td colspan="3">125 EUR na uczestnika wymiany młodzieży</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Podróż</td><td rowspan="9">Dofinansowanie kosztów podróży uczestników, w tym liderów grup, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia, z miejsca zamieszkania do miejsca działania i z powrotem.

Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km.

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby osób.

Wnioskodawca musi wskazać odległość między miejscem zamieszkania a miejscem działania[160] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[161].

W przypadku działań mobilnych wnioskodawca powinien zsumować odległości pomiędzy</td><td>Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
</table>

[160] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[161] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

	poszczególnymi miejscami i wybrać przedział odległości odpowiadający uzyskanej sumie[162].			

Wsparcie indywidualne	Koszty związane z utrzymaniem. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od kraju przyjmującego, długości działania każdego uczestnika, liderów grup, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia (w stosownych przypadkach), z uwzględnieniem również jednego dnia podróży przed rozpoczęciem działania i jednego dnia podróży następującego po działaniu oraz do **czterech dodatkowych** dni dla uczestników, liderów grupy, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu.	Tabela A2.1, na uczestnika na dzień
Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji:** koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. Liderzy grup, osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące nie kwalifikują się do wsparcia włączenia dla organizacji. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika wymiany młodzieży
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi, liderami grup i osobami wspomagającymi proces kształcenia (w tym uzasadnione koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne").	100% kosztów kwalifikowalnych

[162] Jeżeli na przykład uczestnik z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu mobilnym odbywającym się najpierw w Rzymie (Włochy), a następnie w Lublanie (Słowenia), wnioskodawca oblicza najpierw odległość między Madrytem a Rzymem (1 365,28 km), następnie między Rzymem a Lublaną (489,75 km), po czym dodaje obie te odległości do siebie (1 855,03 km); b) wybiera odpowiedni przedział odległości podróży (tj. 500–1 999 km) i c) oblicza kwotę dotacji UE, która będzie stanowiła wkład w koszty podróży uczestnika z Madrytu do Lublany (przez Rzym) i z powrotem (275 EUR).

	Mechanizm finansowania: koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	
Wsparcie w zakresie wizyty przygotowawczej	Koszty związane z przeprowadzeniem wizyty przygotowawczej, w tym koszty podróży i utrzymania. **Mechanizm finansowania:** koszty jednostkowe. **Zasada alokacji:** z wyłączeniem uczestników z organizacji przyjmującej. Finansowanie może otrzymać maksymalnie 2 uczestników na organizację uczestniczącą, pod warunkiem że drugi uczestnik to osoba młoda. Ponadto finansowanie może otrzymać jeden koordynator na wizytę przygotowawczą z którejkolwiek z uczestniczących organizacji. Warunek: konieczność przeprowadzenia wizyty przygotowawczej, której cele oraz uczestnicy wymagają przedstawienia uzasadnienia przez wnioskodawcę i zatwierdzenia przez agencję narodową. Warunek ten nie ma zastosowania do projektów finansowanych w ramach systemu akredytacji.	680 EUR na uczestnika na wizytę przygotowawczą.
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie Wysokie koszty podróży uczestników, w tym osób towarzyszących, liderów grup i osób wspomagających proces kształcenia, które nie mogą być dofinansowane w ramach standardowej pozycji „Podróż” ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery (tj. w przypadku, gdy korzystanie z bardziej ekologicznych, emitujących mniej dwutlenku węgla środków transportu powoduje wysokie koszty podróży). O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste	**Zabezpieczenie finansowe:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie**: 100% kosztów kwalifikowalnych

	Zasada alokacji: wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników. W przypadku przyznania dofinansowania nadzwyczajne koszty związane z wysokimi kosztami podróży zastępują dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu.	

Tabela A2.1 Wsparcie indywidualne w ramach wymian młodzieży

	Wsparcie indywidualne (kwota w euro na dzień)
Austria	78
Belgia	78
Bułgaria	45
Chorwacja	57
Cypr	63
Czechy	53
Dania	81
Estonia	48
Finlandia	79
Francja	67
Niemcy	71
Grecja	68
Węgry	60
Islandia	76
Irlandia	73
Włochy	69
Łotwa	48
Liechtenstein	77
Litwa	49
Luksemburg	77
Malta	57
Niderlandy	69

Macedonia Północna	41
Norwegia	83
Polska	51
Portugalia	57
Rumunia	46
Serbia	47
Słowacja	48
Słowenia	54
Hiszpania	58
Szwecja	72
Turcja	50
Sąsiadujące państwa trzecie niestowarzyszone z Programem	44

PROJEKTY W ZAKRESIE MOBILNOŚCI NA RZECZ OSÓB PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ

W ramach tej akcji[163] organizacje mogą otrzymać wsparcie na realizację projektów obejmujących co najmniej jedno działanie edukacyjne mające na celu rozwój zawodowy i budowanie potencjału osób pracujących z młodzieżą i ich organizacji.

CELE AKCJI

Za pomocą tej akcji wspiera się rozwój zawodowy osób pracujących z młodzieżą, a tym samym rozwój wysokiej jakości pracy z młodzieżą na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym dzięki doświadczeniom w zakresie pozaformalnego i nieformalnego uczenia się w ramach działań w zakresie mobilności. Akcja ta przyczynia się do osiągnięcia celów strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, w szczególności do realizacji europejskiego programu pracy z młodzieżą[164] na rzecz jakości, innowacji i uznawania pracy z młodzieżą.

Ściślej mówiąc, projekty w zakresie mobilności dla osób pracujących z młodzieżą mają na celu:

- zapewnienie osobom pracującym z młodzieżą możliwości uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celach edukacyjnych i na rzecz rozwoju zawodowego, przyczyniając się do powstania wysokiej jakości indywidualnych praktyk oraz do rozwoju organizacji i systemów pracy z młodzieżą;
- stworzenie społeczności osób pracujących z młodzieżą, które mogą wspierać jakość projektów i działań na rzecz młodzieży w ramach programów UE i poza nimi;
- rozwijanie lokalnych praktyk w zakresie pracy z młodzieżą i przyczynianie się do budowy zdolności w odniesieniu do jakości pracy uczestników z młodzieżą oraz ich organizacji, co ma wyraźny wpływ na ich regularną pracę z młodzieżą.

KONTEKST POLITYCZNY

Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 stanowi ramy unijnej współpracy na rzecz młodzieży w oparciu o rezolucję Rady z 2018 r.[165] Strategia sprzyja uczestnictwu młodzieży w życiu demokratycznym, wspiera aktywność społeczną i obywatelską młodzieży i ma za cel sprawić, by wszystkie osoby młode dysponowały niezbędnymi środkami umożliwiającymi udział w życiu społecznym. W strategii UE na rzecz młodzieży określono 11 celów młodzieżowych, które odnoszą się do dziedzin międzysektorowych mających wpływ na życie młodzieży.

W ramach kluczowego obszaru „Łączenie" strategii UE na rzecz młodzieży ułatwia się kontakty i wymianę doświadczeń między młodymi ludźmi, co ma zasadnicze znaczenie dla przyszłego rozwoju Unii Europejskiej. Najlepszym wsparciem dla tych kontaktów są różne formy mobilności, takie jak wymiany młodzieży i DiscoverEU. W ramach obszaru „Angażowanie" strategia ułatwia uczestnictwo młodzieży, np. przez działania wspierające uczestnictwo młodzieży i unijny dialog młodzieżowy. W ramach obszaru „Wzmacnianie pozycji" strategia wspiera wysokiej jakości pracę z młodzieżą, np. przez mobilność osób pracujących z młodzieżą oraz współpracę, szkolenia i tworzenie sieci kontaktów.

[163] Główny budżet tej akcji przeznaczono na wsparcie działań transnarodowych obejmujących organizacje i uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Z maksymalnie 20% budżetu przeznaczonego na tę akcję można jednak finansować działania w zakresie mobilności międzynarodowej obejmujące organizacje i uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).

[164] Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram tworzenia europejskiego programu pracy z młodzieżą: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.POL.
Więcej informacji na temat wdrażania europejskiego programu pracy z młodzieżą można znaleźć na stronie https://www.bonn-process.net/

[165] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL

Strategia UE na rzecz młodzieży może stanowić źródło inspiracji dla projektów i działań we wszystkich formatach i sektorach. W tym celu warto się zastanowić, czy i w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji:

- europejskich celów młodzieżowych[166];
- unijnej polityki pracy z młodzieżą[167][168];
- unijnej polityki mobilności edukacyjnej[169][170];
- spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży[171].

Aby uzyskać wsparcie w zakresie powiązania projektów ze strategią UE na rzecz młodzieży, należy skontaktować się ze swoją agencją narodową lub centrami zasobów SALTO.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży dostępna jest pod adresem https://youth.europa.eu/strategy_pl

Strategie tematyczne na rzecz młodzieży

Program Erasmus+ ma na celu promowanie uczestnictwa młodzieży, wzmocnienie jakości procesów nieformalnego i pozaformalnego uczenia się oraz rozwój wysokiej jakości pracy z młodzieżą. Dalsze wsparcie w tych obszarach jest dostępne w ramach konkretnych strategii tematycznych, takich jak strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży, strategia Youthpass i europejska strategia szkoleniowa (ETS)[172].

OPIS DZIAŁAŃ

Działania w zakresie doskonalenia zawodowego

Działania w zakresie doskonalenia zawodowego to działania w zakresie transnarodowej lub międzynarodowej mobilności edukacyjnej wspierające doskonalenie zawodowe osób pracujących z młodzieżą. Mogą one obejmować:

- **wizyty studyjne i różnego rodzaju zadania**, takie jak obserwacja pracy, wymiany osób pracujących z młodzieżą i wzajemne uczenie się, w organizacjach pracy z młodzieżą i organizacjach działających w dziedzinie młodzieży za granicą;
- **tworzenie sieci kontaktów i budowanie społeczności** wśród osób pracujących z młodzieżą uczestniczących w akcji i wspierających jej cele;
- **kursy szkoleniowe** wspierające rozwój kompetencji (np. oparte na odpowiednich istniejących modelach kompetencji), mające na celu wdrożenie wysokiej jakości praktyk w zakresie pracy z młodzieżą lub zajęcie się innowacyjnymi metodami i ich przetestowanie (np. związanymi z pracą z młodzieżą z wykorzystaniem cyfrowych i inteligentnych narzędzi[173]);
- **seminaria i warsztaty** wspierające w szczególności budowanie wiedzy i wymianę najlepszych praktyk związanych z celami, wartościami i priorytetami strategii UE na rzecz młodzieży oraz programami UE przyczyniającymi się do jej realizacji.

[166] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl
[167] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:415:FULL
[168] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
[169] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[170] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[171] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:43:FIN
[172] Strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Youthpass: https://www.youthpass.eu/pl/about-youthpass/youthpass-strategy/; Europejska strategia szkoleniowa (ETS): https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/
[173] Konkluzje Rady w sprawie inteligentnej pracy z młodzieżą: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)

Następujące działania nie kwalifikują się do otrzymania dotacji w ramach projektów mobilności osób pracujących z młodzieżą: akademickie wyjazdy studyjne; działania, których celem jest osiągnięcie zysków finansowych; działania, które można zaklasyfikować jako wyjazd turystyczny; festiwale; wyjazdy wakacyjne; wyjazdy na występy artystyczne, posiedzenia statutowe.

Rozwój systemu i działania informacyjne

Projekty w zakresie mobilności dla osób pracujących z młodzieżą mogą obejmować **działania związane z rozwojem systemu oraz działania informacyjne** będące działaniami uzupełniającymi, których celem jest zwiększenie wpływu projektu w zakresie mobilności na daną dziedzinę. Obejmują one wszystkie te czynności przyczyniające się do realizacji europejskiego programu pracy z młodzieżą[174] na rzecz jakości, innowacji i uznawania pracy z młodzieżą oraz umożliwiające przekazywanie zdobytych doświadczeń i narzędzi organizacjom uczestniczącym w projektach i nie tylko. Dla bardziej doświadczonych i dysponujących większymi zasobami beneficjentów takie działania uzupełniające stanowią możliwość sprawdzenia innowacyjnych metod i odpowiedzi na wspólne wyzwania, są swego rodzaju „europejskim laboratorium pracy z młodzieżą" opartym na działaniach z zakresu doskonalenia zawodowego wdrożonych w ramach projektów, lecz mających szerzej zakrojone znaczenie.

Tworzenie narzędzi i dzielenie się praktykami przyczyniającymi się do rozwoju i ewolucji organizacji i systemów dla osób pracujących z młodzieżą, działania informacyjne i działania na rzecz budowania społeczności oraz wprowadzanie innowacyjnych metod, w tym wykorzystywanie technologii cyfrowych w pracy z młodzieżą, to tylko niektóre przykłady. Działania te wykraczają poza działania następcze o charakterze upowszechniającym, które są częścią normalnego cyklu życia projektu, jednak takie działania uzupełniające mogą obejmować również bardziej nakierowane i strategiczne działania o charakterze upowszechniającym.

Działania związane z rozwojem systemu i działania informacyjne można prowadzić na poziomie transnarodowym, międzynarodowym lub narodowym.

Wizyty przygotowawcze

Celem wizyt przygotowawczych jest zapewnienie wysokiej jakości działań przez ułatwienie i przygotowanie ustaleń administracyjnych, budowanie zaufania i zrozumienia oraz tworzenie solidnych partnerstw między zaangażowanymi organizacjami i osobami. Wizyty przygotowawcze odbywają się w kraju jednej z organizacji przyjmujących przed rozpoczęciem działania w zakresie doskonalenia zawodowego.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt wspierany w ramach tej akcji musi obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie doskonalenia zawodowego. Dopuszczalna jest elastyczność w zakresie łączenia poszczególnych działań, zależnie od celów projektu i potrzeb organizacji uczestniczących i osób pracujących z młodzieżą uczestniczących w projekcie.

Projekt realizują co najmniej dwie organizacje. Wszystkie zaangażowane organizacje muszą być określone na etapie składania wniosków, ponieważ solidne partnerstwo jest podstawowym warunkiem wysokiej jakości realizacji projektu. Aby zaangażowane organizacje odniosły korzyści z uczestnictwa, projekt powinien mieć znaczenie dla regularnej pracy tych organizacji z młodzieżą oraz odpowiadać ich celom i potrzebom. Zaangażowane organizacje przyjmują rolę uczestników „wysyłających" lub „przyjmujących", tj. będących gospodarzami danego działania. Jedna z organizacji pełni również rolę koordynatora i składa wniosek na cały projekt w imieniu partnerstwa.

W razie potrzeby organizacja będąca beneficjentem może zwrócić się do uczestników projektu mobilności dla osób pracujących z młodzieżą o wniesienie wkładu przed rozpoczęciem działania. Kwota wkładu uczestników musi być bardzo

[174] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.POL oraz https://www.growingyouthwork.eu/

niska, proporcjonalna do dotacji przyznanej na realizację projektu, być wyraźnie uzasadniona bezpośrednią korzyścią dla uczestnika, dobrze wyjaśniona i uzasadniona dla uczestników, pobierana na zasadach niekomercyjnych i nie może powodować powstania niesprawiedliwych barier dla uczestnictwa. Nie można wymagać wniesienia wkładu przez uczestników o mniejszych szansach. Beneficjent może wykorzystać kategorię kosztów „Wsparcie włączenia" w celu zaspokojenia wszelkich szczególnych potrzeb wynikających z barier napotykanych przez tych uczestników. Inni usługodawcy wybrani przez organizację będącą beneficjentem nie mogą pobierać od uczestników dodatkowych opłat ani wymagać wniesienia innego rodzaju wkładu. Beneficjent ma obowiązek zadeklarowania wszelkiego wkładu wniesionego przez uczestników w sprawozdaniu końcowym.

Projekt składa się z czterech etapów:

- **Planowanie** (określenie potrzeb, celów, efektów uczenia się i form działań, opracowanie programu prac, harmonogramu działań itp.).
- **Przygotowanie** (praktyczne ustalenia, wybór uczestników, zawieranie umów z partnerami, językowe/międzykulturowe/edukacyjne i zadaniowe przygotowanie uczestników przed wyjazdem itp.).
- **Realizacja** działań.
- **Działania następcze** (w tym ocena działań, określenie i udokumentowanie efektów uczenia się uczestników w czasie działania oraz upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu).

Jakościowy projekt w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą:

- wywiera wyraźny wpływ na ich regularną pracę z młodzieżą oraz na jej organizację;
- polega na aktywnym zaangażowaniu organizacji uczestniczących i osób pracujących z młodzieżą, które to grupy powinny brać czynny udział we wszystkich etapach projektu, wzbogacając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie uczenia się i rozwoju;
- opiera się na wyraźnie określonych potrzebach dotyczących edukacji i doskonalenia zawodowego osób pracujących z młodzieżą[175], zwłaszcza w zakresie jakości, innowacji i uznawania, projektowi towarzyszą ponadto odpowiedni dobór, przygotowanie i działania po zakończeniu mobilności;
- zapewnia właściwe uznawanie efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego uczestników oraz możliwość przenoszenia i wykorzystywania wyników projektu, w tym wszelkich metod, materiałów i narzędzi, w ramach organizacji uczestniczących, co przyczynia się do rozwoju organizacji pracy z młodzieżą i do dalszego ich upowszechniania w dziedzinie młodzieży;
- zachęca uczestników do refleksji nad problematyką i wartościami europejskimi i zapewnia osobom pracującym z młodzieżą narzędzia i metody promowania poszanowania i zarządzania różnorodnością w ich codziennej pracy;
- promuje stosowanie innowacyjnych praktyk i metod, takich jak włączanie cyfrowych działań w zakresie pracy z młodzieżą, aby stać się instrumentem na rzecz zapobiegania wszelkim formom dezinformacji cyfrowej i fałszywych informacji w internecie.

Działania z zakresu szkoleń i współpracy są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy są dostępne w Europejskim Kalendarzu Szkoleń: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Inspiracje można również znaleźć w narzędziach centrów zasobów SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

[175] Europejska strategia szkoleniowa – model kompetencji dla osób pracujących z młodzieżą do pracy w wymiarze międzynarodowym, https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/

Proces uczenia się

W projekcie w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą należy przewidzieć wsparcie dla procesu refleksji, określenia i dokumentowania efektów uczenia się, zwłaszcza za pomocą instrumentu Youthpass, aby wspierać uznawanie i oddziaływanie efektów projektu, wynikające z nich praktyki, metodykę i materiały dotyczące pracy z młodzieżą.

Ochrona i bezpieczeństwo uczestników

Podczas planowania i przygotowywania projektu należy zająć się kwestią ochrony i bezpieczeństwa uczestników oraz przewidzieć wszelkie niezbędne środki w zakresie zapobiegania/ograniczania ryzyka.

Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży

Wszystkie projekty wspierane w ramach tej akcji muszą być realizowane przy spełnieniu **standardów jakości programu Erasmus+ w dziedzinie młodzieży** dotyczących organizowania wysokiej jakości działań w zakresie mobilności edukacyjnej. Standardy jakości programu Erasmus+ w dziedzinie młodzieży obejmują podstawowe zasady akcji, jak również konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. Standardy jakości programu Erasmus+ w dziedzinie młodzieży dostępne są pod adresem: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

WYMIARY HORYZONTALNE

Podczas opracowywania projektu mobilności należy koniecznie rozważyć wymiary horyzontalne przedstawione poniżej.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Organizacje powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania uwzględniające opinie osób o mniejszych szansach i angażujące je w proces podejmowania decyzji.

- Projekty w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą są szczególnie odpowiednie dla zwiększania świadomości różnorodności wśród osób pracujących z młodzieżą, a także dla poprawy umiejętności i kompetencji umożliwiających włączenie uczestników o mniejszych szansach do praktyki pracy z młodzieżą. Zaangażowanie uczestniczących w projekcie osób pracujących z młodzieżą na wszystkich etapach sprzyja starannemu doradztwu w procesie uczenia się i rozwoju oraz pozwala na dokładniejsze działania następcze.
- Uczestnictwo osób prowadzących szkolenie i osób wspomagających proces kształcenia w większości działań zapewnia bardziej zindywidualizowane podejście dostosowane do potrzeb uczestników.
- W całym projekcie należy przyjąć świadome podejście do kwestii włączenia i różnorodności. Aspekty te uwzględnia się przy planowaniu, przygotowaniu, realizacji działań i działaniach następczych. Szczególnie ważny jest sposób, w jaki projekt zwiększa zdolność organizacji uczestniczących do rozwiązywania problemów związanych z włączeniem i różnorodnością w ramach ich normalnej działalności.
- Ten format działań jest również odpowiedni dla zaangażowania osób o mniejszych szansach. W ramach tej akcji przewiduje się elastyczność w zakresie formatu działań (np. czas trwania, rodzaj itp.), dzięki czemu możliwe jest dostosowanie się do potrzeb uczestników. Projekty w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą są również odpowiednie do pracy nad włączeniem i różnorodnością jako przedmiotem projektu, na przykład poprzez wymianę włączających praktyk i metod.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekt powinien służyć promowaniu wśród uczestników odpowiedzialnych zachowań ekologicznych, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań

w zakresie mobilności. Należy go opracować i realizować ze świadomością ekologiczną, np. poprzez włączenie zrównoważonych praktyk, takich jak korzystanie z materiałów wielokrotnego użytku lub materiałów przyjaznych środowisku, ograniczanie ilości odpadów i recykling oraz korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

Transformacja cyfrowa

W ramach programu Erasmus+ wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości działań. Zachęca się do wprowadzania elementów cyfrowych i internetowych w celu obniżenia progu uczestnictwa osób młodych o mniejszych szansach. Dzięki projektom i działaniom, które mają na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych, rozwój umiejętności cyfrowych lub rozwój zrozumienia zagrożeń i możliwości technologii cyfrowej, program może zmienić nastawienie i przyczynić się do rozwoju cyfrowych i mieszanych podejść w działaniach w dziedzinie młodzieży.

W zależności od koncepcji i celów działań, rozwój kompetencji i świadomości w zakresie kwestii cyfrowych oraz wykorzystanie nowych technologii można wprowadzić w ramach mobilności edukacyjnej.

Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska

Program Erasmus+ wspiera uczestnictwo młodzieży w jego wszystkich wymiarach. Działania w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą powinny wzmacniać umiejętności uczestników w zakresie uczestnictwa, ich kompetencje społeczne i międzykulturowe, myślenie krytyczne i umiejętność korzystania z mediów, a także kompetencje zawodowe w zakresie wspierania uczestnictwa młodzieży. W miarę możliwości projekty w ramach tej akcji powinny umożliwiać osobom pracującym z młodzieżą udział w życiu demokratycznym, w tym aktywność obywatelską oraz wpływanie na proces decyzyjny w sprawach dotyczących młodzieży i udział w tym procesie. Projekty powinny mieć również wymiar partycypacyjny, oferując osobom pracującym z młodzieżą odpowiednie możliwości aktywnego angażowania się i uczestnictwa w opracowywaniu i realizacji działań w ramach projektu[176]. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą może być każda uprawniona organizacja uczestnicząca ustanowiona w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących w danym projekcie[177].

[176] Aby zyskać dostęp do zasobów i pomysłów na działalność, należy zapoznać się modułem 12 (Planowanie uczestnictwa) zestawu narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży opracowanego przez SALTO PI i mającego na celu zapewnienie wiedzy fachowej, zaleceń, narzędzi oraz praktycznych wskazówek i refleksji dla osób pracujących z młodzieżą na temat sposobów promowania uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/toolkit/.

[177] Organizacje uczestniczące będą musiały podpisać formularz o przystąpieniu na potrzeby organizacji składającej wniosek. Te formularze o przystąpieniu należy dostarczyć na etapie składania wniosku i najpóźniej przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Uprawnione organizacje uczestniczące	Organizacją uczestniczącą może być organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; europejska młodzieżowa organizacja pozarządowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym; przedsiębiorstwo społeczne lub organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i posiadająca udokumentowane doświadczenie w dziedzinie młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku. Organizacja uczestnicząca musi być ustanowiona w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem sąsiadującym z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).
Liczba organizacji uczestniczących	Należy zaangażować co najmniej dwie organizacje uczestniczące (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i jedna przyjmująca) z różnych krajów. Ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w ponad 5 wniosków w danym terminie w tej akcji, ani jako wnioskodawca, ani jako partner.
Czas trwania projektu	Od 3 do 24 miesięcy
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji najpóźniej do: • **12 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku • **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.
Załączniki	Każdy projekt musi obejmować co najmniej jedno działanie w zakresie doskonalenia zawodowego. Do formularza wniosku należy załączyć harmonogram dotyczący każdego działania w zakresie doskonalenia zawodowego, wizyt przygotowawczych oraz działań na rzecz rozwoju systemu i działań informacyjnych zaplanowanych w projekcie.

Minimalne wymogi dotyczące działań w zakresie doskonalenia zawodowego

Czas trwania działań	Od 2 dni do 60 dni, z wyłączeniem dni na podróż. Jeżeli działanie trwa tylko dwa dni, muszą one następować bezpośrednio po sobie.
Miejsce (miejsca) działań	Działania muszą być realizowane w kraju jednej (lub – w przypadku działań mobilnych – kilku) organizacji uczestniczących w działaniu. **Wyjątek:** działania nie mogą odbywać się w Białorusi ani w Rosji.
Liczba organizacji uczestniczących	Należy zaangażować co najmniej dwie organizacje uczestniczące (co najmniej jedna organizacja wysyłająca i jedna przyjmująca) z różnych krajów. **Działania z udziałem państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem**: wszystkie organizacje uczestniczące muszą pochodzić z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. **Działania z udziałem państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE**: w działaniu musi brać udział co najmniej jedna organizacja uczestnicząca pochodząca z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem i jedna organizacja uczestnicząca pochodząca z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem sąsiadująca z UE (regiony 1–4).
Uprawnieni uczestnicy	Mają co najmniej 16 lat. Uczestnicy muszą mieszkać w kraju będącym siedzibą ich organizacji wysyłającej lub przyjmującej. Osoby prowadzące szkolenia, osoby towarzyszące i osoby wspomagające proces kształcenia nie są uznawane za uczestników działania, ale kwalifikują się do wsparcia w ramach niektórych pozycji budżetu.
Liczba uczestników	Liczba uczestników: do 50 uczestników w każdym działaniu zaplanowanym w ramach projektu. Osoby prowadzące szkolenia, osoby towarzyszące i osoby wspomagające proces kształcenia nie są wliczane do liczby uczestników. W każde działanie muszą być zaangażowani uczestnicy z kraju organizacji przyjmującej.
Pozostałe kryteria	Co najmniej jedna organizacja wysyłająca lub organizacja przyjmująca w odniesieniu do działania musi pochodzić z kraju agencji narodowej, do której składa się wniosek.

Minimalne wymogi dotyczące wizyt przygotowawczych

Miejsce (miejsca) działania	Działanie musi być realizowane w kraju jednej z organizacji przyjmujących w ramach działania w zakresie doskonalenia zawodowego. **Wyjątek:** działania nie mogą odbywać się w Białorusi ani w Rosji.

Uprawnieni uczestnicy	Przedstawiciele organizacji uczestniczących, osoby prowadzące szkolenia i osoby wspomagające proces kształcenia[178].

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji:

Adekwatność, uzasadnienie i wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • profil, doświadczenie i działalność wnioskodawcy są adekwatne do pracy z młodzieżą; • przedmiotem projektu będzie priorytet lub priorytety unijnego dialogu młodzieżowego lub cele młodzieżowe; • projekt może przyczynić się do włączenia i różnorodności, wymiaru ekologicznego, cyfrowego i partycypacyjnego programu; • wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów działania; • projekt ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; • w ramach projektu i proponowanych działań zaspokaja się potrzeby w zakresie rozwoju uczestniczących osób pracujących z młodzieżą i organizacji zajmujących się pracą z młodzieżą; • projekt jest odpowiedni do: o wspierania lub zmiany praktyk stosowanych przez organizacje uczestniczące, jeżeli chodzi o jakość, innowacyjność i uznawanie pracy z młodzieżą, a także, w stosownych przypadkach, zmiany ich zakresu z lokalnego na globalny; o generowania wysokiej jakości efektów uczenia się w przypadku uczestniczących osób pracujących z młodzieżą; o angażowania uczestników pracujących z młodzieżą w organizacjach uczestniczących, a także organizacji, które podejmują konkretne działania w zakresie pracy z młodzieżą i regularnie współpracują z osobami młodymi na szczeblu lokalnym; o wywarcia wpływu na uczestniczące osoby pracujące z młodzieżą i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu; o wywarcia wpływu na inne podmioty niż organizacje i osoby indywidualne, które nie uczestniczą bezpośrednio w projekcie na

[178] Oczekuje się, że osoby biorące udział w wizytach przygotowawczych wezmą również udział w głównym działaniu.

	szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim, lub globalnym; • (w stosownych przypadkach) proponowany rozwój systemu i działania informacyjne przyczyniają się do rozwoju środowiska osób pracujących z młodzieżą; • projekt angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w Akcji oraz mniej doświadczone organizacje.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 40)	Zakres, w jakim: • we wniosku wykazano spójność zidentyfikowanych potrzeb, celów projektu, profilów uczestników i proponowanych działań; • we wniosku opisano w jasny i przekonujący sposób wszystkie etapy projektu (przygotowanie, realizację i działania następcze) oraz aktywne zaangażowanie uczestników na wszystkich etapach; • zachowano zrównoważoną reprezentację uczestników pod względem krajów i płci; • środki mające na celu wybór osób pracujących z młodzieżą są odpowiednie i zgodne z definicją osoby pracującej z młodzieżą zawartą w podstawie prawnej; • działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu i są one otwarte na uczestników z różnych środowisk i o różnych umiejętnościach; • działania obejmują zrównoważone i przyjazne środowisku praktyki; • proponowane metody uczenia się, w tym narzędzia cyfrowe lub elementy wirtualne, są odpowiednie dla działań; • środki wspierające proces refleksji, określanie i dokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz stosowanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności, w szczególności instrumentu Youthpass, są adekwatne; • (w stosownych przypadkach) narzędzia i praktyki proponowane w ramach „rozwoju systemu i działań informacyjnych" są odpowiednie, mogą być powielane i służyć jako inspiracja dla innych organizacji.
Jakość zarządzania projektem (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • jakość praktycznych ustaleń, procesów zarządzania i mechanizmów wsparcia jest zadowalająca; • środki przewidziane w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony uczestników są adekwatne i skuteczne; • zadania i obowiązki związane z realizacją działań są wyraźnie określone zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus; • plan współpracy i komunikacji między uczestnikami grupy, organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami stanowi ramy wspierające zarządzanie projektem; • wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny poszczególnych etapów i wyników projektu w stosunku do jego celów;

	• wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób rozpowszechniania wyników projektu w organizacjach uczestniczących i poza nimi; • projekt zawiera środki mające na celu zapewnienie trwałości osiągniętych wyników po jego zakończeniu.

ZASADY FINANSOWANIA

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th colspan="3">Kwota</th></tr>
<tr><td>Wsparcie organizacyjne</td><td>Koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników. Osoby towarzyszące, osoby prowadzące szkolenia i osoby wspomagające proces kształcenia nie kwalifikują się do wsparcia organizacyjnego.</td><td colspan="3">125 EUR na uczestnika działania w zakresie doskonalenia zawodowego.</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Podróż</td><td rowspan="9">Dofinansowanie kosztów podróży uczestników, w tym osób prowadzących szkolenia, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia, z miejsca zamieszkania do miejsca działania i z powrotem.

Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby osób.

Wnioskodawca musi wskazać odległość między miejscem zamieszkania a miejscem działania[179] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[180].

W przypadku działań mobilnych wnioskodawca powinien zsumować odległości pomiędzy</td><td>Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
</table>

[179] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[180] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

	poszczególnymi miejscami i wybrać przedział odległości odpowiadający uzyskanej sumie[181].			

[181] Jeżeli na przykład uczestnik z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu mobilnym odbywającym się najpierw w Rzymie (Włochy), a następnie w Lublanie (Słowenia), wnioskodawca oblicza najpierw odległość między Madrytem a Rzymem (1 365,28 km), następnie między Rzymem a Lublaną (489,75 km), po czym dodaje obie te odległości do siebie (1 855,03 km); b) wybiera odpowiedni przedział odległości podróży (tj. 500–1 999 km) i c) oblicza kwotę dotacji UE, która będzie stanowiła wkład w koszty podróży uczestnika z Madrytu do Lublany (przez Rzym) i z powrotem (275 EUR).

Wsparcie indywidualne	Koszty związane z utrzymaniem. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od kraju przyjmującego, długości pobytu uczestnika, osób towarzyszących, osób prowadzących szkolenia i osób wspomagających proces kształcenia (w stosownych przypadkach), z uwzględnieniem również jednego dnia podróży przed rozpoczęciem działania i jednego dnia podróży następującego po działaniu, oraz do **czterech dodatkowych** dni dla uczestników, dla osób prowadzących szkolenia, osób wspomagających proces kształcenia i osoby towarzyszącej otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu.	Tabela A2.2, na uczestnika na dzień. Tabela ta ma również zastosowanie do osób prowadzących szkolenia, osób wspomagających proces kształcenia i osób towarzyszących. Maksymalnie 1 100 EUR na uczestnika – osoby prowadzące szkolenia, osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące.
Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji:** koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. Osoby towarzyszące, osoby prowadzące szkolenia i osoby wspomagające proces kształcenia nie kwalifikują się do wsparcia włączenia dla organizacji. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z uczestnikami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi, osobami prowadzącymi szkolenia i osobami wspomagającymi proces kształcenia (w tym uzasadnione koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Wsparcie w zakresie wizyty przygotowawczej	Koszty związane z przeprowadzeniem wizyty przygotowawczej, w tym koszty podróży i utrzymania.	680 EUR na uczestnika na wizytę przygotowawczą.

	Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** z wyłączeniem uczestników z organizacji przyjmującej. Finansowanie może uzyskać maksymalnie 2 uczestników na organizację uczestniczącą na działanie. Ponadto dofinansowanie może otrzymać jedna osoba wspomagająca proces kształcenia/edukator z dowolnej organizacji uczestniczącej na wizytę przygotowawczą. Warunek: konieczność przeprowadzenia wizyty przygotowawczej, której cele oraz uczestnicy wymagają przedstawienia uzasadnienia przez wnioskodawcę i zatwierdzenia przez agencję narodową. Warunek ten nie ma zastosowania do projektów finansowanych w ramach systemu akredytacji.	
Rozwój systemu i działania informacyjne	Koszty związane z realizacją działań uzupełniających. Koszty pośrednie: Kwota zryczałtowana nieprzekraczająca 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich działań uzupełniających kwalifikuje się jako koszty pośrednie stanowiące ogólne koszty administracyjne beneficjenta, jakimi mogą zostać obciążone działania uzupełniające (np. rachunki za energię lub internet, koszty związane z wynajmem lokalu, koszt stałych pracowników itp.). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste w przypadku kosztów bezpośrednich i stawka zryczałtowana w przypadku kosztów pośrednich. **Zasada alokacji:** potrzeby i cele muszą być uzasadnione przez wnioskodawcę i zatwierdzone przez agencję narodową. Do działań tych możliwe jest przydzielenie maksymalnie 10% łącznych kosztów projektu.	Maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie Wysokie koszty podróży uczestników, osób towarzyszących, osób prowadzących szkolenia i osób wspomagających proces kształcenia, które nie mogą być dofinansowane w ramach standardowej pozycji	**Zabezpieczenie finansowe:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie:** 100% kosztów kwalifikowalnych

	„Podróż” ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery (np. w przypadku, gdy korzystanie z bardziej ekologicznych, emitujących mniej dwutlenku węgla środków transportu powoduje wysokie koszty podróży). O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników. W przypadku przyznania dofinansowania nadzwyczajne koszty związane z wysokimi kosztami podróży zastępują dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu.	

Tabela A2.2 **Wsparcie indywidualne na rzecz działań w zakresie doskonalenia zawodowego**

	Wsparcie indywidualne (kwota w euro na dzień)
Austria	84
Belgia	88
Bułgaria	60
Chorwacja	75
Cypr	81
Czechy	65
Dania	95
Estonia	76
Finlandia	93
Francja	85
Niemcy	77
Grecja	80
Węgry	77
Islandia	99
Irlandia	91

Włochy	85
Łotwa	66
Liechtenstein	84
Litwa	65
Luksemburg	84
Malta	77
Niderlandy	92
Macedonia Północna	57
Norwegia	94
Polska	68
Portugalia	78
Rumunia	64
Serbia	59
Słowacja	67
Słowenia	78
Hiszpania	81
Szwecja	87
Turcja	68
Sąsiadujące państwa trzecie niestowarzyszone z Programem	62

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE UCZESTNICTWO MŁODZIEŻY

Akcja ta[182] wspiera działania nieobjęte formalnym kształceniem i szkoleniem, których celem jest zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim oraz wspieranie i ułatwianie tego uczestnictwa.

Uczestnictwo młodzieży polega na tym, że poszczególne osoby młode i grupy młodych ludzi mają prawo, środki, przestrzeń, możliwość, a w razie potrzeby wsparcie, aby swobodnie wyrażać swoje poglądy, przyczyniać się do podejmowania decyzji społecznych w sprawach, które ich dotyczą, i wpływać na nie, a także aktywnie uczestniczyć w życiu demokratycznym i obywatelskim naszych społeczności. Jest to proces, w którym władzę dzieli się z osobami młodymi, zarówno w kontekście podejmowania decyzji, jak i innych działań, których dotyczy projekt.

CELE AKCJI

Program Erasmus+ wspiera prowadzone przez młodzież lokalne, krajowe, transnarodowe i międzynarodowe projekty zachęcające młodzież do uczestnictwa w życiu demokratycznym Europy i służące osiągnięciu co najmniej jednego z poniższych celów:

[182] Główny budżet tej akcji przeznaczono na wsparcie działań transnarodowych obejmujących organizacje i uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Z maksymalnie 20% budżetu przeznaczonego na tę akcję można jednak finansować działania międzynarodowe obejmujące organizacje i uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem sąsiadujących z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).

- stwarzanie osobom młodym możliwości angażowania się i uczenia się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim i życiu politycznym lub demokratycznym, a także umożliwianie uwzględniania ich opinii i potrzeb;
- opracowanie struktur, mechanizmów i podejść partycypacyjnych w celu zapewnienia osobom młodym przestrzeni, wsparcia i środków umożliwiających wnoszenie wkładu w decyzje, które ich dotyczą, i wpływanie na nie.

Wspierane działania powinny być dostosowane do wspólnych europejskich wartości[183] i praw podstawowych oraz zwiększać wiedzę na ten temat, a także uwzględniać tematy istotne dla osób młodych we wszystkich aspektach ich życia. Wspierane działania powinny przyczynić się do lepszego zrozumienia przez osoby młode sposobów zaangażowania w działalność instytucji lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich oraz do zwiększenia zainteresowania takim zaangażowaniem, a także do podnoszenia kompetencji niezbędnych do angażowania się w procesy demokratyczne. Wspierane działania mogą również mieć na celu zwiększenie wiedzy decydentów na temat znaczenia uczestnictwa młodzieży oraz zwiększenie ich kompetencji w zakresie komunikowania się z młodzieżą i angażowania jej w podejmowanie decyzji.
Projekty mogą dotyczyć różnych form uczestnictwa i powinny być realizowane w sposób partycypacyjny.

KONTEKST POLITYCZNY

Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 stanowi ramy unijnej współpracy na rzecz młodzieży w oparciu o rezolucję Rady z 2018 r.[184] Strategia sprzyja uczestnictwu młodzieży w życiu demokratycznym, wspiera aktywność społeczną i obywatelską młodzieży i ma za cel sprawić, by wszystkie osoby młode dysponowały niezbędnymi środkami umożliwiającymi udział w życiu społecznym. W strategii UE na rzecz młodzieży określono 11 celów młodzieżowych, które odnoszą się do dziedzin międzysektorowych mających wpływ na życie młodzieży.

W ramach kluczowego obszaru „Łączenie" strategii UE na rzecz młodzieży ułatwia się kontakty i wymianę doświadczeń między młodymi ludźmi, co ma zasadnicze znaczenie dla przyszłego rozwoju Unii Europejskiej. Najlepszym wsparciem dla tych kontaktów są różne formy mobilności, takie jak wymiany młodzieży i DiscoverEU. W ramach obszaru „Angażowanie" strategia ułatwia uczestnictwo młodzieży, np. przez działania wspierające uczestnictwo młodzieży i unijny dialog młodzieżowy. W ramach obszaru „Wzmacnianie pozycji" strategia wspiera wysokiej jakości pracę z młodzieżą, np. przez mobilność osób pracujących z młodzieżą oraz współpracę, szkolenia i tworzenie sieci kontaktów.

Strategia UE na rzecz młodzieży może stanowić źródło inspiracji dla projektów i działań we wszystkich formatach i sektorach. W tym celu warto się zastanowić, czy i w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji:

- europejskich celów młodzieżowych[185];
- unijnej polityki pracy z młodzieżą[186][187];
- unijnej polityki mobilności edukacyjnej[188][189];
- Spuścizna Europejskiego Roku Młodzieży[190];

[183] Zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.
[184] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL
[185] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl
[186] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:415:FULL
[187] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
[188] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[189] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[190] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:43:FIN

Aby uzyskać wsparcie w zakresie powiązania projektów ze strategią UE na rzecz młodzieży, należy skontaktować się ze swoją agencją narodową lub centrami zasobów SALTO.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży dostępna jest pod adresem https://youth.europa.eu/strategy_pl

Znaczenie wspierania i rozwijania uczestnictwa młodzieży wynika również z Konwencji o prawach dziecka (1990), zwłaszcza jeśli chodzi o wdrożenie art. 12 dotyczącego prawa do bycia wysłuchanym, omówionego szczegółowo w komentarzu ogólnym nr 12 (2009).

Strategie tematyczne na rzecz młodzieży

Program Erasmus+ ma na celu promowanie uczestnictwa młodzieży, wzmocnienie jakości procesów nieformalnego i pozaformalnego uczenia się oraz rozwój wysokiej jakości pracy z młodzieżą. Dalsze wsparcie w tych obszarach jest dostępne w ramach konkretnych strategii tematycznych, takich jak strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży, strategia Youthpass i europejska strategia szkoleniowa (ETS)[191].

OPIS DZIAŁAŃ

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży to działania z zakresu uczenia się pozaformalnego, które skupiają się na aktywnym uczestnictwie młodzieży. Takie działania mają na celu umożliwienie młodzieży uczestniczenia w wymianach, współpracy, działaniach kulturalnych i obywatelskich. Wspierane działania powinny pomóc uczestnikom zwiększyć kompetencje osobiste, społeczne, cyfrowe i obywatelskie.

W ramach tej akcji wspiera się stosowanie różnych form uczestnictwa młodzieży, otwierając ścieżki aktywnego uczestnictwa dla osób młodych ze wszystkich środowisk.

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży mogą być wykorzystywane do prowadzenia dialogu i dyskusji między osobami młodymi a decydentami. Powinny one mieć na celu zwiększenie świadomości decydentów na temat znaczenia dyskusji z osobami młodymi i uwzględnienia ich potrzeb i opinii, a także poprawę kompetencji decydentów w tej dziedzinie, przy czym ostatecznym celem powinno być zapewnienie osobom młodym możliwości korzystania z prawa do udziału w podejmowaniu wszystkich decyzji, które mają na nie wpływ, we wszystkich wymiarach ich życia. Młodzież powinna mieć możliwość zabierania głosu (przez formułowanie stanowisk, wniosków i zaleceń), zwłaszcza na temat tego, w jaki sposób powinno się kształtować i wdrażać strategie polityczne na rzecz młodzieży w Europie. Działania wspierające uczestnictwo młodzieży mogą również przyjąć formę działań obywatelskich i aktywizmu młodzieżowego, umożliwiając młodym ludziom angażowanie się na różne sposoby w celu podnoszenia wiedzy na temat istotnych dla nich kwestii oraz wprowadzania zmian.

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży mogą mieć charakter transnarodowy (mogą być realizowane w co najmniej jednym kraju uczestniczącym i angażować nieformalne grupy młodzieży lub organizacji z kilku krajów uczestniczących) albo krajowy (realizowane na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym i angażujące nieformalne grupy młodzieży lub organizacje z jednego kraju uczestniczącego), w zależności od projektu i zaangażowanych podmiotów. Wszystkie działania wspierające uczestnictwo młodzieży, niezależnie od poziomu, na jakim są realizowane, powinny stanowić okazję do zastanowienia się nad wartościami UE i związanymi z nimi zagadnieniami oraz znalezienia z nimi powiązań, nadając każdemu projektowi dodatkową wartość w postaci wymiaru europejskiego.

Wspierane działania mogą mieć następującą formę (lub stanowić ich kombinację): warsztaty, debaty, odgrywanie ról, symulacje, korzystanie z narzędzi cyfrowych (np. narzędzi demokracji cyfrowej), kampanie uświadamiające, szkolenia,

[191]Strategia na rzecz uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Youthpass: https://www.youthpass.eu/pl/about-youthpass/youthpass-strategy/; Europejska strategia szkoleniowa (ETS): https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/

spotkania i inne formy kontaktu online lub offline między młodzieżą a decydentami, konsultacje, wydarzenia informacyjne lub kulturalne itp.

Niektóre z działań, które mogą być realizowane w ramach projektu, to np.:

- bezpośrednie lub internetowe warsztaty lub spotkania, seminaria lub inne wydarzenia/procesy zapewniające przestrzeń do wymiany informacji, prowadzenia debat i aktywnego uczestnictwa osób młodych w kwestiach istotnych dla ich codziennego życia;
- konsultacje z młodzieżą określające tematy/problemy mające dla niej szczególne znaczenie (w kontekście lokalnym, regionalnym, krajowym lub transnarodowym) oraz określające ich potrzeby związane z uczestnictwem w zajmowaniu się takimi tematami/problemami;
- kampanie uświadamiające dotyczące uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym, w tym wydarzenia informacyjne lub kulturalne związane z konkretnymi wyzwaniami społecznymi istotnymi dla młodzieży;
- symulacje funkcjonowania instytucji demokratycznych i ról decydentów w ramach tych instytucji;
- skierowane do decydentów działania na rzecz podnoszenia świadomości i budowania kompetencji na temat uczestnictwa młodzieży jako prawa, jego znaczenia i możliwości wdrażania we wszystkich sektorach.

Projekt może składać się z połączenia różnych działań, które razem przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Zazwyczaj wszystkie projekty będą obejmować działania związane z zarządzaniem projektem, monitorowaniem i oceną realizowanych działań, środki związane z widocznością i rozpowszechnianiem rezultatów projektu, a także główne bieżące regularne działania w ramach projektu. Działania te powinny być finansowane przede wszystkim w ramach pozycji budżetu „Zarządzanie projektem", która stanowi miesięczny wkład jednostkowy.

W zależności od zakresu i celów projektu niektóre projekty mogą również obejmować inne rodzaje działań, na które mogą być dostępne dodatkowe środki finansowe:

- Mobilność w projektach związanych z uczestnictwem młodzieży może mieć charakter krajowy/międzynarodowy i powinna zawsze wspierać inne działania w ramach projektu.
- Projekty mogą również obejmować organizację wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży. Wydarzenia te mogą różnić się pod względem zakresu i czasu trwania, ale powinny wyraźnie odróżniać się od bieżących działań związanych z zarządzaniem projektem i muszą mieć zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia ogólnych celów projektu. Wydarzenia związane z uczestnictwem młodzieży (na które dostępne są specjalne dodatkowe środki finansowe) powinny obejmować fizyczną obecność szerszej grupy docelowej osób młodych lub decydentów, tj. nie powinni w nich uczestniczyć wyłącznie członkowie grupy nieformalnej lub osoby młode w organizacjach będących beneficjentami, które są bezpośrednio zaangażowane w ogólne działania w ramach projektu. Niektóre wydarzenia mogą być szczególnie ukierunkowane na decydentów, o ile budowanie ich kompetencji może przyczynić się do opracowania bardziej zrównoważonych mechanizmów i struktur na rzecz uczestnictwa młodzieży i jest bezpośrednio powiązane z ogólnymi celami projektu. W razie potrzeby specjalne wsparcie związane z organizacją wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży przyznaje się niezależnie od czasu trwania wydarzenia, na zasadzie „wsparcie na jednego uczestnika na jedno wydarzenie". Udziału w wydarzeniu organizowanym przez stronę trzecią nie należy uznawać za wydarzenie związane z uczestnictwem młodzieży i nie może to powodować uruchomienia finansowania związanego z wydarzeniami.

Wnioskodawcy planujący włączenie wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży do planu projektu powinni określić czas trwania i zakres każdego wydarzenia w oparciu o potrzeby projektu i oczekiwane osiągnięcia, dokonując dalszego rozróżnienia między następującymi dwoma rodzajami wydarzeń w zależności od swoich potrzeb w zakresie finansowania:

- **wydarzenia bez elementu mobilności:** wydarzenia te można realizować bez wsparcia indywidualnego i dofinansowania kosztów podróży dla uczestników, ponieważ nie łączą się one z wydatkami związanymi z podróżą lub noclegiem;

- **wydarzenia z elementem mobilności:** wydarzenia te wymagają odbycia podróży na znaczną odległość lub przynajmniej jednego noclegu dla niektórych lub wszystkich uczestników i nie mogą być realizowane bez indywidualnego wsparcia (związanego z utrzymaniem) lub dofinansowania kosztów podróży dla niektórych lub wszystkich uczestników.

W ramach tej akcji nie można uzyskać dofinansowania następujących rodzajów działań/kosztów: posiedzenia statutowe organizacji lub sieci organizacji, organizowanie oddolnych wydarzeń o charakterze politycznym, fizycznej infrastruktury (np. koszt budowy/nabycia budynków oraz ich stałego wyposażenia).

Przykłady projektów z silnym elementem uczestnictwa (nie tylko w formie działań wspierających uczestnictwo młodzieży) oraz odpowiednie najlepsze praktyki można znaleźć na platformie zapewniającej zasoby dotyczące uczestnictwa „Participation Resource Pool”[192].

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekty wspierane w ramach tej akcji mogą obejmować wiele kombinacji wyżej opisanych elementów. Dopuszczalna jest elastyczność w zakresie łączenia poszczególnych elementów, zależnie od celów projektu i potrzeb organizacji uczestniczących i uczestników.

Projekt jest realizowany przez co najmniej jedną nieformalną grupę młodych ludzi[193], co najmniej jedną organizację (przy silnym zaangażowaniu osób młodych) lub przez ich kombinację. Na etapie składania wniosku należy określić nieformalne grupy młodzieży lub organizacje uczestniczące. Aby zaangażowane organizacje odniosły korzyści z uczestnictwa, projekt powinien mieć znaczenie dla regularnej pracy tych organizacji z młodzieżą oraz odpowiadać ich celom i potrzebom. Inne osoby młode mogą być zaangażowane w projekt jako uczestnicy niektórych działań lub jako osoby należące do grupy docelowej działań. Jeżeli zaangażowana jest tylko nieformalna grupa młodych ludzi, jeden z jej członków składa wniosek w imieniu grupy. Jeżeli zaangażowanych jest kilka grup lub organizacji, jedna z nich przyjmuje rolę koordynatora i składa wniosek dotyczący całego projektu w imieniu partnerstwa.

Nieformalne grupy młodych ludzi mogą samodzielnie ubiegać się o finansowanie projektów lub mogą otrzymać wsparcie w planowaniu projektu (w tym jego wspólnym planowaniu) ze strony organizacji, która będzie ubiegać się o dotację w ich imieniu, a następnie wspierać je w realizacji projektu.

W razie potrzeby organizacja będąca beneficjentem może zwrócić się do uczestników działania wspierającego uczestnictwo młodzieży o wniesienie wkładu przed rozpoczęciem działania. Kwota wkładu uczestników musi być bardzo niska, proporcjonalna do dotacji przyznanej na realizację projektu, być wyraźnie uzasadniona bezpośrednią korzyścią dla uczestnika, dobrze wyjaśniona i uzasadniona dla uczestników, pobierana na zasadach niekomercyjnych i nie może powodować powstania niesprawiedliwych barier dla uczestnictwa. Nie można wymagać wniesienia wkładu przez uczestników o mniejszych szansach. Beneficjent może wykorzystać kategorię kosztów „Wsparcie włączenia” w celu zaspokojenia wszelkich szczególnych potrzeb wynikających z barier napotykanych przez tych uczestników. Inni usługodawcy wybrani przez organizację będącą beneficjentem nie mogą pobierać od uczestników dodatkowych opłat ani wymagać wniesienia innego rodzaju wkładu. Beneficjent ma obowiązek zadeklarowania wszelkiego wkładu wniesionego przez uczestników w sprawozdaniu końcowym.

Projekt składa się z czterech etapów:

[192] https://participationpool.eu

[193] Grupa co najmniej czterech osób młodych w wieku od 13 do 30 lat. Jeden z członków grupy, w wieku co najmniej 18 lat, przejmuje rolę przedstawiciela i odpowiedzialność w imieniu grupy. Definicja grupy nieformalnej znajduje się w glosariuszu. Do celów tej akcji i wszelkich związanych z nią przepisów, „nieformalna grupa młodych ludzi” mieści się w zakresie pojęcia „organizacja uczestnicząca”. W przypadku odniesienia do „organizacji uczestniczącej” uznaje się, że obejmuje ono również „nieformalną grupę młodych ludzi”.

- Planowanie (określenie potrzeb, celów, efektów uczenia się i form działań, opracowanie programu prac, harmonogramu działań itp.);
- Przygotowanie (praktyczne ustalenia, zawieranie umów z partnerami, potwierdzenie grup docelowych przewidywanych działań, językowe/międzykulturowe/edukacyjne i zadaniowe przygotowanie uczestników przed wyjazdem itp.);
- Realizacja działań;
- Działania następcze (ocena działań, określenie i udokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu). W ramach etapu działań następczych każdy projekt powinien przewidywać przekazywanie młodym uczestnikom informacji zwrotnych na temat konkretnych rezultatów projektu, w tym na temat sposobu, w jaki te rezultaty zostały przekazane innym zainteresowanym stronom lub przez nie wykorzystane.

Organizacje uczestniczące i osoby młode zaangażowane w działania powinny odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach. W przypadku projektów realizowanych przez organizacje zakres zaangażowania osób młodych na różnych etapach projektu może być różny, o ile pozostaje zgodny z zasadami znaczącego uczestnictwa. Zestaw narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży może dostarczyć praktycznych pomysłów i wskazówek, w celu zwiększenia uczestnictwa młodzieży.

Unijny dialog młodzieżowy

Tematy i priorytety określone w kontekście unijnego dialogu młodzieżowego[194] mogą posłużyć za inspirację dla działań wspierających uczestnictwo młodzieży na wszystkich szczeblach. Podobne źródło inspiracji można znaleźć w celach młodzieżowych UE opracowanych w ramach unijnego dialogu młodzieżowego, w których określono dziedziny międzysektorowe mające wpływ na życie młodzieży i wskazano wyzwania. Ponadto wyniki udanych działań wspierających uczestnictwo młodzieży mogą być wykorzystane jako wkład w dalsze etapy unijnego dialogu młodzieżowego.

Działania z zakresu szkoleń i współpracy są regularnie organizowane przez agencje narodowe programu Erasmus+. Obejmują one seminaria kontaktowe, wydarzenia online i inne możliwości poszukiwania partnerów dla wnioskodawców i beneficjentów w programie Erasmus+. Informacje na temat działań z zakresu szkoleń i współpracy są dostępne w Europejskim Kalendarzu Szkoleń: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Inspiracje można również znaleźć w narzędziach centrów zasobów SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

Proces uczenia się

W projekcie działań wspierających uczestnictwo młodzieży należy przewidzieć wsparcie dla procesu refleksji, określenia i dokumentowania indywidualnych efektów uczenia się wszystkich uczestników, [tj. również uczestników spoza nieformalnych grup młodzieży realizującej projekt lub spoza młodzieży aktywnie zaangażowanej w przygotowanie i realizację projektu] zwłaszcza za pomocą instrumentu Youthpass.

Ochrona i bezpieczeństwo uczestników

Podczas planowania i przygotowywania projektu należy zająć się kwestią ochrony i bezpieczeństwa uczestników oraz przewidzieć wszelkie niezbędne środki w zakresie zapobiegania/ograniczania ryzyka.

Budowanie społeczności

Zdecydowanie zachęca się do włączania działań na rzecz budowania społeczności do projektów działań wspierających uczestnictwo młodzieży. Tam, gdzie to możliwe, w działaniach takich powinno się zakładać kontynuację i samowystarczalność po zakończeniu wspieranych projektów.

[194] https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_en

Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży

Wszystkie działania wspierane w ramach tej Akcji muszą być realizowane przy spełnieniu **standardów jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży** dotyczących organizowania wysokiej jakości działań w zakresie mobilności edukacyjnej. Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży obejmują podstawowe zasady akcji, jak również konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. **Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży** dostępne są pod adresem: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en.

WYMIARY HORYZONTALNE

Podczas opracowywania projektu w ramach tej akcji należy koniecznie rozważyć przedstawione poniżej wymiary horyzontalne.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Wnioskodawcy powinni w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania uwzględniające opinie osób o mniejszych szansach i angażujące je w proces podejmowania decyzji.

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży są szczególnie odpowiednie, jeżeli chodzi o włączenie osób młodych o mniejszych szansach:

- Działania wspierające uczestnictwo młodzieży zaprojektowano jako działania oddolne o bardzo elastycznych parametrach (czas trwania, liczba uczestników, działania krajowe/transnarodowe itp.), które można łatwo dostosować do szczególnych potrzeb osób młodych o mniejszych szansach.

- Osobom młodym realizującym projekt działań wspierających uczestnictwo młodzieży może asystować osoba wspierająca[195]. Usługi takiej osoby mogą być szczególnie istotne i pomocne we wspieraniu osób młodych o mniejszych szansach w opracowywaniu i realizacji ich projektów.

- Cele akcji obejmują zapewnienie młodzieży możliwości uczenia się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, a także tworzenie mechanizmów i struktur partycypacyjnych. Projekty służące osiągnięciu tych celów mogą być szczególnie przydatne w pomaganiu osobom młodym o mniejszych szansach w przezwyciężaniu niektórych z istniejących barier i zwiększaniu ich ogólnego zaangażowania w procesy decyzyjne.

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży są również szczególnie odpowiednie do pracy tematycznej nad włączeniem i różnorodnością w społeczeństwie, na przykład w celu wspierania walki ze stereotypami, promowania zrozumienia, tolerancji i niedyskryminacji.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekt powinien służyć promowaniu wśród uczestników odpowiedzialnych zachowań ekologicznych, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Należy go opracować i realizować ze świadomością ekologiczną, np. poprzez włączenie zrównoważonych praktyk, takich jak korzystanie z materiałów wielokrotnego użytku lub materiałów przyjaznych środowisku, ograniczanie ilości odpadów i recykling oraz korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

[195] W zależności od potrzeb, osoby młode realizujące projekt mogą w czasie jego trwania skorzystać ze wsparcia jednej osoby wspierającej lub większej ich liczby.

Transformacja cyfrowa w dziedzinie młodzieży

W ramach programu Erasmus+ wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości działań. Zachęca się do wprowadzania elementów cyfrowych i internetowych w celu obniżenia progu uczestnictwa dla osób młodych o mniejszych szansach. Dzięki projektom i działaniom, które mają na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych, rozwój umiejętności cyfrowych lub rozwój zrozumienia zagrożeń i możliwości technologii cyfrowej, program może zmienić nastawienie i przyczynić się do rozwoju cyfrowych i mieszanych podejść w działaniach w dziedzinie młodzieży.

W zależności od koncepcji i celów działań rozwój kompetencji i wiedzy w zakresie zagadnień cyfrowych oraz wykorzystanie nowych technologii (np. różnych narzędzi e-partycypacji i demokracji cyfrowej) można uwzględnić w projektach w połączeniu z działaniami fizycznymi. W przypadku gdy w projektach uwzględnia się komponenty wirtualne lub nawet w pełni wirtualne działania, aby ułatwić zaangażowanie osób młodych o mniejszych szansach, należycie uzasadnione wydatki mogą być finansowane z pozycji budżetu „Wsparcie włączenia dla uczestników".

Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska

Program Erasmus+ wspiera uczestnictwo młodzieży we wszystkich jego wymiarach. Działania wspierające uczestnictwo młodzieży powinny wzmacniać umiejętności młodych ludzi w zakresie uczestnictwa, umiejętności obywatelskie i kompetencje społeczne i międzykulturowe oraz doskonalić ich myślenie krytyczne i umiejętności korzystania z mediów. Objęte wsparciem działania powinny stwarzać możliwości udziału w życiu demokratycznym, w tym możliwości aktywności obywatelskiej oraz wpływania na proces decyzyjny w sprawach dotyczących młodzieży i udział w tym procesie, przez wartościowe doświadczenia w zakresie nauki młodych ludzi i wszystkich osób zaangażowanych w ten proces. Projekty mogą również wspierać osoby pracujące z młodzieżą, decydentów i inne osoby zawodowo zaangażowane w sprawy młodzieży w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w zakresie zapewniania odpowiednich możliwości, przestrzeni, środków i wsparcia dla uczestnictwa młodzieży. Projekty te powinny również mieć wymiar partycypacyjny, zachęcając młodych ludzi do aktywnego przewodnictwa lub zaangażowania oraz udziału w opracowywaniu i realizacji działań w ramach projektu i wspierając ich w tych działaniach, co może ułatwić uczestnikom dalsze angażowanie się w życie demokratyczne[196]. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą może być każda uprawniona organizacja uczestnicząca ustanowiona w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących w danym projekcie[197].

[196] Aby zyskać dostęp do zasobów i pomysłów na działalność, należy zapoznać się modułem 12 „Planowanie uczestnictwa" zestawu narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży opracowanego przez dla SALTO PI i mającego na celu zapewnienie wiedzy fachowej, zaleceń, narzędzi oraz praktycznych wskazówek na temat promowania uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/toolkit.

[197] Organizacje uczestniczące będą musiały podpisać formularz o przystąpieniu na potrzeby organizacji składającej wniosek. Te formularze o przystąpieniu należy dostarczyć na etapie składania wniosku i najpóźniej przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Uprawnione organizacje uczestniczące	Organizacjami uczestniczącymi mogą być: • organizacja lub stowarzyszenie non-profit, organizacja pozarządowa; europejska młodzieżowa organizacja pozarządowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; przedsiębiorstwo społeczne lub organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i posiadająca udokumentowane doświadczenie w dziedzinie młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku; • nieformalna grupa młodych ludzi[198] ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem sąsiadującym z UE (regiony 1–4; zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika).
Liczba i profil organizacji uczestniczących	• Projekty w ramach krajowych działań wspierających uczestnictwo młodzieży: należy zaangażować co najmniej jedną organizację uczestniczącą. • Projekty w ramach transnarodowych i międzynarodowych działań wspierających uczestnictwo młodzieży: należy zaangażować co najmniej dwie organizacje uczestniczące z różnych krajów. Ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w ponad 5 wniosków w danym terminie w tej akcji, ani jako wnioskodawca, ani jako partner.
Czas trwania projektu	Od 3 do 24 miesięcy.
Miejsce (miejsca) działań	Działania muszą mieć miejsce w kraju jednej lub kilku z organizacji uczestniczących. Działania mogą również mieć miejsce w siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej, jeśli są one organizowane w takiej instytucji lub we współpracy z nią[199], nawet w przypadku krajowego działania wspierającego uczestnictwo młodzieży lub nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE. **Wyjątek:** działania nie mogą odbywać się w Białorusi ani w Rosji.
Uprawnieni uczestnicy	Osoby młode w wieku od 13 do 30 lat[200] zamieszkałe w kraju organizacji uczestniczącej i decydenci właściwi dla tematów, które są przedmiotem projektu. Osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące nie są uznawane za uczestników działania, ale kwalifikują się do wsparcia w ramach niektórych pozycji budżetu.

[198] Grupa co najmniej czterech osób młodych w wieku od 13 do 30 lat. Jeden z członków grupy, w wieku co najmniej 18 lat, przejmuje rolę przedstawiciela i odpowiedzialność w imieniu grupy. Definicja grupy nieformalnej znajduje się w glosariuszu. Do celów tej akcji i wszelkich związanych z nią przepisów, „nieformalna grupa młodych ludzi" mieści się w zakresie pojęcia „organizacja uczestnicząca". W przypadku odniesienia do „organizacji uczestniczącej" uznaje się, że obejmuje ono również „nieformalną grupę młodych ludzi".

[199] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

[200] Proszę wziąć pod uwagę:

- dolny limit wieku – do dnia rozpoczęcia działania uczestnicy muszą osiągnąć wiek minimalny;
- górny limit wieku – w momencie rozpoczęcia działania uczestnicy nie mogą przekroczyć wskazanego maksymalnego wieku.

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji najpóźniej do: • **12 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku • **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.
Załączniki	Jeżeli w projekcie przewiduje się realizację działań w zakresie mobilności lub wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży: do formularza wniosku należy załączyć harmonogram dotyczący każdego planowanego działania w zakresie mobilności lub każdego wydarzenia.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji

Adekwatność, uzasadnienie i wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • profil, doświadczenie, działalność i grupy docelowe wnioskodawcy są adekwatne w odniesieniu do młodzieży; • przedmiotem projektu będzie priorytet lub priorytety unijnego dialogu młodzieżowego lub cele młodzieżowe; • projekt może przyczynić się do włączenia i różnorodności, wymiaru ekologicznego, cyfrowego i partycypacyjnego programu; • projekt jest istotny z punktu widzenia celów akcji; • projekt ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; • w ramach projektu i proponowanych działań zaspokaja się potrzeby osób młodych i organizacji uczestniczących; • projekt zapewnia europejską wartość dodaną; • Zakres, w jakim projekt jest odpowiedni do osiągnięcia wysokiej jakości efektów uczenia się uczestników; • projekt może mieć wpływ na uczestników i organizacje uczestniczące, a także na osoby młode i organizacje, które nie uczestniczą bezpośrednio w projekcie na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim lub globalnym; • w ramach projektu angażuje się nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w akcji oraz mniej doświadczone organizacje, w tym grupy młodych ludzi.

Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 40)	Zakres, w jakim: • we wniosku wykazano spójność zidentyfikowanych potrzeb, celów projektu, profilów uczestników i proponowanych działań; • we wniosku opisano w jasny i przekonujący sposób etap przygotowania i realizacji projektu oraz działań następczych prowadzonych w związku z projektem oraz aktywne zaangażowanie osób młodych na wszystkich etapach; • działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu i w jakim są one otwarte na uczestników z różnych środowisk i o różnych umiejętnościach; • działania obejmują zrównoważone i przyjazne środowisku praktyki; • w ramach projektu wykorzystuje się alternatywne, innowacyjne i inteligentne formy uczestnictwa młodzieży; • proponowane metody uczenia się, w tym narzędzia cyfrowe lub elementy wirtualne, są odpowiednie do działań i obejmują proces refleksji w celu określenia i udokumentowania efektów uczenia się uczestników oraz wykorzystują europejskie narzędzia przejrzystości i uznawania, w szczególności Youthpass.
Jakość zarządzania projektem (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • praktyczne ustalenia, procesy zarządzania i mechanizmy wsparcia są zadowalające; • środki służące zapewnieniu bezpieczeństwa i ochrony uczestników są adekwatne i skuteczne; • zadania i obowiązki związane z realizacją działań są wyraźnie określone zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus; • plan współpracy i komunikacji między uczestnikami, organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami stanowi ramy wspierające zarządzanie projektem; • wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób oceny efektów projektu w stosunku do jego celów; • wnioskodawca zaproponował odpowiedni sposób rozpowszechniania wyników projektu w organizacjach uczestniczących i poza nimi; • projekt zawiera środki mające na celu zapewnienie trwałości osiągniętych wyników po jego zakończeniu.

ZASADY FINANSOWANIA[201]

Budżet projektu należy opracować według następujących zasad finansowania (w euro):

Maksymalna kwota dofinansowania projektu w przypadku działań wspierających uczestnictwo młodzieży wynosi: 60 000 EUR[202]

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota
Zarządzanie projektami	Koszty związane z zarządzaniem projektem i jego realizacją (np. przygotowanie i prowadzenie spotkań w ramach projektów i działań, współpraca i komunikacja między partnerami, przygotowanie, ocena, rozpowszechnianie działań oraz działania następcze). **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od czasu trwania projektu.	500 EUR na miesiąc
Koszty związane z zatrudnieniem osoby wspierającej	Koszty związane z zaangażowaniem osoby wspierającej dla osób młodych realizujących projekt, w tym w przypadku gdy beneficjent dotacji jest osobą prawną. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** W zależności od kraju realizacji projektu i liczby dni roboczych. Wniosek o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów związanych z osobą wspierającą musi być uzasadniony w formularzu wniosku i podlega ocenie opartej na potrzebach przeprowadzanej przez agencję narodową. Czas trwania szkolenia przez osobę wspierającą nie jest związany z czasem trwania projektu.	Tabela B3, na dzień pracy. Maksymalnie 12 dni.

[201] W kontekście akcji dotyczącej działań wspierających uczestnictwo młodzieży należy zauważyć, że termin „uczestnik" oznacza osoby młode w wieku od 13 do 30 lat zamieszkałe w kraju organizacji uczestniczącej i decydentów właściwych w kwestiach będących przedmiotem projektu.

[202] Ta maksymalna kwota nie obejmuje kosztów odpowiadających kategorii „Wsparcie włączenia dla uczestników".

Wsparcie włączenia dla uczestników	Koszty dodatkowe bezpośrednio związane z uczestnikami o mniejszych szansach, osobami im towarzyszącymi, osobami wspomagającymi proces kształcenia zaangażowanymi w działania i wydarzenia w ramach projektu (w tym uzasadnione koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o ich pokrycie z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	**Zabezpieczenie finansowe:** 80 % kosztów kwalifikowalnych

Tabela B3 Koszty związane z zatrudnieniem osoby wspierającej

	Osoba wspierająca **Wkład jednostkowy na dzień**
Grupa krajów 1: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja	241
Grupa krajów 2: Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Cypr, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Łotwa	137
Grupa krajów 3: Bułgaria, Chorwacja, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Serbia, Macedonia Północna i Turcja	74

Dodatkowe środki na wydarzenia wymagające fizycznej obecności uczestników realizowane w ramach projektu

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota
Wsparcie wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży	Koszty związane z realizacją krajowych, transnarodowych i międzynarodowych fizycznych wydarzeń mających zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów projektu działań wspierających uczestnictwo młodzieży. Ta pozycja budżetu nie jest przeznaczona na pokrycie kosztów personelu organizacji uczestniczących/członków nieformalnych grup młodzieży i osób wspomagających proces kształcenia, ponieważ ich uczestnictwo w takich wydarzeniach ma zostać pokryte z pozycji budżetu „Zarządzanie projektami". W przypadku gdy projekty obejmują wydarzenia związane z uczestnictwem młodzieży obejmujące mobilność, wsparcie wydarzeń związanych z uczestnictwem młodzieży można połączyć z finansowaniem działań w zakresie mobilności, zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami określonymi poniżej. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby osób obecnych na wydarzeniu, wyłączając pracowników organizacji uczestniczących/członków nieformalnych grup młodzieży i osoby wspomagające proces kształcenia.	100 EUR na osobę

Dodatkowe środki na działania w zakresie mobilności realizowane w ramach projektu

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota		
Podróż	Dofinansowanie kosztów podróży uczestników, osób im towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia z miejsca zamieszkania do miejsca działania realizowanego w ramach projektu lub wydarzenia wymagającego fizycznej obecności uczestników i z powrotem, niezależnie od tego, czy jest to podróż krajowa, czy transnarodowa.	**Odległość**	**Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu**	**Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu**
		10–99 km	56 EUR	28 EUR
		100–499 km	285 EUR	211 EUR
		500–1 999 km	417 EUR	309 EUR

<table>
<tr><td rowspan="5"></td><td rowspan="5">Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Uczestnicy lokalni, którzy dojeżdżają do miejsca działania oddalonego o mniej niż 10 km, mogą kwalifikować się do wsparcia indywidualnego i wsparcia włączenia dla organizacji w dniach działania, które pokrywają się z obecnością uczestników kwalifikujących się do dofinansowania kosztów podróży.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby osób.

Wnioskodawca musi wskazać odległość między miejscem zamieszkania a miejscem działania[203] przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[204].

W przypadku działań mobilnych wnioskodawca powinien zsumować odległości pomiędzy poszczególnymi miejscami i wybrać przedział odległości odpowiadający uzyskanej sumie[205].</td><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Wsparcie indywidualne</td><td>Koszty związane z utrzymaniem.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: w zależności od kraju przyjmującego, długości pobytu uczestnika, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia (w stosownych przypadkach), z uwzględnieniem również jednego dnia podróży</td><td colspan="3">Tabela A2.1, na uczestnika na dzień

Tabela ta ma również zastosowanie do osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia.</td></tr>
</table>

[203] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

[204] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

[205] Jeżeli na przykład uczestnik z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu mobilnym odbywającym się najpierw w Rzymie (Włochy), a następnie w Lublanie (Słowenia), wnioskodawca oblicza najpierw odległość między Madrytem a Rzymem (1 365,28 km), następnie między Rzymem a Lublaną (489,75 km), po czym dodaje obie te odległości do siebie (1 855,03 km); b) wybiera odpowiedni przedział odległości podróży (tj. 500–1 999 km) i c) oblicza kwotę dotacji UE, która będzie stanowiła wkład w koszty podróży uczestnika z Madrytu do Lublany (przez Rzym) i z powrotem (275 EUR).

	przed rozpoczęciem działania i jednego dnia podróży następującego po działaniu (w stosownych przypadkach) oraz do **czterech dodatkowych** dni dla uczestników, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu.	
Wsparcie włączenia dla organizacji	Koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności, w których uczestniczą osoby o mniejszych szansach. Osoby wspomagające proces kształcenia i osoby towarzyszące nie kwalifikują się do wsparcia włączenia dla organizacji. **Mechanizm finansowania**: dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji**: na podstawie liczby osób o mniejszych szansach	125 EUR na uczestnika
Koszty nadzwyczajne	Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie Wysokie koszty podróży uczestników, członków nieformalnych grup, osób towarzyszących i osób wspomagających proces kształcenia, które nie mogą być dofinansowane w ramach standardowej pozycji „Podróż" ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery (tj. w przypadku gdy korzystanie z bardziej ekologicznych, emitujących mniej dwutlenku węgla środków transportu powoduje wysokie koszty podróży). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży	**Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie:** 100% kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80% kwalifikowalnych kosztów podróży

	zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych.	

Tabela A2.1: Wsparcie indywidualne na rzecz działań w zakresie mobilności wspierających uczestnictwo młodzieży	**Działania wspierające uczestnictwo młodzieży (w euro za dzień)**
Austria	78
Belgia	78
Bułgaria	45
Chorwacja	57
Cypr	63
Czechy	53
Dania	81
Estonia	48
Finlandia	79
Francja	67
Niemcy	71
Grecja	68
Węgry	60
Islandia	76
Irlandia	73
Włochy	69
Łotwa	48
Liechtenstein	77
Litwa	49
Luksemburg	77
Malta	57
Niderlandy	69
Macedonia Północna	41
Norwegia	83
Polska	51
Portugalia	57
Rumunia	46
Serbia	47
Słowacja	48
Słowenia	54
Hiszpania	58
Szwecja	72

Turcja	50
Sąsiadujące państwa trzecie niestowarzyszone z Programem	44

PROJEKTY MOBILNOŚCI MŁODZIEŻY – „DZIAŁANIE NA RZECZ WŁĄCZENIA DISCOVEREU"

DiscoverEU i działanie na rzecz włączenia DiscoverEU dają młodym ludziom szansę na krótkoterminowe indywidualne lub grupowe doświadczenie w podróżowaniu po Europie koleją lub w razie potrzeby innymi środkami transportu.

DiscoverEU oferuje tę możliwość młodym ludziom w wieku 18 lat, natomiast działanie na rzecz włączenia DiscoverEU rozszerza ją na osoby młode w wieku 18–21 lat.

Zainaugurowane w 2022 r. działanie na rzecz włączenia DiscoverEU zapewnia organizacjom i nieformalnym grupom młodych ludzi wsparcie w celu realizacji projektów pozwalających młodym ludziom o mniejszych szansach na odkrywanie Europy na równi z uczestnikami DiscoverEU.

CELE AKCJI

Zarówno DiscoverEU, jak i działanie na rzecz włączenia DiscoverEU, mają na celu:

- dać młodym ludziom szansę na zdobycie wiedzy o Europie i na odkrycie możliwości, jakie Europa stwarza w odniesieniu do ich przyszłych wyborów edukacyjnych i życiowych;
- wyposażyć młodych ludzi w wiedzę, umiejętności życiowe i wartościowe dla nich kompetencje;
- zachęcić do nawiązywania kontaktu i dialogu międzykulturowego między młodymi ludźmi;
- rozwinąć wśród osób młodych poczucie przynależności do Unii Europejskiej;
- zainspirować młodych ludzi do podróżowania zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, a w szczególności do ogólnej świadomości ekologicznej.

Działanie na rzecz włączenia DiscoverEU ma na celu:

- dotarcie do młodych ludzi o mniejszych szansach, którzy nie zgłosiliby się z własnej inicjatywy;
- pokonanie przeszkód, które uniemożliwiają tym młodym ludziom bezpośredni udział w rundach wniosków DiscoverEU i zapewnienie im niezbędnego wsparcia, tak aby mogli podróżować;
- zapoczątkowanie i wzmocnienie rozwoju kompetencji i umiejętności młodych ludzi o mniejszych szansach biorących udział w działaniu na rzecz włączenia DiscoverEU.

KONTEKST POLITYCZNY

Strategia UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 stanowi ramy unijnej współpracy na rzecz młodzieży w oparciu o rezolucję Rady z 2018 r. w sprawie strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży[206]. Strategia sprzyja uczestnictwu młodzieży w życiu demokratycznym, wspiera aktywność społeczną i obywatelską młodzieży i ma za cel sprawić, by wszystkie osoby młode dysponowały niezbędnymi środkami umożliwiającymi udział w życiu społecznym. W strategii tej określono również 11 celów młodzieżowych, które odnoszą się do dziedzin międzysektorowych mających wpływ na życie młodzieży.

W ramach kluczowego obszaru „Łączenie" strategii UE na rzecz młodzieży ułatwia się kontakty i wymianę doświadczeń między młodymi ludźmi, co ma zasadnicze znaczenie dla przyszłego rozwoju Unii Europejskiej. Najlepszym wsparciem dla tych kontaktów są różne formy mobilności, takie jak wymiany młodzieży i DiscoverEU. W ramach obszaru „Angażowanie" strategia ułatwia uczestnictwo młodzieży, np. przez działania wspierające uczestnictwo młodzieży i unijny dialog młodzieżowy. W ramach obszaru „Wzmacnianie pozycji" strategia wspiera wysokiej jakości pracę z młodzieżą, np. przez mobilność osób pracujących z młodzieżą oraz współpracę, szkolenia i tworzenie sieci kontaktów.

[206] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A42018Y1218%2801%29

Strategia UE na rzecz młodzieży może stanowić źródło inspiracji dla projektów i działań we wszystkich formatach i sektorach. W tym celu warto się zastanowić, czy i w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji:

- europejskich celów młodzieżowych[207];
- unijnej polityki pracy z młodzieżą[208][209];
- unijnej polityki mobilności edukacyjnej[210][211];
- spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży[212].

Aby uzyskać wsparcie w zakresie powiązania projektów ze strategią UE na rzecz młodzieży, należy skontaktować się ze swoją agencją narodową lub centrami zasobów SALTO.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży dostępna jest pod adresem https://youth.europa.eu/strategy_pl

OPIS DZIAŁAŃ

Działanie na rzecz włączenia DiscoverEU

W ramach działania na rzecz włączenia DiscoverEU jedna do pięciu osób o mniejszych szansach z tego samego kraju podejmuje krótką podróż przez Europę. Okres nauki obejmuje planowanie, przygotowanie, realizację przed i w trakcie podróży w ramach DiscoverEU, jak również działania następcze po podróży.

Następujące działania nie kwalifikują się do dofinansowania w ramach DiscoverEU: akademickie wyjazdy studyjne; wymiana, której celem jest osiągnięcie zysków finansowych; wymiana, którą można zaklasyfikować jako wyjazdy na występy artystyczne, posiedzenia statutowe, szkolenia dla młodzieży prowadzone przez dorosłych.

Nie można wymagać wniesienia wkładu przez uczestników o mniejszych szansach. Beneficjent może wykorzystać kategorię kosztów „Wsparcie włączenia" w celu zaspokojenia wszelkich szczególnych potrzeb wynikających z barier napotykanych przez tych uczestników. Inni usługodawcy wybrani przez organizację będącą beneficjentem nie mogą pobierać od uczestników dodatkowych opłat ani wymagać wniesienia innego rodzaju wkładu.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt jest realizowany przez jedną organizację lub nieformalną grupę młodych ludzi, która wysyła co najmniej jednego uczestnika lub grupę uczestników w podróż w ramach DiscoverEU. Organizacje zaangażowane w projekt powinny odnieść korzyści w wyniku takiego uczestnictwa, zatem projekt powinien być zgodny z ich celami i spełniać ich potrzeby. Współpraca z zainteresowanymi stronami w innych krajach, z której mogą wynikać działania[213] lub wsparcie uczestników np. ich goszczenie, itp., jest możliwa.

Projekt składa się z czterech etapów: planowania, przygotowania, realizacji działań i działań następczych. Organizacje uczestniczące i osoby młode zaangażowane w działania powinny odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

---

[207] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl

[208] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2020:415:FULL

[209] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526

[210] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364

[211] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29

[212] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:43:FIN

[213] Zob. przykładowe działania w module 9 „DiscoverEU" w zestawie narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży przygotowanym przez centra zasobów SALTO PI (https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf).

- Planowanie (określenie potrzeb, celów, efektów uczenia się, form działań, opracowanie programu podróży, harmonogramu działań itp.).
- Przygotowanie (praktyczne ustalenia związane z podróżą w ramach DiscoverEU, zawieranie umów z zainteresowanymi stronami, organizacja językowych/międzykulturowych/edukacyjnych/kulturowych/środowiskowych/cyfrowych działań i zadania związane z przygotowaniem uczestników przed wyjazdem itp.).
- Realizacja działań podczas podróży w ramach DiscoverEU.
- Działania następcze (ocena działań, określenie i udokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu).

Wysokiej jakości działanie na rzecz włączenia DiscoverEU:

- polega na aktywnym zaangażowaniu osób młodych o mniejszych szansach i organizacji uczestniczących, które to grupy powinny brać czynny udział we wszystkich etapach projektu, wzbogacając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie uczenia się i rozwoju.
- angażuje różne grupy uczestników o mniejszych szansach i opiera się na tej różnorodności.
- opiera się na jasno określonych potrzebach młodych uczestników.
- zapewnia odpowiednie określenie i udokumentowanie pozaformalnych i nieformalnych efektów uczenia się uczestników w ramach DiscoverEU.
- zachęca uczestników do refleksji nad problematyką i wartościami europejskimi.

Proces uczenia się

Zorganizowanie działania na rzecz włączenia DiscoverEU w kontekście uczenia się pozaformalnego wymaga uprzedniego zaplanowania co najmniej części pożądanych efektów uczenia się, aby zapewnić odpowiednie możliwości. Uczestnicy powinny przyczynić się do określenia swoich potrzeb i wiedzy, którą chcieliby zdobyć lub rozwinąć w ramach podróży DiscoverEU.

Uczestnicy powinni być również w jak największym stopniu zaangażowani w opracowanie i rozwój działań podczas podróży (opracowanie programu, trasy podróży, działań, rezerwacja zakwaterowania itd.) oraz zastanowić się, jak przygotować się do maksymalizacji korzyści w zakresie uczenia się i rozwoju osobistego, które uzyskaliby podczas swojej podróży.

Po zakończeniu podróży w ramach DiscoverEU uczestnicy powinni zostać poproszeni o przedstawienie informacji zwrotnej dotyczącej doświadczeń zdobytych w ramach DiscoverEU, zastanowienie się nad tym, czego się nauczyli i jaki użytek mogą zrobić z efektów uczenia się.

Organizacje powinny wspierać proces uczenia się, określanie i dokumentowanie efektów uczenia się, w szczególności przez wykorzystanie instrumentu Youthpass w przypadku uczestników DiscoverEU.

Ochrona i bezpieczeństwo uczestników

Działanie na rzecz włączenia „DiscoverEU” może obejmować osoby wspomagające proces kształcenia, osoby towarzyszące, które mogą monitorować i udzielać wsparcia uczestnikom, aby zapewnić wysokiej jakości proces uczenia się w trakcie podróży w ramach DiscoverEU. Jednocześnie dbają o bezpieczne, pełne szacunku i niedyskryminujące środowisko oraz ochronę uczestników. Podczas planowania i przygotowywania podróży w ramach DiscoverEU w kontekście działania na rzecz włączenia „DiscoverEU” należy zająć się kwestią ochrony i bezpieczeństwa uczestników oraz przewidzieć wszelkie niezbędne środki w zakresie zapobiegania/ograniczania ryzyka.

Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży

Wszystkie projekty wspierane w ramach tej akcji muszą być realizowane przy spełnieniu standardów jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży dotyczących organizowania wysokiej jakości działań w zakresie mobilności edukacyjnej.

Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży obejmują podstawowe zasady akcji, jak również konkretne praktyki w zakresie realizacji zadań w ramach projektów, takich jak wybór i przygotowanie uczestników, określanie, ocena i uznawanie efektów uczenia się, dzielenie się wynikami projektów itp. Standardy jakości programu Erasmus w dziedzinie młodzieży dostępne są pod adresem: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

WYMIARY HORYZONTALNE

Podczas opracowywania projektu mobilności należy koniecznie rozważyć wymiary horyzontalne przedstawione poniżej.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Organizacje powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania uwzględniające opinie osób o mniejszych szansach i angażujące je w proces podejmowania decyzji.

Działanie na rzecz włączenia „DiscoverEU" jest szczególnie odpowiednie, jeżeli chodzi o włączenie osób młodych o mniejszych szansach:

- zdobycie doświadczenia w trakcie podróżowania w pojedynkę;
- grupowa mobilność zapewnia doświadczenie w zakresie mobilności międzynarodowej w bezpiecznym środowisku grupy;
- ze względu na krótki czas trwania i stały kontakt z organizacją osoby młode o mniejszych szansach mają okazję doświadczyć podróżowania w grupie lub nawet w pojedynkę.

Działanie na rzecz włączenia „DiscoverEU" jest również odpowiednie dla pracy nad włączeniem i różnorodnością w celu wspierania walki ze stereotypami, promowania zrozumienia, tolerancji i niedyskryminacji.

Zrównoważenie środowiskowe

DiscoverEU powinna służyć promowaniu wśród uczestników odpowiedzialnych zachowań ekologicznych, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Działanie na rzecz włączenia „DiscoverEU" należy planować i prowadzić ze świadomością ekologiczną, np. przez włączenie zrównoważonych praktyk, takich jak korzystanie z materiałów wielokrotnego użytku lub materiałów przyjaznych środowisku, ograniczanie ilości odpadów i recykling, czy też korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

Transformacja cyfrowa w ramach DiscoverEU

W ramach programu Erasmus+ wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod e-uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych, poprawy współpracy między zainteresowanymi stronami, a także poprawy jakości działań. Zachęca się do wprowadzania elementów cyfrowych i internetowych w celu obniżenia progu uczestnictwa dla osób młodych o mniejszych szansach. Dzięki projektom i działaniom, które mają na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych, rozwój umiejętności cyfrowych lub rozwój zrozumienia zagrożeń i możliwości technologii cyfrowej, program może zmienić nastawienie i przyczynić się do rozwoju cyfrowych i mieszanych podejść w działaniach w dziedzinie młodzieży.

W zależności od koncepcji i celów działań, rozwój kompetencji i świadomości w zakresie kwestii cyfrowych oraz wykorzystanie nowych technologii można wprowadzić w ramach mobilności edukacyjnej.

Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska

Program Erasmus+ wspiera uczestnictwo młodzieży we wszystkich jego wymiarach. W miarę możliwości projekty w ramach działania na rzecz włączenia DiscoverEU powinny umożliwiać udział w życiu demokratycznym, w tym aktywność obywatelską oraz wpływanie na proces decyzyjny w sprawach dotyczących młodzieży i udział w tym procesie, przez wartościowe doświadczenia w zakresie nauki, które zachęcają młodych ludzi do aktywności obywatelskiej przed uczestnictwem w działaniu w zakresie mobilności, w jego trakcie i po jego zakończeniu.

Projekty powinny mieć również wymiar partycypacyjny, oferując młodym ludziom odpowiednie możliwości zaangażowania się i udziału w opracowywaniu i realizacji działań w ramach projektu, co może ułatwić uczestnikom dalsze angażowanie się w życie demokratyczne[214]. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Zastosowanie mają poniższe kryteria kwalifikowalności.

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą może być dowolna uprawniona organizacja uczestnicząca lub nieformalna grupa młodych ludzi ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Uprawnione organizacje uczestniczące	Organizacjami uczestniczącymi mogą być: • organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym; przedsiębiorstwo społeczne; organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i posiadająca udokumentowane doświadczenie w dziedzinie młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku; • nieformalna grupa młodych ludzi[215]; ustanowione w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w ponad 5 wniosków w danym terminie w tej akcji, ani jako wnioskodawca, ani jako partner.
Liczba organizacji uczestniczących	Jedna organizacja uczestnicząca.
Czas trwania projektu	Od 3 do 24 miesięcy.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.

[214] Aby zyskać dostęp do zasobów i pomysłów na działalność, należy zapoznać się modułem 12 „Planowanie uczestnictwa" zestawu narzędzi związanych z uczestnictwem młodzieży opracowanego przez dla SALTO PI i mającego na celu zapewnienie wiedzy fachowej, zaleceń, narzędzi oraz praktycznych wskazówek na temat promowania uczestnictwa młodzieży: https://participationpool.eu/toolkit/.

[215] Grupa co najmniej czterech osób młodych w wieku od 18 do 30 lat. Jeden z członków grupy przejmuje rolę przedstawiciela i odpowiedzialność w imieniu grupy. Definicja grupy nieformalnej znajduje się w glosariuszu. Do celów tej akcji i wszelkich związanych z nią przepisów, „nieformalna grupa młodych ludzi" mieści się w zakresie pojęcia „organizacja uczestnicząca". W przypadku odniesienia do „organizacji uczestniczącej" uznaje się, że obejmuje ono również „nieformalną grupę młodych ludzi".

Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji najpóźniej do: **12 lutego do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli) w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 lipca a 31 marca następnego roku.** **Możliwa dodatkowa runda składania wniosków:** Agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie dodatkowej rundy składania wniosków. Agencje narodowe poinformują wnioskodawców o otwarciu dodatkowej rundy za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku organizowania dodatkowej rundy wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do: **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli) w przypadku projektów, których realizacja ma się rozpocząć między 1 marca a 31 sierpnia następnego roku.**
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.

Minimalne wymogi dotyczące działania na rzecz włączenia DiscoverEU

Czas trwania podróży w ramach DiscoverEU	Od 1 do 30 dni. Organizacja może zorganizować kilka podróży w ramach DiscoverEU (za każdym razem z udziałem 1–5 uczestników i ewentualnie osób towarzyszących) w trakcie trwania projektu.
Miejsce(-a) realizacji projektu	Podróże w ramach DiscoverEU muszą odbywać się w co najmniej jednym kraju innym niż kraj, w którym uczestnicy rozpoczęli swoją podróż.
Liczba organizacji uczestniczących	Można zaangażować tylko jedną organizację uczestniczącą.
Uprawnieni uczestnicy	Osoby młode o mniejszych szansach[216] w wieku 18–21 lat[217] mieszkające legalnie na stałe w kraju będącym siedzibą organizacji wysyłającej. Osób towarzyszących[218] nie należy uznawać za uczestników działania, ale kwalifikują się one do wsparcia w ramach niektórych pozycji budżetu, takich jak koszty podróży, wsparcie indywidualne, wsparcie włączenia dla uczestników i koszty nadzwyczajne. Zaangażowane osoby towarzyszące muszą mieć co najmniej 18 lat.
Liczba uczestników i skład grup krajowych	Co najmniej 1 i maksymalnie 5 uczestników na podróż w ramach DiscoverEU Grupy mogą podróżować w pojedynkę lub z osobą towarzyszącą. Maksymalnie dwie osoby towarzyszące na uczestnika w należycie uzasadnionych przypadkach.

[216] Zob. definicja „uczestnika o mniejszych szansach" w glosariuszu.

[217] Proszę wziąć pod uwagę:
dolny limit wieku – do dnia rozpoczęcia działania uczestnicy muszą osiągnąć minimalny wiek 18 lat;
górny limit wieku – w dniu rozpoczęcia działania uczestnicy nie mogą przekroczyć maksymalnego wieku 21 lat.

[218] Osoba towarzysząca to osoba dorosła, która towarzyszy osobom młodym w celu zapewnienia im skutecznego uczenia się, ochrony i bezpieczeństwa.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów; oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdym z trzech poniższych kryteriów udzielenia akredytacji.

Adekwatność, uzasadnienie i wpływ (maksymalna liczba punktów: 40)	• Adekwatność projektu, jeżeli chodzi o: - cele akcji; - potrzeby organizacji uczestniczących i uczestników. • zakres, w jakim projekt umożliwia uczenie się przez odkrywanie. • zakres, w jakim projekt ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu; • zakres, w jakim organizacja może wykazać się wcześniejszym doświadczeniem w pracy z osobami młodymi o mniejszych szansach na poziomie lokalnym. • zakres, w jakim projekt jest odpowiedni do przyczyniania się do włączenia i różnorodności, wymiaru ekologicznego, cyfrowego i partycypacyjnego programu. • zakres, w jakim projekt angażuje w program Erasmus+ nowe i mniej doświadczone organizacje, które mogą wykazać się doświadczeniem w pracy z osobami młodymi o mniejszych szansach.

Jakość planu projektu (maksymalna liczba punktów: 40)	• we wniosku wykazano spójność zidentyfikowanych potrzeb, celów projektu, profilów uczestników i proponowanych działań. • przejrzystość, kompletność i jakość wszystkich etapów przedstawionych w projekcie: przygotowanie dostosowane do szczególnych potrzeb uczestników, wsparcie podczas podróży, realizacja działań i działania następcze. • stopień zaangażowania uczestników na wszystkich etapach działań. • działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu. • jakość ustaleń i wsparcie w kontekście procesu refleksji, określenie i dokumentowanie efektów uczenia się uczestników oraz stosowanie instrumentu Youthpass. • adekwatność i skuteczność środków przewidzianych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony uczestników. • zakres, w jakim działania te obejmują zrównoważone i przyjazne środowisku praktyki.
Jakość zarządzania projektem (maksymalna liczba punktów: 20)	• jakość praktycznych ustaleń, procesów zarządzania i mechanizmów wsparcia. • w stosownych przypadkach jakość współpracy i komunikacji z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. • jakość środków służących do oceny poszczególnych etapów i rezultatów projektu. • odpowiedniość i jakość środków mających na celu upowszechnianie rezultatów projektu wśród organizacji uczestniczących i poza nimi.

ZASADY FINANSOWANIA

Pozycja budżetu	Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady	Kwota
Koszty podróży	**Abonament**: liczba abonamentów dla uczestników.	Abonament na 7 dni podróży[220] w ciągu jednego miesiąca.

[220] Abonament jest przeznaczony specjalnie na akcję na rzecz włączenia „DiscoverEU" i może być wykorzystywany wyłącznie na specjalnej platformie. Abonament jest ważny przez 30 dni, w ciągu których uczestnik może podróżować dowolną liczbą pociągów przez całą dobę w ciągu każdego z tych siedmiu dni. Uczestnik sam decyduje, w jaki sposób spędzi pozostałe dni.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Liczba abonamentów dla dowolnej osoby towarzyszącej (korzystającej z tego samego środka transportu co uczestnicy).

Zasadniczo uczestnicy będą podróżować środkiem transportu o ogólnej najniższej emisji gazów cieplarnianych[219].

Mechanizm finansowania:

▪ Dofinansowanie rzeczywistych kosztów abonamentu.

▪ Dofinansowanie kosztów jednostkowych: w przypadkach, w których państwo pochodzenia nie jest bezpośrednio połączone z systemem kolejowym w Europie kontynentalnej i konieczna jest dodatkowa podróż innymi środkami transportu, aby dotrzeć do państwa, w którym rozpoczyna się mobilność.

▪ Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu: W przypadku gdy uczestnicy muszą odbyć dodatkową podróż, aby dotrzeć do miejsca, w którym rozpoczyna się działanie, są oni również uprawnieni do dofinansowania kosztów podróży, z uwzględnieniem – w stosownych przypadkach – podróży z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu.</td>
<td colspan="3">W stosownych przypadkach dofinansowanie w zakresie korzystania z innych środków transportu.

<table>
<tr><th>Odległość</th><th>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</th><th>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</th></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
<tr>
<td>Wsparcie organizacyjne</td>
<td>Koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników, nie licząc osób towarzyszących.</td>
<td colspan="3">125 EUR na uczestnika</td>
</tr>
</table>

[219] https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9

Wsparcie indywidualne	Koszty związane z utrzymaniem. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** w zależności od długości pobytu uczestnika, w tym osób towarzyszących.	78 EUR na uczestnika na dzień. Dofinansowanie obejmuje maksymalnie 21 dni na uczestnika.
Wsparcie włączenia	Koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. Osoby towarzyszące nie kwalifikują się do wsparcia włączenia dla organizacji. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników o mniejszych szansach, nie licząc osób towarzyszących.	125 EUR na uczestnika
	koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie **Koszty rezerwacji:** w niektórych krajach nie można podróżować bez obowiązkowej rezerwacji miejsc. W stosownych przypadkach pokrycie tych kosztów rezerwacji oprócz abonamentu jest opcjonalne. Wysokie koszty podróży uczestników, w tym osób towarzyszących, które nie mogą być	**Zabezpieczenie finansowe:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie**: 100% kosztów kwalifikowalnych **Koszty rezerwacji:** 100% kwalifikowalnych kosztów rezerwacji **Wysokie koszty podróży:** 100% kwalifikowalnych kosztów podróży

	dofinansowane w ramach standardowej pozycji „Podróż” ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery (tj. w przypadku, gdy korzystanie z bardziej ekologicznych, emitujących mniej dwutlenku węgla środków transportu powoduje wysokie koszty podróży). O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dotację na pokrycie kosztów podróży bez wykorzystania ekologicznych środków transportu, ale nie zastępuje abonamentu.	

MOBILNOŚĆ PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE SPORTU

Działanie ma na celu pomoc w rozwoju organizacji sportowych dzięki wspieraniu mobilności edukacyjnej ich pracowników.

Poprzez swoje działania organizacje uczestniczące powinny aktywnie propagować włączenie i różnorodność, zrównoważenie środowiskowe, edukację cyfrową oraz aktywność obywatelską i uczestnictwo. Powinny tego dokonywać, wykorzystując szczególne możliwości w zakresie finansowania oferowane w ramach programu, zwiększając świadomość wśród swoich uczestników, dzieląc się najlepszymi praktykami i wybierając odpowiedni plan dla swoich działań.

Ogólnym celem tego działania jest zapewnienie pracownikom organizacji sportowych zajmującym się przede wszystkim sportem powszechnym możliwości podniesienia swoich kompetencji, kwalifikacji i nabycia nowych umiejętności. W osiągnięciu tego celu pomóc ma mobilność edukacyjna polegająca na spędzeniu pewnego czasu za granicą, co z kolei przyczyni się do budowania zdolności i rozwoju organizacji sportowych.

Działanie to ma na celu wsparcie rozwoju zawodowego trenerów i innego personelu (zarówno opłacanego, jak i wolontariuszy) zajmującego się sportem powszechnym. Personel spoza sektora sportu powszechnego, w tym osoby realizujące zadania w zakresie kariery dwutorowej: sportowej i pozasportowej, może również zwiększać wpływ uczenia się i transfer wiedzy z korzyścią dla personelu i organizacji sportu powszechnego. Możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej personelu spoza sektora sportu powszechnego mogą zostać objęte wsparciem w przypadkach, gdy udział takiego personelu może przynieść korzyści dla sportu powszechnego.

Akcja przyczynia się do osiągnięcia celów planu prac UE w dziedzinie sportu na lata 2024–2027[221].

Projekty mobilności w dziedzinie sportu mają na celu w szczególności:

- skupienie się na sporcie powszechnym ze względu na znaczącą rolę, jaką sport odgrywa w promowaniu aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, stosunków międzyludzkich, włączenia społecznego i równości;
- rozwój europejskiego wymiaru sportu i współpracy międzynarodowej w zakresie mobilności edukacyjnej w dziedzinie sportu;
- budowanie potencjału organizacji oddolnych;
- podnoszenie poziomu wiedzy i know-how personelu sportowego;
- promowanie wspólnych europejskich wartości poprzez sport, dobrego zarządzania i uczciwości w sporcie, zrównoważonego rozwoju, a także kształcenia, szkolenia i umiejętności w sporcie i poprzez sport;
- propagowanie aktywnego i przyjaznego dla środowiska stylu życia oraz aktywnego obywatelstwa;
- ustanowienie europejskich sieci trenerów i personelu sportowego.

[221] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9771-2024-INIT/pl/pdf

PRIORYTETY HORYZONTALNE

We wszystkich projektach mobilności powinny być uwzględnione następujące wymiary wspólne dla całego programu Erasmus+:

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Organizacje, które otrzymują wsparcie w ramach programu, muszą zapewnić uczestnikom ze wszystkich środowisk możliwości w zakresie mobilności w sposób, który sprzyja włączeniu społecznemu i jest sprawiedliwy. W przypadku wyboru uczestników należy zapewnić, aby korzyści z ich doskonalenia zawodowego były w pełni możliwe do przeniesienia w ramach organizacji wysyłającej tych uczestników.

Przez cały okres przygotowywania i realizacji działań w zakresie mobilności oraz powiązanych działań następczych organizacje wysyłające i przyjmujące powinny angażować uczestników w podejmowanie kluczowych decyzji w celu zapewnienia maksymalnych korzyści i oddziaływania dla każdego z uczestników.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekt powinien służyć promowaniu wśród uczestników odpowiedzialnych zachowań ekologicznych, zwiększając ich świadomość w kwestii znaczenia działań mających na celu zmniejszenie lub zrównoważenie śladu środowiskowego działań w zakresie mobilności. Należy go opracować i realizować ze świadomością ekologiczną, np. poprzez włączenie zrównoważonych praktyk, takich jak korzystanie z materiałów wielokrotnego użytku lub materiałów przyjaznych środowisku, ograniczanie ilości odpadów i recykling. Zasady te powinny znaleźć odzwierciedlenie w przygotowaniu i realizacji wszystkich działań w ramach programu, w szczególności przez wykorzystanie specjalnego wsparcia finansowego dostępnego w ramach programu w celu propagowania zrównoważonych sposobów podróżowania.

Transformacja cyfrowa

W ramach programu Erasmus+ wszystkie organizacje uczestniczące otrzymują wsparcie w zakresie korzystania z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi, a także poprawy jakości działań.

Uczestnictwo w życiu demokratycznym

Celem programu jest pomoc uczestnikom w odkrywaniu korzyści płynących z aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym. Objęte wsparciem działania w zakresie mobilności powinny poprawić umiejętności związane z uczestnictwem w różnych sferach społeczeństwa obywatelskiego, a także rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. W miarę możliwości projekty powinny umożliwiać uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz społeczną i obywatelską aktywność przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego. Projekty powinny również zwiększać wiedzę uczestników na temat Unii Europejskiej i wspólnych unijnych wartości, takich jak poszanowanie zasad demokratycznych, godności człowieka, zasad jedności i różnorodności, dialogu międzykulturowego, a także europejskiego dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Organizacja składająca wniosek jest kluczowym podmiotem w projekcie w ramach akcji kluczowej 1. Wnioskodawca sporządza i składa wniosek, podpisuje umowę o udzielenie dotacji z agencją narodową Erasmus+, realizuje działania w zakresie mobilności i składa sprawozdania swojej agencji narodowej Erasmus+. Oba rodzaje wspieranych działań

to działania w zakresie mobilności wyjazdowej. Oznacza to, że organizacja składająca wniosek będzie działać jako organizacja wysyłająca: dokona wyboru uczestników i wyśle ich do organizacji przyjmującej za granicą.

Projekt może obejmować jedno działanie lub większą ich liczbę. Dopuszczalne jest łączenie poszczególnych działań, zależnie od celów projektu i potrzeb organizacji uczestniczących i uczestników.

Projekt składa się z czterech etapów: planowania, przygotowania, realizacji działań i działań następczych.

- Planowanie (określenie potrzeb, celów, efektów uczenia się i form działań, opracowanie ustrukturyzowanego programu prac, harmonogramu działań edukacyjnych, zrozumiałej metodyki itp.).
- Przygotowanie (praktyczne ustalenia, wybór uczestników, zawieranie umów z partnerami, językowe/międzykulturowe/edukacyjne i zadaniowe przygotowanie uczestników przed wyjazdem, wirtualne spotkania przygotowawcze itp.). Należy zająć się kwestią ochrony i bezpieczeństwa uczestników oraz przewidzieć wszelkie niezbędne środki w zakresie zapobiegania i ograniczania ryzyka.
- Realizacja działań edukacyjnych.
- Działania następcze (w tym ocena działań, określenie i udokumentowanie planowanych efektów uczenia się uczestników oraz upowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu, wirtualne spotkania w ramach działań następczych).

DZIAŁANIA

Wspiera się następujące działania:

- okresy obserwacji pracy i przyglądania się działalności dydaktycznej (2–14 dni),
- zlecenia z zakresu praktyki trenerskiej lub szkolenia (7–45 dni).

Obserwacja pracy oznacza, że uczestnicy mogą spędzić pewien okres (2–14 dni) w organizacji przyjmującej w innym kraju w celu nauczenia się nowych praktyk i gromadzenia nowych pomysłów przez obserwację i interakcję z osobami na równoważnych stanowiskach, trenerami, wolontariuszami lub innymi pracownikami podczas ich codziennej pracy w organizacji przyjmującej.

Zlecenia z zakresu praktyki trenerskiej lub szkolenia oznaczają, że uczestnicy mogą spędzić pewien okres (7–45 dni), prowadząc praktykę trenerską lub szkolenia w organizacji przyjmującej w innym kraju, w celu uczenia się przez wykonywanie zadań i wymianę doświadczeń z osobami na równoważnych stanowiskach. Przyczynia się to do budowania potencjału organizacji oddolnych.

Działania nie mogą mieć celu dochodowego.

Oprócz mobilności fizycznej wszystkie działania w zakresie mobilności pracowników można łączyć z wirtualnym uczeniem się. Minimalne i maksymalne okresy trwania określone powyżej mają zastosowanie do elementu związanego z mobilnością fizyczną.

W przypadku każdego działania można zapewnić dodatkowe wsparcie dla osób towarzyszących osobom o mniejszych szansach. Osoby towarzyszące mogą być wspierane przez cały okres trwania działania lub jego część.

Uczestnictwo w kursach (płatnych lub nieodpłatnych) nie jest działaniem kwalifikującym się do wsparcia w przypadku mobilności pracowników w dziedzinie sportu.

Wizyty przygotowawcze

Celem wizyt przygotowawczych jest zapewnienie wysokiej jakości działań przez ułatwienie i przygotowanie ustaleń administracyjnych, budowanie zaufania i zrozumienia oraz tworzenie solidnych partnerstw między zaangażowanymi organizacjami i osobami.

Organizacje mogą zorganizować wizytę przygotowawczą u swojego partnera przyjmującego przed rozpoczęciem działań na rzecz mobilności. Wizyty przygotowawcze nie są jednostkowym działaniem, lecz stanowią rozwiązanie wspierające mobilność pracowników. Każda wizyta przygotowawcza musi mieć jasne uzasadnienie i musi służyć poprawie zakresu i jakości działań w zakresie mobilności. Mogą one na przykład być organizowane w celu rozpoczęcia współpracy z nową organizacją partnerską lub przygotowania bardziej długoterminowych działań w zakresie mobilności. Wizyty przygotowawcze mogą być organizowane w przypadku obu rodzajów mobilności pracowników.

Kryteria kwalifikowalności

Kto może złożyć wniosek?	Organizacjami uczestniczącymi mogą być: • organizacja publiczna lub prywatna działająca w dziedzinie sportu i aktywności fizycznej i organizująca sport i aktywność fizyczną na poziomie powszechnym (np. organizacja non-profit, lokalne władze publiczne, klub sportowy), • organizacja spoza sektora sportu powszechnego, w przypadku gdy z uczestnictwa jej personelu płyną korzyści dla sportu powszechnego (np. organizacja międzynarodowa lub krajowa federacja sportowa). Organizacje składające wnioski muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji najpóźniej do: **12 lutego, godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** **Możliwa dodatkowa runda składania wniosków:** agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie dodatkowej rundy składania wniosków. Agencje narodowe poinformują wnioskodawców o otwarciu dodatkowej rundy za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku organizowania dodatkowej rundy wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do **1 października do godziny 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli).**
Daty rozpoczęcia projektu	Projekty rozpoczną się **między 1 czerwca a 31 grudnia tego samego roku**. W przypadku otwarcia rundy opcjonalnej projekty rozpoczną się **między 1 stycznia a 31 maja następnego roku.**
Jak należy złożyć wniosek?	Informacje na temat sposobu składania wniosków znajdują się w części C przewodnika.

Czas trwania projektu	Od 3 do 18 miesięcy.
Liczba wniosków	W każdej rundzie selekcyjnej dana organizacja może złożyć tylko jeden wniosek. Organizacje, które otrzymają dotację na projekt w ramach pierwszej rundy składania wniosków, nie mogą składać wniosków w ramach drugiej rundy tego samego zaproszenia do składania wniosków.

Czas trwania działań	Okresy obserwacji pracy i przyglądania się działalności dydaktycznej: 2–14 kolejnych dni (z wyłączeniem czasu podróży) Zlecenia w zakresie praktyki trenerskiej i szkolenia: 7–45 kolejnych dni (z wyłączeniem czasu podróży)
Uprawnieni uczestnicy	• Trenerzy i inny personel sportowy w organizacjach sportowych na poziomie powszechnym • Personel spoza sektora sportu powszechnego, w tym osoby zaangażowane w dwutorowe kariery i kariery niesportowe w przypadkach, gdy udział takiego personelu może przynieść korzyści dla sportu powszechnego • Wolontariusze w organizacjach sportowych (niebędący trenerami) Uczestnicy muszą pracować w organizacji wysyłającej lub muszą regularnie współpracować z organizacją wysyłającą, pomagając w realizacji podstawowych rodzajów działań tej organizacji. We wszystkich przypadkach zadania, które łączą uczestnika z organizacją wysyłającą, trzeba udokumentować w sposób umożliwiający agencji narodowej zweryfikowanie tego powiązania (np. przedstawiając umowę o pracę lub umowę o wolontariacie, opis zadań lub podobny dokument). Uczestnicy nie mogą podejmować działania w zakresie mobilności w charakterze sportowców.
Liczba uczestników	Maksymalnie 10 uczestników na projekt. Uczestnicy wizyt przygotowawczych i osoby towarzyszące osobom o mniejszych szansach nie są wliczane do tej maksymalnej liczby 10 uczestników.
Miejsce działań	Działania muszą mieć miejsce za granicą, w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Każde działanie może być realizowane tylko w jednym państwie.

Minimalne wymogi dotyczące wizyt przygotowawczych

Miejsce (miejsca) działania	Wizyty przygotowawcze odbywają się w kraju organizacji przyjmującej przed rozpoczęciem działania.
Uprawnieni uczestnicy	Przedstawiciele organizacji uczestniczących biorących udział w głównym działaniu. Wizyty przygotowawcze mogą być realizowane przez kadrę bezpośrednio zaangażowaną w organizację projektu lub przez kadrę uczestniczącą w projekcie mobilności.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i odpowiadającej im liczbie punktów. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 60 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z trzech kategorii kryteriów udzielenia akredytacji

Adekwatność i wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim:
	• wniosek dotyczący projektu jest istotny dla sportu powszechnego;
	• wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia:
	  • celów akcji;
	  • potrzeb i rozwoju organizacji składającej wniosek;
	  • potrzeb i rozwoju kadry uczestniczącej;
	• wniosek dotyczący projektu ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji.
	• Zakres, w jakim projekt jest odpowiedni do:
	  • generowania wysokiej jakości efektów uczenia się uczestniczącej kadry;
	  • wzmocnienia lub przekształcenia praktyk organizacji uczestniczących w zakresie pracy, zwiększenia jakości pracy, potencjału i innowacyjności;
	  • wywierania potencjalnego wpływu na organizacje uczestniczące i kadrę w trakcie trwania projektu i po jego zakończeniu;
	• Zakres, w jakim projekt określa konkretne efekty uczenia się;
	• Zakres, w jakim projekt angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w akcji oraz mniej doświadczone organizacje.

Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 40)	Zakres, w jakim: • cele proponowane w ramach projektu odnoszą się w jasny i konkretny sposób do potrzeb organizacji składającej wniosek i jej pracowników; • jakość praktycznych ustaleń, procesów zarządzania i mechanizmów wsparcia; • projekt uwzględnia zrównoważone środowiskowo i odpowiedzialne praktyki; • w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań w zakresie mobilności fizycznej oraz poprawy współpracy z organizacjami partnerskimi; • stopień, w jakim działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu i w jakim są one otwarte na osoby o mniejszych szansach; • zrównoważona reprezentacja uczestników pod względem płci; • w przypadku kadry z organizacji spoza sektora sportu powszechnego – jasne wyjaśnienie, w jaki sposób uczestnictwo takich osób będzie korzystne dla sportu powszechnego.
Jakość działań następczych (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • wnioskodawca zaproponował konkretne i logiczne kroki w celu uwzględnienia wyników działań w zakresie mobilności w ramach regularnej pracy organizacji; • wnioskodawca zaproponował konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji składającej wniosek, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

<table>
<tr><th>Pozycja budżetu</th><th>Koszty kwalifikowalne i mające zastosowanie zasady</th><th colspan="3">Kwota</th></tr>
<tr><td>Wsparcie organizacyjne</td><td>Koszty bezpośrednio związane z realizacją działań w zakresie mobilności, których nie obejmują inne kategorie kosztów.

Na przykład: przygotowanie, opieka mentorska, monitorowanie i wsparcie uczestników podczas działań w zakresie mobilności, usługi, narzędzia i sprzęt potrzebny realizacji projektu, wirtualne komponenty w działaniach mieszanych, dzielenie się wynikami i upublicznianie finansowania Unii Europejskiej.

Wsparcie organizacyjne obejmuje koszty ponoszone zarówno przez organizacje wysyłające, jak i przyjmujące. Sposób podziału otrzymanej dotacji zostanie uzgodniony między obiema organizacjami.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie liczby uczestników, nie licząc osób towarzyszących.</td><td colspan="3">350 EUR na uczestnika</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Podróż</td><td rowspan="8">Dofinansowanie kosztów podróży uczestników, w tym osób towarzyszących, z miejsca zamieszkania do miejsca działania i z powrotem.

Co do zasady uczestnicy będą podróżować niskoemisyjnymi środkami transportu na dystansach poniżej 500 km.

Na dystansach powyżej 500 km uczestników zdecydowanie zachęca się do korzystania z kombinacji różnych rodzajów transportu, aby ich podróż była bardziej zrównoważona.

Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.

Zasada alokacji: na podstawie odległości oraz liczby osób.

Wnioskodawca musi wskazać odległość między miejscem zamieszkania a miejscem działania[222]</td><td>Odległość</td><td>Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu</td><td>Podróż bez wykorzystania ekologicznych środków transportu</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1 999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2 000–2 999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3 000–3 999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4 000–7 999 km</td><td>1 188 EUR</td><td>1 188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km lub więcej</td><td>1 735 EUR</td><td>1 735 EUR</td></tr>
</table>

[222] Na przykład jeżeli osoba z Madrytu (Hiszpania) bierze udział w działaniu odbywającym się w Rzymie (Włochy), wnioskodawca oblicza odległość z Madrytu do Rzymu (1 365,28 km), a następnie wybiera odpowiedni przedział odległości (tj. między 500 a 1 999 km).

	przy użyciu kalkulatora odległości Komisji Europejskiej[223].			

[223] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_pl

Wsparcie indywidualne	koszty utrzymania uczestników i osób towarzyszących w czasie działania. W stosownych przypadkach: koszty utrzymania są kwalifikowalne w odniesieniu do czasu podróży przed rozpoczęciem i po zakończeniu działania, przy czym w przypadku uczestników i osób towarzyszących otrzymujących standardową dotację na pokrycie kosztów podróży pokrywa się maksymalnie koszty dwóch dni podróży, a w przypadku uczestników otrzymujących dotację na podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu – maksymalnie sześciu dni. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie długości pobytu uczestnika i osoby towarzyszącej oraz w zależności od kraju przyjmującego[224].	**Grupa krajów 1**: 107–191 EUR **Grupa krajów 2**: 95–169 EUR **Grupa krajów 3**: 84–148 EUR Powyższe stawki są stawkami bazowymi za każdy dzień działania. Każda agencja narodowa decyduje o dokładnych stawkach bazowych w ramach dozwolonych przedziałów. Stawka podstawowa jest stosowana do 14. dnia działania. Od 15. dnia działania stosowana stawka będzie odpowiadać 70% stawki podstawowej Stosowane stawki będą zaokrąglane do najbliższej pełnej wartości euro.
Wsparcie włączenia	**Wsparcie włączenia dla organizacji:** koszty związane z organizacją działań w zakresie mobilności osób o mniejszych szansach. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników o mniejszych szansach, nie licząc osób towarzyszących.	125 EUR na uczestnika
	Wsparcie włączenia dla uczestników: koszty dodatkowe bezpośrednio związane z osobami o mniejszych szansach i osobami towarzyszącymi (w tym koszty związane z podróżą i utrzymaniem, o ile nie wnioskowano o pokrycie ich z pozycji budżetu „Podróż" i „Wsparcie indywidualne"). **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową.	100% kosztów kwalifikowalnych
Wsparcie w zakresie wizyty przygotowawczej	koszty związane z przeprowadzeniem wizyty przygotowawczej, w tym koszty podróży i utrzymania.	680 EUR na uczestnika, przy maksymalnej liczbie dwóch uczestników na wizytę przygotowawczą

[224] **Grupa krajów 1**: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Islandia, Irlandia, Włochy, Liechtenstein, Luksemburg, Niderlandy, Norwegia, Szwecja
Grupa krajów 2: Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Malta, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania
Grupa krajów 3: Bułgaria, Chorwacja, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Serbia, Macedonia Północna, Turcja

	Mechanizm finansowania: dofinansowanie kosztów jednostkowych.	
Wsparcie językowe	Koszty zapewnienia materiałów do nauki języków i szkoleń uczestnikom, którzy muszą poprawić znajomość języka, jakim będą się posługiwali na potrzeby prowadzenia nauczania lub szkolenia podczas działania. Do wsparcia językowego kwalifikują się uczestnicy następujących działań: obserwacja pracy, okresy przyglądania się działalności oraz zlecenia z zakresu coachingu i szkoleń. Wsparcie jest wypłacane wyłącznie wówczas, gdy uczestnik nie może otrzymać wsparcia językowego online ze względu na niedostępność odpowiedniego języka lub poziomu nauczania lub ze względu na szczególne bariery, z którymi mierzą się uczestnicy o mniejszych szansach. **Mechanizm finansowania:** dofinansowanie kosztów jednostkowych. **Zasada alokacji:** na podstawie liczby uczestników.	150 EUR na uczestnika
Koszty nadzwyczajne	Koszty dotyczące udzielenia zabezpieczenia finansowego, w przypadku gdy zażąda go agencja narodowa. Wysokie koszty podróży uczestników i osób towarzyszących, które nie mogą otrzymać wsparcia w ramach standardowej dotacji „Podróż” ze względu na oddalenie geograficzne lub inne bariery. O ile zostanie przyznane, dofinansowanie nadzwyczajnych kosztów związanych z wysokimi kosztami podróży zastępuje dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych. Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie **Mechanizm finansowania:** koszty rzeczywiste **Zasada alokacji:** wniosek musi być uzasadniony przez wnioskodawcę i zatwierdzony przez agencję narodową. Mechanizm wysokich kosztów podróży ma zastosowanie w przypadkach, gdy dofinansowanie kosztów podróży oparte na kosztach jednostkowych nie pokrywa co najmniej 70% kosztów podróży uczestników.	**Zabezpieczenie finansowe:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Wysokie koszty podróży:** 80 % kosztów kwalifikowalnych **Koszty wizy i koszty związane z otrzymaniem wizy, zezwolenia na pobyt, szczepienia, zaświadczenia lekarskie:** 100% kosztów kwalifikowalnych

WIRTUALNE WYMIANY ERASMUSA+

Projekty w zakresie wirtualnych wymian polegają na prowadzeniu działań międzyludzkich przez internet, które promują dialog międzykulturowy i rozwój umiejętności miękkich. Umożliwiają one każdej młodej osobie dostęp do wysokiej jakości kształcenia w środowisku międzynarodowym i międzykulturowym bez konieczności mobilności fizycznej. Chociaż wirtualne debaty lub szkolenia nie zastąpią w pełni korzyści płynących z mobilności fizycznej, uczestnicy wirtualnych wymian powinni czerpać pewne korzyści z doświadczeń związanych z kształceniem w środowisku międzynarodowym. Platformy cyfrowe stanowią cenne narzędzie jako częściowa odpowiedź na globalne ograniczenia mobilności spowodowane pandemią COVID-19. Wirtualne wymiany przyczyniają się również do rozpowszechniania wartości europejskich. Co więcej, w niektórych przypadkach wirtualne wymiany mogą stanowić źródło pomysłów na przyszłe wymiany fizyczne niefinansowane w ramach tej akcji i przygotować grunt pod takie wymiany fizyczne.

Wirtualne wymiany w szkolnictwie wyższym i w dziedzinie młodzieży odbywają się w małych grupach i zawsze są moderowane przez przeszkoloną osobę wspomagającą proces kształcenia. Powinny one być w łatwy sposób włączone do projektów dla młodzieży (w zakresie kształcenia pozaformalnego) lub kursów w ramach szkolnictwa wyższego. Wirtualne wymiany mogą przyciągać uczestników z obu sektorów, nawet jeśli w zależności od konkretnych projektów mogą one angażować uczestników tylko z jednego sektora lub z obu. We wszystkich projektach realizowanych w ramach tego zaproszenia będą uczestniczyć organizacje i uczestnicy zarówno z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem, jak i z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z uprawnionych regionów.

CELE AKCJI

Akcja będzie miała na celu:

- zachęcanie do dialogu międzykulturowego z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem oraz zwiększanie tolerancji dzięki internetowym interakcjom międzyludzkim w oparciu o cyfrowe technologie przyjazne dla młodzieży;
- promowanie różnego rodzaju wirtualnych wymian jako uzupełnienia mobilności fizycznej w ramach programu Erasmus+, co pozwoli większej liczbie osób młodych korzystać z doświadczeń międzykulturowych i międzynarodowych;
- propagowanie krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów, w szczególności z internetu i mediów społecznościowych, aby zwalczać dyskryminację, indoktrynację, polaryzację i radykalizację postaw;
- sprzyjanie rozwojowi umiejętności cyfrowych i miękkich[225] uczniów, osób młodych i osób pracujących z młodzieżą[226], w tym ćwiczeniu języków obcych i pracy zespołowej, zwłaszcza w celu zwiększenia zdolności do zatrudnienia;
- promowanie – poprzez edukację – postaw obywatelskich oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja;
- wzmocnienie wymiaru młodzieżowego w stosunkach UE z państwami trzecimi.

OBSZARY TEMATYCZNE/CELE SZCZEGÓŁOWE

Wirtualne wymiany należy organizować w jednym z następujących obszarów tematycznych, które odpowiadają priorytetom programu Erasmus+:

- Włączenie i różnorodność
- Transformacja cyfrowa
- Środowisko i walka ze zmianą klimatu:

[225] Do umiejętności miękkich należą: umiejętność krytycznego myślenia, ciekawość i kreatywność, umiejętność podejmowania inicjatywy, rozwiązywania problemów, pracy zespołowej, skutecznego komunikowania się w wielokulturowym i interdyscyplinarnym środowisku, przystosowywania się do warunków, radzenia sobie ze stresem i niepewnością. Umiejętności te zalicza się do kompetencji kluczowych określonych w zaleceniu Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189/1 z 4.6.2018).

[226] Osoby pracujące z młodzieżą to zawodowi pracownicy lub wolontariusze zaangażowani w proces uczenia się pozaformalnego i wspierający młodzież w osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym.

- Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska

W tych szerokich ramach, mając na uwadze, że wirtualne wymiany stanowią inicjatywę oddolną, organizacje uczestniczące mają swobodę wyboru tematów, na których się skoncentrują, lecz we wnioskach należy w przekonujący sposób przedstawiać oczekiwane skutki w odniesieniu co najmniej do jednego z wyżej wymienionych celów (zob. również sekcja „Oczekiwany wpływ" poniżej). W stosownych przypadkach należy uwzględnić aspekty dotyczące płci, w zależności od zakresu i tematyki projektów (np. poprzez wprowadzenie do tematyki szkoleń aspektów dotyczących wrażliwości na kwestie płci). Szczególną uwagę należy zwrócić na włączenie osób znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej oraz osób, które nie mogą złożyć wniosku dotyczącego mobilności fizycznej.

DZIAŁANIA

Projekty będą finansowane w oparciu o plany prac obejmujące działania z zakresu współpracy online, w tym:

- dyskusje online między osobami młodymi z organizacji młodzieżowych z różnych krajów, w ramach projektów dla młodzieży; mogą one obejmować symulacje odgrywania krótkich scenek;
- szkolenie dla osób pracujących z młodzieżą, które chcą rozwijać projekt w zakresie wirtualnej wymiany z kolegami i koleżankami z innych krajów;
- moderowane dyskusje online pomiędzy studentami instytucji szkolnictwa wyższego z różnych krajów w ramach studiów wyższych;
- szkolenie dla nauczycieli/pracowników akademickich chcących rozwijać projekt w zakresie wirtualnej wymiany z kolegami z innych krajów;
- interaktywne otwarte kursy online obejmujące tradycyjne materiały kursowe, takie jak nagrania z wykładów, materiały do czytania i zestawy zagadnień do rozwiązania (jak np. powszechnie znane kursy MOOC [ang. Massive Open Online Courses], tj. masowe otwarte kursy internetowe, ale kładące nacisk na interaktywne fora użytkowników w małych grupach, aby wspierać interakcje społecznościowe między kursantami, nauczycielami i asystentami, osobami młodymi i osobami pracującymi z młodzieżą).

OPRACOWANIE PROJEKTU

Wszystkie projekty w zakresie wirtualnej wymiany muszą:

- być moderowane przez przeszkolone osoby wspomagające proces kształcenia;
- być bezpieczne i zapewniać ochronę z perspektywy uczestników i organizatorów w pełnej zgodności z unijnymi przepisami o ochronie danych[227];
- działania w zakresie wirtualnej wymiany muszą być mocno osadzone w sektorze młodzieży i szkolnictwa wyższego oraz muszą być aktualne w stosunku do kultury online i offline osób młodych w krajach uczestniczących;
- być otwarte i dostępne na poziomie doświadczenia użytkownika i interakcji. Zapisy i interakcje z rówieśnikami, osobami wspomagającymi proces kształcenia, administratorami i innymi zainteresowanymi stronami powinny być proste i łatwe;
- przede wszystkim synchroniczne i zawierać ewentualnie elementy asynchroniczne (np. materiały do czytania, filmy);
- określać metodę uznania – na koniec wymiany – uczestnictwa i efektów uczenia się młodzieży.

Organizacje uczestniczące muszą zorganizować wirtualne wymiany dla osób w przedziale wiekowym 13–30 lat. Jeżeli w projekcie uczestniczą osoby młode poniżej 18 roku życia, organizacje uczestniczące są zobowiązane do uzyskania wcześniejszej zgody na ich udział w projekcie od rodziców lub opiekunów prawnych. Poszczególni uczestnicy muszą przebywać w krajach organizacji uczestniczących w projekcie.

[227] https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_pl

Aby można było realizować działania w ramach projektów, projekty powinny opierać się, w miarę możliwości, na istniejących narzędziach i platformach.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów Wirtualnych wymian Erasmusa+ muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Wnioskodawcy (odpowiednio beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być (publicznymi lub prywatnymi) podmiotami prawnymi, które mogą należeć do następujących kategorii: • podmioty prowadzące działalność w dziedzinie szkolnictwa wyższego lub młodzieży (kształcenie pozaformalne) • organizacje młodzieżowe[228] • instytucje szkolnictwa wyższego, stowarzyszenia lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego, jak również prawnie uznane krajowe lub międzynarodowe organizacje rektorów, nauczycieli lub studentów. Wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być ustanowione w jednym z krajów uprawnionych, tj.: • państwie członkowskim UE • państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub • państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z uprawnionego regionu. Uprawnione regiony objęte tą akcją to **regiony 1, 2[229], 3 i 9** (zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika). **Organizacją koordynującą musi być organizacja młodzieżowa lub instytucja szkolnictwa wyższego ustanowiona zgodnie z prawem i posiadająca siedzibę w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.** Organizacja koordynująca składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących zaangażowanych w dany projekt. Nie może być ona podmiotem stowarzyszonym. Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem nie mogą być koordynatorami. Inne podmioty mogą występować w innych rolach w ramach konsorcjum, takich jak partnerzy stowarzyszeni. **Wyjątek**: organizacje z Białorusi i Rosji nie kwalifikują się do udziału w tej akcji jako partnerzy stowarzyszeni.

[228] Tzn. każda organizacja publiczna lub prywatna pracująca z osobami młodymi lub na ich rzecz w warunkach pozaformalnych. Takimi organizacjami mogą być na przykład: organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa (w tym europejskie młodzieżowe organizacje pozarządowe); krajowa rada młodzieżowa; organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; instytucja edukacyjna lub badawcza; lub fundacja.

[229] Organizacje z Białorusi nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.

Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z **co najmniej 6 wnioskodawców** (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych), spełniające następujące warunki: • minimum 6 niezależne podmioty (beneficjenci, nie podmioty stowarzyszone) z 6 różnych krajów uprawnionych; • co najmniej **3 instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje młodzieżowe** z **3 różnych państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem** oraz **3 instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje młodzieżowe** z **3 różnych uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, należących do tego samego uprawnionego regionu**; • organizacje z różnych uprawnionych regionów nie mogą uczestniczyć w tym samym projekcie. Projekty międzyregionalne nie kwalifikują się; • liczba organizacji z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem **nie może być wyższa** niż liczba organizacji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem; Do składu konsorcjum zaliczają się wyłącznie beneficjenci (nie podmioty stowarzyszone). Do składu konsorcjum nie zalicza się partnerów stowarzyszonych.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą być realizowane w krajach organizacji uczestniczących.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders". **Identyfikatory zaproszenia:** • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-SSA** - Wirtualne wymiany Erasmusa+ w Afryce Subsaharyjskiej • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-WB** - Wirtualne wymiany Erasmusa+ w regionie Bałkanów Zachodnich • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-SMC** - Wirtualne wymiany Erasmusa+ w krajach południowego regionu Morza Śródziemnego • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-NE** - Wirtualne wymiany Erasmusa+ we wschodnim sąsiedztwie Przed złożeniem wniosku należy zapoznać się z często zadawanymi pytaniami w portalu „EU Funding & Tenders".
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **26 marca 2026 r. do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).

Organizacje składająca wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Istotność (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ **Związek z celami i obszarami tematycznymi**: wniosek jest zgodny z wybranymi celami ogólnymi i szczegółowymi zaproszenia. Jest on spójny z wymogami określonymi w zaproszeniu i został odpowiednio wyjaśniony. Wniosek odnosi się do jednego z obszarów tematycznych określonych w tym zaproszeniu. ▪ **Analiza potrzeb**: wniosek opiera się na odpowiedniej analizie wyzwań i potrzeb; Określono i odpowiednio uwzględniono różne potrzeby poszczególnych partnerów. ▪ **Działania**: wirtualne wymiany są jasno określone i sprzyjają rozwojowi dialogu międzykulturowego i umiejętności miękkich, a także zasadniczo przyczyniają się do rozwoju edukacyjnego, osobistego lub zawodowego uczestników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Proponowane działania mogą potencjalnie przyczynić się do rozwoju wzajemnego zaufania i wzmocnienia współpracy transgranicznej. Przedstawiono dowody na skuteczność proponowanego podejścia do wirtualnej wymiany. ▪ **Wartości UE**: Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. ▪
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ **Spójność:** ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami, metodyką, działaniami i budżetem projektu. We wniosku przedstawiono spójny, realistyczny i kompleksowy zestaw właściwych działań mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników. ▪ **Metodyka**: we wniosku wykazano jakość i wykonalność proponowanej metodyki oraz jej odpowiedniość w kontekście zaspokajania zidentyfikowanych potrzeb, w tym potrzeb poszczególnych partnerów. Opracowano jasną koncepcję zarządzania tymi różnymi potrzebami. Wybrane podejście lub podejścia pedagogiczne również odpowiadają tym różnym potrzebom. ▪ **Efekty uczenia się**: efekty uczenia się są oceniane i uznawane (np. Youthpass). Efekty uczenia się jasno określa się przed każdą wirtualną wymianą i mierzy po każdym takim działaniu, rejestruje się postępy i uznaje osiągnięcia. ▪ **Budżet**: w budżecie wykazano opłacalność i stosunek jakości do ceny. Istnieje spójność między zadaniami, rolami i zasobami finansowymi przyznanymi partnerom. Ustalenia dotyczące zarządzania finansami są jasne i odpowiednie. ▪ **Ocena**: konkretne środki monitorowania procesów i wyników (tj. wskaźniki realizacji celów i środki weryfikacji) zapewniają wysoką jakość projektu. Istnieje jasny plan zapewnienia jakości, który obejmuje również odpowiednie zarządzanie projektem. Strategia monitorowania obejmuje identyfikację ryzyka i plan działań ograniczających ryzyko.

Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ **Skład**: partnerstwo może zapewnić całkowitą realizację celów projektu. Konsorcjum posiada wszystkie niezbędne umiejętności, wiedzę fachową i doświadczenie w dziedzinach objętych projektem. Zapewniono odpowiednie rozłożenie materiału w czasie i wkładu wśród partnerów. Umiejętności i kompetencje partnerstwa uzupełniają się wzajemnie. ▪ **Zaangażowanie**: każda organizacja uczestnicząca wykazuje pełne zaangażowanie odpowiadające jej zdolnościom i szczególnemu obszarowi wiedzy fachowej. ▪ **Współpraca**: ustalenia w zakresie współpracy są zrównoważone. Proponuje się skuteczne mechanizmy zapewniające koordynację, podejmowanie decyzji i komunikację między organizacjami uczestniczącymi, zainteresowanymi stronami i innymi odpowiednimi podmiotami.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ **Upowszechnianie**: jasna strategia w zakresie podnoszenia świadomości, upowszechniania i komunikacji zapewnia możliwość dotarcia do odpowiednich grup docelowych, jak również do ogólnych zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa w trakcie trwania projektu. Strategia ta obejmuje plany udostępniania wszelkich materiałów opracowanych na licencjach otwartych. ▪ **Wykorzystywanie**: we wniosku wykazano, że wybrane podejścia do wirtualnej wymiany mogą być z powodzeniem upowszechniane, że mają one szerszy wpływ i wywołują zmiany systemowe. Podejście do wykorzystywania zostało jasno opisane i proponowane środki służące wykorzystaniu wyników projektu są potencjalnie skuteczne. ▪ **Wpływ**: jasno określono przewidywalny wpływ, w szczególności na określone grupy docelowe, i wprowadzono środki zapewniające możliwość osiągnięcia i oceny takiego wpływu. Wyniki tych działań mogą być znaczące. Rezultaty projektu mogą stymulować długoterminowe zmiany, usprawnienia lub rozwój z korzyścią dla grup docelowych i systemów objętych projektem. We wniosku wyjaśniono również, w jaki sposób wpływ uczenia się (efekty uczenia się) w drodze wirtualnej wymiany zostanie oceniony w celu opracowania przemyślanych zaleceń (opartych na danych), aby usprawnić proces nauczania i uczenia się w formie wirtualnej wymiany po zakończeniu projektu. ▪ **Trwałość**: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **60 punktów** (na 100). Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Działania realizowane w ramach poszczególnych projektów i ich rezultaty będą miały na celu wywarcie pozytywnego wpływu na osiągnięcie celów zaproszenia, które – choć różnią się w zależności od specyfiki projektów – powinny być ściśle związane z wymiarem uczenia się wirtualnych wymian.

Każdy wniosek dotyczący projektu powinien zawierać informacje na temat jego oczekiwanego wpływu. Wnioskodawców zachęca się do uwzględnienia informacji zwrotnych od uczestniczących osób i organizacji, w szczególności w odniesieniu do wartości uczenia się, przy sporządzaniu sprawozdań na temat wpływu projektu.

CELE GEOGRAFICZNE

Do realizacji tej akcji przyczyniają się instrumenty działań zewnętrznych UE. Przewidziany budżet jest podzielony na poszczególne regiony świata (tj. Bałkany Zachodnie, wschodnie sąsiedztwo, kraje południowego regionu Morza Śródziemnego i Afryka Subsaharyjska), przy czym pule budżetowe są różnej wysokości. Wnioski zostaną uszeregowane według regionów (zob. powyżej „Gdzie należy złożyć wniosek" wg identyfikatora tematu), zgodnie z określoną pulą środków budżetowych. Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot w ramach każdej puli zostaną opublikowane w portalu „EU Funding & Tenders".

Afryka Subsaharyjska: wnioskodawców zachęca się do priorytetowego traktowania krajów najsłabiej rozwiniętych z tego regionu oraz do położenia szczególnego nacisku na kraje priorytetowe w zakresie migracji; żaden kraj nie uzyska dostępu do więcej niż 8% funduszy przewidzianych dla tego regionu. Wnioskodawców zachęca się również do objęcia wnioskiem uczestników z wielu krajów, w tym partnerów, którzy mają mniejsze doświadczenie w zakresie programu Erasmus+.

Zasadniczo – i w granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych – wyniki powinny być udostępniane jako otwarte zasoby edukacyjne (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania w wysokości **95%**.

Maksymalna kwota dotacji UE na projekt wynosi 500 000 EUR. Beneficjenci mogą otrzymać maksymalnie 200 EUR na uczestnika wirtualnej wymiany (tj. młodą osobę lub osobę wspomagającą proces kształcenia). Dla przykładu beneficjenci otrzymujący maksymalną dotację w wysokości 500 000 EUR muszą zaangażować w wirtualne wymiany co najmniej 2 500 uczestników. Całkowita liczba uczestników i przeszkolonych osób wspomagających proces kształcenia musi być wyraźnie wskazana w formularzu wniosku.

Udzielona dotacja może być niższa niż kwota, o którą wnioskowano.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród nie jest dozwolone.

Koszty audytów finansowych nie są dozwolone.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[230].

Koszty jednostkowe MŚP ponoszone przez właścicieli MŚP są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych ponoszonych przez właścicieli MŚP[231].

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

- budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
- wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;
- wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział kwoty ryczałtowej, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);
- opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji, stopa finansowania, całkowite koszty kwalifikowalne itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie" w części C przewodnika.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoli skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „Funding & Tenders"[232].

230 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

231 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

232 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents;programCode=ERASMUS2027?programmePeriod=2021-2027&frameworkProgramme=43353764

AKCJA KLUCZOWA 2: WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI

W ramach tej akcji kluczowej wspierane są:

- Partnerstwa na rzecz współpracy, w tym partnerstwa współpracy i partnerstwa na małą skalę;
- Partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym centra doskonałości zawodowej i akcje Erasmus Mundus;
- Partnerstwa na rzecz innowacji, w tym sojusze na rzecz projektów na przyszłość;
- Projekty dotyczące budowania potencjału w dziedzinach szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz młodzieży i sportu;
- Niekomercyjne europejskie imprezy sportowe.

Oczekuje się, że akcje wspierane w ramach tej akcji kluczowej wniosą znaczący wkład w realizację priorytetów programu, przyniosą pozytywne i długotrwałe skutki dla organizacji uczestniczących oraz systemów politycznych, w ramach których realizowane są takie akcje, oraz dla organizacji i osób bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w organizowane działania.

Oczekuje się, że efektem tej akcji kluczowej będzie opracowanie, przeniesienie lub wdrożenie innowacyjnych praktyk na poziomie organizacyjnym, lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim.

W zależności od dziedziny i rodzaju wnioskodawcy akcjami tymi zarządzają agencje narodowe albo Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Wszystkie szczegóły dotyczące tego, kto może złożyć wniosek i gdzie można to zrobić, określono w sekcjach poniżej.

Z punktu widzenia organizacji uczestniczących projekty wspierane w ramach tej akcji kluczowej mają przynieść następujące rezultaty:

- innowacyjne podejścia do grup docelowych objętych projektami poprzez zapewnienie np.: atrakcyjniejsze programy kształcenia i szkolenia zgodnie z indywidualnymi potrzebami i oczekiwaniami uczestników; wykorzystanie podejść opartych na uczestnictwie i metodyk cyfrowych; nowe lub ulepszone procesy uznawania i poświadczania kompetencji; skuteczniejsze sposoby nauczania i uczenia się umiejętności podstawowych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie słabym wynikom wśród uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, a także na osiąganie najlepszych wyników w zakresie umiejętności podstawowych; większą skuteczność działań na rzecz lokalnych społeczności; nowe lub ulepszone praktyki mające na celu zaspokojenie potrzeb grup docelowych o mniejszych szansach i niwelowanie różnic w efektach uczenia się powiązanych z różnicami geograficznymi i społeczno-ekonomicznymi; nowe podejścia dotyczące różnorodności społecznej, etnicznej, językowej i kulturowej; nowe podejścia umożliwiające większe wsparcie na rzecz konkurencyjności i zatrudnienia, w szczególności na szczeblu regionalnym i lokalnym; uznanie doskonałych wyników w uczeniu lub nauczaniu języków poprzez nadanie Europejskiego Znaku Innowacyjności w Dziedzinie Nauczania i Uczenia się Języków Obcych (European Language Label); bardziej nowoczesne, dynamiczne, zaangażowane i profesjonalne środowisko wewnątrz organizacji: gotowe, by włączyć dobre praktyki i nowe metody, również umiejętności cyfrowe, do działań codziennych; otwarte na synergie z organizacjami działającymi w różnych dziedzinach lub innych sektorach społeczno-ekonomicznych; strategiczne planowanie doskonalenia zawodowego pracowników pod kątem indywidualnych potrzeb i celów organizacyjnych;
- większy potencjał i profesjonalizm pozwalający na pracę na szczeblu unijnym lub międzynarodowym: lepsze kompetencje w zakresie zarządzania i strategie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego; zacieśniona współpraca z partnerami z innych krajów, dziedzin edukacji, szkolenia i młodzieży lub innych sektorów społeczno-ekonomicznych; zwiększona alokacja zasobów finansowych (innych niż fundusze UE) na organizowanie projektów unijnych/międzynarodowych w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży; lepsza jakość przygotowywania, wdrażania, monitorowania i działań następczych projektów unijnych/międzynarodowych;

- większy zasób wiedzy i większa świadomości w zakresie sportu i aktywności fizycznej;
- większa świadomość w zakresie roli sportu w promowaniu włączenia społecznego, równości szans i zdrowego stylu życia;

Projekty finansowane w ramach tej akcji kluczowej prawdopodobnie będą miały również pozytywny wpływ na osoby bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane w działania, taki jak:

- wzmocnienie zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości;
- podniesienie kompetencji w zakresie języków obcych;
- podniesienie kompetencji cyfrowych;
- lepsze zrozumienie i wrażliwość w odniesieniu do wszelkich przejawów różnorodności, np. społecznej, etnicznej, językowej, płciowej i kulturowej, oraz różnorodnych umiejętności;
- udoskonalenie umiejętności niezbędnych do zatrudnienia i tworzenia nowych podmiotów gospodarczych (w tym przedsiębiorstw społecznych);
- bardziej aktywne uczestnictwo w życiu społecznym;
- bardziej pozytywne podejście do projektów europejskich i wartości unijnych;
- lepsze zrozumienie i uznawanie umiejętności i kwalifikacji w Europie i poza nią;
- zwiększanie kompetencji związanych z profilami zawodowymi (nauczaniem, szkoleniem, pracą z młodzieżą, treningiem sportowym itp.);
- lepsze zrozumienie praktyk, strategii politycznych i systemów w zakresie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu w różnych krajach;
- lepsze zrozumienie powiązań między kształceniem formalnym i pozaformalnym, szkoleniem zawodowym, innymi formami uczenia się i rynkiem pracy;
- większe możliwości doskonalenia zawodowego;
- większa motywacja i satysfakcja z codziennej pracy;
- częstsze uprawianie sportu i podejmowanie aktywności fizycznej.

Na poziomie systemowym oczekuje się, że projekty doprowadzą do modernizacji i wzmocnienia reakcji systemów kształcenia i szkolenia oraz polityki młodzieżowej na najważniejsze wyzwania współczesnego świata, takie jak: zrównoważenie środowiskowe, transformacja cyfrowa, zatrudnienie, stabilność gospodarcza i wzrost gospodarczy, jak również na potrzebę promowania kompetencji społecznych, obywatelskich i międzykulturowych, dialogu międzykulturowego, demokratycznych wartości i praw podstawowych, zdrowia i dobrostanu psychicznego, włączenia społecznego, niedyskryminacji i aktywnego obywatelstwa, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów.

W związku z tym oczekuje się, że planowana akcja kluczowa przyniesie następujące rezultaty:

- wyższą jakość kształcenia, szkolenia, pracy z młodzieżą i uprawiania sportu w Europie i poza nią, połączenie wysokiego poziomu doskonałości i atrakcyjności ze zwiększonymi możliwościami dla wszystkich;
- lepsze dostosowanie systemów kształcenia, szkolenia i systemów na rzecz młodzieży do potrzeb i możliwości oferowanych przez rynek pracy oraz bliższe powiązania z biznesem i społecznością;

- sprawniejsze zapewnianie i ocenę umiejętności podstawowych i umiejętności przekrojowych, w szczególności: umiejętności czytania i pisania, umiejętności rozumowania matematycznego, przedsiębiorczości, kompetencji społecznych, obywatelskich, międzykulturowych i językowych, krytycznego myślenia oraz umiejętności cyfrowych i korzystania z mediów;
- zwiększone synergie i powiązania oraz większą drożność między różnymi sektorami kształcenia, szkolenia i systemów na rzecz młodzieży na szczeblu krajowym, wraz z lepszym wykorzystaniem europejskich narzędzi odniesienia służących uznawaniu, poświadczaniu i przejrzystości kompetencji i kwalifikacji;
- szersze wykorzystanie efektów uczenia się do opisywania i określania kwalifikacji, części kwalifikacji i programów nauczania w ramach wsparcia nauczania i uczenia się oraz w ramach oceny;

- zwiększoną świadomość i otwartość na różnorodność społeczną oraz zwiększone włączenie i dostępność systemów i możliwości kształcenia;

- nawiązanie współpracy międzyregionalnej i transnarodowej między władzami publicznymi w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży oraz zacieśnienie jej;

- bardziej strategiczne i zintegrowane wykorzystanie technologii cyfrowych i otwartych zasobów edukacyjnych (OER) w systemach kształcenia, szkolenia i systemach na rzecz młodzieży;

- większą motywację do uczenia się języków obcych dzięki innowacyjnym metodom nauczania lub lepszym powiązaniom z praktycznym wykorzystaniem umiejętności językowych wymaganych na rynku pracy;

- wzmocnioną interakcję między praktyką, badaniami i polityką;

- większy poziom uczestnictwa w sporcie i aktywności fizycznej jako narzędziu wspierającym zdrowie i dobre samopoczucie;

- szerszy zasób wiedzy na temat sposobów eliminowania transgranicznych zagrożeń dla uczciwości w sporcie, takich jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych i przemoc, a także wszelkiego rodzaju nietolerancji i dyskryminacji; lepsze wspieranie dobrego zarządzania w sporcie i dwutorowej kariery sportowców;

- szersze uznawanie wolontariatu w dziedzinie sportu;

- silniejsze wspieranie mobilności wolontariuszy, trenerów, kierowników i pracowników sportowych organizacji non-profit;

- większe włączenie społeczne i poprawa równych szans w dziedzinie sportu.

PARTNERSTWA NA RZECZ WSPÓŁPRACY

CZYM SĄ PARTNERSTWA NA RZECZ WSPÓŁPRACY?

Akcja ta pozwala organizacjom uczestniczącym na zdobycie doświadczenia w dziedzinie współpracy międzynarodowej oraz wzmocnienie swoich zdolności, ale także na osiągnięcie wysokiej jakości innowacyjnych wyników. W zależności od celów danego projektu, zaangażowanych organizacji uczestniczących, oczekiwanego wpływu lub innych elementów partnerstwa na rzecz współpracy mogą mieć różną skalę i zakres, a działania w ich ramach mogą być odpowiednio dostosowywane. Ocena jakościowa tych projektów będzie adekwatna do celów współpracy i charakteru zaangażowanych organizacji.

Opierając się na tej logice, organizacjom oferuje się dwa rodzaje partnerstwa mające na celu wspólną pracę, uczenie się i rozwój:

- **Partnerstwa współpracy**
- **Partnerstwa na małą skalę**

Te dwa rodzaje partnerstw omówiono szczegółowo na następnych stronach. Informacje zawarte w tych dwóch poniższych sekcjach pomogą Państwu wybrać rodzaj partnerstwa, który najbardziej odpowiada profilowi i strukturze Państwa organizacji oraz Państwa pomysłom na projekty.

Ponadto partnerstwa na rzecz współpracy będą obejmować **europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół** wdrażane przez szkoły i organy szkolne. Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół będą stanowiły wkład w unię umiejętności dzięki wspieraniu innowacji i budowaniu zdolności w zakresie współpracy transgranicznej w dziedzinie edukacji szkolnej.

JAKIE DZIAŁANIA ZAZWYCZAJ PROWADZI SIĘ W RAMACH PARTNERSTW NA RZECZ WSPÓŁPRACY?

Przez cały czas trwania projektu organizacje mogą realizować szeroko zakrojony zakres działań. Organizacje mają możliwość wyboru najlepszej kombinacji działań, od tradycyjnych do bardziej kreatywnych i innowacyjnych, która przyczyni się do osiągnięcia celów projektu w odniesieniu do jego zakresu i proporcjonalnie do możliwości partnerstwa. Na przykład:

- **Zarządzanie projektami:** działania, które są niezbędne do zapewnienia odpowiedniego planowania, realizacji i monitorowania projektów, w tym sprawnej i skutecznej współpracy między partnerami w ramach projektu. Na tym etapie działania zazwyczaj obejmują zadania organizacyjne i administracyjne, wirtualne spotkania partnerów, przygotowanie materiałów komunikacyjnych, przygotowanie i działania następcze wobec uczestników biorących udział w działaniach, itp.

- **Realizacja działań**: może obejmować wydarzenia w zakresie tworzenia sieci kontaktów, spotkania, sesje robocze mające na celu wymianę praktyk i osiągnięcie wyników. Działania te mogą również obejmować udział kadry i osób uczących się (pod warunkiem, że ich udział przyczyni się do osiągnięcia celów projektu).

- **Działania mające na celu dzielenie się doświadczeniami i promocję**: organizowanie konferencji, sesji, wydarzeń mających na celu dzielenie się rezultatami projektu, ich wyjaśnianie i promowanie, niezależnie od tego, czy mają one formę konkretnych rezultatów, wniosków, dobrych praktyk czy też inną.

WKŁAD TEJ AKCJI W REALIZACJĘ PRIORYTETÓW W RAMACH POLITYKI

Co roku Komisja Europejska określa wspólne priorytety i cele, które należy realizować na poziomie programu Erasmus+ w różnych dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. W związku z tym, poza rozwijaniem potencjału organizacji zaangażowanych w projekt, rezultaty osiągnięte w ramach partnerstw na rzecz współpracy mają na celu przyczynienie się do realizacji priorytetów.

W związku z tym wymaga się, aby ramy pracy projektów określano w odniesieniu do jednego lub kilku z tych priorytetów oraz aby wybierano je na etapie składania wniosków. Przy formułowaniu wniosków dotyczących projektu zaleca się również konsultowanie wyników uzyskanych w ramach wcześniej finansowanych projektów opartych na podobnych priorytetach, aby zapewnić spójność i uniknąć powielania działań, a także aby stopniowo rozwijać istniejące wyniki i przyczyniać się do wspólnego rozwoju różnych dziedzin. Przydatne informacje o finansowanych projektach udostępniono na Platformie Rezultatów Programu Erasmus+[233]:

Ponadto, aby lepiej powiązać priorytety europejskie z konkretnymi potrzebami na szczeblu krajowym, agencje narodowe programu Erasmus+ mogą określić jeden lub kilka z tych priorytetów europejskich jako szczególnie istotne w kontekście krajowym, w celu zachęcenia organizacji do skoncentrowania swojego wkładu w tych wybranych obszarach w danym roku.

W 2026 r. partnerstwa współpracy i partnerstwa na małą skalę muszą dotyczyć co najmniej jednego z następujących obszarów priorytetowych:

PRIORYTETY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSZYSTKICH SEKTORÓW PROGRAMU ERASMUS+

Cztery poniższe priorytety można uwzględnić we wszystkich sektorach programu Erasmus+. Wnioskodawcy muszą jasno przedstawić wpływ swojego wniosku i priorytet horyzontalny wybrany przez siebie w dziedzinie, w której składają wniosek.

- **Włączenie społeczne i różnorodność we wszystkich dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu**: w ramach programu wspierane będą projekty, które promują włączenie społeczne i mają na celu poprawę dostępu do osób o mniejszych szansach, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób ze środowisk migracyjnych, osób mieszkających na obszarach wiejskich i oddalonych, takich jak regiony najbardziej oddalone, i osób stojących w obliczu różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn, trudności społeczno-gospodarczych lub wszelkich innych potencjalnych źródeł dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Projekty te pomogą wyeliminować bariery napotykane przez te grupy w dostępie do możliwości oferowanych przez program. Program przyczyni się do tworzenia środowisk sprzyjających włączeniu społecznemu, które wspierają równy dostęp, równość i zdrowie psychiczne uczestników.

- **Środowisko i walka ze zmianą klimatu:** celem programu jest podnoszenie świadomości transformacji ekologicznej, problemów środowiskowych i kwestii związanych ze zmianą klimatu. Priorytetowo traktowane będą projekty mające na celu rozwijanie kompetencji w zakresie sektorów związanych ze zrównoważonym rozwojem, przyjmowanie metod przyjaznych dla środowiska i tworzenie zorientowanych na przyszłość programów nauczania dostosowanych do indywidualnych potrzeb. Program będzie wspierał testowanie innowacyjnych praktyk, dzięki którym osoby uczące się, kadra i osoby pracujące z młodzieżą będą mogły realnie zarządzać zmianami. Może to obejmować wysiłki na rzecz ochrony zasobów, ograniczenia zużycia energii i odpadów, kompensacji emisji dwutlenku węgla oraz wyboru zrównoważonych rozwiązań w zakresie żywności i transportu. Priorytetowo traktowane będą również projekty, które zachęcają do zmian osobistych oraz zmiany stylu życia i nawyków konsumpcyjnych zgodnie z inicjatywą nowego europejskiego Bauhausu[234], a także te, które rozwijają kompetencje nauczycieli w zakresie zrównoważonego rozwoju.

- **Uwzględnienie transformacji cyfrowej poprzez rozwijanie umiejętności cyfrowych, gotowości do stosowania technologii cyfrowych, odporności cyfrowej i potencjału cyfrowego**: program będzie wspierał rozwój umiejętności cyfrowych, celowe wykorzystanie nowych technologii cyfrowych i innowacji, w tym sztucznej inteligencji, w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, a także projekty mające na celu zwiększenie

[233] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en

[234] Więcej informacji na temat inicjatywy nowego europejskiego Bauhausu można znaleźć na stronie https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en?prefLang=pl.

zdolności i gotowości instytucji i organizacji do zarządzania skutecznym przejściem na edukację cyfrową. Obejmuje to rozwój pedagogiki cyfrowej i wiedzy fachowej w zakresie wykorzystywania narzędzi cyfrowych, w tym technologii na potrzeby dostępności i technologii wspomagających, a także tworzenie i innowacyjne wykorzystywanie treści edukacji cyfrowej i dobrostan cyfrowy. W programie priorytetowo traktowane będą również projekty poświęcone zwalczaniu dezinformacji, promowaniu umiejętności cyfrowych i zwalczaniu cyberprzemocy.

- **Wspólne wartości, aktywność obywatelska, gotowość i uczestnictwo:** program będzie wspierał aktywność obywatelską i etyczne zachowania w ramach uczenia się przez całe życie u wszystkich grup wiekowych, sprzyjał rozwojowi kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów oraz propagował międzypokoleniową sprawiedliwość i międzypokoleniowe uczenie się. Priorytetowo będą również traktowane projekty umożliwiające ludziom uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz aktywność społeczną i obywatelską przez działania z zakresu uczenia się formalnego lub pozaformalnego oraz wspierające sieci ambasadorów. Ponadto priorytetowo traktowane będą projekty ukierunkowane na zrozumienie UE, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnych wartości UE, zasad jedności i różnorodności, europejskiej tożsamości kulturowej, świadomości kulturowej oraz dziedzictwa społecznego i historycznego w celu wzmocnienia tożsamości europejskiej. Program wspiera również organizacje, instytucje i pracowników ze wszystkich dziedzin w wysiłkach na rzecz gotowości ludności i budowania odporności, odgrywając kluczową rolę w zwiększaniu umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów oraz krytycznego myślenia, promowaniu zaangażowania obywatelskiego i demokratycznego obywatelstwa.

Oprócz wyżej wymienionych priorytetów ogólnych w poszczególnych sektorach realizowane będą następujące priorytety szczegółowe.

PRIORYTETY DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW

W dziedzinie szkolnictwa wyższego:

pierwszeństwo otrzymają akcje kluczowe dla realizacji celów europejskiego obszaru edukacji. Celem jest wspieranie sektora szkolnictwa wyższego, aby stał się jeszcze bardziej połączony, innowacyjny, włączający i cyfrowy. W tym celu program będzie zachęcał do znacznie głębszej i w większym stopniu interdyscyplinarnej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, jak również z otaczającymi je ekosystemami innowacji, oraz do wzmacniania powiązań między kształceniem, badaniami naukowymi i innowacjami. Nacisk zostanie położony w szczególności na wzmocnienie włączenia społecznego, mobilności, cyfryzacji, uczenia się przez całe życie, zapewniania jakości i automatycznego uznawania kwalifikacji. Celem jest przyspieszenie transformacji szkolnictwa wyższego w całej Europie, aby szkolić przyszłe pokolenia w zakresie współtworzenia wiedzy na rzecz odpornego, włączającego i zrównoważonego społeczeństwa.

- **Nagradzanie wysokiej jakości uczenia się, nauczania i rozwijania umiejętności:** zgodnie z unią umiejętności i w celu promowania rozwoju wysoko wykwalifikowanych specjalistów w ramach tego priorytetu wspiera się opracowywanie i wdrażanie strategii i kultury jakości służących nagradzaniu doskonałości w nauczaniu i rozwoju umiejętności oraz zachęcaniu do jej osiągania. Priorytet ten obejmuje wsparcie dla elastycznych i atrakcyjnych karier akademickich, szkolenie kadr akademickich w zakresie nowych i innowacyjnych metod pedagogicznych oraz opracowywanie, realizację i ocenę nowych programów nauczania. Priorytet ten wspiera również rozwój małych jednostek uczenia się zgodnie z europejskim podejściem do mikropoświadczeń oraz uczenie się przez całe życie w szkolnictwie wyższym; innowacje i przedsiębiorczość w szkolnictwie wyższym; wiedzę finansową oraz zachęcanie do partnerstw z sektorem prywatnym w celu zwiększania zaangażowania studentów w innowacje i przedsiębiorczość, równego poszanowania nauczania, badań i metod łączących edukację, w stosownych przypadkach, z badaniami naukowymi i innowacjami. W ramach tego priorytetu przewidziano również wsparcie instytucji szkolnictwa wyższego w realizacji kluczowych zobowiązań w ramach procesu

bolońskiego i priorytetów zawartych w komunikacie z Tirany, w tym przez promowanie podstawowych wartości akademickich oraz norm i wytycznych w zakresie zapewniania jakości.

- **Wspieranie STEM i udziału kobiet w STEM:** zgodnie z unią umiejętności w ramach tego priorytetu wspiera się opracowywanie i wdrażanie programów nauczania w zakresie STEM; rozwój podstawowych i zaawansowanych umiejętności STEM, zgodnie z podejściem opartym na STEAM; promowanie udziału kobiet w dziedzinach STEM, a zwłaszcza w inżynierii, ICT i dziedzinach wymagających zaawansowanych umiejętności cyfrowych, opracowywanie programów poradnictwa i opieki mentorskiej dla studentek, aby podejmowały studia i pracę w dziedzinach STEM i ICT, a także eliminowanie stereotypów płci w STEM.
- **Promowanie wzajemnie połączonych systemów szkolnictwa wyższego**: aby wspierać unię umiejętności, priorytet ten ma na celu wzmocnienie powiązań między systemami szkolnictwa wyższego w całej Europie, co ułatwi studentom zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji poza granicami kraju. Umożliwi on studentom i pracownikom szkolnictwa wyższego studiowanie, szkolenie i rozwijanie potencjału wszędzie w UE, gdzie pojawiają się takie możliwości. W ramach tego priorytetu wspiera się zacieśnianie strategicznej i zorganizowanej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, na przykład przez opracowywanie wspólnych procesów administracyjnych, dzielenie się zasobami i wspólne wsparcie dla studentów; wdrażanie sieci „Erasmus bez papieru"; wdrażanie europejskiego identyfikatora studenta i europejskiej legitymacji studenckiej – wszystkich podstawowych elementów inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej.

- **Wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego we współpracy z ich partnerami z Ukrainy w ramach reagowania na wojnę w Ukrainie:** celem tego priorytetu będzie wspieranie Ukrainy w przekształcaniu i odbudowie jej systemu szkolnictwa wyższego przez współpracę z instytucjami szkolnictwa wyższego w Europie, m.in. w zakresie: jakości i przydatności nauczania i uczenia się dostępnych dla szerokiej grupy osób uczących się; innowacyjnych podejść pedagogicznych; podejść skoncentrowanych na studentach, opartych na wyzwaniach i interdyscyplinarnych; umiejętności cyfrowych i ekologicznych; praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie; systemu kwalifikacji; efektywnych praktyk zarządzania; ochrony wartości akademickich współpracy z ekosystemem innowacji; opracowywania i wprowadzania wspólnych działań i programów edukacyjnych; realizacji kluczowego zobowiązania w ramach procesu bolońskiego i priorytetów zawartych w komunikacie z Tirany.

W dziedzinie edukacji szkolnej:

- **rozwijanie umiejętności podstawowych i kompetencji kluczowych, przeciwdziałanie nierównościom w nauce i zapobieganie wczesnemu kończeniu nauki**: celem tego priorytetu jest pomoc w poprawie efektów uczenia się i umożliwienie osiągnięcia sukcesu w szkole wszystkim osobom uczącym się, w tym dzieciom w ramach wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Projekty w ramach tego priorytetu mogą koncentrować się na rozwijaniu kompetencji kluczowych i umiejętności podstawowych przez promowanie współpracy w obrębie programów nauczania, dążenie do doskonałości, stosowanie innowacyjnych podejść do uczenia się, rozwijanie kreatywności, wspieranie nauczycieli w zakresie nauczania opartego na kompetencjach, opracowywanie ocen i walidacji, umiędzynarodowienie edukacji szkolnej i osiąganie odpowiednich poziomów umiejętności językowych. W ramach tego priorytetu wspiera się również całościowe, ogólnoszkolne podejścia do nauczania, uczenia się i oceny, a także współpracy między wszystkimi członkami społeczności szkolnych, z udziałem rodzin, służb lokalnych, osób zawodowo zajmujących tymi kwestiami i innych zewnętrznych zainteresowanych stron. Ponadto priorytet obejmuje wczesną identyfikację zagrożonych uczniów, podejścia zapobiegawcze i wczesne interwencje na rzecz osób uczących się mających trudności oraz wsparcie dla kadry kierowniczej szkół i edukatorów. Priorytet ten wymaga również skupienia się na gromadzeniu i monitorowaniu danych, poprawie przechodzenia między różnymi etapami edukacji i ulepszaniu szkolnych systemów planowania i zapewniania jakości.
- **Wspieranie dobrostanu w szkole:** celem tego priorytetu jest pomoc w budowaniu potencjału szkół, nauczycieli

i kadry kierowniczej szkół w celu zajęcia się kwestią dobrostanu w szkole z perspektywy podejścia ogólnoszkolnego. Projekty w ramach tego priorytetu mogą koncentrować na propagowaniu dobrostanu (zarówno pod względem zdrowia psychicznego, jak i fizycznego) osób uczących się i nauczycieli, stwarzaniu dobrej atmosfery w szkole, włączaniu rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych do programów nauczania od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem po kształcenie średnie, zapewnianiu bezpieczeństwa w szkole i ochrony przed wszelkimi formami przemocy w szkole, w tym przed nękaniem, cyberszykanowaniem i przemoc ze względu na płeć. Drugim celem tego priorytetu jest wzmocnienie profesjonalnych społeczności edukacyjnych i pogłębienie współpracy z szerszą społecznością edukacyjną, zwłaszcza z pracownikami służby zdrowia i opieki społecznej oraz rodzicami.

- **Wspieranie nauczycieli, kadry kierowniczej szkół i innych zawodów nauczycielskich:** priorytet ten wspiera osoby wykonujące zawody nauczycielskie (w tym edukatorów nauczycieli) na wszystkich etapach ich kariery zawodowej. Wspiera in również projekty zapewniające wsparcie na rzecz kształcenia wstępnego i ustawicznego doskonalenia zawodowego pracowników uczestniczących w organizowaniu, prowadzeniu i zapewnianiu wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Projekty w ramach tego priorytetu mogą koncentrować się na poprawie kształcenia wstępnego nauczycieli, jak również ich ustawicznego doskonalenia zawodowego, w szczególności poprzez poprawę ram politycznych i konkretnych możliwości w zakresie mobilności nauczycieli. W ramach priorytetu wspiera się również zwiększanie atrakcyjności i różnorodności kariery nauczycielskiej, w tym poprzez wspieranie dobrostanu, a także usprawnienie selekcji, rekrutacji i oceny zawodów nauczycielskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów krytycznych, takich jak brak wyspecjalizowanych nauczycieli w dziedzinie matematyki i nauk przyrodniczych. Projekty mogą również bezpośrednio wspierać rozwój silniejszej kadry kierowniczej w szkołach oraz innowacyjnych metod nauczania i oceny.

- **Zwiększanie zainteresowania naukami ścisłymi, technologią, inżynierią i matematyką (STEM) i edukacją w zakresie STEAM oraz udziału i osiągnięć w tych dziedzinach, a także rozwijanie zainteresowania STEM wśród dziewcząt**: priorytet ten wspiera projekty, które promują podejście STEM do edukacji poprzez interdyscyplinarne nauczanie w kontekstach kulturowych, środowiskowych, ekonomicznych, projektowych i innych, stymulując zainteresowanie STEM u dziewcząt. Priorytet ten obejmuje rozwój i propagowanie efektywnych i innowacyjnych metod pedagogicznych i systemów oceny. Szczególnie wartościowe w tym kontekście jest tworzenie partnerstw między szkołami, przedsiębiorstwami, instytucjami szkolnictwa wyższego, instytucjami badawczymi i ogółem społeczeństwa. Na poziomie strategicznym priorytet ten ma na celu promowanie rozwoju krajowych strategii STEM.

- **Rozwijanie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem**: priorytet ten koncentruje się na promowaniu wdrażania unijnych ram jakości w odniesieniu do wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem dołączonych do zalecenia Rady z 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem[235]. Obejmuje on projekty zapewniające wsparcie na rzecz wczesnego i ustawicznego doskonalenia zawodowego pracowników uczestniczących w organizowaniu, prowadzeniu i zapewnianiu wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Priorytet wspiera ponadto tworzenie, testowanie i wdrażanie strategii i praktyk ukierunkowanych na intensyfikację uczestnictwa wszystkich dzieci we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem, z uwzględnieniem dzieci o mniejszych szansach.

- **Wspieranie reagowania europejskich systemów kształcenia i szkolenia na wojnę w Ukrainie:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty, których celem jest wprowadzanie, wymiana i propagowanie inkluzywnych podejść pedagogicznych i praktyk opartych na pracy przeznaczonych dla uczniów i kadry uciekających z Ukrainy. Projekty w ramach tego priorytetu powinny opierać na standardach wysokiej jakości i znacznym doświadczeniu w integracji nowo przybyłych osób w środowiskach edukacyjnych i szkoleniowych. Mogą się one skupiać na szkoleniu językowym, włączaniu osób uczących się do edukacji szkolnej (na ile to możliwe ze wsparciem

[235] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1638446515934&uri=CELEX%3A32019H0605%2801%29

ukraińskich nauczycieli i osób prowadzących szkolenia uciekających przed wojną), procedurach uznawania umiejętności i kwalifikacji, stosowaniu i rozszerzaniu badań, wymianie z instytucjami z Ukrainy, praktykach wspierających dobrostan psychospołeczny osób uczących się i pracowników uciekających przed wojną itp.

W dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego (zarówno wstępnego, jak i ustawicznego):

- **Dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz rozwiązanie problemu niskiego poziomu biegłości w zakresie umiejętności podstawowych:** w ramach tego priorytetu wspiera się rozwój programów kształcenia i szkolenia zawodowego, które oferują zrównoważone połączenie umiejętności zawodowych i kompetencji kluczowych. Aby rozwiązać problem coraz niższego poziomu umiejętności podstawowych w UE, w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego rozwija się solidne umiejętności w zakresie rozumowania matematycznego oraz czytania i pisania, a także umiejętności językowe i cyfrowe jako silne podstawy konkurencyjności, uczenia się przez całe życie, zdolności do zatrudnienia przez całe życie, włączenia społecznego i rozwoju osobistego. Priorytet ten wspiera również rozwój programów kształcenia i szkolenia zawodowego, które są regularnie aktualizowane zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami rynku pracy (w oparciu o zgromadzone informacje na temat umiejętności) i zawierają silny komponent uczenia się opartego na pracy/praktyk zawodowych.

- **Zwiększenie elastyczności pod względem możliwości w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego:** w ramach tego priorytetu wspiera się inicjatywy mające na celu opracowanie elastycznych i ukierunkowanych na osobę uczącą się programów kształcenia i szkolenia zawodowego, które można podzielić na mniejsze jednostki – moduły. Takie programy umożliwiają również poświadczanie efektów uczenia się uzyskanych w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Projekty w ramach tego priorytetu przyczyniają się również do rozwoju programów ustawicznego szkolenia zawodowego dla dorosłych.

- **Wkład w innowacyjność i jakość kształcenia i szkolenia zawodowego:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty, które przyczyniają się do włączania kształcenia i szkolenia zawodowego do strategii gospodarczych, przemysłowych i innowacyjnych oraz ekosystemów umiejętności na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym. Obejmuje to rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego na wyższych poziomach ERK (5–8), zwiększenie roli kształcenia i szkolenia zawodowego we wspieraniu innowacji i badań stosowanych oraz świadczenie nowych rodzajów usług przez organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, takich jak wsparcie dla przedsiębiorstw typu start-up lub wsparcie transferu technologii dla MŚP. W ramach tego priorytetu wspiera się również inicjatywy koncentrujące się na zwiększeniu atrakcyjności zawodu nauczyciela/osoby prowadzącej szkolenia w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz ich ustawicznym doskonaleniu zawodowym. Wspierane są również projekty mające na celu dalszą poprawę i stosowanie mechanizmów zapewniania jakości zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET).

- **Zwiększenie atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności w dziedzinie STEM, oraz promowanie umiędzynarodowienia kształcenia i szkolenia zawodowego:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty mające na celu zainteresowanie osób uczących się programami, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy, mającymi kluczowe znaczenie dla konkurencyjności UE i dwojakiej transformacji, ze szczególnym naciskiem na zwalczanie stereotypów płci przy wyborze programów zawodowych. W ramach tego priorytetu wspiera się również inicjatywy ukierunkowane na przyjęcie strategicznego podejścia do umiędzynarodowienia kształcenia i szkolenia zawodowego, które może obejmować mobilność osób uczących się i nauczycieli/osób prowadzących szkolenia, udział w międzynarodowych konkursach umiejętności lub innych odpowiednich działaniach. Do szczególnie ważnych aspektów należą automatyczne wzajemne uznawanie kwalifikacji i efektów uczenia się, a także rozwój usług wspierających mobilność osób uczących się (związanych z udzielaniem informacji, motywacją, przygotowaniem osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, zwiększaniem ich wrażliwości międzykulturowej i aktywności obywatelskiej, a także ułatwianiem ich integracji społecznej w państwie przyjmującym).).

- **Wspieranie reagowania europejskich systemów kształcenia i szkolenia na wojnę w Ukrainie:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty, których celem jest wprowadzanie, wymiana i propagowanie inkluzywnych podejść ukierunkowanych na osoby uczące się i pracowników w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego uciekających z Ukrainy. Projekty w ramach tego priorytetu powinny opierać na standardach wysokiej jakości i znacznym doświadczeniu w integracji nowo przybyłych osób w środowiskach edukacyjnych i szkoleniowych. Mogą się one skupiać m.in. na szkoleniu językowym, włączaniu osób uczących się do systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym do programów uczenia się opartego na pracy i praktyk zawodowych (w miarę możliwości ze wsparciem ukraińskich nauczycieli i osób prowadzących szkolenia uciekających przed wojną), uznawaniu umiejętności i kwalifikacji lub praktykach wspierających dobrostan psychospołeczny osób uczących się i pracowników uciekających przed wojną.

W dziedzinie kształcenia dorosłych:

- **Zwiększanie dostępności, jakości, podejmowania i uznawania kształcenia dorosłych:** w ramach tego priorytetu wspiera się atrakcyjne, jakościowe i elastyczne oferty edukacyjne dostosowane do potrzeb edukacyjnych dorosłych należących do wszystkich pokoleń. Wspiera się również projekty, które wzmacniają pozycję osób dorosłych i umożliwiają im uczestnictwo w szkoleniach, aby zmniejszyć niedobory kwalifikacji i niedobory na rynku pracy, w tym projekty oparte na indywidualnych rachunkach szkoleniowych i ramach wspomagających, a także projekty, w ramach których pracuje się nad poświadczaniem umiejętności potwierdzanych mikropoświadczeniami lub nabytych w drodze uczenia się nieformalnego i pozaformalnego. Ponadto w ramach tego priorytetu wspiera się rozwój mechanizmów poprawy jakości, w tym opracowywanie i transfer metod monitorowania służących do pomiaru skuteczności i postępów osób uczących się. Co więcej, aby wspierać wysokiej jakości kształcenie dorosłych, priorytetowo traktowane będą projekty, które zwiększają kompetencje kadry zajmującej się kształceniem dorosłych, są ukierunkowane na rozwój umiejętności w sposób odpowiadający indywidualnym potrzebom edukacyjnym, ocenę wcześniejszej wiedzy i umiejętności dorosłych słuchaczy, lepsze i bardziej innowacyjne metody nauczania, a także wzmocnienie wspierającej roli kadry zajmującej się kształceniem dorosłych w motywowaniu i instruowaniu osób uczących się w trudnych sytuacjach edukacyjnych oraz doradzaniu im w tym zakresie.

- **Propagowanie lokalnych ośrodków kształcenia i innowacyjnych przestrzeni do nauki:** priorytet ten ma na celu wspieranie lokalnych środowisk edukacyjnych, promowanie włączenia społecznego, aktywności obywatelskiej i demokracji oraz przyciąganie i oferowanie wszystkim członkom społeczności możliwości uczenia się przez całe życie, również przez wykorzystanie technologii cyfrowych i środków na rzecz działań informacyjnych i angażowania osób uczących się. W ramach projektów można by na przykład zachęcać lokalne ośrodki kształcenia, biblioteki, muzea, zakłady karne, społeczeństwo obywatelskie i szerszą społeczność (organizacje pozarządowe, władze lokalne, służbę zdrowia, ośrodki kultury itp.) do współpracy w celu motywowania osób dorosłych w każdym wieku do uczenia się umiejętności życiowych i kompetencji kluczowych niezbędnych do zachowania odporności i zdolności adaptacyjnych w obliczu zmian i niepewności oraz umożliwiania tym osobom podjęcia takich działań.

- **Wspieranie podnoszenia i zmiany kwalifikacji dorosłych:** priorytet ten ma na celu promowanie nowych możliwości kształcenia dorosłych, wiedzy i kompetencji, w szczególności dla osób dorosłych o niskim poziomie umiejętności podstawowych. Projekty powinny umożliwiać dorosłym słuchaczom doskonalenie podstawowych umiejętności i ostatecznie uzyskanie wyższych kwalifikacji. Powinno to iść w parze z rozwojem poradnictwa zawodowego i doradztwa zawodowego, a także umiejętności zarządzania karierą zawodową dorosłych. Poprawa oceny umiejętności, opracowywanie dostosowanych do potrzeb ofert edukacyjnych oraz rozwijanie skutecznych strategii w zakresie działań informacyjnych również stanowią aspekty, które mogą przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest wspieranie podnoszenia i zmiany kwalifikacji dorosłych.

- **Wspieranie reagowania europejskich systemów kształcenia i szkolenia na wojnę w Ukrainie:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty, których celem jest wprowadzanie, wymiana i propagowanie inkluzywnych podejść pedagogicznych i praktyk opartych na pracy przeznaczonych dla dorosłych słuchaczy i kadry uciekających z Ukrainy. Projekty w ramach tego priorytetu powinny opierać na standardach wysokiej jakości

i znacznym doświadczeniu w integracji nowo przybyłych osób w środowiskach edukacyjnych i szkoleniowych. Mogą one mieć na celu zapewnianie usług lub wsparcia językowego, stosowanie wyników badań naukowych i rozszerzanie zakresu badań, wymianę z instytucjami z Ukrainy, analizowanie dobrych praktyk wspierających dobrostan psychospołeczny osób uczących się i kadry uciekających z Ukrainy itp.

W dziedzinie młodzieży:

Priorytetowo traktowane będą akcje, które przyczyniają się do osiągania celów w kluczowych obszarach strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027: angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych. Szczególny nacisk zostanie położony na wzmocnienie współpracy międzysektorowej pozwalającej na osiągnięcie większych synergii w różnych obszarach akcji mających znaczenie dla osób młodych, promowanie uczestnictwa młodzieży na różną skalę i w różnych formach oraz wspieranie aktywności obywatelskiej osób młodych, zwłaszcza młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Konkretne priorytety w dziedzinie młodzieży obejmują:

- **Zwiększenie podstawowych umiejętności, szans na zatrudnienie oraz zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości osób młodych**: Priorytet ten ma na celu zwiększenie kompetencji kluczowych i umiejętności podstawowych osób młodych przez działania, które uzupełniają kształcenie formalne, ułatwiają im wkraczanie w dorosłość, w tym wchodzenie na rynek pracy. Może to zwiększyć kreatywność, innowacyjność i krytyczne myślenie osób młodych. Podstawę tego priorytetu stanowią działania skupiające się na włączeniu i zdolności do zatrudnienia osób młodych o mniejszych szansach (w tym młodzieży NEET, młodzieży z niepełnosprawnościami lub ze środowisk migracyjnych). Priorytet ten ma również na celu zwiększenia zmysłu inicjatywy wśród osób młodych, zwłaszcza w dziedzinie społecznej, oraz motywacji do wspierania swoich społeczności. Projekty w ramach tego priorytetu mogą również promować przedsiębiorczość, kreatywne uczenie się i przedsiębiorczość społeczną wśród młodzieży. Dialog międzykulturowy, znajomość i uznanie różnorodności oraz promowanie tolerancji mają kluczowe znaczenie dla tego priorytetu.

- **Podnoszenie jakości, innowacyjności i skali uznawania pracy z młodzieżą**: priorytet ten ma na celu promowanie uznawania pracy z młodzieżą oraz uczenia się nieformalnego i pozaformalnego na wszystkich poziomach, a także wspieranie rozwoju jakości i innowacji w pracy z młodzieżą zgodnie z priorytetami określonymi w europejskim programie pracy z młodzieżą i deklaracji bońskiej z grudnia 2020 r. Obejmuje to budowanie zdolności osób pracujących z młodzieżą, a także wspieranie rozwoju i wymiany konkretnych metod pracy z młodzieżą. Priorytet ten dotyczy również potrzeby zacieśnienia powiązań między polityką, badaniami i praktyką w dziedzinie młodzieży, aby zapewnić lepsze dowody na potrzeby i ułatwić kształtowanie polityki.

- **Wspieranie reagowania na wojnę w Ukrainie w dziedzinie młodzieży:** w ramach tego priorytetu wspiera się projekty, których celem jest wprowadzanie, wymiana i propagowanie inkluzywnych podejść i praktyk przeznaczonych dla osób młodych i osób pracujących z młodzieżą uciekających przed wojną w Ukrainie oraz organizatorów pracy z młodzieżą z państw przyjmujących aktywnie zaangażowanych w takie działania. Działania powinny być zgodne z zasadami pracy z młodzieżą, w tym uczenia się pozaformalnego i międzykulturowego, oraz powinny przyczyniać się do propagowania i rozumienia praw człowieka i demokracji, a także zwiększenia zdolności organizacji uczestniczących. Celem działań może być zapewnianie usług i wsparcia językowego, stosowanie wyników badań naukowych i rozszerzanie zakresu badań, zwiększanie synergii i komplementarności z organizacjami działającymi w dziedzinie młodzieży w Ukrainie, analizowanie dobrych praktyk wspierających dobrostan psychospołeczny młodych uchodźców i osób pracujących z młodzieżą będących uchodźcami z Ukrainy oraz wspieranie budowania zdolności organizacji pracujących z młodzieżą, zarówno w Ukrainie, jak i w państwach przyjmujących, itp.

W dziedzinie sportu:

Priorytetowo traktowane będą partnerstwa, które przyczyniają się do realizacji kluczowych dokumentów programowych,

takich jak plan prac UE w dziedzinie sportu (2024–2027)[236] lub zalecenie Rady w sprawie prozdrowotnej aktywności fizycznej[237]. Konkretne priorytety w dziedzinie sportu obejmują:

- **Zachęcanie do prowadzenia zdrowego stylu życia:** projekty w ramach tego priorytetu będą się skupiać głównie na zachęcaniu wszystkich do prowadzenia zdrowego stylu życia, w tym przez zwiększanie świadomości na temat korzyści płynących ze zdrowego i aktywnego trybu życia, wdrażaniu zalecenia Rady w sprawie prozdrowotnej aktywności fizycznej i wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej, wspieraniu wdrażania Europejskiego Tygodnia Sportu, jak również promowaniu sportu i aktywności fizycznej jako narzędzia wspierającego zdrowie, promowaniu wszelkich działań zachęcających do uprawiania sportu i aktywności fizycznej, jak również promowaniu tradycyjnych dyscyplin sportu i gier.

- **Promowanie uczciwości i wartości w sporcie**: projekty w ramach tego priorytetu będą koncentrować się głównie na zwalczaniu stosowania dopingu, ustawiania wyników zawodów sportowych i korupcji w sporcie oraz poprawie dobrych rządów w sporcie.

- **Promowanie edukacji w dziedzinie sportu i poprzez sport**: projekty w ramach tego priorytetu będą koncentrować się głównie na wspieraniu rozwoju umiejętności w sporcie, zachęcaniu do podejmowania dwutorowej kariery sportowców, promowaniu jakości pracy trenerów i personelu, wykorzystywaniu mobilności jako narzędzia podnoszenia kwalifikacji i promowaniu zdolności do zatrudnienia poprzez sport.

[236] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A42020Y1204%2801%29
[237] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:pl:PDF

PARTNERSTWA WSPÓŁPRACY

Głównym celem partnerstw współpracy jest umożliwienie organizacjom zwiększenia jakości i znaczenia ich działań, rozwinięcia i wzmocnienia sieci partnerów, zwiększenia zdolności do wspólnego działania na szczeblu transnarodowym, zwiększenia międzynarodowego charakteru ich działań – poprzez wymianę lub rozwój nowych praktyk i metod, jak również wymianę i omawianie pomysłów.

W ramach tych partnerstw dąży się do wspierania opracowywania, przekazywania lub wdrażania innowacyjnych praktyk, a także do realizacji wspólnych inicjatyw promujących współpracę, wzajemne uczenie się i wymianę doświadczeń na szczeblu europejskim. Wyniki powinny być odpowiednie do ponownego wykorzystania, możliwe do przeniesienia, skalowalne i, w miarę możliwości, mieć wyraźny wymiar transdyscyplinarny.

Oczekuje się, że wyniki działań w ramach wybranych projektów będą udostępniane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i transnarodowym.

Partnerstwa współpracy są powiązane z priorytetami i ramami politycznymi każdego sektora objętego programem Erasmus+, zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym, i jednocześnie ma na celu tworzenie zachęt do współpracy międzysektorowej i horyzontalnej w zakresie obszarów tematycznych.

W zależności od dziedziny projektu i typu wnioskodawcy partnerstwami współpracy zarządzają **agencje narodowe** albo **Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA)**. Aby uzyskać więcej informacji na ten temat, należy zapoznać się z sekcją „Gdzie należy złożyć wniosek?" w tabeli **„KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI"**.

CELE AKCJI

Partnerstwa współpracy mają na celu:

- **podniesienie jakości pracy, działań i praktyk zaangażowanych organizacji i instytucji, otwarcie na nowe podmioty,** które w sposób naturalny nie przynależą do pojedynczego sektora;
- **budowanie zdolności organizacji** w zakresie prac transnarodowych i międzysektorowych;
- **sprostanie wspólnym potrzebom i priorytetom** w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu;
- **umożliwienie transformacji i zmian** (na szczeblu indywidualnym, organizacyjnym lub sektorowym) prowadzących do usprawnień i nowych podejść, proporcjonalnych do sytuacji każdej organizacji.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY PARTNERSTWA WSPÓŁPRACY?

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów partnerstw współpracy muszą spełniać następujące kryteria kwalifikowalności:

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą/koordynatorem może być dowolna organizacja uczestnicząca ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących zaangażowanych w dany projekt. Aby się kwalifikować, organizacje składające wniosek/będące koordynatorami muszą być ustanowione zgodnie z prawem co najmniej 2 lata przed upływem terminu składania wniosków. W przypadku partnerstw w zakresie kształcenia i szkolenia lub młodzieży zgłaszanych przez europejskie organizacje pozarządowe i zarządzanych przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury (EACEA) wnioskodawcą będącym koordynatorem będącym musi być

	europejska organizacja pozarządowa[238] prowadząca działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia lub młodzieży. Wniosek w imieniu europejskiej organizacji pozarządowej składa jej europejski organ/sekretariat.
Jakiego rodzaju organizacje kwalifikują się do wzięcia udziału w projekcie?	Każda organizacja publiczna lub prywatna[239] ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w dowolnym państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z regionów 1–3 (zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika) może uczestniczyć w partnerstwie współpracy[240]. **Wyjątek:** organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Organizacje ustanowione w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć jako koordynatorzy projektu albo jako organizacje partnerskie. Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem nie mogą uczestniczyć jako koordynatorzy projektu. Niezależnie od dziedziny będącej przedmiotem oddziaływania projektu **partnerstwa współpracy są otwarte dla wszelkiego rodzaju organizacji działających w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży, sportu lub w innych sektorach społeczno-ekonomicznych** oraz dla organizacji prowadzących działalność o charakterze przekrojowym w różnych dziedzinach (np. władze lokalne, regionalne i krajowe, ośrodki zajmujące się uznawalnością i potwierdzaniem kwalifikacji, izby handlowe, organizacje handlowe, ośrodki doradztwa, organizacje kulturalne i sportowe). W zależności od priorytetu i celów określonych w projekcie w partnerstwach współpracy powinni uczestniczyć najbardziej odpowiedni i różnorodni partnerzy, co pozwoli na czerpanie korzyści z ich różnych doświadczeń, profili i szczególnej wiedzy fachowej oraz na osiągnięcie rezultatów projektu, które są znaczące i charakteryzują się wysoką jakością.
Uczestnictwo organizacji będących partnerami stowarzyszonymi	Oprócz organizacji formalnie uczestniczących w projekcie (organizacje partnerskie i pełniące rolę koordynatora) w partnerstwa współpracy mogą być również zaangażowani inni partnerzy z sektora publicznego lub prywatnego, którzy uczestniczą w realizacji określonych zadań/działań w ramach projektu lub pomagają promować wyniki projektu i zapewniać jego trwałość. W ramach projektu w programie Erasmus+ partnerzy ci będą nazywani „partnerami stowarzyszonymi". W odniesieniu do kwalifikowalności i aspektów dotyczących zarządzania umowami partnerów stowarzyszonych nie uznaje się za partnerów projektu i nie otrzymują oni żadnego dofinansowania z programu w ramach projektu. Aby można było zrozumieć ich rolę

[238] Do celów niniejszego programu są to organizacje pozarządowe, które działają za pośrednictwem formalnie uznanej struktury złożonej z europejskiego organu/sekretariatu ustanowionego zgodnie z prawem od co najmniej dwóch lat w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem oraz z krajowych organizacji/oddziałów w co najmniej dziewięciu państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem.
Te krajowe organizacje/oddziały muszą:

- posiadać udokumentowane powiązanie statutowe z europejskim organem/sekretariatem;
- działać w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub młodzieży;

Europejska organizacja pozarządowa musi zatem składać się co najmniej z dziewięciu podmiotów (europejskiego organu/sekretariatu i ośmiu organizacji/oddziałów krajowych) ustanowionych w co najmniej dziewięciu różnych państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem.
Definicję powiązań statutowych do celów programu Erasmus+ przedstawiono w części D przewodnika.

[239] Do celów tej Akcji nieformalnych grup młodych ludzi nie uznaje się za organizacje i w związku z tym nie kwalifikują się one do uczestnictwa (ani jako wnioskodawcy, ani partnerzy).

[240] Każda instytucja szkolnictwa wyższego ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, która chce uczestniczyć w partnerstwach współpracy, musi posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). ECHE nie jest wymagana w przypadku instytucji szkolnictwa wyższego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, ale będą one musiały przestrzegać jej zasad.

	w ramach partnerstwa i mieć całościowe spojrzenie na wniosek, ich zaangażowanie w projekt i w poszczególne działania musi być jednak wyraźnie opisane. **Wyjątek**: organizacje z Białorusi i Rosji nie kwalifikują się do udziału jako partnerzy stowarzyszeni.
Liczba i profil organizacji uczestniczących	**Partnerstwo współpracy to projekt transnarodowy**, który musi angażować **co najmniej trzy organizacje** z **trzech różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.** Nie ustalono maksymalnej liczby organizacji uczestniczących w jednym partnerstwie. W momencie składania wniosku o udzielenie dotacji należy wskazać wszystkie organizacje uczestniczące. W przypadku wniosków złożonych do agencji narodowych w dziedzinach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej: • ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w więcej niż **10 wniosków** w danym terminie, ani jako wnioskodawca, ani jako partner[241]. **Z reguły partnerstwa współpracy ukierunkowane są na współpracę między organizacjami, które są ustanowione w państwach członkowskich UE lub w państwach trzecich stowarzyszonych z Programem**. Organizacje z **państw trzecich niestowarzyszonych z Programem** (regiony 1–3, z wyłączeniem Białorusi) mogą jednak uczestniczyć w charakterze **partnerów** (a nie wnioskodawców), **jeżeli ich uczestnictwo wnosi istotną wartość dodaną do projektu** i dopóki spełniony jest minimalny wymóg dotyczący uczestnictwa co najmniej trzech organizacji z trzech różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.
Uwzględnione priorytety	Aby w ramach partnerstw współpracy można było ubiegać się o finansowanie, muszą one dotyczyć: • **co najmniej jednego priorytetu horyzontalnego lub** • **co najmniej jednego specyficznego priorytetu odnoszącego się do dziedziny kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu będącej przedmiotem największego oddziaływania**. W przypadku projektów w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży zarządzanych przez agencje narodowe programu Erasmus+ w ramach wykonania pośredniego agencje narodowe mogą, spośród tych priorytetów, koncentrować się w większym stopniu na tych szczególnie istotnych w kontekście ich uwarunkowań krajowych (zwanych „Priorytety europejskie w kontekście krajowym”). Agencje narodowe muszą należycie informować potencjalnych wnioskodawców poprzez swoje oficjalne strony internetowe. W przypadku projektów w dziedzinie sportu można uwzględnić wyłącznie jeden priorytet (horyzontalny lub specyficzny).

[241] Ta maksymalna liczba uwzględnia wszystkie wnioski złożone przez partnerstwa współpracy do agencji narodowych w odniesieniu do wszystkich tych dziedzin łącznie.

Miejsce działań	**Wszystkie działania w ramach partnerstwa współpracy muszą odbywać się w krajach będących siedzibami organizacji uczestniczących w projekcie**, w charakterze partnerów pełnoprawnych albo stowarzyszonych. Ponadto w należycie uzasadnionych przypadkach w związku z celami lub realizacją projektu: • działania mogą również mieć miejsce w siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej[242], nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE, • działania obejmujące dzielenie się rezultatami mogą również odbywać się w innych państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem, lub w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.
Czas trwania projektu	od 12 do 36 miesięcy Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku na podstawie celów projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu. Czas trwania partnerstwa współpracy może zostać wydłużony na uzasadniony wniosek beneficjenta oraz za zgodą agencji narodowej lub agencji wykonawczej (pod warunkiem że całkowity czas trwania projektu nie przekracza 36 miesięcy). W takim przypadku całkowita kwota dofinansowania nie ulegnie zmianie.
Gdzie należy złożyć wniosek?	**Partnerstwa w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży zgłoszone przez dowolną organizację z tych dziedzin, z wyjątkiem europejskich organizacji pozarządowych**: • do **agencji narodowej** kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek. **W przypadku partnerstw w zakresie współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia lub młodzieży zgłoszonych przez europejskie organizacje pozarządowe[243]**: • Do **Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA**) przez portal „Funding & Tenders". - europejskie organizacje pozarządowe – identyfikatory zaproszenia: ▪ ERASMUS-EDU-2026-PCOOP-ENGO (kształcenie i szkolenie) ▪ ERASMUS-YOUTH-2026-PCOOP-ENGO (młodzież) **Partnerstwa w dziedzinie sportu:** • Do **Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA)**: - Sport – identyfikator zaproszenia: ERASMUS-SPORT-2026-SCP We wszystkich przypadkach w danym terminie składania wniosków to samo konsorcjum partnerów może złożyć tylko jeden wniosek i tylko do jednej agencji[244].

[242] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

[243] Definicję europejskiej organizacji pozarządowej do celów programu Erasmus+ przedstawiono w części D przewodnika.

Kiedy należy złożyć wniosek?	**Partnerstwa w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży zgłoszone przez dowolną organizację z tych dziedzin, z wyjątkiem europejskich organizacji pozarządowych[245]**: • Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów rozpoczynających się między 1 września a 31 grudnia tego samego roku. **Ewentualny dodatkowy termin w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży zgłoszone przez dowolną organizację z tych dziedzin, z wyjątkiem europejskich organizacji pozarządowych:** • Agencje narodowe w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży mogą zorganizować **drugą rundę naboru wniosków**, do której również mają zastosowanie zasady określone w niniejszym przewodniku. Agencje narodowe poinformują o takiej możliwości na swoich stronach internetowych. • Jeżeli zostanie zorganizowana druga runda naboru, wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o udzielenie dotacji do **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów rozpoczynających się pomiędzy 1 stycznia a 31 sierpnia następnego roku. **W przypadku partnerstw w zakresie współpracy w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży zgłoszonych przez europejskie organizacje pozarządowe**: • Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**. **Partnerstwa w dziedzinie sportu:** • Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

KRYTERIA WYKLUCZENIA I KRYTERIA KWALIFIKACJI

Organizacje składająca wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt partnerstwa współpracy obejmuje cztery etapy rozpoczynające się jeszcze przed wyborem wniosku dotyczącego projektu do finansowania: planowania, przygotowania, realizacji działań i działań następczych. Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- Planowanie (określenie potrzeb, celów, efektów projektu i efektów uczenia się, form działalności, harmonogramu itp.)
- Przygotowanie (planowanie działań, sporządzanie programu prac, ustalenia praktyczne, potwierdzenie grupy docelowej lub grup docelowych planowanych działań, dojście do porozumienia z partnerami itp.);
- Realizacja działań.

- Działania następcze (ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie rezultatów projektu).

Partnerstwa współpracy mogą obejmować organizację transnarodowych działań z zakresu uczenia się, nauczania i szkolenia dla osób indywidualnych i grup osób indywidualnych, o ile wnoszą one wartość dodaną w realizację celów projektu. Format, cel oraz rodzaj i liczba uczestników działań, które są przedmiotem wniosku, zostaną opisane i uzasadnione w ramach wniosku o dofinansowanie projektu.

Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu:

Poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu, następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji partnerstw współpracy na każdym z poszczególnych etapów projektu. Wnioskodawców zachęca się, aby przy opracowywaniu projektów partnerstw współpracy brali pod uwagę te możliwości i kierunki.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Aby wdrażać te zasady, opracowano strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności[246] w celu wspierania skuteczniejszych działań informacyjnych dla uczestników z różnych środowisk, szczególnie tych o mniejszych szansach, którzy mierzą się z trudnościami związanymi z uczestnictwem w projektach europejskich. Partnerstwa współpracy są szczególnie odpowiednie do pracy na rzecz poprawy włączenia i różnorodności (jako przedmiot projektu), ponieważ przyczyniają się do udoskonalania praktyk i metod włączających i uwzględniających różnorodność, zgodnie z odpowiednim priorytetem programowym akcji. Organizacje powinny również w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, niezależnie od tematyki tych projektów, uwzględniając opinie uczestników o mniejszych szansach i angażując ich w trakcie całego procesu w podejmowanie decyzji.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekty należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie jego aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektu organizacje i uczestnicy powinni przyjmować przyjazne środowisku podejście, zachęcając wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich. Podejście to powinno odzwierciedlać działania, które można podjąć na różnych szczeblach, i stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników w szukaniu alternatywnych, bardziej ekologicznych sposobów realizowania działań w ramach projektu.

Wymiar cyfrowy

Współpraca wirtualna i eksperymentowanie z wirtualnymi możliwościami uczenia się i kształcenia mieszanego stanowią podstawę udanych partnerstw współpracy. W szczególności gorąco zachęca się uczestników projektów w dziedzinie edukacji szkolnej i kształcenia dorosłych, aby korzystali z Platformy Europejskiej Edukacji Szkolnej (w tym eTwinning) lub platformy na rzecz uczenia się dorosłych EPALE i współpracowali przed rozpoczęciem, podczas realizacji i po zakończeniu działań w ramach projektu. Gorąco zachęca się, aby w projektach w dziedzinie młodzieży wykorzystywano Europejski Portal Młodzieżowy i platformę strategii UE na rzecz młodzieży.

Uczestnictwo i aktywność obywatelska

We wszystkich akcjach w ramach Programu wspierane są uczestnictwo i aktywne zaangażowanie. Projekty partnerstw współpracy powinny umożliwiać każdemu uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz aktywność społeczną i obywatelską. Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej, zwłaszcza

[246] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

w odniesieniu do wspólnych unijnych wartości, zasad jedności i różnorodności oraz tożsamości kulturowej, świadomości kulturowej oraz dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność (maksymalna liczba punktów: 25)	Zakres, w jakim: ▪ wniosek jest istotny w odniesieniu do celów i priorytetów danej akcji. Ponadto wniosek będzie traktowany jako wysoce adekwatny, w przypadku gdy: – odnosi się do priorytetu „włączenie i różnorodność"; – w przypadku projektów zarządzanych przez agencje narodowe programu Erasmus+: odpowiada na co najmniej jeden z „Priorytetów europejskich w kontekście krajowym" ogłoszony przez agencję narodową; – w przypadku projektów składanych przez europejskie organizacje pozarządowe w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury: zakres, w jakim wnioskodawca prowadzi działalność wspierającą wdrażanie polityk UE w jednym z tych sektorów; ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; ▪ profil, doświadczenie i działalność organizacji uczestniczących są adekwatne do obszaru wniosku; ▪ wniosek opiera się na analizie rzeczywistych i odpowiednich potrzeb; ▪ wniosek jest odpowiedni w kontekście tworzenia synergii między różnymi dziedzinami kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu lub może mieć silny wpływ na co najmniej jedną z tych dziedzin; ▪ wniosek jest innowacyjny; ▪ wniosek uzupełnia inne inicjatywy realizowane już przez organizacje uczestniczące; ▪ wniosek wnosi wartość dodaną na poziomie UE dzięki wynikom, które nie zostałyby osiągnięte, gdyby działania były prowadzone w jednym kraju.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: ▪ cele projektu są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą potrzeb i celów organizacji uczestniczących oraz potrzeb ich grup docelowych; ▪ proponowana metoda jest jasna, adekwatna i możliwa do przeprowadzenia: - plan prac dotyczących projektu jest jasny, kompletny i skuteczny oraz obejmuje odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania i udostępniania rezultatów projektu; - projekt jest racjonalny ekonomicznie i przeznaczono w nim odpowiednie środki na każde działanie; - w ramach projektu proponuje się odpowiednie środki kontroli, monitorowania i oceny jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem; ▪ działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu i są one otwarte na osoby o mniejszych szansach; ▪ w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi; – Jeżeli platformy i narzędzia internetowe programu Erasmus+ są dostępne

	w dziedzinie(-ach) organizacji uczestniczących: zakres, w jakim w danym projekcie wykorzystuje się w stosownych przypadkach platformy i narzędzia internetowe Erasmus+ (Platformę Europejskiej Edukacji Szkolnej, w tym eTwinning, EPALE, Europejski Portal Młodzieżowy, Youthpass) jako narzędzia do przygotowywania, wdrażania działań projektu oraz działań następczych; ▪ projekt opracowano w sposób przyjazny środowisku, a różnych jego aspektach uwzględnia się ekologiczne praktyki. ▪ Projekt zachęca do uczestnictwa i aktywności obywatelskiej. ▪ Projekt jasno opisuje zarówno wskaźniki jakościowe, jak i ilościowe, które są realistyczne, wykonalne i przyczyniają się do poprawy ogólnej jakości projektu. Jeżeli w ramach projektu planuje się szkolenia lub działania w zakresie nauczania lub uczenia się: ▪ zakres, w jakim działania te są właściwe w odniesieniu do celów projektu i angażują odpowiednią liczbę uczestników o odpowiednim profilu; ▪ jakość praktycznych ustaleń oraz metod zarządzania i wsparcia w działaniach w zakresie uczenia się, nauczania i szkolenia; ▪ jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania efektów uczenia się uczestników zgodnie z unijnymi narzędziami i zasadami przejrzystości i uznawalności.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: ▪ projekt obejmuje odpowiednie połączenie organizacji uczestniczących o określonym profilu, m.in. pod kątem organizacji oddolnych, doświadczenia z programem i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznego osiągnięcia wszystkich celów projektu; ▪ w przypadku partnerstw w zakresie współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia lub młodzieży zgłoszonych przez europejskie organizacje pozarządowe: konsorcjum obejmuje organizacje partnerskie spoza wnioskującej europejskiej organizacji pozarządowej, otwierając ją na współpracę wykraczającą poza jej krajowe organizacje/oddziały; ▪ projekt angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w Akcji oraz mniej doświadczone organizacje; ▪ proponowany podział zadań przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących; ▪ wniosek obejmuje skuteczne mechanizmy koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami; ▪ W stosownych przypadkach zakres, w jakim zaangażowanie organizacji uczestniczącej z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem wnosi istotną wartość dodaną do projektu (jeżeli warunek ten nie jest spełniony, organizacja uczestnicząca z państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem zostanie wyłączona z wniosku dotyczącego projektu na etapie oceny).
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	Zakres, w jakim: ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i logiczne kroki mające na celu uwzględnienie wyników projektu w zwykłych pracach organizacji uczestniczących; ▪ projekt ma potencjał, aby pozytywnie wpływać na uczestników i organizacje uczestniczące, a także ich szerzej pojęte społeczności; ▪ spodziewane wyniki projektu mogą zostać wykorzystane poza organizacjami uczestniczącymi w projekcie w trakcie jego trwania lub później, a także na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim; ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne działania mające na celu

	udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji uczestniczących, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej; ▪ w stosownych przypadkach zakres, w jakim we wniosku opisano sposoby bezpłatnego udostępniania i promowania powstałych materiałów, dokumentów i mediów na podstawie licencji otwartych, przy czym wniosek ten nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń; ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne kroki mające na celu zapewnienie trwałości projektu, jego zdolności do wywierania wpływu i generowania wyników po wyczerpaniu dotacji UE.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów (na 100). Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 13 punktów[247] w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Wpływ"; 15 punktów w kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji" i 10 punktów w kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy").

W przypadkach uzyskania takiej samej liczby punktów przez co najmniej dwa wnioski pierwszeństwo będą miały wnioski, które zostały najwyżej ocenione w kategoriach „Adekwatność projektu", a następnie „Wpływ".

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Dostępne są trzy z góry określone kwoty ryczałtowe odpowiadające całkowitej kwocie dofinansowania projektu: **120 000 EUR, 250 000 EUR i 400 000 EUR.** Wnioskodawcy wybiorą spośród trzech określonych kwot według działań, jakie chcą podjąć, oraz rezultatów, jakie chcą osiągnąć.

Planując swoje projekty, organizacje składające wniosek – wraz z partnerami projektu – będą **musiały wybrać kwotę ryczałtową**, która będzie najbardziej odpowiednia do pokrycia kosztów ich projektów, w oparciu o ich potrzeby i cele.

Wnioski muszą **zawierać opis działań**, które wnioskodawcy zobowiązują się zrealizować w ramach wnioskowanej kwoty ryczałtowej, oraz muszą być zgodne z zasadami oszczędności, efektywności i skuteczności.

Wybór kwoty ryczałtowej powinien opierać się na szacunkach wnioskodawcy dotyczących całkowitego kosztu projektu. Na podstawie tych szacunków wnioskodawcy muszą **wybrać kwotę ryczałtową, która najlepiej odpowiada ich potrzebom**, zapewniając jednocześnie efektywne wykorzystanie funduszy i przestrzeganie zasady współfinansowania (tj. oczekuje się, że projekty będą współfinansowane z innych źródeł finansowania, w związku z czym szacunkowy całkowity koszt projektu będzie wyższy niż wnioskowana ustalona kwota ryczałtowa).

W przypadku wątpliwości, którą z tych dwóch kwot wybrać, wnioskodawcy mogą: a) obniżyć koszty swojego projektu, na przykład przez znalezienie bardziej opłacalnych sposobów osiągnięcia podobnych rezultatów lub przez dostosowanie liczby/skali działań w ramach projektu do budżetu; b) zwiększyć skalę projektu, na przykład przez dotarcie ze swoimi działaniami do większej liczby uczestników, zwiększenie liczby działań lub uzyskanie dodatkowych rezultatów projektu.

Zgodnie z opisanymi powyżej kryteriami wyboru adekwatność liczby, zakresu i złożoności proponowanych działań projektowych w stosunku do wnioskowanej kwoty i celów projektu będzie ważnym elementem oceny jakości.

Opis projektu

Każdy wniosek dotyczący projektu musi zawierać jasną metodykę zarządzania projektem (analiza potrzeb, plan prac, jasny podział zadań i ustalenia dotyczące współpracy między partnerami itp.). Wnioskodawcy powinni uważnie przeczytać kryteria wyboru i odnieść się do wszystkich tych kryteriów we wniosku dotyczącym projektu.

[247] Ponieważ przy ocenie tej akcji nie stosuje się części dziesiętnych, minimalną liczbę punktów dla tych kryteriów zaokrągla się w górę do następnego punktu (np. połowa 25 punktów to 12,5, w związku z czym minimalna liczba punktów, jaka będzie brana pod uwagę, to 13 punktów).

We wniosku opisuje się proponowany projekt, dzieląc go na „**pakiety prac**”. Pakiet prac określa się jako zestaw działań przyczyniających się do osiągnięcia celów szczegółowych projektu.

Każdy projekt musi obejmować specjalny pakiet prac dotyczący zarządzania projektem oraz szereg pakietów prac wdrożeniowych (zalecane są maksymalnie 4 pakiety prac wdrożeniowych na projekt). Każdy pakiet prac wdrożeniowych składa się z zestawu działań i musi zawierać jasny zestaw szczegółowych celów i oczekiwanych rezultatów (zwanych również „wynikami”). Pakiet prac związanych z zarządzaniem projektem obejmuje monitorowanie, koordynację, komunikację, ocenę, zarządzanie ryzykiem i inne działania niezbędne do realizacji projektu. Na pakiet prac związanych z zarządzaniem projektem można przeznaczyć maksymalnie 20 % całkowitego budżetu projektu.

Przy ocenie tych wymogów należy kierować się zasadą proporcjonalności: im wyższa wnioskowana kwota, tym bardziej oczekuje się, że metodyka projektu będzie szczegółowa i kompleksowa.

Podwykonawstwo usług jest dozwolone, o ile nie obejmuje ono działalności podstawowej, od której bezpośrednio zależy osiągnięcie celów akcji. W takich przypadkach zadania zlecone podwykonawcom oraz kwota przewidziana na nie w budżecie muszą być jasno opisane we wniosku dotyczącym projektu, chyba że wskazano inaczej w formularzu wniosku.

Więcej wytycznych dotyczących dotacji w formie kwot ryczałtowych przyznawanych w ramach partnerstw na rzecz współpracy można znaleźć w podręczniku dotyczącym modelu finansowania płatności ryczałtowych.

Ustalenia dotyczące płatności

Warunkiem otrzymania pełnej kwoty dofinansowania jest ukończenie wszystkich działań zgodnych z kryteriami jakości opisanych we wniosku dotyczącym projektu. Jeżeli co najmniej jedno działanie nie zostanie ukończone lub zostanie ukończone tylko częściowo lub jego ocena jakości niesatysfakcjonująca, wówczas na etapie sprawozdania końcowego kwota dofinansowania może zostać odpowiednio obniżona w przypadku niedostatecznej, częściowej lub spóźnionej realizacji działań przez niezaakceptowanie pojedynczych pakietów prac lub działań lub przez zmniejszenie całkowitej kwoty o ryczałtową wartość procentową.

Ocena sprawozdania końcowego opiera się na szczegółowych opisach każdego przeprowadzonego działania, informacjach ilościowych i jakościowych wykazujących poziom realizacji celów projektu określonych we wniosku oraz jakości rezultatów projektu umieszczonych na Platformie Rezultatów Programu Erasmus+.

PARTNERSTWA NA MAŁĄ SKALĘ

Partnerstwa na małą skalę mają na celu rozszerzenie dostępu do programu na małe podmioty i osoby, do których trudno jest dotrzeć pod względem edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży i sportu. Dzięki niższym kwotom dotacji przyznawanych organizacjom, krótszemu czasowi ich trwania i prostszym wymogom administracyjnym w porównaniu z partnerstwami współpracy, akcja ta ma na celu dotarcie do organizacji oddolnych i mniej doświadczonych i nowych uczestników programu, zmniejszając przeszkody w uczestnictwie w programie dla organizacji o mniejszych zdolnościach organizacyjnych. Akcja ta będzie również miała na celu wspieranie elastycznych form – łączenia działań o charakterze transnarodowym i krajowym, choć w wymiarze europejskim – co pozwoli organizacjom na dysponowanie większymi środkami w celu dotarcia do osób o mniejszych szansach. Partnerstwa na małą skalę mogą również przyczyniać się do tworzenia i rozwoju sieci transnarodowych oraz do wspierania synergii w ramach polityki lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej, a także pomiędzy nimi.

CELE AKCJI

- **przyciąganie do programu nowych uczestników, mniej doświadczonych organizacji i podmiotów działających na niewielką skalę.** Partnerstwa te powinny stanowić dla organizacji pierwszy krok w kierunku nawiązania współpracy na szczeblu europejskim;

- **wspieranie włączenia grup docelowych o mniejszych szansach;**
- **wspieranie czynnego obywatelstwa Unii i przenoszenie wymiaru europejskiego na poziom lokalny.**

Co więcej, główne cele partnerstw współpracy mają także zastosowanie do partnerstw na małą skalę, proporcjonalnie do zakresu i wielkości każdego projektu:

- **podniesienie jakości pracy i praktyk zaangażowanych organizacji i instytucji, otwarcie na nowe podmioty,** które w sposób naturalny nie przynależą do pojedynczego sektora;
- **budowanie zdolności organizacji** w zakresie prac transnarodowych i międzysektorowych;
- **sprostanie wspólnym potrzebom i priorytetom w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu;**
- **umożliwienie transformacji i zmian** (na szczeblu indywidualnym, organizacyjnym lub sektorowym) prowadzących do poprawy odpowiadającej sytuacji każdej organizacji.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK O PARTNERSTWO NA MAŁĄ SKALĘ?

Partnerstwa na małą skalę muszą spełniać następujące kryteria, aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+:

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów partnerstw na małą skalę muszą spełniać następujące kryteria kwalifikowalności:

Kto może złożyć wniosek?	Wnioskodawcą może być dowolna organizacja uczestnicząca ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących zaangażowanych w dany projekt. W przypadku wniosków złożonych do agencji narodowych w dziedzinach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji szkolnej dana organizacja może złożyć wniosek tylko raz w danym terminie[248].
Jakiego rodzaju organizacje kwalifikują się do wzięcia udziału w projekcie?	Każda organizacja publiczna lub prywatna[249] ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem (zob. sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika) może uczestniczyć w partnerstwie na małą skalę[250]. Niezależnie od dziedziny będącej przedmiotem oddziaływania projektu partnerstwa na małą skalę są otwarte dla wszelkiego rodzaju organizacji działających w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży, sportu lub w innych sektorach społeczno-ekonomicznych oraz dla organizacji prowadzących działalność o charakterze przekrojowym w różnych dziedzinach (np. władze lokalne, regionalne i krajowe, ośrodki zajmujące się uznawalnością i potwierdzaniem kwalifikacji, izby handlowe, organizacje handlowe, ośrodki doradztwa, organizacje kulturalne i sportowe).

[249] Do celów tej Akcji nieformalnych grup młodych ludzi nie uznaje się za organizacje i w związku z tym nie kwalifikują się one do uczestnictwa (ani jako wnioskodawcy, ani partnerzy).

[250] Każda instytucja szkolnictwa wyższego ustanowiona w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, która chce uczestniczyć w partnerstwach na małą skalę, musi posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE).

	W zależności od priorytetu i celów określonych w projekcie w partnerstwach na małą skalę powinni uczestniczyć najbardziej odpowiedni i różnorodni partnerzy, co pozwoli na czerpanie korzyści z różnych doświadczeń, profili i szczególnej wiedzy fachowej.
Liczba i profil organizacji uczestniczących	Partnerstwo na małą skalę ma wymiar transnarodowy i obejmuje co najmniej dwie organizacje pochodzące z dwóch różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Nie ustalono maksymalnej liczby organizacji uczestniczących w jednym partnerstwie. W momencie składania wniosku o udzielenie dotacji należy wskazać wszystkie organizacje uczestniczące. W przypadku wniosków składanych do agencji narodowych w dziedzinach edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i młodzieży ta sama organizacja (jeden OID) nie może być zaangażowana w ponad **5 wniosków** łącznie w danym terminie, ani jako wnioskodawca, ani jako partner[251].
Uwzględnione priorytety	Aby partnerstwo na małą skalę mogło ubiegać się o finansowanie, musi dotyczyć: • co najmniej jednego priorytetu horyzontalnego lub • co najmniej jednego specyficznego priorytetu odnoszącego się do dziedziny kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu będącej przedmiotem największego oddziaływania. W przypadku projektów w dziedzinach kształcenia i szkolenia zawodowego edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych i młodzieży zarządzanych przez agencje narodowe programu Erasmus+ agencje narodowe mogą, spośród tych priorytetów, koncentrować się w większym stopniu na tych szczególnie istotnych w kontekście ich uwarunkowań krajowych (zwanych „Priorytety europejskie w kontekście krajowym"). Agencje narodowe muszą należycie informować potencjalnych wnioskodawców poprzez swoje oficjalne strony internetowe. W przypadku projektów w dziedzinie sportu można uwzględnić wyłącznie jeden priorytet (horyzontalny lub specyficzny).
Miejsce (miejsca) działań	Wszystkie działania w ramach partnerstw na małą skalę muszą odbywać się w krajach będących siedzibami organizacji uczestniczących w projekcie. Ponadto, o ile jest to należycie uzasadnione w odniesieniu do celów lub realizacji projektu, działania mogą mieć miejsce również w siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej[252], nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE.
Czas trwania projektu	od 6 do 24 miesięcy

[251] Ta maksymalna liczba uwzględnia wszystkie wnioski partnerstw na małą skalę złożone we wszystkich kwalifikowalnych dziedzinach.
[252] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

	Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku na podstawie celów projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu. W wyjątkowych przypadkach, na wniosek beneficjenta i za zgodą agencji narodowej lub agencji wykonawczej, czas trwania partnerstwa na małą skalę może zostać przedłużony. W takim przypadku całkowita kwota dofinansowania nie ulegnie zmianie.
Gdzie należy złożyć wniosek?	**Partnerstwa na małą skalę w dziedzinach kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych i młodzieży zgłoszone przez dowolną organizację z tych dziedzin:** • Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek. **Partnerstwa na małą skalę w dziedzinie sportu**: • Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury: Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-SPORT-2026-SSCP W obu przypadkach w danym terminie składania wniosków to samo konsorcjum partnerów może złożyć tylko jeden wniosek do jednej narodowej agencji[253].
Kiedy należy złożyć wniosek?	**Partnerstwa na małą skalę w dziedzinach kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych i młodzieży** zgłoszone przez dowolną organizację z tych dziedzin: Wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów rozpoczynających się między 1 września a 31 grudnia tego samego roku. **Możliwy dodatkowy termin w przypadku partnerstw na małą skalę w dziedzinach kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych i młodzieży:** • agencje narodowe mogą zorganizować dodatkową rundę naboru wniosków w przypadku projektów w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej, kształcenia dorosłych oraz w dziedzinie młodzieży, do których również mają zastosowanie zasady określone w niniejszym przewodniku. Agencje narodowe poinformują o takiej możliwości na swoich stronach internetowych. • jeżeli zostanie zorganizowana dodatkowa runda naboru, wnioskodawcy muszą złożyć wniosek o udzielenie dotacji do **1 października do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli)** w przypadku projektów rozpoczynających się między 1 stycznia a 31 sierpnia następnego roku. **Partnerstwa na małą skalę w dziedzinie sportu**: • Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt partnerstwa na małą skalę obejmuje cztery etapy rozpoczynające się jeszcze przed wyborem wniosku dotyczącego projektu do finansowania: planowania, przygotowania, realizacji działań i działań następczych. Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- Planowanie (określenie potrzeb, celów, efektów projektu i efektów uczenia się, form działalności, harmonogramu itp.).
- Przygotowanie (planowanie działań, sporządzanie programu prac, ustalenia praktyczne, potwierdzenie grupy docelowej lub grup docelowych planowanych działań, dojście do porozumienia z partnerami itp.).
- Realizacja działań.
- Działania następcze (ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie rezultatów projektu).

Partnerstwa na małą skalę mogą obejmować organizację transnarodowych działań z zakresu uczenia się, nauczania i szkolenia dla osób indywidualnych i grup osób indywidualnych, o ile wnoszą one wartość dodaną w realizację celów projektu.

W przypadku partnerstw na małą skalę w dziedzinie sportu zaleca się, aby we wnioskach uwzględnić co najmniej jeden lokalny lub regionalny klub sportowy.

Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu:

Poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu, następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji partnerstw współpracy. Wnioskodawców zachęca się, aby przy opracowywaniu projektów partnerstw na małą skalę brali pod uwagę te możliwości i kierunki.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Aby wdrażać te zasady, opracowano strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności[254] w celu wspierania skuteczniejszych działań informacyjnych dla uczestników z różnych środowisk, szczególnie tych o mniejszych szansach, którzy mierzą się z trudnościami związanymi z uczestnictwem w projektach europejskich. Partnerstwa na małą skalę są szczególnie odpowiednie do pracy na rzecz poprawy włączenia i różnorodności (jako przedmiot projektu), ponieważ przyczyniają się do udoskonalania praktyk i metod włączających i uwzględniających różnorodność, zgodnie z odpowiednim priorytetem programowym akcji. Organizacje powinny również w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, niezależnie od tematyki tych projektów, uwzględniając opinie uczestników o mniejszych szansach i angażując ich w trakcie całego procesu w podejmowanie decyzji.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekty należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie jego aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektu organizacje i uczestnicy powinni przyjmować przyjazne środowisku podejście, zachęcając wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich. Podejście to powinno odzwierciedlać działania, które można podjąć na różnych szczeblach, i stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników w szukaniu alternatywnych, bardziej ekologicznych sposobów realizowania działań w ramach projektu.

[254] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Wymiar cyfrowy

Współpraca wirtualna i eksperymentowanie z wirtualnymi możliwościami uczenia się i kształcenia mieszanego stanowią podstawę udanych partnerstw na małą skalę. W szczególności gorąco zachęca się uczestników projektów w dziedzinie edukacji szkolnej i kształcenia dorosłych, aby korzystali z europejskiej platformy edukacji szkolnej, platformy eTwinning i ePlatformy na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE) oraz współpracowali przed rozpoczęciem, podczas realizacji i po zakończeniu działań w ramach projektu. Gorąco zachęca się, aby w projektach w dziedzinie młodzieży wykorzystywano Europejski Portal Młodzieżowy i platformę strategii UE na rzecz młodzieży w celu umożliwienia współpracy przed rozpoczęciem działań w ramach projektu, w ich trakcie oraz po ich zakończeniu.

Uczestnictwo i aktywność obywatelska

We wszystkich akcjach w ramach Programu wspierane są uczestnictwo i aktywne zaangażowanie. Projekty partnerstw na małą skalę powinny umożliwiać ludziom uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz aktywność społeczną i obywatelską. Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnych unijnych wartości, zasad jedności i różnorodności oraz tożsamości kulturowej, świadomości kulturowej oraz dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

KRYTERIA WYKLUCZENIA I KRYTERIA KWALIFIKACJI

Oprócz kryteriów kwalifikowalności wymienionych powyżej, wnioskodawcy będą oceniani pod kątem odpowiednich kryteriów wykluczenia i kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: ▪ wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów i priorytetów akcji. Ponadto wniosek będzie traktowany jako wysoce adekwatny, w przypadku gdy: – odnosi się do priorytetu „włączenie i różnorodność"; – w przypadku projektów zarządzanych przez agencje narodowe programu Erasmus+: odpowiada na co najmniej jeden z „Priorytetów europejskich w kontekście krajowym" ogłoszony przez agencję narodową; ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; ▪ profil, doświadczenie i działalność organizacji uczestniczących są adekwatne do obszaru wniosku; ▪ wniosek wnosi wartość dodaną na szczeblu UE, przyczyniając się do budowania zdolności organizacji, aby mogły nawiązać współpracę transgraniczną i tworzyć sieci kontaktów.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: ▪ cele projektu są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą potrzeb i celów organizacji uczestniczących oraz potrzeb ich grup docelowych; ▪ działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu i są one otwarte na osoby o mniejszych szansach; ▪ proponowana metoda jest jasna, adekwatna i możliwa do przeprowadzenia: – plan prac dotyczących projektu jest jasny, kompletny i skuteczny oraz obejmuje odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania i udostępniania

	rezultatów projektu; – projekt jest racjonalny ekonomicznie i przeznaczono w nim odpowiednie środki na każde działanie; ▪ w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy z organizacjami partnerskimi; o w stosownych przypadkach: stopień, w jakim w danym projekcie wykorzystuje się platformy internetowe Erasmus+ (Platforma Europejskiej Edukacji Szkolnej, EPALE, Europejski Portal Młodzieżowy, platformę strategii UE na rzecz młodzieży) jako narzędzia do przygotowywania, wdrażania działań projektu oraz działań następczych. ▪ projekt opracowano w sposób przyjazny środowisku, a różnych jego aspektach uwzględnia się ekologiczne praktyki. ▪ Projekt zachęca do uczestnictwa i aktywności obywatelskiej.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: ▪ projekt obejmuje połączenie organizacji uczestniczących odpowiednie pod względem profilu; ▪ projekt angażuje nowe osoby po raz pierwszy uczestniczące w Akcji oraz mniej doświadczone organizacje; ▪ proponowany podział zadań przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących; ▪ wniosek obejmuje skuteczne mechanizmy koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i logiczne kroki mające na celu uwzględnienie wyników projektu w zwykłych pracach organizacji uczestniczących; ▪ projekt ma potencjał, aby pozytywnie wpływać na uczestników i organizacje uczestniczące, a także społeczeństwo w szerszym znaczeniu; ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje odpowiednie sposoby dokonywania oceny efektów projektu; ▪ wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji uczestniczących, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 60 punktów. Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadkach uzyskania takiej samej liczby punktów przez co najmniej dwa wnioski pierwszeństwo będą miały wnioski, które zostały najwyżej ocenione w kategoriach „Adekwatność projektu", a następnie „Wpływ".

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Dostępne są dwie z góry określone kwoty ryczałtowe **30 000 EUR i 60 000 EUR.** Wnioskodawcy wybiorą spośród dwóch określonych kwot według działań, jakie chcą podjąć, oraz rezultatów, jakie chcą osiągnąć.

Planując swoje projekty, organizacje składające wniosek – wraz z partnerami projektu – będą **musiały wybrać kwotę ryczałtową**, która będzie najbardziej odpowiednia do pokrycia kosztów ich projektów, w oparciu o ich potrzeby i cele.

Wnioski muszą **zawierać opis działań**, które wnioskodawcy zobowiązują się zrealizować w ramach wybranej kwoty ryczałtowej, oraz muszą być zgodne z zasadami oszczędności, efektywności i skuteczności.

Wybór kwoty ryczałtowej powinien opierać się na szacunkach wnioskodawcy dotyczących całkowitego kosztu projektu. Na podstawie tych szacunków wnioskodawcy muszą wybrać kwotę ryczałtową, która najlepiej odpowiada ich potrzebom, zapewniając jednocześnie efektywne wykorzystanie funduszy i przestrzeganie zasady współfinansowania (tj. oczekuje się, że budżety projektów będą współfinansowane z innych źródeł finansowania, w związku z czym szacunkowy całkowity koszt projektu będzie wyższy niż ustalona kwota ryczałtowa).

W przypadku wątpliwości, którą z tych dwóch kwot wybrać, wnioskodawcy mogą: a) obniżyć koszty swojego projektu, na przykład przez znalezienie bardziej opłacalnych sposobów osiągnięcia podobnych rezultatów lub przez dostosowanie liczby/skali działań w ramach projektu do budżetu; b) zwiększyć skalę projektu, na przykład przez dotarcie ze swoimi działaniami do większej liczby uczestników, zwiększenie liczby działań lub uzyskanie dodatkowych rezultatów projektu.

Adekwatność liczby, zakresu i złożoności proponowanych działań w ramach projektu do wybranej kwoty oraz ich znaczenie dla celów projektu będą istotnymi elementami oceny jakości, zgodnie z opisanymi powyżej kryteriami wyboru.

Opis projektu

Biorąc pod uwagę, że partnerstwa na małą skalę są instrumentem integracji i dostępu dla nowych uczestników i mniej doświadczonych organizacji do programu, informacje wymagane do ubiegania się o udzielenie dotacji w ramach tej akcji nie będą skomplikowane, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z przepisami rozporządzenia finansowego UE.

Wnioskodawcy powinni uważnie przeczytać kryteria wyboru i odnieść się do każdego z nich we wniosku dotyczącym projektu. Wniosek musi zawierać cele projektu, proponowane działania i oczekiwane rezultaty, które muszą być spójne i wyraźnie ze sobą powiązane. We wniosku dotyczącym projektu należy wymienić i opisać działania planowane w ramach projektu oraz wskazać część dofinansowania przeznaczoną na każde z nich. Podwykonawstwo usług jest dozwolone, o ile nie obejmuje ono działalności podstawowej, od której bezpośrednio zależy osiągnięcie celów akcji. W takich przypadkach zadania zlecone podwykonawcom oraz kwota na nie przydzielona muszą być jasno opisane we wniosku dotyczącym projektu.

Wypłata dofinansowania

Warunkiem otrzymania pełnej kwoty dofinansowania jest ukończenie wszystkich działań zgodnych z kryteriami jakości opisanych we wniosku dotyczącym projektu. Jeżeli co najmniej jedno działanie nie zostanie ukończone lub zostanie ukończone tylko częściowo lub jego ocena jakości niesatysfakcjonująca, wówczas na etapie sprawozdania końcowego kwota dofinansowania może zostać odpowiednio obniżona w przypadku niedostatecznej, częściowej lub spóźnionej realizacji działań przez niezaakceptowanie pojedynczych działań lub przez zmniejszenie całkowitej kwoty o ryczałtową wartość procentową.

Ocena sprawozdania końcowego opiera się na szczegółowych opisach każdego przeprowadzonego działania, informacjach wykazujących poziom realizacji celów projektu określonych we wniosku oraz jakości rezultatów projektu umieszczonych na Platformie Rezultatów Programu Erasmus+.

EUROPEJSKIE PARTNERSTWA NA RZECZ ROZWOJU SZKÓŁ

Szkoły odgrywają wiodącą rolę w kształtowaniu przyszłych pokoleń – nabywaniu podstawowych umiejętności, zdobywaniu wiedzy o Unii Europejskiej i jej wartościach, stawaniu się aktywnymi obywatelami w społeczeństwach integracyjnych oraz wzbudzaniu zainteresowania uczeniem się przez całe życie już w młodym wieku. Dzięki projektom transgranicznym szkoły mogą uczyć o wartościach europejskich nie tylko jako zasadach, ale również w praktyce, za pośrednictwem interakcji z rówieśnikami i zanurzenia w nowych sytuacjach i miejscach.

Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół będą udzielać wsparcia strategicznym innowacjom i wymianie praktyk między kluczowymi podmiotami w systemach edukacji szkolnej: organami szkolnymi, organy koordynującymi, szkołami na poziomie przedszkolnym, podstawowym i średnim, a także inne zainteresowanymi stronami, takimi jak stowarzyszenia nauczycieli. Akcja ta pomoże organom szkolnym w określeniu i transferze najlepszych strategii w kluczowych obszarach, takich jak wspieranie ustawicznego doskonalenia zawodowego nauczycieli, zwiększanie atrakcyjności zawodu nauczyciela oraz ogólna poprawa jakości nauczania i szkolenia. W ramach projektów będą również testowane i integrowane innowacyjne metody nauczania i programy nauczania, na przykład w dziedzinie umiejętności podstawowych, nauki języków, wartości europejskich, edukacji obywatelskiej i wiedzy o UE.

Apel o utworzenie partnerstw opiera się na ramach politycznych europejskiego obszaru edukacji[255] i unii umiejętności[256].Sojusze przyczynią się w szczególności do realizacji zaleceń politycznych przyjętych w kontekście europejskiego obszaru edukacji, w szczególności zalecenia Rady pt. »Europa w ruchu« – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej”[257].

CELE AKCJI

Celem europejskich partnerstw na rzecz rozwoju szkół jest zachęcanie do lepszej współpracy transgranicznej i mobilności między szkołami w całej Europie.

Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół mają w szczególności na celu:

- poprawę jakości uczenia się i nauczania w szkołach za pośrednictwem współpracy europejskiej;
- wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i struktur niezbędnych do rozszerzenia możliwości mobilności edukacyjnej w edukacji szkolnej, w szczególności przez tworzenie synergii z możliwościami oferowanymi w ramach akcji kluczowej 1 programu Erasmus+;
- pobudzanie innowacji dotyczących praktyk, procedur i polityk w zakresie edukacji szkolnej przez wykorzystywanie wyników i najlepszych praktyk z udanych projektów transnarodowych oraz rozszerzanie ich wpływu poza organizacje partnerskie projektu.

JAKIE DZIAŁANIA MOGĄ BYĆ PROWADZONE PRZEZ EUROPEJSKIE PARTNERSTWA NA RZECZ ROZWOJU SZKÓŁ?

Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół mogą opracować swój plan prac, wybierając zadania należące do dwóch kategorii:

1. **Poprawa jakości uczenia się i nauczania w szkole:**

   - **Innowacyjne nauczanie i uczenie się:** projektowanie i testowanie innowacyjnych działań edukacyjnych i metod nauczania (w tym podejść pozaformalnych i nieformalnych) koncentrujących się na zagadnieniach związanych z priorytetami polityki UE w sektorze edukacji szkolnej, w tym na umiejętnościach podstawowych, wiedzy o UE, aktywnym obywatelstwie i wartościach UE oraz działaniach w języku innym niż język nauczania (zintegrowane

[255] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0625
[256] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills
[257] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403364

kształcenie przedmiotowo-językowe). Takie działania należy przetestować więcej niż raz w trakcie trwania projektu, aby określić ich skuteczność i zastosowanie w różnych kontekstach.

- **Nauczanie oparte na współpracy:** wspólnie przygotowywanie treści dydaktycznych i wdrażanie współnauczania przez nauczycieli z różnych krajów. Powstałe w ten sposób treści należy wykorzystać więcej niż raz w trakcie trwania projektu, aby stworzyć trwałą współpracę między nauczycielami w różnych krajach. Można uwzględnić wirtualne działania dydaktyczne, jednak aby zapewnić bezpośrednią wymianę partnerską, przynajmniej niektóre z wdrożonych wspólnych działań dydaktycznych muszą odbywać się fizycznie w wielu szkołach zaangażowanych w partnerstwo.
- **Wzajemne uczenie się i opieka mentorska:** projektowanie i testowanie działań w zakresie wzajemnego uczenia się, obserwacji pracy i opieki mentorskiej z udziałem nauczycieli, kadry kierowniczej szkół i decydentów z różnych krajów. Działania powinny koncentrować się na dostarczaniu treści dydaktycznych lub przekazywaniu skutecznych praktyk zarządzania szkołami.
- **Zastępowanie nauczycieli i zarządzanie zasobami:** opracowywanie i koordynowanie na szczeblu lokalnym lub regionalnym mechanizmów łączenia zasobów nauczycieli i łatwiejszego zastępowania nauczycieli, w tym w okresach mobilności edukacyjnej.

2. Budowanie zdolności w zakresie współpracy transgranicznej w edukacji szkolnej:

- **Struktury wsparcia i wiedza fachowa:** powoływanie specjalnych koordynatorów ds. mobilności, tworzenie punktów kontaktowych, biur międzynarodowych lub podobnych usług wsparcia, które umożliwiają łączenie zasobów na szczeblu lokalnym lub regionalnym, w celu wspierania realizacji działań transnarodowych w zakresie edukacji szkolnej. W stosownych przypadkach opracowanie specjalnych mechanizmów wsparcia służących zaangażowaniu uczestników o mniejszych szansach w projekty transnarodowe oraz zapewnienie specjalnych szkoleń dla pracowników szkół.
- **Upowszechnianie działań transgranicznych:** standaryzacja procedur wdrażania działań transgranicznych w edukacji szkolnej, włączenie europejskich i krajowych norm jakości mobilności edukacyjnej kadry szkolnej i osób uczących się do codziennej praktyki szkół, określenie barier administracyjnych i praca nad ich usuwaniem, zwiększanie świadomości wśród kadry kierowniczej szkół, decydentów i innych praktyków na temat możliwości i korzyści płynących z transgranicznej mobilności edukacyjnej i współpracy edukacyjnej.
- **Testowanie „okien mobilności”**: zdefiniowanie okresów trwających jeden tydzień lub kilka tygodni w ciągu roku szkolnego, podczas których wysyłanie i przyjmowanie nauczycieli i uczniów uczestniczących w działaniach w zakresie mobilności transgranicznej powinno stanowić rutynową część codziennej pracy szkoły, z zachowaniem regularnych godzin pracy szkoły i dni wolnych od zajęć. Identyfikowanie praktyk w zakresie zarządzania i nauczania, które zwiększają lub zmniejszają szanse powodzenia takich okien mobilności; testowanie i transfer najlepszych rozwiązań.
- **Uznawanie efektów uczenia się:** określanie najlepszych praktyk w zakresie uznawania efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą (w tym, w miarę możliwości, automatycznego uznawania) i ich jak najszerszy transfer w ramach systemu edukacji szkolnej. Promowanie zawierania umów o transgranicznym uznawaniu, protokołów ustaleń i innych mechanizmów trwałej współpracy w zakresie uznawania.
- **Uznawanie prac projektowych:** określanie i transfer najlepszych praktyk w zakresie uznawania prac projektowych przeprowadzonych przez pracowników szkół w celu umożliwienia trwałego i jakościowego wdrażania współpracy transgranicznej.
- **Budowanie zdolności za pośrednictwem szkolenia kadry kierowniczej i pracowników szkół:** budowanie wewnętrznej wiedzy specjalistycznej w celu zapewnienia szkoleń dla pracowników szkół, w tym umiejętności w zakresie planowania projektów i zarządzania nimi, szkolenia dla nauczycieli towarzyszących uczniom za granicą lub zdalnej opieki mentorskiej nad mobilnymi uczniami, szkolenia przed wyjazdem dla uczniów uczestniczących w działaniach w zakresie mobilności itp. W początkowej fazie można skorzystać z pomocy zewnętrznych ekspertów w celu budowania zdolności wewnętrznych (tj. „szkolenia osób prowadzących

szkolenia"). Należy jednak wykazać możliwość zwielokrotniania tych korzyści w ramach projektu za pośrednictwem samodzielnego prowadzenia szkoleń przez pracowników organizacji uczestniczących.

Koszty podróży i działania w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach europejskich partnerstw na rzecz rozwoju szkół

Wydatki kwalifikowalne w ramach projektu obejmują wszelkie koszty związane z realizacją powyższych zadań, w tym koszty podróży związane ze spotkaniami partnerów projektu, testowaniem konkretnych programów nauczania, metodami współnauczania, szkoleniem pracowników itp.

Jednocześnie pojęcie „działań w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach programu Erasmus+" ma precyzyjne znaczenie zdefiniowane w rozdziale „Mobilność uczniów i pracowników w dziedzinie edukacji szkolnej": są to edukacyjne, strategiczne, transnarodowe i ustrukturyzowane (udokumentowane) działania w zakresie mobilności. Mobilności edukacyjnej nie należy zatem mylić z innymi powodami podróży za granicę w ramach projektu Erasmus+.

Europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół nie mogą systematycznie powielać tych samych rodzajów działań finansowanych w ramach akcji kluczowej 1, ale czasami mogą realizować formy działań podobne do tych określonych w akcji kluczowej 1, jeżeli działania te stanowią nieodłączną część zadań projektu wymienionych powyżej.

W celu dalszego zwiększania skali rezultatów projektów i rozpowszechniania skutecznych praktyk w zakresie poprawy mobilności edukacyjnej (np. przez zaangażowanie większej liczby szkół i uczestników) europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół powinny tworzyć synergie z projektami mobilności w ramach akcji kluczowej 1, a w szczególności z systemem akredytacji.

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Organizacją składającą wniosek (koordynatorem) musi być lokalny lub regionalny organ szkolny lub organ koordynujący w dziedzinie edukacji szkolnej ustanowiony w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Organizacja składająca wniosek składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących. Organizacja może koordynować tylko jeden wniosek w danym terminie składania wniosków.
Jakiego rodzaju organizacje kwalifikują się do wzięcia udziału w projekcie?	Następujące rodzaje organizacji kwalifikują się do udziału w charakterze partnerów[258]: ▪ Szkoły zapewniające kształcenie ogólne na poziomie edukacji przedszkolnej, szkolnej lub na poziomie szkoły średniej, w tym organizacje zapewniające wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem; ▪ Lokalne i regionalne organy szkolne lub organy koordynujące w dziedzinie edukacji szkolnej; ▪ Stowarzyszenia nauczycieli, członków kadry kierowniczej szkół i kadry nauczycielskiej, stowarzyszenia rodziców i inne zainteresowane strony w systemie edukacji szkolnej.

[258] Uprawnione organizacje w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem zostaną określone przez właściwą władzę krajową i opublikowane na stronie internetowej właściwej agencji narodowej wraz z odpowiednimi przykładami. Ta sama definicja kwalifikujących się lokalnych i regionalnych organów szkolnych będzie miała zastosowanie do koordynatorów projektów i partnerów projektu. Agencja narodowa może zdecydować o nieokreślaniu organizacji kwalifikowalnych w ramach trzeciej pozycji, jeśli w krajowym systemie edukacji szkolnej nie występują odpowiednie organizacje.

	Organizacje partnerskie muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.
Liczba i profil organizacji uczestniczących	Każde partnerstwo musi obejmować co najmniej sześć organizacji uczestniczących. W kraju organizacji składającej wniosek i w co najmniej jednym innym kraju zaangażowane muszą być następujące organizacje: co najmniej jeden lokalny lub regionalny organ szkolny lub organ koordynujący w dziedzinie edukacji szkolnej; co najmniej dwie szkoły zapewniające kształcenie ogólne na poziomie edukacji przedszkolnej, szkolnej lub na poziomie szkoły średniej, w tym organizacje zapewniające wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem.
Kwalifikujące się działania	Wykaz kwalifikujących się działań znajduje się w sekcji „Jakie działania mogą być prowadzone przez europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół?". Aby kwalifikować się do finansowania, w ramach projektów należy realizować co najmniej trzy zadania, w tym co najmniej jedno z każdej z dwóch kategorii: „Poprawa jakości uczenia się i nauczania w szkole" oraz „Umiędzynarodowienie i budowanie zdolności w edukacji szkolnej".
Miejsce działań	Wszystkie działania projektowe muszą być realizowane w krajach organizacji uczestniczących. Ponadto w należycie uzasadnionych przypadkach w związku z celami lub realizacją projektu: ▪ Działania mogą również mieć miejsce w siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej, jeśli są one organizowane w takiej instytucji lub we współpracy z nią[259], nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE. ▪ Działania obejmujące dzielenie się rezultatami mogą również odbywać się w innych państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do agencji narodowej kraju, w którym ustanowiona jest organizacja składająca wniosek.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **9 kwietnia do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli).** Agencje narodowe mogą zdecydować się na otwarcie drugiego terminu. W takim przypadku agencje narodowe poinformują o tym wnioskodawców za pośrednictwem swojej strony internetowej. W przypadku dodatkowego terminu wnioskodawcy muszą złożyć wniosek do **1 października do godziny 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli).**
Data rozpoczęcia projektu	Można wybrać następujące daty rozpoczęcia projektu: ▪ Runda 1: 1 października tego samego roku ▪ Runda 2 (jeżeli zostanie otwarta): między 1 stycznia a 31 maja następnego roku
Czas trwania projektu	36 miesięcy

[259] Siedziby instytucji Unii Europejskiej znajdują się w Brukseli, Frankfurcie, Luksemburgu i Strasburgu. Wykaz instytucji UE znajduje się na stronie https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_pl.

KRYTERIA WYKLUCZENIA I KRYTERIA KWALIFIKACJI

Oprócz kryteriów kwalifikowalności wymienionych powyżej, wnioskodawcy będą oceniani pod kątem odpowiednich kryteriów wykluczenia i kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Złożone wnioski zostaną ocenione przez przyznanie punktów z łącznej liczby 100 punktów na podstawie poniższych kryteriów i wag. Aby wnioski mogły zostać rozpatrzone pozytywnie, muszą przejść następujące progi:

- co najmniej 70 z łącznej liczby 100 punktów oraz
- co najmniej połowa maksymalnej liczby punktów w każdej z czterech poniższych kategorii kryteriów udzielenia akredytacji[260]

Istotność (maksymalnie 15 punktów)	Stopień, w jakim wniosek spełnia następujące kryteria: ▪ **Istotność dla celów działania:** wniosek przyczynia się do realizacji celów europejskich partnerstw na rzecz rozwoju szkół; ▪ **Analiza potrzeb:** wniosek opiera się na kompleksowej analizie potrzeb i wyzwań w systemach edukacji szkolnej uczestniczących krajów/regionów; ▪ **Europejska wartość dodana:** wniosek wnosi wartość dodaną na poziomie UE dzięki wynikom, które nie zostałyby osiągnięte, gdyby działania były prowadzone w jednym kraju. ▪ **Wartości UE:** wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji.
Jakość planu projektu (maksymalnie 30 punktów)	Stopień, w jakim wniosek spełnia następujące kryteria: ▪ **Pakiety prac:** – proponowana metoda jest jasna, adekwatna i możliwa do przeprowadzenia; – plan prac dotyczących projektu jest spójny, jasny, kompletny i skuteczny; ▪ **Monitorowanie:** w ramach projektu proponuje się odpowiednie środki kontroli, monitorowania i nadzoru dotyczące jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem; ▪ **Budżet:** projekt jest racjonalny pod względem kosztów i zapewnia przydzielenie odpowiednich zasobów na każde działanie i dla każdego partnera; ▪ **Włączenie i różnorodność:** działania opracowuje się w sposób dostępny i sprzyjający włączeniu; ▪ **technologie cyfrowe:** w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi, takich jak europejska platforma edukacji szkolnej (w tym eTwinning) i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi. ▪ **Zrównoważenie środowiskowe:** Projekt opracowano w sposób przyjazny środowisku, a w różnych jego aspektach uwzględnia się ekologiczne praktyki;

[260] Nie stosuje się wyników zawierających części dziesiętne. Wymagana minimalna liczba punktów zostanie w razie potrzeby zaokrąglona w górę, np. połowa 25 punktów to 12,5, w związku z czym minimalna liczba punktów dla tego kryterium to 13 punktów.

	▪ **Uczestnictwo i aktywność obywatelska:** projekt zachęca do uczestnictwa i aktywności obywatelskiej.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalnie 20 punktów)	Stopień, w jakim wniosek spełnia następujące kryteria: ▪ **Koordynator projektu:** organizacja koordynująca posiada odpowiednią wiedzę fachową i zasoby oraz odgrywa odpowiednią rolę w systemie edukacji, aby skutecznie kierować projektem; ▪ **Skład partnerstwa:** − partnerskie organy szkolne mają uzupełniające się doświadczenie, potrzeby i role w systemie edukacji; − szkoły partnerskie mają wyraźną i proporcjonalną rolę w projekcie; − szkoły partnerskie są wystarczająco zróżnicowane pod względem doświadczenia w zakresie mobilności i współpracy transgranicznej; − wielkość i zakres partnerstwa są odpowiednie do osiągnięcia planowanych rezultatów projektu; ▪ **Podział zadań:** proponowany podział zadań przewiduje zaangażowanie i stały czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących, a w szczególności organów koordynujących i partnerskich organów szkolnych; ▪ **Komplementarność:** wniosek stanowi uzupełnienie innych inicjatyw już realizowanych przez organizacje uczestniczące, w szczególności akredytacji w programie Erasmus w ramach akcji kluczowej 1; ▪ **Komunikacja i koordynacja:** wniosek obejmuje skuteczne mechanizmy koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
Wpływ (maksymalnie 35 punktów)	Stopień, w jakim wniosek spełnia następujące kryteria: ▪ **Rezultaty projektu:** we wniosku dotyczącym projektu wyraźnie określono usprawnienia praktyk, strategii i procedur stosowanych przez organy szkolne i szkoły, które zostaną osiągnięte jako rezultat projektu; ▪ **Śledzenie rezultatów projektu:** we wniosku określono jasne etapy realizacji oraz wskaźniki jakościowe i ilościowe służące do wykazania, że planowane usprawnienia zostały wprowadzone; ▪ **Śledzenie wpływu:** we wniosku określono jasne wskaźniki jakościowe i ilościowe służące do śledzenia wpływu rezultatów projektu; ▪ **Skutki długoterminowe:** − wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i logiczne kroki mające na celu uwzględnienie wyników projektu w zwykłych pracach organizacji uczestniczących; − projekt obejmuje jasny plan i przygotowanie do dalszego wykorzystywania jego rezultatów po zakończeniu projektu; ▪ **Wyniki możliwe do przeniesienia:** planowane wyniki projektu mogą być wykorzystywane poza organizacjami uczestniczącymi na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim; ▪ **Udostępnianie wyników:** wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji uczestniczących, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Każdy wybrany projekt otrzyma dotację w formie kwoty ryczałtowej w wysokości **400 000 EUR.**

Wnioski muszą zawierać opis działań, które wnioskodawcy zobowiązują się zrealizować w ramach powyższej kwoty ryczałtowej, oraz muszą być zgodne z zasadami oszczędności, efektywności i skuteczności.

Opis projektu

Każdy wniosek dotyczący projektu musi zawierać jasną **metodykę zarządzania projektem** (analiza potrzeb, plan prac, podział zadań i ustalenia dotyczące współpracy między partnerami itp.). Wnioskodawcy powinni uważnie przeczytać kryteria wyboru i odnieść się do każdego z nich we wniosku dotyczącym projektu.

We wniosku opisuje się proponowany projekt, dzieląc go na „**pakiety prac**". Każde partnerstwo może obejmować maksymalnie 12 pakietów prac: jeden obowiązkowy pakiet prac dotyczący zarządzania projektem, jeden obowiązkowy pakiet prac dotyczący planowania skutków długoterminowych projektu oraz od trzech do dziesięciu pakietów prac wdrożeniowych. Każdy pakiet prac wdrożeniowych składa się z zestawu działań prowadzących do realizacji jednego z zadań opisanych powyżej w sekcji „Jakie działania mogą być prowadzone przez europejskie partnerstwa na rzecz rozwoju szkół?".

Pakiet prac związanych z zarządzaniem projektem obejmuje monitorowanie, koordynację, komunikację, ocenę, zarządzanie ryzykiem i inne działania niezbędne do realizacji projektu. Na pakiet prac związanych z zarządzaniem projektem można przeznaczyć maksymalnie 20% całkowitego budżetu projektu.

Podwykonawstwo usług jest dozwolone, o ile nie obejmuje ono działalności podstawowej, od której bezpośrednio zależy osiągnięcie celów akcji. W takich przypadkach zadania zlecone podwykonawcom oraz kwota przewidziana na nie w budżecie muszą być jasno opisane we wniosku dotyczącym projektu.

Ustalenia dotyczące płatności

Warunkiem otrzymania pełnej kwoty dofinansowania jest ukończenie wszystkich działań zgodnych z kryteriami jakości opisanych we wniosku dotyczącym projektu. Jeżeli co najmniej jedno działanie nie zostanie ukończone lub zostanie ukończone tylko częściowo lub jego ocena jakości niesatysfakcjonująca, wówczas na etapie sprawozdania końcowego kwota dofinansowania może zostać odpowiednio obniżona w przypadku niedostatecznej, częściowej lub spóźnionej realizacji działań przez niezaakceptowanie pojedynczych pakietów prac lub działań lub przez zmniejszenie całkowitej kwoty o ryczałtową wartość procentową.

Ocena sprawozdania końcowego opiera się na szczegółowych opisach każdego przeprowadzonego działania, informacjach ilościowych i jakościowych wykazujących poziom osiągnięcia celów projektu określonych we wniosku oraz jakości rezultatów projektu.

PARTNERSTWA NA RZECZ DOSKONAŁOŚCI

CZYM SĄ PARTNERSTWA NA RZECZ DOSKONAŁOŚCI?

Partnerstwa na rzecz doskonałości stanowią wsparcie dla projektów o długoterminowej, zrównoważonej perspektywie. Tego typu partnerstwa wspierają następujące akcje:

- centra doskonałości zawodowej
- akademie nauczycielskie Erasmus+:
- akcja Erasmus Mundus:
    - wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus;
    - działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus.

Akcjami tymi zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA).

CENTRA DOSKONAŁOŚCI ZAWODOWEJ

Centra doskonałości zawodowej mają być siłą napędową reform w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), zapewniając wysokiej jakości umiejętności i kompetencje prowadzące do wysokiej jakości zatrudnienia i możliwości rozwoju kariery zawodowej na wszystkich jej etapach, zaspokajając potrzeby innowacyjnej, zrównoważonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu oraz przyczyniając się do rozwiązywania problemów w kluczowych sektorach gospodarki.

Głównym celem jest ustanowienie transnarodowych sieci współpracy skupiających zainteresowane strony zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym na szczeblu lokalnym i regionalnym (instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, przedsiębiorstwa, partnerów społecznych, władze, instytucje szkolnictwa wyższego, instytuty badawcze itp.) w ramach silnych i szeroko zakrojonych partnerstw, a tym samym kompleksowych ekosystemów umiejętności na rzecz innowacji, rozwoju regionalnego i włączenia społecznego.

Inicjatywa ta opiera się na podejściu oddolnym do doskonałości zawodowej, umożliwiającym instytucjom kształcenia i szkolenia zawodowego szybkie dostosowanie zapewnianych umiejętności do zmieniających się potrzeb gospodarczych i społecznych w ich kontekście zgodnie z ustaleniami partnerów projektu. Stanowi uzupełnienie innych inicjatyw w ramach paktu na rzecz umiejętności i działa w synergii z tymi inicjatywami.

Wdrażanie podejść do doskonałości zawodowej zajmuje ważne miejsce w ogólnej polityce UE w zakresie umiejętności oraz kształcenia i szkolenia zawodowego przedstawionej w ramach unii umiejętności, europejskiego obszaru edukacji, zalecenia Rady z 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego, a także deklaracji z Osnabrück i zastępującej ją deklaracji z Herning. Inicjatywa dotycząca centrów doskonałości zawodowej jest mocno zakorzeniona w Europejskim filarze praw socjalnych, Europejskim Zielonym Ładzie i nowej strategii cyfrowej oraz stanowi wsparcie dla strategii przemysłowej i strategii na rzecz MŚP, zalecenia Rady pt. „»Europa w ruchu« – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej", Strategicznego planu w dziedzinie kształcenia STEM oraz Paktu dla czystego przemysłu.

Unia umiejętności[261] to inwestycja w ludzi na rzecz konkurencyjnej Unii Europejskiej, która potrzebuje wykwalifikowanych ludzi, aby sprostać nowym wyzwaniom i utrzymać konkurencyjność. Inicjatywa ta ma na celu poprawę jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie, a centra doskonałości zawodowej mogą stanowić wkład w unię umiejętności i przyszłą strategię kształcenia i szkolenia zawodowego, również dzięki partnerstwom publiczno-prywatnym, rozszerzać stosowanie mikropoświadczeń itp.

Ponadto Inicjatywa ta wprowadza do doskonałości zawodowej „europejski wymiar" poprzez wspieranie wdrażania polityki UE w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz działań uzgodnionych z państwami członkowskimi, partnerami społecznymi i organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego.

CELE AKCJI

Głównym celem inicjatywy dotyczącej centrów doskonałości zawodowej jest ustanowienie i rozwój transnarodowych sieci współpracy skupiających zainteresowane strony zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym na szczeblu lokalnym i regionalnym (instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego, przedsiębiorstwa i innych pracodawców, partnerów społecznych, władze, instytucje szkolnictwa wyższego, instytuty badawcze itp.) w ramach silnych i szeroko zakrojonych partnerstw publiczno-prywatnych, a tym samym tworzenie kompleksowych ekosystemów umiejętności na rzecz innowacji, rozwoju regionalnego i włączenia społecznego oraz wspieranie europejskiej konkurencyjności.

Partnerstwa te służą osiągnięciu następujących celów:

- zapewnienie wysokiej jakości umiejętności dzięki elastycznym i zorientowanym na osoby uczące się ofertom kształcenia i szkolenia zawodowego prowadzącym do dobrej pracy i rozwoju kariery zawodowej na wszystkich jej etapach oraz sprawnie zaspokajającym potrzeby innowacyjnej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, konkurencyjnej i zrównoważonej gospodarki, a także potrzeby społeczne;

[261] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills

- wspieranie rozwoju lokalnego i regionalnego, innowacji i włączenia społecznego oraz działanie jako ich siła napędowa;
- przyczynianie się do pozytywnej konwergencji w zakresie doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego, poprawa jakości kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie systemowym w coraz większej liczbie krajów;
- zapewnianie wykorzystywania produktów i rezultatów oraz wywierania przez nie wpływu poza organizacjami partnerskimi projektu i po zakończeniu okresu jego realizacji.

ZAKRES DZIAŁAŃ

Oczekuje się, że centra doskonałości zawodowej opracują innowacyjne praktyki w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, np. dotyczące wykorzystywania technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności i włączenia kształcenia i szkolenia zawodowego, a także badań stosowanych i innowacji, ułatwią mobilność i praktyki zawodowe oraz rozwój zawodowy nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, będą razem pracować nad wspólnymi przepisami dotyczącymi kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym mikropoświadczeń itp.

Koncepcja doskonałości zawodowej, którą wdrażają centra doskonałości zawodowej, charakteryzuje się całościowym podejściem skoncentrowanym na osobie uczącej się, w ramach którego kształcenie i szkolenie zawodowe:

- stanowi integralną część **ekosystemów umiejętności**[262]**,** przyczyniając się do rozwoju regionalnego[263], innowacji[264], strategii inteligentnej specjalizacji[265] i klastrów[266], a także do określonych łańcuchów wartości i ekosystemów przemysłowych;
- jest częścią **trójkąta wiedzy**[267], ściśle powiązaną z innymi sektorami kształcenia i szkolenia, środowiskiem naukowym i przedsiębiorstwami;
- umożliwia osobom uczącym się nabywanie zarówno kompetencji **zawodowych** (specyficznych dla danego zawodu), jak i **kompetencji kluczowych**[268]**,** dzięki **wysokiej jakości ofercie**, która opiera się na zapewnianiu jakości;
- sprzyja budowaniu **innowacyjnych form partnerstwa**[269] ze światem pracy i jest wspierana dzięki ustawicznemu doskonaleniu zawodowemu nauczycieli i kadry prowadzącej szkolenia, innowacyjnym metodom pedagogicznym, strategiom mobilności osób uczących się i pracowników oraz umiędzynaradawiania kształcenia i szkolenia zawodowego.

---

[262] **Ekosystemy umiejętności** określa się jako regionalne lub sektorowe formacje społeczne, w których zdolności ludzkie są rozwijane i wykorzystywane do produktywnych celów (Finegold 1999). Ich podstawowymi elementami są otoczenie biznesowe i związane z nim modele biznesowe, ramy instytucjonalne/ramy polityki, sposoby zatrudniania pracowników, struktura miejsc pracy, a także poziom umiejętności i systemy ich kształtowania (Buchanan i in., 2001). Zob. „A guide to the skill ecosystem approach to workforce development"

[263] **Polityka rozwoju regionalnego** – rozwój regionalny to szeroki termin, lecz może być postrzegany jako ogólne działania na rzecz zmniejszenia regionalnych dysproporcji poprzez wspieranie (generującej zatrudnienie i dobrobyt) działalności gospodarczej w poszczególnych regionach.

[264] Innowacja to wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.

[265] Inteligentna specjalizacja jest podejściem ukierunkowanym na konkretny obszar, polegającym na określeniu obszarów strategicznych wymagających interwencji w oparciu zarówno o analizę mocnych stron i potencjału gospodarki, jak i o tzw. proces przedsiębiorczego odkrywania, przy szerokim zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych. Jest podejściem otwartym i obejmuje szersze spojrzenie na innowacje.

[266] Klastry przemysłowe to grupy wyspecjalizowanych przedsiębiorstw, często MŚP, i innych powiązanych podmiotów zapewniających wsparcie w danym miejscu, które ściśle ze sobą współpracują. W Europie istnieje około 3 000 wyspecjalizowanych klastrów. W odnowionej polityce przemysłowej UE klastry uznaje się za potężne narzędzie wspierania innowacji przemysłowych. Zob. Europejska Platforma Współpracy Klastrów.

[267] Zob. Kształcenie w trójkącie wiedzy .

[268] Zgodnie z definicją w zaleceniu Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.

[269] Zob. prace ETF nad partnerstwami publiczno-prywatnymi na rzecz rozwoju umiejętności sprzyjających włączeniu społecznemu.

Centra doskonałości zawodowej działają na dwóch poziomach:

1. **Na poziomie krajowym**, angażując szerokie grono lokalnych i regionalnych zainteresowanych stron tworzących ekosystemy umiejętności na rzecz lokalnych innowacji, rozwoju regionalnego i włączenia społecznego, współpracując jednocześnie z centrami doskonałości zawodowej w innych krajach w ramach międzynarodowych sieci współpracy.
2. **Na poziomie transnarodowym**, zrzeszając centra doskonałości zawodowej, które podzielają wspólne zainteresowanie:
    - poszczególnymi sektorami[270] lub ekosystemami przemysłowymi[271];
    - innowacyjnymi podejściami do wyzwań społecznych (np. zmiany klimatu, transformacji cyfrowej, sztucznej inteligencji, celów zrównoważonego rozwoju[272], integracji migrantów, podnoszenia kwalifikacji osób o niskich kwalifikacjach itp.); lub
    - innowacyjnymi podejściami do zwiększania zasięgu, jakości i skuteczności istniejących centrów doskonałości zawodowej.

Celem tego zaproszenia będzie zatem wspieranie projektów skupiających lokalnych lub regionalnych partnerów z różnych krajów opracowujących zestaw działań w ramach trzech klastrów: 1) nauczanie i uczenie się, 2) współpraca i partnerstwa oraz 3) zarządzanie i finansowanie.

W stosownych przypadkach przy organizacji centrów doskonałości zawodowej należy stosować ogólnounijne instrumenty i narzędzia[273]. Na przykład przy wydawaniu mikropoświadczenia opisującego umiejętności lub efekty uczenia się osiągnięte w kontekście uczenia się formalnego, pozaformalnego lub nieformalnego projekty muszą być zgodne z europejskim podejściem do mikropoświadczeń: wspólną definicją, standardowymi elementami opisu mikropoświadczenia oraz zasadami opracowywania i wydawania mikropoświadczeń. W przypadku gdy beneficjenci chcą wydawać mikropoświadczenia w formacie cyfrowym, zachęca się ich do rozważenia wykorzystania unijnego narzędzia europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się.

Projekty muszą obejmować opracowanie **długoterminowego planu działania** na rzecz stopniowego wdrażania wyników projektu po zakończeniu jego realizacji. Wspomniany plan musi opierać się na zrównoważonych partnerstwach między organizatorami kształcenia i szkolenia a kluczowymi podmiotami rynku pracy prowadzącymi działalność na odpowiednim szczeblu. Należy w nim wskazać odpowiednie struktury zarządzania i przedstawić plany w zakresie skalowalności i stabilności finansowania.

Podczas gdy inicjatywa CoVE w ramach Erasmus+ promuje europejski wymiar doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego, **polityka UE w zakresie doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego ma również wymiar międzynarodowy**, wspierany przez **Europejską Fundację Kształcenia** (ETF). ETF opracowała narzędzie samooceny (ISATCOVE) – koncepcję znaku doskonałości – i świadczy usługi wsparcia na rzecz organizacji zainteresowanych doskonałością zawodową.

Informacje na temat centrów doskonałości zawodowej, które są już objęte dofinansowaniem, można znaleźć na portalu „EU Funding & Tenders" oraz na stronie internetowej DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia

[270] Zob. na przykład prace europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa na rzecz wspierania konkurencyjnego i zrównoważonego rolnictwa i leśnictwa.

[271] Zob. 14 ekosystemów przemysłowych opisanych w komunikacie Komisji w sprawie aktualizacji nowej strategii przemysłowej z 2020 r., a także SWD(2021) 351 – roczne sprawozdanie na temat jednolitego rynku z 2021 r.

[272] Zob. deklaracja berlińska w sprawie edukacji na rzecz celów zrównoważonego rozwoju

[273] Takie jak ERK, EQAVET, zalecenie Rady w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego, zalecenie Rady w sprawie kompetencji kluczowych itp.

Społecznego[274]. Informacje na temat projektów w ramach planu działania, które otrzymują już finansowanie, można znaleźć na specjalnej stronie internetowej[275].

[274] https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25692&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25693&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26252&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26951&langId=en

[275] https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/blueprint-sectoral-cooperation-skills_en

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie centrów doskonałości zawodowej muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące: kto może złożyć wniosek?	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą: ▪ być **podmiotami prawnymi** (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); ▪ być ustanowieni w jednym z **krajów uprawnionych**, tj. w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; ▪ **działać w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego lub w świecie pracy**. Organizacje działające w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego lub w świecie pracy z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1–3 mogą również uczestniczyć – w charakterze beneficjentów lub podmiotów stowarzyszonych – lecz **nie jako koordynatorzy**. Organizacje z innych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć jako partnerzy stowarzyszeni. **Wyjątek**: organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Organizacjami uczestniczącymi mogą być na przykład (wykaz niewyczerpujący): ▪ Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego ▪ Organizacje reprezentujące organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego ▪ Organizacje reprezentujące przedsiębiorstwa, przemysł, innych pracodawców lub sektory ▪ Krajowe/regionalne organy ds. kwalifikacji ▪ Instytuty badawcze ▪ Agencje ds. innowacji ▪ Organy ds. rozwoju regionalnego ▪ Organizacje międzynarodowe działające w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego

Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Partnerstwo musi obejmować co najmniej **ośmiu wnioskodawców** (beneficjentów) z co najmniej **czterech państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem**. Każde z tych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem musi obejmować: a) co najmniej **1 przedsiębiorstwo, organizację reprezentującą przemysł, innych pracodawców lub sektor**, oraz b) co najmniej **1 organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego** (na poziomie średnim lub wyższym). Podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych nie wlicza się do tego minimalnego składu konsorcjum. Nie mogą być oni organizacją koordynującą. **Organizacja koordynująca** musi pochodzić z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem. Organizacje z **uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1–3** mogą również uczestniczyć w charakterze beneficjentów lub podmiotów stowarzyszonych, o ile zostanie wykazane, że ich uczestnictwo wnosi istotną wartość dodaną do projektu. Organizacje z innych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć jako partnerzy stowarzyszeni. **Wyjątek**: organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.
Kwalifikujące się działania	Wnioskodawca musi odnieść się do trzech klastrów działań (podając szczegóły dotyczące konkretnych akcji i wyników). W odniesieniu do każdego klastra z poniższej listy należy wybrać minimalną liczbę działań: ▪ **co najmniej cztery** działania w ramach **klastra 1 – nauczanie i uczenie się**, ▪ **co najmniej trzy** działania w ramach **klastra 2 – współpraca i partnerstwo** oraz ▪ **co najmniej dwa** działania w ramach **klastra 3 – zarządzanie i finansowanie**. Klastry opisano poniżej w sekcji „Opracowanie projektu”.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą być prowadzone w jednym z krajów uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 48 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders”. Identyfikator zaproszenia: **ERASMUS-EDU-2026-PEX-COVE**. Przed złożeniem wniosku proszę zapoznać się z często zadawanymi pytaniami w portalu „Funding & tender opportunities”.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 września do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).

Organizacje składająca wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

W ramach projektów można realizować działania w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach ERK od 3 do 8, w tym na poziomie kształcenia średniego II stopnia, policealnym, a także wyższym (np. uczelni nauk stosowanych, politechnik itp.). Wnioski powinny jednak **koncentrować się głównie na poziomach ERK 3–5** i nie powinny obejmować wyłącznie działań ukierunkowanych na osoby uczące się na poziomie wyższym (poziomy ERK 6–8). Działania dotyczące poziomów ERK 6–8 powinny zawierać silny komponent uczenia się opartego na pracy.

Centra doskonałości zawodowej mają **podejście systemowe**, dzięki któremu instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego aktywnie wnoszą wkład w „**ekosystemy umiejętności**", wraz z szerokim gronem innych partnerów lokalnych/regionalnych. Od centrów doskonałości zawodowej oczekuje się, że będą wykraczały daleko poza zwykłe zapewnianie wysokiej jakości kwalifikacji zawodowych.

Poniżej przedstawiono wykaz typowych działań prowadzonych przez centra doskonałości zawodowej. Cele projektów zostaną osiągnięte dzięki połączeniu tych działań (punktory stanowią orientacyjne przykłady możliwych akcji w ramach każdego działania)[276].

Oczekuje się, że podczas opracowywania projektu wnioskodawcy opiszą, w jaki sposób działania zawarte we wniosku dotyczącym projektu uzupełniają już realizowane projekty dotyczące centrów doskonałości zawodowej, a także wszelkie istotne plany działania, akademie przemysłu neutralnego emisyjnie oraz inne akademie umiejętności, lub tworzą z projektami synergie oraz pozwalają uniknąć nakładania się z ich zakresem.

Opis klastrów:

Klaster 1 – Nauczanie i uczenie się

Działanie 1. Zapewnianie **umiejętności dopasowanych do rynku pracy** przez:

- dopasowanie oferty umiejętności do możliwości zatrudnienia, również z uwzględnieniem prac realizowanych w stosownych przypadkach i w miarę dostępności w ramach sektorowego planu działania[277], akademii przemysłu neutralnego emisyjnie, akademii umiejętności, istniejących centrów doskonałości zawodowej Erasmus+;
- koncentrowanie się zarówno na **umiejętnościach technicznych, w tym przedmiotach STEM[278]**, jak i na **kompetencjach kluczowych[279];**
- przewidywanie przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności za pomocą skutecznych środków w celu szybkiego określenia zmieniających się potrzeb rynku pracy[280], w szczególności na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, również z uwzględnieniem prac realizowanych w stosownych przypadkach i w miarę dostępności w ramach sektorowego planu działania[281], akademii przemysłu neutralnego emisyjnie, akademii umiejętności, istniejących centrów doskonałości zawodowej Erasmus+;
- przez uwzględnianie umiejętności niezbędnych do transformacji **ekologicznej** i **cyfrowej**[282].

Działanie 2. Stosowanie w ramach VET **podejścia włączającego opartego na uczeniu się przez całe życie** przez:

- zapewnienie możliwości uczenia się osobom w każdym wieku i o każdym statusie społeczno-ekonomicznym[283],

[276] Uzupełnienie mogą również stanowić inne działania uzgodnione między partnerami.

[277] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=pl

[278] Zob. Strategiczny plan edukacji STEM (dokument prawny) – europejski obszar edukacji

[279] Zgodnie z definicją w zaleceniu Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.

[280] Zob. prace Cedefopu dot. umiejętności potrzebnych na rynku pracy i dopasowywania umiejętności.

[281] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=pl

[282] Zob. publikacje Cedefop pt. „Cyfrowe, bardziej ekologiczne i odporne" i pt. „Transformacja ekologiczna zatrudnienia i umiejętności", a także umiejętności wg klasyfikacji ESCO na rzecz transformacji ekologicznej.

[283] Przewodnik MOP dotyczący zapewnienia powszechnego dostępu do kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego (TVET) i rozwoju umiejętności

- przez łączenie ofert kwalifikacji w zakresie **kształcenia zawodowego podstawowego** i ofert **szkolenia ustawicznego** w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji, opartych na gromadzeniu informacji na temat umiejętności[284],
- Zapewnienie programów kształcenia i szkolenia zawodowego na wyższym poziomie, opracowanie elastycznych ścieżek kształcenia oraz mechanizmów współpracy między instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego a instytucjami szkolnictwa wyższego[285].

Działanie 3. Opracowanie **programów nauczania i kwalifikacji w zakresie VET** umożliwiających elastyczność i indywidualizację osiąganych celów przez:

- opracowanie lub korzystanie z mikropoświadczeń[286] na potrzeby uznawania efektów możliwości krótkotrwałego uczenia się dostosowanych do szybko zmieniającego się społeczeństwa i rynku pracy,
- opracowanie wspólnych przepisów dotyczących kształcenia i szkolenia, w tym mikropoświadczeń dotyczących przedmiotów STEM, zgodnie z podejściem europejskim, które sprzyjają mobilności osób uczących się i pracowników, przy jednoczesnym zapewnieniu ich uznawania, a także przejrzystości, zrozumienia i możliwości przenoszenia efektów uczenia się;
- włączenie międzynarodowej mobilności osób uczących się do programów nauczania, zapewnienie walidacji i uznawania efektów uczenia się uzyskanych za granicą,
- opracowanie indywidualnych planów lub ścieżek uczenia się dla każdej osoby uczącej się, w tym dla osób dorosłych,
- opracowanie kwalifikacji łączących elementy zarówno uczenia się w szkole, jak i uczenia się w miejscu pracy,
- wykorzystanie europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się umożliwiających łatwe ustalenie autentyczności poświadczeń o dowolnych rozmiarach oraz w dowolnym formacie i kształcie, a także ich zatwierdzenie oraz uznanie,
- w oparciu o sektorowe plany działań w stosownych przypadkach i w miarę dostępności.

Działanie 4. Opracowanie **innowacyjnych, ukierunkowanych na osobę uczącą się materiałów i metod nauczania i uczenia się** przez:

- włączenie uczenia się interdyscyplinarnego, opartego na projektach i na kompetencjach, „fabryk nauki", otwartych warsztatów[287]i innych innowacyjnych metod[288];
- wykorzystywanie europejskich ram kompetencji[289] i narzędzi pochodnych, takich jak DigComp[290], EntreComp[291], LifeComp[292], GreenComp[293], SELFIE WBL[294], Sprawdź swoje umiejętności cyfrowe![295] oraz Europejski Certyfikat Umiejętności Cyfrowych[296],

---

284 Również z wykorzystaniem istniejących narzędzi służących gromadzeniu informacji na temat umiejętności, takich jak zapewniane przez Cedefop narzędzie OVATE, oraz inne inicjatywy w zakresie umiejętności mające na celu zapewnienie szkoleń dopasowanych do rynku pracy (np. pakt na rzecz umiejętności i sektorowe plany działań).

285 Zob. Model procesu współpracy między instytucjami VET a instytucjami szkolnictwa wyższego oraz zbliżająca się analiza OECD pt. „Ścieżki do uzyskania zawodu: zrozumieć systemy wyższego kształcenia zawodowego i zawodowego szkolnictwa wyższego".

286 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29&qid=1656349729862

287 Otwarte warsztaty to przestrzenie współpracy służące do tworzenia, uczenia się, odkrywania i wymiany (zob. sprawozdanie JRC).

288 Zob. „The state of positive education" [„Stan pozytywnej edukacji"] i Międzynarodowa sieć pozytywnej edukacji (IPEN).

289 Zob. artykuł Margherity Bacigalupo pt. „Competence frameworks as orienteering tools" [„Ramy kompetencji jako narzędzia orientacji"]

290 Europejskie ramy kompetencji cyfrowych

291 EntreComp, czyli ramy kompetencji w zakresie przedsiębiorczości:

292 Europejskie ramy kompetencji kluczowych w zakresie kompetencji osobistych, społecznych i umiejętności uczenia się

293 Zob. europejskie ramy kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju, „GreenComp", i „Greening Technical and Vocational Education and Training: A Practical Guide for Institutions" [„Zazielenianie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz technicznego: praktyczny poradnik dla instytucji"]

294 Wszelkie informacje dotyczące SELFIE na potrzeby uczenia się w miejscu pracy online.

295 Zob. strona internetowa Sprawdź swoje umiejętności cyfrowe! | Europass

296 EDSC jest działaniem przewidzianym w Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej

- wykorzystywanie innowacyjnego sprzętu dydaktycznego i technologii cyfrowych, takich jak masowe, otwarte kursy internetowe (MOOC), symulatory, rzeczywistość wirtualna i rozszerzona, sztuczna inteligencja, zarówno do uczenia się w szkole, jak i w miejscu pracy,
- wspieranie **doskonałości osób uczących się**[297] poprzez działania zachęcające osoby uczące się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego do odkrywania swojego potencjału w zakresie **innowacyjności i kreatywności**[298], co prowadzi do pozytywnego cyklu korzyści dla osób uczących się, nauczycieli/osób prowadzących szkolenia i instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, która może włączyć najlepsze praktyki do regularnych programów[299].

Działanie 5. Inwestowanie we **wstępne** i **ustawiczne doskonalenie zawodowe nauczycieli i osób prowadzących szkolenia**[300]

- w zakresie umiejętności pedagogicznych, technicznych, ekologicznych i cyfrowych, w tym umiejętności potrzebnych w kształceniu online i na odległość,
- włączenie mobilności nauczycieli i osób prowadzących szkolenia do strategii uczenia się, doskonalenia zawodowego i umiędzynarodowienia[301],
- wspieranie wdrażania kultury jakości opartej na zdefiniowanych systemach zarządzania[302].

Działanie 6. Ustanowienie solidnych mechanizmów **zapewnienia jakości**

- z wykorzystaniem europejskich narzędzi i instrumentów, takich jak EQAVET,
- działania na rzecz certyfikacji organizatorów kształcenia i szkolenia w oparciu o normy opracowane przez odpowiednie krajowe lub **międzynarodowe** organizacje normalizacyjne – np. ISO 21001 lub EFQM.

Działanie 7. Ustanawianie **skutecznych systemów informacji zwrotnej** i **monitorowania losów absolwentów**

- tworzenie procedur, mechanizmów i instrumentów służących skutecznemu przekazywaniu informacji zwrotnych i dokonywaniu przeglądów w ramach strategicznego procesu uczenia się w organizacji VET, aby wspierać opracowywanie wysokiej jakości oferty i zwiększać możliwości osób uczących się,
- umożliwienie terminowego dostosowania oferty kształcenia na podstawie skutecznych systemów monitorowania losów absolwentów[303].

Działanie 8. Świadczenie **usług poradnictwa**

- zapewnienie wysokiej jakości poradnictwa[304] dla młodzieży i dorosłych w celu wspierania ich wyborów dotyczących kariery, kształcenia i szkolenia, a także ich uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie,
- zapewnienie dostosowanego do potrzeb wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji,

---

297 Zob. przykład MBO – holenderskiej inicjatywy w zakresie doskonałości

298 JRC zbadało, w jaki sposób kreatywność jest wspierana w procesie uczenia się przez całe życie, w tym w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

299 Przykłady można znaleźć w tabeli 3 w badaniu JRC pt. „Creativity – a transversal skill for lifelong learning" [„Kreatywność – umiejętność przekrojowa na potrzeby uczenia się przez całe życie"].

300 Zob. prace Cedefopu dot. doskonalenia zawodowego nauczycieli i osób prowadzących szkolenia.

301 Zob. konkluzje Rady w sprawie zwiększenia mobilności nauczycieli i trenerów, zwłaszcza mobilności europejskiej, w toku ich kształcenia i doskonalenia zawodowego.

302 Zob. również inicjatywa UE w sprawie akademii nauczycielskich

303 Zob. „Tracking Learning and Career Paths of VET graduates to improve quality of VET provision" [„Monitorowanie ścieżek uczenia się i kariery absolwentów VET na potrzeby podniesienia jakości oferty VET"], „Mapping of VET graduate tracking measures" [„Mapowanie środków służących monitorowaniu losów absolwentów VET"], a także „Mapping the state of graduate tracking policies and practices" [„Mapowanie stanu polityk i praktyk w zakresie monitorowania losów absolwentów"] oraz zalecenia Rady dotyczącego monitorowania losów absolwentów.

304 Zob. sieć Euroguidance, rezolucja Rady w sprawie lepszego uwzględniania poradnictwa przez całe życie w strategiach uczenia się przez całe życie, publikacja dotycząca inwestowania w poradnictwo zawodowe, a także prace Cedefopu dot. poradnictwa przez całe życie.

- umożliwienie osobom dorosłym wykorzystanie uprawnień do odbycia szkoleń.

Działanie 9. Walidacja dotychczasowych efektów uczenia się i nabytych umiejętności

- zapewnienie walidacji umiejętności, niezależnie od sposobu ich nabycia, w tym umiejętności nabytych poza formalnym kształceniem i szkoleniem: w miejscu pracy, w domu lub poprzez wolontariat[305], jako podstawy spersonalizowanego szkolenia.

Klaster 2 – Współpraca i partnerstwo

Działanie 10. Ustanawianie **partnerstw biznesowo-edukacyjnych**

- pielęgnowanie wzajemnie korzystnych relacji z sektorem biznesu dzięki tworzeniu długoterminowych partnerstw biznesowo-edukacyjnych, w tym na rzecz innowacji i przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności,
- współpraca w zakresie prowadzenia ciągłego przeglądu i aktualizacji programów nauczania w celu zapewnienia ich adekwatności do potrzeb osób uczących się i rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do uczenia się opartego na pracy i praktyk zawodowych, zgodnie z europejskimi ramami jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego, oraz budowanie synergii z europejskim sojuszem na rzecz przygotowania zawodowego[306],
- wspieranie przedsiębiorstw, innych pracodawców, a w szczególności MŚP, polegające na dostosowaniu do ich potrzeb szkoleń w zakresie **podnoszenia i zmiany kwalifikacji,**
- współpraca z publicznymi służbami zatrudnienia i społeczeństwem obywatelskim w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo,
- wspieranie współpracy sektorowej i regionalnej, w tym przystąpienie do **paktu na rzecz umiejętności**[307], a także – w stosownych przypadkach i w miarę dostępności – tworzenie synergii z planem działania na rzecz współpracy sektorowej
- zapewnienie MŚP wsparcia technicznego, oceny potrzeb w zakresie umiejętności, narzędzi i metod,
- organizowanie możliwości uczenia się w miejscu pracy, przygotowania zawodowego i staży dla osób uczących się, dzielenia się sprzętem, a także wymiany nauczycieli i osób prowadzących szkolenia między przedsiębiorstwami a ośrodkami VET[308].

Działanie 11. Badania stosowane i **innowacje**

- współpraca z przedsiębiorstwami, w szczególności z MŚP, przy projektach w zakresie **badań stosowanych**[309] z udziałem osób uczących się i pracowników w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego,
- wykorzystywanie lub współtworzenie **centrów innowacji** i **ośrodków upowszechniania technologii**[310] w celu wspierania procesów innowacji w MŚP z udziałem osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kadry prowadzącej tę działalność,

---

[305] Zob. prace Cedefopu dot. walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, a także zalecenie Rady w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.

[306] Europejski sojusz na rzecz przygotowania zawodowego – Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne – Komisja Europejska (europa.eu)

[307] Zob. pakt na rzecz umiejętności.

[308] Może obejmować ustanawianie i funkcjonowanie sojuszy na rzecz szkoleń (zob. model austriacki) i międzybranżowe ośrodki szkoleniowe (zob. model niemiecki). Zob. również przykład holenderskich partnerstw biznesowo-edukacyjnych w sektorze ICT

[309] Zob. przykład kanadyjskich kolegiów i instytutów, które wykorzystują badania stosowane w celu wzmocnienia ich zdolności w zakresie wprowadzania innowacji i wykorzystania silnych powiązań z organizacjami branżowymi i społecznością oraz publikacja NCVER na temat rozwoju badań stosowanych w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego: działania w kierunku zwiększenia roli kształcenia i szkolenia zawodowego w systemie innowacji a także współpraca MŚP i TAFE w ramach badań stosowanych w dziedzinie wzrostu gospodarczego:

[310] Zob. przykład z Akademii Fraunhofera dotyczący transferu wiedzy uzyskanej w wyniku prac prowadzonych przez instytuty badawcze do przedsiębiorstw prywatnych

- przyczynianie się do tworzenia i rozpowszechniania nowej wiedzy[311].

Działanie 12. Umiędzynarodowienie kształcenia i szkolenia zawodowego i **mobilność za granicą**

- rozwijanie strategicznego planowania działań międzynarodowych, ściśle powiązanych z rozwojem instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jakością praktykowanego nauczania i uczenia się[312],
- tworzenie struktur i środków wsparcia mających na celu zapewnienie sprzyjających warunków dla zbierania wysokiej jakości doświadczeń w zakresie mobilności VET (w tym mobilności wirtualnej) wśród partnerów sieci centrów doskonałości zawodowej struktur, zgodnie ze standardami jakości programu Erasmus[313],
- wdrażanie inicjatyw mających na celu mobilizowanie osób uczących się, nauczycieli i osób prowadzących szkolenia (w tym osób prowadzących szkolenia w miejscu pracy), a także ekspertów, do korzystania z możliwości oferowanych przez program Erasmus+ (akcja kluczowa 1) w zakresie mobilności za granicą.
- rozwijanie strategicznego planowania działań międzynarodowych, ściśle powiązanych z rozwojem instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jakością praktykowanego nauczania i uczenia się[314],

Działanie 13. Wspieranie **umiejętności i inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości**

- rozwijanie kultury przedsiębiorczości w organizacjach kształcenia i szkolenia zawodowego315, w tym wśród liderów, pracowników, nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, a także wśród osób uczących się[316],
- współpraca z lokalnymi partnerami na rzecz rozwijania u osób uczących się umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i postaw będących odpowiedzią na rzeczywiste wyzwania,
- zapewnianie osobom uczącym się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego dostępu do lokalnych inkubatorów przedsiębiorczości lub kierowanie ich do takich inkubatorów, aby umożliwić im rozwijanie inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości[317].

Działanie 14. Zwiększanie atrakcyjności **kształcenia i szkolenia zawodowego**

- informowanie o możliwościach zatrudnienia, do których prowadzi kształcenie i szkolenie zawodowe, oraz zachęcanie młodzieży i osób dorosłych (w tym osób uczących się w szkołach podstawowych i średnich) do korzystania ze ścieżek uczenia się i szkolenia zawodowego,
- przez zwalczanie **stereotypów płci** w kształceniu i szkoleniu zawodowym, w tym w kształceniu i szkoleniu w dziedzinie STEM[318],
- za pomocą kampanii i działań komunikacyjnych[319] mających na celu zwiększenie atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego i aktywne uczestnictwo w nich,

---

311 Zob. „EU valorisation policy: making research results work for society [„Unijna polityka waloryzacji wiedzy: wykorzystanie wyników badań na potrzeby społeczeństwa”] i zalecenie Komisji w sprawie kodeksu praktyk dotyczącego współtworzenia przez przemysł i środowisko akademickie na rzecz waloryzacji wiedzy

312 Zob. „GO-international – A practical guide on strategic internationalisation in VET„[„GO-international – praktyczny przewodnik strategicznego umiędzynarodawiania kształcenia i szkolenia zawodowego”]

313Zob. standardy jakości programu Erasmus – projekty mobilności – kształcenie i szkolenie zawodowe, edukacja dorosłych, edukacja szkolna i wzory porozumień o mobilności i o programie zajęć

314 Zob. „GO-international – A practical guide on strategic internationalisation in VET„[„GO-international – praktyczny przewodnik strategicznego umiędzynarodawiania kształcenia i szkolenia zawodowego”]

315Zob. „Practical guide on Entrepreneurial learning for TVET institutions” [„Praktyczny przewodnik uczenia się przedsiębiorczości dla instytucji kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego”] UNESCO-UNEVOC.

316 Zob. EntreComp: ramy kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Zob. JA Europe: przygotowanie ludzi do zatrudnienia i przedsiębiorczości.

317 Zob. sprawozdanie końcowe dotyczące przedsiębiorczości w kształceniu i szkoleniu zawodowym, przykład austriackiego krajowego planu działania w dziedzinie nauczania przedsiębiorczości oraz „A guide for fostering entrepreneurship education” [„Przewodnik wspierający nauczenie przedsiębiorczości”]

318 Zob. Strategiczny plan edukacji STEM (dokument prawny) – europejski obszar edukacji

319 Zob. przykład niemieckiego Sommer der Berufsausbildung

- organizowanie **międzynarodowych obozów kształcenia i szkolenia zawodowego lub obozów letnich**[320] dla osób uczących się, nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, liderów w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego, związków zawodowych, a także osób rozważających podjęcie w przyszłości studiów zawodowych. Mogą się one dotyczyć konkretnych sektorów zawodowych, produktów lub usług, jak również złożonych wyzwań o znaczeniu społecznym i gospodarczym.
- przez zwalczanie **stereotypów płci** w kształceniu i szkoleniu zawodowym, w tym w kształceniu i szkoleniu w dziedzinie STEM[321].

Działanie 15. Konkursy umiejętności

- wspieranie udziału osób uczących się w branżowych, krajowych i międzynarodowych konkursach umiejętności mających na celu zwiększenie atrakcyjności i doskonałości VET (np. konkursy World Skills lub Euroskills). Należy zwrócić uwagę na fakt, że nagrody nie stanowią kosztów kwalifikowalnych w budżecie.

Klaster 3 – Zarządzanie i finansowanie

Działanie 16. Autonomia i skuteczne **zarządzanie kształceniem i szkoleniem zawodowym**

- rozwijanie zdolności organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego do samodzielnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji w sprawach edukacyjnych, organizacyjnych, finansowych, kadrowych i innych, w ramach działalności prowadzonej w zakresie określonym w przepisach krajowych[322],
- zapewnienie udziału odpowiednich zainteresowanych stron w zarządzaniu systemami kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności przedsiębiorstw, izb, stowarzyszeń zawodowych i branżowych, związków zawodowych, władz krajowych i regionalnych oraz partnerów społecznych, w tym przedstawicieli osób uczących się.

Działanie 17. Strategiczne podejście do **rozwoju umiejętności i zarządzania nimi**

- aktywne zaangażowanie w krajowe i regionalne systemy zarządzania umiejętnościami,
- wkład w kształtowanie polityki zatrudnienia i polityki społecznej na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, z uwzględnieniem aspektu umiejętności.

Działanie 18. Współtworzenie **ekosystemów umiejętności**

- mobilizowanie odpowiednich partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych instytucji kształcenia i szkolenia i odpowiednich organów publicznych, aby angażować lub tworzyć ekosystemy umiejętności w celu wspierania innowacji, strategii inteligentnej specjalizacji, klastrów oraz sektorów i łańcuchów wartości (ekosystemów przemysłowych),
- umożliwianie lokalnym ekosystemom umiejętności wnoszenia wkładu w przyciąganie inwestycji zagranicznych323 dzięki zapewnieniu terminowego przekazywania umiejętności przedsiębiorstwom inwestującym lokalnie,
- współpraca z innymi projektami CoVE w ramach Erasmus+, zwłaszcza za pośrednictwem wspólnoty praktyków[324] centrów doskonałości zawodowej, polegająca na wymianie doświadczeń i wyników i prowadząca tym samym do większego szerszego oddziaływania inicjatywy CoVE.

[320] Zob. przykład obozu letniego, Tech Camp [obozu przybliżającego zawody techniczne], oraz obozu letniego dla dzieci z niepełnosprawnościami.

[321] Zob. Strategiczny plan edukacji STEM (dokument prawny) – europejski obszar edukacji

[322] Z uwzględnieniem autonomii w zakresie zarządzania pedagogicznego, finansowego i operacyjnego, dostosowanej do skutecznych mechanizmów rozliczalności. Zob. również Georg Spötll w „Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes" [„Autonomia szkół (zawodowych) jako odpowiedź na zmiany strukturalne"]

[323] Zob. przykłady Kanady i Singapuru.

[324] Zob. wspólnota praktyków centrów doskonałości zawodowej (copcoves.eu)

Działanie 19. Opracowywanie **zrównoważonych modeli finansowych**

- łączenie finansowania publicznego i prywatnego[325], a także działań generujących dochód, oraz pełne wykorzystanie systemów finansowania uzależnionych od wyników (w stosownych przypadkach).

Działanie 20. Pełne wykorzystanie **krajowych** i **unijnych instrumentów finansowych**

- mogą one obejmować wspieranie działań w zakresie kształcenia i szkolenia, mobilność osób uczących się i kadry, badania stosowane, inwestycje w infrastrukturę w celu modernizacji ośrodków kształcenia i szkolenia zawodowego za pomocą zaawansowanego sprzętu, wdrażanie systemów zarządzania w celu zapewnienia doskonałości i trwałości organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz świadczonych przez nie usług.

Konieczne jest **jasne określenie każdego z wybranych działań w ramach projektu i uzasadnienie ich wyboru w formularzu wniosku** oraz opisanie, jak praca, która ma być wykonana w ramach tych działań, przyczyni się konkretnie do realizacji odpowiednich pakietów prac oraz osiągnięcia ogólnych celów projektu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Oczekuje się, że stopniowe ustanawianie i rozwój europejskich sieci centrów doskonałości zawodowej zwiększy zdolność systemów VET do reagowania w celu dostosowania przekazywanych umiejętności do zmieniających się potrzeb gospodarczych i społecznych. Przyczyni się to do zapewnienia wiodącej pozycji VET w dostarczaniu rozwiązań dotyczących wyzwań wynikających z szybko zmieniających się potrzeb w zakresie umiejętności.

Ponieważ centra doskonałości zawodowej stanowią niezbędną część „trójkąta wiedzy", w ramach projektów powinno się dążyć do bliskiej współzależności biznesu, kształcenia i badań. Centra te odgrywają również podstawową rolę w zapewnianiu umiejętności na potrzeby innowacji i inteligentnej specjalizacji, zatem oczekuje się, że będą one dbały o wysoką jakość umiejętności i kompetencji, dzięki którym można znaleźć dobrą pracę i korzystać z możliwości rozwoju kariery zawodowej na wszystkich jej etapach, które to możliwości zaspokajają potrzeby innowacyjnej, sprzyjającej włączeniu społecznemu i zrównoważonej gospodarki.

Oczekuje się, że dzięki szerokiemu rozpowszechnianiu efektów projektu na poziomie transnarodowym, krajowym lub regionalnym oraz opracowaniu długoterminowego planu działania na rzecz stopniowego wdrażania wyników projektu przy uwzględnieniu krajowych i regionalnych strategii rozwoju i inteligentnej specjalizacji w projekty będą się angażować odpowiednie zainteresowane strony w ramach organizacji uczestniczących i poza nimi, a w szczególności odpowiednie organy publiczne, oraz zapewnią trwały wpływ po zakończeniu projektu.

KRYTERIA WYBORU

Zastosowanie mają następujące kryteria wyboru:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 35)	▪ **Związek z polityką**: we wniosku wyjaśniono, w jaki sposób transnarodowa sieć współpracy centrów doskonałości zawodowej przyczyni się do osiągnięcia celów wynikających z priorytetów w ramach polityki ujętych w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności[326] oraz w deklaracji z Osnabrück[327] i zastępującej ją deklaracji z Herning[328] oraz unii umiejętności[329], a także Kompasie konkurencyjności;

[325] Zob. „OECD Education GPS" [„Globalny system pozycjonowania kształcenia OECD"], oraz „Funding Mechanisms for Financing Vocational Training: An Analytical Framework" [„Mechanizmy finansowania na rzecz finansowania szkolenia zawodowego: ramy analityczne"].

[326] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=PL

[327] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

[328] https://danish-presidency.consilium.europa.eu/media/23xla4rt/herning-declaration-2025-english.pdf

[329] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_pl

	▪ **Wartości UE**: Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. ▪ **Spójność**: zakres, w jakim wniosek odnosi się do celów zaproszenia, cele są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących; zakres, w jakim wniosek zapewnia odpowiednią analizę potrzeb; oraz opisuje, w jaki sposób cele i działania zawarte we wniosku dotyczącym projektu uzupełniają projekty dotyczące centrów doskonałości zawodowej, które są już realizowane w ramach zaproszeń do składania wniosków na lata 2021–2024, a także plany działania, akademie przemysłu neutralnego emisyjnie[330] oraz inne akademie umiejętności, lub tworzą z tymi projektami synergie oraz pozwalają uniknąć nakładania się z ich zakresem (stosownie do przypadku); zakres, w jakim wniosek jest powiązany z Paktem dla czystego przemysłu, Planem działania dla przemysłu motoryzacyjnego i innymi sektorami doświadczającymi niedoborów siły roboczej; ▪ **Innowacje**: we wniosku uwzględnia się najnowocześniejsze metody i techniki, co skutkuje innowacyjnymi wynikami i rozwiązaniami w danej dziedzinie w znaczeniu ogólnym lub w kontekście geograficznym, w którym wdraża się dany projekt (np. treść, wygenerowane wyniki, zastosowane metody pracy, organizacje i osoby biorące udział lub znajdujące się w grupie docelowej); ▪ **Wymiar regionalny**: we wniosku – na podstawie określenia wyzwań lokalnych/regionalnych w każdym z krajów uczestniczących – wykazano jego wkład w rozwój regionalny i strategie inteligentnej specjalizacji; ▪ **Europejska wartość dodana**: we wniosku wyraźnie wykazano wartość dodaną na poziomie indywidualnym (uczącego się lub pracowników), instytucjonalnym i systemowym wynikającą z rezultatów, które byłyby trudne do osiągnięcia przez partnerów działających bez współpracy na szczeblu europejskim; ▪ **Umiędzynarodowienie**: we wniosku wykazano jego wkład w międzynarodowy wymiar doskonałości VET, w tym rozwój strategii na rzecz wspierania transnarodowej mobilności osób uczących się kadry VET, a także trwałych partnerstw; ▪ **Umiejętności cyfrowe**: stopień, w jakim we wniosku przewidziano działania związane z rozwojem umiejętności cyfrowych (np. spodziewane umiejętności, innowacyjne programy i metody nauczania, wytyczne itp.) związane z rozwojem umiejętności cyfrowych; ▪ **Umiejętności ekologiczne**: stopień, w jakim we wniosku przewidziano działania (np. spodziewane umiejętności, innowacyjne programy i metody nauczania, wytyczne itp.) związane z przejściem na zieloną gospodarkę o obiegu zamkniętym; ▪ **Wymiar społeczny**: wniosek obejmuje horyzontalną troskę o to, aby w poszczególnych działaniach uwzględniać różnorodność i promować wspólne wartości, równość, w tym równouprawnienie płci, oraz niedyskryminację i włączenie społeczne, w tym w odniesieniu do osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych/mniejszych możliwościach;
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	▪ **Spójność**: ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami a działaniami w ramach projektu. We wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań i usług mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników; ▪ **Działania**: praca, która ma być wykonana w ramach każdego z działań wybranych

[330] Europejska Akademia Energii Słonecznej i Europejska Akademia Baterii.

	spośród trzech klastrów, jest wyraźnie opisana pod względem oczekiwanych efektów/wyników, ich konkretnego wkładu w realizację odpowiednich pakietów prac oraz w dążenie do ogólnych celów projektu, projekt koncentruje się głównie na kształceniu i szkoleniu zawodowym na poziomie ERK 3–5; ▪ **Metodyka**: jakość i wykonalność proponowanej metodyki oraz jej odpowiedniość w kontekście generowania spodziewanych wyników. ▪ **Zarządzanie**: koordynator wykazuje wysoki poziom zarządzania jakością, zdolność do koordynowania transnarodowych sieci oraz przywództwa w złożonym środowisku i wprowadza solidne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, organizacja, zadania i obowiązki są dobrze określone i realistyczne. Określono jasny zestaw kluczowych wskaźników wykonania oraz harmonogram ich oceny i realizacji; ▪ **Budżet**: w budżecie przewiduje się odpowiednie zasoby niezbędne do pomyślnej realizacji projektu, które nie są ani zawyżone ani zaniżone. wniosek jest racjonalny ekonomicznie i przeznaczono w nim odpowiednie środki na każde działanie; ▪ **Plan prac**: Jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. **Przewidziano** odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, monitorowania, wykorzystania, oceny i upowszechniania; ▪ **Kontrola jakości**: środki kontroli (ciągła ocena jakości, wzajemne oceny, analizy porównawcze itp.) i wskaźniki jakości zapewniają wysoką jakość realizacji projektu. Wyzwania/ryzyko związane z projektem są wyraźnie wskazane, a działania ograniczające ryzyko – odpowiednio ukierunkowane. Procesy przeglądu przeprowadzanego przez ekspertów zaplanowano jako integralną część projektu. Procesy te obejmują niezależną, zewnętrzną ocenę w połowie okresu realizacji projektu oraz na zakończenie projektu; ▪ Jeżeli projekt obejmuje działania w zakresie mobilności (kierowane do osób uczących się lub pracowników); ▪ jakość praktycznych ustaleń, procesów zarządzania i mechanizmów wsparcia; ▪ zakres, w jakim działania te są właściwe w odniesieniu do celów projektu i angażują odpowiednią liczbę uczestników; ▪ jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania efektów uczenia się uczestników zgodnie z unijnymi narzędziami i zasadami przejrzystości i uznawalności.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ **Skład**: projekt angażuje uzupełniające się organizacje o profilu, kompetencjach, doświadczeniu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich aspektów projektu; rola każdego z partnerów została jasno określona, a wnoszona przez nich wartość dodana – wyjaśniona; zakres, w jakim wniosek uwzględnia organy publiczne; we wniosku wyjaśniono, w jaki sposób partnerstwa zarówno na szczeblu lokalnym/regionalnym, jak i transnarodowym są wzajemne i korzystne dla obu stron oraz czy mają perspektywę długoterminową; ▪ **Pozytywna konwergencja**: zakres, w jakim partnerstwo skupia organizacje działające w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego lub w środowisku pracy, które znajdują się na różnych etapach rozwoju podejścia do doskonałości zawodowej, oraz pozwala na sprawną i skuteczną wymianę wiedzy eksperckiej i informacji między tymi partnerami; ▪ **Wymiar geograficzny**: zakres, w jakim wnioskodawca uzasadnił geograficzny skład partnerstwa i wykazał jego znaczenie dla osiągnięcia celów centrów doskonałości zawodowej; partnerstwa obejmują szeroki i odpowiedni zakres podmiotów na szczeblu lokalnym i regionalnym, od społeczności kształcenia

	i szkolenia zawodowego po świat pracy; ▪ **Zaangażowanie beneficjentów z państw trzecich niestowarzyszonych z programem z regionów 1–3 (z wyjątkiem Białorusi)**: w stosownych przypadkach zaangażowanie organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem wnosi istotną wartość dodaną do projektu; ▪ **Współpraca**: proces podejmowania decyzji i komunikowania się między organizacjami uczestniczącymi, uczestnikami i wszelkimi innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami został szczegółowo opisany w przejrzysty i należycie uzasadniony sposób (tj. określono np. liczbę i harmonogram spotkań, konfigurację grup, opis oczekiwanych celów i osiągnięć itp.) oraz przedstawiony na wykresie Gantta/harmonogramie realizacji projektu.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ **Wykorzystywanie wyników**: we wniosku dotyczącym projektu przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki projektowi będą wykorzystywane przez partnerów i inne zainteresowane strony. We wniosku zapewnia się środki do pomiaru wykorzystywania tych wyników w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu; ▪ **Upowszechnianie wyników**: wniosek zawiera przejrzysty plan upowszechniania wyników oraz odpowiednie cele, działania, właściwy harmonogram, narzędzia i kanały zapewniające skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści wśród zainteresowanych stron, decydentów, doradców, przedsiębiorstw, młodych osób uczących się itp. w czasie realizacji projektu i po jego zakończeniu; we wniosku wskazano również, którzy partnerzy będą odpowiedzialni za upowszechnianie; ▪ **Wpływ**: we wniosku wykazano potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu; - na inne podmioty niż organizacje i osoby indywidualne bezpośrednio uczestniczące w projekcie, a także potencjał projektu w zakresie włączenia się w główny nurt rozwoju umiejętności VET na szczeblu regionalnym, krajowym lub europejskim. We wniosku przewidziano środki, a także jasno określone cele i wskaźniki służące do monitorowania postępów i oceny oczekiwanego wpływu (krótko- i długoterminowego); ▪ **Trwałość**: we wniosku wyjaśniono sposób dalszego rozwijania centrum doskonałości zawodowej; wniosek obejmuje długoterminowy plan działania na rzecz stopniowego wdrażania wyników projektu oraz trwałych partnerstw między organizatorami kształcenia i szkolenia a kluczowymi zainteresowanymi stronami z danej branży prowadzącymi działalność na odpowiednim szczeblu; należy w nim wskazać odpowiednie struktury zarządzania i przedstawić plany w zakresie skalowalności i stabilności finansowania, w tym zasoby finansowe (europejskie, krajowe i prywatne), które zapewnią długoterminową trwałość osiągniętych wyników i korzyści.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **75 punktów** (na 100) przy uwzględnieniu również koniecznej minimalnej kwalifikującej liczby punktów dla każdego z czterech kryteriów wyboru: minimum 18 punktów w przypadku kategorii „Adekwatność projektu"; minimum 13 punktów w przypadku kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji" i 11 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ".

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

W granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych wyniki powinny być udostępniane jako **otwarte zasoby edukacyjne** (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.

Pieczęć doskonałości

Wnioski dotyczące projektów, które uzyskały liczbę punktów przekraczającą progi jakości i całkowitą liczbę punktów wynoszącą **co najmniej 75**, ale które nie mogą być finansowane w ramach programu Erasmus+ z powodu braku dostępnego budżetu w ramach tego zaproszenia do składania wniosków, mogą otrzymać certyfikat **„pieczęci doskonałości”** w celu potwierdzenia jakości wniosku i ułatwienia jego alternatywnego finansowania na poziomie krajowym lub regionalnym.

„Pieczęć doskonałości” jest certyfikatem znaku jakości przyznawanym wysokiej jakości wnioskom dotyczącym projektów, które nie mogą być finansowane w ramach programu Erasmus+ z uwagi na niewystarczające zasoby finansowe[331]. Znak ten świadczy o jakości wniosku i ułatwia poszukiwanie alternatywnego finansowania. Organy finansujące na poziomie krajowym lub regionalnym mogą zdecydować o bezpośrednim finansowaniu wniosku dotyczącego projektu, który uzyskał „pieczęć doskonałości” na podstawie procedury oceny jego wysokiej jakości przeprowadzonej przez niezależnych ekspertów Komisji, bez przeprowadzania nowej pełnej procedury oceny. Przyznanie „pieczęci doskonałości” może również ułatwić alternatywne finansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)[332].

Wnioskodawcy powinni być poinformowani, że przyznanie „pieczęci doskonałości” nie stanowi gwarancji automatycznego alternatywnego finansowania, ponieważ decyzję o potencjalnym finansowaniu wniosków dotyczących projektów, które otrzymały „pieczęć doskonałości”, podejmują całkowicie **według własnego uznania** instytucje zarządzające funduszami polityki spójności, w ramach EFRR lub EFS+, lub inne instytucje finansujące na poziomie krajowym i regionalnym.

Jeżeli wnioskodawca wyrazi uprzednią zgodę w formularzu wniosku, dane wniosku dotyczącego projektu, który otrzymał „pieczęć doskonałości”, mogą być udostępniane – za pośrednictwem agencji narodowych – instytucjom zarządzającym funduszami polityki spójności i innym potencjalnie zainteresowanym instytucjom finansującym na poziomie krajowym lub regionalnym, z pełnym poszanowaniem zasad dotyczących poufności wniosku i ochrony danych osobowych.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania w wysokości **80%.**

Maksymalna kwota dotacji UE na projekt wynosi 4 000 000 EUR.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród nie jest dozwolone.

[331] Art. 32 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/817 ustanawiającego program Erasmus+

[332] Art. 73 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060 (rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów – RWP), EUR-Lex - 32021R1060 - PL - EUR-Lex (europa.eu).

Koszty audytów finansowych nie są dozwolone.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[333].

Koszty jednostkowe MŚP ponoszone przez właścicieli MŚP są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych ponoszonych przez właścicieli MŚP[334].

Odnośny pakiet prac powinien obejmować koszty co najmniej jednego dorocznego spotkania (z udziałem jednego przedstawiciela każdego partnera pełnoprawnego projektu) organizowanego lub zalecanego przez Komisję Europejską/Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury w celu wymiany dobrych praktyk między centrami doskonałości zawodowej i wzajemnego uczenia się.

W JAKI SPOSÓB USTALANA JEST KWOTA RYCZAŁTOWA DLA PROJEKTU?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;
c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział kwoty ryczałtowej, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);
d) opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji, stopa finansowania, całkowite koszty kwalifikowalne itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie" w części C przewodnika.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoli skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

[333] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[334] unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf (europa.eu)

AKCJA ERASMUS MUNDUS

Akcja Erasmus Mundus obejmuje:

- **grupę 1: wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus (EMJM) oraz**
- **grupę 2: działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus (EMDM).**

Akcja ta ma na celu promowanie doskonałości i umiędzynarodowienie instytucji szkolnictwa wyższego poprzez programy studiów na całym świecie – na poziomie studiów magisterskich – realizowanych i uznawanych wspólnie przez instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w Europie i otwarte na instytucje w innych krajach świata.

Wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus (EMJM) oraz działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus (EMDM) stanowią dwie niezależne grupy. Nie ma obowiązku wdrażania EMDM przed EMJM. Wybór danego wniosku dotyczącego działań w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus nie oznacza automatycznego przyznania finansowania w ramach EMJM, a ukończenie projektu dotyczącego EMDM nie stanowi kryterium przyznania finansowania w ramach EMJM.

Grupa 1: wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus (EMJM)

EMJM stanowi wsparcie dla wysokiej jakości, zintegrowanych, transnarodowych programów studiów na poziomie magisterskim[335] realizowanych przez międzynarodowe konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego z różnych krajów na całym świecie oraz, w stosownych przypadkach, innych partnerów edukacyjnych lub innych niż edukacyjnych, posiadających szczególną wiedzę ekspercką i zainteresowanych danymi obszarami studiów/dziedzinami zawodowymi.

Wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus to programy doskonalenia, które powinny się przyczyniać do integracji i umiędzynaradawiania europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. Specyfika wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus polega na wysokim stopniu połączenia/integracji wśród uczestniczących instytucji oraz na doskonałości ich treści akademickich.

CELE EMJM

EMJM ma na celu zwiększenie atrakcyjności i doskonałości europejskiego szkolnictwa wyższego na świecie oraz przyciągnięcie utalentowanych osób do Europy, dzięki połączeniu:

(i) instytucjonalnej współpracy akademickiej w celu zaprezentowania europejskiej doskonałości w szkolnictwie wyższym, oraz
(ii) mobilności osób w odniesieniu do wszystkich studentów biorących udział w EMJM, otrzymujących finansowane przez UE stypendia dla najlepszych ubiegających się studentów.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY WSPÓLNYCH STUDIÓW MAGISTERSKICH ERASMUS MUNDUS?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus, wnioski dotyczące projektów w zakresie wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus muszą spełniać następujące kryteria:

[335] Poziom 7 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia (ISCED) z 2011 r.

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą: • być podmiotami prawnymi (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); • być instytucjami szkolnictwa wyższego ustanowionymi w jednym z krajów uprawnionych, tj. państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w uprawnionym państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem muszą posiadać certyfikat ECHE (Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego). ECHE nie jest wymagana w przypadku instytucji szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, ale instytucje te będą musiały przestrzegać jej zasad. Stowarzyszenia lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego, organizacje publiczne lub prywatne (wraz z podmiotami stowarzyszonymi), które bezpośrednio i aktywnie przyczyniają się do prowadzenia wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus, ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub uprawnionym państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem, mogą również uczestniczyć, lecz nie jako koordynatorzy. Dodatkowo program studiów EMJM może również skorzystać na zaangażowaniu partnerów stowarzyszonych (opcjonalnie). Na etapie składania wniosków[336] instytucje szkolnictwa wyższego będące partnerami pełnoprawnymi muszą wykazać spełnienie zewnętrznych wymogów zapewniania jakości obowiązujących w ich jurysdykcji w odniesieniu do wspólnych programów. Może ono wynikać (i) z pomyślnego wprowadzenia europejskiego podejścia do zapewnienia jakości wspólnych programów (jeżeli zezwalają na to przepisy krajowe) (ii) albo opierać się na specjalnych akredytacjach/ocenach dotyczących wspólnego programu (iii) albo każdego krajowego komponentu wchodzącego w skład wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus. **Wyjątek:** organizacje z Białorusi (region 2) i z Federacji Rosyjskiej (region 4) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej trzech instytucji szkolnictwa wyższego (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) z trzech różnych państw, wśród których są co najmniej dwa różne państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych.

[336] O ile na szczeblu krajowym/regionalnym nie obowiązują szczegółowe i oficjalne przepisy związane z realizacją programu Erasmus Mundus (do oceny indywidualnej przez EACEA).

Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 74 miesiące (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany). W przypadku wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus (EMJMD) i wspólnych studiów magisterskich (EMJM) można ubiegać się o przedłużenie umowy najwcześniej w roku poprzedzającym jej wygaśnięcie. **Wyjątek:** można składać wnioski w sprawie programów EMJM wybranych w 2021 r., pod warunkiem że obowiązująca umowa, która ich dotyczy, wygasa przed 31 marca 2028 r. Dwie edycje programu magisterskiego w ramach dwóch różnych umów o udzielenie dotacji w żadnym wypadku nie mogą się rozpocząć w tym samym roku akademickim.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-PEX-EMJM-MOB Przed złożeniem wniosku proszę zapoznać się z często zadawanymi pytaniami w portalu „Funding & tender opportunities".
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **12 lutego do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli).**
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Oczekuje się, że EMJM będą spełniały następujące wymagania:

1) Będą obejmowały **wspólnie opracowany i w pełni zintegrowany program nauczania** zgodny z normami zapewniania jakości wspólnych programów na europejskim obszarze szkolnictwa wyższego[337], które będą miały zastosowanie w dniu złożenia wniosku o przyjęcie na wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus. Normy te obejmują wszystkie główne aspekty wspólnych programów pod względem wspólnego opracowywania, wdrażania, realizacji i zapewniania jakości.

   Oprócz norm zapewniania jakości wspólnych programów, we wspólnych studiach magisterskich Erasmus Mundus kładzie się nacisk na następujące wspólne procedury wdrażania:

   - wspólne wymagania dotyczące przyjmowania studentów i wniosków, wyboru, polityki opłat, monitorowania, zasad/procedur dotyczących oceny wyników/realizacji celów;
   - wspólne opracowanie programu i zintegrowane działania w zakresie nauczania/szkolenia, w tym wspólnie uzgodnioną politykę językową i wspólny proces uznawania semestrów w ramach konsorcjum;
   - wspólne usługi oferowane studentom (np. kursów językowych, wsparcia w uzyskaniu wizy);
   - wspólne działania promocyjne i podnoszące świadomość w celu zapewnienia widoczności programu, jak również systemu stypendiów Erasmus Mundus na całym świecie. Strategia promocyjna powinna obejmować zintegrowaną i kompleksową stronę internetową (w języku angielskim oraz w głównym języku lub głównych

[337] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

językach nauczania, jeżeli się różnią) zawierającą wszystkie niezbędne informacje na temat programów dla studentów i innych zainteresowanych stron, np. przyszłych pracodawców;
- wspólne zarządzanie administracyjne i zarządzanie finansami przez konsorcjum;
- wspólne dyplomy stanowiące przedmiot zachęty, jeżeli dopuszczają je przepisy krajowe.

2) Będą **realizowane przez konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego** oraz, w stosownych przypadkach, innych partnerów o charakterze edukacyjnym lub nieedukacyjnym, ustanowionych w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Konsorcjum musi obejmować co najmniej trzy instytucje szkolnictwa wyższego z trzech różnych krajów, z których co najmniej dwa muszą być państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem.

   Wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego będące partnerami pełnoprawnymi (z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem lub z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem) muszą być instytucjami uprawnionymi do prowadzenia studiów magisterskich i do wydawania wspólnego dyplomu albo wielu dyplomów poświadczających ukończenie programu wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus studentom spełniającym wymogi studiów. Przed naborem pierwszych studentów na EMJM należy zapewnić niezbędne instytucjonalne zaangażowanie wszystkich organizacji uczestniczących w konsorcjum prowadzącym EMJM w celu zagwarantowania solidnych podstaw instytucjonalnych i wsparcia instytucjonalnego. Zaangażowanie to ma formę umowy o partnerstwie dotyczącym EMJM, która musi zostać podpisana przez wszystkie instytucje partnerskie (w tym partnerów stowarzyszonych, jeśli konsorcjum składające wniosek uzna to za stosowne). Uczestniczące instytucje szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem powinny przestrzegać zasad ECHE zawartych w takiej umowie o partnerstwie. Umowa ta będzie musiała obejmować wszystkie kwestie akademickie, operacyjne, administracyjne i finansowe związane z realizacją wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus i zarządzaniem stypendiami przyznawanymi w trakcie wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus (zob. poniżej). Projekt umowy o partnerstwie należy przedstawić na etapie składania wniosku.

   Program studiów EMJM może również skorzystać na zaangażowaniu partnerów stowarzyszonych (opcjonalnie). Organizacje te mają pośredni wkład w realizację określonych zadań/działań lub wspierają upowszechnianie i trwałość EMJM. Taki wkład może mieć np. formę transferu wiedzy i umiejętności, kursów uzupełniających lub możliwości wsparcia w przypadku oddelegowania lub praktyki. W odniesieniu do kwalifikowalności i aspektów dotyczących zarządzania umowami partnerów stowarzyszonych nie uznaje się za beneficjentów dofinansowania z programu.

3) **Nabór będzie obejmował najlepszych studentów z całego świata**. Konsorcjum prowadzące EMJM ponosi wyłączną odpowiedzialność za wybór, nabór i monitorowanie poszczególnych studentów. Wybór studentów musi być zorganizowany w sposób przejrzysty, bezstronny i sprawiedliwy. Spośród tych studentów pewna liczba może skorzystać ze stypendium przyznawanego w ramach wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus.

   Na EMJM mogą się zapisać studenci studiów magisterskich, którzy uzyskali dyplom studiów pierwszego stopnia lub posiadają uznawany równoważny poziom wykształcenia zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami w krajach/instytucjach wydających dyplomy. Pierwsze pokolenie zapisanych studentów powinno rozpocząć naukę nie później niż w roku akademickim następującym po roku, w którym dokonano wyboru projektu.

   Aby zapewnić pełną przejrzystość zasad oraz określić prawa i obowiązki wszystkich przyjętych studentów, obie strony (tj. przyjęci studenci i konsorcjum EMJM) muszą podpisać umowę ze studentem przy przyjęciu danego studenta do programu. Wzór umowy ze studentem należy opublikować na stronie internetowej EMJM.

4) Uwzględniać **obowiązkową mobilność fizyczną w odniesieniu do wszystkich przyjętych studentów.** Ścieżki mobilności i mechanizm uznawania semestrów przez instytucje partnerskie muszą zostać uzgodnione w ramach konsorcjum na etapie składania wniosków o przyjęcie do projektu.

   EMJM muszą obejmować obowiązkową mobilność fizyczną wszystkich przyjętych studentów (którzy otrzymali stypendium EMJM i tych, którzy go nie otrzymali), tj. spędzenie co najmniej dwóch semestrów w dwóch krajach, z których co najmniej jeden musi być państwem członkowskim UE lub państwem trzecim stowarzyszonym z Programem. Te dwa kraje muszą się różnić od kraju zamieszkania studenta na etapie zapisów. Każdy z dwóch obowiązkowych semestrów musi odpowiadać nakładowi pracy wynoszącemu co najmniej jeden semestr

akademicki (30 punktów ECTS lub równoważnych)[338]. Pozostałe semestry można organizować dowolnie. Wszystkie semestry studiów magisterskich muszą przebiegać w instytucjach szkolnictwa wyższego będących partnerami pełnoprawnymi lub pod ich bezpośrednim nadzorem.

Mobilność wirtualna (kształcenie na odległość) nie może zastąpić okresów obowiązkowej mobilności.

5) Będą służyły promowaniu **wymiany kadry i zapraszanych naukowców** w celu wniesienia wkładu w nauczanie, szkolenie, badania i działania administracyjne.

6) **Ukończenie programu EMJM musi prowadzić do uzyskania wspólnego dyplomu** (tj. jednego dyplomu przyznawanego przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego z różnych krajów, z których co najmniej jeden musi być państwem członkowskim UE lub państwem trzecim stowarzyszonym z Programem), **albo wielu dyplomów** (tj. co najmniej dwóch dyplomów przyznawanych przez dwie instytucje szkolnictwa wyższego z różnych krajów, z których co najmniej jeden musi być państwem członkowskim UE lub państwem trzecim stowarzyszonym z Programem), albo ich kombinacji.

7) **Dyplom lub dyplomy przyznawane absolwentom** muszą należeć do systemów szkolnictwa wyższego krajów, w których instytucje te mają swoją siedzibę. Dyplom lub dyplomy muszą być wzajemnie uznawane przez wszystkie przyznające instytucje szkolnictwa wyższego będące partnerami pełnoprawnymi. Na koniec studiów konsorcja powinny zapewniać studentom wspólny suplement do dyplomu obejmujący całą treść programu studiów magisterskich.

Na etapie składania wniosków, wnioski dotyczące wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus muszą zawierać w pełni opracowane programy wspólnych studiów, gotowe do realizacji i promocji na całym świecie niezwłocznie po dokonaniu wyboru. Nie ma żadnych ograniczeń, jeżeli chodzi o dyscyplinę.

Poniższe pozycje należy uwzględnić we wniosku jako **główne oczekiwane wyniki** w trakcie realizacji projektu:

- Strona internetowa projektu
- Materiał promocyjny
- Wzór umowy ze studentem
- Wzór dyplomu
- Podpisany protokół posiedzeń w sprawie wyboru
- Sprawozdania z wewnętrznego/zewnętrznego przeglądu jakości
- Trwałość/biznesplan.

Wnioskodawcom zaleca się ograniczenie liczby kategorii wyników do maksymalnie 15.

Poza wkładem finansowym w prowadzenie wspólnych programów magisterskich (zob. poniżej w sekcji dotyczącej zasad finansowania) wszelkie projekty finansowane w ramach programu Erasmus Mundus kończące się w latach 2021–2027 (w tym te, które rozpoczęły się w latach 2014–2020) mogą przyczynić się do prowadzenia programów magisterskich Erasmus Mundus aż do trzech dodatkowych edycji po zakończeniu akcji, pod warunkiem że liczba punktów wynikająca z oceny umów o udzielenie dotacji przeprowadzonej przez EACEA na etapie sprawozdawczości końcowej wyniesie co najmniej 75. W ramach przedmiotowych programów magisterskich należy (i) w dalszym ciągu zapewniać zgodność z celami, zakresem i oczekiwanym wpływem akcji, (ii) angażować się w zapewnianie ciągłości z wcześniej ufundowanym programem magisterskim oraz (iii) przedstawiać sprawozdanie z działalności na koniec danego okresu.

[338] Wyjątkowo, w przypadku programów studiów o wartości 60 punktów ECTS, każdy z obowiązkowych okresów studiów może odpowiadać co najmniej 20 punktom ECTS lub punktom równoważnym.

OCZEKIWANY WPŁYW

Na poziomie systemów

- Sprzyjanie współpracy akademickiej w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i poza nim poprzez wspieranie wspólnego nauczania i kwalifikacji, poprawę jakości, promowanie doskonałości akademickiej.
- Wzmocnienie międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego poprzez współpracę między instytucjami w Europie i za granicą oraz mobilność najlepszych studentów na całym świecie.
- Zwiększenie synergii między szkolnictwem wyższym, innowacjami i badaniami.
- Eliminowanie barier w uczeniu się, poprawa dostępu do wysokiej jakości kształcenia opartego na innowacjach oraz ułatwienie osobom uczącym się poruszania się między krajami.
- Odpowiadanie na potrzeby społeczne i potrzeby rynku pracy.
- Przyczynianie się do opracowania innowacyjnych strategii politycznych dotyczących kształcenia.

Na szczeblu instytucjonalnym

- Zapewnienie europejskim i pozaeuropejskim instytucjom szkolnictwa wyższego większych możliwości w zakresie zorganizowanej i trwałej współpracy akademickiej na całym świecie.
- Poprawa jakości programów na poziomie magisterskim i ustaleń dotyczących nadzoru.
- Poprawa międzynarodowego charakteru i konkurencyjności organizacji uczestniczących.
- Wspieranie tworzenia nowych sieci i podnoszenie jakości tych istniejących.
- Zwiększanie atrakcyjności organizacji uczestniczącej lub organizacji uczestniczących w odniesieniu do utalentowanych studentów.
- Przyczynianie się do rozwoju polityki umiędzynaradawiania instytucji szkolnictwa wyższego poprzez rozwijanie międzynarodowej świadomości za pomocą ich programów nauczania oraz opracowywanie kompleksowych strategii umiędzynaradawiania (w zakresie współpracy instytucjonalnej i transgranicznej mobilności osób).

Na szczeblu indywidualnym

- Zwiększanie zdolności do zatrudnienia uczestniczących studentów.
- Poprawa kluczowych dla studentów kompetencji i umiejętności.
- Kształtowanie nowego nastawienia i podejścia do studiów akademickich poprzez międzynarodowe, interdyscyplinarne, międzysektorowe i międzykulturowe doświadczenia.
- Poprawa zdolności studentów w zakresie tworzenia sieci kontaktów i komunikacji.
- Zwiększenie indywidualnego wkładu w gospodarkę i społeczeństwo oparte na wiedzy.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	**Kontekst i cele ogólne** • Ogólne cele projektu i ich znaczenie w kontekście opracowywania EMJM. **Wartości UE**: • Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. **Analiza potrzeb i szczegółowe cele** • Uzasadnienie projektu i analiza potrzeb, na których opiera się wniosek. • Zagadnienia/wyzwania/luki i szczegółowe cele, którymi projekt zajmie się w kategoriach akademickich oraz w odniesieniu do potrzeb społecznych i rynku pracy. **Komplementarność z innymi działaniami i innowacjami** • Strategia w zakresie wspierania doskonałości i innowacji. • Wsparcie strategii dotyczącej modernizacji i internacjonalizacji partnerskich instytucji szkolnictwa wyższego. • Unikalność projektu i wartość dodana w porównaniu z istniejącą ofertą programów studiów magisterskich. • Strategia dotycząca zwiększania atrakcyjności, integracji, internacjonalizacji i przyczyniania się do realizacji celów polityki europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	**Koncepcja i metodyka** • Wspólność/integracja EMJM z uwzględnieniem wymogów opisanych w sekcji „Opracowanie projektu". W szczególności we wniosku opisano: - program akademicki oraz sposoby zapewnienia doskonałości i innowacyjnych elementów w doświadczeniu w zakresie nauki w ramach całego konsorcjum - organizację semestrów, w tym minimalnych wymagań w zakresie mobilności oraz wzajemnego uznawania efektów uczenia się/punktów zaliczeniowych - zasady i wymagania dotyczące składania wniosków przez studentów, ich wyboru, uczestnictwa w kursie oraz przyznania studentom stypendiów - usługi oferowane studentom - wkład mobilnych pracowników i zapraszanych naukowców w nauczanie, szkolenie, badania i działania administracyjne - szczególne środki wsparcia mające na celu ułatwienie równego i uniwersalnego dostępu do uczestników oraz przyjmowanie studentów/personelu/zaproszonych naukowców o indywidualnych potrzebach związanych z długoterminowymi dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi, intelektualnymi lub sensorycznymi. **Zapewnienie jakości, strategia monitorowania i oceny** • Wewnętrzne i zewnętrzne środki zapewniania jakości programu studiów magisterskich. • Stopień w jakim wspólnie opracowany i w pełni zintegrowany program nauczania jest zgodny z normami zapewniania jakości wspólnych programów na europejskim obszarze szkolnictwa wyższego. • Wspólny dyplom lub dyplomy, które zostaną wydane, oraz ich uznawanie przez przyznające instytucje szkolnictwa wyższego będące partnerami pełnoprawnymi, jak również suplement do wspólnego dyplomu. **Zespoły ds. projektu, personel i eksperci** • Zespoły ds. projektu oraz ich wspólna strategia wdrożenia projektu. **Efektywność pod względem kosztów i zarządzanie finansami** • Zarządzanie finansowaniem unijnym, mobilizacja finansowania uzupełniającego oraz plan budżetowy. **Zarządzanie ryzykiem** • Identyfikacja zagrożeń płynących z realizacji projektu oraz planowanie odpowiednich środków łagodzących.

Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	**Struktura konsorcjum** • Uzasadnienie składu konsorcjum i uzupełniania się partnerów; ich wartość dodana w kontekście realizacji wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus (EMJM) oraz to, w jaki sposób każdy z partnerów czerpie korzyści z udziału w projekcie. • Innowacyjny charakter konsorcjum oraz włączenie partnerów o różnym poziomie doświadczenia z akcją Erasmus Mundus. W odpowiednim przypadku: – sposoby wzmocnienia istniejącego konsorcjum dotyczącego Erasmus Mundus; – sposoby organizacji współpracy z podmiotami spoza sektora kształcenia oraz jej cel. • Zdefiniowanie ról i zadań każdego z partnerów oraz poziom zaangażowania w działania związane z projektem. **Zarządzanie konsorcjum i proces decyzyjny** • Ustalenia w zakresie współpracy, organy zarządzające i narzędzia służące do zarządzania, szczególnie pod względem administracyjnym i finansowym. • Instytucjonalne zaangażowanie instytucji partnerskich przy realizacji EMJM. • Adekwatność projektu umowy o partnerstwie w celu skutecznego zarządzania EMJM.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	**Wpływ i zamierzone cele** • Wpływ na poziomie systemu (w środowisku akademickim i poza nim, w tym wśród ogółu społeczeństwa), na poziomie instytucjonalnym (organizacje partnerskie) oraz na poziomie indywidualnym (ze szczególnym naciskiem na zdolność do zatrudnienia). • Prognozy dotyczące liczby studentów przyjętych w czasie realizacji projektu. Środki zapewniające równowagę państw pochodzenia studentów podczas naboru. **Komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność** • Strategia promowania w celu przyciągnięcia najlepszych studentów z całego świata: grupy docelowe, zadania partnerów, wykorzystanie znaku Erasmus Mundus oraz sposoby zachęcania studentów do wnoszenia wkładu w tworzenie tożsamości/wspólnoty Erasmus+. • Rozpowszechnianie, wykorzystywanie i strategia widoczności. **Trwałość i kontynuacja** • Średnio-/długoterminowa strategia rozwoju i trwałości wykraczająca poza okres finansowania unijnego, w tym mobilizacja innych źródeł finansowania. • Synergie/komplementarność z innymi działaniami (finansowanymi przez UE i spoza UE), które mogą opierać się na wynikach projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów i osiągnąć minimalną kwalifikującą liczbę punktów w przypadku każdego z czterech kryteriów wyboru (tj. co najmniej 22 punkty w kategorii „Adekwatność projektu", co najmniej 15 punktów w kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji"; co najmniej 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie". Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Wysokość dofinansowania wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus oblicza się na podstawie następujących trzech elementów:

- wkładu w koszty instytucjonalne związane z realizacją programu,
- maksymalnej liczby stypendiów studenckich przyznawanych w okresie obowiązywania umowy,
- dodatku przeznaczonego na pokrycie indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Wkład ten przeznaczony jest na sfinansowanie co najmniej czterech edycji programu studiów magisterskich, z których każda trwa od roku do dwóch lat akademickich (60, 90 lub 120 punktów ECTS).

Wkład w koszty instytucjonalne związane ze wspólnymi studiami magisterskimi Erasmus Mundus

Ma on formę kosztu jednostkowego na przyjętego studenta oraz ma na celu pokrycie części kosztów związanych z realizacją programu EMJM.

Koszty jednostkowe obejmują koszty osobowe (nauczanie, podróż), zaproszonych wykładowców, promocji, upowszechniania, koszty organizacyjne (w tym pełne ubezpieczenie przyjętych studentów, wsparcie finansowe dla przyjętych studentów o indywidualnych potrzebach w przypadku, gdy nie są oni objęci mechanizmem uzupełniającym (patrz poniżej), pomoc w zakwaterowaniu i inne usługi dla studentów), koszty administracyjne i wszystkie inne koszty niezbędne do realizacji udanego programu magisterskiego.

W ramach wybranych projektów nie można obciążać studentów opłatami zgłoszeniowymi. Ponadto w ramach projektów nie będzie można obciążyć posiadaczy stypendium Erasmus Mundus czesnym ani innymi obowiązkowymi kosztami związanymi z uczestnictwem studenta w kursie.

Maksymalny wkład w koszty instytucjonalne wynosi: **750 EUR/miesiąc x DR x NRES**

gdzie:

- **DR** = maksymalny czas trwania programu magisterskiego w miesiącach (tj. 12 miesięcy, 18 miesięcy, 24 miesiące)
- **NRES** = przewidziana liczba studentów przyjętych w całym okresie obowiązywania umowy o udzielenie dotacji (posiadaczy stypendium oraz studentów nieposiadających stypendium).

Uwaga: przy obliczaniu kwoty dofinansowania maksymalna wartość NRES może wynieść 100 (z wyłączeniem stypendiów uzupełniających przeznaczonych dla docelowych regionów świata, jeśli istnieją).

Stypendia dla studentów

Stypendium będzie stanowiło wkład w koszty ponoszone przez studentów będących beneficjentami i będzie przeznaczone na pokrycie kosztów podróży, wizy, adaptacji i utrzymania. Jego kwotę oblicza się na podstawie miesięcznego kosztu jednostkowego za cały okres potrzebny przyjętemu posiadaczowi stypendium do ukończenia programu studiów (proporcjonalnie do faktycznej liczby dni). Okres ten obejmuje działania związane ze studiami, badaniami, stażem, przygotowanie pracy dyplomowej i obronę, zgodnie z wymaganiami dotyczącymi wspólnych studiów magisterskich. W tym okresie stypendium można przyznać jedynie w pełnej postaci i wyłącznie studentom programów dziennych.

Stypendia przyznaje się w przypadku zapisania się na studia w pełnym wymiarze czasu, przy czym stypendia te obejmą cały okres trwania programu studiów magisterskich (tj. 12 miesięcy, 18 miesięcy, 24 miesiące). Krótszy czas trwania stypendium ma zastosowanie w przypadku uznania dotychczasowych efektów uczenia się i nabytych umiejętności (przy czym minimalny czas trwania stypendium wynosi jeden rok akademicki).

Studenci, którzy uzyskali już stypendium EMJM, nie są uprawnieni do ubiegania się o dodatkowe stypendium w ramach EMJM.

Stypendia w ramach wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus mogą być oferowane studentom z całego świata. Konsorcja powinny jednak zapewnić równowagę geograficzną – tj. nie więcej niż 10% całkowitej liczby stypendiów przyznawanych podczas realizacji projektu powinno przypadać kandydatom tej samej narodowości (zasada ta nie ma zastosowania do uzupełniających stypendiów przeznaczonych dla docelowych regionów świata, jeśli istnieją).

Obliczanie maksymalnej kwoty stypendium na studenta:

Kwotę stypendium oblicza się w następujący sposób: **1 400 EUR/miesiąc x DS**

Gdzie **DS** = czas trwania programu studiów magisterskich.

Obliczenie maksymalnej kwoty stypendium EMJM w okresie obowiązywania umowy o udzielenie dotacji:

Maksymalną kwotę stypendium oblicza się w następujący sposób: **1 400 EUR/miesiąc x DR x NRS**

gdzie:

- **DR** = maksymalny czas trwania programu magisterskiego w miesiącach (tj. 12 miesięcy, 18 miesięcy, 24 miesiące)
- **NRS** = przewidziana liczba stypendiów w całym okresie obowiązywania umowy o udzielenie dotacji (maksymalnie 50, z wyłączeniem stypendiów uzupełniających przeznaczonych dla konkretnych regionów na świecie, w stosownych przypadkach)

Wkład na pokrycie indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

Wkład na pokrycie indywidualnych potrzeb jest kwalifikowalny, jeżeli spełnia ogólne warunki kwalifikowalności określone w umowie o udzielenie dotacji. Wkład ten zostanie wykorzystany na pokrycie potrzeb przyjętych studentów (posiadających lub nieposiadających stypendium) z niepełnosprawnościami (np. długoterminowymi dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi, intelektualnymi lub sensorycznymi), takimi jak te związane z nabyciem specjalnych przedmiotów lub usług (np. pomoc osoby trzeciej, dostosowanie środowiska pracy, dodatkowe koszty podróży/transportu).

Wsparcie na pokrycie takich indywidualnych potrzeb przyjętych studentów będzie miało postać następujących kosztów jednostkowych dotyczących specjalnych potrzeb edukacyjnych:

a) 3 000 EUR,
b) 4 500 EUR,
c) 6 000 EUR
d) 9 500 EUR,
e) 13 000 EUR,
f) 18 500 EUR,
g) 27 500 EUR,
h) 35 500 EUR,
i) 47 500 EUR,
j) 60 000 EUR.

Obliczanie kwoty wkładu kosztów jednostkowych na studenta:

Przyjęci studenci deklarują, jaki rodzaj przedmiotów/usług jest dla nich niezbędny, oraz ich koszt. Mający zastosowanie koszt jednostkowy zostanie określony jako stawka odpowiadająca szacowanym wydatkom lub najbliższa niższa stawka. Taki koszt jednostkowy stanowi wkład i nie ma na celu pełnego pokrycia faktycznych kosztów.

Uwaga: koszty niższe niż najniższa stawka (tj. poniżej 3 000 EUR) nie będą się kwalifikowały do objęcia dodatkowym wsparciem i będą musiały zostać pokryte z wkładu na koszty instytucjonalne EMJM lub z innych źródeł finansowania instytucji będących beneficjentami.

Obliczenie maksymalnego wkładu, który zostanie przyznany na rzecz EMJM w okresie obowiązywania umowy o udzielenie dotacji:

Na etapie składania wniosków, na podstawie swoich oszacowań, wnioskodawcy wystąpią o pokrycie maksymalnie dwóch kosztów jednostkowych odpowiadających najwyższym dostępnym kosztom jednostkowym, tj. maksymalnie 2 x 60 000 EUR. Kwota ta zostanie wykorzystana w celu przydzielenia kosztów jednostkowych do odpowiednich studentów.

Na etapie realizacji koszty jednostkowe przyjmą postać miesięcznego wkładu jednostkowego obliczanego w następujący sposób:

{jednostka specjalnych potrzeb edukacyjnych x (1/liczba miesięcy)}

Liczba miesięcy w powyższym wzorze musi odpowiadać liczbie miesięcy, przez które wykorzystywano lub produkowano w celu realizacji akcji jednostki lub usługi specjalnych potrzeb edukacyjnych, w zależności od charakteru takich jednostek lub usług. W przypadku kosztów jednorazowych liczba miesięcy jest równa 1.

DODATKOWE STYPENDIA DLA STUDENTÓW Z OKREŚLONYCH REGIONÓW ŚWIATA

Wnioskodawcy mogą wystąpić o dodatkowe fundusze dla studentów z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10 i 11 finansowanych z instrumentów działań zewnętrznych UE.

Na proponowane EMJM można otrzymać maksymalnie 18 dodatkowych stypendiów (z uwzględnieniem odpowiadających kosztów instytucjonalnych) finansowanych ze środków Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy" (ISWMR)[339] oraz maksymalnie 2 dodatkowe stypendia (z uwzględnieniem odpowiadających kosztów instytucjonalnych) finansowanych ze środków IPA III[340] na cały czas trwania studiów magisterskich. Dodatkowe stypendia są oferowane w celu realizacji ustalonych priorytetowych celów unijnych działań zewnętrznych w zakresie szkolnictwa wyższego i uwzględniają różne poziomy rozwoju gospodarczego i społecznego odpowiednich państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Stypendia te zostaną przydzielone na wybrane do finansowania EMJM zgodnie z ich pozycją w porządku malejącym, z uwzględnieniem dostępnego budżetu oraz priorytetów strategii Global Gateway dla regionów 5, 6 i 8–11.

Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot w ramach każdej puli zostaną opublikowane w portalu „EU Funding & Tenders". Fundusze będą musiały być wykorzystywane w sposób zrównoważony geograficznie, a instytucje zachęca się do pozyskiwania studentów w najuboższych i najsłabiej rozwiniętych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Cele geograficzne i orientacyjny udział w budżecie wyznaczone dla tej akcji są następujące:

- region 1 (Bałkany Zachodnie): szczególny nacisk zostanie położony na stypendia w dziedzinie zmiany klimatu, środowiska i energii, technologii cyfrowych, inżynierii, zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia;
- region 3 (południowe sąsiedztwo): 18% budżetu dostępnego z ISWMR; Co najmniej 20% tej kwoty należy przydzielić Tunezji.
- region 5 (Azja): 21% budżetu dostępnego z ISWMR; Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte;
- region 6 (Azja Środkowa): 9% budżetu dostępnego z ISWMR. Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte;
- region 7 (Bliski Wschód): 3% budżetu dostępnego z ISWMR. Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte;
- region 8 (rejon Pacyfiku): 1% budżetu dostępnego z ISWMR. Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte;

[339] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:209:TOC
[340] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529

- region 9 (Afryka Subsaharyjska): 27% budżetu dostępnego z ISWMR; Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte. Szczególny nacisk kładzie się również na kraje priorytetowe w zakresie migracji. Żaden kraj nie może uzyskać dostępu do więcej niż 8% funduszy przewidzianych dla regionu;
- region 10 (Ameryka Łacińska): 20 % budżetu dostępnego z ISWMR. Brazylia i Meksyk mogą otrzymać łącznie maksymalnie 30% funduszy;
- region 11 (Karaiby): 1% budżetu dostępnego z ISWMR.

Regionalne budżety docelowe i priorytety mają zastosowanie na poziomie projektu i będą monitorowane na etapie wdrażania.

Ponadto w przypadku wniosków o przyznanie dodatkowych stypendiów w ramach działu 6 dla regionów 5, 6, 8, 9, 10 i 11 priorytetowo traktowane będą wnioski dotyczące co najmniej jednego z priorytetów strategii Global Gateway, mianowicie w dziedzinie technologii cyfrowych, klimatu i energii, transportu i zdrowia.

Obliczenie ostatecznej kwoty dotacji

Ostateczna kwota dotacji zostanie obliczona na końcowym etapie sprawozdawczym na podstawie liczby przyznanych stypendiów, liczby przyjętych studentów oraz faktycznej liczby kosztów jednostkowych przeznaczonych na indywidualne potrzeby, pod warunkiem, że łączna kwota nie przekroczy maksymalnej wysokości przyznanego dofinansowania. W ramach projektów będzie można swobodnie przenosić środki między stypendiami (z wyłączeniem stypendiów uzupełniających przeznaczonych dla konkretnych regionów na świecie, w stosownych przypadkach) a indywidualnymi potrzebami w zależności od rzeczywistych potrzeb i zgodnie z umową o udzielenie dotacji. Przenoszenie środków między działami oraz między instrumentami finansowania nie jest dozwolone.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

Grupa 2: działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus

W celu zwiększenia włączenia i międzynarodowego wymiaru europejskiego obszaru edukacji działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus mają przyczynić się do zwiększenia możliwości europejskich instytucji szkolnictwa wyższego w zakresie modernizacji i umiędzynarodowienia ich programów nauczania przez opracowanie nowych programów studiów magisterskich we współpracy z innymi uniwersytetami.

Opracowanie innowacyjnych międzynarodowych programów studiów magisterskich ma kluczowe znaczenie dla uniwersytetów w Europie. Współpraca międzynarodowa zapewnia różnorodne perspektywy akademickie i metody nauczania, wzbogacając programy nauczania i poszerzając doświadczenia edukacyjne studentów. Międzynarodowe programy studiów magisterskie przyciągają również studentów z całego świata, zwiększając tym samym różnorodność i pulę talentów oraz renomę i konkurencyjność uniwersytetów na arenie międzynarodowej.

Współpracując z instytucjami z Europy i spoza niej, uniwersytety europejskie mogą łączyć zasoby i wiedzę w celu rozwiązania palących problemów globalnych takich jak zmiana klimatu, transformacja cyfrowa i zrównoważony rozwój. W perspektywie długoterminowej działania w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus będą wspierać rozwój wspólnych mechanizmów w szkolnictwie wyższym związanych z zapewnianiem jakości, akredytacją oraz uznawaniem stopni naukowych i punktów zaliczeniowych.

Głównym celem działań w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus jest zatem zachęcanie do opracowywania innowacyjnych i wysoce zintegrowanych **nowych międzynarodowych programów studiów** na poziomie magisterskim. Te międzynarodowe programy studiów mają być realizowane wspólnie przez międzynarodowe konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. W stosownych przypadkach mogą również w nich uczestniczyć instytucje szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych

z Programem[341]. Wkład mogą wnosić również inni partnerzy edukacyjni lub inni niż edukacyjni mający szczególną wiedzę ekspercką i zainteresowani danymi obszarami studiów/dziedzinami zawodowymi.

Beneficjenci powinni zapewniać poziom kształcenia odpowiadający poziomowi 7 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia (ISCED) z 2011 r.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OPRACOWYWANIA STUDIÓW ERASMUS MUNDUS?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów działań w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy muszą: • być podmiotami prawnymi (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); • być instytucjami szkolnictwa wyższego ustanowionymi w jednym z krajów uprawnionych, tj. w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; • posiadać certyfikat ECHE (Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 15 miesiące (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-EMJM-DESIGN Przed złożeniem wniosku proszę zapoznać się z często zadawanymi pytaniami w portalu „Funding & tender opportunities”.
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **12 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt dotyczący EMDM należy do projektów z jednym beneficjentem. Beneficjent nawiąże kontakty i współpracę w świetle ustanowienia programu magisterskiego zgodnie z definicją „zintegrowanego programu magisterskiego” (zob. sekcja dotycząca EMJM „Opracowanie projektu”). Na etapie składania wniosku beneficjent powinien wskazać organizacje uczestniczące. Nie wezmą one jednak udziału w procesie podpisywania umowy o udzielenie dotacji. Planowane działania zostaną opisane w części B formularza wniosku oraz w pojedynczym pakiecie prac.

Do końca okresu finansowania w ramach wspólnie opracowanych studiów magisterskich powinno się:

- oferować w pełni zintegrowany program nauczania dostarczony przez konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego (składające się z co najmniej trzech instytucji szkolnictwa wyższego z trzech różnych krajów, z których

[341] Wyjątek: organizacje z Białorusi (region 2) i z Rosji (region 4) nie mogą brać udziału w tej akcji.

co najmniej dwie muszą być z państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego stowarzyszonego z programem);
- dążyć do naboru najlepszych studentów z całego świata
- uwzględniać obowiązkową mobilność fizyczną w odniesieniu do wszystkich przyjętych studentów
- prowadzić do uzyskania albo wspólnego dyplomu (tj. jednego dyplomu przyznawanego przez instytucje szkolnictwa wyższego zaangażowanego w konsorcjum), albo wielu dyplomów (tj. różnych dyplomów przyznawanych przez instytucje szkolnictwa wyższego zaangażowane w konsorcjum), albo ich połączenia (niektóre instytucje szkolnictwa wyższego zaangażowane w konsorcjum przyznają wspólny dyplom, a niektóre – ich własny dyplom).

Oczekuje się również, że w ramach projektu zostaną opracowane następujące podstawowe wspólne mechanizmy:

- wspólne wymagania dotyczące przyjmowania studentów i wniosków, wyboru, monitorowania, zasad/procedur dotyczących egzaminów/realizacji celów
- wspólny program i zintegrowane działania w zakresie nauczania/szkolenia
- plan wspólnych usług oferowanych studentom (np. kursów językowych, wsparcia w uzyskaniu wizy)
- wspólna strategia w zakresie promowania i podnoszenia świadomości
- wspólna strategia zarządzania administracyjnego i zarządzania finansami
- polityka dotycząca wspólnych dyplomów
- projekt wspólnej umowy o partnerstwie obejmującej co najmniej trzy instytucje szkolnictwa wyższego. Zgodnie z planem umowa ta ma obejmować wszystkie kwestie akademickie, operacyjne, administracyjne i finansowe związane z realizacją programu studiów magisterskich
- projekt wspólnej umowy ze studentem.

Wyżej wymienione pozycje należy uwzględnić we wniosku jako **główne oczekiwane wyniki** na koniec realizacji projektu.

Opracowywany program studiów magisterskich powinien być zgodny z normami zapewniania jakości wspólnych programów na europejskim obszarze szkolnictwa wyższego[342].

Zachęca się, aby przed zakończeniem projektu co najmniej rozpocząć proces akredytacji/oceny i zbadać możliwości europejskiego podejścia do zapewnienia jakości wspólnych programów studiów (jeżeli pozwalają na to przepisy krajowe).

OCZEKIWANY WPŁYW

- Zapewnienie europejskim i nieeuropejskim instytucjom szkolnictwa wyższego możliwości w zakresie tworzenia nowych partnerstw.
- Poprawa jakości programów na poziomie magisterskim oraz wspieranie innowacji w ich zakresie, a także doprecyzowanie ustaleń dotyczących nadzoru.
- Zwiększenie umiędzynarodowienia i konkurencyjności organizacji uczestniczących.
- Zwiększanie atrakcyjności organizacji uczestniczącej lub organizacji uczestniczących w odniesieniu do utalentowanych studentów z całego świata.
- Przyczynianie się do rozwoju polityki umiędzynaradawiania uczelni poprzez rozwijanie międzynarodowej świadomości za pomocą ich programów nauczania oraz opracowywanie kompleksowych strategii umiędzynaradawiania (w zakresie współpracy instytucjonalnej i transgranicznej mobilności osób).

[342] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	• wniosek dotyczący projektu jest istotny z punktu widzenia celów działania. • wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • wniosek jest innowacyjny w porównaniu z ofertą istniejących programów studiów magisterskich. **Analiza potrzeb i szczegółowe cele** Adekwatność opracowania wysoce zintegrowanego programu studiów magisterskich. Wniosek opiera się na analizie rzeczywistych i odpowiednich potrzeb.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	**Koncepcja i metodyka** • Adekwatność i wykonalność planowanych działań prowadzących do osiągnięcia celów i oczekiwanych efektów. **Zarządzanie projektem i zapewnianie jakości** • Środki przewidziane w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie i w terminie. • Planowane działania mające na celu rozpoczęcie procesu akredytacji/oceny proponowanych studiów magisterskich, w miarę możliwości z wykorzystaniem możliwości oferowanych w ramach europejskiego podejścia do zapewniania jakości wspólnych programów. **Zespoły ds. projektu, personel i eksperci** • Przewidywane zasoby operacyjne (w tym organizacje uczestniczące) w związku z planowanymi działaniami i efektami. • Określenie ról i podział zadań w zespole ds. projektu.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	**Struktura konsorcjum** • Przewidywana rola organizacji uczestniczących. Ich wkład w realizację projektu i opracowanie programu studiów magisterskich. • Uzasadnienie ich udziału, wartość dodana i komplementarność.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	**Wpływ i zamierzone cele** • Oczekiwany wpływ i ambicje nowego projektu EMDM, w tym jego atrakcyjność dla studentów, wykładowców i organizacji partnerskich z całego świata. **Komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność** • Działalność przewidziana w kontekście promowania i rozpowszechniania nowych programów studiów magisterskich oraz efektów projektów. **Trwałość i kontynuacja** • Przewidywane działania mające na celu pomyślne uruchomienie/wdrożenie nowego programu studiów magisterskich (w tym zatwierdzenie instytucjonalne) oraz środki przewidziane w celu zapewnienia jego trwałości (w tym wskazanie możliwych źródeł finansowania).

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 60 punktów i osiągnąć minimalną kwalifikującą liczbę punktów w przypadku każdego z czterech kryteriów wyboru (tj. co najmniej 16 punktów w kategorii „Adekwatność projektu", 12 punktów w kategoriach „Jakość planu projektu i jego realizacji" i „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz 10 punktów w kategorii „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie". Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych.

Kwoty dotacji UE na projekt są następujące: 60 000 EUR

Wkład w postaci kwoty ryczałtowej pokryje koszty bezpośrednio związane z działaniami koniecznymi do utworzenia nowego programu studiów magisterskich, takimi jak spotkania i konferencje, badania/ankiety, proces akredytacji/oceny itp. Wkład można również wykorzystać do pokrycia kosztów osobowych, kosztów podróży i zakwaterowania, kosztów administracyjnych oraz kosztów działań zleconych podwykonawcom w zakresie, w jakim jest to istotne dla realizacji działań w zakresie opracowywania studiów Erasmus Mundus.

Parametry dofinansowania zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji.

Na potrzeby płatności salda końcowego dotacji beneficjenci będą musieli przedstawić dowody, że cele w zakresie działań i efektów przewidzianych w ich wniosku zostały osiągnięte w sposób pełny i zadowalający.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

PARTNERSTWA NA RZECZ INNOWACJI

Partnerstwa na rzecz innowacji wspierają projekty, których celem jest wywarcie wpływu systemowego na poziomie europejskim dzięki zdolności wdrażania efektów projektu na skalę europejską lub dzięki możliwości przenoszenia ich do innych kontekstów tematycznych lub geograficznych. Koncentrują się one na obszarach tematycznych, które mają strategiczne znaczenie dla wzrostu i konkurencyjności Europy oraz spójności społecznej. Tego typu partnerstwa obejmują następujące akcje:

- Sojusze na rzecz innowacji

Akcjami tymi zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA).

SOJUSZE NA RZECZ INNOWACJI

Sojusze na rzecz innowacji mają na celu zwiększenie zdolności innowacyjnych Europy poprzez stymulowanie innowacji w drodze **współpracy i przepływu wiedzy** między szkolnictwem wyższym, kształceniem i szkoleniem zawodowym (zarówno wstępnym, jak i ustawicznym) oraz szerszym środowiskiem społeczno-gospodarczym, w tym badaniami.

Ich celem jest również zwiększenie podaży nowych umiejętności i rozwiązanie problemu niedopasowania umiejętności poprzez opracowanie i stworzenie nowych programów nauczania **w szkolnictwie wyższym oraz w kształceniu i szkoleniu zawodowym**, wspieranie rozwoju **zmysłu inicjatywy** i **przedsiębiorczości** w UE.

CELE AKCJI

Partnerstwa te realizują spójny i kompleksowy zestaw działań **sektorowych lub międzysektorowych**, które powinny być możliwe do dostosowania do przyszłego rozwoju wiedzy w całej UE.

Aby pobudzić innowacje, nacisk zostanie położony na rozwój **talentów i umiejętności**. Po pierwsze, kompetencje cyfrowe nabrały coraz większego znaczenia dla wszystkich profili zawodowych na całym rynku pracy. Po drugie, przejście na bardziej ekologiczną gospodarkę o obiegu zamkniętym wymaga zmian w systemach kwalifikacji i krajowych programach kształcenia i szkolenia, aby można było sprostać rodzącemu się zapotrzebowaniu na **umiejętności ekologiczne** i zrównoważony rozwój. Po trzecie, dwojaka transformacja – cyfrowa i ekologiczna – wymaga szybszego przyjęcia nowych technologii we wszystkich sektorach naszej gospodarki i społeczeństwa oraz zwiększenia umiejętności STEM i talentów w tej dziedzinie.

Cele sojuszy na rzecz innowacji można osiągać poprzez złożenie wniosku do jednej lub obu z poniższych grup (organizacja może występować w kilku wnioskach):

<u>Grupa 1: Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw</u>

Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw to transnarodowe, zorganizowane i zorientowane na efekty projekty, w których partnerzy mają wspólne cele i współpracują w celu wspierania innowacji, nabywania nowych umiejętności, wypracowywania poczucia inicjatywy i przedsiębiorczego nastawienia.

Mają one na celu wspieranie innowacji w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym, przedsiębiorstwach i szerszym środowisku społeczno-gospodarczym. Obejmuje to stawianie czoła wyzwaniom społecznym i gospodarczym, takim jak zmiana klimatu, zmiany demograficzne, transformacja cyfrowa, pojawienie się nowych, przełomowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, generujących popyt na umiejętności STEM i talenty w tej dziedzinie, oraz szybkie zmiany w zatrudnieniu poprzez innowacje społeczne i odporność społeczności, a także innowacje na rynku pracy. W 2026 r. temat ten będzie również dotyczył wyzwania, jakim są poważne niedobory kwalifikacji w sektorach kluczowych dla konkurencyjności Europy, zgodnie z inicjatywą unii umiejętności.

Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw skupiają przedsiębiorstwa oraz zarówno organizatorów kształcenia na poziomie wyższym, jak i organizatorów szkoleń zawodowych, aby mogli współpracować w ramach partnerstwa. Działając w ramach jednego sektora lub kilku różnych sektorów gospodarki, tworzą one niezawodne i trwałe relacje oraz wykazują swój innowacyjny i transnarodowy charakter we wszystkich aspektach. Chociaż każde partnerstwo musi obejmować co najmniej jedną organizację VET oraz jedną organizację szkolnictwa wyższego, może ono zajmować się obiema tymi dziedzinami edukacji albo jedną z nich. Współpraca pomiędzy organizacjami VET a organizacjami szkolnictwa wyższego powinna być istotna i przynosić korzyści obu sektorom.

Są one ukierunkowane na osiągnięcie co najmniej jednego z poniższych celów:

- wspierania **nowych, innowacyjnych i wielodyscyplinarnych podejść do nauczania i uczenia się**: wspierania innowacji w zakresie opracowywania i realizacji kształcenia, metod nauczania, technik oceny, środowiska edukacyjnego lub rozwijania nowych umiejętności;
- **wspierania rozwoju umiejętności w dziedzinach STEM**; wspierania zdolności innowacyjnych Europy poprzez poszerzanie puli talentów w zakresie tych nowych, przełomowych technologii;

- wspierania **tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości** w instytucjach kształcenia i szkolenia w całej Europie;
- wspierania **społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw** (np. w zakresie równego dostępu, włączenia społecznego, zmiany klimatu, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju);
- stymulowania **zmysłu inicjatywy** i **przedsiębiorczych postaw, nastawienia i umiejętności** osób uczących się, kadry dydaktycznej i innych pracowników, zgodnie z ramami kompetencji przedsiębiorczości (EntreComp)[343];
- poprawy **jakości i adekwatności umiejętności** rozwijanych i poddawanych certyfikacji w ramach systemów kształcenia i szkolenia (w tym nowych umiejętności i rozwiązywania problemu niedopasowania umiejętności);
- ułatwiania **przepływu i współtworzenia wiedzy** między szkolnictwem wyższym a kształceniem i szkoleniem zawodowym, badaniami naukowymi, sektorem publicznym i sektorem biznesu;
- tworzenia i wspierania skutecznych i wydajnych **systemów szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego**, które są powiązane, sprzyjają włączeniu społecznemu i przyczyniają się do tworzenia innowacji.

- Wspieranie specjalnych wspólnych programów lub wspólnego opracowywania mikropoświadczeń oraz wspieranie opieki mentorskiej na potrzeby przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up w sektorach kluczowych dla konkurencyjności Europy, w których występują poważne niedobory kwalifikacji.

Zachęca się instytucje szkolnictwa wyższego do skorzystania z narzędzia samooceny HEInnovate przed złożeniem wniosku[344], zwłaszcza jeśli mają go koordynować. Narzędzie to pomoże im określić swoje mocne i słabe strony pod względem przedsiębiorczości i innowacji. Dzięki temu wniosek i skład konsorcjum będą lepiej przygotowane i wyposażone w niezbędną wiedzę fachową.

Grupa 2: Sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (realizacja „planu działania”[345])

Sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności mają na celu stworzenie nowych podejść strategicznych i współpracy na rzecz konkretnych rozwiązań w zakresie rozwoju umiejętności – zarówno w perspektywie krótko-, jak i średnioterminowej – w obszarach, w których wdrażana jest główna akcja w ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności służąca zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności – pakt na rzecz umiejętności, czyli działanie zainicjowane w ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności w 2020 r., a obecnie stanowiące główny element sektorowego podejścia unii umiejętności, będącej nadrzędną europejską strategią na rzecz umiejętności. Inicjatywa przewiduje partnerstwa na dużą skalę ustanowione w ramach paktu na rzecz umiejętności, dające możliwość wspierania rozwoju sektorowych strategii w zakresie umiejętności, a także przeglądu i rozwoju profili zawodowych i powiązanych programów szkoleniowych. Głównym celem paktu jest mobilizacja i zachęcanie do działania wszystkich istotnych zainteresowanych stron oraz pobudzanie partnerstw publiczno-prywatnych, aby podejmowały konkretne działania na rzecz podnoszenia i zmiany kwalifikacji siły roboczej przez łączenie wysiłków i tworzenie partnerstw, także na szczeblu unijnym, zaspokajanie potrzeb rynku pracy, wspieranie dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej, a także krajowych, regionalnych i lokalnych umiejętności i strategii wzrostu gospodarczego. W związku z tym wyniki sojuszy na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności, tj. gromadzenie informacji na temat umiejętności sektorowych, strategie w obszarze umiejętności, profile zawodowe, programy szkoleniowe oraz długoterminowe planowanie, będą stanowiły istotny wkład w działania opartych na ekosystemach partnerstw na dużą skalę, które dołączyły do paktu na rzecz umiejętności.

Celem sojuszy na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności jest zaradzenie niedoborowi kwalifikacji na rynku pracy, który hamuje wzrost, innowacyjność i konkurencyjność określonych sektorów lub obszarów, ukierunkowane zarówno na krótkoterminowe interwencje, jak i na długoterminowe strategie. Sojusze te zostaną wdrożone w 14 ekosystemach przemysłowych określonych w nowej strategii przemysłowej dla Europy[346] (zob. kryteria kwalifikowalności).

[343] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf
[344] https://heinnovate.eu/en
[345] Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=pl
[346] COM(2020) 102 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102

Partnerstwa na dużą skalę w ekosystemach, w ramach paktu na rzecz umiejętności, będą stanowiły rozwinięcie planu działania na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności. W związku z tym sojusze tworzone w ramach grupy 2 będą wspierały realizację zobowiązań wynikających z paktu poprzez opracowywanie strategii w zakresie umiejętności sektorowych. Strategie te muszą wywrzeć systemowy i strukturalny wpływ przekładający się na ograniczenie niedoboru wykwalifikowanej kadry, niedoboru kwalifikacji i niedopasowania umiejętności oraz zwiększenie konkurencyjności sektora, a także zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu umiejętności. W strategiach na rzecz umiejętności sektorowych należy zawrzeć precyzyjnie określony zestaw działań, kluczowych etapów i dobrze określonych celów, aby dostosować poziom popytu i podaży na umiejętności w celu zapewnienia ogólnej realizacji opartych na ekosystemach partnerstw na rzecz umiejętności na dużą skalę w ramach paktu. Celem sojuszy jest tworzenie podstaw tych partnerstw na rzecz umiejętności oraz definiowanie ścieżki, którą należy w dalszym ciągu podążać po zakończeniu projektów.

Wykorzystując dowody odnoszące się do potrzeb w zakresie umiejętności dotyczących profili zawodowych, sojusze wspierające realizację planu działania przyczyniają się do opracowania i dostarczania transnarodowych treści kształcenia i szkoleń, jak również metodyki szkoleń i nauczania w celu ich szybkiego wdrożenia na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz na potrzeby nowo powstających zawodów. W związku z tym za podstawę swoich wniosków sojusze powinny przyjmować dotychczasową pracę centrów doskonałości zawodowej[347], regionów wdrażających strategie inteligentnej specjalizacji[348], europejskich partnerstw klastrów[349] oraz wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT)[350], które działają w tym samym ekosystemie przemysłowym.

Wnioski powinny obejmować rozwój programów ustawicznego szkolenia zawodowego w celu zaspokojenia pilnych potrzeb osób w wieku produkcyjnym w zakresie umiejętności. Wnioski powinny obejmować także rozwój nowych profili zawodowych, powiązanych kwalifikacji, które powinny obejmować VET na poziomie wykształcenia średniego II stopnia i policealnego (poziomy ERK od 3 do 5) oraz na poziomie wyższym (poziomy ERK od 6 do 8). Ponadto wnioski powinny obejmować rozwój powiązanych podstawowych programów nauczania oraz programów kształcenia i szkolenia prowadzących do uzyskania tych kwalifikacji.

W każdym projekcie wśród partnerów muszą znaleźć się zarówno organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym (VET), jak i szkolnictwem wyższym oraz podmioty rynku pracy. W sytuacji idealnej obejmują one również organy kształtujące politykę, organy certyfikujące, jak również europejskie stowarzyszenia sektorowe i przedstawicieli przemysłu.

Grupa 3: Kuźnie umiejętności STEM

Kuźnie umiejętności STEM mają na celu stworzenie sektorowej, transnarodowej i trwałej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a przedsiębiorstwami, która będzie wspierać nowe, innowacyjne i multidyscyplinarne podejścia do nauczania i uczenia się poprzez zapewnienie młodym studentom-przedsiębiorcom rzeczywistej wiedzy biznesowej i możliwości opieki mentorskiej dostosowanych do ich talentów, potrzeb i celów. Temat ten koncentruje się w szczególności na wspieraniu innowacji, tworzeniu postaw przedsiębiorczych, zapewnianiu młodym studentom-przedsiębiorcom dostępu do laboratoriów, infrastruktury technicznej i sprzętu, wspieraniu rozwoju własności intelektualnej, doradzaniu w kwestii przygotowywania prac magisterskich lub pomysłów biznesowych, a także ułatwianiu dostępu do kapitału wysokiego ryzyka w sektorach strategicznych określonych w Kompasie konkurencyjności.

Projekty wspierane w ramach tego tematu będą miały na celu pobudzenie innowacji przez współpracę między organizatorami szkolnictwa wyższego i kształcenia i szkolenia zawodowego a podmiotami rynku pracy i przedsiębiorcami, przy ewentualnym udziale funduszy *venture capital*, przy wsparciu wspólnot wiedzy i innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY SOJUSZY NA RZECZ INNOWACJI?

[347] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=pl
[348] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home
[349] https://www.clustercollaboration.eu
[350] https://eit.europa.eu/

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie **grupy 1**: **sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw** muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Wnioskodawcy (w stosownych przypadkach beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być organizacjami publicznymi lub prywatnymi ustanowionymi w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, takimi jak: - Instytucje szkolnictwa wyższego - Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego lub sieci organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego - Małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa społeczne) - Instytuty badawcze - Organizacje pozarządowe - Podmioty publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym - Organizacje zajmujące się kształceniem, szkoleniem i młodzieżą - Pośrednicy reprezentujący organizacje zajmujące się kształceniem, szkoleniem lub młodzieżą, przedsiębiorstwa, organy ds. akredytacji, certyfikacji, uznawania lub kwalifikacji, izby handlowe, przemysłowe lub izby pracy, izby rzemieślnicze, europejskich lub krajowych partnerów społecznych, szpitale lub inne instytucje opiekuńcze, w tym instytucje zajmujące się opieką długoterminową, organy odpowiedzialne za kształcenie, szkolenie lub zatrudnienie na szczeblu regionalnym lub krajowym, służby zatrudnienia, krajowe urzędy statystyczne, agencje rozwoju gospodarczego, stowarzyszenia sektorowe lub zawodowe, sojusze na rzecz umiejętności sektorowych i organy świadczące usługi poradnictwa zawodowego, doradztwa zawodowego, usługi informacyjne i usługi w zakresie zatrudnienia. Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1–3 mogą również uczestniczyć w charakterze beneficjentów, podmiotów stowarzyszonych lub partnerów stowarzyszonych, lecz nie jako koordynatorzy. Organizacje z innych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć wyłącznie jako partnerzy stowarzyszeni. **Wyjątek:** organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w **państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem** muszą posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). ECHE nie jest wymagana w przypadku uczestniczących instytucji szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Skład konsorcjum **Liczba i profil organizacji uczestniczących**	Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw: • muszą obejmować co najmniej 4 państwa członkowskie UE i państwa trzecie stowarzyszone z Programem, w tym co najmniej 8 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych); • Konsorcjum musi obejmować co najmniej 3 podmioty rynku pracy (przedsiębiorstwa lub spółki lub pośredniczące organizacje przedstawicielskie, takie jak izby, związki zawodowe lub stowarzyszenia branżowe) oraz co najmniej 3 organizatorów kształcenia i szkolenia (VET i instytucje szkolnictwa wyższego) w roli partnerów wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych). • W każdym wniosku w roli wnioskodawców, (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) powinna występować co najmniej jedna instytucja szkolnictwa wyższego i jeden organizator kształcenia i szkolenia zawodowego. Organizacje z **uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionów 1–3** mogą również uczestniczyć w charakterze beneficjentów lub podmiotów stowarzyszonych, o ile zostanie wykazane, że ich uczestnictwo wnosi istotną wartość dodaną do projektu. Organizacje z innych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć jako partnerzy stowarzyszeni. Podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych nie wlicza się do minimalnych kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do składu konsorcjum i nie mogą być oni koordynatorami.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 24 lub 36 miesięcy (istnieje możliwość ich przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany). Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku na podstawie celu projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders”. Identyfikator zaproszenia – grupa 1: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **10 marca do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).

Organizacje składająca wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie **grupy 2**: **sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (wdrażanie planu działania)** muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Wnioskodawcy (w stosownych przypadkach beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być organizacjami publicznymi lub prywatnymi ustanowionymi zgodnie z prawem w **państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem**, takimi jak: - Instytucje szkolnictwa wyższego - Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego - Sieci organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego - Małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa społeczne) - Instytuty badawcze - Organizacje pozarządowe - Podmioty publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym - Organizacje zajmujące się kształceniem, szkoleniem i młodzieżą - Pośrednicy reprezentujący organizacje lub przedsiębiorstwa zajmujące się kształceniem, szkoleniem lub młodzieżą - Organy ds. akredytacji, certyfikacji, uznawania lub kwalifikacji - Izby handlowe, przemysłowe lub pracy, izby rzemieślnicze - Europejscy lub krajowi partnerzy społeczni - Szpitale lub inne instytucje opiekuńcze, w tym instytucje opieki długoterminowej - Organy odpowiedzialne za kwestie związane z kształceniem i szkoleniem lub zatrudnieniem na szczeblu regionalnym lub krajowym - Służby zatrudnienia - Krajowe urzędy statystyczne - Agencje rozwoju gospodarczego - Stowarzyszenia sektorowe lub zawodowe - Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych - Organy świadczące usługi poradnictwa zawodowego, doradztwa zawodowego i usługi informacyjne w tym zakresie oraz służby zatrudnienia Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą również uczestniczyć, lecz wyłącznie jako partnerzy stowarzyszeni. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w **państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem** muszą posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE).
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (plan działania) muszą mieć następujący skład: • muszą obejmować co najmniej 8 państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem i co najmniej 12 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych), • Konsorcjum musi obejmować co najmniej 5 podmioty rynku pracy (przedsiębiorstwa lub spółki lub pośredniczące organizacje przedstawicielskie, takie jak izby, związki zawodowe lub stowarzyszenia branżowe) oraz co najmniej 5 organizatorów kształcenia i szkolenia (VET i instytucje szkolnictwa wyższego) w roli partnerów wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych). • W każdym wniosku w roli wnioskodawców, (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) musi występować co najmniej jedna instytucja szkolnictwa wyższego i jeden organizator kształcenia i szkolenia zawodowego. Podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych nie wlicza się do minimalnych kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do składu konsorcjum i nie mogą być oni koordynatorami.

Sektory lub obszary	**14 ekosystemów przemysłowych określonych w rocznym sprawozdaniu dotyczącym jednolitego rynku z 2021 r.**[351].: Wnioskodawca musi wybrać tylko jeden ekosystem z 14 poniższych ekosystemów: **1. mobilność-transport-motoryzacja**: produkcja pojazdów silnikowych, statków i pociągów oraz akcesoriów; ich naprawa i konserwacja; transport towarowy; sztuczna inteligencja; czyste technologie; materiały zaawansowane itp. **2. wyroby włókiennicze:** produkcja wyrobów włókienniczych, odzieży, obuwia, wyrobów skórzanych i biżuterii itp. **3. energia odnawialna:** silniki elektryczne, silniki i turbiny; wytwarzanie energii elektrycznej; wytwarzanie i dystrybucja gazu; sztuczna inteligencja; czyste technologie; materiały zaawansowane itp. **4. elektronika:** surowce wyjściowe (płytki półprzewodnikowe); maszyny do produkcji półprzewodników; projektowanie i produkcja półprzewodników; robotyka; materiały zaawansowane itp. **5. ekspozycje detaliczne**: sprzedaż detaliczna, sprzedaż hurtowa powiązana z konsumentami itp. **6. budownictwo**: budowa budynków mieszkalnych i niemieszkalnych; budowa dróg i linii kolejowych; budowa obiektów użyteczności publicznej i inżynierii lądowej; powiązane działania sztuczna inteligencja; czyste technologie; materiały zaawansowane itp. **7. przemysł lotniczy, kosmiczny i obronny:** produkcja statków powietrznych; technologie kosmiczne, produkcja statków kosmicznych i powiązane usługi; produkty i technologie związane z obronnością; sztuczna inteligencja; czyste technologie; robotyka itp. **8. branże niskoemisyjne i energochłonne:** wydobycie paliw kopalnych i surowców; rafinacja; wytwarzanie produktów o znacznym wpływie na środowisko: tworzyw sztucznych, chemikaliów, nawozów, żelaza i stali, produktów leśnych, cementu, kauczuku, metali nieżelaznych; czyste technologie; materiały zaawansowane itp. **9. turystyka:** przewóz osób i podróże; hotele i zakwaterowanie krótkoterminowe; restauracje i usługi gastronomiczne; wydarzenia, parki rozrywki itp. **10. sektor rolno-spożywczy:** produkcja roślinna i zwierzęca; przetwórstwo spożywcze; działalność weterynaryjna; sztuczna inteligencja; czyste technologie; materiały zaawansowane itp. **11. sektor kultury i kreatywny:** gazety, książki i czasopisma; filmy kinowe, nagrania wideo i telewizja; radio i muzyka; sztuczna inteligencja itp. **12. technologie cyfrowe:** telekomunikacja; oprogramowanie i programowanie; portale internetowe; produkcja komputerów i sprzętu komputerowego; sztuczna inteligencja; informatyka kwantowa; robotyka itp. **13. bliskość i gospodarka społeczna:** przedsiębiorstwa społeczne, stowarzyszenia i spółdzielnie mające na celu generowanie skutków społecznych itp.

[351] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102

	14. zdrowie: produkty farmaceutyczne i sprzęt medyczny; szpitale, domy opieki, opieka rezydencjalna, opieka długoterminowa; nauki przyrodnicze; neurotechnologia; sztuczna inteligencja; materiały zaawansowane itp. Sojusze muszą wybrać do swojego wniosku jeden ekosystem przemysłowy, którego będzie dotyczył ich projekt[352]. Wniosek może dotyczyć ekosystemu, który nie jest objęty projektem w ramach realizowanego planu działania, unijnej akademii umiejętności lub ekosystemu, który już ma realizowany plan działania lub unijną akademię umiejętności. W tym ostatnim przypadku wniosek musi dotyczyć dziedzin i obszarów, które są wyraźnie różne od tych, których dotyczy(-ą) projekt (projekty) w ramach realizowanego planu działania lub unijnej(-ych) akademii umiejętności[353].
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zwykle wynosić 48 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders". Identyfikator zaproszenia – grupa 2: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **10 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

Organizacje składająca wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie **grupy 3**: **kuźnie umiejętności STEM**, muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Wnioskodawcy (w stosownych przypadkach beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być organizacjami publicznymi lub prywatnymi ustanowionymi w państwie **członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem**, takimi jak: - Instytucje szkolnictwa wyższego - Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego, sieci organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego - Małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa społeczne) - Przedsiębiorstwa *venture capital* - Instytuty badawcze - Organizacje pozarządowe - Podmioty publiczne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym - Organizacje zajmujące się kształceniem, szkoleniem i młodzieżą - Pośrednicy reprezentujący organizacje lub przedsiębiorstwa zajmujące się kształceniem, szkoleniem lub młodzieżą - Organy ds. akredytacji, certyfikacji, uznawania lub kwalifikacji - Izby handlowe, przemysłowe lub izby pracy - Izby rzemieślnicze - Europejscy lub krajowi partnerzy społeczni

[352] Na przykład sektor śródlądowych dróg wodnych lub sektor lotnictwa cywilnego mają części w dwóch różnych ekosystemach przemysłowych: przewóz osób należy do „turystyki", natomiast transport towarowy należy do „mobilności-transportu-motoryzacji". W zależności od zastosowania wodór jest głównym czynnikiem umożliwiającym rozwój następujących ekosystemów: mobilność-transport-motoryzacja: Energia ze źródeł odnawialnych energochłonne sektory przemysłu Budownictwo: Sektor aeronautyczny i obronny. Wniosek powinien dotyczyć tylko jednego ekosystemu.

[353] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=pl

	- Organy odpowiedzialne za kwestie związane z kształceniem i szkoleniem lub zatrudnieniem na szczeblu regionalnym lub krajowym - Służby zatrudnienia - Krajowe urzędy statystyczne - Agencje rozwoju gospodarczego - Stowarzyszenia sektorowe lub zawodowe - Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych - Organy świadczące usługi poradnictwa zawodowego, doradztwa zawodowego i usługi informacyjne w tym zakresie oraz służby zatrudnienia Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą uczestniczyć wyłącznie jako partnerzy stowarzyszeni.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Kuźnie umiejętności STEM: • muszą obejmować organizacje z co najmniej 4 państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem, w tym co najmniej 8 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych); • konsorcjum musi obejmować co najmniej 3 podmioty rynku pracy (przedsiębiorstwa, spółki, przedsiębiorstwa *venture capital* lub pośredniczące organizacje przedstawicielskie, takie jak izby handlowe, związki zawodowe lub stowarzyszenia branżowe) oraz co najmniej 3 organizatorów kształcenia i szkolenia (kształcenia i szkolenia zawodowego i instytucje szkolnictwa wyższego) w roli wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych); • W każdym wniosku w roli wnioskodawców, (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) powinna występować co najmniej jedna instytucja szkolnictwa wyższego i jeden organizator kształcenia i szkolenia zawodowego. Podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych nie wlicza się do minimalnych kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do składu konsorcjum i nie mogą być oni koordynatorami.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 24 miesiące (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany). Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku na podstawie celu projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders". Identyfikator zaproszenia – grupa 3: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-STEM
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **10 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

OPRACOWANIE PROJEKTU

W ramach każdego z sojuszu wdraża się spójny, kompleksowy i zmienny zestaw wzajemnie powiązanych działań w celu zwiększenia innowacyjności w szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz przedsiębiorstwach (w tym dużych, małych i średnich przedsiębiorstwach oraz przedsiębiorstwach społecznych), a także w szerszym środowisku społeczno-gospodarczym.

Grupa 1: Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw

Co najmniej jedno z następujących działań (niewyczerpujący wykaz) powinno być uwzględnione w każdym sojuszu na rzecz edukacji i przedsiębiorstw:

Pobudzanie innowacyjności

- Wspólne opracowywanie i wdrażanie nowych metod uczenia się i nauczania (takich jak nowe wielodyscyplinarne programy nauczania, nauczanie i uczenie się skoncentrowane na osobie uczącej się i oparte na rozwiązywaniu rzeczywistych problemów, wykorzystywanie innowacyjnych technologii, pełniejsze wykorzystanie mikropoświadczeń);
- Opracowywanie i testowanie ciągłych programów i działań edukacyjnych we współpracy z przedsiębiorstwami i wewnątrz nich;
- Opracowywanie i wdrażanie programów edukacyjnych i szkoleniowych wspierających rozwój umiejętności STEM i talentów w tej dziedzinie;
- Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości w instytucjach kształcenia i szkolenia w całej Europie, w ścisłej współpracy z sektorem przedsiębiorczości, aby pomóc studentom-przedsiębiorcom w przekształceniu swoich pomysłów w przedsiębiorstwa. Można to osiągnąć, na przykład, poprzez zapewnienie szerokiego zakresu usług, począwszy od szkoleń w zakresie umiejętności, finansów, biznesu i zarządzania, jak również zapewnienie przestrzeni biurowej i ułatwienie finansowania kapitałem wysokiego ryzyka;
- Opracowywanie i testowanie rozwiązań dotyczących pilnego zapotrzebowania społecznego, któremu nie jest w stanie sprostać rynek, a które dotyczy słabszych grup społecznych podejmowanie wyzwań społecznych lub związanych ze zmianami postaw i wartości, strategii i polityki, struktur i procesów organizacyjnych, systemów realizacji i usług;
- Opracowywanie rozwiązań trudnych problemów, innowacji produktowych i procesowych (poprzez wspólną pracę studentów, nauczycieli akademickich i praktyków).

Rozwijanie zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości, kompetencji i umiejętności

- Opracowanie nowych metod nauczania i narzędzi służących do kształcenia, które uwzględniają uczenie się umiejętności przekrojowych i stosowanie ich w programach szkolnictwa wyższego i VET przygotowywanych we współpracy z przedsiębiorstwami, mających na celu zwiększenie szans na zatrudnienie, pobudzanie kreatywności oraz tworzenie nowych ścieżek kariery;
- Wprowadzanie, w stosownych przypadkach, zmysłu przedsiębiorczości w danej dyscyplinie, danym programie nauczania, kursie itp. w celu zapewnienia studentom, badaczom, pracownikom i edukatorom kompetencji, umiejętności i motywacji do rozwijania zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości oraz zdolności do stawiania czoła różnym wyzwaniom w życiu edukacyjnym, zawodowym i prywatnym;
- Otwieranie nowych możliwości uczenia się dzięki praktycznemu stosowaniu umiejętności z zakresu przedsiębiorczości, co może obejmować komercjalizację nowych usług, produktów i prototypów oraz tworzenie podmiotów gospodarczych typu start-up i spin-off lub do tego prowadzić;
- Wprowadzenie podejść bardziej „skupionych na studencie", w ramach których studenci dostosowują swoje ścieżki uczenia się do własnych potrzeb.
- Wspieranie specjalnych wspólnych programów i wspólnego opracowywania mikropoświadczeń dla sektorów, w których występują poważne niedobory kwalifikacji;
- Wspieranie przedsiębiorczości i opieki mentorskiej na potrzeby przedsiębiorstw typu start-up i scale-up.

Pobudzanie przepływu i wymiany wiedzy między instytucjami szkolnictwa wyższego, VET, przedsiębiorstwami i instytutami badawczymi

- Tworzenie sprzyjających włączeniu i powiązanych systemów szkolnictwa wyższego, VET oraz przedsiębiorstw poprzez wzajemne zaufanie, transgraniczne uznawanie i certyfikację, elastyczne ścieżki uczenia się między VET

i szkolnictwem wyższym, wspieranie VET na wyższych poziomach europejskich ram kwalifikacji oraz wspieranie mobilności osób uczących się i pracowników;

- Praktyki zawodowe i związane z zakresem studiów działania w przedsiębiorstwach, które to działania stanowią nieodłączny element programu nauczania i są uznawane i za które przysługują punkty zaliczeniowe Struktury do badania i testowania innowacyjnych rozwiązań Ograniczone w czasie wymiany studentów, naukowców, kadry dydaktycznej i pracowników firm Zapewnianie zachęt do zaangażowania kadry z firm w nauczanie i prowadzenie badań analiza danych z badań. W stosownych przypadkach projekty mogą być powiązane z europejskim sojuszem na rzecz przygotowania zawodowego[354].

Identyfikacja potrzeb rynku związanych z odpornością i powstających zawodów

- Identyfikacja potrzeb rynku i powstających zawodów (po stronie popytu), zwiększenie zdolności systemów do reagowania na potrzeby rynku pracy na wszystkich poziomach (po stronie podaży) Dostosowanie oferty szkolnictwa wyższego i VET do potrzeb w zakresie umiejętności poprzez opracowanie i realizację transnarodowych, sektorowych programów nauczania uwzględniających uczenie się oparte na pracy i uczenie się w świecie rzeczywistym;
- Określanie tych umiejętności, które są potrzebne w domenie publicznej do rozwiązywania problemów społecznych (np. w zakresie zmiany klimatu, zdrowia i umiejętności STEM) i zwiększania odporności na poziomie społecznym i wspólnotowym w tym poprzez współpracę instytucji szkolnictwa wyższego oraz organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego z organami krajowymi, regionalnymi i samorządami terytorialnymi oraz sektorem prywatnym mającą na celu wniesienie wkładu w opracowanie i wdrożenie strategii inteligentnej specjalizacji w regionach;
- Zapewnienie wsparcia w celu przezwyciężenia niedopasowania umiejętności zarówno pod względem odporności, jak i potrzeb rynkowych, a także w celu zaradzenia poważnym niedoborom kwalifikacji w sektorach kluczowych dla konkurencyjności Europy.

<u>Grupa 2: Sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (realizacja „planu działania")</u>

Należy zrealizować następujące działania:

Opracowanie strategicznego podejścia do współpracy sektorowej w zakresie umiejętności

- Nawiązanie zrównoważonej współpracy w obszarze rozwijania umiejętności między kluczowymi branżowymi zainteresowanymi stronami, z uwzględnieniem partnerów społecznych, organizatorami kształcenia i szkolenia oraz organami publicznymi (na szczeblu krajowym i regionalnym); Celem projektu będzie także budowanie współpracy między dużymi a mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP) w całym łańcuchu wartości w danym ekosystemie przemysłowym;
- Ciągłe gromadzenie informacji na temat umiejętności: Przekazywanie istotnych dowodów jakościowych na szczeblu unijnym lub regionalnym oraz danych ilościowych w formacie połączonych otwartych danych. Opracowywanie wspólnej metodyki przewidywania przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności, a także przewidywanie przyszłych potrzeb oraz monitorowanie (w odstępach rocznych) zmian w obszarze popytu na umiejętności i podaży umiejętności w oparciu o wiarygodne scenariusze prognostyczne, korzystanie z unijnej panoramy umiejętności oraz, w stosownych przypadkach, pracy OECD, Światowego Forum Ekonomicznego oraz istniejących sojuszy na rzecz umiejętności sektorowych;
- Mapowanie istniejącego, dostępnego w sektorze/ekosystemie wsparcia w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji (zapewnianego przez przedstawicieli przemysłu oraz publiczne i prywatne zainteresowane strony) oraz identyfikacja, które z tych działań można zintensyfikować, aby wspierać przedsiębiorstwa w łańcuchach wartości;

[354] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=en#:~:text=The%20European%20Alliance%20for%20Apprenticeships%20%28EAfA%29%20unites%20governments,through%20national%20commitments%20and%20voluntary%20pledges%20from%20stakeholders

- Opracowanie strategii w obszarze umiejętności dla ekosystemu przemysłowego, w tym priorytetów akcji, na podstawie zgromadzonych informacji na temat umiejętności, aby wesprzeć realizację celów dotyczących zmiany i podnoszenia kwalifikacji siły roboczej ekosystemu przemysłowego oraz tych, którzy mogliby dołączyć do sektora (np. osób nieaktywnych zawodowo). W strategii należy szczegółowo określić, w jaki sposób istotne tendencje, takie jak zmiany o charakterze globalnym, społecznym i technologicznym zachodzące w danym ekosystemie przemysłowym, mogą wpłynąć na kwestie związane z miejscami pracy oraz na potrzeby w zakresie umiejętności; W strategii należy przedstawić orientacyjny harmonogram jej realizacji i zwrócić szczególną uwagę na wpływ technologii cyfrowych i najbardziej zaawansowanych technologii. Należy w niej zidentyfikować i zdefiniować profile zawodowe i powiązane umiejętności, które prawdopodobnie powstaną w sektorze (tj. będą zupełnie nowe). W strategii należy zidentyfikować także kluczowe podmioty przemysłu oraz zainteresowane strony, które powinny być zaangażowane we wdrażanie strategii. Wspomniana strategia powinna stanowić jeden z pierwszych, kluczowych wyników projektu – należy przedstawić precyzyjnie określony zestaw działań, kluczowych etapów i dobrze określonych wyników, a także konkretne akcje priorytetowe umożliwiające ustalenie najlepszego sposobu dostosowania przyszłego popytu na umiejętności do podaży umiejętności w przypadku tych powstających zawodów. Strategia powinna być stosowana jako podstawa do budowania partnerstwa w ramach paktu na rzecz umiejętności;
- W stosownych przypadkach zapewnianie dostępności rezultatów projektów w formacie otwartych danych, tak aby można było wprowadzić je do gromadzonych przez Cedefop informacji na temat umiejętności[355], prac Europejskiego Obserwatorium Umiejętności i europejskiej klasyfikacji umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów (ESCO);
- Przekazywanie istotnych dowodów jakościowych na szczeblu unijnym lub regionalnym oraz danych ilościowych w formacie połączonych otwartych danych.

Oczekuje się, że wnioskodawcy opiszą, w jaki sposób wniosek dotyczący projektu uzupełnia już realizowane projekty centrów doskonałości zawodowej, akademii przemysłu neutralnego emisyjnie i innych akademii umiejętności, lub tworzy synergie z tymi projektami oraz pozwala uniknąć nakładania się z nimi.

Opracowanie europejskiego „podstawowego" programu nauczania o zasięgu sektorowym oraz programów szkoleniowych

- **W ciągu pierwszych 18 miesięcy aktywności (działania reaktywne)**

Równolegle do powyższych akcji wszystkie projekty powinny szybko **spełnić pilne potrzeby w zakresie umiejętności w zawodach w ekosystemie przemysłowym spowodowane transformacją cyfrową i ekologiczną** (dowody zostaną przedstawione we wniosku):

- w miarę możliwości korzystanie z profili zawodowych zgodnych z ESCO oraz istniejącymi ramami kompetencji[356];
- opracowywanie lub przegląd programów szkoleniowych w celu podnoszenia i zmiany kwalifikacji siły roboczej przez – w stosownych przypadkach – innowacyjne uczenie się mieszane i oparte na pracy;
- zapewnianie wysokiej jakości treści i nowych programów szkoleniowych przez stosowanie metod zapewniania jakości zgodnie z EQAVET i ESG (normy i wytyczne na potrzeby zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego);
- zapewnienie szybkiego wdrażania i wykorzystywania programów szkoleniowych przez docieranie np. do głównych podmiotów w łańcuchach wartości w ramach ekosystemu przemysłowego, centrów doskonałości zawodowej[357], regionów wdrażających strategie inteligentnej specjalizacji[358] lub europejskich partnerstw

[355] https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/skills-intelligence

[356] Na przykład ramy kompetencji cyfrowych dla obywateli, ramy kompetencji przedsiębiorczości i europejskie ramy e-kompetencji (e-CF).

[357] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=pl

[358] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home

klastrów[359] oraz wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT)[360], które są aktywne w tym samym ekosystemie przemysłowym.

- **Przez cały czas trwania projektu (proaktywna odpowiedź)**

W ramach projektów należy zatem prowadzić działania z zakresu **opracowywania profili zawodowych i treści szkoleń dla zmieniających się i powstających profili zawodowych**:

- Opracowywanie – na podstawie zidentyfikowanego zapotrzebowania na umiejętności w przypadku powstających profili zawodowych w danym ekosystemie przemysłowym – nowych modułowych programów nauczania VET oraz powiązanych kwalifikacji dla kształcenia i szkolenia wstępnego (pełnych programów nauczania do włączenia do krajowych systemów kształcenia i szkolenia) oraz programów szkolenia w celu podnoszenia lub zmiany kwalifikacji osób w wieku produkcyjnym (moduły służące spełnieniu potrzeb w zakresie umiejętności);
- Te programy nauczania i szkoleniowe muszą składać się z jednostek efektów uczenia się zgodnie z europejskimi ramami kwalifikacji (ERK)/krajowymi ramami kwalifikacji oraz być dostosowane do ESCO; efektem programów nauczania powinny być umiejętności potrzebne do konkretnej pracy, a także kompetencje kluczowe[361], które obejmują zwłaszcza umiejętności przekrojowe oraz dyscypliny STEAM[362];
- Włączanie okresów uczenia się opartego na pracy do nowych treści szkoleniowych, uwzględniając możliwość wykorzystywania wiedzy w praktycznych, „życiowych" sytuacjach w miejscu pracy, oraz – w miarę możliwości – wkomponowywanie transnarodowych doświadczeń w zakresie nauki do tych treści;
- Zarządzanie jakością nowych treści szkoleniowych poprzez stosowanie zasad zapewniania jakości EQAVET i ESG albo poprzez korzystanie z już istniejących systemów zapewniania jakości, które powinny być jednak zgodne z EQAVET i ESG;
- Promowanie odpowiednich kwalifikacji sektorowych, w tym transnarodowych wspólnych programów (obejmujących europejskie podstawowe profile zawodowe[363]) przyznawanych przez więcej niż jednego organizatora kształcenia i szkolenia, co usprawni proces certyfikacji transgranicznej i budowanie wzajemnego zaufania, przyczyniając się do poprawy mobilności osób uczących się i mobilności zawodowej w danym sektorze.

Opracowanie „podstawowych" programów nauczania oraz programów szkoleniowych

- Opracowanie metod realizacji programów nauczania i programów szkoleniowych dostosowanych do poszczególnych grup docelowych przez wykorzystywanie innowacyjnych podejść do nauczania i uczenia się, w tym zapewnienie uczenia się opartego na pracy, korzystanie z rozwiązań w dziedzinie ICT (np. kształcenie mieszane, symulatory, rzeczywistość rozszerzona itp.), rozwiązań w zakresie mobilności wirtualnej/mieszanej dla osób uczących się i pracowników oraz z otwartych zasobów edukacyjnych (np. nauczanie udoskonalone dzięki AI, MOOC[364]);
- Opracowywanie działań służących usprawnieniu międzypokoleniowego transferu wiedzy zawodowej;
- Opisywanie sposobów udoskonalania metod i procedur oceny w taki sposób, by obejmowały one wszystkie formy uczenia się, uwzględniając uczenie się oparte na pracy, oraz aby usprawniały proces zatwierdzania umiejętności i kompetencji nabytych przed przeprowadzeniem szkolenia;
- Korzystanie z nawiązanych kontaktów oraz nowych kontaktów nawiązanych z podmiotami po stronie popytu na etapie gromadzenia informacji na temat umiejętności, docieranie do podmiotów oferujących możliwości

[359] https://www.clustercollaboration.eu

[360] https://eit.europa.eu/

[361] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=PL

[362] Nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka.

[363] Europejskie podstawowe profile zawodowe zawierają opisy zestawów kluczowych efektów uczenia się odpowiadających profilom zawodowym, które są wspólne i istotne dla krajowych programów kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach UE w konkretnych obszarach zawodowych.

[364] MOOC [ang. Massive Open Online Course] jest to masowy otwarty kurs internetowy, którego celem jest nieograniczone uczestnictwo i otwarty dostęp przez internet. Oprócz tradycyjnych materiałów kursowych, takich jak nagrania z wykładów, materiały do czytania i zestawy zagadnień do rozwiązania, wiele kursów MOOC zapewnia interaktywne fora użytkowników, aby wspierać interakcje społecznościowe między kursantami, nauczycielami i asystentami.

zatrudnienia, takich jak prywatni i publiczni pracodawcy oraz służby zatrudnienia, w celu potencjalnego znalezienia zatrudnienia dla absolwentów szkoleń;

- Identyfikowanie środków umożliwiających śledzenie losów osób uczących się po zakończeniu szkolenia, aby zagwarantować przekazywanie „informacji zwrotnych”[365]. Takie systemy śledzenia i przekazywania informacji zwrotnych mogą wykorzystywać informacje uzyskane od przedsiębiorstw i osób uczących się / pracowników, a także publiczne zasoby informacyjne i informacje przekazywane przez zainteresowane strony na rynku pracy;
- Proponowanie odpowiednich środków na rzecz formalnego uznawania nowych lub dostosowanych programów nauczania oraz kwalifikacji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz szkolnictwa wyższego w krajach, w których zlokalizowani są partnerzy i w odpowiednim ekosystemie przemysłowym.

Opracowywanie długoterminowego planu działania na rzecz stopniowego wdrażania wyników projektu po zakończeniu jego realizacji:

- Wspomniany plan musi opierać się na zrównoważonych partnerstwach między organizatorami kształcenia i szkolenia, kluczowymi zainteresowanymi stronami z danej branży a organami publicznymi (regionalnymi lub krajowymi) prowadzącymi działalność na odpowiednim szczeblu, aby ułatwić/wzmocnić partnerstwa na rzecz umiejętności z udziałem wielu zainteresowanych stron w ramach paktu na rzecz umiejętności w celu zmiany i podniesienia kwalifikacji siły roboczej. Należy w nim wskazać odpowiednie struktury zarządzania i przedstawić plany w zakresie skalowalności i stabilności finansowania;
- Plan musi zapewniać odpowiednią widoczność i szerokie rozpowszechnienie wyników, w tym również na szczeblu UE i na krajowym/regionalnym szczeblu politycznym; należy w nich także zawrzeć szczegółowe informacje na temat sposobu wdrażania stosownych środków na szczeblu krajowym lub regionalnym przy wsparciu odpowiednich organów publicznych;
- W planie należy przewidzieć, w jaki sposób będą aktualizowane wyniki projektu, w szczególności gromadzenie informacji na temat umiejętności, strategia i programy szkoleniowe, po zakończeniu czteroletniego projektu, w tym przez przewidzenie jego przyszłych źródeł finansowania;
- W planie należy wskazać, w jaki sposób za pomocą możliwości dotyczących finansowania unijnego (np. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), wieloletnie ramy finansowe UE (WRF) na lata 2021–2027, w tym europejskie fundusze strukturalne, InvestEU, Erasmus+), a także inwestycji prywatnych i finansowania krajowego/regionalnego można wspierać strategie w obszarze umiejętności. Należy w nim uwzględnić strategie inteligentnej specjalizacji, europejskie partnerstwa klastrów, sieci centrum doskonałości zawodowej oraz wspólnoty wiedzy i innowacji EIT.

<u>Grupa 3: Kuźnie umiejętności STEM</u>

Należy zrealizować co najmniej jedno z następujących działań:

- opracowywanie programów nauczania, w których kładzie się nacisk na umiejętności STEM potrzebne w sektorach strategicznych, z modułami obejmującymi rozwiązywanie rzeczywistych problemów, myślenie przedsiębiorcze, podstawy praw własności intelektualnej i finansowanie innowacji na wczesnym etapie;
- tworzenie inkubatorów ukierunkowanych na sektory strategiczne, zapewniających kompleksowe wsparcie, w tym dostęp do laboratoriów, infrastruktury technicznej i sprzętu oraz opieki mentorskiej w zakresie zarządzania własnością intelektualną, dostępu do kapitału wysokiego ryzyka i rozwoju przedsiębiorstw;
- wspieranie partnerstw między studentami, środowiskiem akademickim i przemysłem w sektorach strategicznych, przy wsparciu wspólnot wiedzy i innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, integrowanie strategii w zakresie własności intelektualnej w celu zwiększenia wartości projektów, przy ewentualnym zaangażowaniu funduszy *venture capital* w celu oceny i wspierania obiecujących innowacji.

Działania te mają być zorganizowane w sposób holistyczny w celu przygotowania studentów pod kątem sektorów strategicznych poprzez połączenie kluczowych umiejętności technicznych, wiedzy fachowej w zakresie zarządzania

[365] Zob. cel średnioterminowy nr 2 (MTD2) w konkluzjach z Rygi z 2015 r.: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-en

własnością intelektualną i dostępu do kapitału wysokiego ryzyka, tak aby byli oni w pełni wykwalifikowani do wprowadzania innowacji i komercjalizacji swoich pomysłów. Działania te mają na celu stworzenie solidnych systemów wsparcia dla studentów rozpoczynających działalność w sektorach strategicznych, zapewniających im dostęp do sieci i zasobów, których potrzebują, aby stać się skutecznymi innowatorami i przedsiębiorcami.

W ramach wszystkich grup (grupa 1: Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw, grupa 2: Sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (realizacja „planu działania") i grupa 3: Kuźnie umiejętności STEM)

W przypadku sojuszy na rzecz innowacji wymaga się, aby w stosownych przypadkach wykorzystywały instrumenty i narzędzia dotyczące całej UE, takie jak ERK, ESCO, Europass (w tym europejskie poświadczenia cyfrowe w dziedzinie uczenia się i europejski model dotyczący uczenia się[366]), EQAVET i ESG. Jeżeli we wnioskach sugeruje się, na przykład, tworzenie wspólnot praktyków lub opracowywanie stron internetowych na potrzeby współpracy, działania te powinny, w stosownych przypadkach, opierać się na istniejących platformach internetowych, takich jak Platforma Europejskiej Edukacji Szkolnej, EPALE lub wspólnota praktyków VET na EPALE, i być realizowane z wykorzystaniem tych platform[367].

Aby wypróbować i przetestować nowy program nauczania lub nowe metody szkolenia i uczenia się, w sojuszach na rzecz innowacji można organizować działania w zakresie mobilności edukacyjnej studentów, nauczycieli, naukowców i innych pracowników, o ile działania te wspierają/uzupełniają główne działania partnerstw i wnoszą wartość dodaną w realizację celów projektu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Podstawą sojuszy na rzecz innowacji będzie strategiczne i trwałe współdziałanie w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw działających wspólnie na rzecz zwiększenia zdolności innowacyjnych Europy. Znacząco wzmocni ono synergie między obiema dziedzinami kształcenia w zakresie wspierania innowacji, nowych umiejętności, poczucia inicjatywy i przedsiębiorczego nastawienia. Oczekuje się, że te sojusze pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego, VET oraz przedsiębiorstwami przyczynią się do rozwoju regionalnych ekosystemów innowacji i bezpośrednio dostarczą cennego wkładu w gospodarkę, wprowadzając uczenie się poprzez pracę. Podczas gdy uczelnie dysponują wiedzą i danymi badawczymi, które pozwalają im bezpośrednio przekazywać małym i średnim przedsiębiorstwom informacje w celu pobudzenia lokalnych gospodarek, organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego zapewniają umiejętności potrzebne przedsiębiorstwom i są w stanie wspierać wzrost lokalnej gospodarki.

Zgodnie z oczekiwaniami na szerszą skalę sojusze na rzecz innowacji będą ukierunkowane na wyzwania społeczne i gospodarcze, zarówno w dziedzinie edukacji, jak i zatrudnienia, i będą uwzględniały kluczowe obszary, takie jak wyzwania związane z innowacjami, zapewnianie umiejętności, rozwiązanie problemu poważnych niedoborów kwalifikacji, zmiana klimatu, zielona gospodarka, demografia, transformacja cyfrowa i sztuczna inteligencja. Korzyści można także czerpać ze współpracy z dużymi przedsiębiorstwami. Sojusze na rzecz innowacji skupią się na potrzebach obywateli i przyspieszą modernizację szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego.

W pakcie na rzecz umiejętności ustanowione zostaną nie tylko ramy wdrażania pozostałych akcji w ramach unii umiejętności, ale także ramy upowszechniania i wykorzystywania wyników projektu sojuszy na rzecz innowacji. W szczególności wyniki planu działania sojuszy na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności zostaną wykorzystane jako podstawa partnerstw sektorowych w ramach paktu na rzecz umiejętności. Będą one wspierać wymiar umiejętności w ramach Kompasu konkurencyjności[368], Paktu dla czystego przemysłu[369], Planu działania dla przemysłu

[366] https://europass.europa.eu/en/node/2128
[367] https://epale.ec.europa.eu/en/practitioners-in-vet
[368] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_339
[369] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/clean-industrial-deal_pl

motoryzacyjnego[370] oraz wspólnej białej księgi w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030[371], a także strategii w sprawie zastosowania AI.

Ponadto sojusze te przyczynią się do wdrażania komunikatu UE dotyczącego odnowionego programu dla szkolnictwa wyższego[372], a także do stworzenia europejskiego obszaru edukacji[373]. Przyczynią się one również do wdrożenia Nowego europejskiego planu na rzecz innowacji[374]. Sojusze mogą również wnosić wkład w działalność wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT)[375] i współpracować z nimi w sektorach, w których działają.

Sojusze na rzecz innowacji będą także uwzględniały cele zrównoważonego rozwoju określone w Agendzie 2030[376] oraz postanowienia paryskiej deklaracji w sprawie zmiany klimatu[377], jako nadrzędne parametry akcji, pomagając w ten sposób Komisji Europejskiej wdrożyć jej nowy Zielony Ład[378] oraz plan odbudowy dla Europy[379]. Sojusze wniosą również wkład w inicjatywę „Nowy europejski Bauhaus"[380], której celem jest zaprojektowanie nowych zrównoważonych i inkluzywnych sposobów życia, aby spełnić cele Zielonego Ładu.

Sojusze na rzecz innowacji mają wywierać krótko- i długoterminowy wpływ na wszelkiego rodzaju zainteresowane strony zaangażowane w projekt na poziomie indywidualnym, organizacyjnym i systemowym. Zgodnie z oczekiwaniami wpływ ten będzie wykraczał poza czas trwania projektu i poza organizacje zaangażowane w partnerstwa. Oczekuje się, że partnerstwo i działania będą trwałe. W tym celu rezultaty/wyniki nie powinny być odrębne/niezależne, lecz być połączone/zintegrowane z istniejącymi przedsięwzięciami, programami, projektami, platformami, operacjami itp.

KRYTERIA WYBORU

Poniższe kryteria wyboru dotyczą **grupy 1 – Sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw**:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	**Kontekst i cele ogólne** • **Związek z polityką i inicjatywami UE**: we wniosku wzięto pod uwagę priorytety polityczne Komisji Europejskiej oraz ich szczegółowe cele w obszarze szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz umiejętności i innowacji, zaś sam wniosek przyczynia się do ich realizacji; we wniosku wzięto pod uwagę istniejące narzędzia i inicjatywy UE służące rozwijaniu umiejętności i talentów. • **Cel**: wniosek jest adekwatny do celów i działań danej akcji. • **Wartości UE**: wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. **Analiza potrzeb i szczegółowe cele** • **Spójność i podejście oparte na rozwiązywaniu problemów**: cele i działania opierają się na kompleksowej, dobrze uzasadnionej i wysokiej jakości analizie problemów i potrzeb; Są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących, dla danej akcji i dla priorytetów Komisji Europejskiej.

[370] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_636
[371] https://commission.europa.eu/topics/defence/future-european-defence_pl
[372] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247
[373] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_pl
[374] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0332
[375] https://eit.europa.eu/
[376] https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
[377] https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
[378] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0640&qid=1612527151120&from=PL
[379] https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl
[380] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_pl

	• **Umiejętności cyfrowe**: stopień, w jakim wniosek włącza umiejętności cyfrowe (w tym w zakresie sztucznej inteligencji) do treści szkoleniowych dla jednego profilu lub kilku pokrewnych profili zawodowych. • **Umiejętności ekologiczne**: stopień, w jakim wniosek włącza umiejętności związane z przejściem na bardziej ekologiczną gospodarkę o obiegu zamkniętym do treści szkoleniowych dla jednego profilu lub kilku pokrewnych profili zawodowych. • **Umiejętności w zakresie odporności**: zakres, w jakim wniosek łączy w sobie umiejętności związane ze zdolnością do przystosowania się, zarządzania zmianami i dbania o siebie nawzajem jako o wspólnotę. • **Umiejętności STEM**: w stosownych przypadkach stopień, w jakim we wniosku uwzględniono umiejętności związane z dziedzinami STEM. • **Wkład w rozwiązanie problemu poważnych niedoborów kwalifikacji w sektorach kluczowych dla konkurencyjności Europy** **Komplementarność z innymi działaniami i innowacjami – europejska wartość dodana** • **Innowacje**: we wniosku uwzględnia się najnowsze metody i techniki, takie jak tworzenie inkubatorów i rzeczywistych środowisk edukacyjnych w ramach instytucji kształcenia i szkolenia, co prowadzi do innowacyjnych rezultatów i rozwiązań specyficznych dla danego projektu odpowiadających potrzebom rynku, na przykład poprzez wkład w unię umiejętności i Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM. • **Europejska wartość dodana**: we wniosku wyraźnie wskazuje się wartość dodaną uzyskaną w wyniku transnarodowego charakteru projektu oraz potencjalną możliwość przenoszenia. • **Przedstawicielstwo w zakresie kształcenia i szkolenia**: sojusz obejmuje partnerów, którzy w odpowiedni sposób reprezentują organizatorów kształcenia i szkoleń, oraz przedstawia wyraźne korzyści/istotność zarówno dla szkolnictwa wyższego, jak i dla VET.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	**Koncepcja i metodyka** • **Spójność:** ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami, metodyką, działaniami i budżetem projektu. We wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników, które mają zostać wykorzystane przez beneficjentów końcowych/grupy docelowe, co spowoduje osiągnięcie efektów pośrednich i długoterminowych skutków. • **Struktura**: program prac jest jasny i zrozumiały oraz obejmuje wszystkie etapy realizacji projektu (przygotowanie, wdrażanie, wykorzystywanie, monitorowanie, ocenę i upowszechnianie). • **Metodyka**: w stosownych przypadkach we wniosku wykorzystuje się takie instrumenty i narzędzia unijne związane z umiejętnościami i zawodami, jak: ERK, ESCO, Europass, europejski model dotyczący uczenia się, EQAVET, ESG. **Zarządzanie projektami, zapewnienie jakości i strategia monitorowania i oceny** • **Zarządzanie**: przewiduje się solidne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, organizacja, zadania i obowiązki są dobrze określone i realistyczne. We wniosku dotyczącym projektu na każde działanie przydziela się odpowiednie zasoby. • **Plan prac**: jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. • **Jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania kwalifikacji**: zgodnie z europejskimi narzędziami i zasadami przejrzystości i uznawalności, w tym dotyczącymi mikropoświadczeń. **Efektywność pod względem kosztów i zarządzanie finansami**

	• **Budżet**: w budżecie przewiduje się odpowiednie zasoby niezbędne do pomyślnej realizacji projektu, które nie są ani zawyżone ani zaniżone. • **Kontrola finansowa i kontrola jakości**: środki kontroli (ciągła ocena jakości, wzajemne oceny, analizy porównawcze itp.) i wskaźniki jakości zapewniają wysoką jakość i opłacalność realizacji projektu. Wyzwania/ryzyko związane z projektem są wyraźnie wskazane, a działania ograniczające ryzyko – odpowiednio ukierunkowane. Procesy przeglądu przeprowadzanego przez ekspertów zaplanowano jako integralną część projektu. Program prac sojuszy obejmuje niezależną, zewnętrzną ocenę jakości w połowie okresu realizacji projektu oraz na zakończenie projektu.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	**Struktura konsorcjum** • **Skład**: skład partnerstwa jest zgodny z celami akcji i projektu; stanowi on odpowiednie połączenie właściwych organizacji, m.in. z sektora kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw posiadających niezbędny profil i umiejętności, stosowne doświadczenie związane z rolami pełnionymi w projekcie, wiedzę fachową oraz wsparcie w zakresie zarządzania wymagane do pomyślnej realizacji projektu; sojusz obejmuje partnerów, którzy odpowiednio reprezentują dany sektor lub przedmiotowe podejście ogólnosektorowe. • **Zaangażowanie**: wkład partnerów jest znaczący, adekwatny i komplementarny; podział obowiązków i zadań jest wyraźny i odpowiedni oraz przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących związany z ich szczególną wiedzą fachową i potencjałem. • **Zaangażowanie państw trzecich niestowarzyszonych z Programem**: w stosownych przypadkach zaangażowanie organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem wnosi istotną wartość dodaną do sojuszu. **Zarządzanie konsorcjum i proces decyzyjny** • **Zadania**: koordynator ma doświadczenie w wysokiej jakości zarządzaniu transnarodowymi sieciami i koordynacji takich sieci oraz zdolność do przywództwa w złożonych środowiskach. Poszczególne zadania przydziela się na podstawie szczególnej wiedzy specjalistycznej każdego partnera. • **Współpraca/duch zespołowy**: proponuje się solidny mechanizm zapewniający dobrą koordynację, rozstrzyganie sporów, podejmowanie decyzji i komunikację między organizacjami uczestniczącymi, uczestnikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami • **Korzyści**: sojusz zapewnia wyraźną wartość dodaną i korzyści dla każdej z organizacji partnerskich.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	**Wpływ i zamierzone cele** • **Wykorzystywanie**: we wniosku dotyczącym projektu przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki sojuszowi będą wykorzystywane przez partnerów i inne zainteresowane strony. We wniosku zapewnia się środki do pomiaru wykorzystywania tych wyników w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu. • **Wpływ**: we wniosku wykazano, że projekt dotyczy istotnych zagadnień społecznych, gospodarczych i politycznych oraz gwarantuje odpowiedni zasięg. Zapewnia on wpływ na odpowiednie grupy docelowe i zainteresowane strony odgrywające istotną rolę w danym sektorze, z uwzględnieniem kształcenia i szkolenia, na poziomie lokalnym/regionalnym, krajowym i europejskim. Przewiduje się w nim środki, cele i wskaźniki służące do monitorowania postępów (w tym w stosownych przypadkach dotyczących liczby szkolonych osób) i oceny oczekiwanego wpływu (krótko- i długoterminowego). W stosownych przypadkach należy również uwzględnić potencjalny wpływ na kształtowanie polityki i wspieranie tego działania. **Komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność**

	• **Upowszechnianie**: we wniosku jasno określono odbiorców docelowych (zainteresowane strony, ekspertów, praktyków, użytkowników końcowych, decydentów itp.) oraz dokładny plan upowszechniania wyników uwzględniający odpowiednie działania wraz z ich harmonogramem, narzędzia i kanały zapewniające skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści podczas realizacji projektu i po jego zakończeniu. We wniosku należy również zawrzeć wskaźniki służące do pomiaru wpływu działań w zakresie upowszechniania. **Trwałość i kontynuacja** • **Otwarty dostęp**: w stosownych przypadkach we wniosku opisano sposób, w jaki powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych i nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń. • **Trwałość:** we wniosku wyjaśnia się, w jaki sposób zostanie opracowany plan działania na rzecz wdrażania wyników na szczeblu krajowym i regionalnym. Wniosek obejmuje odpowiednie środki i zawiera wskazanie zasobów finansowych (europejskich, krajowych i prywatnych), które zapewnią trwałość osiągniętych wyników i korzyści po zakończeniu projektu. W stosownych przypadkach we wniosku należy wyjaśnić sposób, w jaki zapewni on polityczne wykorzystanie wyników projektu na szczeblu europejskim, krajowym lub regionalnym.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **70 punktów** z uwzględnieniem koniecznej minimalnej kwalifikującej liczby punktów dla każdego z czterech kryteriów wyboru (co najmniej 13 punktów w kategorii „Adekwatność projektu"; 16 punktów w kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 13 punktów w kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz 11 punktów w kategorii „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

Poniższe kryteria wyboru dotyczą **grupy 2 – Sojusze na rzecz współpracy sektorowej (wdrażanie „planu działania")**:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	**Kontekst i cele ogólne** • **Związek z polityką i inicjatywami UE**: wniosek przyczynia się do realizacji paktu na rzecz umiejętności, który z kolei wspiera wdrażanie unii umiejętności. Zawiera szczegółowy opis, w jaki sposób będzie wspierać prace partnerstwa w ramach paktu na rzecz umiejętności. Uwzględnia europejskie cele w dziedzinie szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz sektorowych polityk UE istotnych dla danego ekosystemu przemysłowego i przyczynia się do ich osiągnięcia, wspiera rozwój umiejętności w partnerstwie w ramach paktu w tym ekosystemie przemysłowym oraz wykorzystuje unijne narzędzia przejrzystości. We wniosku dotyczącym ekosystemu przemysłowego, w którym wdrożono już sojusz wspierający realizację planu lub projekt centrum doskonałości zawodowej lub w którym ustanowiono akademię przemysłu neutralnego emisyjnie lub inną unijną akademię umiejętności, należy jasno określić, w jaki sposób będzie się opierał na poprzednim projekcie lub utworzonej akademii oraz w jaki sposób uzupełni prace odpowiednich akademii umiejętności. zakres wniosku, jego wyniki i działania nie mogą się w żaden sposób pokrywać. Za priorytety strategiczne uznaje się następujące obszary: energochłonne sektory przemysłu

	(w tym surowce), czyste technologie, odnawialne źródła energii[381], sztuczna inteligencja, informatyka kwantowa, półprzewodniki, nauki biologiczne, opieka długoterminowa, neurotechnologia, materiały zaawansowane, robotyka, technologie kosmiczne[382], a także przemysł motoryzacyjny[383] i obronny[384]. • **Cel**: wniosek jest adekwatny do celów i działań danej akcji. Wniosek obejmuje w szczególności zmiany w bardzo istotnym zestawie powstających profili zawodowych, a także zaprojektowanie powiązanych kwalifikacji, zorganizowanych w jednostki efektów uczenia się, zarówno na poziomach ERK 3–5, jak i 6–8. Wniosek obejmuje zaprojektowanie, sprawdzenie i wstępne zapewnienie odpowiednich programów kształcenia i szkolenia opracowanych i realizowanych w postaci modułowych, elastycznych i dostępnych możliwości uczenia się z uwzględnieniem sprawdzenia nabytych wcześniej umiejętności. • **Wartości UE:** wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. **Analiza potrzeb i szczegółowe cele** • **Spójność**: cele i działania opierają się na kompleksowej, dobrze uzasadnionej i wysokiej jakości analizie problemów i potrzeb; są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących i dla danej akcji. • **Reprezentacja sektora/obszaru**: sojusz obejmuje partnerów, którzy odpowiednio reprezentują dany ekosystem przemysłowy. • **Umiejętności cyfrowe:** stopień, w jakim wniosek włącza umiejętności cyfrowe do treści szkoleniowych dla jednego profilu lub kilku pokrewnych profili zawodowych. • **Umiejętności ekologiczne**: stopień, w jakim wniosek włącza umiejętności związane z przejściem na bardziej ekologiczną gospodarkę o obiegu zamkniętym do treści szkoleniowych dla jednego profilu lub kilku pokrewnych profili zawodowych. • **Umiejętności w zakresie odporności**: zakres, w jakim wniosek łączy w sobie umiejętności związane ze zdolnością do przystosowania się, zarządzania zmianami i dbania o siebie nawzajem jako o wspólnotę. • **Umiejętności związane z najbardziej zaawansowanymi technologiami**: w stosownych przypadkach stopień, w jakim we wniosku uwzględniono umiejętności związane z dziedzinami najbardziej zaawansowanych technologii. **Komplementarność z innymi działaniami i innowacjami – europejska wartość dodana** • **Innowacje**: we wniosku uwzględnia się najnowocześniejsze metody i techniki, co skutkuje innowacyjnymi wynikami i rozwiązaniami. • **Europejska wartość dodana**: wniosek dotyczący projektu wyraźnie wykazuje wartość dodaną uzyskaną przez transnarodowy charakter projektu. • **Przedstawicielstwo w zakresie kształcenia i szkolenia**: sojusz obejmuje partnerów, którzy odpowiednio reprezentują organizatorów kształcenia i szkolenia.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	**Koncepcja i metodyka** • **Spójność:** we wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników. • **Struktura**: program prac jest jasny i zrozumiały oraz obejmuje wszystkie etapy realizacji projektu (przygotowanie, wdrażanie, wykorzystywanie, monitorowanie, ocenę i upowszechnianie).

[381] Pakt dla czystego przemysłu – Komisja Europejska.
[382] Unijny kompas na rzecz odzyskania konkurencyjności.
[383] Plan działania na rzecz stymulowania innowacji, zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności w sektorze motoryzacyjnym.
[384] Przyszłość europejskiej obronności – Komisja Europejska.

	• **Metodyka**: w stosownych przypadkach we wniosku wykorzystuje się takie instrumenty i narzędzia unijne związane z umiejętnościami i zawodami, jak: ERK, ESCO, Europass, europejskie poświadczenia cyfrowe w dziedzinie uczenia się, EQAVET, ESG. **Zarządzanie projektami, zapewnienie jakości i strategia monitorowania i oceny** • **Zarządzanie**: przewiduje się solidne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, organizacja, zadania i obowiązki są dobrze określone i realistyczne. We wniosku dotyczącym projektu na każde działanie przydziela się odpowiednie zasoby. • **Plan prac**: jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. • **Jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania kwalifikacji**: zgodnie z europejskimi narzędziami i zasadami przejrzystości i uznawalności. **Efektywność pod względem kosztów i zarządzanie finansami** • **Budżet**: w budżecie przewiduje się odpowiednie zasoby niezbędne do pomyślnej realizacji projektu, które nie są ani zawyżone ani zaniżone, a sam budżet jest proporcjonalny do zakresu wniosku; oczekuje się, że we wniosku dotyczącym ekosystemu przemysłowego, w którym sojusz wspierający realizację planu działania już trwa, zostanie przedłożony budżet, w ramach którego wyraźnie będzie zapobiegało się podwójnemu finansowaniu, gdyż wniosek ten będzie stanowił uzupełnienie już dokonanych prac w ramach realizowanego planu działania i będzie z nich korzystał. • **Kontrola finansowa i kontrola jakości**: środki kontroli (ciągła ocena jakości, wzajemne oceny, analizy porównawcze itp.) i wskaźniki jakości zapewniają wysoką jakość i opłacalność realizacji projektu. Wyzwania/ryzyko związane z projektem są wyraźnie wskazane, a działania ograniczające ryzyko – odpowiednio ukierunkowane. Procesy przeglądu przeprowadzanego przez ekspertów zaplanowano jako integralną część projektu. Program prac sojuszy obejmuje niezależną, zewnętrzną ocenę jakości w połowie okresu realizacji projektu oraz na zakończenie projektu.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	**Struktura konsorcjum** • **Skład**: w skład partnerstwa wchodzą członkowie paktu na rzecz umiejętności; stanowi on odpowiednie połączenie właściwych organizacji, m.in. z sektora kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i przemysłu, w tym MŚP, posiadających niezbędny profil, umiejętności, doświadczenie, wiedzę fachową oraz wsparcie w zakresie zarządzania wymagane do pomyślnej realizacji projektu. Partnerstwo zaproponowane we wniosku wykazuje wiedzę fachową i reprezentatywność w stosunku do odpowiedniego ekosystemu przemysłowego oraz wyraźne powiązanie z partnerstwem w ramach paktu na rzecz umiejętności w tym ekosystemie przemysłowym. Udział europejskich partnerów społecznych lub krajowych partnerów społecznych w krajach objętych sojuszem jest wysoce adekwatny. Zasięg geograficzny działania i reprezentatywność odpowiednich partnerów w państwach członkowskich UE i regionach zaangażowanych w sojusz powinny zapewniać sojuszowi duży potencjał wdrożeniowy w krajach i regionach objętych sojuszem (np. przez udział europejskiej organizacji sektorowej lub europejskich partnerów społecznych, który są zaangażowani w partnerstwo w ramach paktu). • **Zaangażowanie**: wkład partnerów jest znaczący, adekwatny i komplementarny; podział obowiązków i zadań jest wyraźny i odpowiedni oraz przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących związany z ich szczególną wiedzą fachową i potencjałem. **Zarządzanie konsorcjum i proces decyzyjny** • **Zadania**: koordynator wykazuje zdolność wysokiej jakości zarządzania transnarodowymi sieciami oraz ich koordynacji, a także zdolność przywództwa w złożonym środowisku. Poszczególne zadania przydziela się na podstawie szczególnej wiedzy specjalistycznej każdego partnera.

	• **Współpraca/duch zespołowy**: proponuje się skuteczny mechanizm zapewniający dobrą koordynację, podejmowanie decyzji i komunikację między organizacjami uczestniczącymi, uczestnikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. • **Korzyści**: sojusz zapewnia wyraźną wartość dodaną i korzyści dla odpowiedniego partnerstwa na rzecz umiejętności na dużą skalę.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	**Wpływ i zamierzone cele** • **Wykorzystywanie**: we wniosku przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki sojuszowi zostaną wdrożone zgodnie z celami i zobowiązaniami odpowiednich członków paktu na rzecz umiejętności. • **Wpływ**: we wniosku wykazano, że projekt dotyczy istotnych zagadnień społecznych i gospodarczych oraz gwarantuje odpowiedni zasięg. Zapewnia on wpływ na grupy docelowe i odpowiednie zainteresowane strony odgrywające istotną rolę w danym ekosystemie, z uwzględnieniem kształcenia i szkolenia, na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, takie jak zainteresowane strony, które dołączyły do paktu na rzecz umiejętności. Przewiduje się w nim środki, cele i wskaźniki służące do monitorowania postępów (w tym w stosownych przypadkach dotyczących liczby szkolonych osób) i oceny oczekiwanego wpływu (krótko- i długoterminowego). **Komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność** • **Upowszechnianie wyników**: wniosek zawiera przejrzysty plan upowszechniania wyników oraz odpowiednie działania wraz z ich harmonogramem, narzędzia i kanały zapewniające skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści wśród zainteresowanych stron. **Trwałość i kontynuacja** • **Otwarty dostęp**: w stosownych przypadkach we wniosku opisano sposób, w jaki powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych i w połączonym formacie otwartych danych, przy czym wniosek ten nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń. • **Trwałość**: we wniosku wyjaśnia się, w jaki sposób zostanie opracowany plan działania na rzecz wdrażania wyników na szczeblu krajowym i regionalnym. Wniosek obejmuje odpowiednie środki i zawiera wskazanie zasobów finansowych (europejskich, krajowych i prywatnych), które zapewnią trwałość wyników i korzyści osiągniętych przez sojusz po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **70 punktów** z uwzględnieniem koniecznej minimalnej kwalifikującej liczby punktów dla każdego z czterech kryteriów wyboru (co najmniej 13 punktów w kategorii „Adekwatność projektu"; 16 punktów w kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 13 punktów w kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz 11 punktów w kategorii „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

Poniższe kryteria udzielenia zamówienia mają zastosowanie do **grupy 3 – Kuźnie umiejętności STEM**

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	**Cele ogólne** • **Związek z polityką i inicjatywami UE**: we wniosku wzięto pod uwagę priorytety polityczne Komisji Europejskiej oraz ich szczegółowe cele w obszarze szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz umiejętności i innowacji, zaś sam wniosek przyczynia się do ich realizacji; we wniosku wzięto pod uwagę istniejące narzędzia i inicjatywy UE służące rozwijaniu umiejętności i talentów. • **Cel**: wniosek jest adekwatny do celów i działań danej akcji. • **Wartości UE**: wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. **Analiza potrzeb i szczegółowe cele** • **Spójność i podejście oparte na rozwiązywaniu problemów**: cele i działania opierają się na kompleksowej, dobrze uzasadnionej i wysokiej jakości analizie problemów i potrzeb; Są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących, dla danej akcji i dla priorytetów Komisji Europejskiej. • **Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:** zakres, w jakim wniosek uwzględnia umiejętności związane z postawami przedsiębiorczymi, rozwojem własności intelektualnej, zdolnością przedstawiania pomysłów biznesowych przed inwestorami kapitału wysokiego ryzyka. • **Umiejętności STEM**: stopień, w jakim we wniosku uwzględniono umiejętności związane z dziedzinami STEM. **Komplementarność z innymi działaniami i innowacjami – europejska wartość dodana** • **Innowacje**: we wniosku uwzględnia się najnowsze metody i techniki, takie jak tworzenie inkubatorów i rzeczywistych środowisk edukacyjnych w ramach instytucji kształcenia i szkolenia, co prowadzi do innowacyjnych rezultatów i rozwiązań specyficznych dla danego projektu odpowiadających potrzebom rynku, na przykład poprzez wkład w unię umiejętności i Strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM. • **Europejska wartość dodana**: we wniosku wyraźnie wskazuje się wartość dodaną uzyskaną w wyniku transnarodowego charakteru projektu oraz potencjalną możliwość przenoszenia. • **Przedstawicielstwo w zakresie kształcenia i szkolenia**: sojusz obejmuje partnerów, którzy w odpowiedni sposób reprezentują organizatorów kształcenia i szkoleń, oraz przedstawia wyraźne korzyści/istotność zarówno dla szkolnictwa wyższego, jak i dla VET.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	**Koncepcja i metodyka** • **Spójność:** ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami, metodyką, działaniami i budżetem projektu. We wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników, które mają zostać wykorzystane przez beneficjentów końcowych/grupy docelowe, co spowoduje osiągnięcie efektów pośrednich i długoterminowych skutków. • **Struktura**: program prac jest jasny i zrozumiały oraz obejmuje wszystkie etapy realizacji projektu (przygotowanie, wdrażanie, wykorzystywanie, monitorowanie, ocenę i upowszechnianie).

	• **Metodyka**: w stosownych przypadkach we wniosku wykorzystuje się takie instrumenty i narzędzia unijne związane z umiejętnościami i zawodami, jak: ERK, ESCO, Europass, europejski model dotyczący uczenia się, EQAVET, ESG. **Zarządzanie projektami, zapewnienie jakości i strategia monitorowania i oceny** • **Zarządzanie**: przewiduje się solidne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, organizacja, zadania i obowiązki są dobrze określone i realistyczne. We wniosku dotyczącym projektu na każde działanie przydziela się odpowiednie zasoby. • **Plan prac**: Jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. • **Jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania kwalifikacji**: zgodnie z europejskimi narzędziami i zasadami przejrzystości i uznawalności, w tym dotyczącymi mikropoświadczeń. **Efektywność pod względem kosztów i zarządzanie finansami** • **Budżet**: w budżecie przewiduje się odpowiednie zasoby niezbędne do pomyślnej realizacji projektu, które nie są ani zawyżone ani zaniżone. • **Kontrola finansowa i kontrola jakości**: środki kontroli (ciągła ocena jakości, wzajemne oceny, analizy porównawcze itp.) i wskaźniki jakości zapewniają wysoką jakość i opłacalność realizacji projektu. Wyzwania/ryzyko związane z projektem są wyraźnie wskazane, a działania ograniczające ryzyko – odpowiednio ukierunkowane. Procesy przeglądu przeprowadzanego przez ekspertów zaplanowano jako integralną część projektu. Program prac sojuszy obejmuje niezależną, zewnętrzną ocenę jakości w połowie okresu realizacji projektu oraz na zakończenie projektu.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	**Struktura konsorcjum** • **Skład**: skład partnerstwa jest zgodny z celami akcji i projektu; stanowi on odpowiednie połączenie właściwych organizacji, m.in. z sektora kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw posiadających niezbędny profil i umiejętności, stosowne doświadczenie związane z rolami pełnionymi w projekcie, wiedzę fachową oraz wsparcie w zakresie zarządzania wymagane do pomyślnej realizacji projektu; sojusz obejmuje partnerów, którzy odpowiednio reprezentują dany sektor lub przedmiotowe podejście ogólnosektorowe. • **Zaangażowanie**: wkład partnerów jest znaczący, adekwatny i komplementarny; podział obowiązków i zadań jest wyraźny i odpowiedni oraz przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących związany z ich szczególną wiedzą fachową i potencjałem. **Zarządzanie konsorcjum i proces decyzyjny** • **Zadania**: koordynator ma doświadczenie w wysokiej jakości zarządzaniu transnarodowymi sieciami i koordynacji takich sieci oraz zdolność do przywództwa w złożonych środowiskach. Poszczególne zadania przydziela się na podstawie szczególnej wiedzy specjalistycznej każdego partnera. • **Współpraca/duch zespołowy**: proponuje się solidny mechanizm zapewniający dobrą koordynację, rozstrzyganie sporów, podejmowanie decyzji i komunikację między organizacjami uczestniczącymi, uczestnikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami

	• **Korzyści**: sojusz zapewnia wyraźną wartość dodaną i korzyści dla każdej z organizacji partnerskich.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	**Wpływ i zamierzone cele** • **Wykorzystywanie**: we wniosku dotyczącym projektu przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki sojuszowi będą wykorzystywane przez partnerów i inne zainteresowane strony. We wniosku zapewnia się środki do pomiaru wykorzystywania tych wyników w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu. • **Wpływ**: we wniosku wykazano, że projekt dotyczy istotnych zagadnień społecznych, gospodarczych i politycznych oraz gwarantuje odpowiedni zasięg. Zapewnia on wpływ na odpowiednie grupy docelowe i zainteresowane strony odgrywające istotną rolę w danym sektorze, z uwzględnieniem kształcenia i szkolenia, na poziomie lokalnym/regionalnym, krajowym i europejskim. Przewiduje się w nim środki, cele i wskaźniki służące do monitorowania postępów (w tym w stosownych przypadkach dotyczących liczby szkolonych osób) i oceny oczekiwanego wpływu (krótko- i długoterminowego). W stosownych przypadkach należy również uwzględnić potencjalny wpływ na kształtowanie polityki i wspieranie tego działania. **Komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność** • **Upowszechnianie**: we wniosku jasno określono odbiorców docelowych (zainteresowane strony, ekspertów, praktyków, użytkowników końcowych, decydentów itp.) oraz dokładny plan upowszechniania wyników uwzględniający odpowiednie działania wraz z ich harmonogramem, narzędzia i kanały zapewniające skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści podczas realizacji projektu i po jego zakończeniu. We wniosku należy również zawrzeć wskaźniki służące do pomiaru wpływu działań w zakresie upowszechniania. **Trwałość i kontynuacja** • **Otwarty dostęp**: w stosownych przypadkach we wniosku opisano sposób, w jaki powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych i nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń. • **Trwałość:** we wniosku wyjaśnia się, w jaki sposób zostanie opracowany plan działania na rzecz wdrażania wyników na szczeblu krajowym i regionalnym. Wniosek obejmuje odpowiednie środki i zawiera wskazanie zasobów finansowych (europejskich, krajowych i prywatnych), które zapewnią trwałość osiągniętych wyników i korzyści po zakończeniu projektu. W stosownych przypadkach we wniosku należy wyjaśnić sposób, w jaki zapewni on polityczne wykorzystanie wyników projektu na szczeblu europejskim, krajowym lub regionalnym.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **70 punktów** przy uwzględnieniu koniecznej minimalnej kwalifikującej liczby punktów dla każdego z czterech kryteriów wyboru: minimum 13 punktów w przypadku kategorii „Adekwatność projektu"; 16 punktów w przypadku kategorii „Jakość planu projektu i jego realizacji", 13 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz 11 punktów w przypadku kategorii „Wpływ".

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Kwota ta zostanie

ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania w wysokości **80%.**

Maksymalne kwoty dotacji UE na projekt są następujące:

- **Grupa -1- sojusze na rzecz edukacji i przedsiębiorstw:**
  - 1 mln EUR (projekt 2-letni)
  - 1,5 mln EUR (projekt 3-letni)
- **Grupa -2- sojusze na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności (realizacja „planu działania")**:
  - 4 mln EUR (projekt 4-letni)
- **Grupa 3 – Kuźnie umiejętności STEM**
  - 1,5 mln EUR (projekt 2-letni)

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród nie jest dozwolone.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[385]. Koszty jednostkowe MŚP ponoszone przez właścicieli MŚP bez wynagrodzenia są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych ponoszonych przez właścicieli MŚP[386][387].

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;
c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);
d) opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji. Wartość kwoty ryczałtowej będzie ograniczona do maksymalnie 80% szacunkowego budżetu ustalonego po dokonaniu oceny.

385 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

387 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie” w części C przewodnika.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders”.

BUDOWANIE POTENCJAŁU W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Akcja w zakresie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym wspiera projekty współpracy międzynarodowej, które opierają się na wielostronnych partnerstwach między organizacjami prowadzącymi działalność w dziedzinie szkolnictwa wyższego. Działania podejmowane w ramach projektów mających na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym i uzyskane efekty należy ukierunkować tak, by przynosiły korzyści uprawnionym państwom trzecim niestowarzyszonym z Programem oraz ich instytucjom i systemom szkolnictwa wyższego. Zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju i porozumieniem paryskim akcja ta wspiera adekwatność, jakość, modernizację i zdolność reagowania szkolnictwa wyższego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem w odniesieniu do zaspokajania potrzeb odbudowy społeczno-gospodarczej, wzrostu gospodarczego i dobrobytu oraz reagowania na niedawne tendencje, w szczególności globalizację gospodarki, ale także regres w ostatnim czasie w zakresie rozwoju ludzkiego, niestabilność oraz rosnące nierówności społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Przewiduje się, że projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym przyczynią się do osiągnięcia szerszych celów politycznych w kontaktach między Komisją Europejską a państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem lub między Komisją a danym regionem, w tym pakietów inwestycyjnych w ramach strategii Global Gateway oraz paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego w krajach docelowych[388].

CELE AKCJI

W państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem akcja ta w szczególności:

- zwiększy znaczenie szkolnictwa wyższego dla pomyślnej realizacji unijnej strategii Global Gateway i określonych w niej priorytetów inwestycyjnych;
- podniesie jakość kształcenia w szkolnictwie wyższym i zwiększy jego znaczenie dla rynku pracy i społeczeństwa;
- podniesie poziom kompetencji i umiejętności oraz zdolność do zatrudnienia studentów instytucji szkolnictwa wyższego dzięki opracowywaniu nowych, odpowiednich i innowacyjnych programów edukacyjnych;
- będzie promować edukację włączającą, równość, sprawiedliwość, niedyskryminację oraz upowszechnianie kompetencji obywatelskich w szkolnictwie wyższym;
- udoskonali nauczanie, mechanizmy oceny pracowników i studentów instytucji szkolnictwa wyższego, zapewnianie jakości, zarządzanie, administrację, włączenie społeczne, innowacyjność, bazę wiedzy, zdolności cyfrowe i w zakresie przedsiębiorczości, a także umiędzynarodowienie instytucji szkolnictwa wyższego;
- zwiększy możliwości instytucji szkolnictwa wyższego, podmiotów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe oraz właściwych organów w zakresie modernizacji ich systemów szkolnictwa wyższego, w szczególności jeżeli chodzi o zarządzanie i finansowanie, przez wspieranie opracowywania, wdrażania i monitorowania procesów reform;
- poprawi szkolenie nauczycieli oraz ustawiczne doskonalenie zawodowe, aby wywrzeć wpływ na długoterminową jakość systemu edukacji;
- będzie stymulować współpracę instytucji, budowanie zdolności i wymianę dobrych praktyk;
- będzie wspierać współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z zainteresowanymi stronami ze społeczności i środowisk przemysłowych oraz szersze zastosowanie badań naukowych i wiedzy do rzeczywistych wyzwań;
- będzie wspierać współpracę obejmującą różne regiony świata poprzez wspólne inicjatywy.

OCZEKIWANY WPŁYW

- Większe znaczenie, wpływ i widoczność inwestycji w szkolnictwo wyższe w celu wdrożenia unijnej strategii Global Gateway w krajach partnerskich UE, a także paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego w krajach docelowych;
- zmodernizowane instytucje szkolnictwa wyższego, które będą nie tylko przekazywać wiedzę, lecz również tworzyć wartość gospodarczą i społeczną dzięki przenoszeniu wyników nauczania i badań naukowych na społeczność/kraj;
- zwiększenie dostępu do szkolnictwa wyższego i poprawa jego jakości, w szczególności w przypadku osób o mniejszych szansach oraz w najuboższych krajach w poszczególnych regionach;
- zwiększenie udziału instytucji szkolnictwa wyższego zlokalizowanych w regionach oddalonych;
- sprawowanie rządów na rzecz efektywnego i skutecznego kształtowania i wdrażania polityki w dziedzinie szkolnictwa wyższego;

[388] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en

- integracja regionalna i ustanowienie porównywalnych narzędzi uznawania i zapewniania jakości na potrzeby współpracy akademickiej, mobilność studentów, pracowników i naukowców;
- silniejsze powiązanie i ściślejsza współpraca z sektorem prywatnym w sektorach kluczowych wspierające innowacje i przedsiębiorczość;
- dostosowanie świata akademickiego do rynku pracy zwiększające zdolność do zatrudnienia studentów;
- wzmocnienie zmysłu inicjatywy i przedsiębiorczości studentów;
- podniesienie kompetencji cyfrowych studentów i pracowników;
- odpowiedzialność instytucji za rezultaty budowania potencjału w szkolnictwie wyższym, co zapewni ich trwałość;
- zaangażowanie krajów dzięki eksperymentowaniu i upowszechnianiu pozytywnych i najlepszych praktyk w szkolnictwie wyższym;
- większy potencjał i profesjonalizm pozwalający na pracę na szczeblu międzynarodowym: lepsze kompetencje w zakresie zarządzania i strategie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego.

PRIORYTETY AKCJI

Oczekuje się, że akcja ta przyczyni się do realizacji następujących priorytetów:

Zielony Ład – systemy szkolnictwa wyższego mają kluczowe znaczenie dla wsparcia Zielonego Ładu przez rozwijanie wiedzy, kompetencji, umiejętności i wartości oraz potencjalnie umożliwiając zachodzenie bardzo istotnych zmian w zachowaniach ludzi. W tym kontekście pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu:

- wspieranie modernizacji gospodarek, zwiększanie ich konkurencyjności i innowacyjności, a jednocześnie zapewnianie sprawiedliwej transformacji ekologicznej, stymulowanie zielonego zatrudnienia i tworzenie warunków dla społeczeństwa neutralnego dla klimatu; z zastosowaniem podejścia transformacyjnego z punktu widzenia równości płci, unikając skupiania się wyłącznie na dziedzinach zdominowanych przez mężczyzn;
- poszukiwanie praktycznych rozwiązań kwestii środowiskowych, takich jak rozwój obszarów miejskich i wiejskich, zielona energia i efektywność energetyczna, ochrona zdrowia, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami, zrównoważony transport, pustynnienie, utrata bioróżnorodności i zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, wzmocnienie łańcuchów wartości w sektorze rolno-spożywczym na szczeblu krajowym i regionalnym;
- podnoszenie świadomości klimatycznej, zwiększanie zrównoważoności klimatycznej i odporności na zmianę klimatu we wszystkich grupach społecznych i sektorach gospodarki;
- przyspieszenie przejścia na sprawiedliwą zieloną gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz sprostanie regionalnym i transregionalnym wyzwaniom środowiskowym, w szczególności przez wzmocnienie powiązań z sektorem prywatnym oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności ekologicznych potrzebnych nowoczesnym pracownikom;
- rozwijanie kompetencji w zakresie sektorów związanych ze zrównoważonym rozwojem, strategią i metodyką w obszarze umiejętności sektorowych bazujących na ekologicznym podejściu, a także opracowywanie przyszłych programów nauczania, które lepiej odpowiadają potrzebom społeczeństwa.

Transformacja cyfrowa – poprawa jakości i włączenia społecznego kształcenia dzięki technologiom cyfrowym, przy jednoczesnym umożliwieniu osobom uczącym się nabywania podstawowych kompetencji cyfrowych i sektorowych umiejętności cyfrowych ma strategiczne znaczenie dla UE i wielu krajów świata. W systemie szkolnictwa wyższego coraz bardziej odczuwa się transformację cyfrową, ale odgrywa on również istotną rolę w wykorzystywaniu jej zalet i możliwości oraz w zwalczaniu podziałów cyfrowych. W tym kontekście pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu:

- wspieranie rozwoju i upowszechniania umiejętności cyfrowych, aby transformacja cyfrowa była jak najbardziej kompleksowa i sprzyjająca włączeniu społecznemu;
- pomoc w niwelowaniu przepaści cyfrowej poprzez propagowanie umiejętności cyfrowych, przedsiębiorczości cyfrowej, programów i strategii uwzględniających aspekt płci, w szczególności w regionach oddalonych i na obszarach wiejskich oraz w społecznościach znajdujących się w trudnej sytuacji;
- opracowanie rozwiązań w zakresie łączności wzmacniających pozycję obywateli dzięki kształceniu na odległość i innowacjom w nauczaniu;
- wspieranie gospodarki cyfrowej i zwiększanie zdolności naukowych, technicznych i innowacyjnych dzięki wzmacnianiu powiązań między kształceniem, badaniami naukowymi i przedsiębiorstwami w dziedzinie

transformacji cyfrowej, w tym poprzez projekty dotyczące infrastruktury danych, zarządzania danymi, sztucznej inteligencji i transformacji cyfrowej MŚP/przedsiębiorstw;
- poprawa ekosystemów edukacji cyfrowej przez wzmocnienie umiejętności i kompetencji cyfrowych nauczycieli i kadry akademickiej.

Integracja migrantów – systemy kształcenia i szkolenia odgrywają zasadniczą rolę w stawianiu czoła wyzwaniom związanym z migracją, a także w uwalnianiu korzyści wynikających z migracji. Wspierają one nowo przybyłe osoby w nabywaniu umiejętności niezbędnych na rynku pracy i poznaniu kultury państwa przyjmującego i pomagają rodzimej ludności w otwarciu się na różnorodność i zmiany. W tym kontekście pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu:

- wspieranie uznawania dyplomów i poświadczeń oraz przyczynienie się do utworzenia regionalnego systemu transferu punktów w celu budowania regionalnych obszarów szkolnictwa wyższego i łączności wewnątrzregionalnej;
- zapewnienie dostępu do kształcenia migrantom i wysiedleńcom w krajach przyjmujących, w tym nauczania języków i stypendiów;
- opracowanie całościowych modeli uwzględniających szczególne potrzeby studentów będących uchodźcami i zapewniających dostęp do edukacji przy silnym wsparciu rozwoju akademickiego, społecznego, fizycznego i psychologicznego.

Sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny – zaangażowanie na rzecz państwa prawnego, praw człowieka i praw podstawowych, równości, demokracji i dobrych rządów jest podstawą stabilnego, sprawiedliwego i dobrze prosperującego społeczeństwa. Akcja ta może pomóc w stworzeniu podstaw aktywniejszego obywatelstwa i budowania szczególnej wiedzy fachowej w tych obszarach. Projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym mogą pomóc w znalezieniu długoterminowych rozwiązań problemów związanych ze słabym zarządzaniem w szkolnictwie wyższym. W tym kontekście pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu wspieranie współpracy akademickiej i inicjatyw w następujących obszarach:

- sprawowanie rządów, państwo prawne, demokracja, podstawowe wartości, ochrona praw człowieka i zwalczanie korupcji;
- walka z dyskryminacją, propagowanie umiejętności korzystania z mediów oraz roli niezależnych mediów i społeczeństwa obywatelskiego;
- pokój i bezpieczeństwo, rozwój społeczny, dialog międzykulturowy, poszanowanie różnorodności, tolerancja, równość płci, wzmocnienie pozycji kobiet i młodzieży;
- prawa społeczne, gospodarcze i kulturalne, zdrowie i dobrostan.

Zrównoważony wzrost gospodarczy i zatrudnienie – szkolnictwo wyższe jest potrzebne do budowania umiejętności życiowych i zawodowych. Szkolnictwo wyższe przyczynia się również do poprawy zdolności do zatrudnienia i jest warunkiem koniecznym zrównoważonego wzrostu. Głównym celem jest rozwiązanie problemu istniejącego niedopasowania efektów kształcenia do zapotrzebowania rynku pracy, w tym poprzez rozwój uczenia się w miejscu pracy. W tym kontekście pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu:

- wspieranie oferty i wykorzystania umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM) oraz związanego z nimi włączenia bez względu na płeć, z powiązaniami ze sprawiedliwą transformacją ekologiczną w kierunku neutralności klimatycznej;
- propagowanie przedsiębiorczości młodzieży i kobiet, rozwój ośrodków innowacji i przedsiębiorstw typu start-up, aby pomóc w tworzeniu lokalnych możliwości zatrudnienia i zapobieganiu drenażowi mózgów;
- wzmocnienie związków między sektorem akademickim, badaniami naukowymi i przedsiębiorstwami w celu zaspokojenia obecnych i przyszłych potrzeb dotyczących umiejętności, przede wszystkim w zakresie przedsiębiorczości, oraz umiejętności potrzebnych do rozwoju łańcuchów wartości na szczeblu krajowym i regionalnym;
- wspieranie podnoszenia kwalifikacji młodych ludzi;
- wzmocnienie powiązań z rynkiem pracy z myślą o wspieraniu tworzenia miejsc pracy, możliwości zatrudnienia i zaangażowaniu sektora prywatnego w rozwój umiejętności;

- rozwijanie kształcenia nauczycieli szkół podstawowych i średnich oraz ich szkolenia w trakcie pracy w celu wyeliminowania strukturalnych przyczyn wczesnego przerywania nauki oraz przeciwdziałania utrzymującym się nierównościom gospodarczym i różnicom w traktowaniu kobiet i mężczyzn.

Priorytety te mają zastosowanie do całej akcji, która jest ustrukturyzowana według regionów i aspektów.

W przypadku aspektów 1 i 2 (zob. definicja aspektów poniżej) powyższe priorytety mają następujące zastosowanie w każdym z kontekstów regionalnych:

- **Bałkany Zachodnie:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa integracja migrantów; sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Wschodnie sąsiedztwo:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa integracja migrantów; sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Kraje południowego regionu Morza Śródziemnego:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa integracja migrantów; sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie W przypadku aspektu 2 dotyczącego południowego regionu Morza Śródziemnego priorytetem będzie opracowanie innowacyjnych wspólnych programów studiów w regionie eurośródziemnomorskim, umożliwiających zaplanowanie i wdrożenie innowacyjnych wspólnych programów nauczania przez instytucje szkolnictwa wyższego po obu stronach Morza Śródziemnego.
- **Azja:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa integracja migrantów; sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Azja Środkowa:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Bliski Wschód:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Pacyfik:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Afryka Subsaharyjska:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie rozwój społeczny; integracja migrantów; sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo
- **Ameryka Łacińska:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie
- **Karaiby:** Zielony Ład; transformacja cyfrowa sprawowanie rządów, pokój, bezpieczeństwo i rozwój społeczny zrównoważone wzrost gospodarczy i zatrudnienie

CELE GEOGRAFICZNE

Projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym mogą być realizowane jako:

- **projekty krajowe**, tj. projekty obejmujące instytucje tylko z jednego uprawnionego państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem;
- **projekty** wielonarodowe (**regionalne**) w obrębie jednego kwalifikującego się regionu;
- projekty wielonarodowe obejmujące więcej niż jeden uprawniony region **(międzyregionalne)**. Projekty międzyregionalne muszą odnosić się do obszarów priorytetowych istotnych dla wszystkich uczestniczących regionów oraz należy wykazać ich adekwatność dla każdego z regionów i uzasadnić ją przez szczegółową analizę wspólnych potrzeb i celów.

Budżet akcji w zakresie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym zostanie wykorzystany do wspierania projektów w następujący sposób:

- projekty krajowe i regionalne: około 90% budżetu akcji
- projekty międzyregionalne: około 10% budżetu akcji

Akcja będzie miała na celu wspieranie różnorodności tematycznej projektów i odpowiedniej reprezentacji geograficznej w regionie pod względem liczby projektów w danym państwie. W przypadku aspektów 1 i 2 w odniesieniu do Afryki Subsaharyjskiej żaden kraj nie powinien otrzymać więcej niż 8% finansowania przyznanego dla danego regionu.

Na każdy z trzech aspektów w każdym regionie przewidziano orientacyjny budżet, możliwe jest jednak przeniesienie budżetu z jednego aspektu do innego.

Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot dostępne są w portalu „EU Funding & Tenders". https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

ASPEKTY PROJEKTU

Aby reagować na różnorodne wyzwania występujące w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, akcja w zakresie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym składa się z trzech odrębnych aspektów:

Aspekt 1: Wspieranie dostępu do współpracy w szkolnictwie wyższym

Ten aspekt zaprojektowano tak, aby przyciągnąć do akcji w zakresie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym mniej doświadczone instytucje szkolnictwa wyższego i podmioty działające na małą skalę oraz ułatwić dostęp nowym organizacjom[389]. Partnerstwa te powinny działać jako pierwszy etap uzyskania przez instytucje szkolnictwa wyższego i organizacje o mniejszej zdolności operacyjnej zlokalizowane w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem dostępu do osób o mniejszych szansach i zwiększenia środków na dotarcie do nich. W ramach tego aspektu będą finansowane projekty na małą skalę mające na celu zmniejszenie luki w zakresie umiędzynarodowienia wśród instytucji szkolnictwa wyższego z uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z tego samego kraju lub regionu. Projekty wchodzące w zakres tego aspektu będą koncentrować się przede wszystkim na następujących obszarach w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem:

- instytucje szkolnictwa wyższego z najsłabiej rozwiniętych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- instytucje szkolnictwa wyższego zlokalizowane w oddalonych regionach/obszarach państw trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- nowe lub mniej doświadczone instytucje szkolnictwa wyższego i wydziały uczelni z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- studentów i pracowników o mniejszych szansach.

Działania

Proponowane działania i rezultaty projektów powinny zapewniać docelowym beneficjentom wyraźną wartość dodaną w następujących obszarach:

- Działania mające na celu wzmocnienie zdolności zarządzania lub zdolności administracyjnych docelowych instytucji szkolnictwa wyższego;
- Działania mające na celu zapewnienie wysokiej jakości i adekwatnego kształcenia;
- Działania mające na celu zwiększenie dostępu dla studentów/kadry o mniejszych szansach.

Przykłady działań, które można prowadzić w ramach aspektu 1, można znaleźć na portalu „Funding & tender opportunities".

Aspekt 2: Partnerstwa na rzecz transformacji w szkolnictwie wyższym

W ramach projektów wchodzących w zakres tego aspektu wprowadza się nowe podejścia i inicjatywy w szkolnictwie wyższym, opierając się na wzajemnym uczeniu się oraz transferze doświadczeń i dobrych praktyk wywierających wpływ nie tylko na instytucje, ale także na społeczeństwo ogółem. Wyniki projektów powinny wywierać istotny i długoterminowy wpływ na docelowe instytucje szkolnictwa wyższego po zakończeniu projektów i tym samym przynosić korzyści ogółowi społeczeństwa.

W szczególności projekty te będą łączyć w sobie następujące elementy przynoszące korzyści instytucjom szkolnictwa wyższego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem:

- **Innowacje w szkolnictwie wyższym** w celu zwiększania jego znaczenia dla rynku pracy i społeczeństwa. Oczekuje się, że proponowane projekty przyczynią się do rozwiązania problemu niedopasowania między

[389] Zob. definicja nowej organizacji w części D – Glosariusz.

wymogami pracodawców a ofertą instytucji szkolnictwa wyższego, a także do zaproponowania integralnych rozwiązań na potrzeby poprawy zdolności do zatrudnienia studentów. Można tego dokonać dzięki podjęciu kompleksowych interwencji obejmujących:

- opracowanie innowacyjnych programów nauczania i wprowadzenie innowacyjnych elementów w już istniejących programach nauczania;
- wprowadzenie innowacyjnych metod uczenia się i nauczania (takich jak nauczanie i uczenie się skoncentrowane na osobie uczącej się i oparte na rozwiązywaniu rzeczywistych problemów);
- aktywne zaangażowanie w świat biznesu i badań, organizacja programów kształcenia ustawicznego i działań w przedsiębiorstwach i między przedsiębiorstwami;
- wzmocnienie zdolności instytucji szkolnictwa wyższego do skutecznego tworzenia sieci kontaktów w zakresie innowacji badawczych, naukowych i technologicznych.

- **Promowanie reformy instytucji szkolnictwa wyższego**, tak aby stały się one katalizatorami rozwoju gospodarczego i społecznego. W ramach projektów powinno wspierać się instytucje szkolnictwa wyższego w opracowywaniu i wdrażaniu reform instytucjonalnych, dzięki którym staną się one bardziej demokratycznymi, sprzyjającymi włączeniu społecznemu, sprawiedliwymi, odpowiedzialnymi i w pełni wykształconymi elementami społeczeństwa obywatelskiego. Reformy instytucjonalne obejmują nowe systemy i struktury sprawowania rządów i zarządzania, gotowość w zakresie umiejętności cyfrowych, nowoczesne usługi uniwersyteckie, procesy zapewniania jakości, narzędzia i metody profesjonalizacji i doskonalenia zawodowego pracowników akademickich, technicznych i administracyjnych. Kluczowymi aspektami determinującymi sukces tego aspektu jest rozwój przedsiębiorczej postawy oraz poprawa kompetencji i umiejętności w instytucjach. Uczenie się umiejętności przekrojowych, edukacja w zakresie przedsiębiorczości oraz stosowanie umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w praktyce umożliwi instytucjom szkolnictwa wyższego wykorzystanie ich wiedzy i zasobów na rzecz ich lokalnych/krajowych/regionalnych społeczności.

Działania

Proponowane działania i rezultaty projektów powinny zapewniać docelowym beneficjentom wyraźną wartość dodaną. Mogą one być ukierunkowane na innowacyjne programy nauczania pod względem treści lub struktury, nowe metody uczenia się, narzędzia i materiały, reformy podobne do procesu bolońskiego, wprowadzenie uznawanych i punktowanych programów szkoleń praktycznych/praktyk/staży, systemy kształcenia dualnego, rozwiązania trudnych problemów lub rozwiązania dotyczące pilnego zapotrzebowania społecznego oraz uwzględniające słabsze grupy społeczne lub zmiany postaw i wartości, tworzenie ośrodków, inkubatorów innowacji, ograniczone w czasie wymiany pracowników lub studentów, strategie i narzędzia na rzecz umiędzynarodowienia instytucji szkolnictwa wyższego, strategie reform systemów sprawowania rządów i zarządzania, narzędzia i metody podnoszenia kwalifikacji kadry akademickiej lub rozwijanie odpowiednich programów studiów, nowych programów szkoleniowych i metod uczenia się, które są zgodne ze strategią Global Gateway i które stanowią podstawę priorytetów krajowych lub regionalnych.

Przykłady działań, które można prowadzić w ramach aspektu 2, można znaleźć na portalu „Funding & tender opportunities".

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI – aspekt 1 i aspekt 2

Uprawnione organizacje uczestniczące	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (odpowiednio beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być publicznymi lub prywatnymi podmiotami prawnymi należącymi do następujących kategorii: - instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego;

(Kto może złożyć wniosek?)	- organizacje lub instytucje prowadzące działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia i na rzecz młodzieży. Podmioty te muszą być ustanowione w jednym z krajów uprawnionych: - państwie członkowskim UE; - państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; - państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z uprawnionego regionu. Uprawnione regiony objęte tą akcją to **regiony 1, 2[390], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 i 11**. **Koordynator** Spośród podmiotów opisanych powyżej **jedynie instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego** mogą być koordynatorami wniosków w sprawie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym. Organizacja nie może być koordynatorem więcej niż dwóch wniosków złożonych w ramach tego zaproszenia. **Zasady ogólne dotyczące instytucji szkolnictwa wyższego:** • Instytucje szkolnictwa wyższego z siedzibą w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem muszą posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE); • Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem muszą być uznane za instytucje szkolnictwa wyższego przez właściwe organy, wraz z podmiotami stowarzyszonymi (jeżeli takie istnieją). Instytucje te muszą prowadzić pełne studia kończące się uzyskaniem tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz uznawanych dyplomów na poziomie kwalifikacji przyznawanych w szkolnictwie wyższym[391].
Skład konsorcjum	Należy zapewnić następujący minimalny skład: **Projekty krajowe** (otwarte jedynie dla regionów 2[392], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9)**:** • co najmniej 2 państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem; o każdy kraj musi zaangażować co najmniej 1 instytucję szkolnictwa wyższego; • tylko 1 uprawnione państwo trzecie niestowarzyszone z Programem; o angażujące co najmniej 2 instytucje szkolnictwa wyższego[393]; • Liczba organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem **musi być co najmniej równa** liczbie organizacji uczestniczących z państw członkowskich UE i z państw trzecich stowarzyszonych z Programem; **Projekty wielonarodowe** (otwarte dla wszystkich uprawnionych regionów): • co najmniej 2 państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem; o każdy kraj musi zaangażować co najmniej 1 instytucję szkolnictwa wyższego;

[390] Organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.

[391] Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia (ISCED 2013), szkolnictwo wyższe, co najmniej poziom 5. Nie akceptuje się kształcenia policealnego zgodnie z ISCED 2011 na poziomie 4.

[392] Organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.

[393] Wyjątek: w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w których istnieje łącznie mniej niż 5 instytucji szkolnictwa wyższego uznanych przez właściwe władze krajowe, lub gdy w jednej instytucji studiuje ponad 50% ogółu studentów, akceptowane będą wnioski z udziałem tylko jednej instytucji szkolnictwa wyższego z tych krajów.

	• co najmniej 2 uprawnione państwa trzecie niestowarzyszone z Programem; ○ w przypadku tej minimalnej liczby krajów każdy kraj musi zaangażować co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego[394]. Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem mogą pochodzić z tego samego regionu (projekty regionalne) lub z innych regionów (projekty międzyregionalne); • liczba organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem **musi być co najmniej równa** liczbie organizacji uczestniczących z państw członkowskich UE i z państw trzecich stowarzyszonych z Programem; **Zasady ogólne dotyczące wszystkich konsorcjów:** • w odniesieniu do zgodności z minimalnymi kryteriami w zakresie składu konsorcjum opisanymi powyżej organizacja instytucji szkolnictwa wyższego **nie będzie uznawana** za instytucję szkolnictwa wyższego; • do składu konsorcjum nie wlicza się podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą być realizowane w krajach organizacji uczestniczących w projekcie.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 24 lub 36 miesięcy (istnieje możliwość ich przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) za pośrednictwem elektronicznego systemu składania wniosków portalu „EU Funding & Tenders”. **region 1 – Bałkany Zachodnie** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-1 **region 2 – wschodnie sąsiedztwo** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-2 **region 3 – południowy region Morza Śródziemnego** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-3 **region 5a – Azja** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-5a **region 6 – Azja Środkowa** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 6 **region 7a – Bliski Wschód** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE

[394] Wyjątek: zob. poprzedni przypis.

	Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 7a **region 8a – region Pacyfiku** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 8a **Region 9 – Afryka Subsaharyjska** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 9 **region 10 – Ameryka Łacińska** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 10 **region 11 – Karaiby** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 11 **region C-R – projekty międzyregionalne** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-CROSS-REGIONAL
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **10 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).

Aspekt 3: Projekty dotyczące reform strukturalnych

Projekty realizowane w ramach tego aspektu wspierają działania państw trzecich niestowarzyszonych z Programem na rzecz rozwoju spójnych, włączających i trwałych systemów szkolnictwa wyższego w celu zaspokojenia ich potrzeb społeczno-gospodarczych oraz szeroko zakrojonych ambicji stworzenia gospodarki opartej na wiedzy, w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM). Aspekt ten obejmuje również włączanie w główny nurt polityki i upowszechnianie pomyślnych wyników, jak również synergii z bieżącym lub planowanym wsparciem w tym obszarze w ramach dwustronnych programów wsparcia. Projekty służące reformie strukturalnej będą odpowiadać na potrzeby uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem w zakresie reform i modernizacji ich systemów przez wspieranie trwałych ulepszeń systemowych i strukturalnych oraz innowacji na poziomie sektora szkolnictwa wyższego. W projekty powinny być zaangażowane właściwe władze krajowe (przede wszystkim ministerstwa edukacji) państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, a także instytucje szkolnictwa wyższego, instytucje badawcze i inne odpowiednie organy/podmioty i zainteresowane strony.

Aspekt 3 i priorytety strategii Global Gateway

Projekty w ramach aspektu 3 w poniższych regionach **muszą odpowiadać** priorytetom strategii Global Gateway. Wymóg ten ma zasadnicze znaczenie i będzie przedmiotem starannej oceny w ramach kryterium przyznania dotacji „Adekwatność":

- 5a (Azja)
- 6 (Azja Środkowa)
- 8a (Pacyfik)
- 9 (Afryka Subsaharyjska)
- 10 (Ameryka Łacińska)
- 11 (Karaiby)

Priorytety dotyczące poszczególnych krajów wymieniono tu: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-lac-global-gateway-investment-agenda_en?prefLang=pl

Unijno-mołdawski program studiów magisterskich w dziedzinie europeistyki

W ramach aspektu 3 akcja ta będzie również wspierać projekt reformy strukturalnej mający na celu ustanowienie sztandarowego programu studiów magisterskich w dziedzinie europeistyki w Mołdawii, opartego na współpracy między mołdawskimi uniwersytetami a innymi europejskimi uniwersytetami. Będzie on skierowany do młodych specjalistów i urzędników służby cywilnej, wybranych w drodze przejrzystego procesu opartego na osiągnięciach, a także będzie miał na celu zwiększenie zdolności instytucjonalnych Mołdawii umożliwiających przystąpienie do UE.

Celem jest zapewnianie treści akademickich i prowadzenie studiów przez mołdawskie instytucje przede wszystkim w języku angielskim, przy znaczącym udziale europejskich ekspertów akademickich i ekspertów ds. polityki za pośrednictwem wspólnego opracowywania programów nauczania, wykładów gościnnych oraz oddelegowania krótkoterminowego z odpowiednimi ustaleniami dotyczącymi dyplomów.

Program będzie dostosowany do potrzeb szkoleniowych mołdawskiej administracji publicznej w kontekście procesu przystąpienia do UE. Projekt przyczyni się również do usprawnienia trwających reform strukturalnych mołdawskiego systemu szkolnictwa wyższego za pośrednictwem budowania zdolności, innowacji w zakresie programów nauczania oraz dostosowania do procesu bolońskiego i europejskiego obszaru edukacji.

Oczekiwanym celem tego projektu jest:

- wsparcie gotowości administracyjnej Mołdawii do członkostwa w UE przez wyszkolenie nowego pokolenia urzędników państwowych, zapewniając kompleksową wiedzę na temat instytucji, polityk i prawa UE,
- zwiększenie jakości i umiędzynarodowienia oferty szkolnictwa wyższego w Mołdawii za pośrednictwem treści, metod i kadry dydaktycznej,

- wkład w rozwojów kapitału ludzkiego i zatrzymywanie wykwalifikowanych specjalistów w kraju,
- wzmocnienie społecznego związku z projektem europejskim przez zwiększanie wiedzy na temat wartości i instytucji UE oraz korzyści płynących z integracji, przyczyniające się do pogłębienia poczucia przynależności wśród obywateli europejskich.

W perspektywie średnioterminowej program studiów magisterskich mógłby służyć jako podstawa do utworzenia centrum doskonałości w zakresie studiów europejskich w Mołdawii, przyczyniając się do szerszych reform strukturalnych w sektorze edukacji i administracji publicznej w Mołdawii i krajach sąsiadujących.

Dodatkowe informacje i wymogi zostaną opublikowane w portalu „Funding & tender opportunities": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Przykłady działań, które można prowadzić w ramach aspektu 3, można znaleźć na portalu „Funding & tender opportunities".

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI – Aspekt 3

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (odpowiednio beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być (publicznymi lub prywatnymi) podmiotami prawnymi należącymi do następujących kategorii: - instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego; - organizacje lub instytucje prowadzące działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia i na rzecz młodzieży. Podmioty te muszą być ustanowione w jednym z krajów uprawnionych: - państwie członkowskim UE; - państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; - państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z uprawnionego regionu. Uprawnione regiony objęte tą akcją to **regiony 1, 2[395], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 i 11**. **Koordynator** Spośród podmiotów opisanych powyżej **jedynie instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje instytucji szkolnictwa wyższego** mogą być koordynatorami wniosków w sprawie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym. Podmiot nie może być koordynatorem więcej niż dwóch wniosków złożonych w ramach tego zaproszenia. **Zasady ogólne dotyczące instytucji szkolnictwa wyższego:** • Instytucje szkolnictwa wyższego z siedzibą w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem muszą posiadać ważną Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE); • Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem muszą być uznane za instytucje szkolnictwa wyższego przez właściwe organy, wraz z podmiotami stowarzyszonymi (jeżeli takie istnieją). Instytucje te muszą prowadzić pełne studia kończące się uzyskaniem

[395] Organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.

	tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz uznawanych dyplomów na poziomie kwalifikacji przyznawanych w szkolnictwie wyższym[396].

Skład konsorcjum	**Należy zapewnić następujący minimalny skład**:
	
	• co najmniej 2 państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem;
	  ○ każdy kraj musi zaangażować co najmniej 1 instytucję szkolnictwa wyższego;
	• co najmniej 1 uprawnione państwo trzecie niestowarzyszone z Programem;
	  ○ każdy kraj uczestniczący musi zaangażować co najmniej 2 instytucje szkolnictwa wyższego[397]; oraz
	  ○ właściwy organ krajowy (np. ministerstwo) odpowiedzialny za szkolnictwo wyższe w danym kraju.
	• Liczba organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem musi być co najmniej równa liczbie organizacji uczestniczących z państw członkowskich UE i z państw trzecich stowarzyszonych z Programem;
	
	W przypadku unijno-mołdawskiego programu studiów magisterskich w dziedzinie europeistyki
	
	W 2026 r. specjalna akcja w ramach aspektu 3 wspiera ustanowienie sztandarowego programu studiów magisterskich w dziedzinie europeistyki w Mołdawii. W przypadku tej akcji należy zapewnić następujący minimalny skład:
	
	• co najmniej 2 państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem, przy czym z każdego z tych państw uczestniczy co najmniej 1 instytucja szkolnictwa wyższego;
	• co najmniej 1 instytucja szkolnictwa wyższego ustanowiona w Republice Mołdawii;
	• właściwy organ krajowy (np. ministerstwo) odpowiedzialny w danym kraju za szkolnictwo wyższe, sprawy europejskie lub sprawy zagraniczne.
	
	Zasady ogólne dotyczące wszystkich konsorcjów
	
	W odniesieniu do zgodności z minimalnymi kryteriami w zakresie składu konsorcjum opisanymi powyżej organizacja instytucji szkolnictwa wyższego nie będzie uznawana za instytucję szkolnictwa wyższego.
	
	Do składu konsorcjum nie wlicza się podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych.

Położenie geograficzne (miejsce działań)	Działania muszą być realizowane w krajach organizacji uczestniczących w projekcie.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 36 miesięcy lub 48 miesięcy (istnieje możliwość ich przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany).

[396] Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia (ISCED 2013), szkolnictwo wyższe, co najmniej poziom 5. Nie akceptuje się kształcenia policealnego zgodnie z ISCED 2011 na poziomie 4.

[397] Wyjątek: w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w których istnieje łącznie mniej niż 5 instytucji szkolnictwa wyższego uznanych przez właściwe władze krajowe, lub gdy w jednej instytucji studiuje ponad 50% ogółu studentów, akceptowane będą wnioski z udziałem tylko jednej instytucji szkolnictwa wyższego z tych krajów.

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) za pośrednictwem elektronicznego systemu składania wniosków portalu „EU Funding & Tenders”. **region 1 – Bałkany Zachodnie** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-1 **region 2 – wschodnie sąsiedztwo** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-2 **region 3 – południowy region Morza Śródziemnego** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-3 **region 5a – Azja** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-5a **region 6 – Azja Środkowa** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-6 **region 7a – Bliski Wschód** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-7a **region 8a – region Pacyfiku** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-8a **Region 9 – Afryka Subsaharyjska** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-9 **region 10 – Ameryka Łacińska** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-10 **region 11 – Karaiby** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-11 **region C-R – projekty międzyregionalne** Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Identyfikator tematu: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-CROSS-REGIONAL

Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **10 lutego do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

KRYTERIA WYBORU MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSZYSTKICH ASPEKTÓW

Projekt będzie oceniany **dwustopniowo** według następujących kryteriów:

Etap 1

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	• **Cel**: wniosek przyczynia się do osiągnięcia szerszych celów politycznych UE, w szczególności celów strategii Global Gateway. Wniosek wyraźnie dotyczy określonych z góry regionalnych priorytetów docelowych regionów i jest adekwatny do celów i działań akcji w zakresie budowania potencjału w szkolnictwie wyższym oraz aspektu. Stanowi on właściwą odpowiedź na bieżące potrzeby i ograniczenia docelowych państw lub regionów oraz grup docelowych i beneficjentów końcowych. Uwzględniono w nim potrzeby docelowych uczestników o mniejszych szansach. • **Wartości UE**: wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • **Cele**: cele są oparte na starannej analizie potrzeb. Są one wyraźnie określone i skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe (SMART). Dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących (zgodnie ze strategią na rzecz modernizacji, rozwoju i umiędzynarodowienia docelowych instytucji szkolnictwa wyższego) oraz jest zgodny ze strategiami rozwoju na rzecz szkolnictwa wyższego w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. • **Europejska wartość dodana:** we wniosku wykazano, że podobnych rezultatów nie można osiągnąć bez współpracy instytucji szkolnictwa wyższego z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem oraz bez finansowania unijnego. **W szczególności w przypadku aspektu 2:** • Wniosek zawiera jasną analizę sposobu, w jaki obszar interwencji odpowiada obszarowi priorytetowemu w zakresie wzrostu społeczno-gospodarczego i autonomii w danym regionie oraz skupia się na innowacyjnych elementach i najnowocześniejszych metodach i technikach w zidentyfikowanym obszarze interwencji. • W regionach 5a, 6, i 8a, 9, 10 i 11 wnioski dotyczące dziedzin priorytetowych związanych ze strategią Global Gateway będą uznawane za bardzo istotne. **W szczególności w przypadku aspektu 3:** • Wniosek dotyczy reformy i modernizacji systemów szkolnictwa wyższego zgodnie ze strategiami rozwoju docelowych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem.

	• Uwaga: w przypadku regionów 5a, 6, 8a, 9, 10 i 11 wniosek dotyczy określonych obszarów priorytetowych[398]. Należy pamiętać, że w przypadku tych regionów brak zgodności z obszarami priorytetowymi oznacza, że wniosek nie otrzyma minimalnej liczby punktów w ramach kryterium „Adekwatność".
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	• **Spójność**: ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami, metodyką, działaniami i budżetem projektu. We wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i osiągnięcie oczekiwanych wyników. • **Metodyka**: logika interwencji jest dobrej jakości, zaplanowane produkty i efekty są spójne i wykonalne, a kluczowe założenia i ryzyko zostały jasno określone. Struktura i treść projektu są właściwe, tj. zapewniono możliwe do obiektywnego zweryfikowania wskaźniki, dostępność danych, dane bazowe, wartości docelowe itp. • **Plan prac**: jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. związek między zasobami a oczekiwanymi rezultatami jest odpowiedni, a plan prac – realistyczny (dobrze określone działania, terminy, jasne wyniki i cele pośrednie). • **Budżet**: wniosek jest racjonalny pod względem kosztów i przydziela się w nim odpowiednie zasoby finansowe niezbędne do pomyślnej realizacji projektu. • **Kontrola jakości:** środki kontroli (ciągła ocena jakości, wzajemne oceny, analizy porównawcze, działania ograniczające ryzyko itp.) i wskaźniki jakości zapewniają wysoką jakość realizacji projektu. • **Zrównoważenie środowiskowe**: projekt opracowano w sposób przyjazny środowisku, a w różnych jego aspektach uwzględnia się ekologiczne praktyki (np. podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu).
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Zarządzanie**: przewiduje się solidne ustalenia dotyczące zarządzania. Terminy, struktury zarządzania, uzgodnienia dotyczące współpracy i obowiązki są dobrze określone i realistyczne. • **Skład:** partnerstwo obejmuje odpowiednią kombinację organizacji o niezbędnych kompetencjach adekwatnych do celów wniosku i specyfiki danego aspektu; projekt angażuje najbardziej odpowiednich i różnorodnych partnerów pozaakademickich. W przypadku krajów z regionu 2: w przypadku aspektów 1 i 2 priorytetowo będą traktowane projekty angażujące instytucje szkolnictwa wyższego z regionów położonych poza stolicą lub położonych na terenach wiejskich lub z regionów bardziej oddalonych; W przypadku krajów z regionów 5a, 6, 7a, 8a: w przypadku aspektów 1 i 2 priorytetowo będą traktowane projekty angażujące instytucje szkolnictwa wyższego lub organizacje z krajów najsłabiej rozwiniętych. • **Zadania**: role i zadania są przydzielane na podstawie specyficznej wiedzy fachowej, profili i doświadczenia każdego partnera i są odpowiednie. • **Współpraca**: proponuje się sprawne mechanizmy zapewniające skuteczną współpracę, komunikację i rozstrzyganie sporów między organizacjami partnerskimi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

[398] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_pl.

	• **Zaangażowanie**: wkład partnerów projektu jest znaczący, adekwatny i komplementarny; w projekcie przewiduje się udział i zaangażowanie partnerów oraz ich odpowiedzialność za szczegółowe cele i rezultaty projektu, w szczególności w przypadku partnerów z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. **W szczególności w przypadku aspektu 2** • Wniosek angażuje odpowiednie organizacje pozaakademickie i zainteresowane strony, które wniosą innowacyjną wartość dodaną do celów wniosku. W przypadku wniosków, które mają na celu wspieranie łańcuchów wartości w kluczowych i priorytetowych obszarach inwestycyjnych na szczeblu krajowym lub regionalnym, w partnerstwie udział bierze sektor prywatny i jest on wyraźnie zaangażowany na wszystkich szczeblach, na których jest to konieczne. **W szczególności w przypadku aspektu 3** • We wniosku przewiduje się zdecydowane zaangażowanie właściwych władz krajowych odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe w kierowanie akcją i jej wdrażanie. • W stosownych przypadkach we wniosek zaangażowane są zainteresowane strony niebędące instytucjami akademickimi (np. biznesowe i branżowe), które wprowadzą do proponowanych celów i działań perspektywę umiejętności i rynku pracy.
Trwałość, wpływ i upowszechnianie oczekiwanych rezultatów (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Wykorzystywanie wyników**: we wniosku dotyczącym projektu przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki projektowi będą wykorzystywane przez partnerów i inne zainteresowane strony, sposób zapewnienia efektów mnożnikowych (z uwzględnieniem możliwości powielania i rozszerzania wyników akcji na poziomie sektorowym, jak również lokalnym/regionalnym/krajowym lub międzynarodowym). Ponadto we wniosku zapewnia się środki do pomiaru wykorzystywania wyników w czasie finansowania projektu i po jego zakończeniu. • **Komunikacja i upowszechnianie wyników**: upowszechnianie wyników: wniosek zawiera przejrzysty i efektywny plan komunikacji i strategię upowszechniania wyników oraz odpowiednie działania wraz z ich harmonogramem, narzędzia i kanały zapewniające skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści wśród wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron i innych nieuczestniczących w projekcie odbiorców, docieranie do odpowiednich zainteresowanych stron i wzbudzanie ich zainteresowania wynikami w czasie finansowania projektu i po jego zakończeniu. • **Wpływ**: wniosek wywiera rzeczywisty wpływ na swoje grupy docelowe i odpowiednie zainteresowane strony na szczeblu lokalnym, krajowym lub regionalnym. Przewiduje się w nim środki, cele i wskaźniki służące do monitorowania postępów i oceny oczekiwanego wpływu (krótko- i długoterminowego), na poziomie indywidualnym, instytucjonalnym i systemowym. • **Trwałość**: we wniosku wyjaśniono sposoby zapewnienia trwałości rezultatów projektów pod względem finansowym (po zakończeniu finansowania projektu) i instytucjonalnym (dalsza realizacja działań i usług), w jaki sposób zostanie zapewnione zaangażowanie na szczeblu lokalnym i, w stosownych przypadkach, w jaki sposób zostanie zaangażowany sektor prywatny podczas finansowania projektu i po jego zakończeniu. **W szczególności w przypadku aspektu 1**

	• Wniosek zapewnia ciągłe i trwałe działania podejmowane w związku z istniejącymi barierami oraz poprawę dostępu studentom/kadrze o mniejszych szansach do możliwości uczenia się i zasobów oferowanych przez instytucje szkolnictwa wyższego. • Wniosek prawdopodobnie przyczyni się do zwiększenia zdolności instytucji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem do prowadzenia współpracy międzynarodowej. **W szczególności w przypadku aspektu 2** • Wniosek zapewnia wywarcie znaczącego wpływu na instytucje państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, w szczególności na rozwój ich zdolności innowacyjnych i modernizację ich administracji, w zakresie otwarcia się na całe społeczeństwo, rynek pracy i świat. • We wniosku wyraźnie wykazano jego potencjał wywierania większego wpływu na społeczeństwo lub sektor gospodarki. **W szczególności w przypadku aspektu 3** • We wniosku wyraźnie wykazano, w jaki sposób rezultaty projektu przyczynią się do przeprowadzenia reform politycznych lub modernizacji szkolnictwa wyższego na poziomie systemowym. • W przypadku regionów 5a, 6, 8a, 9,10 i 11 we wniosku wykazano, w jaki sposób wyniki projektu doprowadzą do trwałego zaangażowania instytucji i sektora szkolnictwa wyższego w danym obszarze priorytetowym strategii Global Gateway.

Złożone wnioski mogą uzyskać maksymalnie 100 punktów. Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **60** punktów (na 100). Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

Następnie wnioski zostaną sklasyfikowane w porządku malejącym według regionu i według aspektu.

Etap 2

W kolejnym etapie odbędą się konsultacje w odniesieniu do wniosków proponowanych przez komitet ewaluacyjny do przyznania dofinansowania (i listy rezerwowej) z delegaturami Unii w odpowiednich uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Tylko projekty, które pomyślnie przeszły konsultacje z delegaturami Unii, zostaną uwzględnione na dalszym etapie procedury udzielania finansowania unijnego, w granicach budżetu przydzielonego na dany region.

INFORMACJE DODATKOWE

Przyjęcie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dofinansowania w wysokości określonej przez wnioskodawcę. Wnioskowane dofinansowanie może zostać zredukowane na podstawie zasad finansowych mających zastosowanie do aspektów tej akcji oraz wyników oceny.

Zasadniczo – i w granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych – wyniki powinny być udostępniane jako otwarte zasoby edukacyjne (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Należy uwzględnić następujące kwestie:

1. **Zaangażowanie instytucji partnerskich w projekt**

Skuteczny projekt mający na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym musi zapewniać silny udział wszystkich instytucji partnerskich, zwłaszcza tych z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Zaangażowanie na etapie przygotowania wniosku sprawi, że będą one odpowiedzialne za wyniki projektu i jego trwałość. Projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym mogą obejmować „partnerów stowarzyszonych", którzy uczestniczą w realizacji określonych zadań/działań w ramach projektu lub wspierają upowszechnianie wyników i trwałość projektu. W kwestiach dotyczących zarządzania umowami „partnerów stowarzyszonych" nie uznaje się za część partnerstwa i nie otrzymują oni dofinansowania.

2. **Analiza potrzeb**

Ocena potrzeb jest pierwszym ważnym krokiem w opracowaniu wniosku dotyczącego budowania potencjału w szkolnictwie wyższym. Celem oceny potrzeb jest zidentyfikowanie obszarów/dziedzin, które wymagają wzmocnienia, oraz przyczyn występowania luk w tych obszarach. To z kolei stanowi podstawę do zaprojektowania odpowiednich interwencji mających na celu eliminację tych luk, a tym samym budowanie potencjału instytucji szkolnictwa wyższego.

3. **Wdrażanie i monitorowanie**

Po zakończeniu analizy potrzeb można opracować plan wdrożenia w celu eliminacji zidentyfikowanych luk.

Należy wziąć pod uwagę następujące podstawowe elementy:

- **Modernizacja/nowe programy nauczania:** oczekuje się, że projekty służące m.in. „opracowaniu programów nauczania" będą obejmowały szkolenie dla kadry dydaktycznej oraz takie związane z tym kwestie jak zapewnienie jakości i szans zatrudnienia absolwentów poprzez powiązania z rynkiem pracy. Programy studiów powinny uzyskać oficjalną akredytację lub licencję przed zakończeniem okresu finansowania projektu. Prowadzenie nowych lub zaktualizowanych zajęć musi się rozpocząć w trakcie trwania projektu, musi w nich uczestniczyć odpowiednia liczba studentów i przeszkolonych nauczycieli, a zajęcia takie muszą odbywać się w trakcie co najmniej jednej trzeciej okresu trwania projektu. Szkolenia odbywające się w ramach projektów służących reformie programów nauczania może również obejmować kadrę administracyjną, np. pracowników bibliotek, personel laboratoryjny i pracowników działu informatycznego. Zachęca się, aby w projektach przewidziano uwzględnienie w unowocześnionych programach nauczania praktyk dla studentów w przedsiębiorstwach. Praktyki muszą trwać odpowiednio długo, aby umożliwić zdobycie niezbędnych umiejętności.
- **Zaangażowanie studentów**: w projektach należy przewidzieć zaangażowanie studentów (np. w opracowywanie nowych programów studiów) i to nie tylko na etapie testowania/pilotażu projektu.
- **Mobilność pracowników i studentów:** mobilność musi być ukierunkowana przede wszystkim na studentów i pracowników z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem i jest skierowana do następujących osób: pracownicy (np. kierownicy, osoby zajmujące się badaniami naukowymi i transferem technologii, nauczyciele

i osoby prowadzące szkolenia, pracownicy techniczni i administracyjni), którzy na mocy oficjalnej umowy przebywają w instytucjach będących beneficjentami i są zaangażowani w projekt; studenci [krótkiego cyklu kształcenia na poziomie studiów wyższych, studiów pierwszego stopnia (licencjackich lub równoważnych), studiów drugiego stopnia (magisterskich lub równoważnych) i studiów doktoranckich] zapisani do jednej z instytucji będących beneficjentem. Mobilność studentów w obrębie państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem oraz pomiędzy takimi państwami się nie kwalifikuje. Mobilność musi trwać odpowiednio długo, aby zapewnić naukę i nabycie niezbędnych umiejętności zgodnie z celami projektu, i zazwyczaj nie może trwać krócej niż tydzień. Wskazane jest łączenie mobilności fizycznej z mobilnością wirtualną. Mobilność łączoną można stosować w celu przygotowania i wsparcia mobilności fizycznej oraz jako działania następcze z nią związane. Ten rodzaj mobilności można również organizować dla osób o specjalnych potrzebach lub o mniejszych szansach, aby ułatwić im pokonanie barier utrudniających skorzystanie z długoterminowej mobilności fizycznej.

- **Zapewnienie jakości** musi być jednym z komponentów projektu, aby projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym skutecznie przynosiły oczekiwane wyniki i osiągały wpływ wykraczający poza samo partnerstwo. Należy wprowadzić środki kontroli jakości obejmujące wskaźniki i poziomy odniesienia, aby zapewnić realizację projektu na wysokim poziomie, w terminie i w sposób opłacalny.
- **Umowa konsorcjum**: ze względów praktycznych i prawnych zdecydowanie zaleca się uzgodnienie ustaleń wewnętrznych między członkami konsorcjum, które pomogą w radzeniu sobie z wyjątkowymi lub nieprzewidzianymi okolicznościami. Takie ustalenia mogą zostać podpisane przez członków konsorcjum na początku projektu.
- **Sprzęt**: za kwalifikowalne uznaje się wyłącznie wydatki na zakup sprzętu bezpośrednio związanego z celami aspektu i dokonane nie później niż 12 miesięcy przed zakończeniem projektu. Sprzęt przeznaczony jest wyłącznie dla instytucji szkolnictwa wyższego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem objętych partnerstwem i musi być odnotowany w oficjalnym wykazie tych instytucji szkolnictwa wyższego, dla których jest nabywany.
- **Wpływ i trwałość:** oczekuje się, że projekty mające na celu budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym będą miały długoterminowy strukturalny wpływ w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Konieczne będzie wykazanie we wnioskach, w stosownych przypadkach, oczekiwanego wpływu na trzech poziomach (indywidualnym, instytucjonalnym i systemowym) oraz opracowanie metodyki i określenie narzędzi pomiaru tego wpływu.
- **Realizacja w sposób przyjazny środowisku**: w projektach należy uwzględnić racjonalne ekologicznie praktyki w zakresie realizacji przewidzianych w nich działań, w tym w zarządzaniu projektem.
- **Otwarty dostęp**: w ramach wniosku powinno się dopilnować, aby powstałe materiały, dokumenty i media były bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych i bez nieproporcjonalnych ograniczeń.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Organ przyznający dofinansowanie określi kwotę ryczałtową każdej dotacji na podstawie wniosku, wyniku oceny, stopy finansowania wynoszącej 90% i maksymalnej kwoty dotacji.

Kwoty dotacji UE na projekt są następujące:

- **w przypadku aspektu 1**: wspieranie dostępu do współpracy w szkolnictwie wyższym 200 000–400 000 EUR na projekt
- **w przypadku aspektu 2**: partnerstwa na rzecz transformacji w szkolnictwie wyższym 400 000–800 000 EUR na projekt

w przypadku aspektu 3: projekty dotyczące reform strukturalnych: 600 000–1 000 000 EUR na projekt W szczególności dla unijno-mołdawskiego programu studiów magisterskich w dziedzinie europeistyki: do 2 000 000 EUR na projekt.

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

- budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości", „sprzęt" itp.).
- wniosek musi zawierać opis działań/rezultatów uwzględnionych w każdym pakiecie prac.
- wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu).
- opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).
- Koszty sprzętu powinny odpowiadać maksymalnie 35% przyznanej kwoty dotacji UE, a dotacja pokryje 100% kosztów kwalifikowalnych.
- Podwykonawstwo powinno odpowiadać maksymalnie 10% przyznanej kwoty dotacji UE.
- Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich nie jest dozwolone.
- Dopuszcza się koszty związane z zaangażowaniem w projekt wolontariuszy. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[399].
- Koszty jednostkowe MŚP nie są dozwolone.

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji. Nacisk zostanie położony na ogólną jakość i istnienie wymiernych celów we wniosku.

Dalsze informacje przedstawiono w części C „Sprawdzenie warunków finansowych", jak również we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej na portalu „EU Funding & Tenders": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

399 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO (VET)

Projekty budowania potencjału to projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej, oparte na partnerstwach wielostronnych między organizacjami działającymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowe w państwach członkowskich UE, w państwach trzecich stowarzyszonych z Programem i państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem. Celem tych projektów jest wspieranie zwiększania znaczenia, poprawy dostępności, a także zdolności do reagowania instytucji i systemów VET w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem jako siły napędowej zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Poprzez wspólne inicjatywy sprzyjające współpracy w różnych regionach świata akcja ta ma na celu zwiększenie potencjału organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego – zwłaszcza w dziedzinie zarządzania, administracji, włączenia społecznego, zapewniania jakości i innowacji – tak aby byli oni lepiej przygotowani do współpracy z sektorem prywatnym/przedsiębiorstwami/stowarzyszeniami przedsiębiorców w zakresie badania możliwości zatrudnienia i wspólnego opracowania odpowiednich działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego. Partnerstwa międzynarodowe powinny przyczyniać się do poprawy jakości kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, zwłaszcza dzięki zwiększaniu potencjału kadry i nauczycieli zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym, a także wzmacnianiu powiązań między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a rynkiem pracy.

Przewiduje się, że projekty budowania zdolności w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego przyczynią się do osiągnięcia szerszych celów politycznych, które są realizowane przez Komisję Europejską i państwa trzecie niestowarzyszone z programem lub dany region, w tym pakietów inwestycyjnych Global Gateway oraz rozwoju partnerstw w zakresie talentów i puli talentów, jak określono w komunikacie Komisji w sprawie przyciągania umiejętności i talentów do UE z kwietnia 2022 r.[400]

CELE AKCJI

W szczególności akcja ta:

- będzie budować potencjał organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego w celu zacieśnienia współpracy między prywatnymi i publicznymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, zapewniając działania w zakresie VET ukierunkowane na popyt i możliwości zatrudnienia;
- poprawi jakość kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zdolność do dostosowywania go do możliwości społeczno-gospodarczych i zmian społecznych, aby przekazywane umiejętności były bardziej dopasowane do rynku pracy;
- dostosuje ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego do lokalnych, regionalnych i krajowych strategii rozwoju.

OBSZARY TEMATYCZNE

Cechy charakteryzujące budowanie potencjału w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego obejmują niektóre obszary tematyczne przedstawione poniżej. Wnioski powinny dotyczyć jednego lub większej liczby następujących tematów:

- uczenie się oparte na pracy (dla osób młodych lub osób dorosłych);
- Mechanizmy zapewniania jakości;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli/osób prowadzących szkolenia VET;
- kompetencje kluczowe, w tym przedsiębiorczość i kompetencje obywatelskie;
- dialog i partnerstwa publiczno-prywatne w zakresie VET;
- innowacje w VET;
- umiejętności ekologiczne i cyfrowe na potrzeby dwojakiej transformacji;
- STEM[401] w kształceniu i szkoleniu zawodowym zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- dopasowanie umiejętności do obecnych i przyszłych możliwości zatrudnienia, zgodnie z priorytetami

[400] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0657

[401] Ang. *Science, Technology, Engineering and Mathematics* – nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka.

regionalnymi wymienionymi poniżej;
- opracowywanie programów nauczania i modułów szkoleniowych.

Ponadto wnioskodawcy mogą uwzględnić obszary tematyczne, które nie zostały przedstawione powyżej. Należy wykazać, że są one szczególnie odpowiednie do osiągnięcia celów zaproszenia i spełnienia określonych potrzeb.

DZIAŁANIA

Proponowane działania muszą być bezpośrednio związane z celami i obszarami tematycznymi akcji, tzn. muszą odpowiadać co najmniej jednemu z obszarów tematycznych wymienionych powyżej, oraz muszą być wyszczególnione w opisie projektu obejmującym cały okres trwania dofinansowania.

W kontekście tej międzynarodowej akcji o zasięgu światowym działania w ramach projektu muszą być ukierunkowane na budowanie i wzmacnianie potencjału organizacji aktywnych w dziedzinie VET, głównie w objętych akcją państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Finansowane projekty będą mogły obejmować szeroki zakres współpracy, wymiany, komunikacji i innych działań, w tym na przykład:

- tworzenie i rozwijanie sieci oraz wymiany dobrych praktyk między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem oraz z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem;
- tworzenie narzędzi, programów i innych materiałów w celu budowania potencjału instytucji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem (programy szkoleń praktycznych, programy szkoleniowe i narzędzia do oceny i walidacji efektów uczenia się w kształceniu i szkoleniu zawodowym, indywidualne plany działania dla uczestniczących instytucji; poradnictwo i doradztwo zawodowe oraz metody coachingu itp.);
- tworzenie mechanizmów mających na celu angażowanie sektora prywatnego zarówno w projektowanie i realizację programów nauczania, jak i zapewnienie osobom uczącym się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego wysokiej jakości doświadczenia w miejscu pracy;
- opracowywanie i przekazywanie podejść pedagogicznych, materiałów i metod nauczania i szkolenia, z uwzględnieniem uczenia się opartego na pracy, mobilności wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych i lepszego wykorzystania potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- rozwijanie i wdrażanie międzynarodowych (wirtualnych) działań związanych z wymianą przede wszystkim dla pracowników (w tym nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, takich jak członkowie kadry kierowniczej szkoły, kierownicy, doradcy, doradcy pedagogiczni itp.).

W przypadku gdy proponowane są działania w zakresie mobilności osób uczących się i pracowników, działania te powinny bezpośrednio przyczyniać się do realizacji celów projektu i być silnie osadzone w logice projektu jako całości.

Proponowane działania powinny wnieść wartość dodaną i będą miały bezpośredni wpływ na osiąganie rezultatów projektu.

PRIORYTETY REGIONALNE

Przewidziany budżet jest podzielony na poszczególne regiony świata (tj. Bałkany Zachodnie, wschodnie sąsiedztwo, kraje południowego regionu Morza Śródziemnego, Afryka Subsaharyjska, Ameryka Łacińska i region Karaibów), przy czym pule budżetowe są różnej wysokości. Wnioski zostaną uszeregowane według regionów (zob. identyfikatory tematu poniżej), zgodnie z określoną pulą środków budżetowych.

Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot w ramach każdej puli zostaną opublikowane w portalu „EU Funding & Tenders".

UE ustanowiła pewną liczbę priorytetów dotyczących równowagi geograficznej oraz celów szczegółowych. Dodatkowo zachęca się organizacje do tego, by współpracowały z partnerami z najuboższych i najsłabiej rozwiniętych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem.

Priorytety regionalne wyznaczone dla tej akcji są następujące:

Jeżeli wniosek dotyczy krajów partnerskich Europejskiej Fundacji Kształcenia (ETF), wniosek ten powinien zawierać dowody na to, że odpowiada zaleceniom Europejskiej Fundacji Kształcenia sformułowanym w odpowiednich dostępnych sprawozdaniach krajowych [402] w ramach procesu turyńskiego[403].

Bałkany Zachodnie

- Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do realizacji Planu gospodarczo-inwestycyjnego dla Bałkanów Zachodnich[404],, programów reform krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących[405] lub zaleceń Europejskiej Fundacji Kształcenia w ramach procesu turyńskiego (zob. powyżej).
- Mobilność osób uczących się (studentów) i kadry (nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, dyrektorów, menadżerów itp.) będzie uprzywilejowana.

Wschodnie sąsiedztwo

- Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do realizacji planu gospodarczego i inwestycyjnego Partnerstwa Wschodniego[406],, planu wzrostu gospodarczego i programu reform dla Mołdawii[407], Instrumentu na rzecz Ukrainy[408] lub zaleceń Europejskiej Fundacji Kształcenia w ramach procesu turyńskiego (zob. powyżej).

Kraje południowego regionu Morza Śródziemnego

- Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do realizacji planu gospodarczo-inwestycyjnego dla krajów południowego regionu Morza Śródziemnego[409], paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego[410] lub zaleceń Europejskiej Fundacji Kształcenia w ramach procesu turyńskiego (zob. powyżej).

Afryka Subsaharyjska

- Pierwszeństwo otrzymają kraje najsłabiej rozwinięte; szczególny nacisk kładzie się również na kraje priorytetowe w zakresie migracji; żaden kraj nie uzyska dostępu do więcej niż 8% funduszy przewidzianych dla regionu.
- Priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące co najmniej jednego z priorytetów strategii Global Gateway w Afryce Subsaharyjskiej[411].
- Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do wspierania dialogu publiczno-prywatnego i skutecznej współpracy między instytucjami VET a sektorem prywatnym.

---

[402] Proces turyński jest procesem partycypacyjnym prowadzącym do opartej na dowodach analizy polityki kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) w danym kraju. Wprowadzony w 2010 r. i przeprowadzany co dwa lata proces turyński przedstawia stan rozwoju systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach partnerskich Europejskiej Fundacji Kształcenia, przegląd poczynionych postępów i priorytety na przyszłość.

[403] https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/trp-assessment-reports

[404] https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/30108255-efa8-4274-962a-c24faee32734_en?filename=communication_on_wb_economic_and_investment_plan_october_2020_en.pdf

[405] https://enlargement.ec.europa.eu/commission-implementing-decision-approving-reform-agendas-and-multiannual-work-programme-under_en

[406] https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf (załącznik 1 zawiera plan gospodarczo-inwestycyjny).

[407] https://enlargement.ec.europa.eu/growth-plan-moldova-commission-proposal_en

[408] Zob. art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400792

[409] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/joint-staff-working-document-renewed-partnership-southern-neighbourhood-economic-and-investment-plan_en

[410] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en

[411] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_pl.

Ameryka Łacińska

- Priorytet będą miały projekty regionalne (projekty angażujące więcej niż jedno uprawnione państwo trzecie niestowarzyszone z Programem) lub projekty w krajach o niższych i wyższych średnich dochodach.
- Priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące co najmniej jednego z priorytetów strategii Global Gateway w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach[412].
- Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do wspierania dialogu publiczno-prywatnego i skutecznej współpracy między instytucjami VET a sektorem prywatnym.

Karaiby

- Priorytet będą miały projekty regionalne (projekty angażujące więcej niż jedno uprawnione państwo trzecie niestowarzyszone z Programem) lub projekty w krajach najsłabiej rozwiniętych i w krajach o niskich i średnich dochodach.
- Priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące co najmniej jednego z priorytetów strategii Global Gateway w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach[413].

Priorytetowo traktowane będą projekty, które przyczyniają się do wspierania dialogu publiczno-prywatnego i skutecznej współpracy między instytucjami VET a sektorem prywatnym. Jeżeli w projektach uwzględnia się priorytety regionalne, należy wykazać, w jaki sposób i w jakim zakresie spełniają one te priorytety.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt mający na celu budowanie zdolności w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego składa się z czterech etapów:

- Identyfikacja i rozpoczęcie projektu;
- Przygotowanie, projektowanie i planowanie projektu;
- Wdrażanie projektu i monitorowanie działań;
- Przegląd projektu i ocena skutków.

Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- **Identyfikacja i rozpoczęcie**

  Identyfikacja problemu, potrzeby lub możliwości, którymi można się zająć w ramach pomysłu na projekt w kontekście zaproszenia; wskazanie głównych działań i efektów, jakich można oczekiwać od projektu; wskazanie odpowiednich zainteresowanych stron i potencjalnych partnerów; sformułowanie celu/celów projektu; zapewnienie zgodności projektu z celami strategicznymi organizacji uczestniczących; rozpoczęcie wstępnego planowania, aby zapewnić projektowi dobry start i zgromadzenie informacji wymaganych do przejścia do kolejnego etapu itp.

- **Przygotowanie, projektowanie i planowanie**

  Określenie zakresu projektu i właściwego podejścia; przedstawienie jasnego zarysu proponowanej metodyki zapewniającej spójność celów projektu i działań; ustalenie harmonogramu wykonania zadań; oszacowanie niezbędnych zasobów i określenie szczegółów projektu np. ocena potrzeb; określenie solidnych celów i wskaźników oddziaływania (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe); wskazanie efektów projektu i efektów uczenia się; opracowanie programu prac, form działań, oczekiwanego wpływu, szacunkowego budżetu całkowitego; przygotowanie planu wdrażania oraz solidnego i realistycznego planu komunikacji

[412] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_pl.
[413] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_pl.

obejmującego strategiczne aspekty kierowania projektem, monitorowania, kontroli jakości, sprawozdawczości i upowszechniania wyników; określanie praktycznych ustaleń i potwierdzanie grupy docelowej/grup docelowych dla planowanych działań; Opracowywanie umów z partnerami i pisanie wniosku itp.

- **Wdrażanie projektu i monitorowanie działań**

  Realizacja projektu zgodnie z planami spełniającymi wymogi dotyczące sprawozdawczości i komunikacji; monitorowanie bieżących działań i ocena wyniku projektu w porównaniu z planami projektu; wskazywanie odchyleń od planów i podejmowanie działań naprawczych w tej kwestii, a także w kwestii problemów i ryzyka; wskazywanie niezgodności z ustalonymi standardami jakości i podejmowanie działań naprawczych itp.

- **Przegląd i ocena skutków**

  Ocena wyniku projektu w porównaniu z celami i planami wdrażania; ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie wyników projektu itp.

Ponadto, w stosownych przypadkach i proporcjonalnie, oczekuje się, że projekty:

- będą zawierać długoterminowy plan działania na rzecz stopniowego wdrażania wyników projektu po zakończeniu jego realizacji (na podstawie trwałych partnerstw), w tym środki na rzecz skalowalności i stabilności finansowej;
- zapewnią odpowiednią widoczność i szerokie rozpowszechnianie rezultatów projektu na poziomie transnarodowym, krajowym lub regionalnym wśród odpowiednich partnerów.

Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu

poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji projektów mających na celu budowanie potencjału na każdym z poszczególnych etapów projektu.

Wnioskodawców zachęca się, aby brali pod uwagę te możliwości i wymiary przy opracowywaniu swoich projektów.

- **Włączenie i różnorodność**

  W ramach programu wspierane są projekty, które promują włączenie społeczne i mają na celu poprawę dostępu do osób o mniejszych szansach, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób ze środowisk migracyjnych, a także osób mieszkających na obszarach wiejskich i oddalonych, osób stojących w obliczu trudności społeczno-ekonomicznych lub wszelkich innych potencjalnych źródeł dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

  Projekty pomogą w pokonywaniu barier, jakie napotykają te grupy w dostępie do możliwości oferowanych w ramach programu, a także przyczynią się do tworzenia środowisk sprzyjających włączeniu społecznemu, które wspierają równość i sprawiedliwość oraz odpowiadają na potrzeby szerszej społeczności.

- **Zrównoważenie środowiskowe**

  Program przyczynia się do podnoszenia świadomości na temat problemów środowiskowych i kwestii związanych ze zmianą klimatu.

  Zachęca się do tego, aby projekty służyły rozwijaniu kompetencji w zakresie sektorów związanych ze zrównoważonym rozwojem, strategią i metodyką w obszarze umiejętności sektorowych bazujących na ekologicznym podejściu, a także opracowywaniu przyszłych programów nauczania, które lepiej odpowiadają potrzebom społeczeństwa.

  Program zachęca również do korzystania z innowacyjnych praktyk, dzięki którym osoby uczące się i organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego będą mogli realnie zarządzać zmianami (np. odnośnie do oszczędzania zasobów,

ograniczenia zużycia i marnowania energii, kompensowania emisji gazów cieplarnianych, dokonywania wyborów na korzyść zrównoważonej żywności i mobilności itp.).

- **Wymiar cyfrowy**

Program zapewnia wsparcie realizacji planów transformacji cyfrowej w szkołach podstawowych i średnich oraz instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego. Wspiera także celowe wykorzystanie technologii cyfrowych.

Obejmuje to rozwój pedagogiki cyfrowej i wiedzy fachowej w zakresie wykorzystywania narzędzi cyfrowych, w tym technologii na potrzeby dostępności i technologii wspomagających, oraz tworzenie i innowacyjne wykorzystywanie treści edukacji cyfrowej.

- **Wspólne wartości, aktywność obywatelska i uczestnictwo**

Celem programu jest zachęcanie do aktywności obywatelskiej i etycznych zachowań w ramach uczenia się przez całe życie. Projekty powinny umożliwiać ludziom uczestnictwo w życiu demokratycznym oraz aktywność społeczną i obywatelską.

Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnych unijnych wartości, zasad jedności i różnorodności oraz tożsamości kulturowej, świadomości kulturowej oraz dziedzictwa społecznego, kulturowego i historycznego.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY PROJEKTU MAJĄCEGO NA CELU BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE VET?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus, wnioski dotyczące projektów w zakresie budowania potencjału w dziedzinie VET muszą spełniać następujące kryteria:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (**beneficjenci** i, w stosownych przypadkach, **podmioty stowarzyszone**) muszą: • być **podmiotami prawnymi** (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); • **prowadzić działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia lub na rynku pracy**. Organizacjami uczestniczącymi mogą być na przykład (wykaz niewyczerpujący): - Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego - Organizacje reprezentujące przedsiębiorstwa, przemysł, innych pracodawców lub sektory - Krajowe/regionalne organy ds. kwalifikacji - Służby zatrudnienia - Instytuty badawcze - Agencje ds. innowacji - Organy ds. rozwoju regionalnego - Organizacje międzynarodowe • Muszą one być ustanowione w jednym z krajów uprawnionych, tj. w **państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem, państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z uprawnionego regionu.** Uprawnione regiony objęte tą akcją to **regiony 1, 2[414], 3, 9, 10 i 11** (zob. część A przewodnika). **Koordynatorem** może być wyłącznie organizacja **działająca w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego**.Organizacja ta składa wniosek w imieniu wszystkich organizacji uczestniczących zaangażowanych w dany projekt. Nie może być ona podmiotem stowarzyszonym. Podmiot nie może być koordynatorem więcej niż dwóch wniosków złożonych w ramach tej akcji. Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem nie mogą być koordynatorami. Inne podmioty mogą występować w innych rolach w ramach konsorcjum, takich jak **partnerzy stowarzyszeni**. **Wyjątek**: Organizacje z Białorusi i Rosji nie kwalifikują się do udziału w tej akcji jako partnerzy stowarzyszeni.

[414] Organizacje z Białorusi (region 2) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.

Skład konsorcjum **Liczba i profil organizacji uczestniczących**	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej **4 wnioskodawców** (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) **z co najmniej 3 uprawnionych krajów**: • co najmniej 2 państwa członkowskie UE lub państwa trzecie stowarzyszone z Programem; o każdy z tych krajów uczestniczących musi zaangażować co najmniej jedną organizację. • co najmniej 1 uprawnione państwo trzecie niestowarzyszone z Programem: o co najmniej 2 organizacje z uczestniczącego uprawnionego państwa trzeciego/państwa niestowarzyszonego z Programem z tego samego regionu; o Organizacje z różnych uprawnionych regionów nie mogą uczestniczyć w tych samych projektach. Projekty międzyregionalne nie kwalifikują się. **Konsorcjum musi obejmować co najmniej jednego organizatora kształcenia i szkolenia zawodowego na <u>poziomie kształcenia średniego</u>.** Liczba organizacji z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem **nie może być wyższa** niż liczba organizacji z uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Do składu konsorcjum nie wlicza się podmiotów stowarzyszonych ani partnerów stowarzyszonych.
Położenie geograficzne **(Miejsce działań)**	Działania muszą być realizowane w **krajach organizacji uczestniczących w projekcie**. W **należycie uzasadnionych** przypadkach w związku z celami lub realizacją projektu: ▪ działania mogą mieć miejsce również w **siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej**, nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE; ▪ działania obejmujące **dzielenie się rezultatami i ich promowanie** mogą również odbywać się podczas odpowiednich transnarodowych wydarzeń/konferencji tematycznych w innych państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem lub w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić **36 miesięcy** (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) przez portal „EU Funding & Tenders". **Identyfikatory zaproszenia:** • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-WB** – budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego w regionie Bałkanów Zachodnich • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-NE** - budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego we wschodnim sąsiedztwie • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-SMC** - budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach południowego regionu Morza Śródziemnego • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-SSA** - budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego w Afryce Subsaharyjskiej • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-LA** - budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego w Ameryce Łacińskiej • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-CA** - budowanie potencjału w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego w regionie Karaibów Przed złożeniem wniosku proszę zapoznać się z często zadawanymi pytaniami w portalu „EU Funding & Tenders".
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **26 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Zastosowanie mają następujące kryteria:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ **Związek z celami, obszarami tematycznymi, aspektami horyzontalnymi i budowaniem potencjału:** wniosek jest jasno sformułowany oraz zgodny z celami, obszarami tematycznymi i aspektami horyzontalnymi akcji; w szczególności działania w zakresie budowania potencjału są wyraźnie określone i mają na celu realistyczne wzmocnienie potencjału, przede wszystkim organizacji uczestniczących z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem; ▪ **Priorytety regionalne:** wniosek wyraźnie wymienia i uwzględnia priorytety regionalne, w tym odpowiednie dokumenty programowe wymienione w ramach danej akcji (pakiet inwestycyjny Global Gateway UE–Afryka–Europa, plan inwestycyjny Global Gateway UE–Ameryka Łacińska i Karaiby, plany gospodarczo-inwestycyjne oraz sprawozdania krajowe w ramach procesu turyńskiego (w przypadku krajów, których to dotyczy)**;** ▪ **Wartości UE**: wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji.
Jakość planu projektu i jego realizacji	▪ **Lokalne potrzeby i kontekst:** wniosek opiera się na dokładnej analizie potrzeb organizacji uczestniczących, beneficjentów końcowych i grup docelowych z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem i jest wykonalny w ich kontekście lokalnym;

(maksymalna liczba punktów: 30)	▪ **Spójność i metodyka:** ogólny plan projektu zapewnia spójność między proponowanymi celami a działaniami w ramach projektu. We wniosku przedstawiono spójny i kompleksowy zestaw właściwych działań i usług mających na celu zaspokojenie wskazanych potrzeb i prowadzących do oczekiwanych wyników. Przewidziano odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, monitorowania, wykorzystania, oceny i upowszechniania; ▪ **Plan prac:** plan prac jest jasny, wiarygodny, wyważony, a w odniesieniu do działań i wyników stosowane są wskaźniki jakościowe i ilościowe; ▪ **Wybór uczestników:** jakość ustaleń dotyczących wyboru uczestników zaangażowanych w proponowane działania w odniesieniu do celów w zakresie włączenia społecznego i różnorodności; ▪ **Uznawanie i walidacja:** istnienie i jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania efektów uczenia się uczestników oraz spójnego stosowania unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności (ERK[415], EQAVET[416], Europass[417], ESCO[418], i odpowiednich ram kompetencji, takich DigComp[419], EntreComp[420], LifeComp[421] i GreenComp[422]); ▪ **Środki kontroli jakości:** istnienie i adekwatność środków kontroli jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem; ▪ **Opłacalność:** wniosek jest racjonalny ekonomicznie i przeznaczono w nim odpowiednie środki na każde działanie; budżet jest zrównoważony i uwzględnia cel projektów w zakresie budowania potencjału kształcenia i szkolenia zawodowego: wspieranie zwiększania znaczenia, poprawy dostępności, a także zdolności do reagowania instytucji i systemów VET w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem; ▪ **Działania w zakresie mobilności:** odpowiedniość środków dotyczących wyboru lub udziału uczestników w działaniach w zakresie mobilności (zob. „Ochrona, zdrowie i bezpieczeństwo uczestników" w części A przewodnika, a także inne wymogi i zalecenia mające zastosowanie do projektów mobilności w ramach akcji kluczowej 1) – w stosownych przypadkach, tzn. jeśli wniosek obejmuje działania w zakresie mobilności; ▪ **Innowacje**: we wniosku uwzględnia się najnowsze metody i techniki oraz podobne inicjatywy zrealizowane wcześniej przez organizacje uczestniczące; projekt prowadzi do uzyskania innowacyjnych wyników i rozwiązań w danej dziedzinie w znaczeniu ogólnym lub w kontekście geograficznym, w którym wdraża się dany projekt;
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Skład:** projekt obejmuje odpowiednie połączenie uzupełniających się organizacji uczestniczących o profilu, doświadczeniu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich aspektów projektu; • **Zaangażowanie:** wkład partnerów projektu jest znaczący, adekwatny i komplementarny; w projekcie przewiduje się udział i zaangażowanie partnerów oraz ich odpowiedzialność za szczegółowe cele i rezultaty projektu, w szczególności w przypadku partnerów z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem;

[415] https://europa.eu/europass/en/europass-tools/european-qualifications-framework
[416] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1536&langId=pl
[417] https://europa.eu/europass/en/europass-tools
[418] https://esco.ec.europa.eu/en
[419] https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/actions/european-initiatives/digital-competence-framework-digcomp
[420] https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en
[421] https://pact-for-skills.ec.europa.eu/community-resources/publications-and-documents/lifecomp-european-framework-personal-social-and-learning-learn-key-competence_en
[422] https://pact-for-skills.ec.europa.eu/community-resources/publications-and-documents/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

	• **Koordynacja i współpraca:** Istnieją skuteczne mechanizmy koordynacji, współpracy i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Wpływ:** potencjalny wpływ projektu: o na uczestników i organizacje uczestniczące podczas realizacji projektu (skutki krótkoterminowe) i po jego zakończeniu (skutki średnio- i długoterminowe); o na inne podmioty niż organizacje i osoby bezpośrednio uczestniczące w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym; o czy wskaźniki są solidne (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe)? • **Upowszechnianie:** jakość planu upowszechniania rezultatów: odpowiedniość i jakość środków mających na celu dzielenie się rezultatami projektu w obrębie organizacji uczestniczących i poza nimi. • **Wykorzystywanie:** we wniosku dotyczącym projektu przedstawia się sposób, w jaki wyniki uzyskane dzięki projektowi będą wykorzystywane przez partnerów i inne zainteresowane strony. We wniosku opisuje się środki służące wykorzystywaniu wyników projektu w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu • **Otwarty dostęp:** we wniosku opisano sposób, w jaki powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych bez nieproporcjonalnych ograniczeń. • **Trwałość:** jakość planów zapewniających trwałość projektu: zdolność projektu do wywierania wpływu i generowania wyników po wyczerpaniu dotacji UE. W stosownych przypadkach, sposób, w jaki sektor prywatny będzie zaangażowany w trakcie i po zakończeniu finansowania projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **60** punktów (na 100). Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Należy wykazać oczekiwany wpływ projektów, na które udzielono dotacji, przez osiągnięcie następujących wyników:

- zacieśnienie więzi pomiędzy systemem kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem a rynkiem pracy w tych państwach;
- lepsze powiązania między profilami kształcenia i szkolenia zawodowego a lokalnymi/regionalnymi/krajowymi strategiami i priorytetami;
- zwiększenie potencjału organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, zwłaszcza w dziedzinie zarządzania, administracji, włączenia społecznego, zapewniania jakości, innowacji i umiędzynarodowienia;
- zwiększenie ekspozycji pracowników, kierowników, decydentów i nauczycieli na kierowniczych stanowiskach na podejścia zbliżające kształcenie i szkolenie zawodowe do rynku pracy;
- zwiększenie wiedzy oraz umiejętności technicznych, kierowniczych i pedagogicznych nauczycieli i osób prowadzących szkolenia VET;
- większy wkład nauczycieli/osób prowadzących szkolenia, osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i pracodawców w program nauczania, opracowywanie profili i reformę szkoleń;
- podniesienie poziomu kompetencji, umiejętności oraz zdolności do zatrudnienia osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego;
- zacieśnienie współpracy obejmującej różne regiony świata poprzez wspólne inicjatywy;
- rozwijanie kompetencji organizacji uczestniczących w zakresie zrównoważenia środowiskowego;
- poprawa umiejętności i kompetencji cyfrowych docelowych odbiorców dzięki odpowiednim działaniom i inicjatywom;
- większe kompetencje społeczne i międzykulturowe w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego.

W granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych wyniki powinny być udostępniane jako **otwarte zasoby edukacyjne** (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych bez nieproporcjonalnych ograniczeń.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania w wysokości **80%.**

Maksymalna kwota dotacji UE na projekt wynosi **500 000 EUR**.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród nie jest dozwolone.

Koszty audytów finansowych nie są dozwolone.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[423].

Koszty jednostkowe MŚP ponoszone przez właścicieli MŚP są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych ponoszonych przez właścicieli MŚP[424].

W JAKI SPOSÓB USTALANA JEST KWOTA RYCZAŁTOWA DLA PROJEKTU?

[423] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[424] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

- budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
- wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;
- wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział kwoty ryczałtowej, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);
- opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń);
- podwykonawstwo powinno odpowiadać maksymalnie 10% przyznanej kwoty dotacji UE.

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie" w części C przewodnika.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoli skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE MŁODZIEŻY

Projekty mające na celu budowanie potencjału w dziedzinie młodzieży realizowane są w ramach współpracy międzynarodowej i opierają się na wielostronnych partnerstwach obejmujących organizacje prowadzące działalność w dziedzinie młodzieży w krajach w UE i w krajach stowarzyszonych z Programem z jednej strony i organizacje prowadzące taką działalność w państwach trzecich niestowarzyszonymi z Programem – z drugiej. Jeżeli chodzi o ten drugi rodzaj organizacji, akcje skierowane są wyłącznie do państw z regionu 1 (Bałkany Zachodnie), regionu 2 (Partnerstwo Wschodnie), regionu 3 (południowy region Morza Śródziemnego) i regionu 9 (Afryka Subsaharyjska). Celem tych projektów jest wspieranie współpracy międzynarodowej na rzecz młodzieży i uczenia się pozaformalnego, jako czynnika przyczyniającego się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, a także dobrostanu, wśród organizacji młodzieżowych i osób młodych ogółem.

CELE AKCJI

Akcja skierowana jest do organizacji działających na rzecz młodzieży i ma na celu:

- wzmocnienie potencjału organizacji pracujących z osobami młodymi poza uczeniem formalnym;
- propagowanie działań z zakresu uczenia się pozaformalnego w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w szczególności w ramach organizacji działających na rzecz osób młodych o mniejszych szansach, i wspieranie uczestnictwa osób młodych w całej ich różnorodności, aby podnieść poziom kompetencji uczestników i stworzyć im więcej możliwości działania, ułatwiając im w ten sposób aktywny udział w życiu społecznym;
- wspieranie rozwoju pracy z młodzieżą w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, doskonalenie jakości tej pracy i zwiększenie uznania dla niej;
- wspieranie opracowywania, testowania oraz inicjowania systemów i programów umożliwiających organizacjom zwiększanie mobilności edukacyjnej na rzecz uczenia się pozaformalnego w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- wspieranie organizacji w kwalifikujących się państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, aby przyczynić się do realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2019–2027), w tym 11 europejskich celów młodzieżowych; europejskiego programu pracy z młodzieżą; Planu działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE (2022–2027) oraz działań następczych w związku z Europejskim Rokiem Umiejętności zainicjowanym w 2023 r.;
- wspieranie – w dziedzinie młodzieży – celów paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego[425] w krajach docelowych (region 3);
- wspieranie współpracy przez wspólne inicjatywy organizacji młodzieżowych z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem z jednej strony i, z drugiej strony, organizacji młodzieżowych z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem z różnych regionów świata kwalifikujących się do tego działania;
- wspieranie uczestnictwa mniejszych organizacji, a także organizacji z regionów oddalonych i mniej zaludnionych;
- zwiększanie synergii i komplementarności organizacji młodzieżowych, które pracują z osobami młodymi poza kształceniem formalnym, z systemami kształcenia formalnego lub rynkiem pracy.

DODATKOWE CELE SZCZEGÓŁOWE W PRZYPADKU PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH REGIONU 9 (AFRYKA SUBSAHARYJSKA))

Cele ogólne przedstawione w powyższej sekcji mają również zastosowanie do projektów dotyczących regionu 9. Ponadto tylko w przypadku regionu 9 akcja to jest prowadzona w ramach Afrykańsko-Europejskiej Akademii Młodzieży[426] i przyczyni się również do osiągnięcia celów inicjatywy przewodniej dotyczącej mobilności młodzieży dla Afryki. Inicjatywa ta jest częścią pakietu inwestycyjnego Global Gateway Afryka–Europa, którego celem jest zwiększenie strategicznego zaangażowania UE–Afryka w mobilność edukacyjną i kwestie związane z młodzieżą na obu kontynentach, oraz przyczynia się do osiągnięcia jego celów politycznych. Inicjatywa ta przyczynia się do realizacji Planu działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE (2022–2027) i zobowiązań poczynionych podczas 6. szczytu UE–Afryka w 2022 r.

[425] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en
[426] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/youth-mobility-africa_en.

W tym kontekście budowanie potencjału w dziedzinie młodzieży ukierunkowane na Afrykę Subsaharyjską ma również na celu wspieranie projektów zwiększających mobilność młodych ludzi w celu propagowania ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, a także pomagania im w nabywaniu i rozwijaniu kompetencji potrzebnych do życia i przyszłości zawodowej.

OBSZARY TEMATYCZNE

Wnioski powinny koncentrować się na wspieraniu organizacji młodzieżowych pracujących z osobami młodymi poza kształceniem formalnym w co najmniej jednym z następujących obszarów tematycznych:

- udział w życiu politycznym, aktywność obywatelska i dialog z decydentami;
- włączanie społeczne osób młodych o mniejszych szansach;
- demokracja, państwo prawne, wartości i przywództwo młodzieży;
- wzmocnienie pozycji/zaangażowanie/zdolność do zatrudnienia osób młodych;
- pokój i pojednanie po zakończeniu konfliktu;
- środowisko i klimat;
- przeciwdziałanie dyskryminacji i równość płci;
- umiejętności cyfrowe (w tym w zakresie sztucznej inteligencji) i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości.

DZIAŁANIA

Działania istotne dla projektów ukierunkowanych na wszystkie uprawnione regiony

Proponowane działania muszą być bezpośrednio związane z ogólnymi i szczegółowymi celami akcji, tzn. muszą odpowiadać co najmniej jednemu z obszarów tematycznych wymienionych powyżej, oraz muszą być wyszczególnione w opisie projektu obejmującym cały okres trwania dofinansowania. Co istotne, w kontekście tej międzynarodowej akcji o zasięgu światowym działania w ramach projektu muszą koncentrować się na budowaniu i wzmacnianiu potencjału **organizacji młodzieżowych, aby mogły lepiej wspierać osoby młode, głównie w objętych akcją państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem**.

Finansowane projekty będą mogły obejmować **szeroki zakres współpracy, wymiany, komunikacji i innych działań** organizacji młodzieżowych pracujących z osobami młodymi poza kształceniem formalnym, które:

- przyczyniają się do promowania dialogu merytorycznego, współpracy, tworzenia sieci kontaktów i wymiany praktyk;
- promują współpracę strategiczną między organizacjami młodzieżowymi a organami publicznymi, szczególnie w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- promują współpracę między organizacjami młodzieżowymi i organizacjami prowadzącymi działalność w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz z organizacjami działającymi na rynku pracy;
- zwiększają zdolności rad młodzieży, platform młodzieżowych oraz władz lokalnych, regionalnych i krajowych zajmujących się młodzieżą, zwłaszcza w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- zwiększają zdolność w zakresie zarządzania, kierowania, zdolności innowacyjnych, przywództwa oraz umiędzynaradawiania organizacji młodzieżowych, zwłaszcza w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- wspierają organizacje młodzieżowe, w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w organizowaniu kampanii informacyjnych i uświadamiających, a także opracowywaniu narzędzi informacyjnych, komunikacyjnych i medialnych;
- wspierają organizacje młodzieżowe, w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w rozwijaniu metod, narzędzi i materiałów do pracy z młodzieżą oraz wspierają inicjatywy w zakresie wspólnego tworzenia i opracowywania projektów, umożliwiając partycypacyjne tworzenie projektów;
- wspierają organizacje młodzieżowe, w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem, w tworzeniu nowych form pracy z młodzieżą i zapewniają szkolenia i wsparcie; ułatwiają mobilność edukacyjną na rzecz uczenia się pozaformalnego.

Do przykładowych działań należą:

- opracowywanie narzędzi i metod na rzecz rozwoju społeczno-zawodowego osób pracujących z młodzieżą i prowadzących szkolenia;
- opracowywanie metod uczenia się pozaformalnego, w szczególności metod promujących nabywanie/doskonalenie kompetencji, w tym umiejętności korzystania z mediów;
- opracowywanie nowych form systemów szkoleń praktycznych i symulacji autentycznych przypadków w społeczeństwie;
- rozwijanie nowych form pracy z młodzieżą, obejmujących w szczególności strategiczne korzystanie z otwartych i elastycznych form uczenia się, współpracy wirtualnej, otwartych zasobów edukacyjnych (OER) oraz lepsze wykorzystanie potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK);
- organizowanie wydarzeń/seminariów/warsztatów/wymiany dobrych praktyk w celach związanych ze współpracą, tworzeniem sieci kontaktów, zwiększaniem poziomu wiedzy i wzajemnym uczeniem się;
- organizowanie działań w zakresie mobilności dla osób pracujących z młodzieżą w celu testowania narzędzi i metod opracowanych w ramach partnerstwa. Należy zwrócić uwagę, że działania w zakresie mobilności muszą być drugorzędne w stosunku do głównych celów akcji pełnić rolę elementu pomocniczego, w oparciu o który cele te są osiągane.

Dodatkowe działania obowiązkowe w przypadku projektów dotyczących regionu 9 (Afryka Subsaharyjska)
W przypadku wniosków dotyczących regionu 9 we wniosku należy uwzględnić wymiany młodzieży **lub** działania wspierające uczestnictwo młodzieży, jak opisano poniżej.

Wymiany młodzieży[427]
Wymiany młodzieży to spotkania osób młodych[428] z różnych krajów; w przypadku tej akcji – państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem z jednej strony i państw Afryki Subsaharyjskiej z drugiej strony – które to grupy gromadzą się na krótki okres w celu wspólnej realizacji programu uczenia się pozaformalnego (warsztatów, ćwiczeń, debat, odgrywania ról, symulacji, zajęć na świeżym powietrzu itp.), w zakresie interesującego je tematu[429]. Wysokiej jakości wymiana młodzieży:

- opiera się na jasno określonych potrzebach młodych uczestników; uwarunkowana jest aktywnym i bezpośrednim zaangażowaniem młodych osób w przygotowanie i realizację działań oraz działania następcze;
- angażuje różne grupy uczestników i opiera się na tej różnorodności;
- zachęca uczestników do refleksji nad kwestiami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania i wspólnymi wartościami;
- jest obwarowana skutecznymi procedurami i mechanizmami, które będą promować i gwarantować bezpieczeństwo, ochronę i niedyskryminację uczestników, zwłaszcza uczestników małoletnich;
- zapewnia uznanie przez organizacje uczestniczące efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego uczestników.

Działania wspierające uczestnictwo młodzieży
Działania nieobjęte formalnym kształceniem i szkoleniem, których celem jest zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w życiu demokratycznym, wspieranie i ułatwianie tego uczestnictwa. Obejmują one warsztaty, spotkania, seminaria lub inne wydarzenia gromadzące młodzież z różnych krajów (zarówno z Afryki Subsaharyjskiej, jak i z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem) i oferują im przestrzeń, w której mogą uzyskać informacje, prowadzić dyskusje i aktywnie uczestniczyć w działaniach dotyczących kwestii istotnych dla ich codziennego życia. Działania te mają na celu:

- zapewnienie młodzieży możliwości zaangażowania i uczenia się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim;

[427] Przypomina się wnioskodawcom chcącym zorganizować wymiany młodzieży z regionami 1, 2 i 3, że jest to możliwe w ramach akcji kluczowej 1 – zob. sekcja „Mobilność edukacyjna w dziedzinie młodzieży" przewodnika.
[428] W przypadku tej akcji – w wieku od 18 do 30 lat.
[429] Do programu nie kwalifikują się następujące działania: akademickie wyjazdy studyjne; wymiana, której celem jest osiągnięcie zysków finansowych; wymiana, którą można zaklasyfikować jako wyjazd turystyczny; festiwale; wyjazdy wakacyjne; wyjazdy na występy artystyczne, posiedzenia statutowe, szkolenia dla młodzieży prowadzone przez dorosłych.

- zwiększanie świadomości młodzieży w zakresie wspólnych wartości i praw podstawowych oraz przyczynianie się do osiągnięcia co najmniej jednego z 11 europejskich celów młodzieżowych[430];
- zwiększanie odporności młodych ludzi na dezinformację, informacje wprowadzające w błąd i propagandę;
- wzmocnienie pozycji młodych ludzi, aby mogli wpływać na dotyczące ich polityki, przez ułatwianie im kontaktów z decydentami na szczeblach lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt mający na celu budowanie potencjału w dziedzinach związanych z młodzieżą obejmuje cztery etapy rozpoczynające się jeszcze przed wyborem wniosku dotyczącego projektu do finansowania[431], np. 1) identyfikacja i rozpoczęcie projektu; 2) przygotowanie, projektowanie i planowanie projektu; 3) wdrażanie projektu i monitorowanie działań; i 4) przegląd projektu i ocena skutków.

Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- **Identyfikacja i rozpoczęcie**: identyfikacja problemu, potrzeby lub możliwości, którymi można się zająć w ramach pomysłu na projekt w kontekście zaproszenia; wskazanie głównych działań i efektów, jakich można oczekiwać od projektu; wskazanie odpowiednich zainteresowanych stron i potencjalnych partnerów; sformułowanie celu/celów projektu; zapewnienie zgodności projektu z celami strategicznymi organizacji uczestniczących; rozpoczęcie wstępnego planowania, aby zapewnić projektowi dobry start i zgromadzenie informacji wymaganych do przejścia do kolejnego etapu itp.
- **Przygotowanie, projektowanie i planowanie**: określenie zakresu projektu i właściwego podejścia; przedstawienie jasnego zarysu proponowanej metodyki zapewniającej spójność celów projektu i działań; ustalenie harmonogramu wykonania zadań; oszacowanie niezbędnych zasobów i określenie szczegółów projektu np. ocena potrzeb; określenie solidnych celów i wskaźników oddziaływania (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe); wskazanie efektów projektu i efektów uczenia się; opracowanie programu prac, form działań, oczekiwanego wpływu, szacunkowego budżetu całkowitego; przygotowanie planu wdrażania oraz solidnego i realistycznego planu komunikacji obejmującego strategiczne aspekty kierowania projektem, monitorowania, kontroli jakości, sprawozdawczości i upowszechniania wyników; określanie praktycznych ustaleń i potwierdzanie grupy docelowej/grup docelowych dla planowanych działań; opracowywanie umów z partnerami i pisanie wniosku itp.
- **Wdrażanie projektu i monitorowanie działań**: realizacja projektu zgodnie z planami spełniającymi wymogi dotyczące sprawozdawczości i komunikacji; monitorowanie bieżących działań i ocena wyniku projektu w porównaniu z planami projektu; wskazywanie odchyleń od planów i podejmowanie działań naprawczych w tej kwestii, a także w kwestii problemów i ryzyka; wskazywanie niezgodności z ustalonymi standardami jakości i podejmowanie działań naprawczych itp.
- **Przegląd i ocena skutków**: ocena wyniku projektu w porównaniu z celami i planami wdrażania; ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie wyników projektu itp.

<u>Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu:</u>

poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji projektów mających na celu budowanie potencjału na każdym z poszczególnych etapów projektu. Wnioskodawców zachęca się, aby brali pod uwagę te możliwości i wymiary przy opracowywaniu swoich projektów.

[430] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_pl

[431] Należy zwrócić uwagę, że działania przygotowawcze można rozpocząć, zanim wniosek zostanie złożony lub wybrany do finansowania, jednak ponoszenie kosztów i realizacja działań muszą mieć miejsce dopiero po podpisaniu umowy o udzielenie dotacji.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekty należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie jego aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektu organizacje i uczestnicy powinni przyjmować przyjazne środowisku podejście, zachęcając wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich. Podejście to powinno odzwierciedlać działania, które można podjąć na różnych szczeblach, i stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników w szukaniu alternatywnych, bardziej ekologicznych sposobów realizowania działań w ramach projektu.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Aby wdrażać te zasady, opracowano strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w celu wspierania skuteczniejszych działań informacyjnych dla uczestników z różnych środowisk, szczególnie tych o mniejszych szansach, którzy mierzą się z trudnościami związanymi z uczestnictwem w projektach europejskich. Organizacje powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, uwzględniając opinie uczestników o mniejszych szansach i angażując je w podejmowanie decyzji przez cały proces.

Wymiar cyfrowy

Współpraca wirtualna i eksperymentowanie z wirtualnymi możliwościami uczenia się i kształcenia mieszanego stanowią podstawę udanych projektów. Zdecydowanie zachęca się, aby w projektach w dziedzinie młodzieży wykorzystywać Europejski Portal Młodzieżowy i platformę strategii UE na rzecz młodzieży do współpracy przed rozpoczęciem działań w ramach projektu, w ich trakcie oraz po ich zakończeniu.

Wspólne wartości, aktywność obywatelska i uczestnictwo

Projekty będą wspierały aktywność obywatelską i etykę, a także wzmacniały rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej i jej znaczenia w kontekście światowym.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY PROJEKTU MAJĄCEGO NA CELU BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE ZWIĄZANEJ Z MŁODZIEŻĄ?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus, wnioski dotyczące projektów w zakresie budowania potencjału w dziedzinie młodzieży muszą spełniać następujące kryteria:

Kto może złożyć wniosek?	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - podmiotami prawnymi: • organizacjami pozarządowymi (w tym europejskimi młodzieżowymi organizacjami pozarządowymi i krajowymi radami młodzieżowymi) działającymi w dziedzinie młodzieży lub • organami publicznymi szczebla lokalnego, regionalnego lub krajowego działającymi w dziedzinie młodzieży • inne organizacje publiczne lub prywatne mogą również uczestniczyć, lecz nie jako koordynatorzy. - prawnie ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z regionu 1 (Bałkany Zachodnie), regionu 2 (wschodnie sąsiedztwo[432]), regionu 3 (południowy region Morza Śródziemnego) lub regionu 9 (Afryka Subsaharyjska). Należy pamiętać, że organizacje z Afryki Subsaharyjskiej kwalifikują się do udziału, lecz nie jako koordynatorzy. Zob. również sekcja „Kraje uprawnione" w części A przewodnika. Jedna organizacja może złożyć w danym terminie w ramach tego samego zaproszenia tylko jeden wniosek jako koordynator.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej 4 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych), spełniające następujące warunki: • co najmniej 1 podmiot prawny z siedzibą w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. • co najmniej dwa podmioty prawne z dwóch różnych uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem należących do tego samego kwalifikującego się regionu wymienionego powyżej w sekcji „Kto może złożyć wniosek?". o Organizacje z różnych uprawnionych regionów nie mogą uczestniczyć w tych samych projektach. Projekty międzyregionalne nie kwalifikują się. Do składu konsorcjum nie wlicza się podmiotów stowarzyszonych ani partnerów stowarzyszonych.
Położenie geograficzne (miejsce działań)	Działania muszą być realizowane w krajach organizacji składających wniosek (koordynatora, beneficjentów i podmiotów stowarzyszonych, w stosownych przypadkach). W należycie uzasadnionych przypadkach działania mogą mieć miejsce również w innych krajach uprawnionych do tej akcji.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić od 12 do 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-YOUTH-2026-CB

[432] Organizacje z Białorusi nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Organizacje z Armenii i Azerbejdżanu kwalifikują się do udziału, lecz nie jako koordynatorzy.

Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **26 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ adekwatność wniosku do celów akcji; ▪ wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. ▪ zakres, w jakim: o analiza potrzeb opiera się na możliwych do zweryfikowania danych ogólnych i szczegółowych powiązanych z konkretną sytuacją wnioskodawców, partnerów i grup docelowych; o cele są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących i grup docelowych; o wniosek jest innowacyjny lub uzupełnia inne inicjatywy realizowane już przez organizacje uczestniczące; o działania w zakresie budowania zdolności są wyraźnie określone i mają na celu wzmocnienie zdolności organizacji uczestniczących; o projekt zwiększa zdolność organizacji młodzieżowych, w szczególności z uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, do angażowania osób młodych o mniejszych szansach. W przypadku projektów dotyczących wyłącznie regionu 9; znaczenie wymian młodzieży lub działań wspierających uczestnictwo młodzieży dla ogólnych celów projektu w zakresie budowania potencjału.

Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	▪ Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac, w tym odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceny i upowszechniania rezultatów. ▪ Odpowiedniość i jakość proponowanej metodyki w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb. ▪ Spójność celów projektu i wspieranych działań. ▪ Jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. ▪ Jakość proponowanych metod uczenia się pozaformalnego. ▪ Jakość ustaleń dotyczących uznawania i poświadczania efektów uczenia się uczestników oraz spójnego stosowania unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności. ▪ Istnienie i adekwatność środków kontroli jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem. ▪ Zakres, w jakim projekt jest racjonalny pod względem kosztów i zapewnia przydzielenie odpowiednich zasobów na każde działanie. ▪ Dowody uzasadniające potrzebę i odpowiedniość środków dotyczących wyboru lub udziału uczestników działań w zakresie mobilności, o ile takie działania występują (zob. „Ochrona, zdrowie i bezpieczeństwo uczestników" w części A przewodnika, a także inne wymogi i zalecenia mające zastosowanie do projektów z zakresie mobilności w ramach akcji kluczowej 1). ▪ W przypadku projektów dotyczących wyłącznie regionu 9; odpowiedniość środków zapewniających jakość wymian młodzieży i działań wspierających uczestnictwo młodzieży oraz bezpieczeństwo i ochronę uczestników i uwzględnienie faktycznych przeszkód w mobilności (np. procedura wizowa); zastosowanie zasady aktywnego uczestnictwa młodzieży i planowanego zaangażowania uczestników na wszystkich etapach wymiany młodzieży lub działań wspierających uczestnictwo młodzieży; oraz środki, które mają zastosować organizacje uczestniczące w celu zapewnienia solidnego wymiaru edukacyjnego wymiany młodzieży i działań wspierających uczestnictwo młodzieży oraz uznawania efektów uczenia się (w tym procesu refleksji w celu określenia i udokumentowania efektów uczenia się uczestników, potencjalnie z wykorzystaniem europejskich narzędzi przejrzystości i uznawania, w szczególności Youthpass).
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ Zakres, w jakim: - projekt obejmuje odpowiednie połączenie uzupełniających się organizacji uczestniczących o profilu, doświadczeniu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich aspektów projektu; - podział obowiązków i zadań przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących. ▪ Istnienie skutecznych mechanizmów koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	▪ Jakość środków służących do oceny rezultatów projektu. ▪ Potencjalny wpływ projektu: - na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu; - na uzyskaną przez organizacje uczestniczące zdolność do wzmacniania pozycji osób młodych i wspierania ich aktywnego zaangażowania w działania realizowane poza projektem; - na inne podmioty niż organizacje i osoby bezpośrednio uczestniczące w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym. ▪ Jakość planu upowszechniania rezultatów: odpowiedniość i jakość środków mających na celu dzielenie się rezultatami projektu w obrębie organizacji uczestniczących i poza nimi. ▪ W stosownych przypadkach wyjaśnienie, w jaki sposób powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane za pomocą podstawie licencji otwartych, bez nieproporcjonalnych ograniczeń. ▪ Jakość planów zapewniających trwałość projektu: zdolność projektu do wywierania wpływu i generowania wyników po wyczerpaniu dotacji UE. ▪ W przypadku projektów dotyczących wyłącznie regionu 9; zakres, w jakim planowane wymiany młodzieży lub działania wspierające uczestnictwo młodzieży przyniosą realne korzyści organizacjom uczestniczącym i poszczególnym uczestnikom i w jakim wywrą potencjalnie szerszy wpływ (np. na szczeblach lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym).

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 60 punktów. Muszą ponadto uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" i „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

W granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych – wyniki powinny być udostępniane jako otwarte zasoby edukacyjne (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.

OCZEKIWANY WPŁYW

W ramach projektów, na które udzielono dotacji, należy wykazać ich spodziewany wkład w zwiększenie zdolności organizacji młodzieżowych, w szczególności z uprawnionych państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, w następujących aspektach:

- przyczynianie się do realizacji priorytetów strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 dotyczących angażowania, łączenia i wzmacniania pozycji, europejskiego programu pracy z młodzieżą oraz Planu działania na rzecz młodzieży w ramach działań zewnętrznych UE (2022–2027)[433];
- wykorzystanie efektów europejskich celów młodzieżowych, dialogu młodzieżowego i innych projektów młodzieżowych;

[433] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/youth/youth-action-plan_en .

- zwiększenie zaangażowania osób młodych w życie demokratyczne w postaci aktywności obywatelskiej i współpracy z decydentami (wzmocnienie pozycji, nowe umiejętności, zaangażowanie młodzieży w opracowywanie projektów itp.), w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- zwiększenie zdolności przedsiębiorczych i innowacyjnych osób młodych w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- działanie na poziomie transnarodowym, zapewniając jednocześnie inkluzywność, solidarność i zrównoważony rozwój;
- propagowanie transnarodowego uczenia się i współpracy między osobami młodymi i decydentami oraz przyczynianie się do nich, w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- zwiększenie skali istniejących praktyk i poszerzenie działań informacyjnych poza dotychczasowe partnerstwo, w tym efektywne wykorzystanie środków cyfrowych do utrzymania powiązań we wszystkich okolicznościach, nawet w sytuacjach oddalenia, izolacji lub zamknięcia;
- powiązanie ich efektów ze społecznościami lokalnymi, tworzenie możliwości zatrudnienia i pielęgnowanie innowacyjnych pomysłów, możliwych do powielenia i upowszechnienia na większą skalę w innym otoczeniu w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- wykazywanie dostępności projektu dla grup docelowych o mniejszych szansach i osób indywidualnych w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem i włączania ich do projektu;
- opracowanie nowych narzędzi i nowych metod uczenia się pozaformalnego, w szczególności metod promujących nabywanie/doskonalenie kompetencji, w tym umiejętności korzystania z mediów i innowacyjnych praktyk, zwłaszcza w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- rozpowszechnianie ich efektów w skuteczny i atrakcyjny sposób wśród osób młodych zaangażowanych w działalność organizacji młodzieżowych;
- w przypadku projektów dotyczących wyłącznie regionu 9 i zgodnie z celami inicjatywy przewodniej dotyczącej mobilności młodzieży dla Afryki planowane wymiany młodzieży lub działania wspierające uczestnictwo młodzieży powinny wspierać wzmacnianie pozycji afrykańskiej młodzieży, np. na rzecz jej trwałych szans na zatrudnienie i aktywności obywatelskiej, a także intensyfikować dialog polityczny, koordynację i waloryzację współpracy między partnerami z Afryki i z Europy.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Dotacji dokonuje się w formie kwoty ryczałtowej. Oznacza to zwrot ustalonej kwoty w oparciu o kwotę ryczałtową lub finansowanie niepowiązane z kosztami odnośnych operacji. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu i stopy finansowania w wysokości 80%.

Projekty dotyczące regionów 1, 2 i 3: maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi 300 000 EUR.

Projekty dotyczące regionu 9 (Afryka Subsaharyjska): maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi 450 000 EUR, w tym na wymiany młodzieży i działania wspierające uczestnictwo młodzieży.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród nie jest dozwolone.

Koszty pracy wolontariuszy nie są dozwolone.

W JAKI SPOSÓB USTALANA JEST KWOTA RYCZAŁTOWA DLA PROJEKTU?

- budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac[434] (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
- wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

[434] Pakiet prac określa się jako zestaw działań przyczyniających się do osiągnięcia wspólnych celów szczegółowych.

- wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);
- opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

W przypadku projektów dotyczących wyłącznie regionu 9; wnioski muszą zawierać jeden specjalny pakiet prac na każdą wymianę młodzieży lub działanie wspierające uczestnictwo młodzieży. Budżet takiego pakietu prac musi być spójny z proponowanymi rezultatami projektu pod względem liczby przypadków mobilności, z należytym uwzględnieniem wszystkich innych czynników, czasu trwania proponowanych działań, kosztów podróży i ewentualnych poniesionych kosztów nadzwyczajnych.

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji. Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki oceny. Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji, stopa finansowania, całkowite koszty kwalifikowalne itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów. Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders”.

BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE SPORTU

Projekty mające na celu budowanie potencjału realizowane są w ramach współpracy międzynarodowej i opierają na wielostronnych partnerstwach obejmujących organizacje prowadzące działalność w dziedzinie sportu w krajach programu i państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem z regionu 1 (Bałkany Zachodnie) i regionu 2 (wschodnie sąsiedztwo). Celem tych projektów jest wspieranie działań i polityk związanych ze sportem w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem jako środek promujący wartości, jak również narzędzie edukacyjne służące do promowania rozwoju osobistego i społecznego jednostki oraz tworzenia bardziej spójnych społeczności.

CELE AKCJI

Akcja będzie miała na celu:

- zwiększenie potencjału oddolnych organizacji sportowych;
- zachęcanie do uprawiania sportu i aktywności fizycznej w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- promowanie włączenia społecznego poprzez sport;
- promowanie pozytywnych wartości poprzez sport (takich jak postawa fair play, tolerancja, zespołowość);
- wspieranie współpracy obejmującej różne regiony świata poprzez wspólne inicjatywy.

OBSZARY TEMATYCZNE/CELE SZCZEGÓŁOWE

Wnioski powinny dotyczyć określonych obszarów tematycznych zdefiniowanych na etapie programowania. Przykładami szczególnie istotnych obszarów są:

- propagowanie wspólnych wartości, niedyskryminacji oraz równouprawnienia płci poprzez sport;
- rozwijanie umiejętności (poprzez sport) niezbędnych do zwiększenia zaangażowania społecznego grup defaworyzowanych (np. niezależność, przywództwo itp.);
- integracja migrantów;
- pojednanie po zakończeniu konfliktu.

DZIAŁANIA

Proponowane działania muszą być bezpośrednio związane z ogólnymi i szczegółowymi celami akcji, tzn. muszą odpowiadać co najmniej jednemu z obszarów tematycznych wymienionych powyżej, oraz muszą być wyszczególnione w opisie projektu obejmującym cały okres trwania dofinansowania. W kontekście tej międzynarodowej akcji o zasięgu światowym działania w ramach projektu muszą ponadto być ukierunkowane na budowanie i wzmacnianie potencjału organizacji sportowych, głównie w objętych akcją państwach niestowarzyszonych z Programem z regionu 1 lub 2.

Finansowane projekty będą mogły obejmować szeroki zakres współpracy, wymiany, komunikacji i innych działań, w tym na przykład:

- tworzenie i rozwijanie sieci między organizacjami/państwami/regionami;
- rozwijanie i wdrażanie wymiany najlepszych praktyk/pomysłów;
- realizowanie wspólnych zajęć sportowych i towarzyszących wydarzeń edukacyjnych;
- opracowywanie, testowanie, udostępnianie i wdrażanie nowych metod uczenia się pozaformalnego oraz związanych z tym narzędzi, praktyk i materiałów poprzez szkolenia praktyczne i mobilność personelu sportowego;
- podnoszenie świadomości na temat dyskryminacji grup defaworyzowanych w sporcie;
- wspieranie w budowaniu zaangażowanego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt mający na celu budowanie potencjału w dziedzinach związanych ze sportem obejmuje cztery etapy rozpoczynające się przed wyborem wniosku dotyczącego projektu do finansowania[435] – identyfikacja i rozpoczęcie projektu; przygotowanie, projektowanie i planowanie projektu; wdrażanie projektu i monitorowanie działań oraz przegląd projektu i ocena skutków.

Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- **Identyfikacja i rozpoczęcie**: identyfikacja problemu, potrzeby lub możliwości, którymi można się zająć w ramach pomysłu na projekt w kontekście zaproszenia; wskazanie głównych działań i efektów, jakich można oczekiwać od projektu; wskazanie odpowiednich zainteresowanych stron i potencjalnych partnerów; sformułowanie celu/celów projektu; zapewnienie zgodności projektu z celami strategicznymi organizacji uczestniczących; rozpoczęcie wstępnego planowania, aby zapewnić projektowi dobry start i zgromadzenie informacji wymaganych do przejścia do kolejnego etapu itp.
- **Przygotowanie, projektowanie i planowanie**: określenie zakresu projektu i właściwego podejścia; przedstawienie jasnego zarysu proponowanej metodyki zapewniającej spójność celów projektu i działań; ustalenie harmonogramu wykonania zadań; oszacowanie niezbędnych zasobów i określenie szczegółów projektu np. ocena potrzeb; określenie solidnych celów i wskaźników oddziaływania (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe); wskazanie efektów projektu i efektów uczenia się; opracowanie programu prac, form działań, oczekiwanego wpływu, szacunkowego budżetu całkowitego; przygotowanie planu wdrażania oraz solidnego i realistycznego planu komunikacji obejmującego strategiczne aspekty kierowania projektem, monitorowania, kontroli jakości, sprawozdawczości i upowszechniania wyników; określanie praktycznych ustaleń i potwierdzanie grupy docelowej/grup docelowych dla planowanych działań; Opracowywanie umów z partnerami i pisanie wniosku itp.
- **Wdrażanie projektu i monitorowanie działań**: realizacja projektu zgodnie z planami spełniającymi wymogi dotyczące sprawozdawczości i komunikacji; monitorowanie bieżących działań i ocena wyniku projektu w porównaniu z planami projektu; wskazywanie odchyleń od planów i podejmowanie działań naprawczych w tej kwestii, a także w kwestii problemów i ryzyka; wskazywanie niezgodności z ustalonymi standardami jakości i podejmowanie działań naprawczych itp.
- **Przegląd i ocena skutków**: ocena wyniku projektu w porównaniu z celami i planami wdrażania; ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie wyników projektu itp.

Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu

poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji projektów mających na celu budowanie potencjału na każdym z poszczególnych etapów projektu. Wnioskodawców zachęca się, aby brali pod uwagę te możliwości i wymiary przy opracowywaniu swoich projektów.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Aby wdrażać te zasady, opracowano strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w celu wspierania skuteczniejszych działań informacyjnych dla uczestników z różnych środowisk, szczególnie tych o mniejszych szansach, którzy mierzą się z trudnościami związanymi z uczestnictwem w projektach europejskich. Organizacje powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, uwzględniając opinie uczestników o mniejszych szansach i angażując je w podejmowanie decyzji przez cały proces.

[435] Należy zwrócić uwagę, że działania przygotowawcze można rozpocząć, zanim wniosek zostanie złożony lub wybrany do finansowania, jednak ponoszenie kosztów i realizacja działań muszą mieć miejsce dopiero po podpisaniu umowy o udzielenie dotacji.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekty należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie jego aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektu organizacje i uczestnicy powinni przyjmować przyjazne środowisku podejście, zachęcając wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich. Podejście to powinno odzwierciedlać działania, które można podjąć na różnych szczeblach, i stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników w szukaniu alternatywnych, bardziej ekologicznych sposobów realizowania działań w ramach projektu.

Wymiar cyfrowy

Współpraca wirtualna i eksperymentowanie z wirtualnymi możliwościami uczenia się i kształcenia mieszanego stanowią podstawę udanych projektów.

Wspólne wartości, aktywność obywatelska i uczestnictwo

Projekty będą wspierały aktywność obywatelską i etykę, a także wzmacniały rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej i jej znaczenia w kontekście światowym.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY PROJEKTU MAJĄCEGO NA CELU BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE SPORTU?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus, wnioski dotyczące projektów w zakresie budowania potencjału w dziedzinie sportu muszą spełniać następujące kryteria:

Kto może złożyć wniosek?	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą: - być podmiotami prawnymi (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); - prowadzić działalność w dziedzinie sportu; - być ustanowieni w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem z regionu 1 (Bałkany Zachodnie) lub regionu 2 (wschodnie sąsiedztwo).[436] Koordynator konsorcjum musi być organizacją non-profit. Takimi organizacjami mogą być na przykład: • organ publiczny odpowiedzialny za sport na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym; • organizacja sportowa o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim lub międzynarodowym; • narodowy komitet olimpijski lub krajowa konfederacja sportu; • organizacja reprezentująca ruch „sport dla wszystkich”; • organizacja działająca w dziedzinie promowania aktywności fizycznej; • organizacja reprezentująca sektor aktywnego wypoczynku.

[436] Organizacje z Białorusi nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Organizacje z Armenii i Azerbejdżanu kwalifikują się do udziału, lecz nie jako koordynatorzy.

Skład konsorcjum	Projekty mające na celu budowanie potencjału mają charakter transnarodowy i obejmują co najmniej **4 organizacje z co najmniej 3 krajów** i muszą spełniać następujące warunki: - minimum 1 i maksymalnie 2 organizacje z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Jeżeli zaangażowane są 2 organizacje, nie mogą mieć siedziby w tym samym państwie członkowskim UE ani państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; - co najmniej 2 organizacje z co najmniej 1 uprawnionego państwa trzeciego niestowarzyszonego z Programem z regionu 1 (Bałkany Zachodnie) lub regionu 2 (Wschodnie Partnerstwo). Organizacje z regionów 1 i 2 nie mogą być objęte tym samym wnioskiem (tj. partnerstwa obejmujące jednocześnie region 1 i region 2 nie kwalifikują się). Liczba organizacji z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem nie może być wyższa niż liczba organizacji z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. Do składu konsorcjum nie wlicza się podmiotów stowarzyszonych ani partnerów stowarzyszonych.
Położenie geograficzne (miejsce działań)	Działanie musi być realizowane w krajach organizacji w nim uczestniczących z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków związanych z celami akcji. Ponadto: - działania mogą mieć miejsce również w siedzibie jednej z instytucji Unii Europejskiej, nawet jeśli w projekcie nie ma uczestniczących organizacji z kraju, w którym ma siedzibę dana instytucja UE; - działania obejmujące dzielenie się rezultatami i ich promowanie mogą również odbywać się podczas odpowiednich transnarodowych wydarzeń/konferencji tematycznych w innych państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z Programem lub w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem.
Czas trwania projektu	Projekty mające na celu budowanie potencjału powinny zazwyczaj trwać od 12 do 36 miesięcy. Czas trwania projektu należy określić na etapie składania wniosku na podstawie celu projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu. Istnieje możliwość przedłużenia czasu trwania projektu w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-SPORT-2026-CB
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OCZEKIWANY WPŁYW

Należy wykazać oczekiwany wpływ projektów, na które udzielono dotacji, przez:

- zwiększenie udziału i potencjału oddolnych organizacji sportowych;
- zwiększenie udziału kobiet w sporcie i aktywnościach fizycznych;
- poprawa zaangażowania społecznego grup defaworyzowanych;

- zwiększanie zdolności sektora sportu do pracy na poziomie transnarodowym, z troską o włączenie społeczne, solidarność i zrównoważony rozwój;
- propagowanie transnarodowego uczenia się i współpracy między sportowcami i decydentami oraz przyczynianie się do nich, w szczególności w uprawnionych państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem;
- rozpowszechnianie ich efektów w skuteczny i atrakcyjny sposób wśród sportowców zaangażowanych w działalność organizacji sportowych.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	• Adekwatność wniosku do celów akcji. • Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • Zakres, w jakim: o cele są wyraźnie określone i realistyczne oraz dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących i grup docelowych; o wniosek jest innowacyjny lub uzupełnia inne inicjatywy realizowane już przez organizacje uczestniczące; o działania w zakresie budowania zdolności są wyraźnie określone i mają na celu wzmocnienie zdolności organizacji uczestniczących.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 20)	• Przejrzystość, kompletność i jakość programu prac, w tym odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceny i upowszechniania rezultatów. • Odpowiedniość i jakość proponowanej metodyki w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb. • Spójność celów projektu i proponowanych działań. • Jakość i skuteczność planu prac, w tym zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. • Jakość proponowanych metod uczenia się pozaformalnego, jeśli są stosowane. • Istnienie i adekwatność środków kontroli jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem. • Zakres, w jakim projekt jest racjonalny pod względem kosztów i zapewnia przydzielenie odpowiednich zasobów na każde działanie.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: • Projekt obejmuje odpowiednie połączenie uzupełniających się organizacji uczestniczących o profilu, doświadczeniu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich aspektów projektu. • Podział obowiązków i zadań przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących. • Istnieją skuteczne mechanizmy koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	• Jakość środków służących do oceny rezultatów projektu.
	• Potencjalny wpływ projektu:
	  ○ na uczestników i organizacje uczestniczące w trakcie realizacji projektu i po jego zakończeniu;
	  ○ na inne podmioty niż organizacje i osoby bezpośrednio uczestniczące w projekcie na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym.
	• Jakość planu upowszechniania rezultatów: odpowiedniość i jakość środków mających na celu dzielenie się rezultatami projektu w obrębie organizacji uczestniczących i poza nimi.
	• W stosownych przypadkach we wniosku opisano sposób, w jaki powstałe materiały, dokumenty i media będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych i nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.
	• Jakość planów zapewniających trwałość projektu: zdolność projektu do wywierania wpływu i generowania wyników po wyczerpaniu dotacji UE.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 60 punktów (na 100). Ponadto muszą uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

W granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych – wyniki powinny być udostępniane jako otwarte zasoby edukacyjne (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku zostanie opisany sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie zawiera nieproporcjonalnych ograniczeń.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Organ przyznający dofinansowanie określi kwotę ryczałtową każdej dotacji na podstawie wniosku, wyniku oceny, stóp finansowania i maksymalnej kwoty dotacji określonej w zaproszeniu.

Dotacja UE na jeden projekt powinna wynosić od **100 000 EUR do 200 000 EUR**.

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);
b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;
c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);

d) opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny. Do łącznych szacunkowych kosztów kwalifikowalnych określonych po dokonaniu oceny stosuje się stopę współfinansowania w wysokości 80%.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders”.

NIEKOMERCYJNE EUROPEJSKIE IMPREZY SPORTOWE

CELE AKCJI

Akcja ta ma na celu wspieranie organizacji imprez sportowych o wymiarze europejskim w następujących dziedzinach:

- wolontariatu sportowego;
- włączenia społecznego poprzez sport, zwłaszcza wspierania włączenia osób z niepełnosprawnościami;
- walce z dyskryminacją w sporcie, obejmująca równość płci;
- **zachęcanie do prowadzenia zdrowego stylu życia:** projekty w ramach tego priorytetu będą koncentrować się głównie na:
    a) wdrożenie trzech filarów inicjatywy HealthyLifestyle4All;
    b) wdrożenie zalecenia Rady w sprawie prozdrowotnej aktywności fizycznej i wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej;
    c) wspieranie wdrożenia Europejskiego Tygodnia Sportu;
    d) promowanie sportu i aktywności fizycznej jako narzędzia ochrony zdrowia;
    e) promowanie wszelkich działań zachęcających do uprawiania sportu i aktywności fizycznej;
    f) promowanie tradycyjnych sportów i gier.

Projekty wybrane w ramach tej akcji muszą koncentrować się na jednym z tych celów. Może również koncentrować się na pozostałych celach, ale główny cel musi być jasno określony i należy mu poświęcić we wniosku najwięcej uwagi. Chociaż głównym celem tej akcji jest wspieranie organizacji imprez sportowych, przed tymi imprezami lub po nich mogą mieć miejsce inne działania (warsztaty, kursy szkoleniowe, spotkania lub inne istotne działania) służące przygotowaniu do nich lub podtrzymaniu ich efektów.

Akcja ta zapewnia wsparcie finansowe na organizację:

- europejskich lokalnych imprez sportowych,
- ogólnoeuropejskich imprez sportowych,
- europejskich imprez sportowych na dużą skalę.

Europejskie imprezy sportowe na dużą skalę mają na celu wywarcie bardzo dużego wpływu i realizację działań następczych, aby zapewnić trwałe korzyści dla społeczeństwa i promocję włączenia poprzez sport.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY NIEKOMERCYJNYCH EUROPEJSKICH IMPREZ SPORTOWYCH?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dotacji Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie niekomercyjnych europejskich imprez sportowych muszą spełniać następujące kryteria:

Kto może złożyć wniosek?	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą: - być podmiotami prawnymi (podmiotami publicznymi lub prywatnymi); - być ustanowieni w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem; - prowadzić działalność w dziedzinie sportu; Przykładowo taką organizacją może być: • organ publiczny odpowiedzialny za sport na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym; • organizacja sportowa o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim lub międzynarodowym; • narodowy komitet olimpijski lub krajowa konfederacja sportu; • organizacja reprezentująca ruch „sport dla wszystkich"; • organizacja działająca w dziedzinie promowania aktywności fizycznej; • organizacja reprezentująca sektor aktywnego wypoczynku; • organizacja działająca w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub młodzieży.
Skład konsorcjum	Niekomercyjna europejska impreza sportowa jest transnarodowa i obejmuje: • **Europejskie imprezy lokalne (typ I)**: co najmniej 3 organizacje z 3 krajów i co najmniej 5 organizacji z 5 krajów będących państwami członkowskimi UE lub państwami trzecimi stowarzyszonymi z programem. • **Europejskie imprezy lokalne (typ II)**: minimum 6 organizacji z 6 różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. • **Imprezy ogólnoeuropejskie**: minimum 10 organizacji (1 wnioskodawca i 9 organizacji uczestniczących przedstawionych jako partnerzy stowarzyszeni) pochodzących z 10 różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. • **Imprezy europejskie na dużą skalę**: minimum 15 organizacji (1 wnioskodawca i 14 organizacji uczestniczących przedstawionych jako partnerzy stowarzyszeni) pochodzących z 15 różnych państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Skład konsorcjum musi spełniać wymogi dotyczące wnioskowanej dotacji.

Kwalifikujące się działania	**W przypadku europejskich imprez lokalnych (typ I i II)** niekomercyjne imprezy sportowe muszą odbywać się w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem biorącym udział w projekcie. **W przypadku o imprezy ogólnoeuropejskiej –** pojedyncza impreza sportowa odbywająca się w kraju, w którym ustanowiony jest koordynator, chyba że niezorganizowanie jej w tym kraju zostało należycie uzasadnione we wniosku. W takim przypadku impreza może odbyć się w kraju, w którym jest ustanowiona jedna z organizacji uczestniczących. **W przypadku imprez europejskich na dużą skalę** działania muszą się odbywać w jednym z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Impreza sportowa musi promować co najmniej 7 różnych dyscyplin sportowych i obejmować działania realizowane w ciągu roku następującego po imprezie, aby zapewnić trwałe korzyści dla społeczeństwa (np. społeczne, edukacyjne, środowiskowe, zdrowotne) i promowanie włączenia poprzez sport.
Czas trwania projektu	Projekty powinny zazwyczaj trwać 12 lub 18 miesięcy w zależności od celu projektu i rodzaju działań zaplanowanych na okres realizacji projektu. Istnieje możliwość przedłużenia czasu trwania projektu w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA): **Europejskie imprezy lokalne (typu I i II)** oraz **imprezy ogólnoeuropejskie**: • Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-SPORT-2026-SNCESE. **Imprezy europejskie na dużą skalę:** • Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-SPORT-2026-LSNCESE.
Kiedy należy złożyć wniosek?	**Europejskie imprezy lokalne** (typu I i II) oraz **imprezy ogólnoeuropejskie**: Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **5 marca do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**. **Imprezy europejskie na dużą skalę:** Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **22 stycznia** do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli).

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Dotacja UE zostanie przyznana organizacjom odpowiedzialnym za przygotowanie i organizację imprez sportowych oraz działania następcze.

Wspiera się następujące standardowe działania (niewyczerpujący wykaz):

- przygotowanie i organizacja imprezy;
- organizacja szkoleń edukacyjnych dla sportowców, trenerów, organizatorów i wolontariuszy w okresie poprzedzającym imprezę;
- organizacja działań towarzyszących imprezie sportowej (konferencji, seminariów);
- szkolenie wolontariuszy;
- realizacja działań związanych z efektami danej imprezy (oceny, opracowywanie planów na przyszłość);
- działania informacyjne związane z tematem danej imprezy.

W ramach tej akcji nie wspiera się następujących imprez sportowych:

- zawodów sportowych organizowanych regularnie przez krajowe, europejskie lub międzynarodowe federacje/związki/ligi sportowe (mistrzostwa krajowe, europejskie lub światowe), chyba że przedmiotem wniosku jest wsparcie finansowe działań dodatkowych skierowanych do dużej liczby ludzi.

OCZEKIWANY WPŁYW

Oczekiwany wpływ tej akcji jest następujący:

- zwiększenie świadomości w zakresie roli działalności sportowej w promowaniu włączenia społecznego, równości szans i prozdrowotnej aktywności fizycznej;
- większy udział w działalności sportowej, aktywności fizycznej i wolontariacie.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • wniosek jest istotny w odniesieniu do celów i priorytetów danej akcji; • wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; • wniosek opiera się na analizie rzeczywistych i odpowiednich potrzeb; • wniosek jest innowacyjny; • wniosek uzupełnia inne inicjatywy realizowane już przez organizacje uczestniczące; • wniosek wnosi wartość dodaną na poziomie UE dzięki wynikom, które nie zostałyby osiągnięte, gdyby działania były prowadzone przez jeden kraj.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: • plan prac dotyczących projektu jest jasny, kompletny i skuteczny oraz obejmuje odpowiednie etapy przygotowania, wdrażania, monitorowania, oceny i udostępniania rezultatów projektu; • projekt jest racjonalny ekonomicznie i przeznaczono w nim odpowiednie środki na każde działanie; • proponowana metoda jest jasna, adekwatna i możliwa do przeprowadzenia; • w ramach projektu proponuje się adekwatne środki kontroli jakości w celu zapewnienia realizacji projektu na wysokim poziomie, w terminie i zgodnie z budżetem; • w ramach projektu korzysta się z cyfrowych narzędzi i metod uczenia się w celu uzupełnienia działań fizycznych oraz poprawy współpracy między organizacjami partnerskimi. • Imprezy są jasno zaplanowane zgodnie z celem akcji i grupą docelową.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	Zakres, w jakim: • projekt obejmuje odpowiednie połączenie organizacji uczestniczących o profilu i wiedzy fachowej niezbędnych do skutecznego osiągnięcia wszystkich celów projektu; • proponowany podział zadań przewiduje zaangażowanie i czynny udział wszystkich organizacji uczestniczących; • wniosek obejmuje skuteczne mechanizmy koordynacji i komunikacji między organizacjami uczestniczącymi oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami; • rola każdej organizacji uczestniczącej w konkretnych imprezach jest jasno opisana i uzasadniona.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 30)	Zakres, w jakim: • każda impreza sportowa może przyciągnąć uczestników z grupy docelowej lub grup docelowych; • wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i logiczne kroki mające na celu uwzględnienie wyników projektu w zwykłych pracach organizacji uczestniczących; • projekt ma potencjał, aby pozytywnie wpływać na uczestników i organizacje uczestniczące, a także społeczeństwo w szerszym znaczeniu; • spodziewane wyniki projektu mogą zostać wykorzystane poza organizacjami uczestniczącymi w projekcie w trakcie jego trwania lub później, a także na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim; • wniosek dotyczący projektu obejmuje odpowiednie plany i metody dotyczące oceny efektów projektu; • wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne działania mające na celu udostępnienie wyników projektu w ramach organizacji uczestniczących, podzielenie się nimi z innymi organizacjami i opinią publiczną oraz publiczne uznanie finansowania Unii Europejskiej; • wniosek dotyczący projektu obejmuje konkretne i skuteczne kroki mające na celu zapewnienie trwałości projektu, jego zdolności do wywierania wpływu i generowania wyników po wyczerpaniu dotacji UE.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać **co najmniej 60 punktów**. Ponadto muszą uzyskać co najmniej połowę maksymalnej liczby punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Wkłady na rzecz niekomercyjnych europejskich imprez sportowych, z wyjątkiem imprez na dużą skalę, mają formę kwot ryczałtowych. Wysokość ustalonej kwoty ryczałtowej zależy od liczby imprez oraz od liczby organizacji zaangażowanych w projekt.

Wnioskodawcy wybierają jedną z trzech następujących z góry określonych kwot w zależności od liczby imprez i liczby organizacji zaangażowanych w projekt.

Kategorie imprez sportowych		**Ustalona kwota ryczałtowa**
Europejskie imprezy lokalne: co najmniej jedna impreza w każdym kraju.	**Typ I:** minimum 3 organizacje z 3 różnych krajów uprawnionych, maksimum 5 organizacji z 5 różnych krajów uprawnionych.	200 000 EUR
	Typ II minimum 6 organizacji z 6 różnych krajów uprawnionych.	300 000 EUR

Imprezy ogólnoeuropejskie: jedna impreza z udziałem co najmniej 10 organizacji uczestniczących z co najmniej 10 różnych krajów uprawnionych (wliczając organizację składającą wniosek)	450 000 EUR
Imprezy europejskie na dużą skalę: jedna impreza z udziałem co najmniej 15 organizacji pochodzących z 15 różnych krajów uprawnionych	Od 1 000 000 EUR do 1 500 000 EUR

a) Europejskie imprezy lokalne (typ I): 200 000 EUR

Wnioski dotyczą projektów z wieloma beneficjentami, w przypadku których wszystkie koszty muszą zostać pokryte przez wnioskodawcę i organizacje partnerskie. Wskazane organizacje uczestniczące (od 3 do 5) uznawane są za współbeneficjentów, a organizowane imprezy i działania dodatkowe odbywają się w każdym z zaangażowanych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.

Wnioski powinny zawierać specjalną część określającą **podział zadań i dotacji UE pomiędzy partnerów**. Należy również wskazać harmonogram realizacji każdego działania w ramach projektu oraz termin, w jakim projekt przyniesie rezultaty.

Wnioskodawcy muszą podzielić działania w ramach projektu na „**pakiety prac**". Każdy pakiet prac związany jest z celami szczegółowymi, a wnioskodawcy muszą określić zestaw wskaźników ilościowych i jakościowych pozwalających ocenić stopień, w jakim osiągnięto te cele.

b) Europejskie imprezy lokalne (typ II): 300 000 EUR

Wnioski dotyczą projektów z wieloma beneficjentami, w przypadku których wszystkie koszty muszą zostać pokryte przez wnioskodawcę i organizacje partnerskie. Wskazane organizacje uczestniczące (minimum 6) uznawane są za współbeneficjentów, a organizowane imprezy i działania dodatkowe odbywają się w każdym z zaangażowanych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.

Wnioski powinny zawierać specjalną część określającą **podział zadań i dotacji UE pomiędzy partnerów**. Należy również wskazać harmonogram realizacji każdego działania w ramach projektu oraz termin, w jakim projekt przyniesie rezultaty.

Wnioskodawcy muszą podzielić działania w ramach projektu na „**pakiety prac**". Każdy pakiet prac związany jest z celami szczegółowymi, a wnioskodawcy muszą określić zestaw wskaźników ilościowych i jakościowych pozwalających ocenić stopień, w jakim osiągnięto te cele.

c) Imprezy ogólnoeuropejskie: 450 000 EUR

Wnioski dotyczą projektów z jednym beneficjentem, co oznacza, że finansowanie można przyznać wyłącznie jednej organizacji składającej wniosek. Organizacji uczestniczących nie uznaje się za partnerów projektu. Jako partnerzy stowarzyszeni nie mogą otrzymywać żadnego dofinansowania z programu w ramach projektu.

Należy wskazać harmonogram realizacji każdego działania w ramach projektu oraz termin, w jakim projekt przyniesie rezultaty.

Wnioskodawcy muszą podzielić działania w ramach projektu na „**pakiety prac**". Każdy pakiet prac związany jest z celami szczegółowymi, a wnioskodawcy muszą określić zestaw wskaźników ilościowych i jakościowych pozwalających ocenić stopień, w jakim osiągnięto te cele.

d) Imprezy europejskie na dużą skalę (kwota na podstawie budżetu): od 1 mln EUR do 1,5 mln EUR

oczekuje się, że kwota dotacji wyniesie między 1 mln EUR a 1,5 mln EUR. Udzielona dotacja może być niższa niż kwota, o którą wnioskowano.

Dotacja zostanie obliczona na podstawie budżetu i będzie obejmować koszty rzeczywiste i jednostkowe, a także elementy ryczałtowe. W ramach dotacji zwrócone zostaną określone rodzaje kosztów kwalifikowalnych rzeczywiście poniesionych na potrzeby projektów.

Szczegółowe parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji, stopa finansowania, koszty kwalifikowalne itd.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Koszty zostaną zwrócone według stopy finansowania określonej w umowie o udzielenie dotacji (80%).

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich nie jest dozwolone. Koszty pracy wolontariuszy i MŚP są dozwolone. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie" w części C przewodnika.

Wypłata dofinansowania

Warunkiem wypłaty pełnej kwoty dofinansowania jest ukończenie pakietów prac zgodnie z kryteriami jakości opisanymi we wniosku dotyczącym projektu. Jeżeli jeden pakiet prac nie zostanie ukończony lub zostanie ukończony tylko częściowo, lub otrzyma niesatysfakcjonującą ocenę w ramach oceny jakości, wówczas kwota dofinansowania może zostać odpowiednio obniżona w sposób opisany w umowie o udzielenie dotacji.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

AKCJA KLUCZOWA 3: WSPARCIE ROZWOJU POLITYKI I WSPÓŁPRACY

Akcja kluczowa 3 zapewnia wsparcie rozwoju polityki i współpracy, przyczyniając się w ten sposób do wdrażania istniejących polityk oraz opracowywania nowych polityk, które mogą przyczynić się do modernizacji i reform na poziomie systemowym w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.

Celem akcji wdrażanych w ramach tej akcji kluczowej jest:

- przygotowanie i wspieranie realizacji unijnego programu politycznego w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w szczególności poprzez ułatwianie zarządzania i funkcjonowania otwartych metod koordynacji;
- przeprowadzanie europejskich eksperymentów politycznych prowadzonych przez organy publiczne wysokiego szczebla oraz obejmujących badania terenowe nad politykami w kilku krajach na podstawie sprawdzonych metod oceny;
- gromadzenie dowodów i wiedzy o systemach i polityce w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na szczeblu krajowym i europejskim, w celu ułatwienia racjonalnego kształtowania polityki;
- zwiększenie przejrzystości oraz ułatwienie uznawania umiejętności i kwalifikacji, a także transferu punktów zaliczeniowych, wspieranie zapewniania jakości, poświadczeń cyfrowych, walidacja uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i poradnictwo;
- wspieranie dialogu merytorycznego z zainteresowanymi stronami w Unii Europejskiej i poza nią poprzez konferencje, wydarzenia i inne działania z udziałem decydentów politycznych, praktyków i innych zainteresowanych stron w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie odpowiednich europejskich programów politycznych i promowanie Europy jako doskonałego miejsca do studiowania i prowadzenia badań naukowych;
- usprawnianie realizacji programu pod względem jakościowym poprzez ułatwienie transferu wiedzy i praktyk między agencjami krajowymi, zapewnienie agencjom narodowym i Komisji zasobów w zakresie ośrodków analitycznych, które umożliwiają opracowanie działań i strategii służących realizacji programu w ściślejszym powiązaniu ze zmianami w zakresie polityki, zapewniając instrumenty umożliwiające lepsze wykorzystanie potencjału synergii i komplementarności;
- stwarzanie osobom na każdym etapie ich życia możliwości uczenia się za granicą w zakresie swojej specjalizacji, takiej jak zarządzanie publiczne, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, nowe technologie, przedsiębiorczość itp.;
- umożliwienie organom wykonawczym programu Erasmus+ ułatwiania zwiększania skali projektów w ramach programu Erasmus+ w celu ubiegania się o dotacje lub budowania synergii dzięki wsparciu z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych zarządzanych na szczeblu krajowym i regionalnym, programu ramowego w zakresie badań i innowacji oraz programów dotyczących migracji, bezpieczeństwa, sprawiedliwości i obywatelstwa, zdrowia i kultury;
- udzielanie wsparcia na rzecz imprez, kampanii i innych działań, które zwiększą wiedzę obywateli i organizacji na temat programu Erasmus+ i polityki Unii Europejskiej w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu;
- udział we wskazywaniu i upowszechnianiu dobrych praktyk oraz informacji na temat sukcesów wspartych projektów, aby nadać im większą widoczność i zwiększyć ich skalę na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim.

KTÓRE AKCJE OBJĘTE SĄ WSPARCIEM?

Niniejszy przewodnik zawiera opis realizacji poniższej akcji:

- Europejska młodzież razem

Akcją tą zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA).

Ponadto akcja kluczowa 3 obejmuje wiele innych akcji mających na celu wsparcie reformowania polityk w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży. Akcje te są realizowane bezpośrednio przez Komisję Europejską lub za pośrednictwem specjalnych zaproszeń do składania wniosków, którymi zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury. Akcje te podzielono na następujące sekcje:

- wsparcie na rzecz opracowywania polityki europejskiej;
- wsparcie unijnych narzędzi i środków, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji;
- dialog merytoryczny i współpraca z głównymi zainteresowanymi stronami i organizacjami międzynarodowymi;
- środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji programu;
- współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- działania w zakresie upowszechniania i zwiększania świadomości.

Dalsze informacje dotyczące wspieranych akcji są dostępne na stronach Komisji Europejskiej i Agencji Wykonawczej.

EUROPEJSKA MŁODZIEŻ RAZEM

Projekty w ramach akcji „Europejska młodzież razem" mają na celu stworzenie sieci promujących partnerstwa regionalne, które będą prowadzone w ścisłej współpracy z młodzieżą z całej Europy (z państw członkowskich UE oraz państw trzecich stowarzyszonych z Programem). Sieci te powinny organizować wymiany, promować szkolenia (np. dla liderów grup młodzieżowych) i pozwalać samej młodzieży na tworzenie wspólnych projektów – wszystkie te działania mogą być realizowane zarówno w przestrzeni fizycznej, jak i w internecie.

CELE AKCJI

Projekty w ramach akcji „Europejska młodzież razem" mają na celu nawiązywanie współpracy, umożliwiając osobom młodym z całej Europy tworzenie wspólnych projektów, organizowanie wymian i promowanie szkoleń (np. dla liderów grup młodzieżowych/osób pracujących z młodzieżą) poprzez działania w przestrzeni fizycznej, jak i w internecie. Akcja będzie wspierać transnarodowe partnerstwa organizacji młodzieżowych, zarówno na poziomie działań oddolnych, jak i na poziomie działań na dużą skalę, celem nadania ich działalności większego wymiaru europejskiego.

Ważnymi priorytetami tematycznymi są praca nad realizacją strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027[437] i europejskich celów młodzieżowych oraz promowanie tych inicjatyw. Europejskie cele młodzieżowe znalazły odzwierciedlenie również w wytycznych politycznych przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen[438]. Wnioski dotyczące projektów mogą również podejmować kwestię spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022 (np. oceny wpływu polityki na młodzież lub uwzględniania problematyki młodzieży) i rezultatów „Konferencji w sprawie przyszłości Europy"[439].

Sieci młodzieżowe powinny poszukać sposobów budowania solidarności i zwiększania włączenia społecznego podczas odbudowy po pandemii COVID-19.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Akcja ma na celu w szczególności wsparcie realizacji co najmniej jednego z następujących celów szczegółowych:

- propagowanie i rozwijanie współpracy o bardziej transnarodowej strukturze, zarówno w internecie, jak i poza nim, między różnymi organizacjami młodzieżowymi w celu budowania lub wzmacniania partnerstw poświęconych solidarności i powszechnemu udziałowi w życiu politycznym w kontekście problemów społeczno-gospodarczych i zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży 2019–2027, z europejskimi celami młodzieżowymi, unijnym dialogiem młodzieżowym i spuścizną Europejskiego Roku Młodzieży 2022 (np. w zakresie uczestnictwa młodzieży, uwzględniania problematyki młodzieży i mechanizmów oceny wpływu polityki na młodzież).
- propagowanie sześciu podstawowych wartości UE[440], które stanowią podstawę naszego społeczeństwa: poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i poszanowania praw człowieka, w tym praw mniejszości.
- działalność organizacji młodzieżowych zajmujących się inicjatywami mającymi na celu zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w procesie demokratycznym i zaangażowania społecznego dzięki organizowaniu szkoleń, prezentowaniu podobieństw między młodymi Europejczykami oraz zachęcaniu do dyskusji i debat na temat ich związków z UE, jej wartości i fundamentów demokratycznych. Obejmuje to organizację wydarzeń związanych ze zwiększaniem udziału niedostatecznie reprezentowanych grup młodzieży w polityce, organizacjach młodzieżowych i innych organizacjach społeczeństwa obywatelskiego, przez pracę z młodzieżą o mniejszych szansach, taką jak młodzież wymagająca szczególnego traktowania znajdująca się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz młodzież pochodząca z obszarów wiejskich i regionów oddalonych.
- nowe sposoby pomagania organizacjom młodzieżowym przez wspieranie innowacyjnych metod współpracy oraz tworzenia sieci, rozwijania ich i zarządzania nimi. Orientacyjnie mogłoby to obejmować m.in. wzmocnienie współpracy między organizacjami młodzieżowymi w kontekście cyfrowym dzięki wykorzystaniu odpowiednich metod uczenia się pozaformalnego i modeli organizacyjnych takich jak alternatywne metody wymian i wzajemnej pomocy.

[437] Rezolucja Rady 2018/C 456/01, opublikowana w grudniu 2018 r.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=EN

[438] Zob. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_19_5542

[439] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_pl

[440] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M002&from=EN

Deklaracja przyjęta podczas 4. Europejskiej Konwencji w sprawie Pracy z Młodzieżą z maja 2025 r. oraz plan działania dotyczący europejskiej strategii pracy z młodzieżą powinny stanowić nowe ramy wspierające realizację europejskiego programu pracy z młodzieżą.

- wzmocnienie wymiaru europejskiego działań oddolnych organizacji młodzieżowych, w tym działań służących wypracowaniu sposobów lepszego współżycia oraz pomocy w projektowaniu zrównoważonych sposobów życia w przyszłości na poziomie międzynarodowym, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i inicjatywą nowego europejskiego Bauhausu[441].

DZIAŁANIA

Akcja jest skierowana do organizacji pozarządowych (organizacji non-profit) i podmiotów publicznych, które proponują projekty wykazujące potencjał w zakresie mobilizowania osób młodych w ramach partnerstw obejmujących różne państwa i regiony w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem oraz wspierania opracowywania i wdrażania strategii UE na rzecz młodzieży, kształtowania polityki i interakcji z głównymi zainteresowanymi stronami w obszarze młodzieży.

Głównym elementem projektów „Europejska Młodzież Razem" mogą być działania w zakresie mobilności skierowane do młodzieży. Mobilność ta powinna zapewnić młodzieży z całej Europy możliwości wymiany transgranicznej oraz szkolenia nieformalnego i pozaformalnego, które można przygotować i wspierać za pośrednictwem forów internetowych, aby przyczynić się do osiągnięcia celów tej akcji. Te działania w zakresie mobilności muszą być bardzo dobrze uzasadnione w świetle celów akcji i zasad dotyczących korzystnego stosunku jakości do ceny. Wszystkie działania powinny przyczyniać się do poszerzenia zasięgu oddziaływania na młodzież, aby dotrzeć do osób młodych zarówno w ramach organizacji młodzieżowych, jak i poza nimi, w tym do młodzieży o mniejszych szansach, w celu zapewnienia wysłuchania różnorodnych głosów[442]. Należy podjąć działania w celu zapewnienia solidnego wymiaru edukacyjnego działań skierowanych do młodzieży oraz uznawania efektów uczenia się (w tym procesu refleksji w celu określenia i udokumentowania efektów uczenia się uczestników, zachęcającego do korzystania z europejskich narzędzi przejrzystości i uznawania, w szczególności Youthpass).

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY ODDOLNEJ AKCJI „EUROPEJSKA MŁODZIEŻ RAZEM"?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus, wnioski dotyczące projektów w zakresie akcji „Europejska młodzież razem" muszą spełniać następujące kryteria:

[442] Wytyczne dotyczące wdrażania – strategia na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności – https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: podmiotami prawnymi ustanowionymi w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem: • organizacjami pozarządowymi (w tym europejskimi młodzieżowymi organizacjami pozarządowymi i krajowymi radami młodzieżowymi) działającymi w dziedzinie młodzieży; • organami publicznymi szczebla lokalnego, regionalnego lub krajowego działającymi w dziedzinie młodzieży; • organizacje nastawione na zysk mogą również uczestniczyć, lecz nie jako koordynatorzy. Beneficjentami mogą być na przykład: • organizacja non-profit, stowarzyszenie, organizacja pozarządowa (w tym europejskie młodzieżowe organizacje pozarządowe); • krajowa rada młodzieżowa; • organ publiczny na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym; • instytucja edukacyjna lub badawcza; • fundacja. Jedna organizacja może złożyć w terminie tylko jeden wniosek jako koordynator.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej 5 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych) z co najmniej 5 państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Nie ma możliwości udziału partnerów stowarzyszonych. Podmiotów stowarzyszonych i partnerów stowarzyszonych nie wlicza się, oceniając spełnienie minimalnych kryteriów kwalifikowalności dotyczących składu konsorcjum.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Wszystkie działania muszą się odbywać w jednym z państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 24 miesiące (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) z siedzibą w Brukseli. Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-YOUTH-2026-YOUTH-TOG
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **26 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Projekt „Europejska młodzież razem" obejmuje cztery etapy rozpoczynające się jeszcze przed wyborem wniosku dotyczącego projektu do finansowania, np. 1) identyfikacja i rozpoczęcie projektu; 2) przygotowanie, projektowanie i planowanie projektu; 3) wdrażanie projektu i monitorowanie działań; i 4) przegląd projektu i ocena skutków. Organizacje uczestniczące i uczestnicy zaangażowani w działania powinni odgrywać aktywną rolę na wszystkich tych etapach, zwiększając w ten sposób swoje doświadczenie w zakresie nauki.

- **Identyfikacja i rozpoczęcie:** identyfikacja problemu, potrzeby lub możliwości, którymi można się zająć w ramach pomysłu na projekt w kontekście zaproszenia; wskazanie głównych działań i efektów, jakich można oczekiwać od projektu; wskazanie odpowiednich zainteresowanych stron i potencjalnych partnerów; sformułowanie celu/celów projektu; zapewnienie zgodności projektu z celami strategicznymi organizacji uczestniczących; rozpoczęcie wstępnego planowania, aby zapewnić projektowi dobry start i zgromadzenie informacji wymaganych do przejścia do kolejnego etapu itp.
- **Przygotowanie, projektowanie i planowanie:** określenie zakresu projektu i właściwego podejścia, ustalenie harmonogramu wykonania zadań; oszacowanie niezbędnych zasobów i określenie szczegółów projektu np. ocena potrzeb; określenie solidnych celów i wskaźników oddziaływania (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realne i terminowe); wskazanie efektów projektu i efektów uczenia się; opracowanie programu prac, form działań, oczekiwanego wpływu, szacunkowego budżetu całkowitego; przygotowanie planu wdrażania obejmującego strategiczne aspekty kierowania projektem, monitorowania, kontroli jakości, sprawozdawczości i upowszechniania wyników; określanie praktycznych ustaleń i potwierdzanie grupy docelowej/grup docelowych dla planowanych działań; opracowywanie umów z partnerami i pisanie wniosku itp.
- **Wdrażanie projektu i monitorowanie działań:** realizacja projektu zgodnie z planami spełniającymi wymogi dotyczące sprawozdawczości i komunikacji; monitorowanie bieżących działań i ocena wyniku projektu w porównaniu z planami projektu; wskazywanie odchyleń od planów i podejmowanie działań naprawczych w tej kwestii, a także w kwestii problemów i ryzyka; wskazywanie niezgodności z ustalonymi standardami jakości i podejmowanie działań naprawczych itp.
- **Przegląd i ocena skutków:** ocena wyniku projektu w porównaniu z celami i planami wdrażania; ocena działań i ich wpływu na różnych poziomach, udostępnianie i wykorzystanie wyników projektu itp.

<u>Aspekty horyzontalne, które należy uwzględnić przy opracowywaniu projektu:</u>

Poza spełnieniem oficjalnych kryteriów i określeniem stałych ustaleń dotyczących współpracy ze wszystkimi partnerami projektu następujące elementy mogą przyczynić się do zwiększenia wpływu i jakościowej realizacji projektów „Europejska młodzież razem" na każdym z poszczególnych etapów projektu. Wnioskodawców zachęca się, aby brali pod uwagę te możliwości i wymiary przy opracowywaniu swoich projektów.

Zrównoważenie środowiskowe

Projekty należy opracowywać w sposób przyjazny środowisku, a wszystkie jego aspekty powinny uwzględniać ekologiczne praktyki. Przy opracowywaniu projektu organizacje i uczestnicy powinni przyjmować przyjazne środowisku podejście, zachęcając wszystkie strony zaangażowane w projekt do omawiania kwestii związanych ze środowiskiem i uczenia się o nich. Podejście to powinno odzwierciedlać działania, które można podjąć na różnych szczeblach, i stanowić wsparcie dla organizacji i uczestników w szukaniu alternatywnych, bardziej ekologicznych sposobów realizowania działań w ramach projektu.

Włączenie i różnorodność

Celem programu Erasmus+ jest promowanie równych możliwości i równego dostępu, włączenia i sprawiedliwości we wszystkich jego akcjach. Aby wdrażać te zasady, opracowano strategię na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w celu wspierania skuteczniejszych działań informacyjnych dla uczestników z różnych środowisk, szczególnie tych o mniejszych szansach, którzy mierzą się z trudnościami związanymi z uczestnictwem w projektach europejskich. Organizacje powinny w ramach projektów opracowywać łatwo dostępne i włączające działania, uwzględniając opinie uczestników o mniejszych szansach i angażując je w podejmowanie decyzji przez cały proces.

Zgodnie z zasadą przekrojową organizacje uczestniczące powinny realizować strategie mające na celu oddolne nawiązywanie kontaktu z młodzieżą z różnych środowisk. Obejmuje to zaangażowanie grup różnorodnej młodzieży o mniejszych szansach, w tym również młodzieży z obszarów oddalonych/wiejskich lub młodzieży ze środowisk migrantów. Wszystkie działania powinny zatem przyczyniać się do poszerzenia zarówno zasięgu działań informacyjnych na rzecz osób młodych, jak też ich aktywnego uczestnictwa w sposób zapewniający połączenie różnorodnych opinii.

Wymiar cyfrowy

Współpraca wirtualna i eksperymentowanie z wirtualnymi możliwościami uczenia się i kształcenia mieszanego stanowią podstawę udanych projektów. Zdecydowanie zachęca się, aby w projektach w dziedzinie młodzieży wykorzystywać Europejski Portal Młodzieżowy i platformę strategii UE na rzecz młodzieży do współpracy przed rozpoczęciem działań w ramach projektu, w ich trakcie oraz po ich zakończeniu.

Wspólne wartości, aktywność obywatelska i uczestnictwo

Projekty będą wspierały aktywność obywatelską i etykę, a także wzmacniały rozwój kompetencji społecznych i międzykulturowych, krytycznego myślenia i umiejętności korzystania z mediów. Ważna będzie również kwestia podnoszenia świadomości i wiedzy na temat Unii Europejskiej.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 30)	• **Cel i europejska wartość dodana:** wniosek zakłada utworzenie i rozwijanie projektu o europejskiej wartości dodanej ukierunkowanego na wspieranie polityki na szczeblu UE mającej znaczenie dla młodzieży – w szczególności strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, np. wspieranie opracowywania/wdrażania polityki, dyskusji politycznej i współpracy z zainteresowanymi stronami związanymi z młodzieżą zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, spuścizną Europejskiego Roku Młodzieży 2022 i europejskim programem pracy z młodzieżą. • **Wartości UE**: wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, poszanowanie praw człowieka, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • **Cele**: cele wniosku są adekwatne do co najmniej jednego z ogólnych celów działania i co najmniej jednego z jego celów szczegółowych; ponadto cele wniosku są konkretne i jasno określone, osiągalne, wymierne, realistyczne i terminowe; dotyczą kwestii istotnych dla organizacji uczestniczących i mają wyraźną wartość dodaną dla wybranych grup docelowych. • **Potrzeby**: we wniosku wykazano, że jego podstawę stanowi dokładna ocena potrzeb oparta, w miarę możliwości, na dających się zweryfikować faktach i liczbach popartych ogólnymi i szczegółowymi danymi dotyczącymi wszystkich państw i organizacji wchodzących w skład konsorcjum. Oczekuje się jasnej analizy potrzeb powiązanej z konkretną rzeczywistością wnioskodawców, partnerów i grup docelowych. • **Zaangażowanie osób młodych**: we wniosku wykazano, że partnerstwo będzie obejmowało aktywne zaangażowanie różnorodnej grupy młodzieży, w tym z obszarów oddalonych/wiejskich lub młodzieży o mniejszych szansach.

Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 30)	• **Planowanie:** wniosek jest jasno sformułowany, kompletny i wysokiej jakości oraz zawiera odpowiednie etapy przygotowania, realizacji, monitorowania i oceny projektu w oparciu o solidne metody zarządzania projektami. • **Metodyka:** realizacja odbywa się w oparciu o odpowiednie metody; cele są spójne z działaniami i są jasno nakreślone, z logicznymi powiązaniami pomiędzy zidentyfikowanymi problemami, potrzebami i rozwiązaniami; plan prac jest spójny i konkretny; istnieją odpowiednie środki i wskaźniki kontroli jakości w celu zapewnienia należytej realizacji projektu zgodnie z wymaganą jakością, w wymaganym zakresie, w terminie i w ramach budżetu; istnieją konkretne i odpowiednie plany zarządzania ryzykiem i plany awaryjne. • **Opłacalność**: proponowany budżet jest spójny, wystarczająco szczegółowy, dostosowany do realizacji projektu i przygotowany w taki sposób, aby zapewnić najkorzystniejszy stosunek ceny do jakości. Zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. Budżet uwzględnia potrzeby organizacji oddolnych i osób młodych w trudnej sytuacji, aby zachęcić ich do włączenia się do programu Erasmus+. • **Wymiar edukacyjny:** projekt obejmuje silny komponent uczenia się, w tym jasno określone efekty uczenia się dla młodych uczestników. Zapewnia proces refleksji w celu określenia i udokumentowania tych efektów uczenia się, zachęcający do korzystania z europejskich narzędzi przejrzystości i uznawania, w szczególności Youthpass, zgodnie z zasadami uczenia się pozaformalnego i podejściem opartym na budowaniu potencjału w dziedzinach związanych z młodzieżą.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Profil partnerstwa:** partnerstwo obejmuje odpowiednie połączenie komplementarnych organizacji posiadających niezbędny profil, umiejętności, doświadczenie, wiedzę fachową oraz wsparcie w zakresie zarządzania wymagane do osiągnięcia jego celów; wyraźnie wykazana jest wartość dodana organizacji nastawionych na zysk, jeżeli są one zaangażowane w konsorcjum. • **Zasięg geograficzny**: zasięg geograficzny partnerstwa umożliwia odzwierciedlenie europejskiej różnorodności gospodarczej, społecznej lub kulturowej, dzięki czemu współpraca będzie mogła mieć charakter prawdziwie ogólnoeuropejski. • **Rozwój lokalnych organizacji pozarządowych**: partnerstwo jest w stanie rozwijać zdolności i wiedzę lokalnych organizacji pozarządowych, które nie mają jeszcze ugruntowanej pozycji na poziomie europejskim, w celu zacieśnienia współpracy partnerskiej między organizacjami pozarządowymi w całej Europie. • **Zaangażowanie i zadania**: podział obowiązków i zadań w ramach partnerstwa jest wyraźny i odpowiedni; koordynator wykazuje zdolność wysokiej jakości zarządzania transnarodowymi sieciami oraz potencjał w zakresie ich koordynacji i zdolność przywództwa w złożonym środowisku. w odpowiednim stopniu zaangażowano osoby młode na wszystkich etapach realizacji projektu. • **Uzgodnienia w zakresie współpracy**: proponowane mechanizmy zarządzania zapewnią skuteczną koordynację, podejmowanie decyzji, komunikację i rozstrzyganie sporów między organizacjami uczestniczącymi, uczestnikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 20)	• **Wpływ i trwałość**: we wniosku wskazano sposoby wniesienia wkładu w co najmniej jeden z obszarów, na które akcja ma wywrzeć wpływ. Kolejne działania, w wyniku których projekt ma wywrzeć oczekiwany wpływ, są jasno określone, logiczne i wiarygodne. Projekt musi również przynieść rezultaty, które będą miały pozytywny i faktyczny wpływ na uczestników i organizacje partnerskie. W szczególności musi istnieć wysokie prawdopodobieństwo, że projekt przyczyni się do rozszerzenia zakresu działań organizacji oddolnych na działania krajowe, regionalne lub lokalne, które nie mają jeszcze charakteru transgranicznego, a działania zostaną rozszerzone lub rozwinięte na poziomie UE w czasie trwania projektu i po jego zakończeniu, a także na całą społeczność młodzieżową. We wniosku określono, w jaki sposób wyniki projektu mogłyby przyczynić się do zmian na poziomie systemowym w sektorze młodzieży zarówno w okresie realizacji projektu, jak i później, do umożliwienia długotrwałej współpracy na poziomie UE lub zainspirowania nowych polityk i inicjatyw UE dotyczących młodzieży. • **Komunikacja i upowszechnianie informacji**: we wniosku wykazano zdolność do prowadzenia działań informacyjnych wśród młodzieży i umiejętność skutecznego przekazywania informacji o problemach i rozwiązaniach społeczności, które reprezentują, szerszemu gronu odbiorców na całym świecie; w szczególności wniosek zawiera solidny plan komunikacji i upowszechniania wyników oraz odpowiednie cele, działania i zadania podzielone między partnerów, właściwy harmonogram, narzędzia i kanały, które zapewniają skuteczne upowszechnianie wyników i korzyści wśród decydentów i są dostępne dla użytkowników końcowych w czasie realizacji projektu i po jego zakończeniu. wszystkie środki są proporcjonalne do skali projektu i obejmują konkretne działania, które zostaną wdrożone zarówno w trakcie, jak i po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej **60 punktów** przy uwzględnieniu również koniecznej minimalnej kwalifikującej liczby punktów dla każdego z czterech kryteriów wyboru (tj. co najmniej 15 punktów w kategoriach „Adekwatność projektu" oraz „Jakość planu projektu i jego realizacji"; 10 punktów w przypadku kategorii „Jakość partnerstwa i ustaleń dotyczących współpracy" oraz „Wpływ").

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej łącznie za kryteria „Jakość". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

W ramach projektów, na które udzielono dotacji, należy wykazać oczekiwany wkład w unijną politykę na rzecz młodzieży przez:

- dalsze dążenie do osiągnięcia celów strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, a konkretnie wykazanie, w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji priorytetów strategii dotyczących angażowania, łączenia i wzmacniania pozycji;
- wykorzystanie wpływu europejskich celów młodzieżowych, wyników unijnego dialogu młodzieżowego, spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022 i efektów innych projektów dotyczących debaty wśród młodzieży oraz badań opinii związanych z przyszłością Europy, takich jak europejski program pracy z młodzieżą,[443] i powiązanie ich z opracowywaniem polityki na szczeblu lokalnym/regionalnym/krajowym/europejskim;

[443] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A42020Y1201%2801%29

- zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie demokratyczne w postaci aktywnej postawy obywatelskiej i współpracy z decydentami (wzmocnienie pozycji, nowe umiejętności, zaangażowanie młodzieży w opracowywanie projektów itp.);
- pomaganie w zwiększaniu zdolności podmiotów sektora młodzieży działających oddolnie do pracy na szczeblu transnarodowym skupionej na włączeniu społecznym, solidarności i zrównoważonym rozwoju oraz promowaniu transnarodowego uczenia się i współpracy między młodzieżą i decydentami;
- zwiększenie skali stosowanych najlepszych praktyk i poszerzenie zasięgu poza zwykłe sieci, w tym efektywne wykorzystanie środków cyfrowych do utrzymania powiązań we wszystkich okolicznościach, nawet w sytuacjach oddalenia, izolacji lub zamknięcia;
- rozpowszechnianie efektów projektu w skuteczny i atrakcyjny sposób wśród młodzieży zaangażowanej w działalność organizacji młodzieżowych oraz wśród osób młodych nienależących do struktur młodzieżowych lub o mniejszych szansach, tak aby przygotować się do bardziej zorganizowanych partnerstw.

W granicach istniejących krajowych i europejskich ram prawnych wyniki powinny być udostępniane jako **otwarte zasoby edukacyjne** (OER) oraz na odpowiednich platformach zawodowych lub sektorowych albo na platformach właściwych organów. We wniosku należy opisać sposób, w jaki wygenerowane dane, powstałe materiały, dokumenty oraz działania mediów audiowizualnych i społecznościowych będą bezpłatnie udostępniane i promowane na podstawie licencji otwartych. Wniosek nie będzie zawierać nieproporcjonalnych ograniczeń.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

Dotacji dokonuje się w formie kwoty ryczałtowej[444]. Oznacza to zwrot ustalonej kwoty w oparciu o kwotę ryczałtową lub finansowanie niepowiązane z kosztami odnośnych operacji. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania w wysokości 80%.

Maksymalny wkład UE na projekt: 500 000 EUR

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich jest dozwolone w przypadku dotacji i nagród pod następującymi warunkami:

- zaproszenia muszą być otwarte, publikowane na szeroką skalę i zgodne z normami UE dotyczącymi przejrzystości, równego traktowania, konfliktu interesów i poufności;
- zaproszenia muszą pozostać otwarte przez co najmniej dwa miesiące;
- wynik zaproszenia należy opublikować na stronach internetowych uczestników, uwzględniając opis wybranych projektów, daty udzielenia dotacji, czas trwania projektów oraz nazwy prawne i kraje ostatecznych odbiorców;
- zaproszenia muszą mieć wyraźny wymiar europejski.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich jest dopuszczalne w ramach projektów, które umożliwiają tworzenie wspólnych projektów samym osobom młodym.

We wniosku dotyczącym projektów należy jasno określić, dlaczego potrzebne jest wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich i w jaki sposób będzie ono administrowane. Należy również zawrzeć wykaz poszczególnych rodzajów działań, na które strona trzecia może otrzymać wsparcie finansowe. We wniosku należy także jasno opisać wyniki, które mają zostać osiągnięte.

Maksymalna kwota na wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich wynosi 60 000 EUR.

Angażowanie wolontariuszy nie jest dozwolone.

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

[444] Decyzja z 18.10.2022 r. zezwalająca na stosowanie wkładów ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027.

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);

b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);

d) opisane koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

DZIAŁANIA „JEAN MONNET”

Działania „Jean Monnet” oferują możliwości w dziedzinie kształcenia wyższego i w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia. Działania „Jean Monnet” przyczyniają się do rozpowszechniania wiedzy na temat kwestii związanych z integracją Unii Europejskiej. Wsparciem objęte są następujące akcje:

- działania „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
- działania „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia;
- debata orientacyjna w ramach działania „Jean Monnet” (w dziedzinie kształcenia wyższego oraz innych dziedzinach kształcenia i szkolenia).

Akcjami tymi zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA).

DZIAŁANIA „JEAN MONNET" W DZIEDZINIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

W ramach działania „Jean Monnet" w dziedzinie kształcenia wyższego wspiera się **nauczanie i badania** w obszarze studiów dotyczących Unii Europejskiej na całym świecie.

Studia dotyczące Unii Europejskiej odnoszą się do nauczania, uczenia się i badań na temat Unii Europejskiej, jej historii, celów, struktur, funkcji lub polityki.

Dzięki ukierunkowaniu na wymiar Unii Europejskiej działania „Jean Monnet" powinny propagować aktywne obywatelstwo europejskie i założycielskie wartości Unii Europejskiej: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości (art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej[445]). Ponadto powinny one również promować wartości takie jak włączenie społeczne i różnorodność oraz równe możliwości. Wnioskodawcy powinni wziąć te aspekty pod uwagę przy planowaniu działań w ramach projektu i podczas jego realizacji.

W przypadku polityk Unii Europejskiej działania „Jean Monnet" muszą przyczyniać się do rozpowszechniania wiedzy na temat tego, w jaki sposób polityki te mogą wpływać na codzienne życie obywateli w UE lub za granicą, lub w jaki sposób mogą wpływać na systemy kształtowania polityki w podobnych dziedzinach na poziomie państwa członkowskiego, albo za granicą, na poziomie krajowym, regionalnym lub globalnym. Należy wykazać bardzo wyraźny związek między przedmiotem wniosku a polityką UE lub tematem UE, do którego się on odnosi.

Poza tym działania „Jean Monnet" mają stać się wektorem publicznej dyplomacji wobec państw trzecich, promującym wartości UE i wzmacniającym dostrzegalność tego, co reprezentuje Unia Europejska i co zamierza osiągnąć. Przyczyniają się również do promowania priorytetów unijnej inicjatywy Global Gateway w regionach, do których jest ona skierowana[446].

Akcje „Jean Monnet" przyczyniają się do zwiększenia oferty nauczania, uczenia się i badań w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) powiązanych z właściwymi politykami Unii Europejskiej.

Poniżej opisano cele i kryteria, które należy stosować w nauczaniu i badaniach.

CELE AKCJI

Nauczanie i badania w ramach działań „Jean Monnet" mają na celu:

- propagowanie dążenia do doskonałości w nauczaniu i badaniach w dziedzinie studiów dotyczących Unii Europejskiej na całym świecie oraz ułatwianie nowemu pokoleniu rozwoju kariery w zakresie tych studiów;
- promowanie dialogu między światem akademickim a społeczeństwem, w tym lokalnymi, regionalnymi, państwowymi i unijnymi decydentami, urzędnikami służby cywilnej, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicielami poszczególnych poziomów szkolnictwa i mediów;
- pozyskiwanie wiedzy i informacji pomocnych w kształtowaniu polityki UE i wzmocnieniu jej roli w Europie i w zglobalizowanym świecie;
- dotarcie do ogółu społeczeństwa i upowszechnianie wiedzy o UE szerokim grupom społecznym (spoza świata akademickiego i specjalistycznych kręgów), przybliżając UE zwykłym ludziom;
- działania mają się stać wektorem publicznej dyplomacji wobec państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, promującym wartości UE, w tym włączenie i różnorodność, i wzmacniającym dostrzegalność tego, co reprezentuje Unia Europejska i co zamierza osiągnąć.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Nauczanie i badania „Jean Monnet" muszą przyjąć jedną z następujących postaci: **moduły, katedry i centra doskonałości**

- **Moduły** to krótkie programy nauczania lub kursy w dziedzinie studiów dotyczących Unii Europejskiej oferowane w instytucji szkolnictwa wyższego. Minimalny czas trwania każdego modułu wynosi 40 godzin dydaktycznych na

[445] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A12016M002

[446] Regiony 5–11 programu Erasmus+; zob.: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway_pl

rok akademicki przez okres trzech lat. Moduły te mogą koncentrować się na jednej określonej dyscyplinie studiów europeistycznych lub charakteryzować się podejściem wielodyscyplinarnym, a zatem wymagać wkładu naukowego szeregu profesorów i ekspertów. Mogą one również przyjąć formę krótkich programów specjalistycznych lub letnich.

- **Katedry** to stanowiska nauczycielskie ze specjalizacją w dziedzinie studiów dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano powyżej) dla nauczycieli akademickich obejmowane na okres trzech lat. Katedrę „Jean Monnet" obejmuje tylko jeden nauczyciel akademicki, który prowadzi co najmniej 90 godzin dydaktycznych w roku akademickim. Katedra może również posiadać zespół, którego zadaniem jest wspieranie i rozszerzanie działalności katedry, w tym zapewnienie dodatkowych godzin dydaktycznych.
- **Centra doskonałości „Jean Monnet"** to główne ośrodki kompetencji i wiedzy dotyczących zagadnień związanych z Unią Europejską. W ramach centrów doskonałości należy gromadzić wiedzę fachową i kompetencje cenionych ekspertów w celu rozwijania synergii między różnymi dziedzinami i zasobami studiów europeistycznych (jak opisano powyżej), a także w celu tworzenia wspólnych działań transnarodowych. Centra doskonałości zapewniają również otwartość wobec społeczeństwa obywatelskiego. Centra doskonałości „Jean Monnet" odgrywają istotną rolę w docieraniu do studentów wydziałów zwykle niezwiązanych z zagadnieniami dotyczącymi Unii Europejskiej oraz do decydentów, urzędników, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także do szeroko pojętego ogółu społeczeństwa.

Od beneficjentów programu Jean Monnet (uczestników modułów i kierowników katedr oraz uczestników centrów doskonałości) wymaga się organizowania działań i wydarzeń, które są otwarte dla decydentów, urzędników służby cywilnej, podmiotów społeczeństwa obywatelskiego i ogółu społeczeństwa.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY NAUCZANIA I BADAŃ W RAMACH DZIAŁANIA „JEAN MONNET"?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Do modułów **„Jean Monnet"** zastosowanie mają następujące kryteria kwalifikowalności:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - instytucjami szkolnictwa wyższego; oraz - ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem muszą posiadać certyfikat ECHE (Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego). Dopuszczalne są wyłącznie wnioski składane przez pojedynczych wnioskodawców. Wyjątek: organizacje z Białorusi (region 2) i z Federacji Rosyjskiej (region 4) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.
Kwalifikujące się działania	Moduł „Jean Monnet" musi obejmować co najmniej 40 godzin dydaktycznych w roku akademickim w dziedzinie studiów dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano powyżej). Przyjmuje się, że godziny dydaktyczne obejmują godziny bezpośrednich zajęć w kontekście wykładów, seminariów i konwersatoriów grupowych oraz mogą obejmować dowolne z wymienionych zajęć w formie kształcenia na odległość, ale nie obejmują zajęć indywidualnych ani opieki dydaktycznej. Kursy letnie kwalifikują się jako moduły.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).

Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-MODULE
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Do katedr **„Jean Monnet”** zastosowanie mają następujące kryteria kwalifikowalności:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - instytucjami szkolnictwa wyższego; oraz - ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszone z Programem muszą posiadać Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). Dopuszczalne są wyłącznie wnioski składane przez pojedynczych wnioskodawców. Wyjątek: organizacje z Białorusi (region 2) i z Federacji Rosyjskiej (region 4) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.
Kwalifikujące się działania	Katedra „Jean Monnet” musi obejmować co najmniej 90 godzin dydaktycznych w roku akademickim w dziedzinie studiów dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano w przewodniku po Programie) w instytucji szkolnictwa wyższego składającej wniosek i zajęcia musi prowadzić kierownik katedry będący stałym pracownikiem tej instytucji. Przyjmuje się, że godziny dydaktyczne obejmują godziny bezpośrednich zajęć w kontekście wykładów, seminariów i konwersatoriów grupowych oraz mogą obejmować dowolne z wymienionych zajęć w formie kształcenia na odległość, ale nie obejmują zajęć indywidualnych ani opieki dydaktycznej. Kursy letnie nie kwalifikują się.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-CHAIR

Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Do **centrów doskonałości „Jean Monnet”** zastosowanie mają następujące kryteria kwalifikowalności:

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - instytucjami szkolnictwa wyższego; oraz - ustanowione w państwie członkowskim UE, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w państwie trzecim niestowarzyszonym z Programem. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszone z Programem muszą posiadać Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE). Uczestnicząca instytucja szkolnictwa wyższego wspiera w tym samym czasie wyłącznie jedno centrum doskonałości „Jean Monnet”. Dopuszczalne są wyłącznie wnioski składane przez pojedynczych wnioskodawców. Wyjątek: organizacje z Białorusi (region 2) i z Federacji Rosyjskiej (region 4) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-COE
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Do **modułów „Jean Monnet”** zastosowanie mają poniższe kryteria wyboru:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z celami działania „Jean Monnet”: • uwzględnienie studiów dotyczących UE (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • promowanie dialogu między światem akademickim a społeczeństwem, w tym lokalnymi, regionalnymi, państwowymi i unijnymi decydentami, urzędnikami służby cywilnej, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicielami poszczególnych poziomów szkolnictwa i mediów; • generowanie wiedzy i opinii, które będą wspierać kształtowanie polityki UE oraz wzmacniać jej rolę w zglobalizowanym świecie; • włączenie aktywnych działań i pracy dydaktycznej na rzecz rozpowszechnienia wiedzy o zagadnieniach związanych z UE w szerszych kręgach społecznych (poza środowiskiem akademickim i wyspecjalizowanymi grupami odbiorców) i przybliżenia UE społeczeństwu. Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. Zakres, w jakim wniosek odnosi się do priorytetowych grup docelowych: • studenci wyższych uczelni na studiach dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • studenci wyższych uczelni, którzy nie mają z założenia kontaktu ze studiami dotyczącymi UE (w dziedzinach wykraczających poza prawo, ekonomię i nauki polityczne); • w przypadku państw trzecich niestowarzyszonych z Programem – potencjał projektu w zakresie usprawnienia publicznej dyplomacji UE.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność samego projektu oraz proponowanej metodologii. Zakres, w jakim program prac: • przedstawiono w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania; • pokazuje spójność celów projektu i działań w jego ramach. Strategia monitorowania i oceny.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	Poziom kompetencji i wartość dodana zespołu: zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej kluczowych pracowników zaangażowanych w realizację przewidzianych działań (zarówno w dziedzinach naukowych, jak i nienaukowych, w zależności od sytuacji) związanych ze studiami dotyczącymi Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym) pod względem określonego tematu wskazanego we wniosku.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	Oczekiwany długoterminowy wpływ projektu: • na instytucję, w której realizowane jest działanie „Jean Monnet”; • na studentów i osoby uczące się czerpiące korzyści z działania „Jean Monnet”: o udoskonalone lub innowacyjne programy nauczania; o większa zdolność do przyciągania wybitnych studentów; o zacieśniona współpraca z partnerami z innych krajów; o większe środki finansowe na nauczanie i badania w zakresie przedmiotów związanych z UE w obrębie instytucji; o większa zdolność do nauczania i prowadzenia badań w zakresie zagadnień związanych z UE; • na inne organizacje i osoby zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim. Upowszechnianie i komunikacja: • adekwatność i jakość środków mających na celu upowszechnianie rezultatów działań w instytucji, w której realizowane są działania „Jean Monnet”: o upowszechnianie; o podnoszenie świadomości na temat projektów i ich rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji; o docieranie do grup spoza instytucji szkolnictwa wyższego; o możliwość zastosowania i dostosowania ich w obrębie nowych polityk i usprawnionych praktyk. • zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców poprzez: o ekspozycję w mediach (w tym mediach społecznościowych, publikacjach itd.); o imprezy. Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie”.

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

Do **katedr „Jean Monnet”** zastosowanie mają poniższe kryteria wyboru:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z celami działania „Jean Monnet”: • uwzględnienie studiów dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • promowanie dialogu między światem akademickim a społeczeństwem, w tym lokalnymi, regionalnymi, państwowymi i unijnymi decydentami, urzędnikami służby cywilnej, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicielami poszczególnych poziomów szkolnictwa i mediów; • generowanie wiedzy i opinii, które będą wspierać kształtowanie polityki UE oraz wzmacniać jej rolę w zglobalizowanym świecie; • włączenie aktywnych działań i pracy dydaktycznej na rzecz rozpowszechnienia wiedzy o zagadnieniach związanych z UE w szerszych kręgach społecznych (poza środowiskiem akademickim i wyspecjalizowanymi grupami odbiorców) i przybliżenia UE społeczeństwu. Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. Zakres, w jakim wniosek odnosi się do priorytetowych grup docelowych: • studenci wyższych uczelni na studiach dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • studenci wyższych uczelni, którzy nie mają z założenia kontaktu ze studiami dotyczącymi UE (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • w przypadku państw trzecich niestowarzyszonych z Programem – potencjał projektu w zakresie usprawnienia publicznej dyplomacji UE.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność samego projektu oraz proponowanej metodologii. Zakres, w jakim program prac: • przedstawiono w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania; • pokazuje spójność celów projektu i działań w jego ramach. Strategia monitorowania i oceny.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	• doskonały dorobek i wiedza fachowa kierownika katedry studiów dotyczących Unii Europejskiej. (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej kierownika katedry i kluczowych pracowników zaangażowanych w realizację działań przewidzianych w projekcie zarówno w odniesieniu do studiów dotyczących Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym), jak i w odniesieniu do szczególnych tematów wskazanych we wniosku; • dowody potwierdzające poziom doświadczenia w zakresie badań naukowych dotyczących zagadnień związanych z UE.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	Oczekiwany długoterminowy wpływ projektu:
	
	• na instytucję, w której realizowane jest działanie „Jean Monnet”;
	• na studentów i osoby uczące się czerpiące korzyści z działania „Jean Monnet”:
	  o udoskonalone lub innowacyjne programy nauczania;
	  o większa zdolność do przyciągania wybitnych studentów;
	  o zacieśniona współpraca z partnerami z innych krajów;
	  o większe środki finansowe na nauczanie i badania w zakresie przedmiotów związanych z UE w obrębie instytucji;
	  o większa zdolność do nauczania i prowadzenia badań w zakresie zagadnień związanych z UE;
	• na inne organizacje i osoby zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim.
	
	Upowszechnianie i komunikacja:
	
	• Adekwatność i jakość środków mających na celu upowszechnianie rezultatów działań w instytucji, w której realizowane są działania „Jean Monnet”:
	  o upowszechnianie;
	  o podnoszenie świadomości na temat projektów i ich rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji;
	  o docieranie do grup spoza instytucji szkolnictwa wyższego;
	  o możliwość zastosowania i dostosowania ich w obrębie nowych polityk i usprawnionych praktyk.
	• Zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców poprzez:
	  o ekspozycję w mediach (w tym mediach społecznościowych, publikacjach itd.);
	  o wydarzenia.
	
	Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie”.

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

Do **centrów doskonałości „Jean Monnet”** zastosowanie mają poniższe kryteria wyboru:

Adekwatność projektu **(maksymalna liczba punktów: 25)**	Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z celami działań „Jean Monnet": • uwzględnienie studiów dotyczących UE (jak opisano w akapicie wprowadzającym); • promowanie dialogu między światem akademickim a społeczeństwem, w tym lokalnymi, regionalnymi, państwowymi i unijnymi decydentami, urzędnikami służby cywilnej, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicielami poszczególnych poziomów szkolnictwa i mediów; • generowanie wiedzy i opinii, które będą wspierać kształtowanie polityki UE oraz wzmacniać jej rolę w zglobalizowanym świecie; • włączenie aktywnych działań i pracy dydaktycznej na rzecz rozpowszechnienia wiedzy o zagadnieniach związanych z UE w szerszych kręgach społecznych (poza środowiskiem akademickim i wyspecjalizowanymi grupami odbiorców) i przybliżenia UE społeczeństwu. Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. Zakres, w jakim wniosek pozwala dotrzeć do większej liczby grup docelowych: • rodzaj beneficjentów wiedzy fachowej proponowanego centrum; • zaangażowanie wydziałów/zakładów, które nie mają powiązań ze studiami dotyczącymi konkretnie UE; • w przypadku państw trzecich niestowarzyszonych z Programem – potencjał projektu w zakresie usprawnienia publicznej dyplomacji UE.

Jakość planu projektu i jego realizacji
 	
(maksymalna liczba punktów: 25)
	• Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność samego projektu oraz proponowanej metodologii.
	• Zakres, w jakim program prac:
	  ○ przedstawiono w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania;
	  ○ pokazuje spójność celów projektu i działań w jego ramach;
	• Zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami.
	• Strategia monitorowania i oceny.

Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	• Jakość i wartość dodana uczestników centrum. • Zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej pracowników zaangażowanych w realizację działań przewidzianych w projekcie zarówno w odniesieniu do studiów dotyczących Unii Europejskiej, jak i w odniesieniu do szczególnych tematów wskazanych we wniosku. • Ustalenia dotyczące współpracy w ramach instytucji szkolnictwa wyższego i podział ról. • Zobowiązanie instytucji do rozwijania i utrzymania centrum.

Wpływ
 	
(maksymalna liczba punktów: 25)
	Oczekiwany długoterminowy wpływ projektu:
	
	• na instytucję, w której realizowane jest działanie „Jean Monnet";
	• na wydziały/zakłady czerpiące korzyści z działania „Jean Monnet":
	  o ulepszone lub innowacyjne treści, opracowywanie nowych kierunków konkretnych badań naukowych;
	  o większa zdolność do przyciągania wybitnych studentów i naukowców;
	  o zacieśniona współpraca i zdolność do nawiązywania kontaktów z partnerami z innych krajów;
	  o większe środki finansowe na nauczanie i badania w zakresie przedmiotów związanych z UE w obrębie instytucji;
	  o większa zdolność do nauczania i prowadzenia badań w zakresie zagadnień związanych z UE;
	• na inne organizacje i osoby zaangażowane na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym lub europejskim.
	
	Upowszechnianie i komunikacja:
	
	• adekwatność i jakość środków mających na celu upowszechnianie rezultatów działań w instytucji, w której realizowane są działania „Jean Monnet":
	  o upowszechnianie;
	  o podnoszenie świadomości na temat projektów i ich rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji;
	  o docieranie do grup spoza instytucji szkolnictwa wyższego;
	  o możliwość zastosowania i dostosowania ich w obrębie nowych polityk i usprawnionych praktyk.
	• zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców poprzez:
	  o ekspozycję w mediach (w tym mediach społecznościowych, publikacjach itd.);
	  o wydarzenia.
	
	Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

CELE GEOGRAFICZNE

Do realizacji tej akcji przyczyniają się instrumenty działań zewnętrznych UE. Przewidziany budżet jest podzielony na poszczególne regiony w pulach budżetowych o różnej wysokości. Dodatkowe informacje dotyczące dostępnych kwot w ramach każdej puli zostaną opublikowane w portalu „EU Funding & Tenders”[447].

OCZEKIWANY WPŁYW

Jeżeli chodzi o uczestników bezpośrednio zaangażowanych w akcje, nauczanie i badania w ramach działania „Jean Monnet” przyniosą pozytywne i długotrwałe skutki zarówno dla studentów, jak i naukowców/wykładowców, które to skutki zostaną zmierzone za pomocą niżej wymienionych wskaźników ilościowych i jakościowych.

Wskaźniki ilościowe:

- Liczba instytucji szkolnictwa wyższego wzmacniających unijny wymiar dyscyplin, którymi instytucje te się zajmują.
- Liczba tematów dotyczących UE wprowadzanych do nauczania i badań na wydziałach lub w zakładach, które zazwyczaj nie zajmują się tematyką UE – poza przedmiotami typowo dotyczącymi kwestii związanych z UE.
- Liczba studentów, do których dotarto w ramach działań „Jean Monnet”.
- Liczba nowych kierowników katedry.
- Liczba publikacji na tematy związane z UE.
- Liczba dokumentów programowych powstałych w celu wsparcia decydentów w kwestiach związanych z UE.
- Liczba projektów „Jean Monnet” w państwach trzecich niestowarzyszonych z programem.
- Stopień organizacji forów i platform mających na celu poprawę współpracy i dialogu między środowiskiem akademickim a innymi środowiskami.
- Zwiększone możliwości młodych naukowców w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych i rozwoju kariery.

Wskaźniki jakościowe:

- Zwiększenie wiedzy na temat polityki europejskiej.
- Zakres, w jakim instytucje szkolnictwa wyższego komunikują się ze społeczeństwem i środowiskami pozaakademickimi w kwestii tematów związanych z UE.
- Zwiększenie świadomości na temat kwestii związanych z UE w środowiskach pozaakademickich.
- Lepsze upowszechnianie rezultatów projektów „Jean Monnet” w społeczeństwie, w tym wśród decydentów.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Maksymalne kwoty dotacji UE na projekt są następujące:

- Moduły „Jean Monnet”: 35 000 EUR
- Katedry „Jean Monnet”: 60 000 EUR
- Centra doskonałości „Jean Monnet”: 100 000 EUR

Zryczałtowane wkłady będą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (rozpowszechnianie informacji, publikowanie, tłumaczenia).

Moduły „Jean Monnet” i katedry

[447] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Wnioskodawcy muszą wystąpić we wniosku o określoną z góry kwotę jednorazowej płatności ryczałtowej wskazanej w poniższych tabelach. Poniższe tabele pokazują całkowitą kwotę ryczałtową dla każdego kraju, która odpowiada całkowitej liczbie godzin dydaktycznych.

Moduły „Jean Monnet"

1) Moduły „Jean Monnet" dla państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem:

Kraj/godziny dydaktyczne w okresie trzech lat (min. 40 godz. rocznie)	**Bułgaria, Rumunia, Macedonia Północna, Liechtenstein, Serbia**	**Turcja, Chorwacja, Łotwa**	**Węgry, Polska, Litwa, Republika Czeska, Estonia, Słowacja**	**Portugalia, Grecja, Słowenia, Malta**	**Cypr, Islandia, Hiszpania, Włochy**	**Irlandia, Francja, Finlandia**	**Belgia, Dania, Niemcy, Luksemburg, Niderlandy, Austria, Szwecja, Norwegia**
120–150	13 500 EUR	16 000 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151–180	17 000 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181–210	19 500 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240	22 500 EUR	26 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
241–270	25 500 EUR	30 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271–300	28 500 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301–330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331–360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

2) Moduły „Jean Monnet" dla państw trzecich niestowarzyszonych z Programem:

Kraj/godziny dydaktyczne w okresie trzech lat (min. 40 godz. rocznie)	**Chile, Saint Kitts i Nevis, Meksyk, Libia, Antigua i Barbuda, Barbados, inne kraje**	**Bahrajn, Trynidad i Tobago**	**Arabia Saudyjska, Seszele, Gwinea Równikowa, Oman, Izrael**	**Korea Południowa, Nowa Zelandia**	**Japonia, Zjednoczone Królestwo**	**Australia, Brunei, Kanada, Hongkong, Kuwejt, Katar, Singapur, Szwajcaria, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Stany Zjednoczone Ameryki**

120–150	13 500 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151–180	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181–210	19 500 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240	22 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
241–270	25 500 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271–300	28 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301–330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331–360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders”.

Katedry „Jean Monnet”

1) Katedry „Jean Monnet” dla państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem:

Kraj/godziny dydaktyczne w okresie trzech lat (min. 90 godz. rocznie)	**Bułgaria, Rumunia, Macedonia Północna, Liechtenstein, Serbia**	**Turcja, Chorwacja, Łotwa**	**Węgry, Polska, Litwa, Republika Czeska, Estonia, Słowacja**	**Portugalia, Grecja, Słowenia, Malta**	**Cypr, Islandia, Hiszpania, Włochy**	**Irlandia, Francja, Finlandia**	**Belgia, Dania, Niemcy, Luksemburg, Niderlandy, Austria, Szwecja, Norwegia**
270–300	21 500 EUR	22 500 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301–330	24 000 EUR	25 000 EUR	33 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR
331–360	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361–390	28 000 EUR	29 000 EUR	40 500 EUR	47 500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391–420	30 000 EUR	31 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421–450	32 500 EUR	33 500 EUR	47 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
451–480	35 000 EUR	36 000 EUR	51 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481–510	37 500 EUR	38 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

511–540	40 000 EUR	41 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541–570	42 500 EUR	43 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
571–600	45 000 EUR	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601–630	47 500 EUR	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631–660	50 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661–690	52 500 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691–720	55 000 EUR	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721–750	57 500 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
>750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

2) Katedry „Jean Monnet" dla państw trzecich niestowarzyszonych z Programem:

Kraj/godziny dydaktyczne w okresie trzech lat (min. 90 godz. rocznie)	**Chile, Saint Kitts i Nevis, Meksyk, Libia, Antigua i Barbuda, Barbados, inne kraje**	**Bahrajn, Trynidad i Tobago**	**Arabia Saudyjska, Seszele, Gwinea Równikowa, Oman, Izrael**	**Korea Południowa, Nowa Zelandia**	**Japonia, Zjednoczone Królestwo**	**Australia, Brunei, Kanada, Hongkong, Kuwejt, Katar, Singapur, Szwajcaria, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Stany Zjednoczone Ameryki**
270–300	25 000 EUR	29 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301–330	27 500 EUR	32 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR
331–360	30 000 EUR	36 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361–390	32 500 EUR	39 500 EUR	47,500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391–420	35 000 EUR	41 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421–450	37 000 EUR	46 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
451–480	39 000 EUR	50 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481–510	41 000 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
511–540	43 500 EUR	57 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541–570	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

571–600	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601–630	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631–660	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661–690	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691–720	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721–750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
>750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

Wnioskodawcy muszą wystąpić o określoną z góry jednorazową kwotę ryczałtową, odpowiadającą danemu krajowi, jak wskazano w poniższej tabeli. Należy zauważyć, że kwota ryczałtowa przypadająca na kraj odzwierciedla całkowitą liczbę godzin dydaktycznych w ciągu 3 lat. Kwoty w tabeli przedstawiają ostateczny wkład UE przy stopie współfinansowania wynoszącej 75%.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

Centra doskonałości „Jean Monnet"

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Organ przyznający dofinansowanie określi kwotę ryczałtową każdej dotacji na podstawie wniosku, wyniku oceny, stóp finansowania i maksymalnej kwoty dotacji określonej w zaproszeniu.

Maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi 100 000 EUR.

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);

b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac;

d) koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny. Do łącznych szacunkowych kosztów kwalifikowalnych określonych po dokonaniu oceny stosuje się stopę współfinansowania w wysokości 80%.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród jest dozwolone.

We wnioskach dotyczących projektów należy jasno określić, dlaczego potrzebne jest wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich i w jaki sposób będzie ono administrowane. Należy również zawrzeć wykaz poszczególnych rodzajów działań, na które strona trzecia może otrzymać wsparcie finansowe. We wniosku należy także jasno opisać wyniki, które mają zostać osiągnięte.

Maksymalna kwota wsparcia finansowego, którą można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 60 000 EUR.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[448].

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji.

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders”[449].

[448] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[449] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

DZIAŁANIA „JEAN MONNET" W INNYCH DZIEDZINACH KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA

Uczenie się o celach i funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi istotny element propagowania postaw obywatelskich oraz wspólnych wartości w zakresie wolności, tolerancji i niedyskryminacji.

Nauczyciele i osoby prowadzące szkolenia chcą korzystać z możliwości doskonalenia zawodowego; znaczna liczba nauczycieli wyraża potrzebę poszerzenia swoich kompetencji w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych do tworzenia w klasie atmosfery włączającej oraz nauczania w klasach wielojęzykowych i wielokulturowych. Potrzebują również możliwości rozwoju zawodowego w zakresie europejskiego wymiaru nauczania w szkole, w szczególności nauczania o Unii Europejskiej w sposób angażujący.

Ogólnym celem jest wspieranie lepszego rozumienia – zarówno w kształceniu ogólnym, jak i zawodowym (ISCED 1–4) – Unii Europejskiej i funkcjonowania jej instytucji, aby zaradzić powszechnemu brakowi wiedzy o Unii Europejskiej i dużej ilości dezinformacji na ten temat, co zwiększa rozczarowanie obywateli Unią i jej polityką.

SZKOLENIA NAUCZYCIELI „JEAN MONNET"

Instytucje szkolnictwa wyższego lub instytucje/ośrodki kształcenia nauczycieli zorganizują w ramach tej akcji działania umożliwiające nauczycielom w szkołach oraz organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) rozwijanie nowych umiejętności, nauczanie i angażowanie się w sprawy dotyczące UE, wzmacniając w ten sposób ich pozycję poprzez lepsze zrozumienie UE i jej funkcjonowania.

Instytucje kształcące nauczycieli (zarówno w ramach kształcenia wstępnego, jak i ustawicznego doskonalenia zawodowego) zwiększą swoją wewnętrzną wiedzę i umiejętności w zakresie nauczania o sprawach dotyczących UE, dzięki czemu lepiej przygotują nauczycieli do wprowadzania treści unijnych do swoich działań.

Działania w zakresie kształcenia nauczycieli będą stanowiły wsparcie dla kadry dydaktycznej w szkołach i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4).

CELE AKCJI

Szkolenie nauczycieli „Jean Monnet" ma wspierać szkoły i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego w planowaniu, organizowaniu i dostarczaniu treści UE w ramach zajęć programowych i pozalekcyjnych. Główne cele:

- umożliwienie szkołom i organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) zwiększania wiedzy o UE wśród kadry dydaktycznej;
- oferowanie usystematyzowanych propozycji szkoleń na temat zagadnień związanych z UE dla szkół i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, dostarczanie treści i metodyki dla nauczycieli nauczających na różnych poziomach, pochodzących z różnych środowisk i o różnych poziomach doświadczenia;
- prowadzenie specjalnych indywidualnych lub grupowych kursów szkoleniowych (modułowych, stacjonarnych, mieszanych lub internetowych) dla nauczycieli zainteresowanych UE i pragnących włączyć zagadnienia związane z UE do swojej codziennej pracy;
- wzmocnienie pewności nauczycieli w zakresie wprowadzania UE do swojej codziennej pracy.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Nauczyciele wyposażeni w nowe i innowacyjne metody proponowania uczniom treści na temat Unii Europejskiej pomogą wprowadzić fakty i wiedzę o Unii Europejskiej do zajęć programowych i pozalekcyjnych.

Instytucja/ośrodek kształcenia nauczycieli–to instytucja, której jednym z głównych zadań jest szkolenie/kształcenie nauczycieli.

Szkolenie/kształcenie nauczycieli „Jean Monnet" powinno obejmować przygotowanie i realizację szkolenia/kształcenia nauczycieli. Te działania mogą mieć postać ukierunkowanych kursów lub modułów, w tym kształcenia na odległość (MOOC lub zajęcia mieszane). Szkolenie/kształcenie nauczycieli powinno mieć charakter formalny i kończyć się uzyskaniem certyfikatu.

Proponowane działania powinny również obejmować wsparcie dla uczestników (np. zwrot kosztów podróży i utrzymania, zapewnienie podręczników i innych specjalnych narzędzi, zwolnienie z opłat).

Szkolenie/kształcenie nauczycieli „Jean Monnet" musi przyjąć jedną z następujących postaci:

- szkolenia na temat metod nauczania w celu zajęcia się kwestiami związanymi z Unią Europejską;
- szkolenia dotyczące kwestii związanych z Unią Europejską;
- doświadczenia w zakresie nauki dotyczące zagadnień związanych z Unią Europejską, stanowiące uzupełnienie istniejących zajęć (uczenie się oparte na współpracy między klasami, współnauczanie);
- seminaria, kursy letnie i intensywne, inne rodzaje doświadczeń związanych z UE z udziałem innych zainteresowanych stron.

Powyższe cele można osiągnąć dzięki:

- zapewnieniu doraźnych wskazówek dotyczących wyboru szkolenia;
- szkolenia fizyczne, online lub mieszane.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY SZKOLENIA NAUCZYCIELI „JEAN MONNET"?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - instytucjami szkolnictwa wyższego zapewniającymi kształcenie wstępne lub doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół lub instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), posiadającymi Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE); lub - instytucjami/ośrodkami kształcenia/szkolenia nauczycieli prowadzącymi kształcenie wstępne lub doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół lub instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4). Wnioskodawcy muszą być ustanowione w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Dopuszczalne są wyłącznie wnioski składane przez pojedynczego wnioskodawcę.
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Wnioski muszą dotyczyć działań odbywających się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-OFET-TT
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	We wniosku należy wykazać adekwatność z punktu widzenia celów tej akcji; adekwatność będzie oceniana z uwzględnieniem między innymi: - uwzględnienie studiów dotyczących UE (jak opisano w akapicie wprowadzającym); - umożliwienie nauczycielom w szkołach rozwijania nowych umiejętności; - przyczynianie się do lepszego zrozumienia UE i jej funkcjonowania; - umożliwienie nauczycielom wprowadzania treści unijnych do swoich zajęć. Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. Zakres, w jakim wniosek odnosi się do priorytetowych grup docelowych: - szkoły i organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4); - nauczyciele.
Jakość planu projektu i jego realizacji **(maksymalna liczba punktów: 25)**	- Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność samego projektu oraz metodyki. - Zakres, w jakim program prac: o przedstawiono w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania; o pokazuje spójność celów projektu i działań w jego ramach; o obejmuje wsparcie dla uczestników (np. zwrot kosztów podróży i utrzymania, zapewnienie podręczników i innych specjalnych narzędzi, zwolnienie z opłat). - Zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. - Strategia monitorowania i oceny.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	- Poziom kompetencji i wartość dodana zespołu: - Zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej kluczowych pracowników zaangażowanych w realizację przewidzianych działań (zarówno w dziedzinach naukowych, jak i nienaukowych, w zależności od sytuacji): o związanych ze studiami dotyczącymi Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym); o związanych z określonym tematem wskazanym we wniosku.

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	- Oczekiwane skutki kształcenia nauczycieli i jego długotrwały wpływ: a) na szkoły i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4): o większa zdolność nauczania w zakresie zagadnień związanych z UE; o ulepszone lub innowacyjne treści, opracowywanie nowych sposobów włączenia tematów związanych z UE do programów nauczania; o na instytucje organizujące zajęcia; o zacieśniona współpraca i zdolność do nawiązywania kontaktów z partnerami; o liczba i poziom proponowanych szkoleń oraz potencjalna liczba beneficjentów; o większe środki finansowe na wzmocnienie bardziej ukierunkowanych działań szkoleniowych w ramach instytucji. b) na nauczycieli korzystających z działania „Jean Monnet”: o doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie treści unijnych w ramach prowadzonych przez nich zajęć. - Upowszechnianie i komunikacja: o adekwatność i jakość działań mających na celu upowszechnianie rezultatów działań w instytucji, w której realizowane są działania „Jean Monnet”: o podnoszenie świadomości na temat projektów i ich rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji; o docieranie do grup spoza bezpośredniej grupy docelowej; o zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców. - Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie”.

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Oczekuje się, że szkolenie/kształcenie nauczycieli „Jean Monnet” przyniesie pozytywne i długotrwałe skutki zarówno dla instytucji zapewniających kształcenie wstępne lub doskonalenie zawodowe nauczycieli, jak i dla uczestników ich zajęć.

Wpływ szkolenia/kształcenia nauczycieli „Jean Monnet" mierzy się za pomocą wskaźników ilościowych i jakościowych (zob. tabela poniżej), powiązanych z celami akcji opisanymi w części wprowadzającej pt. „Cele akcji".

Zachęca się wnioskodawców do używania w swoich wnioskach następujących wskaźników oraz do ustalania za ich pomocą wartości docelowych:

Cele	**Wskaźniki**
Umożliwienie szkołom i organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) zwiększania wiedzy o UE wśród kadry dydaktycznej;	Liczba klas i studentów objętych akcją (w podziale na płeć).
Oferowanie usystematyzowanych propozycji szkoleń na temat zagadnień związanych z UE dla szkół i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, dostarczanie treści i metodyki dla nauczycieli nauczających na różnych poziomach, pochodzących z różnych środowisk i o różnych poziomach doświadczenia;	Liczba nauczycieli objętych akcją (w podziale na płeć).
Prowadzenie specjalnych indywidualnych lub grupowych kursów szkoleniowych (modułowych, stacjonarnych, mieszanych lub internetowych) dla nauczycieli zainteresowanych UE i pragnących włączyć zagadnienia związane z UE do swojej codziennej pracy;	Liczba nauczycieli objętych akcją (w podziale na płeć).
Wzmocnienie pewności nauczycieli w zakresie wprowadzania UE do swojej codziennej pracy.	Procentowy wynik uzyskany w ramach oceny wiedzy o UE.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Kwota ta zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyników oceny, stopy finansowania wynoszącej 80% i maksymalnej kwoty dotacji określonej w zaproszeniu.

Maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi 300 000 EUR.

<u>W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?</u>

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);

b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);

d) koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny. Do łącznych szacunkowych kosztów kwalifikowalnych określonych po dokonaniu oceny stosuje się stopę współfinansowania w wysokości 80%.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród jest dozwolone.

We wniosku dotyczącym projektów należy jasno określić, dlaczego potrzebne jest wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich i w jaki sposób będzie ono administrowane. Należy również zawrzeć wykaz poszczególnych rodzajów działań, na które strona trzecia może otrzymać wsparcie finansowe. We wniosku należy także jasno opisać wyniki, które mają zostać osiągnięte.

Maksymalna kwota wsparcia finansowego, którą można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 60 000 EUR. Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[450].

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

[450] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

INICJATYWY DOTYCZĄCE ZDOBYWANIA WIEDZY O UE W INNYCH DZIEDZINACH KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA

Inicjatywy dotyczące zdobywania wiedzy o UE będą służyły jako wsparcie dla szkół oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), ISCED 1–4, umożliwiając im przekazywanie konkretnych treści na tematy związane z UE (m.in. demokracji, historii UE, funkcjonowania UE, różnorodności kulturowej). Działania powinny być prowadzone w ciągu roku szkolnego i mogłyby obejmować tygodnie projektu, wizyty studyjne oraz inne zajęcia intensywne.

Działania będą oferowane przez szkoły oraz instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4). Mogą one opracować i przekazywać treści dotyczące tematyki unijnej, a także tworzyć doświadczenia w zakresie nauki samodzielnie lub przy wsparciu instytucji szkolnictwa wyższego lub odpowiednich innych organizacji (organizacji pozarządowych, stowarzyszeń itp.). Działania zorganizowane na podstawie tej sekcji przyczynią się do poszerzenia wiedzy na temat Unii Europejskiej za pomocą inspirujących metod. Pomogą one uczniom wzmocnić ich poczucie przynależności do UE, zwiększyć wpływ, jaki ma ona na ich życie, oraz poprawić ich zrozumienie mechanizmów i polityki UE.

CELE AKCJI

Inicjatywy dotyczące zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet" będą sprzyjały wprowadzeniu tematyki unijnej do kultury kształcenia w szkołach oraz instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), a także przyczynią się do wzmocnienia tożsamości europejskiej i aktywnej postawy obywatelskiej wśród studentów i nauczycieli.

Główne cele są następujące:

- zwiększenie liczby szkół oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) prowadzących zajęcia dotyczące Unii Europejskiej przez państwo członkowskie UE lub państwo trzecie stowarzyszone z Programem;
- zwiększenie liczby lekcji w szkołach oraz instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), podczas których zapewnia się doświadczenia w zakresie nauki dotyczące zagadnień związanych z Unią Europejską;
- zwiększenie liczby kluczowych obszarów tematycznych lub zajęć pozalekcyjnych, podczas których uczniowie szkół oraz placówek kształcenia i szkolenia zawodowego uczą się na temat UE (ISCED 1–4) w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem;
- zwiększenie liczby nauczycieli zaangażowanych w poprawę umiejętności czytania i pisania w UE;
- podniesienie jakości innowacyjnych metod nauczania i uczenia się w UE, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów UE;
- poprawa wyników uczniów w zakresie wiedzy o UE, aby lepiej znali i rozumieli UE, jej historię, wartości i cele, a także instytucje i procesy decyzyjne mające wpływ na codzienne życie młodych Europejczyków, oraz zwiększenie zaangażowania obywatelskiego wśród uczniów i nauczycieli.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Inicjatywa dotycząca zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet" jest kierowana w szczególności do szkół oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) (ISCED 1–4).

Inicjatywy dotyczące zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet" muszą mieć co najmniej jedną z poniższych form:

- nauczanie o kwestiach dotyczących Unii Europejskiej oficjalnie włączone w programy nauczania (nauczanie w ramach jednego lub kilku istniejących przedmiotów);
- doświadczenia w zakresie nauki dotyczące zagadnień związanych z Unią Europejską stanowiące uzupełnienie istniejących kursów: uczenie się oparte na współpracy, współnauczanie, uwzględnienie w innych przedmiotach;
- seminaria pozaprogramowe, wizyty studyjne, inne rodzaje doświadczeń związanych z UE z udziałem innych organizacji.

Na potrzeby tego działania godzina dydaktyczna jest rozumiana jako godzina doświadczenia w zakresie nauki w kontekście zajęć szkolnych lub kształcenia i szkolenia zawodowego. Może to oznaczać uczenie się w sali lekcyjnej lub poza nią (np. warsztaty, spotkania z ekspertami, wizyty studyjne), jednak doświadczenie to musi być powiązane z konkretnymi efektami uczenia się i badaniami dotyczącymi UE/wartościami UE.

Władze krajowe mogą być informowane o szkołach publicznych ubiegających się o udzielenie dotacji w ramach tej akcji w ich kraju, w tym w zakresie ograniczonych danych osobowych takich jak imię i nazwisko oraz adres e-mail osoby wyznaczonej do kontaktów, w celu ułatwienia procesu zatwierdzania podległych im podmiotów.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK W ZAKRESIE INICJATYW DOTYCZĄCYCH ZDOBYWANIA WIEDZY O UE „JEAN MONNET”?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: - szkołą lub instytucją kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4); - ustanowieni w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. Dopuszczalne są wyłącznie wnioski składane przez pojedynczych wnioskodawców.
Kwalifikujące się działania	Inicjatywa dotycząca zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet” musi trwać co najmniej 40 godzin dydaktycznych w roku szkolnym przez trzy kolejne lata i dotyczyć tematów związanych z UE.
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-OFET-LEARNING-EU
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	We wniosku należy wykazać adekwatność z punktu widzenia celów tej akcji; adekwatność będzie oceniana, biorąc pod uwagę między innymi: • rodzaj i liczbę zagadnień dotyczących UE proponowanych w odniesieniu do projektu; • innowacyjność i kreatywność we wniosku; • zastosowanie metodyki cyfrowej – tam, gdzie to możliwe; • nowe metody nauczania i uczenia się w celu uatrakcyjnienia zagadnień związanych z Unią Europejską i dostosowania ich do potrzeb uczniów i studentów. Wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	Pod względem jakości we wniosku należy przedstawić: • jakość i wykonalność proponowanej metodyki; • stosowane metody nauczania, w tym wykłady, seminaria, konwersatoria grupowe, nauczanie na odległość, ale bez nauczania indywidualnego; • dowody na jasność i treść proponowanego programu prac we wszystkich jego fazach (przygotowanie, realizacja, ocena i działania następcze).
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	Wniosek dotyczący projektu powinien zawierać: • dowody wyraźnego zaangażowania dyrektorów szkół/placówek kształcenia i szkolenia zawodowego; • dowody wyraźnego zaangażowania we wspieranie nauczycieli w przygotowywaniu treści oraz w ich działaniach dydaktycznych; • dowody monitorowania działań i widoczności wyników osiągniętych przez pracowników zaangażowanych w tę inicjatywę; • dowody zaangażowania kadry posiadającej odpowiednie umiejętności pedagogiczne.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	Wniosek dotyczący projektu powinien zawierać: • dowody na istnienie odpowiednich środków i zasobów zapewniających utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu; • jasny opis strategii upowszechniania wyników projektu w ramach instytucji i poza nią; • wyjaśnienie oczekiwanego wpływu na szkoły oraz placówki kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), na uczniów, studentów i nauczycieli korzystających z działań.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie

liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie”.

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Oczekuje się, że inicjatywy dotyczące zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet” przyniosą pozytywne i długotrwałe skutki zarówno dla szkół i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, jak i dla uczestników zajęć, w szczególności nauczycieli i uczniów.

Wpływ inicjatyw dotyczących zdobywania wiedzy o UE „Jean Monnet” mierzy się za pomocą wskaźników ilościowych i jakościowych (zob. tabela poniżej), powiązanych z celami akcji opisanymi w części wprowadzającej pt. „Cele akcji”.

Zachęca się wnioskodawców do używania w swoich wnioskach następujących wskaźników oraz do ustalania za ich pomocą wartości docelowych:

Cele	**Wskaźniki**
Zwiększenie liczby lekcji w szkołach oraz instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), podczas których zapewnia się doświadczenia w zakresie nauki dotyczące zagadnień związanych z Unią Europejską;	Liczba klas i studentów objętych akcją (w podziale na płeć).
Zwiększenie liczby kluczowych obszarów tematycznych lub zajęć pozalekcyjnych, podczas których uczniowie szkół oraz placówek kształcenia i szkolenia zawodowego uczą się na temat UE (ISCED 1–4) w każdym państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem;	Liczba i rodzaj obszarów tematycznych i wydarzeń obejmujących nauczanie o UE
Zwiększenie liczby nauczycieli zaangażowanych w poprawę umiejętności czytania i pisania w UE.	Liczba nauczycieli objętych akcją (w podziale na płeć).
Podniesienie jakości innowacyjnych metod nauczania i uczenia się w UE, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów UE,	Liczba projektów, w ramach których stosuje się innowacyjne metody
Poprawa wyników uczniów w zakresie wiedzy o UE, którzy lepiej znają i rozumieją UE, jej historię, wartości i cele, a także instytucje i procesy decyzyjne mające wpływ na codzienne życie młodych Europejczyków,	Procentowy wynik uzyskany w teście wiedzy o UE (w podziale na płeć).

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi **35 000 EUR.**

Zryczałtowane wkłady będą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (rozpowszechnianie informacji, publikowanie, tłumaczenia).

Wnioskodawcy muszą wystąpić o określoną z góry jednorazową kwotę ryczałtową, odpowiadającą danemu krajowi, jak wskazano w poniższej tabeli. Należy zauważyć, że kwota ryczałtowa przypadająca na kraj odzwierciedla całkowitą liczbę godzin dydaktycznych w ciągu 3 lat. Kwoty w tabeli przedstawiają ostateczny wkład UE przy stopie współfinansowania wynoszącej 80%.

Inicjatywy dotyczące zdobywania wiedzy o UE:							
Kraj/godziny dydaktyczne w okresie trzech lat (min. 40 godz. rocznie)	**Bułgaria, Rumunia, Macedonia Północna, Liechtenstein, Serbia**	**Turcja, Chorwacja, Łotwa**	**Węgry, Polska, Litwa, Republika Czeska, Estonia, Słowacja**	**Portugalia, Grecja, Słowenia, Malta**	**Cypr, Islandia, Hiszpania, Włochy**	**Irlandia, Francja, Finlandia**	**Belgia, Dania, Niemcy, Luksemburg, Niderlandy, Austria, Szwecja, Norwegia**
120–150 godzin dydaktycznych	12 250 EUR	14 250 EUR	16 000 EUR	20 000 EUR	23 500 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR
151–180 godzin dydaktycznych	14 750 EUR	17 500 EUR	19 500 EUR	24 000 EUR	29 000 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR
181–210 GODZIN DYDAKTYCZNYCH	17 250 EUR	20 750 EUR	23 500 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240 godzin dydaktycznych	19 750 EUR	24 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
≥241 godzin dydaktycznych	22 000 EUR	27 250 EUR	31 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

DEBATA ORIENTACYJNA W RAMACH DZIAŁANIA „JEAN MONNET”

Głównym celem dużych sieci tematycznych w szkolnictwie wyższym będzie gromadzenie, wymiana i omawianie z partnerami wyników badań, treści kursów i doświadczeń, produktów (opracowań, artykułów itp.). W ramach każdej z sieci zostanie opracowane narzędzie, dzięki któremu partnerzy będą mogli wymieniać się swoimi pracami akademickimi i przeprowadzać wzajemną ocenę, a także komentować zamieszczone dokumenty. Koordynator sieci będzie regularnie dokonywał wyboru najbardziej innowacyjnych i interesujących wyników, które zostaną przekazane Komisji.

W 2026 r. przewiduje się dwie sieci tematyczne:

- sieć „Jean Monnet” poświęcona polityce wewnętrznej: „Odporny jednolity rynek na rzecz zwiększenia konkurencyjności UE”
- sieć „Jean Monnet” poświęcona polityce zewnętrznej: UE–Indie

Ostatecznym celem sieci tematycznych jest regularne przekazywanie informacji zwrotnych (np. w formie biuletynu internetowego) na temat najbardziej zaawansowanych i innowacyjnych praktyk w danej dziedzinie w celu wspierania debaty i wnoszenia do niej wartości dodanej.

Sieci „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia będą sprzyjać tworzeniu i rozwojowi sieci szkół oraz instytucji VET, których celem jest wymiana dobrych praktyk, dzielenie się doświadczeniami w zakresie treści i metod oraz budowanie wiedzy w zakresie nauczania zagadnień europejskich. Sieci powinny w szczególności być ukierunkowane na przekazywanie faktów i wiedzy o UE osobom uczącym się w ich ramach w innowacyjny i kreatywny sposób.

Wnioskodawcy, do których skierowane jest omawiane zaproszenie, to szkoły i instytucje szkolenia zawodowego ustanowione w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.

SIECI TEMATYCZNE W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie sieci „Jean Monnet” poświęconej polityce wewnętrznej: „Odporny jednolity rynek na rzecz zwiększenia konkurencyjności UE” muszą spełniać wyżej wymienione kryteria.

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą: - być instytucją szkolnictwa wyższego ustanowioną w państwie członkowskim UE lub w państwie trzecim stowarzyszonym z programem Erasmus+; - posiadać certyfikat ECHE (Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego). **Uwaga**: Wyznaczone instytucje europejskie (wskazane w rozporządzeniu ustanawiającym program Erasmus+) realizujące cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim nie kwalifikują się do składania wniosku o udzielenie dotacji w ramach tej akcji.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum złożone z co najmniej 12 wnioskodawców i spełniające następujące warunki: - Minimum 7 podmiotów z różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem. Do składu konsorcjum zaliczają się wyłącznie beneficjenci (nie podmioty stowarzyszone).
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).

Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-HEI-EU
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Aby kwalifikować się do otrzymania dofinansowania w ramach programu Erasmus+, wnioski dotyczące projektów w zakresie sieci „Jean Monnet" poświęconej polityce zewnętrznej: **UE–Indie** muszą spełniać następujące kryteria.

Uprawnione organizacje uczestniczące (Kto może złożyć wniosek?)	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (w stosownych przypadkach beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą być instytucjami szkolnictwa wyższego ustanowionymi w państwach członkowskich UE lub państwach trzecich stowarzyszonych z programem Erasmus+. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w Indiach (region 5) również mogą uczestniczyć, lecz nie jako koordynatorzy. Instytucje szkolnictwa wyższego ustanowione w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem muszą posiadać certyfikat ECHE (Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego). Organizacje z Białorusi (region 2) i z Federacji Rosyjskiej (region 4) nie kwalifikują się do udziału w tej akcji. Uwaga: Wyznaczone instytucje europejskie (wskazane w rozporządzeniu ustanawiającym program Erasmus+) realizujące cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim nie kwalifikują się do składania wniosku o udzielenie dotacji w ramach tej akcji.
Skład konsorcjum (Liczba i profil organizacji uczestniczących)	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej 12 wnioskodawców (beneficjentów, nie podmiotów stowarzyszonych), spełniające następujące warunki: • co najmniej 6 podmiotów z Indii (region 5); • koordynator musi być ustanowiony w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem Erasmus+. Do składu konsorcjum zaliczają się wyłącznie beneficjenci (nie podmioty stowarzyszone).
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu powinien zasadniczo wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-HEI-NON-EU-INDIA
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00** (czasu obowiązującego w Brukseli).
Jak należy złożyć wniosek?	W celu uzyskania informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

Do **sieci** zastosowanie mają poniższe kryteria wyboru:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	• Adekwatność wniosku do priorytetowego obszaru tematycznego określonego w zaproszeniu; • Znaczenie wniosku dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji; • zakres, w jakim wniosek jest może służyć opracowywaniu nowych działań dydaktycznych, badawczych lub związanych z prowadzeniem debat; • dowody akademickiej wartości dodanej.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	• Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność proponowanych działań; • Jakość proponowanego systemu analizy i weryfikacji prac akademickich; • Jakość proponowanego modelu uwzględniania wyników w polityce UE; • Zakres, w jakim program prac jest przedstawiony w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania; • Zakres, w jakim zasoby przydzielone do działań są zgodne z ich celami i rezultatami. • Strategia monitorowania i oceny.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	• Skład sieci pod względem zasięgu geograficznego i komplementarności kompetencji; • Wewnętrzna organizacja partnerstwa: o zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej uczestników zaangażowanych w realizację przewidzianych działań pod względem określonego tematu wskazanego we wniosku; • Ustalenia dotyczące współpracy oraz podział ról, obowiązków i zadań.
Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	Oczekiwany długoterminowy wpływ sieci Upowszechnianie i komunikacja: • Odpowiedniość i jakość działań mających na celu upowszechnianie efektów działań w ramach instytucji i poza instytucją należącą do sieci: o zwiększanie wiedzy na temat działań i rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji; • Zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców poprzez: ekspozycję w mediach (w tym mediach społecznościowych, publikacjach itd.); o imprezy. Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie

liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji”. Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie”.

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Sieci w szkolnictwie wyższym będą wspierać akademicką i publiczną „debatę na temat integracji europejskiej” zgodnie z art. 8 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+ przez gromadzenie, wymianę i omawianie z partnerami wyników badań, treści kursów i doświadczeń oraz produktów (opracowań, artykułów itp.). Dzięki regularnemu dostarczaniu Komisji innowacyjnych i wartościowych rezultatów uzyskanych dzięki współpracy w ramach sieci, sieci te przyczynią się do kształtowania polityki Komisji jako źródło dowodów i nowych spostrzeżeń na temat rozwoju polityki w zakresie priorytetów tematycznych zaproszeń do składania wniosków.

CELE GEOGRAFICZNE

Działania sieci poświęconej polityce wewnętrznej powinny się koncentrować na państwach członkowskich i państwach trzecich stowarzyszonych z programem Erasmus+. Sieci poświęcone polityce zewnętrznej UE–Indie wspierają współpracę akademicką w zakresie priorytetów działań „Jean Monnet” między europejskimi i indyjskimi instytucjami szkolnictwa wyższego, a zatem ograniczają się do państw członkowskich, państw trzecich stowarzyszonych z programem Erasmus+ i Indii (region 5).

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Organ przyznający dofinansowanie określi kwotę ryczałtową każdej dotacji na podstawie wniosku, wyniku oceny, stóp finansowania i maksymalnej kwoty dotacji określonej w zaproszeniu.

Maksymalna kwota dofinansowania UE na sieć poświęconą kwestiom wewnętrznym UE wynosi 1 000 000 EUR. **Maksymalna kwota dofinansowania UE** na sieć poświęconą kwestiom polityki zewnętrznej wynosi 1 200 000 EUR.

<u>W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?</u>

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem”, „szkolenia”, „organizacja wydarzeń”, „przygotowanie i realizacja mobilności”, „komunikacja i upowszechnianie”, „zapewnienie jakości” itp.);

b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);

d) koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny. Do łącznych szacunkowych kosztów kwalifikowalnych określonych po dokonaniu oceny stosuje się stopę współfinansowania w wysokości 80%.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji, stopa finansowania, całkowite koszty kwalifikowalne itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród jest dozwolone.

We wnioskach dotyczących projektów należy jasno określić, dlaczego potrzebne jest wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich i w jaki sposób będzie ono administrowane. Należy również zawrzeć wykaz poszczególnych rodzajów działań, na które strona trzecia może otrzymać wsparcie finansowe. We wniosku należy także jasno opisać wyniki, które mają zostać osiągnięte.

Maksymalna kwota wsparcia finansowego, którą można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 60 000 EUR. Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[451].

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

SIECI „JEAN MONNET" W INNYCH DZIEDZINACH KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA

Sieci szkół oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) (ISCED 1–4) lub instytucji szkolnictwa wyższego zapewniających kształcenie i szkolenie nauczycieli powinny służyć nadaniu międzynarodowego wymiaru nowemu aspektowi działania „Jean Monnet" i umożliwić wymianę dobrych praktyk, jak również doświadczanie współnauczania w ramach grupy krajów.

Działania ułatwią wspólne rozumienie metod uczenia się o kwestiach dotyczących Unii Europejskiej wśród specjalistów działających w różnych warunkach, stojących w obliczu różnych wyzwań i ograniczeń wynikających z przepisów krajowych i struktury programów nauczania.

CELE AKCJI

Sieci „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia mają na celu oferowanie wsparcia dla szkół oraz placówek kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) lub instytucji szkolnictwa wyższego zajmujących się szkoleniem/kształceniem nauczycieli w celu zwiększenia wiedzy na temat sposobów nauczania zagadnień związanych z Unią Europejską, a także spowodowanie, że uczenie się będzie miało wymiar międzynarodowy.

Wymiana wiedzy między nauczycielami (wspólna praca nad konkretnymi tematami i metodami, doświadczenia związane ze współnauczaniem, wspólne zajęcia) stanowi podstawę działalności sieci. Na przykład:

451 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

- wymiana informacji na temat treści i promowanie wyników stosowanych metod;
- zacieśnienie współpracy między różnymi szkołami/placówkami kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) oraz podmiotami prowadzącymi szkolenia/kształcenie nauczycieli, dzięki czemu zyskają one międzynarodowe doświadczenie i pozycję w Europie;
- wymiana wiedzy i mobilność na potrzeby współnauczania;
- wspieranie współpracy oraz tworzenie solidnej i trwałej platformy wiedzy pomiędzy szkołami oraz instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) lub instytucjami szkolnictwa wyższego zaangażowanymi w szkolenie/kształcenie nauczycieli.

OPRACOWANIE PROJEKTU

Sieci „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia muszą realizować przynajmniej jedno z następujących działań:

- gromadzenie i omawianie metod nauczania w zakresie zajęć programowych i pozaprogramowych;
- gromadzenie i wymiana dobrych praktyk w zakresie uczenia się o zagadnieniach dotyczących Unii Europejskiej;
- organizacja doświadczeń współnauczania i nauczania opartego na współpracy zarówno z wykorzystaniem mobilności, jak i *online*.

Powyższe cele można osiągnąć dzięki:

- przygotowywaniu dokumentów i wytycznych dotyczących rozpowszechniania dobrych praktyk;
- spotkaniom fizycznym i online;
- współnauczaniu i nauczaniu opartym na współpracy.

Władze krajowe mogą być informowane o szkołach publicznych ubiegających się o udzielenie dotacji w ramach tej akcji w ich kraju, w tym w zakresie ograniczonych danych osobowych takich jak imię i nazwisko oraz adres e-mail osoby wyznaczonej do kontaktów, w celu ułatwienia procesu zatwierdzania podległych im podmiotów.

JAKIE KRYTERIA NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK DOTYCZĄCY SIECI „JEAN MONNET" W ZAKRESIE INNYCH DZIEDZIN KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA?

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kto może złożyć wniosek?	Aby się kwalifikować, wnioskodawcy (beneficjenci i, w stosownych przypadkach, podmioty stowarzyszone) muszą być: – szkołami, instytucjami kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4) lub instytucjami szkolnictwa wyższego posiadającymi Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego i zapewniającymi kształcenie wstępne lub doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół lub instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4); ustanowionymi w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem.

Skład konsorcjum	Wnioski muszą zostać złożone przez konsorcjum składające się z co najmniej 6 wnioskodawców i spełniające następujące warunki: - minimum 3 podmioty z różnych państw członkowskich UE lub państw trzecich stowarzyszonych z Programem; - co najmniej 4 szkoły lub organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4); - maksymalnie dwie instytucje szkolnictwa wyższego zapewniające kształcenie wstępne lub doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół lub instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4). Do składu konsorcjum zaliczają się wyłącznie beneficjenci (nie podmioty stowarzyszone).
Położenie geograficzne (Miejsce działań)	Działania muszą odbywać się w krajach uprawnionych (zob. część A przewodnika).
Czas trwania projektu	Czas trwania projektu zwykle powinien wynosić 36 miesięcy (istnieje możliwość jego przedłużenia w należycie uzasadnionych przypadkach, w drodze zmiany umowy o udzielenie dotacji).
Gdzie należy złożyć wniosek?	Do Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA) Identyfikator zaproszenia: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-SCHOOLS
Kiedy należy złożyć wniosek?	Wnioskodawcy muszą złożyć wnioski o udzielenie dotacji do **3 lutego do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli)**.

Organizacje składające wniosek będą oceniane na podstawie odpowiednich kryteriów wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji. W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę zapoznać się z częścią C przewodnika.

KRYTERIA WYBORU

Projekty będą oceniane według następujących kryteriów wyboru:

Adekwatność projektu (maksymalna liczba punktów: 25)	• Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z celami działania „Jean Monnet”: o uwzględnienie studiów dotyczących UE (jak opisano w akapicie wprowadzającym); o umożliwienie nauczycielom w szkołach rozwijania nowych umiejętności; o umożliwienie wymiany informacji i praktyk dotyczących sposobów zwiększania wiedzy uczniów na temat UE; o ułatwianie nauczycielom udziału w doświadczeniach w zakresie mobilności poświęconych prowadzeniu współnauczania/wspólnej opieki dydaktycznej ze swoimi partnerami; o przyczynianie się do lepszego zrozumienia UE i jej funkcjonowania; o umożliwienie nauczycielom wprowadzania treści unijnych do swoich zajęć. • Zakres, w jakim wniosek ma znaczenie dla poszanowania i propagowania wspólnych wartości UE, takich jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego i praw człowieka, włączenie i różnorodność, jak również zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. • Zakres, w jakim wniosek odnosi się do priorytetowych grup docelowych: o szkoły i organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4); o nauczyciele; o studenci.
Jakość planu projektu i jego realizacji (maksymalna liczba punktów: 25)	• Metodyka: jakość, nowoczesność i wykonalność proponowanych działań. • Zakres, w jakim program prac: o przedstawiono w sposób jasny, kompletny i spójny, z poświęceniem szczególnej uwagi odpowiedniemu rozplanowaniu etapów przygotowania, wdrażania, oceny, działań następczych i upowszechniania; o pokazuje spójność celów projektu i działań w jego ramach; • Zakres, w jakim zasoby przydzielone do pakietów prac są zgodne z ich celami i rezultatami. • Strategia monitorowania i oceny.
Ustalenia w zakresie jakości partnerstwa i współpracy (maksymalna liczba punktów: 25)	• Wewnętrzna organizacja partnerstwa: o Zgodność i komplementarność dorobku i wiedzy fachowej uczestników zaangażowanych w realizację przewidzianych działań związanych ze studiami dotyczącymi Unii Europejskiej (jak opisano w akapicie wprowadzającym) pod względem określonego tematu wskazanego we wniosku. • Ustalenia dotyczące współpracy oraz podział ról, obowiązków i zadań

Wpływ (maksymalna liczba punktów: 25)	• Oczekiwany długoterminowy wpływ sieci
	  • na szkoły i organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego:
	  o większa zdolność nauczania w zakresie zagadnień związanych z UE;
	  o innowacyjne treści w opracowaniu nowych kierunków przedmiotów związanych z UE w szkołach;
	  o zacieśniona współpraca i zdolność do nawiązywania kontaktów z partnerami;
	  o większe środki finansowe na nauczanie przedmiotów związanych z UE w obrębie instytucji;
	  • na nauczycieli bezpośrednio i pośrednio zaangażowanych w działanie sieci:
	  o doskonalenie ich umiejętności z zakresu tematów związanych z UE oraz lepsze nauczanie treści dotyczących UE w ramach prowadzonych przez nich działań.
	• Upowszechnianie i komunikacja:
	  • Odpowiedniość i jakość środków mających na celu upowszechnianie efektów działań w ramach instytucji i poza instytucją należącą do sieci:
	  o zwiększanie wiedzy na temat działań i rezultatów, poprawa dostrzegalności uczestników i organizacji;
	  o docieranie do grup innych niż szkoły oraz organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego.
	  • zakres, w jakim planowane narzędzia upowszechniania będą docierać do docelowych odbiorców poprzez:
	  o ekspozycję w mediach (w tym mediach społecznościowych, publikacjach itd.);
	  o wydarzenia.
	• Trwałość i kontynuacja: wniosek obejmuje odpowiednie środki i zasoby zapewniające utrzymanie wyników projektu i korzyści, jakie z niego płyną, po zakończeniu projektu.

Aby wnioski zostały rozpatrzone do finansowania, muszą uzyskać co najmniej 70 punktów. Ponadto muszą uzyskać co najmniej 15 punktów w każdej kategorii wymienionych powyżej kryteriów wyboru.

W przypadku wniosków, które uzyskają tyle samo punktów, pierwszeństwo zostanie przyznane według liczby punktów uzyskanej za kryterium „Adekwatność". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Jakość planu projektu i jego realizacji". Jeżeli te liczby punktów są równe, pierwszeństwo zostanie ustalone na podstawie liczby punktów uzyskanej za kryterium „Oddziaływanie".

Jeżeli nie pozwala to na określenie pierwszeństwa, można dokonać dalszej priorytetyzacji, biorąc pod uwagę ogólny portfel projektów i tworzenie pozytywnych synergii między projektami lub inne czynniki związane z celami zaproszenia. Czynniki te zostaną udokumentowane w sprawozdaniu zespołu.

OCZEKIWANY WPŁYW

Ilościowy: liczba beneficjentów na państwo członkowskie UE lub państwo trzecie stowarzyszone z Programem lub region.

Jakościowy: Oczekuje się, że sieci „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia przyniosą pozytywne i długotrwałe efekty w obszarze kształcenia ogólnego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego (ISCED 1–4), zapewniając uczestnikom wiedzę na temat skutecznych praktyk w zakresie przekazywania uczniom i studentom faktów i wiedzy o Unii Europejskiej.

Sieci w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia dadzą instytucjom kształcenia ogólnego i instytucjom kształcenia i szkolenia zawodowego większe możliwości rozszerzania działalności dotyczącej włączania treści związanych z Unią Europejską.

Celem działań objętych wsparciem w ramach sieci „Jean Monnet" w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia są również następujące efekty dla organizacji uczestniczących:

- zwiększona zdolność do włączania zagadnień dotyczących UE do ich działalności.
- większa rozpoznawalność na szczeblu międzynarodowym.

CELE GEOGRAFICZNE

Finansowane działania koncentrują się na państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z programem, zgodnie z kryteriami kwalifikowalności.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA?

W tej akcji stosuje się model finansowania za pomocą kwot ryczałtowych. Jednorazowa kwota ryczałtowa zostanie określona dla każdej dotacji w oparciu o szacunkowy budżet akcji proponowanej przez wnioskodawcę. Organ przyznający dofinansowanie określi kwotę ryczałtową każdej dotacji na podstawie wniosku, wyniku oceny, stóp finansowania i maksymalnej kwoty dotacji określonej w zaproszeniu.

Maksymalna kwota dofinansowania UE na projekt wynosi 300 000 EUR.

W jaki sposób ustalana jest kwota ryczałtowa dla projektu?

Wnioskodawcy muszą wypełnić szczegółową tabelę budżetową zgodnie z formularzem wniosku, biorąc pod uwagę następujące kwestie:

a) budżet powinien zostać uszczegółowiony stosownie do potrzeb przez beneficjenta lub beneficjentów i podzielony na spójne pakiety prac (np. na kategorie „zarządzanie projektem", „szkolenia", „organizacja wydarzeń", „przygotowanie i realizacja mobilności", „komunikacja i upowszechnianie", „zapewnienie jakości" itp.);

b) wniosek musi zawierać opis działań uwzględnionych w każdym pakiecie prac;

c) wnioskodawcy muszą przedstawić w swoim wniosku podział szacunkowych kosztów, ukazujący udział każdego pakietu prac (oraz, w ramach każdego pakietu prac, udział przypisany każdemu beneficjentowi i podmiotowi stowarzyszonemu);

d) koszty mogą obejmować koszty osobowe, koszty podróży i utrzymania, koszty sprzętu i podwykonawstwa, jak również inne koszty (takie jak koszty upowszechniania informacji, publikacji lub tłumaczeń).

Wnioski zostaną ocenione zgodnie ze standardowymi procedurami oceny przy pomocy ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych. Eksperci ocenią jakość wniosków pod kątem wymogów określonych w zaproszeniu oraz oczekiwanego wpływu, jakości i skuteczności akcji. Do łącznych szacunkowych kosztów kwalifikowalnych określonych po dokonaniu oceny stosuje się stopę współfinansowania w wysokości 80%.

Po dokonaniu oceny wniosku urzędnik zatwierdzający określi kwotę ryczałtową, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej oceny.

Parametry dofinansowania (maksymalna kwota dotacji itp.) zostaną określone w umowie o udzielenie dotacji. Zob. sekcja „Kwalifikowalne koszty bezpośrednie" w części C przewodnika.

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich w formie dofinansowania lub nagród jest dozwolone.

We wniosku dotyczącym projektów należy jasno określić, dlaczego potrzebne jest wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich i w jaki sposób będzie ono administrowane. Należy również zawrzeć wykaz poszczególnych rodzajów działań, na

które strona trzecia może otrzymać wsparcie finansowe. We wniosku należy także jasno opisać wyniki, które mają zostać osiągnięte.

Maksymalna kwota wsparcia finansowego, którą można wypłacić osobie trzeciej, nie może przekraczać 60 000 EUR.

Koszty pracy wolontariuszy są dozwolone. Powinny mieć one formę kosztów jednostkowych określonych w decyzji Komisji w sprawie kosztów jednostkowych pracy wolontariuszy[452].

Osiągnięcia w ramach projektu będą oceniane na podstawie uzyskanych wyników. Ten system finansowania pozwoliłby skoncentrować się na rezultatach, a nie na wkładach, kładąc tym samym nacisk na jakość i poziom osiągania wymiernych celów.

Dalsze informacje można znaleźć we wzorze umowy o udzielenie dotacji dostępnej w portalu „EU Funding & Tenders".

[452] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

CZĘŚĆ C – INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCÓW

Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, którzy zamierzają złożyć wniosek dotyczący projektu, aby otrzymać wsparcie finansowe ze strony UE w ramach programu Erasmus+, proszeni są o uważne zapoznanie się z tą sekcją, która została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia finansowego UE[453].

Wszystkie postanowienia umowne i przepisy finansowe mające zastosowanie do przyznanych dotacji przedstawiono we wzorach umów o udzielenie dotacji, które udostępniono w przypadku projektów realizowanych przez agencję wykonawczą EACEA w portalu „EU Funding & Tenders"[454]oraz – w przypadku projektów realizowanych przez agencje narodowe – na stronie internetowej danej agencji narodowej Erasmus+[455]. W przypadku rozbieżności w zakresie informacji przedstawionych w przewodniku postanowienia umów o udzielenie dotacji są nadrzędne względem części C przewodnika.

JAK ZŁOŻYĆ WNIOSEK W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+?

Aby móc złożyć projekt w ramach programu Erasmus+, wnioskodawcy muszą podjąć cztery następujące kroki:

1) Rejestracja. Każdy wnioskodawca musi się zarejestrować w następujący sposób:

   a. jeśli chodzi o akcje, którymi zarządza Agencja Wykonawcza, wnioskodawcy, podmioty powiązane i partnerzy stowarzyszeni muszą się zarejestrować w portalu „EU Funding & Tenders", a następnie otrzymać kod identyfikacyjny uczestnika (PIC)[456]. Organizacje/grupy, które otrzymały już numer PIC w ramach uczestnictwa w innych programach UE, nie muszą się ponownie rejestrować. Numer PIC uzyskany przy wcześniejszej rejestracji jest ważny w przypadku składania wniosków w ramach programu Erasmus+;

   b. jeśli chodzi o akcje, którymi zarządzają agencje narodowe, wnioskodawcy, jeżeli jeszcze tego nie zrobili, muszą się zarejestrować w systemie rejestracji organizacji dla Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności[457], a następnie otrzymać identyfikator organizacji (OID);

2) Sprawdzenie zgodności z kryteriami programu dotyczącymi odpowiedniej akcji/odpowiedniego obszaru;

3) Sprawdzenie warunków finansowych;

4) Wypełnienie i złożenie formularza wniosku.

TREŚĆ WNIOSKÓW O UDZIELENIE DOTACJI

Treść wniosku o udzielenie dotacji będzie zależała od specyfiki zaproszenia i wykorzystywanej platformy elektronicznej (zob. „Krok 4: Wypełnienie i złożenie formularza wniosku" poniżej). Ogólnie rzecz biorąc, wniosek o udzielenie dotacji będzie zawierał następujące elementy, które mogą być wymagane na różnych etapach procesu składania wniosków:

a) informacje dotyczące statusu prawnego wnioskodawcy, w tym informację, czy jest on organizacją pozarządową;

[453] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona), Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024. Rozporządzenie finansowe UE jest dostępne pod adresem: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509

[454] Portal „EU Funding and Tenders": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

[455] Agencje narodowe programu Erasmus+: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

[456] Numer PIC to obowiązkowe pole do wypełnienia w formularzu wniosku.

[457] System rejestracji Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/organisations/register-my-organisation

b) oświadczenie dotyczące braku istnienia sytuacji wykluczenia oraz spełnienia kryteriów kwalifikowalności i kryteriów kwalifikacji;

c) informacje niezbędne do wykazania w razie potrzeby zdolności finansowej i operacyjnej wnioskodawcy oraz dokumenty potwierdzające tę zdolność;

d) opis działania lub programu prac oraz szacunkowy budżet (w razie potrzeby); oraz

e) wskazanie źródeł i kwot finansowania unijnego otrzymanego lub wnioskowanego w odniesieniu do tej samej akcji.

KROK 1: REJESTRACJA

W przypadku akcji zarządzanych przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury

Aby zarejestrować się w elektronicznym systemie składania wniosków w **portalu „EU Funding & Tenders"**, przedstawiciel prawny wnioskodawcy musi wykonać następujące działania:

- utworzyć konto EU Login (chyba że osoba reprezentująca wnioskodawcę już je posiada). Nowe konta EU Login można tworzyć, korzystając z następującej strony internetowej: https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- wejść do portalu „EU Funding & Tenders" pod adresem: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home i zarejestrować się (w stosownych przypadkach) w imieniu organizacji/grupy, którą reprezentuje. Wytyczne i odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania są dostępne w portalu.

Wnioskodawca rejestruje się tylko raz za pośrednictwem rejestru uczestników prowadzonego przez Komisję Europejską[458]. Po przetworzeniu rejestracji wnioskodawcy nadaje się numer PIC. Jest to 9-cyfrowy niepowtarzalny identyfikator niezbędny do składania wniosków. Numer PIC zapewnia wnioskodawcy możliwość łatwiejszego wypełniania formularza wniosku (tzn. wprowadzenie numeru PIC w formularzu spowoduje automatyczne pojawienie się w formularzu wszystkich informacji podanych przez wnioskodawcę na etapie rejestracji).

W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+

aby zarejestrować się w systemie rejestracji organizacji Erasmus+ oraz Europejskim Korpusie Solidarności, przedstawiciel prawny wnioskodawcy musi podjąć następujące kroki:

- utworzyć konto EU Login (chyba że wnioskodawca już je posiada). Nowe konta EU Login można tworzyć, korzystając z następującej strony internetowej: https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- uzyskać dostęp do systemu rejestracji organizacji dla Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc, a następnie (w stosownych przypadkach) zarejestrować się w imieniu organizacji/grupy, którą reprezentuje.

Organizacje powinny dokonać rejestracji tylko raz. Po przetworzeniu rejestracji organizacja otrzyma identyfikator organizacji (OID). Organizacje mogą sprawdzić swój OID lub dokonać zmian w związanych z nim informacjach, korzystając z systemu rejestracji organizacji dla Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.

Wprowadzenie OID w formularzu wniosku spowoduje automatyczne wprowadzenie wszystkich informacji przekazanych przez organizację na etapie rejestracji i ich wyświetlenie w formularzu.

[458] Komisja Europejska posiada internetowy rejestr organizacji uczestniczących w poszczególnych programach UE zwany rejestrem uczestników.

Wnioskodawcy muszą uzyskać wyraźną zgodę na wykorzystanie OID innej organizacji w formularzu wniosku. Dowód takiej zgody może być wymagany w przypadku sporu i wnioskodawcy mogą zostać zdyskwalifikowani, jeśli nie będą w stanie go przedstawić.

Wielokrotne rejestracje w celu otrzymania OID przez ten sam podmiot oraz stosowanie wielu OID przez ten sam podmiot może kwalifikować się jako podanie nieprawdziwych informacji na podstawie rozporządzenia finansowego UE i prowadzić do odrzucenia podmiotu przez agencję narodową z odpowiednich procedur wyboru.

W ramach procesu rejestracji wnioskodawcy muszą załadować w systemie rejestracji organizacji formularz identyfikacyjny, który można pobrać ze strony internetowej Komisji Europejskiej[459]. Dostępne są trzy rodzaje formularzy identyfikacyjnych, w zależności od rodzaju wnioskodawcy (osób fizycznych, przedsiębiorstw prywatnych lub podmiotów prawa publicznego).

Formularz identyfikacyjny podlega oświadczeniu o ochronie prywatności[460], a następnie zatwierdzeniu przez agencje narodowe.

W przypadku wniosków konsorcjum formularz identyfikacyjny powinni przekazać wszyscy członkowie konsorcjum. Dane bankowe powinien przekazać jednak wyłącznie koordynator. Formularz należy wypełnić z podaniem odniesienia do kraju, w którym zlokalizowany jest bank, nawet jeżeli wnioskodawca jest oficjalnie zarejestrowany w innym kraju.

W przypadku dofinansowania przekraczającego kwotę 60 000 EUR może zaistnieć konieczność dołączenia przez wnioskodawców konkretnych dokumentów potwierdzających ich zdolność finansową. W celu uzyskania dalszych informacji zob. sekcja „Kryteria kwalifikacji" poniżej.

KROK 2: SPRAWDZENIE ZGODNOŚCI Z KRYTERIAMI PROGRAMU

W trakcie opracowywania projektu oraz przed złożeniem wniosku o finansowanie unijne uczestnicy muszą sprawdzić, czy oni sami oraz ich projekt spełniają następujące kryteria: **dopuszczalności, kwalifikowalności, kryteria wykluczające, kryteria wyboru** oraz **kryteria przyznawania dotacji**.

WYMOGI DOPUSZCZALNOŚCI

Wnioski należy przesłać nie później niż w terminie składania wniosków wskazanym w zaproszeniu.

Wnioski muszą być czytelne i dostępne.

Muszą również być kompletne, tj. muszą zawierać wszystkie wymagane części i obowiązkowe załączniki. Po upływie terminu składania wniosków na wniosek agencji zarządzania poprawić można jedynie błędy pisarskie w należycie uzasadnionych przypadkach.

W przypadku akcji zarządzanych przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury

Wnioski należy składać drogą elektroniczną za portalu „Funding & tender opportunities". Wnioski (w tym załączniki i dokumenty potwierdzające) należy złożyć przy użyciu formularzy, które można znaleźć w systemie składania wniosków.

Wnioski muszą być kompletne i zawierać wszystkie wymagane informacje oraz wszystkie wymagane załączniki i dokumenty potwierdzające:

[459] https://commission.europa.eu/publications/business-partners-legal-entities-and-bank-accounts_en#description
[460] https://commission.europa.eu/document/download/2230f5f6-9b83-45f3-b591-3b9258559a34_en?filename=lef_baf_privacy_notice-en.pdf

- część A formularza wniosku – zawiera informacje administracyjne o uczestnikach (przyszłym koordynatorze, beneficjentach i podmiotach stowarzyszonych) oraz podsumowanie budżetu projektu (do wypełnienia bezpośrednio online),

- część B formularza wniosku – zawiera opis techniczny projektu (należy go pobrać z systemu składania wniosków, wypełnić, a następnie dołączyć i ponownie załadować), oraz

- część C formularzu wniosku (do wypełnienia bezpośrednio online w stosownych przypadkach) zawierająca dodatkowe dane dotyczące projektu.

Wnioski (część B) nie mogą przekraczać 40 stron w przypadku zaproszeń do składania wniosków o dotacje o niskiej wartości (60 000 EUR lub mniej), 120 stron w przypadku zaproszeń do składania wniosków o dotacje o wysokiej wartości (4 000 000 EUR) oraz 70 stron w przypadku wszystkich pozostałych zaproszeń. Do poniższych akcji stosuje się wyjątkowo następujący limit stron: 40 stron – „Budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym", 40 stron – „Budowanie potencjału w kształceniu i szkoleniu zawodowym" (CBVET), 40 stron – „Wirtualne wymiany w szkolnictwie wyższym i w dziedzinie młodzieży (VIRT-EXCH) i 70 stron – wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus. Ewaluatorzy nie wezmą pod uwagę żadnych dodatkowych stron.

W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+

Wnioski należy składać drogą elektroniczną za pośrednictwem formularzy dostępnych na stronie internetowej Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności[461].

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI

Kryteria kwalifikowalności stosuje się w celu określenia, czy wnioskodawca ma prawo uczestniczyć w zaproszeniu do składania wniosków i złożyć wniosek w sprawie akcji.

Aby się kwalifikować, wnioskodawca oraz projekt muszą spełniać kryteria kwalifikowalności dotyczące akcji, w ramach której składany jest wniosek. Jeżeli dany projekt nie spełnia tych kryteriów na etapie składania wniosku, zostanie odrzucony bez poddawania go dalszej ocenie. Należy zauważyć, że warunki kwalifikowalności muszą być spełnione nie tylko w momencie podpisywania umowy o udzielenie dotacji, ale również przez cały czas trwania projektu. Jeżeli na etapie wdrażania lub sprawozdania końcowego okaże się, że kryteria te nie zostały spełnione lub przestały być spełniane, zrealizowane działania mogą zostać uznane za niekwalifikowalne, a dotacja UE pierwotnie przyznana dla projektu może podlegać zwrotowi organowi przyznającemu dofinansowanie.

Szczegółowe kryteria kwalifikowalności mające zastosowanie do każdej z akcji wdrażanych zgodnie z przewodnikiem po programie Erasmus+ opisano w części B tego przewodnika.

Przyczyny odrzucenia

Wniosek może zostać odrzucony z różnych powodów, które wyszczególniono w niniejszym przewodniku lub, w stosownych przypadkach, w konkretnym dokumencie dotyczącym zaproszenia. Ogólnie rzecz biorąc, właściwy urzędnik zatwierdzający odrzuca z procedury wyboru wnioskodawcę, który[462]:

a) znajduje się w **sytuacji wykluczenia** (zob. sekcja dotycząca wykluczenia poniżej);

b) nie przedstawił informacji wymaganych jako warunek udziału w procedurze lub przedstawił informacje wprowadzające w błąd[463];

[461] https://ec.europa.eu/erasmus-applications

[462] Art. 143 rozporządzenia finansowego UE.

[463] Na przykład jeżeli wnioskodawca twierdzi, że znajduje się w określonej sytuacji finansowej lub posiada pewne wsparcie finansowe, a nie jest to prawdą, np. jeżeli zawyża dane liczbowe dotyczące dochodów, podaje nieprawdziwe informacje na temat dostępności środków finansowych lub fałszywie twierdzi, że posiada doświadczenie lub wiedzę fachową w danej dziedzinie lub sektorze, w celu spełnienia kryteriów kwalifikowalności.

c) był wcześniej zaangażowany w przygotowanie dokumentów wykorzystywanych w procedurze wyboru, w przypadku gdy pociąga to za sobą naruszenie zasady równego traktowania, w tym również zakłócenie konkurencji, któremu nie można zaradzić w inny sposób[464].

Ponadto wniosek może zostać odrzucony również z różnych innych powodów, m.in.:

- niedopuszczalność (złożenie po terminie, nieważny OID, niekompletny formularz wniosku, brak niezbędnej dokumentacji itd.);
- niezgodność z kryteriami kwalifikowalności akcji;
- stosowanie sankcji lub środków ograniczających;
- niewystarczająca zdolność finansowa;
- niewystarczająca zdolność operacyjna;
- niespełnienie kryteriów wyboru;
- niezgodność proponowanej akcji z zasadami niedziałania wstecz lub zakazu podwójnego finansowania[465].

Unijne środki ograniczające

Do niektórych podmiotów zastosowanie mogą mieć specjalne ograniczenia i sankcje (np. do podmiotów objętych unijnymi środkami ograniczającymi przyjętymi na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)). Podmioty wymienione w wykazie sankcji lub objęte środkami ograniczającymi wymienionymi na stronie www.sanctionsmap.eu[466] nie kwalifikują się do udziału w żadnym charakterze, w tym jako beneficjenci, podmioty stowarzyszone, partnerzy stowarzyszeni, podwykonawcy lub odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (jeżeli dotyczy). Inne podmioty objęte zakresem rozporządzenia nr 833/2014[467] mogą uczestniczyć tylko wtedy, gdy pozwalają na to warunki zaproszenia i pod warunkiem że organ przyznający dofinansowanie przewidział w stosunku do nich wyjątek na podstawie art. 5l ust. 2 lit. e) w celu wspierania mobilności osób i kontaktów międzyludzkich.

Konflikt interesów na poziomie podmiotów upoważnionych do działań finansowych

Konflikt interesów istnieje wówczas, gdy bezstronne i obiektywne pełnienie funkcji podmiotu upoważnionego do działań finansowych lub innej osoby, o których mowa poniżej, jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub przynależność państwową, interes gospodarczy lub jakiekolwiek inne bezpośrednie lub pośrednie interesy osobiste. Podmiotom upoważnionym do działań finansowych w rozumieniu rozporządzenia finansowego UE oraz innym osobom, w tym również organom krajowym na dowolnym szczeblu, uczestniczącym w wykonaniu budżetu w ramach zarządzania bezpośredniego, pośredniego i dzielonego, w tym również w odnośnych działaniach przygotowawczych, a także w audycie lub kontroli, zakazuje się podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą spowodować powstanie konfliktu ich interesów z interesami Unii. Podmioty te muszą również podejmować odpowiednie środki, aby zapobiegać powstaniu konfliktu interesów w ramach funkcji wchodzących w zakres ich odpowiedzialności, oraz aby zareagować na sytuacje, które obiektywnie można postrzegać jako konflikt interesów.

Komisja stwierdza, że następujące organizacje znajdują się lub mogą znajdować się w sytuacji konfliktu interesów i w związku z tym nie kwalifikują się lub mogą nie kwalifikować się do udziału we wdrażaniu akcji w ramach programu:

---

[464] Na przykład jeżeli wnioskodawca wcześniej uczestniczył w przygotowaniu zaproszenia do składania wniosków lub jeżeli wnioskodawca zatrudniał osobę, która działała jako ekspert oceniający jego wniosek o udzielenie dotacji i która nie zadeklarowała konfliktu interesów, lub ma inne powiązania z taką osobą.

[465] Zob. sekcja dotycząca zasad mających zastosowanie do dotacji UE poniżej oraz art. 191 rozporządzenia finansowego.

[466] *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej* zawiera oficjalny wykaz podmiotów i w przypadku rozbieżności interpretacji jego treść ma pierwszeństwo przed mapą unijnych sankcji: https://www.sanctionsmap.eu

[467] Zob. art. 5*l* rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20250720):
„1. Zakazuje się udzielania bezpośredniego lub pośredniego wsparcia, w tym udzielania finansowania i pomocy finansowej lub przyznawania jakichkolwiek innych korzyści, w ramach programu Unii, programu Euratomu lub krajowego programu państwa członkowskiego oraz umów w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 na rzecz:
a) osoby prawnej, podmiotu lub organu z siedzibą w Rosji; b) osoby prawnej, podmiotu lub organu, w przypadku których prawa własności bezpośrednio lub pośrednio w ponad 50 % należą do podmiotu, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu.
2. Zakaz ustanowiony w ust. 1 nie ma zastosowania do: […] e) mobilności osób i kontaktów międzyludzkich.

- władze krajowe pełniące nadzór nad narodowymi agencjami oraz wdrażaniem programu Erasmus+ w swoim kraju nie mogą składać wniosków ani uczestniczyć we wdrażaniu jakiejkolwiek akcji zarządzanej przez agencje narodowe w jakimkolwiek kraju, mogą jednak składać wnioski (jako wnioskodawcy lub partnerzy) dotyczące udziału we wdrażaniu akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą lub przez DG EAC, chyba że możliwość ta jest wyraźnie wykluczona w odniesieniu do danej akcji (zgodnie z częścią B przewodnika);

- agencje narodowe lub, w przypadku gdy agencja narodowa nie posiada odrębnej osobowości prawnej, podmioty prawne, których częścią[468] jest agencja narodowa, nie mogą składać wniosków ani uczestniczyć w żadnych akcjach realizowanych zgodnie z niniejszym przewodnikiem;

- struktury i sieci wskazane lub wyznaczone w programie Erasmus+ lub w dowolnym rocznym programie prac Komisji przyjętym w celu wdrażania programu Erasmus+, które są organizowane przez podmiot prawny, w ramach którego funkcjonuje również agencja narodowa, nie mogą składać wniosków ani uczestniczyć we wdrażaniu jakiejkolwiek akcji, którą zarządza agencja narodowa w dowolnym kraju, mogą jednak składać wnioski (jako wnioskodawcy lub partnerzy) dotyczące akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą lub przez DG EAC, chyba że możliwość ta jest wyraźnie wykluczona w odniesieniu do danej akcji (zgodnie z częścią B przewodnika). Powinny one być w stanie wykazać, że nie pozostają w konflikcie interesów z uwagi na zastosowane środki ostrożności albo ze względu na fakt, że ich wewnętrzna organizacja umożliwia wyraźne oddzielenie interesów. Ponadto należy wskazać koszty i przychody związane z każdą akcją lub każdym działaniem, na których realizację przyznano fundusze UE. Decyzję potwierdzającą, że nie pozostają one w faktycznym konflikcie interesów, podejmuje Agencja Wykonawcza lub DG EAC;

- podmioty prawne, w ramach których funkcjonują agencje narodowe Erasmus+, ale które zajmują się inną działalnością wchodzącą lub niewchodzącą w zakres programu Erasmus+, a także podmioty stowarzyszone z tymi podmiotami prawnymi, nie mogą składać wniosków ani uczestniczyć we wdrażaniu jakiejkolwiek akcji zarządzanej przez agencje narodowe w jakimkolwiek kraju. Mogą one jednak co do zasady ubiegać się o uczestnictwo w akcjach zarządzanych przez Agencję Wykonawczą lub DG EAC, chyba że jest to wyraźnie wykluczone w przypadku danego działania (jak wskazano w części B przewodnika). W takim przypadku muszą one wykazać, że nie pozostają w konflikcie interesów z uwagi na zastosowane środki ostrożności albo ze względu na fakt, że ich wewnętrzna organizacja umożliwia wyraźne oddzielenie interesów (np. minimalne oddzielenie rachunkowości, rozdzielenie systemów przekazywania sprawozdań i podejmowania decyzji, środki mające na celu uniemożliwianie dostępu do informacji poufnych). Ponadto należy wskazać koszty i przychody związane z każdą akcją lub każdym działaniem, na których realizację przyznano fundusze UE. Decyzję o uznaniu, że istnieje wystarczająca pewność, iż nie pozostają one w faktycznym konflikcie interesów, podejmuje instytucja, do której składają wniosek, na swoją własną odpowiedzialność i zgodnie ze stosowaną przez siebie zasadą rozliczalności.

KRYTERIA WYKLUCZENIA

System wczesnego wykrywania i wykluczania

System wczesnego wykrywania i wykluczania ustanowiony przez Komisję w celu wzmocnienia ochrony interesów finansowych Unii i zapewnienia należytego zarządzania finansami ma zastosowanie do każdej osoby pragnącej uczestniczyć w którejkolwiek z akcji wymienionych w niniejszym przewodniku. System ma na celu zapewnienie integralności i właściwego wykorzystania funduszy UE przez osoby fizyczne lub organizacje uczestniczące w programie. Zastosowanie mają szczegółowe zasady określone dla systemu wczesnego wykrywania i wykluczania w rozporządzeniu finansowym.

Zgodnie z art. 137 ust. 2 rozporządzenia finansowego w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego system wczesnego wykrywania i wykluczania ma zastosowanie do:

[468] Zob. art. 27 ust. 1 lit. a) rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+.

a) uczestników i odbiorców;

b) podmiotów, na których zdolności kandydat lub oferent zamierza polegać, lub podwykonawców wykonawcy;

c) wszelkich osób lub podmiotów otrzymujących środki finansowe Unii, w przypadku gdy budżet jest wykonywany zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) oraz art. 157 ust. 4 na podstawie informacji zgłoszonych zgodnie z art. 158 ust. 7;

d) gwarantów;

e) sponsorów, o których mowa w art. 26;

f) beneficjentów rzeczywistych i wszelkich podmiotów powiązanych z wykluczonym podmiotem, o których mowa w art. 138 ust. 6;

g) osób fizycznych, o których mowa w art. 138 ust. 5 akapit pierwszy lit. a)–c);

Pozostaje to bez uszczerbku dla art. 157 ust. 7 i zasad określonych w umowach o przyznanie wkładu z agencjami narodowymi w przypadku osób lub podmiotów otrzymujących środki finansowe Unii, jeżeli budżet jest wykonywany zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c).

W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe to agencja narodowa powinna rozważyć, czy istnieje sytuacja wykluczenia, o której mowa w art. 138 rozporządzenia finansowego UE. Jeżeli agencja narodowa stwierdzi istnienie sytuacji wykluczenia, na podstawie rejestracji w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania lub zgodnie z jej prawem krajowym, w przypadku gdy sytuacja wykluczenia opiera się na prawomocnym wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej, wyklucza wnioskodawcę z procedury wyboru. Wnioskodawca powinien mieć możliwość przedstawienia uwag w odpowiedzi na taką decyzję wykluczającą go z procedury wyboru oraz powinien zostać poinformowany o dostępnych administracyjnych i sądowych środkach dochodzenia roszczeń umożliwiających zaskarżenie tego środka. Komisja może również wykorzystać takie informacje do rozpoczęcia procedury rejestracji podmiotu w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania zgodnie z rozporządzeniem finansowym UE.

Agencje narodowe będą również niezwłocznie powiadamiać Komisję o przypadkach stwierdzonych nadużyć finansowych i nieprawidłowości oraz o podjętych w związku z nimi działaniach następczych, a także o wszelkich informacjach dotyczących podejrzewanych przypadków nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nielegalnych działań naruszających interesy finansowe Unii.

Sytuacje wykluczenia i decyzje o wykluczeniu

Wnioskodawcy podlegający unijnej decyzji o wykluczeniu lub znajdujący się w jednej z następujących sytuacji wykluczenia, w związku z którą nie mogą otrzymać finansowania unijnego, nie mogą brać udziału w akcjach w ramach programu[469]:

a) osoba lub podmiot znajduje się w stanie upadłości, prowadzone jest wobec niego postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne, jego aktywami zarządza likwidator lub sąd, zawarcia układu z wierzycielami, gdy jego działalność gospodarcza jest zawieszona lub gdy znajduje się on w jakiejkolwiek analogicznej sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w prawie Unii lub prawie krajowym;

b) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że osoba lub podmiot naruszyli swoje obowiązki dotyczące uiszczania podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne wynikające z mającego zastosowanie prawa;

c) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że osoba lub podmiot dopuścił się poważnego wykroczenia zawodowego poprzez naruszenie mających zastosowanie przepisów

[469] Zob. art. 138 i 143 rozporządzenia finansowego UE 2024/2509. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509

ustawowych lub wykonawczych lub norm etycznych grupy zawodowej, do której należy wnioskodawca, lub poprzez jakiekolwiek bezprawne zachowanie, które ma wpływ na jego zawodową wiarygodność, w przypadku gdy tego rodzaju zachowanie wskazuje na winę umyślną lub rażące niedbalstwo, w tym również w szczególności poprzez którekolwiek z poniższych zachowań:

(i) przedstawienie w wyniku nieuczciwości lub zaniedbania wprowadzających w błąd informacji wymaganych do weryfikacji braku podstaw wykluczenia lub do weryfikacji spełnienia kryteriów kwalifikowalności lub kryteriów kwalifikacji, lub w ramach wykonania zobowiązania prawnego;

(ii) zawarcie porozumienia z innymi osobami lub podmiotami w celu zakłócenia konkurencji;

(iii) naruszenie praw własności intelektualnej;

(iv) nienależyte wpłynięcie lub próby nienależytego wpłynięcia na proces podejmowania decyzji w celu uzyskania środków finansowych Unii poprzez wykorzystanie, w wyniku podania nieprawdziwych informacji, konfliktu interesów z udziałem podmiotów upoważnionych do działań finansowych lub innych osób, o których mowa w art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego;

(v) próby pozyskania poufnych informacji, które mogą dać mu nienależną przewagę w procedurze wyboru;

(vi) podżeganie do dyskryminacji, nienawiści lub przemocy wobec grupy osób lub członka grupy lub podobne działania, które są sprzeczne z wartościami, na których opiera się Unia, zapisanymi w art. 2 TUE, w przypadku gdy takie naruszenie wpływa na integralność osoby lub podmiotu, co negatywnie oddziałuje na wykonanie zobowiązania prawnego lub w konkretny sposób grozi takim oddziaływaniem;

d) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku – że wnioskodawca dopuścił się któregokolwiek z następujących czynów:

(i) nadużycie finansowe;

(ii) korupcja;

(iii) zachowanie związane z organizacją przestępczą;

(iv) pranie pieniędzy lub finansowania terroryzmu;

(v) przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną, podżeganie do popełnienia takich przestępstw, pomocnictwo w ich popełnieniu lub usiłowanie ich popełnienia;

(vi) wykorzystywanie pracy dzieci lub inne przestępstwa związane z handlem ludźmi;

e) osoba lub podmiot dopuściły się znaczących uchybień, jeżeli chodzi o przestrzeganie podstawowych obowiązków związanych z wykonaniem zobowiązania prawnego finansowanego z budżetu, co:

(i) doprowadziło do przedterminowego zakończenia obowiązywania zobowiązania prawnego;

(ii) doprowadziło do zastosowania ryczałtowego odszkodowania lub innych kar umownych; lub

(iii) zostało wykryte przez urzędnika zatwierdzającego, OLAF, Trybunał Obrachunkowy lub EPPO w następstwie kontroli, audytów lub dochodzeń.

f) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że osoba lub podmiot dopuściły się nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95[470];

g) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że osoba lub podmiot utworzyli podmiot w innej jurysdykcji z zamiarem obejścia obowiązków podatkowych, socjalnych lub jakichkolwiek innych obowiązków prawnych w jurysdykcji ich siedziby statutowej, zarządu lub głównego przedsiębiorstwa;

[470] Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

h) stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że utworzono podmiot z zamiarem, o którym mowa w lit. g);

i) podmiot lub osoba celowo i bez odpowiedniego uzasadnienia sprzeciwia się[471] dochodzeniu, kontroli lub audytowi prowadzonym przez urzędnika zatwierdzającego lub jego przedstawiciela lub audytora, OLAF, EPPO, lub Trybunał Obrachunkowy.

Ponadto właściwy urzędnik zatwierdzający wyklucza osobę lub podmiot, jeżeli[472]:

(a) osoba fizyczna lub prawna, która jest członkiem organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego osoby lub podmiotu, o których mowa w art. 137 ust. 2, lub która posiada uprawnienia do reprezentowania, uprawnienia decyzyjne lub kontrolne w odniesieniu do tej osoby lub podmiotu, znajduje się w co najmniej jednej z sytuacji, o których mowa w art. 138 ust. 1 lit. c)–i);

(b) osoba fizyczna lub prawna ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za długi wnioskodawcy, o którym mowa w art. 137 ust. 2, znajduje się w co najmniej jednej z sytuacji, o których mowa w art. 138 ust. 1 lit. a) lub b);

(c) osoba fizyczna, która pełni kluczową funkcję w procedurze wyboru lub w wykonaniu zobowiązania prawnego, znajduje się w co najmniej jednej z sytuacji, o których mowa w art. 138 ust. 1 lit. c)–i).

W przypadkach, o których mowa w art. 138 ust. 3, właściwy urzędnik zatwierdzający **może tymczasowo wykluczyć osobę lub podmiot** bez zalecenia zespołu, o którym mowa w art. 145, w przypadku gdy udział podmiotu lub osoby w procedurze wyboru lub ich selekcja w celu wykonania środków finansowych Unii stanowiłyby poważne i bezpośrednie zagrożenie dla interesów finansowych Unii. W takich przypadkach właściwy urzędnik zatwierdzający natychmiast przekazuje sprawę zespołowi, o którym mowa w art. 145, oraz podejmuje ostateczną decyzję nie później niż 14 dni po otrzymaniu zalecenia zespołu.

Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza może publikować następujące informacje dotyczące wykluczenia oraz, stosownie do sytuacji, kary finansowej w przypadkach, o których mowa w powyższym art. 138 ust. 1 lit. c)–i):

(a) imię i nazwisko lub nazwę danej osoby lub danego podmiotu;

(b) sytuację wykluczenia;

(c) czas trwania wykluczenia lub wysokość kary finansowej.

Jeżeli brak jest prawomocnego wyroku lub, stosownie do sytuacji, ostatecznej decyzji administracyjnej w przypadkach, o których mowa w powyższym art. 138 ust. 1 lit. c)–i), właściwy urzędnik zatwierdzający wyklucza osobę lub podmiot na podstawie **wstępnej kwalifikacji prawnej** zachowania, o którym mowa w tych literach, z uwzględnieniem stwierdzonych faktów lub innych ustaleń zawartych w zaleceniu zespołu, o którym mowa w art. 145 RF.

Fakty i ustalenia, o których mowa powyżej, obejmują w szczególności:

(a) fakty stwierdzone w ramach audytów lub dochodzeń przeprowadzonych przez EPPO w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939, Trybunał Obrachunkowy, OLAF lub audytora wewnętrznego lub też w ramach wszelkich innych weryfikacji, audytów lub kontroli prowadzonych w zakresie odpowiedzialności urzędnika zatwierdzającego;
(b) decyzje administracyjne inne niż ostateczne, które mogą obejmować środki dyscyplinarne przyjęte przez właściwy organ nadzorczy odpowiedzialny za sprawdzanie stosowania norm etyki zawodowej;
(c) fakty, o których mowa w decyzjach osób i podmiotów wykonujących środki finansowe Unii zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c);

[471] „Sprzeciwianie się dochodzeniu, kontroli lub audytowi" oznacza podejmowanie działań, których celem lub skutkiem jest uniemożliwienie, utrudnienie lub opóźnienie realizacji którejkolwiek z czynności potrzebnych do przeprowadzenia dochodzenia, kontroli lub audytu, takich jak odmowa udzielenia niezbędnego dostępu do pomieszczeń lub innych obszarów wykorzystywanych do celów działalności gospodarczej, ukrywanie lub odmowa ujawnienia informacji lub udzielenie fałszywych informacji.
[472] Art. 138 ust. 5 rozporządzenia finansowego UE.

(d) decyzje Komisji dotyczące naruszenia prawa konkurencji Unii lub decyzje właściwego organu krajowego dotyczące naruszenia prawa konkurencji Unii lub krajowego prawa konkurencji.

Przepisy ogólne

Kryteria wykluczenia mają zastosowanie do wszystkich organizacji uczestniczących w ramach wszystkich akcji programu Erasmus+.

Wszyscy wnioskodawcy muszą zadeklarować, czy znajdują się obecnie w co najmniej jednej sytuacji wykluczenia i czy zastosowali już środki zaradcze[473]. W tym celu wraz z wnioskiem o dotację muszą złożyć oświadczenie dotyczące braku istnienia sytuacji wykluczenia, a także spełnienia kryteriów kwalifikowalności i kwalifikacji[474]. Oprócz oświadczenia złożonego przez głównego wnioskodawcę (koordynatora) współbeneficjenci (jeżeli istnieją) również muszą złożyć wymagane oświadczenie. W przypadku działań zarządzanych przez agencje narodowe oświadczenie współbeneficjentów jest włączone do formularza o przystąpieniu.

Na każde żądanie właściwego urzędnika zatwierdzającego i gdy jest to konieczne do zapewnienia prawidłowego przebiegu procedury, wnioskodawca przedstawia dowody na brak istnienia sytuacji wykluczenia. W zależności od danej sytuacji wykluczenia[475] jako odpowiedni dowód urzędnik zatwierdzający może przyjąć aktualny wyciąg z rejestru sądowego lub równoważny dokument wydany niedawno przez organ sądowy lub administracyjny w kraju, w którym ustanowiony jest wnioskodawca, aktualne zaświadczenie wydane przez właściwy organ kraju, w którym ustanowiony jest wnioskodawca, oświadczenie złożone pod przysięgą przed organem sądowym lub notariuszem lub uroczyste oświadczenie złożone przed organem administracyjnym lub właściwą organizacją zawodową w kraju, w którym ustanowiony jest wnioskodawca.

KRYTERIA KWALIFIKACJI

Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza wykorzystują kryteria wyboru w celu przeprowadzenia oceny finansowej i zdolności operacyjnej wnioskodawcy do pełnej realizacji wnioskowanego projektu. Zdolność finansowa i operacyjna zostanie zweryfikowana na podstawie analizy informacji zawartych we wniosku o udzielenie dotacji, oświadczenia załączonego do wniosku oraz, w razie potrzeby, dokumentów potwierdzających[476].

Zdolność finansowa

Zdolność finansowa oznacza, że wnioskodawcy posiadają stabilne i wystarczające źródła finansowania, aby kontynuować realizację działań przez cały okres, na który dotacja została udzielona, oraz aby uczestniczyć w ich finansowaniu. Wniosek o dotację musi zatem zawierać informacje niezbędne do wykazania zdolności finansowej wnioskodawcy do realizacji proponowanej akcji lub programu prac. Organizacje uczestniczące w kilku projektach muszą posiadać wystarczające zdolności, aby realizować wszystkie projekty. W razie potrzeby weryfikację zdolności finansowej można przeprowadzić również w odniesieniu do podmiotów stowarzyszonych.

Podstawę weryfikacji zdolności finansowej będą stanowić neutralne wskaźniki finansowe, ale zostaną w niej także uwzględnione inne aspekty, takie jak zależność od finansowania unijnego oraz deficyt i przychód w poprzednich latach. Podmioty, w odniesieniu do których stwierdzono poważne nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, automatycznie uznaje się za mające niewystarczającą zdolność finansową i podlegają one wykluczeniu.

Zdolność finansowa nie będzie weryfikowana, jeżeli wniosek zostanie odrzucony z jakiejkolwiek innej przyczyny lub nie spełni jakiegokolwiek innego obowiązkowego kryterium.

[473] Dotyczy to również osób dysponujących uprawnieniami reprezentacyjnymi lub kontrolnymi w odniesieniu do wnioskodawców, ich beneficjentów rzeczywistych oraz, w stosownych przypadkach, podwykonawców.

[474] Zgodnie z art. 199 ust. 1 lit. b) rozporządzenia finansowego UE oraz zgodnie z art. 139 ust. 1 rozporządzenia finansowego UE (oświadczenie i dowód braku istnienia sytuacji wykluczenia).

[475] Zob. art. 139 ust. 2 i 3 rozporządzenia finansowego UE.

[476] Art. 201 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE.

Podmioty zwolnione

Weryfikacja zdolności finansowej nie ma zastosowania do następujących podmiotów[477]:

- osób fizycznych otrzymujących wsparcie na rzecz kształcenia;
- osób fizycznych najbardziej potrzebujących, takich jak bezrobotni i uchodźcy, oraz osób fizycznych otrzymujących wsparcie bezpośrednie;
- organów publicznych, w tym organizacji w państwach członkowskich;
- organizacji międzynarodowych;
- osób lub podmiotów wnioskujących o obniżone stopy oprocentowania i dotacje na opłaty gwarancyjne, w przypadku gdy celem tych obniżonych stóp i dotacji jest poprawa zdolności finansowej beneficjenta lub wygenerowanie dochodów;
- osób lub podmiotów ubiegających się o dotacje o bardzo niskiej wartości (do 15 000 EUR)[478].

Ponadto publiczne podmioty prawne oraz instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, których roczny dochód w ciągu ostatnich dwóch lat w ponad 50 % pochodził ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach Programu i nie są one zobowiązane do przedstawienia dodatkowej dokumentacji w celu wykazania tej zdolności[479].

Wymagane dokumenty

Wszyscy wnioskodawcy muszą złożyć oświadczenie potwierdzające między innymi, że posiadają zdolność finansową do realizacji danego projektu. Wspomniane oświadczenie stanowi specjalną część formularza wniosku.

W przypadku wniosków o udzielenie dotacji UE przekraczającej 60 000 EUR składanych przez podmioty, które nie są zwolnione z weryfikacji ich zdolności finansowej, jak opisano powyżej, oprócz oświadczenia wnioskodawcy muszą złożyć – jedynie na żądanie – następujące dokumenty[480] za pośrednictwem portalu „EU Funding & Tenders" (zakładka „Participant Register – Financial capacity")/w systemie rejestracji organizacji:

- rachunek zysków i strat koordynatora;
- bilans oraz
- inne dokumenty i weryfikacje urzędowe, na żądanie[481].

Aby uzyskać więcej informacji na temat akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą, zob. „Zasady zatwierdzania podmiotu prawnego, wyznaczania przedstawiciela uprawnionego do reprezentowania podmiotu prawnego (LEAR) i oceny zdolności finansowej": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_en.pdf

[477] Art. 201 ust. 5 rozporządzenia finansowego UE.

[478] W przypadku wniosków o dotację o maksymalnej wysokości 15 000 EUR wnioskodawcy nie są poddawani weryfikacji zdolności finansowej, zatem niezadeklarowanie wystarczającej zdolności finansowej nie stanowi samo w sobie podstawy do odrzucenia wniosku. Niemniej jednak wszyscy wnioskodawcy, niezależne od wysokości dotacji, o jaką się starają, muszą złożyć oświadczenie całościowe (*declaration on honour*), ponieważ obejmuje ono wiele innych ważnych kryteriów. W przypadku wszystkich wniosków o udzielenie dotacji w wysokości od 15 001 EUR do 60 000 EUR zdolność finansowa weryfikowana jest na podstawie oświadczenia własnego (*self-declaration*) zawartego w oświadczeniu całościowym i do tego celu nie wymaga się żadnych innych dokumentów potwierdzających. Zgodnie z art. 277 ust. 8 rozporządzenia finansowego, począwszy od przyszłych wieloletnich ram finansowych, w przypadku wniosków o dotacje do maksymalnej kwoty 15 000 EUR nie będzie wymagane złożenie oświadczenia całościowego.

[479] Zob. art. 21 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/817 ustanawiającego program Erasmus+ i motyw 35, art. 2 ust. 44 i art. 201 ust. 5 lit. c) rozporządzenia finansowego UE. Unijnych dotacji nie uznaje się za fundusze publiczne do celów zwolnienia z weryfikacji zdolności finansowej, ponieważ odpowiednią gwarancję finansową organizacji z państwa członkowskiego musi zapewnić dane państwo członkowskie.

480 Za maksymalnie trzy ostatnie lata budżetowe.

[481] Organ przyznający dofinansowanie może również zażądać innych dokumentów, na przykład deklaracji podatkowej lub dowodu złożenia sprawozdań finansowych do właściwego urzędu skarbowego.

W przypadku gdy wniosek dotyczy dotacji na działanie, której kwota przekracza 750 000 EUR, oprócz powyższych informacji może być wymagane sprawozdanie z audytu sporządzone przez zatwierdzonego audytora zewnętrznego, jeśli jest dostępne i każdorazowo w przypadkach, w których badanie ustawowe wymagane jest na mocy prawa Unii lub prawa krajowego, w którym poświadcza się sprawozdanie finansowe za maksymalnie trzy ostatnie dostępne lata budżetowe. Jeżeli sprawozdanie z audytu nie jest dostępne ani wymagane, wnioskodawca musi dostarczyć oświadczenie własne podpisane przez upoważnionego przedstawiciela potwierdzające ważność sprawozdań finansowych wnioskodawcy za maksymalnie trzy ostatnie dostępne lata budżetowe[482].

Podmioty, które nie mają możliwości przekazania wyżej wymienionych dokumentów, ponieważ niedawno powstały, zamiast tych dokumentów mogą dostarczyć dane finansowe/oświadczenie finansowe lub oświadczenie o posiadaniu polisy ubezpieczeniowej, w której określa się ryzyko finansowe podejmowane przez wnioskodawcę.

Koordynator musi załączyć wymienione dokumenty w portalu „EU Funding & Tenders" (zakładka „Participant Register – Financial capacity")/systemie rejestracji organizacji tylko jeżeli skontaktuje się z nim za pośrednictwem rejestru uczestników centralny dział weryfikacji UE lub odpowiednia agencja narodowa, prosząc wnioskodawcę o dostarczenie niezbędnych dokumentów potwierdzających. W przypadku akcji zarządzanych bezpośrednio przez agencję wykonawczą wniosek ten zostanie przesłany za pośrednictwem mechanizmu przesyłania wiadomości w ramach danego systemu.

W przypadku gdy wniosek składany jest przez wielu wnioskodawców (konsorcjum), agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza mogą, po przeprowadzeniu oceny ryzyka, podjąć decyzję o sprawdzeniu zdolności finansowej wyłącznie głównego wnioskodawcy (koordynatora). W przypadku wątpliwości co do zdolności finansowej agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza może zażądać, do celów weryfikacji, od którejkolwiek z organizacji uczestniczących tych samych dokumentów, co te wymienione powyżej.

Ocena finansowa jest ważna co do zasady przez 18 miesięcy od daty zamknięcia ostatniego okresu obrachunkowego poddanego ocenie. Jeżeli w tym okresie uczestnik ubiega się o inną dotację, dokumenty finansowe nie będą ponownie wymagane. Jeżeli jednak istnieją uzasadnione powody, by wątpić w zdolność finansową lub, w przypadku działań zarządzanych przez Agencję Wykonawczą, jeżeli w międzyczasie ulegną zmianie zasady zatwierdzania podmiotu prawnego, wyznaczania przedstawiciela uprawnionego do reprezentowania podmiotu prawnego (LEAR) i oceny zdolności finansowej[483], nową ocenę można rozpocząć jeszcze przed upływem 18 miesięcy.

Niezależnie od kwoty dotacji agencja narodowa lub wykonawcza może zawsze zwrócić się do wnioskodawcy o dostarczenie brakujących informacji lub wyjaśnienie dokumentów potwierdzających.

Jeżeli po dokonaniu analizy tych dokumentów agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza dojdą do wniosku, że wymagana zdolność finansowa jest słaba, może:

- zażądać wzmocnienia systemu odpowiedzialności finansowej, tj. wspólnej i solidarnej odpowiedzialności wszystkich współbeneficjentów lub wspólnej i solidarnej odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych;
- zwrócić się do konsorcjum o zastąpienie koordynatora/beneficjenta;
- zdecydować, że płatność zaliczkowa będzie wypłacona w ratach;
- obniżyć płatności zaliczkowe;
- podjąć decyzję o wprowadzeniu wymogu zabezpieczenia udzielanego przez bank/instytucję finansową w odniesieniu do co najmniej jednej płatności zaliczkowej; lub
- zdecydować, że płatność zaliczkowa nie zostanie przyznana.

Jeżeli zdolność finansowa zostanie uznana za niewystarczającą, odpowiedni wniosek zostanie odrzucony.

Zdolność operacyjna

[482] Art. 199 ust. 1 lit. d) rozporządzenia finansowego UE.

Zdolność operacyjna oznacza, że wnioskodawcy posiadają niezbędne kompetencje i kwalifikacje zawodowe (pod względem ilości i jakości) do realizacji proponowanego projektu, takie jak odpowiednie zasoby w zakresie wykwalifikowanego personelu, szczególnych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i referencji w danej dziedzinie, materiałów i sprzętu. Ocenę zdolności operacyjnej można również rozszerzyć na partnerstwo jako całość, ponieważ jakość realizacji będzie zależała od zdolności wszystkich organizacji partnerskich. Właściwy urzędnik zatwierdzający może, w zależności od oceny ryzyka, odstąpić od obowiązku weryfikacji zdolności operacyjnej organów publicznych, organizacji państw członkowskich lub organizacji międzynarodowych.

W przypadku wniosków złożonych do agencji narodowych:

Wnioskodawcy muszą wykazać swoją zdolność operacyjną, przedstawiając w formularzu wniosku informacje takie jak:

- ogólne informacje dotyczące organizacji;
- profile (kwalifikacje i doświadczenia) pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie projektem i jego realizację;
- opis składu konsorcjum (w stosownych przypadkach)

Informacje te mogą być również istotne i oceniane równolegle w ramach kryterium „jakości" w odniesieniu do niektórych akcji, które będą oceniane w kontekście konkretnego wniosku dotyczącego projektu. W związku z tym, w stosownych przypadkach zgodnie z przepisami dotyczącymi zaproszenia, w formularzu wniosku wnioskodawcy powinni również zawrzeć informacje na temat wcześniejszych projektów i działań oraz ewentualnych publikacji.

Zdolność operacyjna nie będzie weryfikowana, jeżeli wniosek zostanie odrzucony z jakiejkolwiek innej przyczyny lub nie spełni jakiegokolwiek innego obowiązkowego kryterium.

Dokumenty potwierdzające

Wszyscy wnioskodawcy muszą złożyć **oświadczenie** potwierdzające, że posiadają zdolność operacyjną do realizacji danego projektu.

W przypadku akcji zarządzanych pośrednio zaleca się, aby wnioskodawcy ubiegający się o dotacje w wysokości przekraczającej 60 000 EUR (z wyjątkiem akredytowanych wnioskodawców w przypadku działań w ramach akcji kluczowej 1) złożyli, w miarę dostępności i pod warunkiem istotności dla danej dziedziny polityki i konkretnej akcji, wraz z wnioskiem do agencji narodowej:

- wykaz publikacji organizacji uczestniczących (jeżeli istnieją);
- pełen wykaz wcześniej realizowanych i bieżących projektów i działań powiązanych z daną dziedziną polityki lub daną akcją w ciągu ostatnich czterech lat.

Zarówno w przypadku publikacji, jak i projektów, określenie i przedstawienie odpowiedniego wykazu na poparcie swojego wniosku należy do wnioskodawców.

Jeżeli kwota dotacji przekracza 60 000 EUR, można również zażądać przedstawienia dodatkowych dokumentów potwierdzających od wnioskodawcy i partnerów, jeżeli jest to konieczne do potwierdzenia ich zdolności operacyjnej.

W razie wątpliwości[484], aby ocenić zdolność operacyjną organizacji i możliwość uzyskania przez nią tej zdolności, agencja narodowa może również wykorzystać inne źródła informacji, takie jak ustalenia poprzednich audytów, informacje zwrotne (również od innych agencji narodowych) dotyczące zarządzania wcześniejszymi lub bieżącymi projektami, sprawozdania z wizyt monitorujących lub informacje pochodzące ze strony internetowej organizacji lub jej profili w mediach społecznościowych. Agencja narodowa może również zażądać dodatkowych

[484] Dotyczy to każdej kwoty dotacji, pod warunkiem że wnioskodawca nie jest objęty zwolnieniem.

potwierdzających dokumentów i informacji (takich jak życiorysy głównych osób zaangażowanych w projekt wykazujące ich odpowiednie doświadczenie zawodowe) w celu zweryfikowania informacji zawartych we wniosku.

Podmioty, w przypadku których odstąpiono od obowiązku sprawdzenia zdolności operacyjnej zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym program Erasmus+[485] lub na podstawie decyzji właściwego urzędnika zatwierdzającego zgodnie z art. 201 ust. 5 RF, zostaną uznane za posiadające dobrą zdolność operacyjną podczas analizy kryteriów kwalifikacji dotyczących konsorcjum.

W przypadku konsorcjum zorganizowanego wokół koordynatora podmiot ten będzie zobowiązany do przedstawienia dowodów potwierdzających umiejętności administracyjne i zarządcze w danej dziedzinie programu, ponieważ będą one niezbędne do koordynacji, monitorowania i sprawozdawczości w zakresie akcji. Jeżeli podmiot wyznaczony na koordynatora wniosku nie wykaże, że posiada te umiejętności, wniosek może zostać odrzucony.

Ponadto wnioskodawcy dążący do uzyskania akredytacji w obszarach kształcenia dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej i kształcenia młodzieży muszą mieć co najmniej dwuletnie doświadczenie w realizacji działań kwalifikujących ich do ubiegania się o akredytację. Doświadczenie poprzedzające połączenia podmiotów lub podobne zmiany strukturalne dotyczące podmiotów publicznych (np. szkół lub ośrodków edukacyjnych) będą brane pod uwagę jako odpowiednie doświadczenie.

Koordynatorzy konsorcjów realizujących projekty mobilności muszą posiadać zdolność do koordynowania konsorcjum zgodnie z proponowanym planem Erasmus, celem konsorcjum, planowanym przydziałem zadań oraz standardami jakości programu Erasmus (przedstawionymi na stronie internetowej Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a02-2020-quality-standards.pdf).

Powyższe warunki zostaną zweryfikowane na podstawie wniosku (w tym informacji na temat dotychczasowego uczestnictwa wnioskodawcy w programie Erasmus+ na lata 2014–2020 i 2021–2027) oraz dokumentów przedłożonych w systemie rejestracji organizacji.

Niezależnie od kwoty dotacji agencja narodowa może zawsze zwrócić się do wnioskodawcy o dostarczenie brakujących informacji lub wyjaśnienie dokumentów potwierdzających.

Wnioskodawcy, którzy nie podadzą informacji wymaganych w formularzu wniosku lub nie dostarczą w odpowiednim terminie informacji wymaganych przez agencję narodową, mogą zostać wykluczeni z procedury.

Jeżeli zdolność operacyjna zostanie uznana za niewystarczającą, wniosek zostanie odrzucony.

W przypadku wniosków złożonych do Agencji Wykonawczej:

zdolność operacyjna będzie oceniana równolegle z kryterium przyznania dotacji dotyczącym „Jakości", na podstawie kompetencji i doświadczenia wnioskodawców i ich zespołów odpowiedzialnych za projekt, w tym zasobów operacyjnych (ludzkich, technicznych i innych).

Uznaje się, ze wnioskodawcy posiadają wystarczającą zdolność operacyjną, gdy spełnią wymagania w zakresie zdolności operacyjnych określonych w bieżącym zaproszeniu do składania wniosków.

[485] Publiczne podmioty prawne oraz instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, których roczny dochód w ciągu ostatnich dwóch lat w ponad 50% pochodził ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach Programu. Nie są one zobowiązane do przedstawienia dalszej dokumentacji w celu wykazania tej zdolności (art. 21 ust. 3 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+). Unijnych dotacji na projekty nie uznaje się za „dochody" do celów uzasadnienia tego zwolnienia.

Wnioskodawcy będą musieli wykazać swoją zdolność, przedstawiając następujące informacje w formularzu wniosku (część B):

- ogólne profile (kwalifikacji i doświadczenia) pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie projektem i jego realizację;
- opis składu konsorcjum;
- wykaz projektów finansowanych przez UE zrealizowanych w ciągu ostatnich 4 lat.

KRYTERIA WYBORU

Za pomocą kryteriów przyznawania dotacji agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza:

- ocenia jakość składanych wniosków dotyczących projektów/akredytacji w świetle celów i priorytetów określonych w ramach akcji kluczowych programu Erasmus+ oraz jakości oczekiwanych rezultatów;
- udziela dotacji/akredytacji projektom, które maksymalnie zwiększają ogólną skuteczność finansowania unijnego;
- ocenia wnioski o udzielenie dotacji/o akredytację.

Kryteria wyboru nie będą oceniane, jeżeli wniosek zostanie odrzucony z jakiejkolwiek innej przyczyny lub nie spełni jakiegokolwiek innego obowiązkowego kryterium. Wnioski, które nie zostały odrzucone z innej przyczyny i które przekroczyły indywidualne progi oraz ogólny próg jakości, zostaną uwzględnione przy przyznawaniu finansowania – w granicach budżetu dostępnego w ramach zaproszenia. Pozostałe kwalifikowalne wnioski zostaną wpisane na listę rezerwową lub będą uznane za odrzucone.

Kryteria wyboru mające zastosowanie do każdej z akcji wdrażanych zgodnie z przewodnikiem po programie Erasmus+ opisano w części B tego przewodnika.

KROK 3: SPRAWDZENIE WARUNKÓW FINANSOWYCH

FORMY DOFINANSOWANIA

Większość dotacji będzie wypłacana w formie kwot ryczałtowych lub wkładów jednostkowych (uproszczone formy dotacji). Wykorzystanie tego rodzaju dotacji w ramach programu Erasmus+ zostało zatwierdzone decyzją zezwalającą na stosowanie kwot ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027[486]. Zgodnie z tą decyzją metodyka stosowana do ustanowienia uproszczonych form dotacji i ich poziomów zapewnia poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami i rozsądne przestrzeganie zasad współfinansowania i unikania podwójnego finansowania.

Dofinansowanie może przyjąć następujące formy:

Mieszane koszty rzeczywiste oparte na budżecie:

Obejmuje to dotacje w podziale na pozycje budżetu i beneficjentów. Ta forma dotacji opiera się na poniesionych kosztach rzeczywistych i innych uproszczonych formach finansowania. Zazwyczaj obejmuje to:

[486] Decyzja zezwalająca na stosowanie kwot ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

- zwrot na podstawie kosztów jednostkowych, obejmujących pewne szczególne kategorie kosztów kwalifikowalnych, które są jasno określone z góry poprzez odniesienie do stawki jednostkowej: np. wsparcie indywidualne dotyczące projektów mobilności w ramach akcji kluczowej 1;

- zwrot odsetka faktycznie poniesionych kosztów, które podlegają zwrotowi; np. kosztów nadzwyczajnych dotyczących akcji w obszarze mobilności w ramach akcji kluczowej 1;

Kwota ryczałtowa:

Oznacza to zwrócenie w ramach dotacji ustalonej kwoty w oparciu o kwotę ryczałtową lub finansowanie niepowiązane z kosztami odnośnych operacji. Kwoty ryczałtowe oblicza się zgodnie z metodyką określoną w decyzji Komisji zezwalającej na stosowanie kwot ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027[487] i z wykorzystaniem szczegółowej tabeli budżetowej/kalkulatora (o ile je udostępniono).

Mogą to być:

- kwoty ryczałtowe na podstawie budżetu: ich kwota zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie na podstawie szacunkowego budżetu projektu, wyniku oceny i stopy finansowania określonej w zaproszeniu (część B przewodnika). Szacunkowy budżet musi spełniać podstawowe warunki kwalifikowalności dotyczące unijnych dotacji na koszty rzeczywiste (w przypadku akcji zarządzanych przez EACEA, zob. art. 6 umowy o udzielenie dotacji opatrzonej przypisami);

- uprzednio ustalone kwoty ryczałtowe: ich kwotę uprzednio ustala organ przyznający dofinansowanie w zaproszeniu (część B przewodnika);

- połączenie powyższych form.

Mechanizm finansowania stosowany w ramach programu Erasmus+ w większości przypadków zapewnia dofinansowanie w oparciu o zwrot na podstawie kosztów jednostkowych lub kwot ryczałtowych. Taka forma dofinansowania pomaga wnioskodawcom obliczyć w łatwy sposób kwotę dofinansowania, o które wnioskują, oraz ułatwia im opracowywanie realistycznych planów finansowych danego projektu.

Aby uzyskać informacje dotyczące form dofinansowania mających zastosowanie do poszczególnych pozycji finansowania w ramach poszczególnych akcji programu Erasmus+, o których mowa w niniejszym przewodniku, należy zapoznać się z opisem każdej akcji w części B „Jakie są zasady finansowania?”.

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO DOTACJI UE I INNE PRZEPISY

Zasada niedziałania wstecz

Żadna dotacja UE nie może zostać przyznana z mocą wsteczną na projekty już zakończone.

Dotacja UE może zostać przyznana na projekt, który już się rozpoczął, wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca jest w stanie wykazać we wniosku dotyczącym projektu konieczność rozpoczęcia realizacji projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji. W takich przypadkach koszty kwalifikujące się do finansowania nie mogły zostać poniesione przed dniem złożenia wniosku o udzielenie dotacji.

Jeżeli wnioskodawca rozpoczyna realizację projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji, czyni to na własne ryzyko.

[487] Decyzja zezwalająca na stosowanie kwot ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

Wielokrotne złożenie wniosku/ wiele wniosków

Kwalifikujące się podmioty mogą ubiegać się o finansowanie i uczestniczyć w różnych wnioskach dotyczących projektu w ramach tego samego zaproszenia, a także w ramach różnych zaproszeń. Poniżej przedstawiono szczegółowe przepisy dotyczące identycznych lub bardzo podobnych wniosków złożonych w ramach tego samego zaproszenia, z myślą o zapewnieniu efektywności, sprawiedliwości i przejrzystości procedury finansowania i o zapobieganiu podwójnego finansowania.

W przypadku akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą

- jeżeli przedstawiono kilka wniosków dotyczących bardzo podobnych projektów, tylko jeden wniosek zostanie przyjęty i oceniony; wnioskodawcy zostaną poproszeni o wycofanie pozostałych wniosków (w przeciwnym razie zostaną odrzuceni).
- Wnioski można zmieniać i składać ponownie do czasu upływu terminu na składanie wniosków.

W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe:

- w przypadku wielokrotnego złożenia tego samego wniosku do tej samej agencji krajowej lub różnych agencji krajowych przez tego samego wnioskodawcę wszystkie wnioski zostaną odrzucone.
- W przypadku złożenia niemal takich samych lub podobnych wniosków do tej samej agencji narodowej lub różnych agencji narodowych przez tego samego lub innego wnioskodawcę wszystkie wnioski będą objęte oceną szczegółową i wszystkie mogą zostać odrzucone.
- Wnioski można zmieniać i składać ponownie do czasu upływu terminu na składanie wniosków.

Ponadto, aby zapewnić dostęp do finansowania szerokiemu gronu organizacji, zwiększając włączający charakter i dostępność programu, w niniejszym przewodniku wprowadzono szczegółowe zasady dotyczące ograniczeń w zakresie maksymalnej liczby różnych wniosków, które jeden podmiot może złożyć lub w których może uczestniczyć w ramach tego samego zaproszenia lub rundy w odniesieniu do niektórych akcji. Środki te mają na celu zapewnienie szerszego i bardziej sprawiedliwego podziału funduszy, aby z programu mogło skorzystać więcej nowych podmiotów oraz szersze grono uczestników. Te zasady dotyczące ograniczeń są określone, w stosownych przypadkach, w kryteriach kwalifikowalności w części B przewodnika.

Oryginalna treść i autorstwo

W ramach programu Erasmus+ należy przestrzegać praw własności intelektualnej i zapewniać poszanowanie oryginalności przedłożonych utworów. Wszystkie wnioski dotyczące projektów i akredytacji muszą zawierać oryginalną treść opracowaną przez wnioskodawcę, organizacje partnerskie lub członków konsorcjum wspólnie składające wniosek o udzielenie dotacji. W przypadku odesłania do treści osób trzecich należy podać odpowiednie źródło i potwierdzić prawa własności intelektualnej. W przypadku niespełnienia tych kryteriów w wyniku popełnienia plagiatu wniosek nie kwalifikuje się do rozpatrzenia. Potwierdzone naruszenie praw własności intelektualnej stanowi sytuację wykluczenia na podstawie rozporządzenia finansowego UE[488]. W związku z tym wnioskodawcy powinni zapewnić, aby ich wnioski były w pełni oryginalne, właściwie cytować w nich wszystkie źródła oraz przestrzegać obowiązujących przepisów dotyczących własności intelektualnej i wytycznych etycznych, aby uniknąć ryzyka odrzucenia.

[488] Art. 138 ust. 1 lit. c) pkt (iii) rozporządzenia finansowego UE.

Rozważając wykorzystanie narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji (AI) do opracowania wniosku, wnioskodawcy powinni być świadomi możliwości popełnienia plagiatu i powinni zachować ostrożność, aby zapewnić adekwatność i poprawność wniosku, jego zgodność z przepisami dotyczącymi własności intelektualnej i z oryginalnymi treściami.

Instytucje szkolnictwa wyższego składające wnioski o działania w zakresie mobilności międzynarodowej mogą angażować w opracowywanie swojego wniosku swoje partnerskie instytucje szkolnictwa wyższego z krajów niestowarzyszonych z Programem.

Zdecydowanie odradza się wnioskodawcom korzystanie z usług podmiotów zewnętrznych lub osób trzecich w celu sporządzenia wniosku. Proces opracowywania wniosku i rozważenie przez wnioskodawcę i inne organizacje uczestniczące, o ile takie istnieją, różnych elementów zawartych we wniosku mają bowiem zasadnicze znaczenie dla zapewnienia jakościowej realizacji działań i przyczyniają się do budowania zdolności tych organizacji. Ponadto wszystkie wnioski są automatycznie sprawdzane przez agencje narodowe i Agencję Wykonawczą w celu wykrycia podwójnego finansowania i ryzyka plagiatu. Korzystanie z pomocy podmiotów zewnętrznych przy sporządzaniu wniosku zwiększa ryzyko braku oryginalności, zwłaszcza jeżeli podmioty zewnętrzne pomagają również innym potencjalnym wnioskodawcom. Jeżeli treść wniosku jest podobna do projektu już finansowanego lub projektu, który ma zostać sfinansowany, sporządzone zostanie sprawozdanie na temat kluczowych podobieństw, w którym za pomocą wartości procentowej zostanie wskazany stopień podobieństwa do innych wniosków. W przypadku braku uzasadnienia ze strony wnioskodawcy takie wykryte podobieństwa mogą prowadzić do odrzucenia wniosku.

Dotacje nie pokrywają również kosztów związanych z zatrudnieniem organizacji zewnętrznych lub osób fizycznych do sporządzenia wniosku lub jakichkolwiek kolejnych sprawozdań, ponieważ czynności te uznaje się za podstawowe zadania, których nie można zlecić podwykonawcom. W związku z tym żadne inne organizacje ani osoby zewnętrzne nie mogą otrzymać wynagrodzenia ani innego rodzaju rekompensaty za sporządzenie wniosku lub kolejnych sprawozdań, ponieważ takie koszty nie zostaną zwrócone ani uznane za kwalifikowalne zgodnie z warunkami przyznania dotacji.

Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza mogą odrzucić wniosek z procedury wyboru lub zakończyć wybrany projekt/akredytację w dowolnym momencie, jeżeli stwierdzą, że doszło do naruszenia praw własności intelektualnej lub że złożone oświadczenie jest nieprawdziwe.

Finansowanie skumulowane i zakaz podwójnego finansowania

Jeden beneficjent może otrzymać na dany projekt tylko jedną dotację z budżetu programu.

Akcja, która otrzymała wkład w ramach Programu, może również otrzymać wkład z dowolnego innego programu unijnego, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. Zasady odnośnego programu Unii mają zastosowanie do odpowiedniego wkładu w akcję. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych akcji[489].

W żadnych okolicznościach te same koszty nie mogą być dwukrotnie finansowane z budżetu Unii. Aby uniknąć ryzyka podwójnego finansowania, wnioskodawca musi oświadczyć, że jego organizacja nie otrzymała żadnej innej dotacji UE na daną akcję, a także zobowiązać się do powiadomienia o wszelkich przyszłych dotacjach UE związanych z daną akcją oraz o wszelkich dotacjach operacyjnych UE udzielonych jego organizacji. Zostanie to sprawdzone w oświadczeniu.

Zasada niedochodowości

Dofinansowanie z budżetu Unii nie może mieć na celu wytwarzania zysku w ramach projektu realizowanego przez beneficjenta ani nie może skutkować takim zyskiem[490]. Zysk definiuje się jako nadwyżkę obliczaną przy płatności salda

[489] Zob. art. 32 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+.

[490] Art. 195 rozporządzenia finansowego UE.

końcowego, wpływy ponad kwalifikowalne koszty akcji, w przypadkach gdy wpływy są ograniczone do dotacji Unii i zysku wygenerowanego przez tę akcję lub program prac[491].

Zasada niedochodowości nie ma zastosowania do[492]:

(a) działań mających na celu poprawę zdolności finansowej beneficjenta lub działań generujących dochód w celu zapewnienia ich ciągłości po upływie okresu finansowania unijnego przewidzianego w umowie o udzielenie dotacji;
(b) wsparcia w celach naukowych, badawczych, szkoleniowych lub edukacyjnych wypłacanego osobom fizycznym lub innego wsparcia bezpośredniego wypłacanego osobom fizycznym najbardziej potrzebującym, takim jak bezrobotni i uchodźcy;
(c) działań realizowanych przez organizacje non-profit;
(d) dotacji udzielonych w formie wkładów jednostkowych lub wkładów ryczałtowych;
(e) dotacji o niskiej wartości, definiowanych jako dotacje w wysokości do 60 000 EUR.

W przypadku wypracowania zysku Komisja jest uprawniona do odzyskania odsetka zysku odpowiadającego wkładowi Unii w koszty kwalifikowalne faktycznie poniesione przez beneficjenta w celu realizacji działania.

Do celów obliczania zysku osiągniętego z dofinansowania nie uwzględnia się współfinansowania w formie wkładów niepieniężnych.

Współfinansowanie

Dotacje wiążą się ze współfinansowaniem, co oznacza, że nie zapewniają one całości środków niezbędnych do realizacji danego działania. Współfinansowanie może pochodzić z zasobów własnych beneficjenta, dochodu wygenerowanego przez działanie lub wkładów finansowych bądź rzeczowych stron trzecich.

Jeżeli dotacji UE udziela się w formie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub finansowania ryczałtowego – a ma to miejsce w przypadku większości akcji uwzględnionych w tym przewodniku – Komisja zapewnia przestrzeganie zasad niedochodowości i współfinansowania w odniesieniu do danej akcji jako całości z wyprzedzeniem, z chwilą, z którą określa ona stawki lub wartości procentowe jednostek, kwot ryczałtowych i finansowania według stawek zryczałtowanych. Ogólnie w tym przypadku zakłada się poszanowanie zasad niedochodowości i współfinansowania, dlatego też wnioskodawcy nie muszą uzasadniać kosztów poniesionych w ramach realizacji projektu.

Wypłata dofinansowania w oparciu o zwrot na podstawie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych pozostaje jednak bez uszczerbku dla prawa dostępu do dokumentacji ustawowej beneficjentów. Jeżeli kontrola lub audyt wykaże, że nie doszło do zdarzenia generującego koszt (np. działania w ramach projektu nie zostały zrealizowane w sposób ustalony na etapie składania wniosku, uczestnicy nie brali udziału w działaniach itp.) i że dokonano nienależnej płatności na rzecz beneficjenta z tytułu dofinansowania w oparciu o zwrot na podstawie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych, agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza ma prawo do odzyskania nawet całej kwoty dofinansowania. Podobnie, jeżeli podjęte działania lub wygenerowane rezultaty nie są realizowane lub są realizowane w sposób niewłaściwy (w tym w przypadku nieprzestrzegania zobowiązań umownych), dofinansowanie może zostać zmniejszone, biorąc pod uwagę zakres, w jakim

[491] W tym celu wpływy ograniczone są do dochodu generowanego przez projekt oraz wkładów finansowych przeznaczonych przez darczyńców konkretnie na finansowanie kosztów kwalifikowalnych. Zysk (lub strata) zgodnie z powyższą definicją jest zatem różnicą między:

- tymczasowo przyjętą kwotą dofinansowania, dochodem generowanym przez działanie a
- kosztami kwalifikowalnymi poniesionymi przez beneficjenta.

Ponadto w każdym przypadku, w którym osiągnięty zostanie zysk, zostanie on odzyskany zgodnie z umową o udzielenie dotacji. Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza są uprawnione do odzyskania odsetka od zysku odpowiadającego wkładowi Unii w koszty kwalifikowalne faktycznie poniesione przez beneficjenta w celu realizacji działania. Dalsze wyjaśnienia dotyczące obliczania zysku zostaną udostępnione w odniesieniu do tych akcji, w przypadku których dofinansowanie przyjmuje formę zwrotu określonej części kosztów kwalifikowalnych.

[492] Art. 195 ust. 3 rozporządzenia finansowego UE.

akcja została zakończona. Ponadto do celów statystycznych i celów monitorowania Komisja Europejska może przeprowadzić ankietę wśród próby beneficjentów, której celem jest ilościowe określenie faktycznych kosztów poniesionych w ramach projektów finansowanych w oparciu o zwrot na podstawie kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych.

ZASADY KWALIFIKOWALNOŚCI KOSZTÓW

Koszty i wkłady kwalifikowane[493] muszą spełniać warunki kwalifikowalności określone w umowie o udzielenie dotacji i wskazane poniżej[494]:

Koszty kwalifikowalne – ogólne warunki[495]

1) **Koszty faktyczne/rzeczywiste** muszą:

- zostać faktycznie poniesione przez beneficjenta;
- zostać poniesione w trakcie okresu realizacji projektu wskazanego w umowie o udzielenie dotacji, z wyjątkiem kosztów związanych ze sprawozdaniami końcowymi i świadectwami audytu, które mogą być poniesione później;
- zostać zadeklarowane w jednej z pozycji budżetu wskazanych w umowie o udzielenie dotacji;
- zostać poniesione w związku z akcją opisaną w umowie o udzielenie dotacji i muszą być niezbędne do realizacji tej akcji;
- być możliwe do określenia i zweryfikowania, w szczególności muszą być odnotowane w ewidencji księgowej beneficjenta i ustalane zgodnie ze stosownymi standardami rachunkowości kraju, w którym beneficjent ma siedzibę i zgodnie z jego zwykłą praktyką księgowania kosztów;
- być zgodne z wymogami mających zastosowanie przepisów podatkowych, przepisów prawa pracy i przepisów w dziedzinie zabezpieczenia społecznego;
- być racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności jeżeli chodzi o oszczędność i efektywność.

2) W przypadku **kosztów i wkładów jednostkowych**:

- zostać zadeklarowane w jednej z pozycji budżetu wskazanych w umowie o udzielenie dotacji;

(i) jednostki muszą:

- być rzeczywiście stosowane lub wytwarzane przez beneficjenta w okresie realizacji;
- być niezbędne do realizacji działania; oraz

(ii) liczba jednostek musi być możliwa do zidentyfikowania i zweryfikowania oraz, w razie potrzeby, poparta zapisami i dokumentacją.

3) **Kwoty ryczałtowe**:

- muszą być zadeklarowane w ramach jednego z działań/pakietów prac wskazanych w umowie o udzielenie dotacji;
- praca musi być prawidłowo wykonana przez beneficjenta zgodnie z umową o udzielenie dotacji;
- rezultaty muszą być osiągnięte w okresie realizacji.

W przypadku działań zarządzanych przez Agencję Wykonawczą i z wykorzystaniem modelu płatności ryczałtowych kwota ryczałtowa zostanie ustalona przez organ przyznający dofinansowanie (EACEA) na podstawie szacunkowego budżetu projektu. Szczegółowe informacje można znaleźć w części B przewodnika. Ponadto:

- ponieważ szczegółowa tabela budżetowa służy jako podstawa do ustalenia kwot ryczałtowych w odniesieniu do dotacji (i ponieważ kwoty ryczałtowe muszą stanowić wiarygodne wskaźniki zastępcze rzeczywistych kosztów projektu), uwzględnione koszty muszą być zgodne z podstawowymi warunkami kwalifikowalności dotyczącymi unijnych dotacji na koszty rzeczywiste (zob. *art. 6 umowy o udzielenie dotacji opatrzonej przypisami*). Jest to

[493] Jak określono w decyzji zezwalającej na stosowanie kwot ryczałtowych i wkładów jednostkowych w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

[494] Jeżeli chodzi o akcje, którymi zarządza Agencja Wykonawcza, szczegółowe obowiązujące przepisy finansowe przedstawiono we wzorze umowy o udzielenie dotacji opublikowanej w portalu „EU Funding & Tenders".

[495] Art. 125 i 189 rozporządzenia finansowego UE.

szczególnie ważne w przypadku zakupów i podwykonawstwa, które muszą być zgodne z zasadą najkorzystniejszego stosunku ceny do jakości (lub, w stosownych przypadkach, najniższej ceny) i wolne od wszelkich konfliktów interesów. Jeżeli tabela budżetowa zawiera koszty niekwalifikowalne, dotacja może zostać zmniejszona (nawet na późniejszym etapie w trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu);

- jeśli w szczegółowej tabeli budżetowej dotyczącej konkretnej akcji finansowanej za pomocą kwot ryczałtowych dozwolone są koszty jednostkowe pracy wolontariuszy[496], proszę zapoznać się z częścią B przewodnika. Koszty pracy wolontariuszy nie są klasyczną kategorią kosztów. Koszty nie występują, ponieważ wolontariusze pracują za darmo, ale mimo to mogą być dodane do budżetu w postaci ustalonego wcześniej kosztu jednostkowego (na wolontariusza) i w ten sposób umożliwić korzystanie z pracy wolontariuszy na rzecz projektu objętego dotacją (przez zwiększenie kwoty refundacji do 100% kosztów normalnych, czyli kategorii kosztów innych niż praca wolontariuszy). Więcej informacji można znaleźć w art. 6.2.A.5 umowy o udzielenie dotacji opatrzonej przypisami ;
- co do tego, czy w dotacji obejmującej kwoty ryczałtowe dozwolone są koszty jednostkowe właściciela MŚP/osoby fizycznej[497] i czy można je przedstawić w szczegółowej tabeli budżetowej dotyczącej konkretnej akcji, proszę zapoznać się z częścią B przewodnika;
- w przypadku kosztów podróży i utrzymania w ramach dotacji obejmującej kwoty ryczałtowe proszę zastosować koszty jednostkowe podróży i utrzymania[498];
- co do tego, czy dozwolone są koszty wsparcia finansowego osób trzecich i czy mogą zostać zawarte w szczegółowej tabeli budżetowej dotyczącej konkretnej akcji finansowanej za pomocą kwot ryczałtowych, proszę zapoznać się z częścią B przewodnika. Maksymalna kwota na osobę trzecią wynosi 60 000 EUR, chyba że określono inaczej w części B;
- co do tego, czy istnieje szczególny system dotyczący kosztów sprzętu, proszę zapoznać się z częścią B;
- koszty komunikacji związane z prezentacją projektu na stronach internetowych uczestników lub kontach w mediach społecznościowych są kwalifikowalne; koszty odrębnych stron internetowych projektów nie są kwalifikowalne.

Koszty kwalifikowalne – warunki szczegółowe

Kwalifikowalne koszty faktyczne/rzeczywiste mogą być bezpośrednie lub pośrednie.

Koszty bezpośrednie

Kwalifikowalne koszty bezpośrednie to szczególne koszty bezpośrednio związane z realizacją akcji, które w związku z tym można zaksięgować bezpośrednio na tę akcję. Wykaz kategorii budżetu podlegających zwrotowi jako koszty rzeczywiste zawarto w części B przewodnika.

Wewnętrzne praktyki księgowe i procedury kontroli beneficjenta muszą umożliwiać bezpośrednie uzgodnienie kosztów i przychodów wykazywanych w związku z projektem z odpowiadającymi im zapisami i dokumentami potwierdzającymi.

Podatek od wartości dodanej (VAT)

Podatek od wartości dodanej (VAT) niepodlegający odliczeniu ani zwrotowi na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych dotyczących jest kwalifikowalny[499]. Jedyny wyjątek dotyczy działań lub transakcji, których krajowe, regionalne i lokalne organy władzy i inne organy publiczne dokonują jako organy władzy publicznej[500]. Dyrektywa VAT nie ma zastosowania do krajów spoza UE. Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą być

---

496 Decyzja Komisji z dnia 10 kwietnia 2019 r. zezwalająca na stosowanie kosztów jednostkowych na potrzeby deklarowania kosztów personelu w odniesieniu do pracy wykonywanej przez wolontariuszy w ramach działania lub programu prac (C(2019)2646).

497 Decyzja Komisji z dnia 30 lipca 2024 r. zezwalająca na stosowanie kosztów jednostkowych w odniesieniu do kosztów personelu właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw oraz beneficjentów, którzy są osobami fizycznymi nieotrzymującymi wynagrodzenia za pracę wykonaną przez nich w ramach działania lub programu prac (C(2024) 5328).

498 Decyzja Komisji z dnia 31 lipca 2024 r. zezwalająca na stosowanie kosztów jednostkowych na pokrycie kosztów podróży, zakwaterowania i pobytu w ramach programu działań lub prac objętego wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021–2027 (C(2024) 5405).

499 W państwach członkowskich dyrektywa 2006/112/WE w sprawie VAT została przełożona na krajowe przepisy dotyczące VAT.

500 Zob. art. 13 ust. 1 dyrektywy.

zwolnione z podatków (w tym VAT), ceł i opłat, jeśli została podpisana umowa pomiędzy Komisją Europejską a państwem trzecim niestowarzyszonym z Programem, w którym organizacja jest ustanowiona.

Kwalifikowalne koszty pośrednie

Koszty pośrednie to koszty, które nie są bezpośrednio związane z realizacją działania i w związku z tym nie można ich bezpośrednio przypisać do tego działania. Szczegółowe informacje na temat zasad finansowania poszczególnych akcji znajdują się w części B przewodnika.

W przypadku projektów w zakresie mobilności osób pracujących z młodzieżą kwota zryczałtowana nieprzekraczająca 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu kwalifikuje się jako koszty pośrednie stanowiące ogólne koszty administracyjne beneficjenta, które nie zostały już pokryte w ramach kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (np. rachunki za energię lub internet, koszty związane z wynajmem lokalu itp.), ale jakimi może zostać obciążony projekt.

Koszty pośrednie nie mogą obejmować kosztów zaksięgowanych w ramach innej linii budżetowej. Koszty pośrednie nie są kwalifikowalne, jeżeli beneficjent otrzymuje już dotację na działalność z budżetu Unii (na przykład w ramach zaproszenia do składania wniosków dotyczących współpracy społeczeństwa obywatelskiego w ramach programu Erasmus+).

Koszty niekwalifikowalne

Następujących kosztów nie uważa się za kwalifikowalne:

- koszty lub wkłady, które nie spełniają warunków określonych w części B przewodnika;
- koszty związane ze zwrotem z kapitału i dywidendy wypłacane przez beneficjenta;
- zadłużenie i opłaty za obsługę zadłużenia;
- rezerwy na straty lub spłatę długów;
- należne odsetki;
- straty wynikające z różnic kursowych;
- opłaty bankowe pobierane przez bank beneficjenta z tytułu realizacji przelewów od organu przyznającego dofinansowanie;
- nadmierne lub nieuzasadnione wydatki;
- VAT podlegający odliczeniu lub zwrotowi (w tym VAT zapłacony przez podmioty publiczne działające jako organy publiczne) (zob. powyższy akapit dotyczący podatku od wartości dodanej);
- poniesione koszty lub wkłady na rzecz działań realizowanych w trakcie zawieszenia umowy o udzielenie dotacji;
- wkłady rzeczowe wnoszone przez osoby trzecie;
- koszty lub wkłady zadeklarowane przez beneficjenta w ramach innych dotacji UE (lub dotacji udzielanych przez inne państwo członkowskie UE, państwo spoza UE lub inny organ wykonujący budżet UE), z wyjątkiem następujących przypadków:
    - jeżeli dotacja na akcję jest połączona z dotacją na działalność obowiązującą w tym samym okresie, a beneficjent może wykazać, że dotacja na działalność nie pokrywa żadnych (bezpośrednich ani pośrednich) kosztów dotacji na akcję;
- koszty lub wkłady dotyczące pracowników administracji krajowej (lub regionalnej/lokalnej), w odniesieniu do działań, które są częścią normalnej działalności administracji (tj. podejmowanej nie tylko ze względu na dotację);
- koszty lub wkłady (w szczególności koszty podróży i utrzymania) dotyczące pracowników lub przedstawicieli instytucji, organów lub agencji UE;
- w przypadku wynajmowania lub leasingu sprzętu koszty każdej opcji wykupu na koniec okresu leasingu lub najmu;
- koszty otwarcia i prowadzenia rachunków bankowych (w tym koszty przelewów z – lub do – agencji narodowej pobierane przez bank beneficjenta).

Źródła finansowania

Ogólnie rzecz biorąc, projekty objęte dotacjami obejmują współfinansowanie[501] bezpośrednie lub pośrednie, w formie kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub stawek zryczałtowanych. Jeżeli wymagają tego warunki zaproszenia, wnioskodawca powinien wskazać w formularzu wniosku wkład ze źródeł innych niż dotacja UE. Współfinansowanie bezpośrednie może mieć np. formę środków własnych beneficjenta lub wkładów finansowych osób trzecich. Jeżeli w chwili sporządzania sprawozdania końcowego i wniosku o płatność salda końcowego okaże się, że wystąpiła nadwyżka dochodu, proszę zapoznać się z powyższymi sekcjami dotyczącymi niedochodowości i współfinansowania oraz odpowiednimi postanowieniami umowy o dotację.

Wkładów niepieniężnych od osób trzecich nie uznaje się za możliwe źródło współfinansowania.

KROK 4: WYPEŁNIENIE I ZŁOŻENIE FORMULARZA WNIOSKU

FORMULARZE WNIOSKU

W celu ubiegania się o dotację UE w ramach programu Erasmus+ wnioskodawcy muszą użyć formularzy właściwych dla każdej akcji:

- **w przypadku akcji zarządzanych przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury** wnioski należy składać **drogą elektroniczną** za pośrednictwem portalu „EU Funding & Tenders", pod właściwym zaproszeniem do składania wniosków[502]. Wnioski (w tym załączniki i dokumenty potwierdzające) należy złożyć przy użyciu formularzy, które można znaleźć w systemie składania wniosków. Wnioskodawcy muszą wypełnić formularz w jednym z języków urzędowych UE, natomiast abstrakt/streszczenie projektu powinno być zawsze w języku angielskim. Więcej informacji na temat procesu składania wniosków (w tym aspektów informatycznych) można znaleźć w podręczniku online dostępnym pod adresem: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf;

- **w przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+** wnioski (w tym załączniki) należy składać **drogą elektroniczną** za pośrednictwem formularzy dostępnych w sekcji „Możliwości" („Opportunities") na stronach internetowych programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności[503]. Więcej informacji na temat procesu składania wniosków można znaleźć podręcznikach dotyczących programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności dostępnych pod adresem https://wikis.ec.europa.eu/display/NAITDOC.

W przypadku projektów składanych przez konsorcjum koordynator składa jeden wniosek na projekt w imieniu wszystkich członków. Wniosek należy złożyć do właściwej agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej (zob. sekcje „Gdzie należy złożyć wniosek?" w odniesieniu do każdej akcji każdego w części B przewodnika).

Wnioski wysłane pocztą, kurierem, faksem lub pocztą elektroniczną nie będą brane pod uwagę.

W przypadku akcji **zarządzanych przez agencję narodową** formularz elektroniczny należy wypełnić w jednym z języków urzędowych używanych w państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem. Wnioskodawca musi również podpisać i złożyć **oświadczenie** w wymaganym formacie wraz ze złożeniem wniosku. W przypadku akcji obejmujących wielu beneficjentów partnerzy (przyszli współbeneficjenci) będą musieli podpisać i przedłożyć **formularz o przystąpieniu zawierający oświadczenie**, który łączy oświadczenie, upoważnienie dla koordynatora oraz formularz o przystąpieniu do umowy o udzielenie dotacji w jednym dokumencie. Wraz z wnioskiem

[501] Art. 193 rozporządzenia finansowego UE.

[502] Formularze wniosków dostępne są w sekcji portalu „EU Funding & Tenders" dotyczącej zaproszeń do składania wniosków pod adresem https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/calls-for-proposals?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=startDate&isExactMatch=true&status=31094501,31094502&frameworkProgramme=43353764.

[503] Formularze wniosku dostępne są w sekcji „Możliwości" („Opportunities") na stronach internetowych programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności pod adresem https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/.

należy dostarczyć formularz o przystąpieniu zawierający oświadczenie w odniesieniu do każdego współbeneficjenta. Jeśli nie zostanie dostarczony wraz z wnioskiem, agencja narodowa może zażądać jego dostarczenia później, wyznaczając obowiązkowy termin na jego złożenie. Należy zauważyć, że nawet w przypadku zatwierdzenia wniosku o finansowanie nie można podpisać umowy o udzielenie dotacji, dopóki formularz ten nie zostanie dostarczony w odniesieniu do każdego współbeneficjenta.

Wnioski należy złożyć wyłącznie do jednej agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej.

W przypadku złożenia wielu wersji tego samego wniosku w ramach tej samej rundy selekcyjnej do tej samej agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza za ważną zawsze będzie uznawała ostatnią wersję wniosku złożoną przed upłynięciem terminu jego składania.

Należy przestrzegać terminu złożenia wniosku

Wniosek musi zostać złożony w terminie określonym w odniesieniu do każdej akcji. Terminy składania projektów w odniesieniu do każdej akcji określono w sekcjach „Kryteria kwalifikowalności" w części B przewodnika.

Uwaga: W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+ niezależnie od dnia, w jakim upływa termin, formularze elektroniczne zawsze należy składać do godz. 12:00:00 (w południe czasu obowiązującego w Brukseli).

W przypadku akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą (EACEA) i omówionych w niniejszym przewodniku po programie, zgodnie z wymogami FTOP opublikowanymi na stronach komisyjnego portalu „EU Funding & Tenders", wnioski należy składać do godz. 17:00:00 (czasu obowiązującego w Brukseli).

Wnioskodawcy ustanowieni w krajach innej strefy czasowej powinni uważnie uwzględnić różnicę czasu, aby uniknąć odrzucenia wniosku.

JAKIE SĄ DALSZE KROKI PO ZŁOŻENIU WNIOSKU?

Wszystkie wnioski otrzymane przez agencje narodowe lub przez Agencję Wykonawczą poddawane są procedurze oceny.

Procedura oceny

Wnioski dotyczące projektów są oceniane przez agencję narodową lub Agencję Wykonawczą, która otrzymała wniosek, wyłącznie na podstawie kryteriów opisanych w niniejszym przewodniku. Kolejność oceny spełnienia tych kryteriów ustala urzędnik zatwierdzający. Ocena obejmuje:

- kontrolę w celu sprawdzenia, czy wniosek spełnia wymogi dopuszczalności;
- kontrolę w celu sprawdzenia, czy wnioskodawca i proponowane działania spełniają kryteria kwalifikowalności;
- kontrolę w celu sprawdzenia, czy wnioskodawca spełnia kryteria wykluczenia i wyboru (tj. zdolność operacyjna i finansowa);
- ocenę jakości w celu zbadania, w jakim stopniu wniosek spełnia kryteria wyboru. W większości przypadków taka ocena jakości przeprowadzana jest przy pomocy niezależnych ekspertów; w ocenie pomocne będą ekspertom wytyczne opracowane przez Komisję Europejską; w przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+ wytyczne te zostaną udostępnione na stronach internetowych Komisji Europejskiej i na stronach internetowych agencji odpowiedzialnych za zarządzanie projektami w ramach programu Erasmus+ w każdym kraju;
- weryfikację, czy wniosek dotyczący projektu nie jest związany z ryzykiem podwójnego finansowania. W razie potrzeby taką weryfikację przeprowadza się we współpracy z innymi agencjami lub innymi zainteresowanymi stronami.

Jeżeli wniosek zostanie odrzucony z któregokolwiek z wyżej wymienionych powodów lub nie spełnia któregokolwiek z obowiązkowych kryteriów, pozostałe kryteria nie zostaną poddane ocenie.

Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza wyznaczy komitet ewaluacyjny, aby zarządzał całym procesem wyboru. Na podstawie oceny przeprowadzonej przez komitet ewaluacyjny – w razie potrzeby przy wsparciu ekspertów zewnętrznych – właściwa agencja wybierze i ustali listę projektów proponowanych do przyznania dotacji.

W odniesieniu do wszystkich akcji objętych niniejszym przewodnikiem podczas procesu oceny wnioskodawcy mogą być proszeni o przedstawienie dodatkowych informacji lub o wyjaśnienia dotyczące dokumentów potwierdzających złożonych w związku z wnioskiem, pod warunkiem że takie informacje lub wyjaśnienia nie zmienią w znaczący sposób wniosku dotyczącego projektu. Prośba o dodatkowe informacje i wyjaśnienia jest uzasadniona zwłaszcza w przypadku oczywistych błędów pisarskich popełnionych przez wnioskodawcę lub w tych przypadkach, w których – w odniesieniu do projektów finansowanych w ramach umów z wieloma beneficjentami – brakuje jednego lub kilku formularzy o przystąpieniu (w odniesieniu do umów między wieloma beneficjentami zob. sekcja „Umowa o udzielenie dotacji" poniżej).

Ostateczna decyzja

Na koniec procedury oceny agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza podejmuje decyzję o tym, na które projekty przyznane zostanie dofinansowanie, na podstawie:

- listy rankingowej zarekomendowanej przez komitet ewaluacyjny;
- budżetu dostępnego dla danej akcji (lub danego działania w ramach akcji).

Złożone wnioski i dokumenty uzupełniające nie są odsyłane do wnioskodawcy po zakończeniu procedury oceny, niezależnie od jej wyniku. Powiadomienie o decyzji w sprawie przyznania dofinansowania.

Powiadamianie o wynikach

Wszyscy wnioskodawcy zostaną poinformowani o wyniku oceny odpowiednim pismem. Pismo to będzie zawierało dalsze instrukcje dotyczące kolejnych działań w procesie zmierzającym do podpisania umowy o udzielenie dotacji.

Tam, gdzie nie będzie możliwe udzielenie szczegółowych informacji na temat podstaw indywidualnych decyzji (np. z powodu dużej liczby osób, których dotyczą podobne decyzje), mogą zostać udzielone odpowiedzi standardowe. Odpowiedzi te będą zawierały główne powody uzasadniające podjętą decyzję.

Wnioskodawcy, których wnioski uzyskały zadowalającą ocenę, zostaną zaproszeni do etapu przygotowań do udzielenia dotacji; pozostali zostaną wpisani na listę rezerwową lub odrzuceni. Przygotowanie zaproszenia do dotacji nie stanowi formalnego zobowiązania do finansowania.

Przed udzieleniem dotacji agencja narodowa lub agencja wykonawcza będzie jeszcze musiała przeprowadzić różne kontrole prawne: zatwierdzenie podmiotu prawnego, kontrola zdolności finansowej, kontrola wykluczenia itp. W przypadku akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą od wnioskodawców wymagane będzie przedstawienie danych finansowych ich organizacji i wyznaczenie LEAR.

Jeżeli wnioskodawca uważa, że jego wniosek odrzucono w wyniku błędu w procedurze wyboru, może złożyć skargę (przestrzegając terminów i procedur określonych w piśmie powiadamiającym o wyniku oceny)[504]. Skargi muszą się skupiać na aspektach dotyczących oceny wniosków (np. na kontrolach dopuszczalności lub kwalifikowalności, procedurze oceny itp.), a nie na wartości merytorycznej wniosków. Wnioskodawcy mogą zatem wskazać na nieprawidłowości proceduralne, błędy rzeczowe, oczywiste błędy w ocenie lub nadużycie uprawnień (np. brak spójności między przyznanymi punktami a komentarzami, brak odpowiedniego uzasadnienia wniosków lub uzasadnienie nieodpowiednie, istnienie konfliktu interesów, przekroczenie granic swobody uznania itp.). Powtórzenie treści wniosku lub kwestionowanie wyniku lub uzasadnienia oceny technicznej nie będzie brane pod uwagę.

[504] W przypadku akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą zob. podręcznik online portalu „EU Funding & Tenders": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf

W przypadku akcji zarządzanych przez Agencję Wykonawczą należy pamiętać, że powiadomienia, które nie zostały otwarte w ciągu 10 dni od wysłania, uznaje się za doręczone, a terminy będą liczone od otwarcia/dostępu[505]. Należy również pamiętać, że w przypadku skarg składanych drogą elektroniczną mogą występować ograniczenia dotyczące znaków.

Orientacyjny harmonogram powiadamiania o decyzji w sprawie przyznania dofinansowania i podpisania umowy o udzielenie dotacji:

W przypadku projektów w ramach akcji kluczowej 1 zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+ powiadomienie o decyzji w sprawie przyznania dofinansowania i podpisanie umowy o udzielenie dotacji nastąpią orientacyjnie 4 miesięcy po upływie terminu złożenia wniosku.

W przypadku projektów w ramach akcji kluczowej 2 zarządzanych przez agencje narodowe Erasmus+ powiadomienie o decyzji w sprawie przyznania dofinansowania i podpisanie umowy o udzielenie dotacji nastąpią orientacyjnie 5 miesięcy po upływie terminu złożenia wniosku.

W przypadku projektów w ramach akcji kluczowych 2 i 3 zarządzanych przez Agencję Wykonawczą powiadomienie o decyzji w sprawie przyznania dofinansowania nastąpi orientacyjnie 6 miesięcy po upływie terminu złożenia wniosku, a podpisanie umowy o udzielenie dotacji nastąpi orientacyjnie 9 miesięcy po upływie terminu złożenia wniosku.

JAKIE SĄ DALSZE KROKI PO ZATWIERDZENIU WNIOSKU?

Umowa o udzielenie dotacji

Jeżeli projekt zostanie wybrany do otrzymania dotacji UE w ramach programu Erasmus+, podpisana zostaje umowa o udzielenie dotacji między agencją narodową lub Agencją Wykonawczą a wnioskodawcą. Wnioskodawca otrzyma umowę o udzielenie dotacji, którą należy podpisać i odesłać do agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej; Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza podpisuje umowę jako ostatnia. Gdy obie strony podpiszą umowę, wnioskodawca staje się beneficjentem dotacji UE i może rozpocząć realizację projektu.

Umowy o udzielenie dotacji mogą przybrać formę umów z jednym beneficjentem, w przypadku których wnioskodawca jest jedynym beneficjentem, lub umów z wieloma beneficjentami, w przypadku których wszystkie organizacje partnerskie danego konsorcjum stają się beneficjentami umowy. Umowę z wieloma beneficjentami podpisuje koordynator (główny wnioskodawca), który jest jedynym punktem kontaktowym dla agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej. Wszystkie pozostałe organizacje uczestniczące w projekcie jako współbeneficjenci podpisują jednak formularz o przystąpieniu w celu przeniesienia na koordynatora uprawnienia do działania jako koordynator. W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe formularze przystąpienia są łączone z oświadczeniem i upoważnieniem dla koordynatora w ramach jednego dokumentu (formularz o przystąpieniu zawierający oświadczenie). Każdy z partnerów powinien dostarczyć koordynatorowi formularz o przystąpieniu na etapie składania wniosku. W przypadku dostarczania tych formularzy o przystąpieniu na późniejszym etapie należy je udostępnić najpóźniej przed podpisaniem umowy o udzieleniu dotacji.

Uwaga: formularze o przystąpieniu nie są wymagane w przypadku organizacji partnerskich w krajach innych niż kraj organizacji składającej wniosek w przypadku projektów mobilności studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego, projektów mobilności osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, projektów mobilności uczniów i kadry w ramach edukacji szkolnej i projektów mobilności kadry kształcenia dorosłych. Organizacje będące członkami konsorcjów krajowych z dziedziny szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej oraz kształcenia dorosłych mają jednak obowiązek dostarczyć organizacji składającej wniosek wspomniany formularz o przystąpieniu.

Kwota dofinansowania

[505] Zob. również warunki korzystania z portalu „EU Funding & Tenders": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf.

Przyjęcie wniosku nie jest równoznaczne z przyznaniem dofinansowania w wysokości określonej przez wnioskodawcę. Wysokość wnioskowanego dofinansowania może zostać zmniejszona na podstawie szczegółowych przepisów finansowych mających zastosowanie do danej akcji.

Przyznanie dotacji w danej rundzie selekcyjnej nie stanowi uprawnienia do otrzymania dotacji w kolejnych rundach. Należy zauważyć, że kwota dotacji przewidziana w umowie jest kwotą maksymalną, której nie można podwyższyć, nawet jeżeli beneficjent wystąpi z wnioskiem o przyznanie wyższej kwoty. Jeżeli organem udzielającym dofinansowanie jest agencja narodowa, w przypadku akcji wykorzystujących model oparty na kosztach jednostkowych kwota dotacji przewidziana w umowie może, o ile zostanie zatwierdzona przez agencję narodową w drodze odpowiedniej zmiany, zostać zwiększona z wykorzystaniem rezerwy na nieprzewidziane wydatki w celu pokrycia kosztów nadzwyczajnych, wsparcia włączenia lub dodatkowych jednostek w następstwie redystrybucji.

Środki przekazane przez Agencję Wykonawczą lub agencję narodową muszą być wyodrębnione na koncie lub subkoncie wskazanym przez beneficjenta na potrzeby wypłaty dofinansowania.

Procedury dokonywania płatności

W zależności od rodzaju akcji, okresu obowiązywania umowy o udzieleniu dotacji i oceny ryzyka finansowego projekty wspierane w ramach programu Erasmus+ podlegają różnym procedurom dokonywania płatności.

Z wyjątkiem pierwszej płatności zaliczkowej inne płatności lub odzyskanie środków będą dokonywane na podstawie analizy sprawozdań lub wniosków o płatność przedstawionych przez beneficjenta (wzory tych dokumentów zostaną udostępnione w ciągu roku na stronach internetowych agencji narodowych lub w portalu „Funding & tender opportunities" w przypadku Agencji Wykonawczej).

Poniżej opisano procedury dokonywania płatności stosowane w ramach programu Erasmus+.

Płatność zaliczkowa

Płatność zaliczkowa zostanie przekazana beneficjentowi w terminie 30 dni od daty podpisania umowy o udzielenie dotacji przez ostatnią z dwóch stron („wejście w życie") i, w stosownych przypadkach, z chwilą otrzymania odpowiednich zabezpieczeń (zob. sekcja „Zabezpieczenie finansowe" poniżej). Płatność zaliczkowa ma zapewnić beneficjentowi płynność. Agencje narodowe lub Agencja Wykonawcza mogą podjąć decyzję o podzieleniu pierwszej płatności zaliczkowej na więcej rat. Mogą one również podjąć decyzję o obniżeniu płatności zaliczkowej lub o niewypłaceniu żadnej płatności zaliczkowej, jeżeli zdolność finansowa beneficjenta zostanie uznana za słabą.

Kolejne płatności zaliczkowe

W ramach określonych Akcji dalsze płatności zaliczkowe zostaną przekazane beneficjentowi w terminie 60 dni kalendarzowych od otrzymania przez agencję narodową lub Agencję Wykonawczą od beneficjenta kolejnych wniosków o płatność zaliczkową, wyłącznie jeżeli wnioskowi o kolejną płatność zaliczkową towarzyszy sprawozdanie dotyczące płatności zaliczkowych. Wniosek o kolejne płatności zaliczkowe może zostać złożony, gdy wykorzystano co najmniej 70% poprzedniej płatności zaliczkowej. Jeżeli z oświadczenia dotyczącego wykorzystania poprzedniej płatności zaliczkowej lub poprzednich płatności zaliczkowych wynika, że na pokrycie kosztów akcji wykorzystano mniej niż 70% poprzedniej płatności zaliczkowej lub poprzednich płatności zaliczkowych, kwotę nowej płatności zaliczkowej obniża się o niewykorzystane kwoty poprzedniej płatności zaliczkowej.

Raporty okresowe lub raporty z postępów/raporty techniczne

Beneficjenci mogą zostać poproszeni o przedstawienie raportu okresowego załączonego do wniosku o płatność okresową.

W innych przypadkach beneficjenci mogą również zostać poproszeni o złożenie raportu z postępów informującego o stanie realizacji projektu. Raporty z postępów nie pociągają za sobą dalszej płatności. Raport okresowy i raport z postępów należy złożyć w terminie wskazanym w umowie o udzielenie dotacji.

Płatność salda końcowego lub odzyskanie niewykorzystanej części dofinansowania

Wysokość kwoty płatności salda końcowego, która zostanie dokonana na rzecz beneficjenta, zostanie ustalona na podstawie raportu końcowego, który należy złożyć w terminie wskazanym w umowie o udzielenie dotacji. Jeżeli a) działania, w związku z którymi przyznano dotację, nie są prowadzone lub są prowadzone w inny sposób, niż planowano; lub b) koszty kwalifikowalne faktycznie poniesione przez beneficjenta są niższe od kosztów planowanych na etapie składania wniosku; lub c) jakość przeprowadzonych działań/osiągniętych rezultatów jest niewystarczająca, finansowanie może zostać proporcjonalnie obniżone lub w stosownych przypadkach beneficjent będzie musiał zwrócić wszelkie nadwyżki kwot, jakie już otrzymał w ramach płatności zaliczkowej.

W ramach niektórych akcji agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza przekazuje 100% przyznanego dofinansowania w formie płatności zaliczkowych. W takich przypadkach płatność salda końcowego nie jest należna. Jeżeli jednak – na podstawie raportu końcowego, które beneficjent ma przedstawić w terminie wskazanym w umowie o udzielenie dotacji – a) działania, w związku z którymi przyznano dotację, nie są prowadzone lub są prowadzone w inny sposób niż planowano; lub b) koszty kwalifikowalne faktycznie poniesione przez beneficjenta są niższe od kosztów planowanych na etapie składania wniosku; lub c) jakość przeprowadzonych działań/osiągniętych rezultatów jest niewystarczająca, beneficjent będzie musiał zwrócić wszelkie nadwyżki kwot, jakie już otrzymał w ramach płatności zaliczkowej.

Płatności zaliczkowe (lub ich części) mogą zostać objęte potrąceniem (bez konieczności uzyskania zgody beneficjentów) względem kwot należnych organowi przyznającemu pomoc od beneficjenta, do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

Płatność salda końcowego zostanie dokonana w terminie 60 dni kalendarzowych od otrzymania sprawozdania końcowego.

POZOSTAŁE ISTOTNE POSTANOWIENIA

Wartości UE, poważne wykroczenia zawodowe i konflikt interesów

Wnioskodawcy powinni pamiętać, że w przypadku przyznania im dotacji umowa o udzielenie dotacji zobowiązuje zaangażowane strony do realizacji akcji zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi oraz obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym dotyczącym zasad etycznych. Podczas realizacji akcji beneficjenci muszą zobowiązać się do poszanowania wartości UE (takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i prawa człowieka, w tym prawa mniejszości) i zapewnić ich poszanowanie. W przypadku naruszenia organ przyznający dofinansowanie może zmniejszyć dotację lub zadecydować o jej zwrocie i rozwiązać umowę o udzielenie dotacji.

Podżeganie do dyskryminacji, nienawiści lub przemocy wobec grupy osób lub członka grupy, lub podobne działania sprzeczne z wartościami, na których opiera się Unia, zapisanymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej[506], są niedopuszczalne i niezgodne z wartościami i celami programu, niezależnie od tego, czy działania takie mają miejsce przed realizacją projektu, w jej trakcie czy po jej zakończeniu. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym UE takie zachowanie może kwalifikować się jako podstawa wykluczenia z dostępu do funduszy UE, jeżeli stwierdzono – w drodze prawomocnego wyroku lub ostatecznej decyzji administracyjnej – że dana osoba lub dany podmiot dopuściły się poważnego naruszenia obowiązków zawodowych poprzez naruszenie mających zastosowanie przepisów ustawowych lub wykonawczych lub norm etycznych grupy zawodowej, do której ta osoba lub ten podmiot należą, lub poprzez jakiekolwiek bezprawne zachowanie, które ma wpływ na ich zawodową wiarygodność, w przypadku gdy tego rodzaju zachowanie wskazuje na bezprawne umyślne działanie lub rażące niedbalstwo[507]. Podmioty wyłączone nie mogą otrzymać funduszy UE[508].

Wnioskodawcy powinni również wziąć pod uwagę, że po udzieleniu dotacji i podpisaniu umowy o udzielenie dotacji muszą zastosować wszelkie środki, aby zapobiec konfliktowi interesów, który mógłby zagrozić bezstronnej i obiektywnej realizacji umowy z powodów związanych z rodziną, życiem emocjonalnym, sympatiami politycznymi lub

[506] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M002

[507] Art. 138 ust. 1 lit. c) pkt (vi) rozporządzenia finansowego UE.

[508] Aby uzyskać więcej informacji, zob. sekcja dotycząca kryteriów wykluczenia.

narodowościowymi, interesami gospodarczymi lub innymi bezpośrednimi lub pośrednimi interesami. Muszą oni niezwłocznie oficjalnie powiadomić organ udzielający dotacji o każdej sytuacji prowadzącej lub mogącej prawdopodobnie doprowadzić do konfliktu interesów, a także natychmiast poczynić wszelkie niezbędne kroki w celu naprawienia tej sytuacji. Organ udzielający dotacji ma prawo sprawdzać, czy poczynione kroki są wystarczające, i może zażądać przeprowadzenia w określonym terminie dodatkowych działań. Ten sam obowiązek zapobiegania wszelkim konfliktom interesów ma zastosowanie do podwykonawców.

Ogólnie rzecz biorąc, organizacje uczestniczące muszą realizować akcję zgodnie z opisem zawartym we wniosku i zgodnie z postanowieniami umowy o udzielenie dotacji, warunkami zaproszenia, obowiązującymi normami jakości, a także wszystkimi zobowiązaniami prawnymi wynikającymi z mającego zastosowanie prawa unijnego, międzynarodowego i krajowego.

Zabezpieczenie finansowe

Jeżeli zdolność finansowa zostanie uznana za niską, agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza może zażądać od każdego beneficjenta, któremu przyznano dotację przekraczającą 60 000 EUR, uprzedniego wniesienia zabezpieczenia w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z płatnością zaliczkową. Wymagane zabezpieczenie może być równe kwocie płatności zaliczkowej lub płatności zaliczkowych.

Celem takiego zabezpieczenia jest udzielenie przez bank lub instytucję finansową nieodwołalnego zabezpieczenia lub występowanie przez te podmioty w charakterze odpowiadającego na pierwsze wezwanie gwaranta zobowiązań beneficjenta wynikających z umowy o udzielenie dotacji.

Zabezpieczenia finansowego udziela zatwierdzony bank lub instytucja finansowa ustanowiona w jednym z państw członkowskich UE. W przypadku gdy beneficjent jest ustanowiony w państwie trzecim, agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza może wyrazić zgodę, aby bank lub instytucja finansowa ustanowione w tym państwie udzieliły takiego zabezpieczenia, jeżeli uznają, że wspomniany bank lub instytucja zapewnia zabezpieczenia finansowe i ma właściwości finansowe równorzędne z zabezpieczeniami i właściwościami banków lub instytucji finansowych ustanowionych w państwach członkowskich.

Zabezpieczenie może zostać zastąpione solidarną gwarancją osób trzecich lub kilkoma gwarancjami osób trzecich z organizacji uczestniczących, które są stronami tej samej umowy o udzieleniu dotacji.

Zabezpieczenie zostanie uwolnione po zakończeniu stopniowego rozliczania płatności zaliczkowych w ramach płatności okresowych lub płatności salda końcowego na rzecz beneficjenta, zgodnie z warunkami ustanowionymi w umowie o udzielenie dotacji. W przypadku gdy płatność salda końcowego przybierze formę zwrotu, zabezpieczenie albo zostanie uwolnione po powiadomieniu beneficjenta, albo pozostanie wyraźnie w mocy do czasu dokonania płatności końcowej, a w przypadku gdy płatność końcowa ma formę odzyskania środków – do trzech miesięcy po powiadomieniu beneficjenta o nocie debetowej.

Podwykonawstwo i udzielenie zamówienia publicznego

Ograniczone podwykonawstwo usług jest zasadniczo dozwolone, o ile nie obejmuje ono działalności podstawowej, od której bezpośrednio zależy osiągnięcie celów akcji. Co do zasady zadania wykonywane przez koordynatora na podstawie umowy o udzielenie dotacji nie mogą być zlecane podwykonawcom[509]. Beneficjent może skorzystać z umowy o podwykonawstwo w odniesieniu do działań, które nie stanowią działalności podstawowej, takich jak szczególne usługi techniczne w ramach zadań wchodzących w skład działania, wymagające specjalistycznych umiejętności (w dziedzinie prawa, rachunkowości, zasobów ludzkich, informatyki itd.), lub umów dotyczących wykonania. Koszty poniesione przez beneficjenta w związku z tego rodzaju usługami można zatem uznawać za koszty kwalifikowalne, pod warunkiem że spełniają one wszystkie pozostałe kryteria opisane w umowie o udzielenie dotacji, takie jak zapewnienie najkorzystniejszego stosunku ceny do jakości i brak konfliktu interesów.

[509] W przypadku organów publicznych koordynatorzy mogą przekazać część swoich zadań zgodnie z umową o udzielenie dotacji podmiotowi posiadającemu „upoważnienie do administrowania".

W przypadku gdy realizacja projektu wymaga zamówień na towary, prace lub usługi (umowa dotycząca wykonania), beneficjenci muszą udzielić zamówienia oferentowi, którego oferta jest najkorzystniejsza ekonomicznie, tzn. zapewnia najkorzystniejszy stosunek ceny do jakości, lub odpowiednio oferentowi, który proponuje najniższą cenę, upewniając się, że nie występuje jakikolwiek konflikt interesów i że dokumentacja jest przechowywana na wypadek audytu.

W przypadku umów dotyczących wykonania, których wartość przekracza 60 000 EUR, agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza mogą nałożyć na beneficjenta obowiązek przestrzegania szczególnych zasad, oprócz tych, o których mowa w poprzednim akapicie. Wspomniane szczególne zasady zostaną opublikowane na stronach internetowych agencji narodowych lub Agencji Wykonawczej.

Informacja o przyznanym dofinansowaniu

Zgodnie z zasadą przejrzystości i wymogiem publikacji *ex post* informacje dotyczące beneficjentów funduszy unijnych muszą zostać opublikowane na stronie internetowej Komisji, Agencji Wykonawczej lub agencji narodowych w pierwszej połowie roku następującego po zamknięciu roku budżetowego, na który zostały one przyznane.

Informacja ta może zostać również opublikowana za pośrednictwem każdego innego odpowiedniego środka, w tym Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.

Agencje narodowe i Agencja Wykonawcza opublikują następujące informacje:

- imię i nazwisko lub nazwę oraz miejscowość beneficjenta;
- przyznaną kwotę dofinansowania;
- charakter i cel udzielenia dofinansowania.

Na racjonalny i odpowiednio uzasadniony wniosek beneficjenta odstępuje się od publikacji, jeżeli takie ujawnienie informacji stwarza ryzyko naruszenia określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej praw i swobód odnośnych osób lub przynosi szkodę interesom handlowym beneficjentów.

Jeżeli chodzi o dane osobowe osób fizycznych, opublikowane informacje usuwa się dwa lata po zakończeniu roku budżetowego, w którym przyznano środki.

Ta sama zasada ma zastosowanie w przypadku danych osobowych umieszczonych w oficjalnych nazwach osób prawnych (np. stowarzyszenie lub spółka, których nazwą są nazwiska jego założycieli).

Informacji takich nie publikuje się w przypadku stypendiów wypłacanych osobom fizycznym oraz innego bezpośredniego wsparcia wypłacanego najbardziej potrzebującym osobom fizycznym (uchodźcom lub osobom bezrobotnym). Na publikowanie tego rodzaju informacji dotyczących osób otrzymujących dofinansowanie na rzecz mobilności w ramach programu Erasmus+ nie zezwala się także organizacjom będącym beneficjentami.

Widoczność działań Unii

Szczegółowe wymogi dotyczące widoczności projektu, udostępniania jego rezultatów i informacji na temat jego wpływu, a także obowiązek zapewnienia promocji każdego projektu, na który przyznano dotację, są szczegółowo określone w poszczególnych zaproszeniach/akcjach i umowach o udzielenie dotacji. We wszystkich przekazach informacyjnych lub publikacjach, niezależnie od formy i środka, włącznie z Internetem, lub w trakcie działań, które realizuje się z wykorzystaniem dofinansowania, beneficjenci muszą wyraźnie zaznaczyć, że otrzymali wsparcie Unii Europejskiej. Należy przy tym przestrzegać postanowień zawartych w zaproszeniu i umowie o udzielenie dotacji. Jeżeli beneficjent nie będzie w pełni przestrzegał tych postanowień, przyznane mu dofinansowanie może zostać zmniejszone.

Kontrole, audyty i monitorowanie

Agencja narodowa lub Agencja Wykonawcza bądź Komisja Europejska mogą przeprowadzać kontrole techniczne i finansowe oraz audyty w zakresie wykorzystania dofinansowania.

Problemy napotkane w ramach konkretnego projektu lub w odniesieniu do danego uczestnika (np. kwestie dotyczące zdolności operacyjnej lub finansowej) mogą wymagać ściślejszego monitorowania i stosowania środków opisanych w umowie o udzielenie dotacji. Celem takiego monitorowania jest pomoc beneficjentom w zarządzaniu ryzykiem, aby nie doszło do jego wystąpienia i aby można było pomyślnie zakończyć akcję. Organ przyznający dofinansowanie może także kontrolować dokumentację statutową beneficjenta (lub współbeneficjenta) w celu przeprowadzenia okresowych ocen kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych. Beneficjent (lub współbeneficjent) zobowiąże się, przez złożenie podpisu przez jego przedstawiciela prawnego, do przedstawienia dokumentów potwierdzających prawidłowe wykorzystanie dofinansowania. Komisja Europejska, Agencja Wykonawcza, agencje narodowe lub Trybunał Obrachunkowy, OLAF, EPPO bądź organ przez nie upoważniony mogą kontrolować sposób wykorzystania dofinansowania w dowolnym momencie w ciągu pięciu lat od dokonania płatności salda końcowego – lub trzech lat w przypadku dofinansowania na kwotę nieprzekraczającą 60 000 EUR. W związku z tym beneficjenci przechowują przez wspomniany okres dokumentację, oryginały dokumentów potwierdzających, dane statystyczne i inne dokumenty związane z dofinansowaniem.

Stosowane mogą być różne rodzaje procedur kontroli w zależności od rodzaju akcji, wielkości przyznanej dotacji i formy dotacji.

Szczegółowe postanowienia dotyczące kontroli i audytów opisano w umowie o udzielenie dotacji.

Ocena i monitorowanie ryzyka

Ocena ryzyka jest podstawowym elementem zarządzania dotacjami UE, ponieważ pomaga chronić fundusze publiczne, zwiększać sukces projektów oraz promować rozliczalność i przejrzystość. Jest to kluczowy element zarówno procesu składania wniosków, jak i zarządzania projektami finansowanymi przez UE, a także pomaga zapewnić, aby fundusze były przydzielane i wykorzystywane w sposób skuteczny, wydajny i zgodny z odpowiednimi politykami i przepisami.

Często od wnioskodawców wymaga się identyfikacji i ograniczenia ryzyka podczas przygotowywania wniosków. Jest to również istotne na etapie wyboru projektów. Rozporządzenie finansowe UE pozwala urzędnikowi zatwierdzającemu w kilku przypadkach zwolnić wnioskodawcę z danego obowiązku lub zażądać od niego dodatkowych dokumentów na podstawie oceny ryzyka. W odniesieniu do niektórych akcji wymaga się również, aby wnioskodawcy przedstawili plan zarządzania ryzykiem, w którym to przypadku sam plan jest częścią oceny projektu. Ponadto monitorowanie ryzyka związanego z beneficjentem i projektem odbywa się w trakcie realizacji projektu w kontekście kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń przeprowadzanych na podstawie konkretnej umowy o udzielenie dotacji.

Współpraca i spójna realizacja programu za pośrednictwem systemu informatycznego wykorzystywanego przez Komisję, EACEA i agencje narodowe

Aby zapewnić spójną realizację programu we wszystkich krajach uczestniczących[510] oraz ochronę interesów finansowych UE[511], informacje dotyczące wnioskodawcy, wniosku, zgodności z kryteriami kwalifikowalności i wykluczenia oraz powiązanych ocen zdolności operacyjnej i finansowej oraz inne istotne informacje, również te dotyczące uprzednio finansowanych projektów, a także – w przypadku przyznania dotacji – informacje dotyczące realizacji projektu i jego zwiększonego monitorowania, mogą być udostępniane upoważnionym osobom z Komisji Europejskiej, EACEA i agencji narodowych w kontekście wyboru i przyznawania dotacji, zapobiegania podwójnemu finansowaniu, monitorowania oraz w innych przypadkach w kontekście kontroli nadzorczych i kontroli podstawowych zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym program Erasmus+.

Wszelki dostęp do informacji podlega przepisom dotyczącym ochrony danych osobowych określonym poniżej.

W odniesieniu do EACEA dane mogą być udostępniane za pośrednictwem portalu „EU Funding & Tenders" zgodnie z mającymi zastosowanie oświadczeniami o ochronie prywatności[512]. Wymiana informacji między EACEA a agencjami narodowymi musi odbywać się zgodnie z postanowieniami podpisanych przez nie protokołów ustaleń.

[510] Zob. art. 128 rozporządzenia finansowego UE oraz art. 28 ust. 7 i 8 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+.
[511] Zob. w szczególności art. 194 rozporządzenia finansowego UE dotyczący zakazu podwójnego finansowania.
[512] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/privacy-statement_en.pdf

Ochrona interesów finansowych Unii

Komisja stosuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji akcji finansowanych na podstawie rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+, ochronę interesów finansowych Unii przez zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje administracyjne i finansowe[513]. Obejmuje to przeprowadzanie kontroli nadzorczych w odniesieniu do akcji i działań w ramach programu zarządzanych przez agencje narodowe, ustanowienie minimalnych wymogów dotyczących kontroli przeprowadzanych przez agencje narodowe i niezależne podmioty audytowe, przetwarzanie danych opisanych poniżej oraz ścisłą współpracę z agencjami krajowymi odpowiedzialnymi za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji.

Wnioskodawcy ubiegający się o dotacje muszą mieć świadomość, że każda osoba lub podmiot, którzy otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązani w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii oraz – jako warunek otrzymania środków – przyznają niezbędne prawa i dostęp właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, EPPO w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednim organom krajowym, aby mogli oni w pełni wykonywać swoje odnośne uprawnienia[514].

Ochrona danych

Wszelkie dane osobowe zawarte we wniosku o udzielenie dotacji lub w umowie o udzielenie dotacji są przetwarzane przez agencję narodową lub Agencję Wykonawczą bądź przez Komisję Europejską zgodnie z:

- w przypadku przetwarzania wymaganego zgodnie z oficjalnymi wytycznymi lub instrukcjami Komisji Europejskiej lub niezbędnego do realizacji programu Erasmus+: rozporządzeniem (UE) 2018/1725 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2018 r.[515] w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzję nr 1247/2002/WE (tekst obowiązujący w EOG);

- w przypadku przetwarzania do innych celów, które nie jest wymagane zgodnie z oficjalnymi wytycznymi lub instrukcjami Komisji Europejskiej ani niezbędne do realizacji programu Erasmus+:

    - ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO lub rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.[516]) w przypadku:

        - wszystkich danych osobowych przetwarzanych przez administratora lub podmiot przetwarzający w UE/EOG;

        - wszystkich danych osobowych dotyczących osób, których dane dotyczą, znajdujących się w UE/EOG w chwili rozpoczęcia przetwarzania;

    - krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony danych w przypadku wszystkich innych rodzajów przetwarzania.

W takich przypadkach podmiot decydujący o środkach i celach przetwarzania danych do tych innych celów zastępuje Komisję Europejską jako odpowiedzialny i rozliczalny administrator danych na podstawie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony danych.

O ile nie zaznaczono, że odpowiedzi są fakultatywne, odpowiedzi wnioskodawcy na pytania w formularzu wniosku są niezbędne do oceny i dalszego rozpatrywania wniosku o udzielenie dotacji zgodnie z przewodnikiem po programie Erasmus+. Dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w tym celu przez departament lub dział odpowiadający za dany

[513] Art. 30 ust. 1 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+.
[514] Art. 129 rozporządzenia finansowego.
[515] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj
[516] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

program dofinansowania unijnego (podmiot będący administratorem danych). Dane osobowe mogą być przekazywane osobom trzecim uczestniczącym w ocenie wniosków lub w procedurze zarządzania dofinansowaniami na zasadzie ograniczonego dostępu, bez uszczerbku dla przekazywania ich organom odpowiedzialnym za zadania w zakresie monitorowania i inspekcji zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub organom upoważnionym do przeprowadzania ocen programu lub wszelkich akcji w ramach programu. Szczególnie w celu zabezpieczenia interesów finansowych Unii dane osobowe mogą być przekazywane Służbom Audytu Wewnętrznego, Trybunałowi Obrachunkowemu, zespołowi ds. nieprawidłowości finansowych, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych lub Prokuraturze Europejskiej, a także między urzędnikami zatwierdzającymi Komisji a agencjami wykonawczymi. Wnioskodawca ma prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo do ich korekty. W przypadku konfliktów wnioskodawcy przysługuje także prawo odwołania się w dowolnym momencie do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

Jeżeli chodzi o przetwarzanie danych osobowych w ramach programu Erasmus+, pod adresem www.webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement dostępne jest szczegółowe oświadczenie o ochronie prywatności, w tym dane kontaktowe w razie pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych wnioskodawców.

W przypadku akcji zarządzanych przez EACEA zob.: www.ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/privacy-statement_en.pdf

Przed złożeniem wniosku wnioskodawca informuje osoby, których dane osobowe są zawarte we wniosku, o odpowiednim oświadczeniu o ochronie prywatności, jak wskazano powyżej.

W ramach działań Erasmus+ zarządzanych przez agencje narodowe lub agencję wykonawczą EACEA wnioskodawcy – a w przypadku podmiotów prawnych osoby będące członkami organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego wnioskodawcy lub dysponujące uprawnieniami reprezentacyjnymi, decyzyjnymi lub kontrolnymi w stosunku do wnioskodawcy, bądź osoby fizyczne lub prawne ponoszące nieograniczoną odpowiedzialność za zadłużenie wnioskodawcy – są informowane, iż ich dane osobowe (nazwa, imię i nazwisko w przypadku osób fizycznych, adres, forma prawna, imię i nazwisko osób dysponujących uprawnieniami reprezentacyjnymi, decyzyjnymi lub kontrolnymi w przypadku osób prawnych) mogą zostać zarejestrowane w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES) przez urzędnika zatwierdzającego Agencji, jeżeli dotyczy ich jedna z sytuacji, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 (unijnym rozporządzeniu finansowym).

CZĘŚĆ D – GLOSARIUSZ

W poniższej sekcji przedstawiono definicje kluczowych pojęć związanych z programem Erasmus+. Glosariusz podzielono na sekcje uporządkowane alfabetycznie, obejmujące terminy wspólne dla wszystkich sektorów i szczególne pojęcia dotyczące tylko konkretnego sektora.

Terminy wspólne

Agencja narodowa	Wyznaczony organ odpowiedzialny za zarządzanie realizacją programu na szczeblu krajowym w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. W każdym kraju funkcjonuje co najmniej jedna agencja narodowa.
Akredytacja	Procedura administracyjna gwarantująca, że organizacje chcące uzyskać uproszczony dostęp do finansowania w ramach akcji w programie Erasmus+ spełniają określony zbiór kryteriów i minimalne wymogi. Przyznanie akredytacji stanowi pierwszy etap dwuetapowej procedury składania wniosków o przyznanie niektórych dotacji i nie pociąga za sobą natychmiastowego przyznania finansowania w ramach programu Erasmus+.
Beneficjent	Osoba fizyczna lub podmiot (niezależnie od tego, czy posiada osobowość prawną), z którymi podpisano umowę o udzielenie dotacji. W przypadku gdy istnieje kilku beneficjentów (w umowach z wieloma beneficjentami), można ich również określić jako „współbeneficjentów”.
Błąd pisarski	Drobne błędy popełnione nieumyślnie, które wpływają na zmianę w treści/wymowę dokumentu, np. błąd typograficzny (literówka) lub nieumyślne dodanie lub pominięcie wyrazu, zdania lub rysunku/wykresu.
Doskonalenie zawodowe	Proces zwiększania możliwości zawodowych uczestników (osób uczących się i kadry) poprzez rozwijanie kompetencji i wiedzy fachowej oraz nabywanie nowych umiejętności, które zwykle określa się w analizie potrzeb rozwojowych. Rozwój zawodowy obejmuje wszystkie rodzaje możliwości uczenia się, od zorganizowanych szkoleń i seminariów po możliwości nieformalnego uczenia się.
Efekty uczenia się	Określenie, co uczestnik wie, rozumie i jest w stanie zrobić po zakończeniu procesu uczenia się, ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji.
ESCO (wielojęzyczna europejska klasyfikacja umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów)	Określa i klasyfikuje umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody, które są istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkoleń. Jest dostępna w 25 językach europejskich. Klasyfikacja ta zawiera opis profili zawodów, pokazując relacje między zawodami, umiejętnościami, kompetencjami i kwalifikacjami. Klasyfikację ESCO opracowano w otwartym formacie informatycznym i każdy może korzystać z niej nieodpłatnie.

Europass	Platforma internetowa Europass, będąca działaniem w ramach Europejskiego programu na rzecz umiejętności, dostarcza osobom fizycznym i organizacjom internetowe narzędzia i informacje dotyczące możliwości z zakresu uczenia się, ram kwalifikacji i samych kwalifikacji, wytycznych, gromadzenia informacji na temat umiejętności, narzędzia samooceny oraz dokumentację umiejętności i kwalifikacji, a także dostęp do możliwości z zakresu uczenia się i zatrudnienia. Platforma Europass oferuje również narzędzia i oprogramowanie wspierające referencje uwierzytelnione cyfrowo za pośrednictwem europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się, jak zapowiedziano w Planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej. Platforma zapewnia wzajemne powiązanie z krajowymi źródłami danych dotyczącymi możliwości z zakresu uczenia się oraz krajowymi bazami danych lub rejestrami dotyczącymi kwalifikacji.
Europejska organizacja pozarządowa	Do celów niniejszego programu są to organizacje pozarządowe, które działają za pośrednictwem formalnie uznanej struktury złożonej z europejskiego organu/sekretariatu ustanowionego zgodnie z prawem od co najmniej dwóch lat w państwie członkowskim UE lub państwie trzecim stowarzyszonym z Programem oraz z krajowych organizacji/oddziałów w co najmniej dziewięciu państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem. Te krajowe organizacje/oddziały muszą: • posiadać udokumentowane powiązanie statutowe[517] z europejskim organem/sekretariatem; • działać w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub młodzieży; Europejska organizacja pozarządowa musi składać się co najmniej z dziewięciu podmiotów (europejskiego organu/sekretariatu i co najmniej ośmiu organizacji/oddziałów krajowych) ustanowionych w co najmniej dziewięciu różnych państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z Programem.
Europejskie ramy kwalifikacji (ERK)	Wspólne ramy odniesienia obejmujące osiem poziomów kwalifikacji, przedstawionych jako efekty uczenia się według rosnącego stopnia zaawansowania. Służą one jako instrument przełożenia między różnymi systemami kwalifikacji i ich poziomami. Celem europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (ERK) jest poprawa przejrzystości, porównywalności i możliwości przenoszenia kwalifikacji (Dz.U. 2017/C 189/03)
Kadra/pracownicy	Osoby, które zawodowo albo na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem, szkoleniem lub uczeniem się pozaformalnym na wszystkich poziomach, w tym nauczyciele akademiccy, nauczyciele (z uwzględnieniem nauczycieli przedszkolnych), osoby prowadzące szkolenia, kadra kierownicza szkół, osoby pracujące z młodzieżą, personel sportowy, pracownicy placówek wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz pracownicy niebędący nauczycielami i inne osoby regularnie zaangażowane w promowanie uczenia się.

[517] Zob. definicja terminu „powiązanie statutowe” w glosariuszu.

Kompetencje cyfrowe	Obejmują pewne, krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie. Obejmują one umiejętność korzystania z informacji i danych, komunikowanie się i współpracę, umiejętność korzystania z mediów, tworzenie treści cyfrowych (w tym programowanie), bezpieczeństwo (w tym komfort cyfrowy i kompetencje związane z cyberbezpieczeństwem), kwestie dotyczące własności intelektualnej, rozwiązywanie problemów i krytyczne myślenie.
Kompetencje kluczowe	Podstawowy zbiór wiedzy, umiejętności i postaw, których wszyscy potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, zatrudnienia, włączenia społecznego, zrównoważonego stylu życia, udanego życia w pokojowych społeczeństwach, kierowania życiem w sposób prozdrowotny i aktywnego obywatelstwa, jak określono w zaleceniu Rady 2018/C 189/01 z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie.
Konsorcjum	Co najmniej dwie organizacje uczestniczące, współpracujące w celu przygotowania i realizacji projektu oraz monitorowania jego wyników. Konsorcjum może być krajowe (tj. składać się z organizacji ustanowionych w tym samym kraju) lub międzynarodowe (organizacje uczestniczące pochodzą z różnych krajów).
Koordynator/Organizacja koordynująca	Organizacja uczestnicząca, która ubiega się o dotację w ramach programu Erasmus+ w imieniu konsorcjum organizacji partnerskich. Oprócz tego, że jest beneficjentem, koordynator ma szczególne obowiązki przewidziane w umowie o dotację.
Kwalifikacje	Formalne rezultaty procesu oceny i poświadczenia uzyskiwane po stwierdzeniu przez właściwy organ, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się na określonym poziomie.
Licencja otwarta	Licencja otwarta umożliwia podmiotom praw autorskich (twórcom lub innym posiadaczom praw) udzielenie ogółowi społeczeństwa prawnego zezwolenia na swobodne korzystanie z ich prac; zgodnie z wymogiem otwartego dostępu w ramach Erasmus+ każda taka licencja otwarta musi co najmniej umożliwiać wykorzystywanie, dostosowywanie i upowszechnianie. Licencja otwarta powinna być wskazana bezpośrednio na dziele lub w każdym miejscu, gdzie to dzieło jest udostępnione. Materiały edukacyjne objęte licencją otwartą są nazywane otwartymi zasobami edukacyjnymi (OER).
Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)	Przedsiębiorstwa (zob. definicja niżej), które zatrudniają mniej niż 250 osób, i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR i/lub których całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.
Miejsce działań	Fizyczna lokalizacja, w której działanie ma miejsce.
Miesiąc	Do celów obliczania dofinansowania miesiąc wynosi 30 dni.
Międzynarodowy	W kontekście programu Erasmus+ odnosi się do wszelkich akcji, w których udział bierze co najmniej jedno państwo członkowskie UE lub państwo trzecie stowarzyszone z Programem oraz co najmniej jedno państwo trzecie niestowarzyszone z Programem.

Mikropoświadczenia	Mikropoświadczenia są uznanym dowodem efektów uczenia się, które uczący się osiągnął w wyniku krótkiego doświadczenia w zakresie nauki, zgodnie z przejrzystymi normami i wymogami oraz na podstawie oceny. Dowód znajduje się w poświadczonym dokumencie, w którym wymieniono nazwisko posiadacza, osiągnięte efekty uczenia się, metodę oceny, organ przyznający oraz, w stosownych przypadkach, poziom ram kwalifikacji i uzyskane punkty zaliczeniowe. Mikropoświadczenia są własnością uczącego się, można je dzielić, przenosić i łączyć w większe referencje lub kwalifikacje.
Młodzież	W kontekście programu Erasmus+ osoby w wieku od 13 do 30 lat.
Mniej doświadczona organizacja	Każda organizacja uczestnicząca, która w ciągu ostatnich siedmiu lat więcej niż dwa razy nie otrzymała wsparcia w ramach danego rodzaju akcji wspieranej w ramach niniejszego programu lub programu go poprzedzającego. Kategoria ta obejmuje kategorię „wnioskodawców składających wniosek po raz pierwszy" zgodnie z powyższą definicją.
Mobilność edukacyjna	Oznacza fizyczne przeniesienie się do kraju innego niż kraj zamieszkania w celu podjęcia studiów, szkolenia lub innego rodzaju uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego.
Mobilność mieszana	Działanie w zakresie mobilności będące połączeniem mobilności fizycznej i wirtualnej ułatwiające wymianę doświadczeń/pracę zespołową w zakresie e-uczenia się opartego na współpracy.
MOOC (masowy, otwarty kurs internetowy)	Rodzaj kursu, który jest w całości realizowany online, dostępny dla każdego bez opłat, wstępnych kwalifikacji czy innych ograniczeń; często ma dużą liczbę uczestników. Kursy te mogą obejmować także kontakty osobiste, np. zachęcać do lokalnych spotkań uczestników, oraz formalną ocenę, ale zwykle stosują wzajemną ocenę, samoocenę i automatyczne wystawianie ocen. Istnieje wiele rodzajów MOOC, na przykład kursy specjalizujące się w określonych sektorach, grupach docelowych (np. profil zawodowy, nauczyciele) lub metodach nauczania. MOOC finansowane w ramach Erasmus+ muszą być otwarte dla wszystkich, a zarówno uczestnictwo, jak i świadectwo lub odznaka ukończenia muszą być bezpłatne. Wymóg otwartego dostępu do zasobów edukacyjnych odnosi się również do MOOC i innych kompletnych kursów.
Nowa organizacja	Każda organizacja uczestnicząca, która nie otrzymała poprzednio wsparcia w ramach danego rodzaju akcji wspieranej w ramach omawianego programu lub programu go poprzedzającego jako koordynator albo partner.
Obserwacja pracy	Krótki pobyt w organizacji partnerskiej w innym kraju w celu przejścia szkolenia polegającego na towarzyszeniu pracownikom w ich codziennej pracy w organizacji przyjmującej, a także w celu wymiany dobrych praktyk, zdobycia umiejętności i wiedzy lub stworzenia trwałych partnerstw poprzez aktywną obserwację.
OID (identyfikator organizacji)	Niepowtarzalny numer odpowiadający danej organizacji. Numeru tego można używać przy ubieganiu się o akredytację lub dotację w kontekście akcji w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności zarządzanych przez agencje narodowe.
Organizacja komercyjna działająca w ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	Organizacja działająca w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, która włącza kwestie społeczne, środowiskowe i etyczne do swoich strategii i podstawowych operacji razem ze swoimi celami finansowymi oraz wykazuje się znacznym doświadczeniem w sektorze młodzieży, pod warunkiem że jej zaangażowanie w działania finansowane w ramach tego programu nie ma charakteru komercyjnego i nie ma na celu generowania zysku.

Organizacja partnerska	W przypadku akcji zarządzanych przez agencje narodowe organizacja formalnie zaangażowana w projekt (współbeneficjent), ale niebędąca koordynatorem.
Organizacja przyjmująca	(Główna) organizacja, która zapewnia treści dydaktyczne uczestnikom działań w zakresie mobilności, korzystając z własnych zasobów i wiedzy fachowej. Organizacja przyjmująca współpracuje z organizacją wysyłającą w celu określenia oczekiwanych efektów uczenia się i metod, które zostaną zastosowane do ich osiągnięcia. Następnie realizuje program uczenia się oraz zapewnia monitorowanie i opiekę mentorską w trakcie działania.
Organizacja przyjmująca	Organizacja uczestnicząca przyjmująca uczestników i organizująca działania w ramach projektu Erasmus+.
Organizacja uczestnicząca	Organizacja lub nieformalna grupa młodych ludzi zaangażowane w projekt programu Erasmus+ w charakterze koordynatora albo partnera.
Organizacja wysyłająca	Organizacja uczestnicząca wysyłająca co najmniej jednego uczestnika do udziału w działaniu w ramach projektu Erasmus+.
Osoba towarzysząca	Osoba towarzysząca uczestnikom (osobom uczącym się, personelowi, młodzieży lub osobom pracującym z młodzieżą) przy działaniu w zakresie mobilności w celu zapewnienia im bezpieczeństwa oraz udzielania wsparcia i pomocy, a także asystowania uczestnikowi w procesie skutecznego uczenia się podczas doświadczenia w zakresie mobilności. W przypadku zajęć indywidualnych osoba towarzysząca może towarzyszyć uczestnikom o mniejszych szansach lub małoletnim i osobom młodym z niewielkim doświadczeniem w przebywaniu poza granicami swojego kraju. W przypadku zajęć grupowych w dziedzinie kształcenia i szkolenia wykwalifikowany personel edukacyjny musi towarzyszyć grupie, aby ułatwić proces uczenia się.
Osoby o mniejszych szansach	Osoby o mniejszych szansach to osoby, które ze względów ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowisk migrantów lub z takich powodów, jak niepełnosprawność i trudności w nauce, lub z jakichkolwiek innych powodów, w tym tych, które mogą prowadzić do dyskryminacji zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, napotykają przeszkody uniemożliwiające im skuteczny dostęp do możliwości w ramach programu.
Otwarte zasoby edukacyjne (OER)	Materiały edukacyjne dowolnego rodzaju (np. podręczniki, zeszyty do ćwiczeń, plany zajęć, filmy instruktażowe, pełne kursy internetowe, gry edukacyjne), które można swobodnie wykorzystywać, dostosowywać i udostępniać. OER są publikowane w ramach licencji otwartej albo są własnością publiczną (tj. prawo autorskie do nich wygasło). Bezpłatne materiały, których nie można wykorzystywać ani udostępniać publicznie, nie są OER.
Otwarty dostęp	Nieodpłatne i nieograniczone udostępnianie produktów dotacji ogółowi społeczeństwa, np. publikacja materiałów, zazwyczaj za pośrednictwem cyfrowych platform i repozytoriów. Erasmus+ nakłada wymóg otwartego dostępu w przypadku zasobów edukacyjnych oraz zachęca do otwartego dostępu w przypadku wyników badań i danych pochodzących z badań naukowych.
Pakiet prac	Element podziału pracy projektowej. Stanowi on grupę działań projektowych ukierunkowanych na osiągnięcie wspólnych celów szczegółowych.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej i państwa trzecie stowarzyszone z Programem	Kraje UE i spoza UE, które ustanowiły agencję narodową i które w pełni uczestniczą w programie Erasmus+. Wykaz państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem jest podany w części A przewodnika w sekcji „Kto może uczestniczyć w programie Erasmus+?". Państwa trzecie stowarzyszone z Programem zawarły z Unią umowę na podstawie art. 19 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+.
Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem	Państwa trzecie niestowarzyszone z Programem to państwa, które nie zawarły z Unią umowy na podstawie art. 19 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+. Zgodnie z art. 20 tego rozporządzenia, w należycie uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii w akcjach Programu, o których mowa w art. 5–7, art. 8 lit. a) i b) oraz art. 9–14 rozporządzenia ustanawiającego program Erasmus+, mogą także uczestniczyć podmioty prawne z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem. W tych krajach nie ustanowiono żadnej agencji narodowej. Wykaz państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, których podmioty prawne mogą odpowiadać na zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Erasmus+, podano w części A przewodnika w sekcji „Kto może uczestniczyć w programie Erasmus+?". Decyzję o przyznaniu dotacji takim podmiotom podejmuje urzędnik zatwierdzający na podstawie analizy indywidualnych przypadków, uwzględniając uzasadniony interes Unii.
Partnerstwo	Umowa między grupą instytucji lub organizacji w celu realizacji wspólnych działań i projektów.
Partnerzy stowarzyszeni	Podmioty z sektora publicznego lub prywatnego, którzy uczestniczą w realizacji określonych zadań/działań w ramach projektu lub pomagają promować wyniki projektu i zapewniać jego trwałość, ale których ze względu na aspekty dotyczące zarządzania umowami nie uznaje się za beneficjentów i nie otrzymują oni żadnego dofinansowania z programu w ramach projektu (nie mają prawa obciążać kosztami ani wnioskować o wkłady).
Podmiot prawny	Osoba fizyczna lub osoba prawna utworzona i uznana za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która ma osobowość prawną i która – działając we własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot niemający osobowości prawnej, o którym mowa w art. 200 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego.
Podmiot stowarzyszony	Za podmioty stowarzyszone można uznać następujące podmioty (zgodnie z art. 190 rozporządzenia finansowego): • podmioty prawne mające prawny lub kapitałowy związek z beneficjentami; przy czym związek ten nie ogranicza się do danego działania ani nie został nawiązany wyłącznie w celu jego realizacji • kilka jednostek spełniających kryteria przyznania dofinansowania i tworzących razem jeden podmiot, który może być traktowany jako pojedynczy beneficjent, także w przypadku gdy podmiot ten został specjalnie utworzony do celów realizacji danego działania. Podmioty stowarzyszone muszą spełniać kryteria kwalifikowalności i braku wykluczenia, a także – w stosownych przypadkach – kryteria kwalifikacji mające zastosowanie do wnioskodawców, ale nie wlicza się ich, oceniając spełnienie minimalnych kryteriów kwalifikowalności dotyczących składu konsorcjum (jeżeli dotyczy).

Podróż z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu	Podróż, która w obie strony co najmniej w połowie odbywa się z wykorzystaniem niskoemisyjnych środków transportu, takich jak autobus, pociąg, rower lub car-pooling. Podróże statkiem będą uznawane za podróże z wykorzystaniem ekologicznych środków transportu, jeśli zostaną połączone z innymi niskoemisyjnymi środkami transportu.
Porozumienie o mobilności/programie zajęć	Porozumienie między organizacją wysyłającą i przyjmującą oraz osobami uczestniczącymi, określające cele i treść okresu mobilności w celu zapewnienia jego przydatności i jakości. Może być również wykorzystane jako podstawa do uznania danego pobytu za granicą przez organizację przyjmującą.
Poświadczanie (efektów) uczenia się pozaformalnego i nieformalnego	Proces potwierdzania przez upoważniony organ, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się mierzone według właściwego standardu, który obejmuje następujące cztery odrębne etapy: 1.identyfikację konkretnych doświadczeń danej osoby za pomocą rozmowy; 2.dokumentację służącą zaprezentowaniu doświadczeń danej osoby; 3.formalną ocenę tych doświadczeń; oraz 4.poświadczenie wyników oceny mogące prowadzić do przyznania częściowej lub pełnej kwalifikacji.
Powiązanie statutowe	Współpraca między zainteresowanymi organizacjami opierająca się na sformalizowanych/dokumentowanych relacjach, które nie ograniczają się do projektu objętego wnioskiem i które nie zostały ustanowione wyłącznie w celu realizacji tego projektu. Powiązanie to może przybierać różne formy – od bardzo zintegrowanej (np. jedna „organizacja macierzysta" z krajowymi oddziałami/podmiotami stowarzyszonymi, posiadającymi osobowość prawną albo jej nieposiadającymi) do luźniejszej (np. sieć funkcjonująca na podstawie jasno określonych zasad członkostwa, wymagających np: uiszczania opłaty, zawarcia umowy/porozumienia o członkostwie, określenia praw i obowiązków obu stron itp.).
Praktyki zawodowe (staże)	Czas spędzony w przedsiębiorstwie lub organizacji w innym kraju w celu nabycia konkretnych kompetencji potrzebnych na rynku pracy, zdobycia doświadczenia zawodowego i lepszego zrozumienia kultury gospodarczej i społecznej tego kraju.
Profil zawodowy	Zbiór umiejętności, kompetencji, wiedzy i kwalifikacji, które dotyczą zwykle określonego zawodu.
Projekt	Spójny zbiór działań opracowanych i zorganizowanych w taki sposób, aby osiągnąć określone cele i rezultaty.
Przedsiębiorstwo	Każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na swoją wielkość, formę prawną bądź sektor gospodarki, w którym działa.

Przedsiębiorstwo społeczne	Przedsiębiorstwo, niezależnie od jego formy prawnej, które nie jest notowane na rynku regulowanym w rozumieniu art. 4 ust. 21 dyrektywy 2014/65/UE i które: 1) zgodnie ze swoim statutem, aktem założycielskim lub jakimkolwiek innym dokumentem statutowym dotyczącym założenia działalności powstało przede wszystkim w celu osiągania wymiernych, pozytywnych skutków społecznych, a nie generowania zysków dla właścicieli, członków i zainteresowanych stron, jeżeli przedsiębiorstwo to: a) świadczy innowacyjne usługi lub wytwarza innowacyjne towary pozwalające na osiągnięcie korzyści społecznych lub b) stosuje innowacyjną metodę produkcji towarów lub świadczenia usług, która odzwierciedla jego cel o charakterze społecznym; 2) inwestuje wygenerowane zyski przede wszystkim w sposób służący osiągnięciu swojego podstawowego celu, a w odniesieniu do wszelkich przypadków podziału zysków między udziałowców i właścicieli stosuje uprzednio określone procedury i zasady służące temu, aby podział zysków nie utrudniał realizacji celu podstawowego; 3) jest zarządzane w przedsiębiorczy, odpowiedzialny i przejrzysty sposób, w szczególności poprzez angażowanie pracowników, klientów lub zainteresowanych stron, których dotyczy działalność gospodarcza prowadzona przez to przedsiębiorstwo.
Przedstawiciel uprawniony do reprezentowania podmiotu prawnego (LEAR)	W przypadku działań zarządzanych przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury, równolegle z zatwierdzeniem organizacji w rejestrze uczestników jej przedstawiciel prawny lub przedstawiciele prawni muszą wyznaczyć przedstawiciela uprawnionego do reprezentowania podmiotu prawnego (LEAR). Rola LEAR jest kluczowa: po zatwierdzeniu przez Komisję LEAR będzie upoważniony do: • zarządzania informacjami prawnymi i finansowymi dotyczącymi organizacji, • zarządzania prawami dostępu osób w organizacji (ale nie na poziomie projektu), • wyznaczania przedstawicieli organizacji do elektronicznego podpisywania umów o udzielenie dotacji („sygnatariusze prawni" – LSIGN) lub sprawozdań finansowych („sygnatariusze finansowi" – FSIGN) za pośrednictwem portalu „Funding & tender opportunities". Wszystkie etapy zatwierdzania LEAR wyjaśniono w portalu „Funding & tender opportunities".
Siła wyższa	Dowolna sytuacja lub zdarzenie, które uniemożliwiają organizacjom i osobom wywiązanie się z ich obowiązków przy realizacji działań w ramach projektu. Sytuacja ta lub zdarzenie muszą być nieprzewidywalne, wyjątkowe i niezależne od woli stron. Siła wyższa nie może wynikać z błędu ani zaniedbania organizacji lub innych uczestników zaangażowanych w akcję i okazuje się być nieunikniona pomimo dochowania należytej staranności.
Spółka	Osoba prawna ustanowiona zgodnie z przepisami prawa cywilnego lub prawa handlowego, w tym spółdzielnia, oraz inna osoba prawna prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem organizacji o charakterze non-profit.
Szkoła	Instytucja zapewniająca kształcenie ogólne, zawodowe lub techniczne, na dowolnym poziomie, od edukacji przedszkolnej po edukację na poziomie ponadgimnazjalnym, w tym na poziomie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Aby sprawdzić kwalifikowalność w obszarze „edukacja szkolna", należy zapoznać się z definicją kwalifikujących się szkół w danym kraju na stronie internetowej odpowiedniej agencji narodowej.

Termin składania wniosków	Ostateczna data złożenia wniosku do agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej, aby uznano go za dopuszczalny.
Transnarodowy	W kontekście programu Erasmus+ pojęcie to dotyczy wszelkich działań z udziałem co najmniej dwóch państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem.
Uczenie się nieformalne	Uczenie się wynikające z codziennych zajęć i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane pod względem celów, czasu uczenia się ani środków wspierających uczenie się; z perspektywy osoby uczącej się może być ono niezamierzone.
Uczenie się pozaformalne	Uczenie się odbywające się poprzez zaplanowane działania edukacyjne, w którym obecna jest pewna forma wsparcia, ale które nie jest częścią systemu kształcenia i szkolenia formalnego.
Uczenie się przez całe życie	Uczenie się we wszystkich formach – formalne, pozaformalne lub nieformalne – odbywające się na wszystkich etapach życia i prowadzące do pogłębienia lub uaktualnienia wiedzy, umiejętności, kompetencji i postaw lub do uczestnictwa w życiu społecznym z perspektywy osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub związanej z zatrudnieniem, z uwzględnieniem świadczenia usług poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego i zawodowego; obejmuje ono wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe, kształcenie dorosłych, pracę z młodzieżą oraz inne formy uczenia się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, a także zazwyczaj promuje współpracę międzysektorową i elastyczne ścieżki kształcenia.
Uczeń	Osoba przyjęta w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na jakimkolwiek poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do szkoły średniej II stopnia lub osoba ucząca się poza strukturami instytucjonalnymi uznana przez właściwe organy za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie na ich odpowiednich terytoriach.
Uczestnik działań w ramach projektu Erasmus+	Osoba fizyczna, która jest w pełni zaangażowana w projekt oraz może otrzymywać część finansowania Unii Europejskiej przeznaczoną na pokrycie kosztów jej uczestnictwa (w szczególności kosztów podróży i utrzymania).
Umiejętności ekologiczne	Kompetencje i wiedza potrzebne do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, które mogą mieć charakter ogólny, jak np. zrównoważone rolnictwo, ochrona gleb, wykorzystanie energii i zmniejszenie ilości odpadów, lub bardziej techniczny, jak np. wiedza na temat energii ze źródeł odnawialnych.
Umiejętności podstawowe	Umiejętność czytania i pisania, umiejętności w dziedzinie matematyki i technologii; umiejętności te zalicza się do kompetencji kluczowych.
Umiejętności przekrojowe (miękkie, życiowe)	Należą do nich: umiejętność krytycznego myślenia, ciekawość i kreatywność, umiejętność podejmowania inicjatywy, rozwiązywania problemów, pracy zespołowej, skutecznego komunikowania się w wielokulturowym i interdyscyplinarnym środowisku, przystosowywania się do warunków, radzenia sobie ze stresem i niepewnością; umiejętności te zalicza się do kompetencji kluczowych.
Unijne narzędzia przejrzystości i uznawalności	Instrumenty ułatwiające zainteresowanym stronom zrozumienie, docenienie oraz w stosownych przypadkach uznanie efektów uczenia się i kwalifikacji w całej Unii Europejskiej.

Ustanowiony	Uznaje się, że organizacja lub organ są ustanowione w miejscu, w którym podlegają jurysdykcji do celów prawnych i podatkowych. Ustala się to zwykle na podstawie spełnienia określonych warunków krajowych, które umożliwiają formalne uznanie takiej organizacji lub podmiotu przez jej organy krajowe. W przypadku nieformalnej grupy młodych ludzi miejsce zameldowania i rezydencja podatkowa jej prawnego przedstawiciela (jego „ośrodek interesów życiowych”[518]) są uważane za mające skutki równoważne do celów kwalifikowalności do dofinansowania w ramach programu Erasmus+. Do tego celu nie będą akceptowane drugie miejsca zamieszkania ani zezwolenia.
Wirtualne uczenie się	Nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji przez korzystanie z narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających uczestnikom zdobywanie wartościowych transnarodowych lub międzynarodowych doświadczeń w zakresie nauki.
Wizyta studyjna	Wyjazd, podczas którego uczestnik poznaje i studiuje inną organizację lub instytucję, jej praktyki i systemy. Pozwala to uczestnikowi na zdobycie doświadczenia w zakresie nauki opartego na bezpośrednim kontakcie oraz na obserwacji metod i praktyk organizacji przyjmującej.
Władza krajowa	Organ odpowiedzialny na poziomie krajowym za monitorowanie i nadzorowanie zarządzania programem w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z Programem. W każdym kraju funkcjonuje co najmniej jedna władza krajowa.
Wnioskodawca	Osoba fizyczna lub podmiot (niezależnie od tego, czy posiada osobowość prawną), które złożyły wniosek w ramach procedury udzielania dotacji, w tym każda organizacja uczestnicząca lub nieformalna grupa młodych ludzi. Wnioskodawcy mogą występować indywidualnie lub w imieniu innych instytucji zaangażowanych w projekt. W tym ostatnim przypadku wnioskodawca jest jednocześnie koordynatorem. W przypadku akcji zarządzanych przez agencję wykonawczą EACEA wnioskodawcami są te podmioty, które staną się beneficjentami i podmiotami stowarzyszonymi w umowie o udzielenie dotacji, o ile ich wniosek otrzyma finansowanie.
Wnioskodawca składający wniosek po raz pierwszy	Każda organizacja uczestnicząca, która w ciągu ostatnich siedmiu lat nie otrzymała wsparcia jako koordynator projektu (wnioskodawca) w ramach danego rodzaju akcji wspieranej w ramach omawianego programu lub programu go poprzedzającego.
Współfinansowanie	Zasada polegająca na tym, że część kosztów projektu otrzymującego wsparcie UE jest ponoszona przez beneficjenta lub pokrywana przez zewnętrzne wkłady finansowe z innych źródeł niż dotacja UE.
Współpraca wirtualna	Wszelkie formy współpracy z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu ułatwienia i wspierania wszelkich stosownych działań w ramach Programu.

[518] W przypadku wątpliwości zob. art. 11 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 w odniesieniu do elementów służących ustaleniu miejsca zamieszkania.

Wzajemne uczenie się	Wzajemne działanie edukacyjne, które jest korzystne dla obu stron i polega na dzieleniu się wiedzą, pomysłami i doświadczeniami między uczestnikami. Praktyki wzajemnego uczenia się umożliwiają interakcję z innymi uczestnikami, rówieśnikami oraz udział w zajęciach, w których mogą uczyć się od siebie nawzajem i realizować cele edukacyjne, zawodowe lub dotyczące rozwoju osobistego.
Zaproszenie do składania wniosków	Zaproszenie opublikowane przez Komisję lub w jej imieniu w celu przedstawienia w odpowiednim terminie propozycji działania odpowiadającego realizowanym celom i spełniającego wymagane warunki. Zaproszenia do składania wniosków publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (seria C) lub na odpowiednich stronach internetowych Komisji, agencji narodowej lub Agencji Wykonawczej.

Szkolnictwo wyższe

ECHE (Karta Erasmusa dla szkolnictwa wyższego)	Akredytacja udzielana przez Komisję Europejską, umożliwiająca instytucjom szkolnictwa wyższego z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem składanie wniosków oraz udział w działaniach z zakresu mobilności edukacyjnej i współpracy w ramach programu Erasmus+. Przyznanie ECHE stanowi pierwszy etap dwuetapowej procedury składania wniosków o przyznanie niektórych dotacji i nie pociąga za sobą natychmiastowego przyznania finansowania w ramach programu Erasmus+. Instytucje szkolnictwa wyższego z państw trzecich z Bałkanów Zachodnich niestowarzyszonych z Programem mogą starać się o ECHE i ją uzyskać do celów zaproszenia do składania wniosków dotyczących Uniwersytetów Europejskich, do udziału w którym są one uprawnione. Karta określa podstawowe zasady, jakie instytucja powinna spełniać przy organizowaniu i realizacji wysokiej jakości mobilności i współpracy. Wyszczególnia warunki, jakie dana instytucja zgadza się spełnić w celu zapewniania wysokiej jakości usług i procedur, a także dostarczania rzetelnych i przejrzystych informacji.
ECTS (Europejski system transferu i akumulacji punktów w szkolnictwie wyższym)	System skoncentrowany na osobach uczących się, służący akumulacji i transferowi punktów zaliczeniowych, oparty na przejrzystości procesów uczenia się, nauczania i oceny. Jego celem jest ułatwienie planowania, realizacji i oceny programów studiów oraz mobilności osób uczących się przez uznawanie kwalifikacji i okresów uczenia się. System, który pomaga w opracowywaniu, opisywaniu i realizowaniu programów studiów oraz przyznawaniu kwalifikacji w ramach systemu szkolnictwa wyższego. Dzięki stosowaniu ECTS, w powiązaniu z ramami kwalifikacji opartymi na efektach kształcenia, programy studiów i kwalifikacje są bardziej przejrzyste, a uznawanie kwalifikacji jest łatwiejsze.
Instytucja szkolnictwa wyższego	Oznacza instytucję, która zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową przyznaje uznawane dyplomy lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, niezależnie od nazwy takiej instytucji, lub porównywalną instytucję na poziomie wyższym, którą władze krajowe uznają za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie na ich odpowiednich terytoriach.
Mobilność w celu uzyskania dyplomu	Okres studiów za granicą odbywanych w celu uzyskania dyplomu lub świadectwa w innym kraju.

Mobilność w celu uzyskania punktów zaliczeniowych	Ograniczony czasowo okres studiów lub praktyki/stażu za granicą odbywany – w ramach trwających studiów w instytucji macierzystej – w celu uzyskania punktów zaliczeniowych. Po okresie mobilności studenci wracają do instytucji macierzystej, aby ukończyć studia.
Programy studiów jednostopniowych	Zintegrowane/długie programy prowadzące do uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia, które w niektórych krajach są nadal opisywane raczej za pomocą okresu trwania, a nie za pomocą zdobywanych punktów zaliczeniowych. W większości tych krajów nie realizuje się programów w ramach bolońskiego modelu studiów pierwszego stopnia w takich dziedzinach jak medycyna, stomatologia, weterynaria, pielęgniarstwo i położnictwo, które w większości przypadków podejmuje od 1–8% studentów. Typowa długość zintegrowanych programów, których ukończenie prowadzi do zdobycia zawodu regulowanego, odpowiada na ogół 300–360 ECTS lub okresowi 5–6 lat w zależności od danego zawodu regulowanego.
Punkt zaliczeniowy	Zbiór indywidualnych efektów uczenia się danej osoby, które zostały ocenione i mogą być akumulowane do celów uzyskania kwalifikacji lub przenoszone do innych programów uczenia się lub na poczet innych kwalifikacji.
Studia prowadzące do uzyskania dwóch/wielu dyplomów	(Co najmniej) dwa odrębne dyplomy ukończenia studiów wydawane studentowi po pomyślnym ukończeniu wspólnego programu. Studia prowadzące do uzyskania dwóch dyplomów są szczególnym rodzajem studiów prowadzących do uzyskania wielu dyplomów. Każdy dyplom musi być podpisany przez właściwe władze odnośnej instytucji i jest oficjalne uznawany w państwach, w których poszczególne instytucje wydające dyplomy mają swoją siedzibę.
Studia trzeciego stopnia	Poziom studiów trzeciego stopnia w Ramach kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego uzgodniony przez ministrów odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe na posiedzeniu w Bergen w maju 2005 r. w ramach Procesu Bolońskiego. Deskryptory studiów trzeciego stopnia w Ramach kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego odpowiadają efektom uczenia się na poziomie 8 EQF.
Suplement do dyplomu	Załącznik do oficjalnej dokumentacji kwalifikacyjnej, która służy przedstawianiu bardziej szczegółowych informacji dotyczących studiów, wypełniany według uzgodnionego formatu uznawanego na szczeblu międzynarodowym; dokument dołączany do dyplomu ukończenia studiów wyższych, zawierający ustandaryzowany opis zakresu, poziomu, kontekstu, treści i statusu studiów ukończonych przez jego posiadacza. Jest on wydawany przez instytucje szkolnictwa wyższego zgodnie ze standardami uzgodnionymi przez Komisję Europejską, Radę Europy i UNESCO. W kontekście międzynarodowego wspólnego programu studiów zaleca się wydawać „wspólny suplement do dyplomu" obejmujący całość programu i zatwierdzany przez wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego przyznające dyplom.

Wspólne programy	Programy (studiów lub badań) w obrębie szkolnictwa wyższego, wspólnie opracowywane, realizowane i w pełni uznawane przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego. Wspólne programy mogą być realizowane w każdym cyklu szkolnictwa wyższego, tj. studiów licencjackich, magisterskich lub doktoranckich, a nawet w krótkim cyklu kształcenia na poziomie studiów wyższych. Wspólne programy mogą być krajowe (tj. gdy wszystkie zaangażowane uczelnie są z tego samego kraju) lub transnarodowe/międzynarodowe (tj. gdy wśród zaangażowanych instytucji szkolnictwa wyższego reprezentowane są co najmniej dwa różne kraje).
Wspólny dyplom	Jeden dyplom ukończenia studiów wydawany studentowi po pomyślnym ukończeniu wspólnego programu. Wspólny dyplom musi być podpisany przez właściwe władze dwóch lub kilku instytucji uczestniczących i jest oficjalne uznawany w państwach, w których te instytucje uczestniczące mają swoją siedzibę.

Kształcenie i szkolenie zawodowe[519]

EQAVET (Europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym)	Narzędzie odniesienia dla decydentów oparte na czteroetapowym cyklu jakości, który obejmuje ustalanie celów i planowanie, realizację, ocenę i przegląd. Zapewnia poszanowanie autonomii rządów krajowych i stanowi dobrowolny system do stosowania przez władze publiczne oraz inne podmioty zaangażowane w zapewnianie jakości.
Konkursy umiejętności zawodowych	Międzynarodowe wydarzenia sektorowe, których głównym elementem jest oparty na rywalizacji pokaz umiejętności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego wykorzystywany jak główne narzędzie promowania, uznawania i wymiany doświadczeń, wiedzy fachowej i innowacji technologicznych w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Wydarzenia te odbywają się dzięki ścisłej współpracy między przedsiębiorstwami, organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego, izbami handlowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami oraz mają na celu poprawę atrakcyjności i doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego, tworzenie globalnych standardów szkoleniowych i systemów rankingowych oraz wpływanie na przemysł, rządy i edukatorów poprzez współpracę i badania naukowe. Celem konkursów umiejętności jest podniesienie profilu i prestiżu osób wykwalifikowanych, a ponadto dowiedzenie się, jak ważne są umiejętności w zapewnianiu wzrostu gospodarczego i osiąganiu osobistego sukcesu. Mają one na celu zainspirowanie osoby młode do rozwijania zamiłowania do umiejętności i dążenia do doskonałości poprzez konkursy i działania promocyjne.
Kształcenie i szkolenie zawodowe	Kształcenie i szkolenie, które mają na celu zapewnienie młodym ludziom i osobom dorosłym wiedzy, umiejętności i kompetencji wymaganych w określonych zawodach, a w ogólnym ujęciu na rynku pracy. Mogą być one realizowane w warunkach formalnych i pozaformalnych, na wszystkich poziomach europejskich ram kwalifikacji (EQF), w tym – w stosownych przypadkach – na poziomie szkolnictwa wyższego. Do celów programu Erasmus+ projekty koncentrujące się na kształceniu i szkoleniu zawodowym, wstępnym lub ustawicznym, kwalifikują się w ramach działań kształcenia i szkolenia zawodowego.

[519] W celu zapoznania się z pozostałą terminologią dotyczącą kształcenia i szkolenia zawodowego należy skorzystać z oficjalnej publikacji Cedefop: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego	Osoba uczestnicząca w programie wstępnego lub ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego lub osoba, która niedawno ukończyła taki program lub uzyskała w nim kwalifikacje.
Praktyki zawodowe (praktykanci) [520]	Bez uszczerbku dla terminologii krajowej, praktyki zawodowe są rozumiane jako programy formalnego kształcenia i szkolenia zawodowego, które: a) łączą naukę w instytucjach edukacyjnych lub szkoleniowych ze znacznym elementem uczenia się opartego na pracy w przedsiębiorstwach i innych miejscach pracy, b) prowadzą do uzyskania kwalifikacji uznanych na szczeblu krajowym, c) opierają się na umowie określającej prawa i obowiązki praktykanta, pracodawcy oraz, w stosownych przypadkach, instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego oraz d) obejmują płatność lub inne wynagrodzenie dla praktykanta za komponent oparty na pracy.
Uczenie się oparte na pracy	Zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez realizowanie zadań w środowisku zawodowym, w miejscu pracy (np. w systemie dualnym) albo w instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, oraz poprzez zastanawianie się nad tymi zadaniami.

Kształcenie dorosłych

Dorosły słuchacz	Każda osoba dorosła, która po ukończeniu kształcenia lub szkolenia albo rezygnacji z kontynuowania takiego kształcenia lub szkolenia wraca do niektórych form ustawicznego uczenia się niezawodowego (uczenie się formalne, pozaformalne i nieformalne).
Kształcenie dorosłych	Wszystkie formy niezawodowego kształcenia dorosłych, zarówno o charakterze formalnym, jak i pozaformalnym i nieformalnym (w odniesieniu do ustawicznego szkolenia zawodowego zob. „kształcenie i szkolenie zawodowe").

Młodzież

Aktywność młodzieży	Aktywność pozaszkolna (taka jak wymiana młodzieży, wolontariat lub szkolenia dla młodzieży) realizowana przez osobę młodą, indywidualnie albo w grupie, w szczególności poprzez udział w działaniach organizacji młodzieżowych, charakteryzująca się podejściem opartym na uczeniu się pozaformalnym.
Budowanie społeczności	Tworzenie lub wzmacnianie społeczności wśród osób, które mają wspólne potrzeby lub zainteresowania lub które przeżyły wspólne doświadczenie, które dało im wspólny punkt odniesienia. Społeczność powstała w procesie budowania społeczności to aktywna grupa osób, które wymieniają się praktykami i pomysłami dotyczącymi dalszego rozwoju tej społeczności.
Cyfrowa praca z młodzieżą	Proaktywne używanie mediów i technologii cyfrowych w pracy z młodzieżą lub podejmowanie tego zagadnienia. Media i technologie cyfrowe mogą być narzędziem, sposobem prowadzenia działań albo przedmiotem działań w ramach pracy z młodzieżą. Cyfrowa praca z młodzieżą nie jest metodą pracy z młodzieżą, może zostać włączona do pracy z młodzieżą w każdym jej kontekście i ma takie same cele jak praca z młodzieżą w ogóle.

[520] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29

Działalność mobilna	Działalność odbywająca się w więcej niż jednym kraju. Działania mobilne oznaczają przemieszczanie wszystkich uczestników w tym samym czasie.
Inteligentna praca z młodzieżą	Innowacyjne kształtowanie pracy z młodzieżą obejmujące praktykę cyfrowej pracy z młodzieżą oraz komponent badawczy, jakościowy i polityczny.
Lider grupy	W projektach mobilności młodzieży osoba dorosła w wieku co najmniej 18 lat, która towarzyszy osobom młodym uczestniczącym w wymianie młodzieży w celu zapewnienia im skutecznego uczenia się (Youthpass), ochrony i bezpieczeństwa.
Lokalny uczestnik działań w dziedzinie młodzieży	Uczestnik działania w zakresie mobilności edukacyjnej podróżujący mniej niż 10 km do miejsca działania. Tacy uczestnicy nie kwalifikują się do dofinansowania kosztów podróży, ale w zależności od działania mogą kwalifikować się do wsparcia indywidualnego, wsparcia organizacyjnego i wsparcia włączenia.
Mechanizmy dialogu	Dialog z młodzieżą, organizacjami młodzieżowymi oraz decydentami, który stanowi forum stałej, wspólnej refleksji nad priorytetami europejskiej współpracy na rzecz młodzieży, jej realizacją i działaniami podejmowanymi po zakończeniu projektów.
Nieformalna grupa młodych ludzi	Grupa składająca się z co najmniej czterech osób młodych (w wieku od 13 do 30 lat), która nie posiada osobowości prawnej na podstawie właściwego prawa krajowego, pod warunkiem że przedstawiciel tej grupy jest uprawniony do podejmowania w ich imieniu zobowiązań prawnych. W przypadku grupy, której członkami są małoletni, jeden z członków w wieku co najmniej 18 lat pełni rolę przedstawiciela i ponosi odpowiedzialność w imieniu grupy. Grupa musi zostać zarejestrowana i zatwierdzona w systemie rejestracji organizacji[521]. Do celów rejestracji utworzenie grupy należy potwierdzić za pośrednictwem formularza rejestracyjnego podpisanego przez członków grupy. Podpisy na formularzu rejestracyjnym mogą wymagać urzędowego uwierzytelnienia, jeżeli wymaga tego organ przyznający dofinansowanie, w celu zapewnienia pewności prawa. Istniejące grupy, które są już zarejestrowane w systemie rejestracji organizacji, muszą również załadować podpisany formularz rejestracyjny w swoim profilu w systemie rejestracji organizacji, aby mogły kwalifikować się do składania wniosków jako nieformalna grupa młodych ludzi dotyczących działań w ramach zaproszeń od 2026 r. Formularz „Nieformalna grupa młodych ludzi – formularz rejestracyjny" można pobrać z systemu rejestracji organizacji. Takie nieformalne grupy młodych ludzi mogą być wnioskodawcami i partnerami w niektórych akcjach programu Erasmus+. Dla uproszczenia w niniejszym przewodniku są traktowane na równi z osobami prawnymi (organizacjami, instytucjami itp.) i mieszczą się w pojęciu organizacji uczestniczących w programie Erasmus+ na potrzeby działań w ramach akcji kluczowej 1, w których mają prawo uczestniczyć.
Osoba pracująca z młodzieżą	Specjalista/pracownik lub wolontariusz, zaangażowany w proces uczenia się pozaformalnego i wspierający młodzież w osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym.
Osoba wspierająca	Osoba niebędąca członkiem grupy, która wspiera osoby młode w przygotowaniu ich projektu, jego realizacji i ocenie.
Osoba wspomagająca proces kształcenia	Osoba, która pomaga grupie osób (młodych) w nawiązaniu lepszej współpracy, zrozumieniu wspólnych celów i zaplanowaniu sposobu osiągnięcia tych celów przez działania w ramach programu Erasmus+

[521] https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc

Youthpass	Europejskie narzędzie służące zwiększeniu uznawalności efektów uczenia się młodzieży i osób pracujących z młodzieżą, które wynikają z ich uczestnictwa w projektach współfinansowanych w ramach programu Erasmus+. Youthpass obejmuje: • świadectwa, które uczestnicy mogą uzyskać w kilku akcjach programu oraz • zdefiniowany proces obejmujący wsparcie młodzieży, osób pracujących z młodzieżą i organizacji młodzieżowych w refleksji nad efektami uczenia się wynikającymi z projektu w ramach programu Erasmus+ w obszarze młodzieży i uczenia się pozaformalnego. Youthpass jest również częścią szerszej strategii Komisji Europejskiej, której celem jest zwiększenie uznawania uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz pracy z młodzieżą w Europie i poza nią.

Sport

Personel sportowy	Osoba zaangażowana w trenowanie, szkolenie i zarządzanie w odniesieniu do drużyny sportowej lub indywidualnych sportowców, za wynagrodzeniem lub na zasadzie wolontariatu.
Sport powszechny	Aktywność fizyczna uprawiana regularnie w czasie wolnym w sposób niezawodowy przez osoby z wszystkich grup wiekowych w celach zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych.